„ Nem igazán tudom, mikor romlott el a dolog. Talán az első, vagy az ötödik, vagy a tizenötödik olyan alkalomnál, amikor Zoe kiszámolta a peteérését, bebújt az ágyba, és rám parancsolt: „Most!” Olyan lett a szexuális életünk, mint a hálaadási vacsora egy viszálykodó családban – valami, amin meg kell jelenni akkor is, ha rosszul érezzük magunkat. Talán akkor, amikor elkezdtük a lombikprogramot, amikor rájöttem, hogy nincs, amit Zoe meg ne tenne a foganásért: amikor az igényből ínség, abból pedig megszállottság lett.

Vagy amikor azt kezdtem érezni, hogy Zoe ehhez a leendő babához kötődik, én pedig szép lassan kívülálló lettem. Amikor már csak, mint genetikai anyagnak volt helyem a házasságban.”

„ Az ébredés utáni első öt másodpercben
olyan ropogós a nap, mint egy új dollár:
Makulátlan, színültig lehetőségekkel.
Aztán eszembe jut.
Hogy van egy per.
Hogy van három embrió.
Hogy ma én tanúskodom.
Hogy amíg élünk, nekem és Vanessának
egy heteroszexuális párnál kétszer
magasabbra kell ugornunk és kétszer
gyorsabban kell futnunk, ha meg akarjuk
tenni ugyanazt a távot. A szerelem

sohasem könnyű, de a meleg párok
számára valóságos akadályfutás.”

FORDÍTOTTA SÓVÁGÓ KATALIN

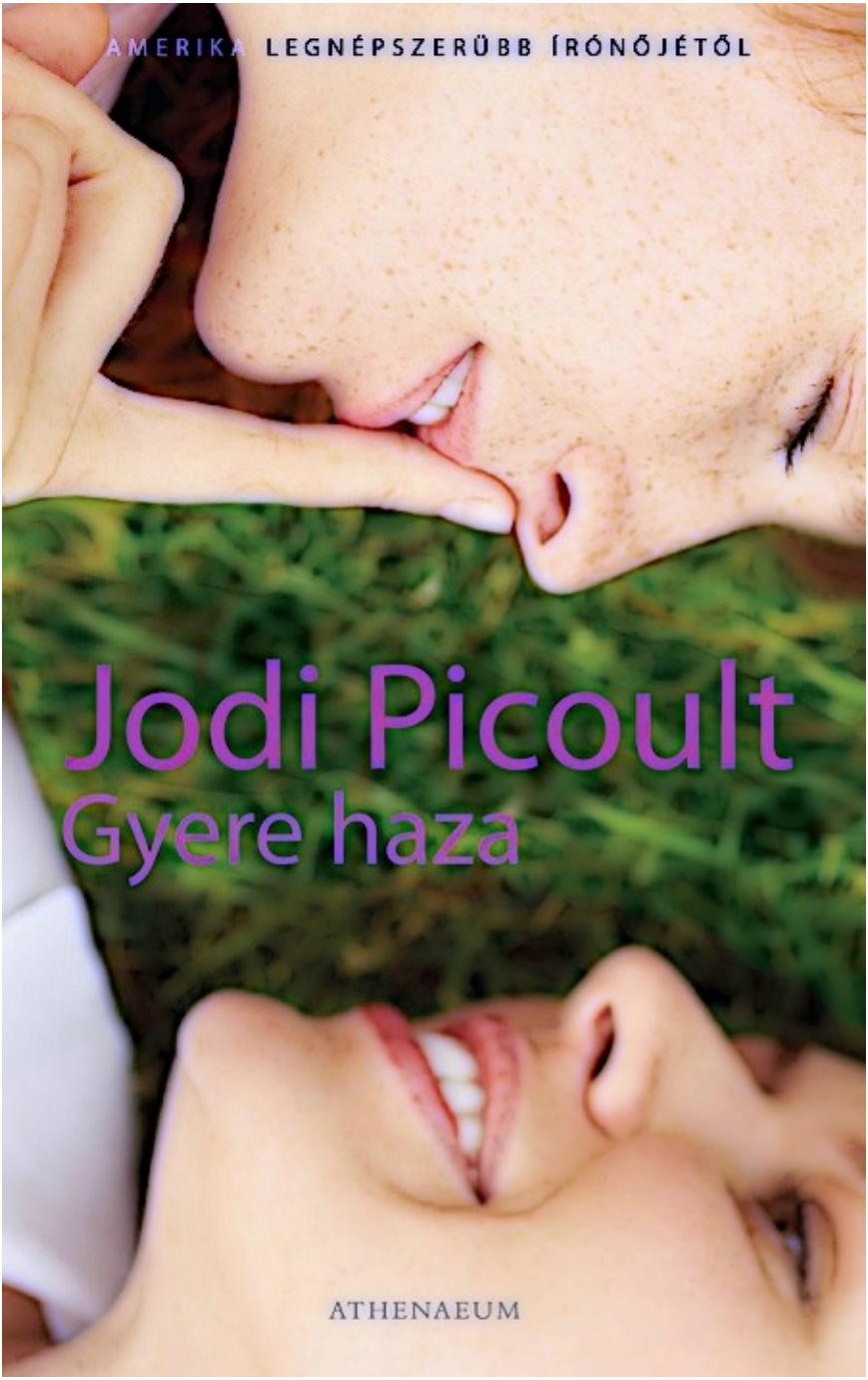
AMERIKA LEGNÉPSZERŰBB ÍRÓNŐJÉTŐL
Jodi Picoult
Gyere haza
ATHENAEUM

Jodi Picoult

Gyere haza

ATHENAEUM

A sikeres és elismert zeneterapeuta hangszereivel és énekével számtalan beteg embernek segít a gyógyulásban. Számára mégis csak egy dolog igazán fontos: hogy számtalan sikertelen próbálkozás után végre anya lehessen. Amikor újra bekövetkezik a tragédia, férje helyett újonnan megismert barátnője, Vanessa lesz az, aki kiáll mellette, kapcsolatuk pedig őszinte szerelemmé alakul.

Szembe kell nézniük azonban a kirekesztettséggel és azzal, hogy milyen mérhetetlen akadályokat kell leküzdeniük ahhoz, hogy a társadalom családként tekintsen rájuk.

Jodi Picoult szívhez szólóan ábrázolja e különleges szerelem rezdüléseit és a legőrjítőbb fájdalmat, amit egy anya átélhet: ha le kell mondania gyermekéről.

A fordítás alapjául szolgáló mű
Jodi Picoult: *Sing You Home*

Copyright © 2011 by Jodi Picoult
Atria Books, a division of Simon and Schuster,
Inc., New York

Hungarian translation © Sóvágó Katalin, 2012

A bibliai idézeteket Károli Gáspár fordítása,
illetve az ún. Egyszerű Bibliafordítás szerint közöljük.

Az *Áldott kegyelem* című zsoltárból Mikola Péter, Dzselál-Ad-Dín Rúmi szúfi misztikus verséből Sudár Balázs, E. E. Cummings *Kötődés* című költeményéből pedig Weöres Sándor fordításában idézünk.

Ellen Wilbernek, mert a zenéd gazdagabbá tette az életemet, és a barátságod olyan sokat jelent nekem és a családomnak. Nem emlékszem, melyikünknek kellene Louise-nak lennie, és melyikünknek Thelmának, de nem hinném, hogy számítana, amíg együtt megyünk az úton; és Kyle van Leernek. Amióta megszülettél egy hurrikán idején, azóta tudom, hogy te is afféle hurrikán leszel. Nem hiszem, hogy ennéI is büszkébb lehetnék rád, és nemcsak arra, akivé lettél, hanem arra is, aki mindig voltál.

Valamiből tudom, hogy ti ketten nem bánjátok, ha osztoznotok kell az ajánláson.

A szerző megjegyzése

A könyv hanganyagát azért készítettük, hogy megszólaltassa Zoe alakját, és életre keltse az olvasó számára. A zenét nem lehet „helyes” vagy „helytelen” módon keverni a regénnyel, de mialatt Ellen Wilber és én a dallamokat és a szöveget írtuk, gondolatban mindegyik számot összekapcsoltuk egy fejezettel. Olvasóm a fejezeteket elválasztó táblázatokban megtalálja a dalokat, ha netán meg akarná hallgatni őket azokon a pontokon, ahol éppen tükrözik Zoe pillanatnyi érzéseit és gondolatait. Jó szórakozást!*

* A kötethez tartozó dalokat és dalszövegeket letöltheti Jodi Picoult honlapjáról (http://jodipicoult.com/sing-you-home-lyrics.html), illetve az Athenaeum Kiadó internetes oldaláról is: www.athenaeum.hu.

Senkinek sincsen természetes joga ahhoz,
hogy támadást intézzen embertársainak
egyenlő jogai ellen, és a törvényeknek az lenne
a feladatuk, hogy ezt megakadályozzák.

Thomas Jefferson

☑	**1. ének**	**GYERE HAZA** Sing You Home
	2. ének	HÁZ A REMÉNY UTCÁJÁBAN The House on Hope Street
	3. ének	A MENEKÜLŐ Refugee
	4. ének	AZ UTOLSÓ The Last
	5. ének	LÉGY A FELESÉGEM! Marry Me
	6. ének	HIT Faith
	7. ének	A HABLEÁNY The Mermaid
	8. ének	HÉTKÖZNAPOK Ordinary Life
	9. ének	HOL VAGY? Where You Are
	10. ének	SAMMY DALA Sammy's Song

ZOE

Hétéves koromban, egy napos szeptemberi szombaton az apám holtan esett össze előttem. A kapubejárónk melletti kőpárkányon játszottam a kedvenc babámmal, miközben ő a füvet nyírta. Az egyik percben még a füvet nyírta, a következőben arccal lefelé feküdt a pázsiton, a fűnyíró gép pedig lassan gurult lefelé a hátsó udvar lejtőjén.

Először azt hittem, hogy alszik vagy játszik. De mikor leguggoltam mellé, láttam, hogy nyitva van a szeme, és frissen vágott, nedves fűszálak tapadnak a homlokához.

Nem emlékszem, hogy kiabáltam-e anyámért, de valószínűleg így történt.

Olyan az a nap, mint egy lassított felvétel. A magányosan haladó fűnyíró gép. A tejesdoboz, amellyel anyám kirohan a házból, ahogy elejti az aszfaltozott felhajtón. A gömbölyded magánhangzók füzére, amelyet belesikolt a telefonba, amikor megadja a címünket a mentőknek.

Anya a szomszédnál hagyott, amíg bement a kórházba. A szomszédban egy öregasszony lakott, akinek a kanapéja pisiszagú volt. Csokis bevonatú mentolos drazséval kínált, ami olyan régi volt, hogy a szélein kifehéredett a csokoládé. Amikor megszólalt a telefon, kiszöktem a hátsó udvarra, bebújtam a sövény közé, és eltemettem a babámat a puha talajba.

Anya sose vette észre, hogy a baba eltűnt – de hát szinte azt sem vette tudomásul, hogy apa sincs többé. Egyszer sem sírt. Olyan egyenesen állta végig apa temetését, mint aki nyársat nyelt. Csak ült velem átellenben a konyhaasztalnál – ahol néha még mindig három személyre terítettem –, míg végigettük a marhahúsos ragukat és a sajtos-kolbászos makarónikat, amelyeket együttérzésből hoztak apa munkatársai meg a szomszédok: azt remélték, egy kis étellel jóvá tudják tenni, hogy nem tudják, mit mondjanak. Amikor egy erős, egészséges, negyvenkét éves embert elvisz a szívroham, hirtelen ragályos lesz az egész gyászoló család. Ne menjünk a közelükbe, mert ránk ragaszthatják a balszerencséjüket!

Hat hónappal apám halála után rendíthetetlenül sztoikus anyám kivette az öltönyöket meg az ingeket a közös szekrényből, és elvitte őket a jószolgálathoz. Dobozokat kért az italbolttól, elcsomagolta az életrajzot, amelyet apa olvasott – és amely mindaddig ott feküdt érintetlenül az éjjeliszekrényen –, meg a pipát és az éremgyűjteményt. Az Abbot és Costello videókat viszont – bár mindig azt mondta apának, hogy nem érti, mit talál bennük olyan mulatságosnak – nem dobozolta be.

Anya felpakolta a dobozokat padlásra, ahol megrekedt a forróság és legyek rajzottak. A harmadik forduló után nem jött vissza. Helyette valami együgyű refrén bugyborékolt egy ócska lemezjátszó hangszórójából. Nem

értettem minden szót; valami varázslóhoz lehetett köze, aki azt magyarázza valakinek, hogyan nyerheti el egy lány szívét.

Uúú, ín, uuú, á, á, ting, tang, valla, valla, bing, beng, hallottam. Nevethetnékem lett tőle, és mivel nem nevettem valami sokat az utóbbi időben, rohantam a forráshoz.

Mikor felértem a padlásra, láttam, hogy anya sír.

– Ez a szám – mondta, és ismét föltette a lemezt – mindig úgy megnevettette!

Volt annyi eszem, hogy ne kérdezzem meg, miért zokog ő most mégis. Inkább odakuporodtam mellé, és hallgattam a dalt, ami végre segített neki kiadni a könnyeit.

Minden élethez tartozik kísérőzene.

Van egy dallam, amitől mindig a nyárra kell gondolnom, ahogy babaolajjal kenem a hasamat, hogy tökéletesen lebarnuljon. Egy másik arra emlékeztet, amikor elkísértem apát vasárnap reggel a *New York Times*ért. Egy harmadikról eszembe jut, amikor hamis igazolvánnyal jutottam be egy bárba, és egy olyan szám is van, amely visszahozza Isobel unokatestvérem tizenhatodik születésnapját: elbújtunk egy fiúval a szekrénybe, akinek paradicsomleves szagú volt a lehelete.

Szerintem a zene az emlékezés nyelve.

Wanda, az ügyeletes ápolónő az Árnyas Liget Szeretetotthonban átnyújtja az ideiglenes belépőmet,

noha tavaly óta járok az otthonba, hogy a bentlakókkal dolgozzak.

– Ma hogy van? – kérdezem.

– A szokásos – feleli Wanda. – Hintázik a csilláron, és dzsiggeléssel kísért árnyjátékkal szórakoztatja a közönséget.

Elvigyorodok. Mr. Docker a szenilitás utolsó szakaszában jár. A tizenkét hónap alatt, amióta a zeneterapeutája vagyok, kétszer lépett velem kapcsolatba. Egyébként ül az ágyában vagy egy kerekes székben, keresztülbámul rajtam, és semmire sem reagál.

Amikor azt mondom az embereknek, hogy zeneterapeuta vagyok, azt hiszik, hogy gitározok a kórházban a fekvőbetegeknek, mint egy előadóművész. Pedig az én munkám inkább olyan, mint a gyógytornászoké, csak én zenét használok futópad meg kapaszkodók helyett. Ha viszont *ezt* mondom, általában leírnak, mintha valami New Age-es marhasággal foglalkoznék.

Holott ez nagyon is tudományos dolog. A CT-felvételeken is látszik, hogy a prefrontális agykéreg mediális régiója kivilágosodik a zenétől. A zene bekapcsol egy emléket, amely játszani kezd az agyunkban. Hirtelen meglátunk egy helyet, egy embert, egy eseményt. A színes emlékeket felidéző reakció aktivizálja az agyat. Ezért van az, hogy még egy szélütés után is fel tudják mondani a betegek a dalszövegeket, pedig beszélni nem

tudnak, és az alzheimeresek is emlékeznek fiatalságuk slágereire.

Ezért nem mondtam le még mindig Mr. Dockerről.

– Köszönöm, hogy figyelmeztettél – mondom. Fogom a zsákomat, a gitáromat és a djembémet.

– Tedd csak le ezeket – erősködik Wanda. – Neked semmiféle terhet nem szabadna cipelned.

– Akkor jobb lesz megszabadulnom ettől – mondom, és megérintem a hasamat. Óriási nagy, noha még csak a huszonnyolcadik hétben vagyok. Persze hazudok. Túlságosan is keményen megküzdöttem ezért a babáért, semmint hogy bármennyire is tehernek érezzem az állapotomat. Intek Wandának, és elindulok a folyosón a mai kezelésre.

A szeretetotthonbeli pácienseim általában összegyűlnek csoportterápiára, de Mr. Docker különleges eset. Az egyik legnagyobb amerikai vállalat hajdani elnök-vezérigazgatója ma ebben a nagyon elegáns öregotthonban él, és Mim, a lánya hetenkénti kezelésekre kötött velem szerződést. Mr. Docker majdnem nyolcvan, a haja akár egy fehér oroszláné, a keze pedig olyan göcsörtös, mintha egész életében dzsessz-zongorázott volna.

Mr. Docker utoljára két hónapja jelezte, hogy tudomása van jelenlétemről az ő légterében. Én gitároztam, ő pedig kétszer rácsapott az öklével a kerekes széke karfájára. Nem tudom, be akart-e kapcsolódni, vagy azt próbálta-e

értésemre adni, hogy hagyjam abba, mindenesetre fölvette a ritmust.

Kopogtatok, benyitok.

– Mr. Docker! – kezdem. – Zoe vagyok. Zoe Baxter. Van kedve egy kis muzsikáláshoz?

A személyzet valamelyik tagja átültette egy fotelbe, onnan bámul most kifelé az ablakon. Vagy csak átnéz rajta, mert nem úgy tűnik, mintha bármi is lekötné a figyelmét. A kézfeje mozdulatlanul fekszik az ölében.

– Na jó! – szólalok meg élénken, míg megpróbálok elmanőverezni az ágy, a televízió és az asztal mellett, amelyen érintetlenül áll a reggeli. – Mit énekeljünk ma? – Tartok egy lélegzetvételnyi szünetet, de nem igazán számítok válaszra. – *You Are My Sunshine? Tennessee Waltz?* – Próbálom kibányászni a gitáromat a tokjából az ágy melletti szűk helyen, ahol alig férek el a nagy hasammal és a hangszerrel. Ügyetlenül elhelyezem a pocakomon a gitárt, és pengetni kezdem, aztán meggondolom magam, és leteszem.

Előkotrok a zsákomból egy rumbatököt – mindenféle apró hangszert tartok magamnál, épp ilyen alkalmakra –, és gyöngéden beillesztem Mr. Docker görbe ujjai közé. – Ha netán csatlakozni akar. – Aztán halkan énekelni kezdem: – *Vigyél ki engem a meccsre*, *oda, hova jár a…*

Nem fejezem be. Mindenkiben megvan a késztetés, hogy befejezze az ismert mondatokat, ezért bízom benne, hogy rá tudom venni Mr. Dockert, mondja ki a *„tömeg”*

végszót. Mr. Dockerre pillantok, de ő némán markolja a rumbatököt.

– Végy nekem mogyorót és kekszet, bánom is én, vissza se megyek.

Lágyan pengetem a húrokat, odaállok Mr. Docker elé, és tovább énekelek: – Szurkolok a hazai csapatnak, ha vesztenek, az bizony kár, mert egy, két hár…

Mr. Docker keze váratlanul fölemelkedik, a rumbatök pedig eltalálja a szájamat. Érzem, hogy vérzik. Annyira meglepődöm, hogy visszatántorodok, és könnybe lábad a szemem. Rászorítom felhasadt számra a ruhám ujját, hátha Mr. Docker nem veszi észre, hogy megsebesített. – Tettem valamit, ami felzaklatta?

Mr. Docker nem válaszol.

A rumbatök az ágyban, a párnán hever. – Most át fogok nyúlni maga mögött, de csak a hangszerért – mondom óvatosan, és miközben ezt teszem, ismét behúz egyet. Ezúttal nekimegyek az asztalnak, és felborítom a reggelijét.

– Mi folyik itt? – ront be Wanda. Előbb rám bámul, aztán a reggelire a padlón, végül Mr. Dockerre.

– Nincs semmi baj. Minden rendben.

Wanda hosszú, célzatos pillantást vet a hasamra.

– Biztos?

Bólintok, Wanda kihátrál a szobából. Most elővigyázatosságból inkább a fűtőtest szélére ülök az ablak előtt. – Mi a baj, Mr. Docker? – kérdem halkan.

Mikor rám néz, a szeme könnyektől és értelemtől csillog. Végigjáratja a tekintetét a szobán, az intézeti függönyöktől az ágy mögötti elsősegély-szekrényen át az éjjeliszekrényen álló műanyag kancsóig. – Minden – mondja tömören.

Elgondolkodom ezen az emberen, akiről a *Money* és a *Fortune* magazinok is írtak valaha. Régen alkalmazottak ezreinek parancsolt a bőr forgószékéből, ahol az elegáns irodájában ült, a drága faburkolatok és perzsaszőnyegek között. Egy pillanatig bocsánatot szeretnék kérni, amiért elővettem a gitáromat, és megnyitottam eltorlaszolt agyát a zenével.

Mert vannak dolgok, amelyeket inkább elfelejtenénk.

A babának, amelyet apa halálának napján temettem el a szomszéd telkén, Édes Cindy volt a neve. Én könyörögtem ki az előző karácsonyra, miután a szombat délelőtti rajzfilmek közötti reklámblokkból megtudtam, hogy Édes Cindy tud enni, inni, kakilni, és azt mondja, hogy szeretlek. – Porlasztót tud javítani? – tréfálkozott apa, amikor megmutattam a karácsonyi listámat. – Hát a fürdőszobát ki tudja takarítani?

Hírhedten rosszul bántam a babákkal. Körömollóval lenyírtam a Barbie-jaim haját. Lenyakaztam Kent, habár mentségemre legyen mondva, ez baleset volt, mert kihullott a biciklim kosarából. Ám Édes Cindyt úgy kezeltem, mintha a saját kisbabám lenne. Minden este

betakargattam a kiságyban, amely az enyém mellett állt. Mindennap megfürdettem. Ide-oda tologattam a felhajtón a babakocsijában, amit egy lomtalanításon szereztünk.

Azon a napon, amikor meghalt, apa szeretett volna biciklizni. Gyönyörű idő volt, az én kerékpáromról akkor vették le a gyakorló kereket. De én azt mondtam apának, hogy Cindyvel játszom, talán később. – Ez is egy program, Zo – mondta, azzal elkezdett füvet nyírni a hátsó kertben, és természetesen nem volt *később.*

Bár sose kaptam volna meg karácsonyra Édes Cindyt!

Bár igennel feleltem volna apának, amikor kérdezett!

Bár őrá figyeltem volna ahelyett, hogy babázok!

Ezernyiféleképpen viselkedhettem volna, hogy megmentsem apa életét – és noha már elkéstem, bebeszéltem magamnak, hogy nem is akartam azt a buta babát, és ő az oka, hogy apa nincsen többé.

Amikor először havazott apa halála után, azt álmodtam, hogy Édes Cindy ül az ágyam szélén. A varjak kivájták kék üveggolyószemét. Didergett.

Másnap kihoztam egy ásót a garázsból, és átmentem a szomszéd telkére, ahol eltemettem Édes Cindyt. Felástam a havat meg a mulcsot, de a baba eltűnt. Talán egy kutya vitte el, vagy egy kislány, akinek több esze volt.

Tudom, hogy butaságnak hangzik egy negyvenéves nőtől, hogy összeköti a gyász ezen oktondi gesztusát négy sikertelen lombikprogrammal, két vetéléssel és annyi meddőségi problémával, amelyek romba dönthetnének

egy civilizációt – de számát se tudom, hányszor jutott eszembe, hogy nem Édes Cindy miatt érdemeltem-e ki valamiféle karmikus büntetést.

Lenne mostanra igazi babám, ha nem dobom el meggondolatlanul az elsőt, akit szerettem?

Mire véget ért a kezelés Mr. Dockernél, a lánya, Mim is iderohant az Árnyas Ligetbe a nőegylet üléséről.

– Biztos, hogy nem esett baja? – kérdezi, és századszor is végigmér.

– Biztos – felelem, bár gyanítom, nem annyira az egészségi állapotom izgatja, hanem, az, hogy nem perlem-e be.

Kotorászik a retiküljében, és kivesz egy köteg bankjegyet. – Tessék! – mondja.

– De hát már kifizetett erre a hónapra…

– Ez a prémium – mondja. – Gondolom, vannak kiadásai a babával meg ilyesmik.

Tudom, hogy ez a hallgatás ára, de Mimnek igaza van. Habár a babámmal kapcsolatos kiadásoknak több közük van a Lupron- és Follistim-injekciókhoz, mint a gyerekülésekhez és a babakocsikhoz.

Az öt lombikprogram – friss és lefagyasztott embriókkal – felemésztette az összes megtakarításunkat, és kicsinálta a hitelkártyáinkat. Elveszem a pénzt, és a farmerzsebembe dugom.

– Köszönöm – nézek a szemébe. – Hogy mit tett az apja? Lehet, hogy ön nem így látja, de ez óriási előrelépés. Kapcsolatot teremtett velem.

– Igen, az állkapcsoddal – dünnyögi Wanda.

– Ez *interakció* – helyesbítek. – Lehet, hogy társadalmilag kevésbé elfogadott módon… de akkor is az. Egy percre megérintette a zene. Egy percig *itt* volt.

Látom, hogy Mim ezt nem veszi be, de nem érdekes. Harapott már meg autista gyerek; zokogtam agyrákban haldokló kislány ágya mellett; festette már alá a zenémet olyan gyerek sikoltozása, akinek a teste több mint nyolcvan százalékára kiterjedő égési sérülései voltak. Ez egy ilyen foglalkozás… ha fáj, akkor tudom, hogy jól csinálom.

– Mennem kell – kapom fel a gitártokot.

Wanda fel sem nem néz a táblázatról, amelybe ír. – Viszontlátásra, a jövő héten.

– Hiszen két óra múlva találkozunk a babaköszöntőn!

– Miféle babaköszöntőn?

Elvigyorodom. – Azon, amelyikről nem lenne szabad tudnom!

Wanda sóhajt. – Ha anyád rákérdez, okvetlenül közöld vele, hogy nem én voltam az, akinek eljárt a szája.

– Ne aggódj! Kellő meglepődést fogok mutatni!

Mim a kidagadó hasam felé nyúl. – Szabad? – Tudom, hogy vannak állapotos nők, akik tolakodásnak tartják, ha idegenek osztogatnak nekik jó tanácsokat, vagy meg

akarják tapogatni a hasukat, de engem a legkevésbé sem bánt. Magam is alig bírom megállni, hogy ne simogassam a pocakomat. Mágnesként vonz a bizonyíték, hogy ezúttal mégis összejött.

– Fiú – közli Mim.

Abszolút biztos vagyok benne, hogy lány. Rózsaszín álomban élek, ébredéskor tündérmesék kápráznak a szemem előtt.

– Majd meglátjuk – mondom.

Mindig ironikusnak találtam, hogy a lombikprogramot a meddőségi problémától szenvedő nők fogamzásgátlók szedésével kezdik. De először be kell szabályozni a szabálytalan ciklust, hogy megindulhasson a gyógyszerelési betűszavak áradata: három-három ampulla FSH-t és hMg-t – Follistimet és Repronexet – fecskendezett belém naponta kétszer Max, aki valaha a tűk látványától is elájult, de ma, öt év után fél kézzel beadja az injekciót, míg a másik kezével kávét tölt. Hat nappal az injekciókúra elkezdése után hüvelyi ultrahanggal megmérték a tüszőim nagyságát, és vérképet vettek, hogy megnézzék az ösztradiolszintemet. Ezután jött az új gyógyszer, az Antagon, amely bent tartja a petéket a tüszőkben, amíg meg nem érnek. Három nappal később újabb ultrahang és vérkép. A Follistim és a Repronex adagját csökkentették egy-egy ampullára reggel és este. Két nappal később újabb ultrahang és vérkép.

Volt egy huszonegy milliméteres tüszőm. Volt egy húszmilliméteres. És volt egy tizenkilenc milliméteres.

Este, pontosan fél kilenckor Max tízezer egység hCG-hormont injekciózott belém. Pontosan harminchat órával később eltávolították belőlem a petesejteket.

Aztán ICSI módszerrel – intracitoplazmatikus spermiuminjektálással – megtermékenyítették őket Max ondójával. Három nappal később, miközben Max fogta a kezem, végignéztük egy fekete-fehér monitoron, ahogy a belém vezetett hüvelykatéteren át megtörténik az embriók beültetése. A méhem belülről olyan volt, mint egy hínármező a tengeráramlatban. Az injekciós tűből kiröppent egy kis fehér szikra, egy csillag, és lehullott két hínár közé. Lehetséges terhességünket a fenekembe kapott progeszteron-injekcióval ünnepeltük.

Ha elgondolom, hogy egyeseknek elég szeretkezniük, ha gyereket akarnak!

Anyám a számítógépénél ül, amikor belépek a házába, és a nemrég létrehozott Facebook-fiókját tölti fel adatokkal. *DARA WEEKS szeretné, ha a lánya visszaigazolná* – ez a státuszüzenete.

– Veled nem állok szóba – mondja kurtán –, de a férjed telefonált.

– Max?

– Van másik?

– Mit akar?

Anya vállat von. Nem veszek tudomást róla. Fogom a konyhai telefont, és tárcsázom Maxet. – Miért nincs bekapcsolva a mobilod? – szólal meg Max.

– Igen, édes – mondom. – Én is szeretlek.

A háttérből hallom a fűnyírót. Maxnek kertészeti vállalkozása van. Nyáron szorgalmasan nyírja a füvet, ősszel avart gereblyéz, télen havat kotor. *Mit csinálsz, amikor sár van?,* kérdeztem, amikor megismerkedtünk.

Dagonyázom, felelte mosolyogva.

– Hallom, bántottak.

– A rossz hír szárnyakon jár. Egyébként ki szólt?

– Csak arra gondoltam… Mármint olyan keményen dolgoztunk, hogy eljussunk idáig. – Max belegabalyodik a szavakba, de tudom, mire gondol.

– Hallottad dr. Gelmant – mondom. – Az utolsó kanyarban vagyunk.

Bizarr, de ilyen hosszas próbálkozás után engem izgat kevésbé az állapotom. Voltak évek, amikor annyira babonás voltam, hogy csak úgy keltem föl az ágyból, ha előbb elszámoltam húsztól visszafelé, vagy ugyanazt a szerencsehozó kombinét viseltem egy hétig, hogy az aktuális embrió csakugyan megtapadjon. De még sose jutottam ilyen messzire, hogy a bokám boldogítóan felpüffedjen, az ízületeim fájjanak, és ne lássam a lábfejemet a zuhanyozóban.

Még sose voltam olyan állapotban, hogy babaköszöntőt tervezhessen valaki.

– Zoe, tudom, hogy szükségünk van a pénzre, de ha a pácienseid erőszakosak…

– Max, Mr. Docker az idő kilencvenkilenc százalékában katatón, az égési sérültjeim pedig általában eszméletlenek. Ez csak pech volt. Komolyan. Ugyanilyen könnyen megsérülhettem volna akkor is, amikor keresztülvágok az úttesten.

– Akkor ne menj keresztül rajta – mondja Max. – Mikor jössz haza?

Biztosra veszem, hogy tud a babaköszöntőről, de belemegyek a játékba. – Állapotfelmérésre megyek egy új páciensehez – ugratom. – A neve Mike Tyson.

– Nagyon vicces! Nézd, most nem beszélgethetek…

– Te hívtál…

– Csak azért, mert azt hittem, valami szamárságot csinálsz…

– Max! – vágok a szavába. – Ezt ne. Kérlek, ne! – Max és én éveken át hallgattuk gyermekes pároktól, hogy milyen szerencsések vagyunk, amiért megengedhetjük magunknak azt a luxust, hogy csak magunkkal foglalkozzunk, és nem téma, hogy ki főz vacsorát, meg hogy ki fuvarozza a gyerek-baseballcsapatot. Ám a poézis lángját ugyanolyan hatékonyan kiolthatják azok a vacsorai beszélgetések, amelyek az ösztradiolszint vagy a klinikán kapott időpontok körül forognak. Nem mintha Max ne csinálna jól mindent, onnan kezdve, hogy masszírozza a lábamat, odáig, hogy azt mondja, gyönyörű

vagyok, nem pedig egy felfúvódott hólyag. Csak hát az utóbbi időben hiába próbálok meg közelebb férkőzni hozzá, mintha valahol másutt lenne. Azt mondogattam magamnak, hogy képzelődöm. Ő ideges, bennem tombolnak a hormonok. Mindenesetre jó lenne, ha nem kellene mindig kifogásokat keresnem.

Régóta szeretnék egy igazi, bizalmas barátnőt. Valakit, aki bólogatna, és mindig a megfelelő dolgokat mondaná, amikor a férjemre panaszkodom. De a barátságaim megkoptak, amióta Max és én a meddőség elleni harcnak szenteltük magunkat.

Egyes kapcsolatokat *én* számoltam fel, mert nem akartam hallgatni, ahogy a barátnőm a kisbabája első szavairól áradozik, és nem akartam vacsorázni annál a házaspárnál sem, ahol cumisüvegeket, matchboxokat meg plüssmackókat kellett látnom: egy olyan élet részleteit, amely nekem nem adatott meg. Más kapcsolatok maguktól elsorvadtak, mert Max volt az egyetlen, aki megértette a lombikprogrammal járó érzelmek viharát. Elszigeteltük magunkat, mert mi voltunk az egyetlen házaspár a baráti körben, ahol még nem volt gyerek. Elszigeteltük magunkat, mert így kevésbé fájt.

Max bontja a vonalat. Látom, hogy anyám csüngött minden szavamon.

– Minden rendben van köztetek?

– Azt hittem, haragszol rám.

– Haragszom is.

– Akkor miért hallgatózol?

– Ez nem hallgatózás. Az én konyhám, és az én telefonom. Mi baja van Maxnek?

– Semmi – rázom meg a fejem. – Tudnék róla.

– Üljünk le, és bontsuk ki ezt az érzést együtt! – mondja, miközben őszinte aggodalom tükröződik arcvonásain.

– Az ügyfeleidnél tényleg bejön? – fintorgok.

– Meg fogsz lepődni. A legtöbben eleve tudják a választ a problémáikra.

Anyám az utóbbi négy hónapban újra rátalált magára a Mama Jobban Tudja Életvezetési Tanácsadó tulajdonosának és egyetlen alkalmazottjának szerepében. Ez a foglalkozás logikus folytatása korábbi megtestesüléseinek, a reiki-oktatóénak, a humoristáénak és – kamaszkorom egyik nagyon kínos nyarán – a házaló ügynökének, aki saját találmányát, a Banánharisnyát próbálta meg eladni (rózsaszín szintetikus gumiból készült, szoros hüvely volt, amely a gyümölcsre húzva elejét vette a korai barnulásnak; sajnos, ismételten szexuális segédeszköznek nézték). Ehhez képest az életvezetési tanácsadás viszonylag illedelmes szolgáltatás.

– Amikor téged vártalak, olyan sokat veszekedtünk apáddal, hogy egy napon elhagytam.

Nagyot nézek. Életem negyven évében hogyhogy nem hallottam erről?

– Komolyan?

Anya bólint.

– Összecsomagoltam, megmondtam neki, hogy elmegyek, és el is mentem.

– Hová mentél?

– A kapubejáróig – feleli anya. – A kilencedik hónapban voltam, odáig bírtam eltotyogni, amíg azt nem éreztem, hogy mindjárt leszakad a méhem.

Megborzongok.

– Muszáj neked mindig ilyen szemléletesen fogalmaznod?

– Miért, Zoe, minek nevezzem a méhemet? Magzati nappalinak?

– Mi történt?

– A nap lement, apád pedig kihozott nekem egy kiskabátot. Üldögéltünk egy darabig, aztán visszamentünk a házba. – Vállat von. – Aztán megszülettél, és már nem számított, min veszekedtünk. Annyit akarok mondani, hogy a múlt csak egy ugródeszka a jelenhez.

– Már megint szipuztál? – kérdem keresztbe font karral.

– Nem, ez az új mottóm. Ide nézz! – Anyám ujjai röpködni kezdenek a billentyűkön. A legjobb tanács, amit valaha kaptam tőle, az volt, hogy vegyem föl a gépírást. Dühösen tiltakoztam. A gépírást középiskolám műszaki tagozatán oktatták, többnyire olyan kölyköknek, akikkel nem találkozhattam a saját übertudományos osztályomban, olyanoknak, akik cigarettáztak odakint a

tanítás előtt, vastagon festették a szemüket, és heavy metalt hallgattak. *Azért vagy ott, hogy ítélkezz mások felett, vagy azért, hogy gépelj?,* kérdezte anyám. Végül én lettem az egyik lány, aki kék szalagot kapott a tanártól, mert hetvenöt szót tudtam leírni percenként. Ma természetesen klaviatúrát használok, de akárhányszor valamelyik páciensem állapotfelmérését kell gépelnem, némán köszönetét mondok anyámnak, mert igaza volt.

Megmutatja a vállalkozása Facebook-oldalát, amelyen ott van egy fényképe, és a giccses jelmondata. – Ha visszaigazoltál volna, tudnád, hogy ez az új mottóm!

– Komolyan ki akarsz oktatni netes illemszabályokból? – kérdezem.

– Annyit tudok, hogy kilenc hónapig hordtalak. Tápláltalak, ruháztalak, fizettem a főiskolai tandíjadat. Ezekért cserébe igazán csekélység, hogy visszaigazolj a Facebookon!

– Az *anyám* vagy. Nem kell a barátomnak lenned.

A hasamra mutat. – Csak azt remélem, hogy ő majd ugyanannyi bánatot okoz neked, mint te nekem.

– *Egyáltalán* minek neked Facebook-oldal?

– Jót tesz az üzletnek.

Tudomásom szerint három ügyfele van. Egyiket sem látszik zavarni, hogy anyámnak nincsen se konzulensi, se konzultánsi, se semmilyen diplomája, amit az ember elvárna egy életvezetési tanácsadótól. Az egyik ügyfele egy főállású anyuka, aki szeretne visszatérni a

munkaerőpiacra, de a képzettsége nagyjából annyiból áll, hogy tud átlagos lekváros-mogyoróvajas szendvicset kenni, és mosásnál különválogatja a fehér ruhát a színestől. A másik egy huszonhat éves pofa, aki nemrég találta meg a szülőanyját, de fél fölvenni vele a kapcsolatot. Az utolsó egy gyógyuló alkoholista, aki csak szereti a hetenkénti találkozások állandóságát.

– Egy életvezetési tanácsadó tartson lépést a korral. Legyen menő.

– Ha *menő* lennél, nem használnád a *menő* szót. Tudod, mi jut eszembe erről? A film, amit vasárnap láttunk.

– Nekem nem tetszett. A könyvben jobban végződik…

– Nem, nem arról van szó. A pénztáros lány megkérdezte, hogy nyugdíjas vagy-e, te pedig attól fogva egy szót se szóltál egész este.

Anyám feláll. – Az isten áldjon meg, *úgy nézek én ki,* mint egy nyugdíjas? Lelkiismeretesen színezem a hajamat. Elliptikus trénerem van. Lemondtam Brian Williamsről Jon Stewartért.

Azt meg kell adni, jobban fest, mint a legtöbb barátnőm anyja. Ugyanolyan egyenes szálú, barna haja és zöld szeme van, mint nekem, és azzal a bohém összevisszasággal öltözködik, ami után mindig megfordulnak az emberek, mert nem tudják, aprólékos gonddal tervelte-e ki a szerelését, vagy csak előkapta a szekrényből, ami a kezébe akadt.

– Mama – mondom –, te vagy a legfiatalabb hatvanöt éves, akit ismerek. Nincs szükséged a Facebookra, hogy ezt bebizonyítsd.

Elképesztő, hogy valaki – akárki – képes fizetni az anyám életvezetési tanácsaiért. Végül is én, a lánya, éppen a tanácsai elől igyekeztem elmenekülni. De az ügyfeleknek, erősködik anyám, az tetszik, hogy ő átélt egy nagy veszteséget; ez hitelessé teszi. Azt mondja, az életvezetési tanácsadók nagy többsége semmi mást nem csinál, csak figyelmesen hallgat, és alkalomadtán fenékbe rúgja az ügyfelét. Komolyan, tudná ezt valaki jobban csinálni, mint egy anya?

– Nem gondolod, hogy engem is meg kellene említened az oldalon? – kérdezem a válla felett átnézve. – Tekintve, hogy én vagyok az első számú referenciamunkád?

– Képzeld el, milyen rosszul venné ki magát, ha ott lenne a neved az oldalon, de nem lenne link a profilodhoz. De hát – sóhajtja, ez csak akkor lenne lehetséges, ha hajlandó lennél visszaigazolni…

– Jaj, az isten áldjon meg! – Előrehajolok, bebújtatom a kezeimet a kezei közé, és gépelek, a hátához nyomva a babát. Belépek az oldalamra, és látom a monitoron, hogy mire gondolnak, vagy mivel foglalkoznak a középiskolai osztálytársaim, más zeneterapeuták, az egykori tanárok, illetve a Darci nevű volt kollégiumi szobatársam, akivel hónapok óta nem beszéltem. *Föl kellene hívnom,* gondolom, de abban a pillanatban már tudom is, hogy

nem hívom fel. Ikrei vannak, most mennek iskolai előkészítőbe, arcuk ott mosolyog Darci profilképén.

Elfogadom anyám függőben lévő barátságát, bár úgy érzem, most állítottam be az ismeretségi hálózatok új negatív csúcsát. – Tessék – mondom. – Most boldog vagy?

– Nagyon. Most legalább majd mindig látom az unokám új képeit az interneten.

– Ha csak két kilométert vezetsz a lakásomig, személyesen is megnézheted.

– Ez elvi dolog, Zoe – mondja anyám. – Csak annak örülök, hogy végre leszálltál a magas lóról.

– Nincs itt semmiféle ló – mondom. – Csak nincs kedvem veszekedni, mielőtt elindulok a babaköszöntőre.

Anyám válaszra nyitja a száját, azután némán becsukja. Egy fél másodpercig fontolgatja, hogy ragaszkodik a meséhez, de ugyanolyan gyorsan fel is adja. – Kitől tudod?

– Azt hiszem, a várandósság kihozza belőlem a hatodik érzéket – árulom el.

Figyelembe veszi a lehetőséget. Imponál neki.

– Csakugyan?

Kimegyek a konyhájába, hogy razziát tartsak a hűtőszekrényben. Van három tubus hummusz, egy tasak sárgarépa, meg egy csomó egyenmassza műanyag dobozokban.

– Bizony! Vannak reggelek, amikor felébredek, és rögtön tudom, hogy Max kukoricapelyhet kér reggelire.

Vagy hallom, hogy megszólal a telefon, és tudom, hogy te vagy az, még mielőtt beleszólnál.

– Én meg tudtam jósolni az esőt, amikor téged vártalak – mondja anyám. – Pontosabb voltam a Weather Channel meteorológusánál!

Belemártom az ujjamat a hummuszba. – Amikor ma felébredtem, az egész szobának olyan szaga volt, mint a parmezános padlizsánnak, de tudod, annak az igazi jó fajtának, ahogy a Bolonisiben csinálják.

– Pont ott lesz a babaköszöntő! – mondja anyám elragadtatva.

– Mióta vannak megérzéseid?

– Nagyjából azóta, mióta megtaláltam Max kabátjában a fénymásoló számláját a meghívókról.

Anya nem kap észbe rögtön, de aztán kitör belőle a nevetés. – Én meg már azt hittem, megkérdezem tőled a lottószámokat, és mehetek is a világ körüli útra!

– Bocs, hogy csalódást okoztam.

Végigsimítja a tenyerét a hasamon. – Zoe – mondja akkor se tudnál, ha akarnál.

Egyes kognitív tudósok szerint az ember reakciója a zenére azt bizonyítja, hogy többek vagyunk puszta húsnál és vérnél, mert lelkünk is van. Gondolatmenetük a következő:

Minden külső ingerekre adott reakció visszavezethető egy evolúciós okra. Elrántjuk a kezünket a tűztől, nehogy

megsérüljünk. Lámpalázunk van egy fontos beszéd előtt, mert az ereinkben áramló adrenalin kiváltotta a harcolj-vagy-menekülj élettani reakciót. De a reakció a zenére – az, hogy dobolunk a lábunkkal, a vágy, hogy mi is csatlakozzunk az éneklőkhöz, vagy hogy felálljunk, és táncolni kezdjünk – nem magyarázható evolúciós okokkal. Ezeknek a tevékenységeknek semmi közük a túléléshez. Éppen ezért vélik fölfedezni egyesek a zene érzelmi visszahatásában annak a bizonyítékát, hogy több van bennünk biológiai és élettani mechanizmusoknál: az úgynevezett szellem csupán akkor indíthat meg, ha bennünk is megvan.

Játszunk. Becsüljük-meg-Zoe-hasának-a-kerületét, mutasd-meg-a-táskád-megmondom-ki-vagy (ki gondolta volna, hogy anyám retiküljében lesz egy lejárt közüzemi számla?), babazokni-párosító versenyt, most pedig egy különösen gusztustalan fejtörőt: olvasztott csokoládéval bekent pelenkákat adnak körbe, és ki kell találni a csokoládé márkáját.

Nem igazán az én esetem, de azért belemegyek a játékba. A könyvelőm, Alexa szervezte az eseményt, még azt is vállalta, hogy vendégeket hívjon: anyámat, Isobel unokatestvéremet, Wandát az Árnyas Ligetből, egy másik ápolónőt annak a kórháznak az égési osztályáról, ahol dolgozom és egy Vanessa nevű iskolai tanácsadót, akivel

az idén kötöttem szerződést egy súlyos autista kilencedik osztályos tanuló zeneterápiás kezelésére.

Elég nyomasztó, hogy ezek a nők – akik a legjobb esetben is csak ismerőseim – helyettesítik a jó barátaimat. De hát, ha éppen nem dolgozom, Maxszel töltöm az időmet, ő pedig inkább aláfeküdne a saját fűnyírójának, semhogy csokikakát azonosítson pelenkából. Már csak emiatt is ő az egyetlen barát, akire szükségem van.

Nézem Wandát, ahogy kémleli a Pamperst.

– Snickers? – találgatja, de nem nyert.

Következőnek Vanessa kapja a pelenkát. Vanessa magas nő, rövid platinaszőke haja és szúrós kék szeme van. Amikor először találkoztunk, behívott az irodájába, és tartott egy megsemmisítő beszédet, miszerint a központi egyetemi felvételi nem más, mint a gonosz egyetemi tanács összeesküvése, akiknek semmi más nem számít, csak hogy beszedjék a diákonkénti nyolcvan dolláros sápot. *Nos?,* kérdezte, amikor szünetet tartott, hogy lélegzethez jusson. *Mit tud mondani erre?*

Én az új zeneterapeuta vagyok, mondtam.

Pislogott, aztán belenézett a naptárjába, és visszafordított egy lapot. *Ó!,* mondta. *Most látom, hogy az iskolaszék képviselője csak holnap jön!*

Vanessa még csak rá se néz a pelenkára.

– Nem tudom, de biztos *kakaós* – közli szárazon.

Kitör belőlem a nevetés, de én vagyok az egyetlen, aki érti Vanessa szójátékát. Alexa le van sújtva, amiért nem

veszik komolyan a társasjátékait. Anyám közbelép, elveszi Vanessa tányér alátétjéről a pelenkát. – Mit szólnátok egy Névadóhoz? – kérdezi.

Szúrást érzek az oldalamban, szórakozottan odakapom a kezem.

Anyám olvasni kezd a papírból, amelyet Alexa nyomtatott ki az internetről. – A ló bébije, az…

Unokatestvérem a magasba löki a karját. – Csikó! – rikoltja.

– Helyes! A hal bébije, az…

– Kaviár? – kérdezi Vanessa.

– Ebihal – mondja Wanda.

– Az a béka! – vitatkozik Isobel.

– De mondom neked, én láttam a *Legyen ön is milliomos…*

Hirtelen olyan erővel ránt össze a görcs, hogy kiszalad belőlem a levegő.

– Zoe? – Anya mintha valahonnan messziről beszélne. Nagy nehezen föltápászkodom.

Huszonnyolc hét, gondolom. *Korai!*

Újabb áramütés hasít belém. Ahogy nekidőlök anyának, valami meleg zúdul ki a lábam közül. – A magzatvíz! – suttogom. – Most ment el a magzatvíz!

De mikor lenézek, látom, hogy vértócsában állok.

Tegnap este történt meg először, hogy Max és én arról beszéltünk, mi legyen a baba neve.

– Johanna – suttogtam, miután lekapcsolta a villanyt.

– Sajnálom, hogy csalódást kell okoznom – mondta Max –, de csak én vagyok az.

A sötétben is láttam, hogy mosolyog. Max az a típusú férfi, amelyikről korábban sose hittem, hogy vonzónak találhat: magas, megtermett szörföző, kócos, szőke hajú, a mosolya pedig olyan ragyogó, hogy a vegyesboltban a kiszolgálók elejtik a visszajáró aprót, és a kertvárosi anyukák lelassítanak a garázsbejáró közelében. Engem mindig helyesnek tartottak, de semmi esetre sem vagyok bombázó. Én vagyok az átlagos, egyszerű lány, akinek elfelejtik az arcát. Amikor először szólított meg – a bátyja esküvőjén, ahol beugrottam a banda énekesnője helyett, aki nem tudott eljönni a veseköve miatt –, magam mögé néztem, annyira biztosra vettem, hogy valaki máshoz beszél. Évekkel később mesélte, hogy sose tudta, mit mondjon a lányoknak, de az én hangom olyan volt, mint egy drog; beszivárgott az ereibe, és bátorságot adott neki, hogy odajöjjön hozzám a tizenöt perces szünetben.

Ő nem hitte, hogy egy zenetudományból doktorált nő szóba állna egy főiskoláról kimaradt szörfös sráccal, aki kertészkedésből kaparja össze a betevőt.

Én nem hittem, hogy egy olyan férfi, aki hazavihetne bárkit, akinek két X-kromoszómája van, akár kicsit is vonzónak találhat engem.

Tegnap éjszaka olyan gyöngéden tette rá a kezét a babánkra, mint egy védőernyőt. – Azt hittem, balszerencsét hoz, ha a babáról beszélünk.

Azt hozott. Nekem legalábbis mindig. De már olyan közel jártunk a célegyeneshez! Olyan valóságos volt! Mi baj történhetett volna?

– Meggondoltam magam.

– Oké. Elspeth – mondta Max. – A kedvenc nagynéném után.

– *Kérlek,* mondd, hogy csak kitaláltad!

– Van egy másik nagynéném is, Ermintrude – mondta nevetve.

– Hannah – vágtam vissza. – Stella. Rosemary.

– Mint a rozmaring?! – mondta Max.

– Igen, de névnek sokkal jobb, mint a Morzsolt Tárkony. Szép.

A hasam fölé hajolt, rászorította a fülét. – Kérdezzük meg tőle, mit szeretne, hogy hívjuk – javasolta. – Azt hiszem… várj csak… nem, már itt is van! – Rám nézett, még mindig a babánkhoz szorítva az arcát. – Bertha! – jelentette ki.

A baba gyorsan állba rúgta, mintha ez lenne a véleménye. Akkor biztosra vettem, hogy ez azt jelenti, jól van. Hogy mégsem történt baj.

Kiszakad a belsőm, mintha ezer penge hasítana végig. Még sose éltem át ekkora kínt. Mintha a fájdalom

csapdába esett volna a bőröm alatt, és kétségbeesetten próbálna utat vágni magának.

– Nem lesz semmi baj! – mondja Max, és úgy szorítja a kezemet, mintha szkanderozni akarnánk. Nem tudom, mikor érkezett meg. Nem tudom, miért hazudik.

Az arca olyan fehér, mint az éjféli hold, és noha pár ujjnyira van, alig látom. Orvosok és nővérek összemosódó sokasága tölti meg az apró szülőszobát. Bekötik a karomba az infúziót. Pántot csatolnak a hasamra, összekapcsolják a magzatmonitorral.

– Még csak a huszonnyolcadik hétben vagyok – lihegem.

– Tudjuk, kedves – válaszolja egy nővér, majd a személyzethez fordul. – Nem jön le semmi a monitoron…

– Próbálja meg még egyszer!

Megragadom a nővér ruhájának ujját.

– Túl… túl kicsi?

– Zoe – mondja a nővér –, megteszünk mindent, amit tudunk. – Egy gombbal babrál a monitoron, megigazítja a hasamon a pántot.

– Még mindig nincs szívhang…

– Mi? – Ülő helyzetbe küzdöm fel magam, noha Max igyekszik visszatartani. – Miért nincs?

– Kérem az ultrahangot! – parancsolja dr. Gelman. Egy perccel később begördítik a készüléket. Hideg zselé csúszik a hasamon. Ismét összeránt a görcs. Az orvos a

monitorra szögezi a szemét. – Ott a fej – mondja higgadtan. – És ott a szív.

Rémülten nézem, de csak szürke-fekete futóhomokot látok.

– Mit lát?

– Zoe, lazítson el egy percre – mondja dr. Gelman.

Az ajkamba harapok. Arra figyelek, ahogy dübörög a fülemben a vér. Eltelik egy perc, majd még egy. Csak a gépek sípolnak halkan.

Aztán dr. Gelman kimondja azt, amire egész idő alatt vártam.

– Nem találok szívhangot, Zoe. – A szemembe néz. – Attól félek, a kisbabája meghalt.

Olyan hang repeszti meg a csöndet, hogy el kell engednem tőle Max kezét, és be kell fognom a fülemet. Olyan, mint a becsapódó lövedék, a kréta csikorgása a táblán, a megszegett ígéret. Olyan hang, amilyet még sose hallottam – a színtiszta kín húrja –, és csak egy perccel később fogom fel, hogy belőlem jön.

Ezt csomagoltam be a szüléshez:

Egy hálóinget, tele pici, kék virágmintákkal, holott tizenkét éves korom óta nem viselek hálóinget.

Három terhesnadrágot.

Egy váltás ruhát.

Egy kismamáknak való, kakaóvajas testápolóból és miniszappanokból álló ajándékcsomagot. Az egyik égési

sérültem anyjától kaptam, a kisfiút nemrég engedték ki a kórházból.

Egy hihetetlenül puha plüssmalacot, amelyet Max és én évekkel ezelőtt, az első terhességem idején, a vetélés előtt vásároltunk, amikor még képesek voltunk a reményre.

És az iPodomat, tele zenével. Rengeteg zenével. A diplomámat ahhoz a professzorhoz írtam a Berklee Zeneművészeti Egyetemen, aki elsőként számolt be a zeneterápia hatásáról a vajúdás folyamán. Noha korábban már tanulmányozták a zene kapcsolatát a lélegzéssel, a lélegzését pedig a vegetatív idegrendszerrel, előtte nem hozták kapcsolatba a Lamaze-légzést a páciens által összeválogatott zenével. A professzorom hipotézise az volt, hogy azok a nők, akik zenét hallgatnak a szülés során, könnyebben lélegeznek, és tartósan elernyednek, ami enyhíti a vajúdás fájdalmát.

Tizenkilenc évesen fantasztikus volt együtt dolgozni valakivel, akinek széles körben alkalmazzák a kutatási eredményeit a szüléseknél. Akkor még nem sejtettem, hogy huszonegy év múlva magam is kipróbálhatom.

Mivel számomra különösen fontos a zene, fokozott gonddal válogattam össze a számokat a vajúdáshoz és a szüléshez. A tolófájások korai szakaszában Brahmsra fogok ellazulni. Az aktív szakaszra, amikor a lélegzésemre kell összpontosítanom, feszes ritmusú zenét választottam, Beethoven Holdfény-szonátáját. Az átmeneti szakaszra, amelyről tudtam, hogy az lesz a legfájdalmasabb,

egyveleget állítottam össze, úgy, hogy legpozitívabb gyerekkori emlékeimet hordozza: REO Speedwagont, Madonnát, Elvis Costellót, és Wagnertől „A walkürök lovaglását”, amelynek vad hullámzása tükrözni fogja a testemben zajló folyamatot.

Feltétel nélkül hiszem, hogy a zene enyhítheti a szülés fizikai fájdalmát.

Csak azt nem tudom, tehet-e valamit a gyász ellen.

Szülés közben már arra a napra gondolok, amikorra elfelejtem ezt. Nem fogok emlékezni dr. Gelmanre, aki a szubmukózus daganatokról beszél, amelyeket el akart távolítani ez előtt a lombikprogram előtt, de én elutasítottam a műtétet, mert túlságosan sürgős volt teherbe esnem: a daganatok most jóval nagyobbak. Nem fogok emlékezni arra, amikor azt mondja, hogy a méhlepény levált a méhfalról. Nem fogok emlékezni arra, amikor ellenőrzi a méhnyakat, és csendesen mondja, hogy hat centiméternél tartok. Nem fogok emlékezni Maxre, aki kihangosítja az iPodomat, hogy Beethoven betöltse a szobát. Nem fogom látni a nővéreket, akiknek lassított, komor mozgása annyira nem emlékeztet a viharos és harsány vajúdásokra és szülésekre, amelyeket valaha is láttam a *Babasztori*ban.

Nem fogok emlékezni az elfolyó magzatvizemre, vagy arra, hogy milyen lucskos volt alattam a vértől a lepedő. Nem fogok emlékezni az aneszteziológus szomorú

tekintetére, aki a részvétét fejezte ki, mielőtt az oldalamra fordított az epidurális érzéstelenítéshez.

Nem fogok emlékezni arra, hogy egyszer csak nem éreztem a lábamat, és arra gondoltam, ez a csak a kezdet, és kíváncsi voltam, meg tudnák-e csinálni, hogy egyáltalán semmimet se érezzem.

Nem fogok emlékezni arra, amikor kinyitottam a szememet egy kínzó összehúzódás után, és megláttam Max könnyes arcát, amely ugyanúgy eltorzult, mint az enyém.

Nem fogok emlékezni arra, hogy azt mondtam Maxnek, kapcsolja ki a Beethovent. És nem fogok emlékezni arra, hogy amikor nem mozdult elég gyorsan, odacsaptam a karommal, és levertem az iPodot a padlóra, ahol összetört.

Nem fogok emlékezni arra, hogy utána csend lett.

Majd más fogja elmondani nekem, hogyan csusszant ki a baba a lábam közül, akár egy ezüsthal, és hogyan mondta dr. Gelman, hogy fiú.

De hát ez nem igaz, gondolom majd, bár addigra kitörlődik az emlék. Berthának lánynak kell lennie. És rögtön utána az jut majd eszembe, miben tévedett még az orvos.

Nem fogok emlékezni arra, hogy a nővérek pokrócba burkolják, és a fejére húznak egy parányi kötött sapkát.

Nem fogok emlékezni arra, ahogy fogtam. Szilva nagyságú fejére. Kék eres arcára. Tökéletes orrára, duzzadt szájára, sima bőrére, amelyen még csak vázlat a

szemöldök. A mellkasra, amely törékeny, akár egy madáré, és mozdulatlan. Arra, hogy szinte elfért egy tenyérben, és egyáltalán nem volt súlya.

Nem fogok emlékezni arra, hogy addig a pillanatig nem hittem el, hogy ez igaz.

Ködös álmaimban visszapörgök egy hónappal korábbra. Max és én az ágyban fekszünk éjfél után. *Ébren vagy?,* kérdem.

Igen. Csak gondolkodom.

Min?

A fejét rázza. *Semmin.*

Aggódsz, mondom.

Nem. Az olívaolajon gondolkoztam, feleli komolyan.

Az olívaolajon?

Igen. Miből készül?

Ez egy beugrató kérdés? Olívabogyóból, mondom.

Hát a kukoricaolaj miből készül?

Kukoricából.

No és a babaolaj?, kérdezi Max.

Egy pillanatig hallgatunk, aztán nevetni kezdünk. Olyan erősen nevetünk, hogy könnyes lesz a szemem. Meg akarom fogni a sötétben Max kezét, de mellényúlok.

Mikor felébredek, az ablakfüggöny össze van húzva, de az ajtó félig nyitva áll. Először nem emlékszem, hol

vagyok. Kacagás hallatszik a folyosóról, egy család halad el épp a szobám előtt: nagyszülők, gyerekek, kamaszok uszálya. Léggömbök szivárványát viszik magukkal.

Sírni kezdek.

Max leül mellém az ágyra. Félszegen átkarol. Nem erőssége a Florence Nightingale-szerep. Egyszer, karácsonykor mindketten elkaptuk az influenzát. Két hányás között én jártam ki a fürdőszobába, hogy hideg borogatást hozzak neki.

– Zo – suttogja. – Hogy érzed magad?

– Mégis, mit gondolsz? – Ez komiszság volt. Düh égeti a torkomat. Aztán megtölti bennem azt a részt, amely a kisbabám otthona volt.

– Látni akarom.

– Szóval, izé… – dermed meg Max.

– Szólj a nővéreknek. – Anya hangja hallatszik a sarokból. A szeme vörös és felduzzadt. – Hallottad, mit akar.

Max bólogatva áll fel, és kimegy a szobából. Anyám átölel.

– Ez nem tisztességes – mondom meggyötörten.

– Tudom, Zo. – Simogatja a hajamat, én pedig nekidőlök, mint akkor, amikor négyéves voltam, és csúfoltak a szeplőim miatt, vagy tizenöt éves voltam, és először szakadt meg a szívem. Rádöbbenek, hogy én sose vigasztalhatom így a saját kisbabámat, és ettől még keservesebben sírok.

Bejön egy nővér, akit Max követ.

– Nézd! – mondja, és odaadja a fiunk fényképét. Olyan, mintha csak aludna a mózeskosárban. A kezét ökölbe szorítja a feje mellett. Az állán van egy mákszemnyi gödröcske.

A kép alatt ott egy tenyérlenyomat és egy talplenyomat, olyan aprók, hogy nem tűnnek valóságosnak.

– Fogadja őszinte részvétemet, Mrs. Baxter – mondja halkan az ápolónő.

– Miért suttog? – kérdezem. – Miért suttog *mindenki? Hol a fenében van a kisbabám?*

Mintegy végszóra belép a második nővér, hozza a fiamat. Már felöltöztették, de elvész a ruháiban. Érte nyúlok.

Egyszer dolgoztam egy napot a koraszülöttek intenzív osztályán. Gitároztam és énekeltem nekik, mert ez hozzátartozik a fejlesztésükhöz. A zeneterápiával kezelt babák vérében feldúsul az oxigén, pulzusuk lassul; bizonyos tanulmányok még azt is kimutatták, hogy a koraszülöttek akár naponta megduplázhatják a súlyukat a terápia hatására. Éppen egy anya mellett ültem, egy spanyol bölcsődalt énekeltem a kisbabájának, amikor bejött egy szociális gondozó, és arra kért, hogy segítsek.

– Ma reggel meghalt a Rodriguez kislány – mondta. – A család most a kedvenc nővérkéjüket várja, hogy még egyszer megfürdesse.

– Utolsó fürdő?

– Néha segít – mondta a szociális gondozó. – Mindenesetre nagy a család, és azt hiszem, rájuk férne a segítség.

Ahogy beléptem a különszobába, ahol a család várakozott, rögtön megértettem, miért. Az anya egy hintaszékben ült, karján a halott újszülöttel. Az arca olyan volt, mint a kő. Az apa mögöttük téblábolt. Volt még egy csomó nagybácsi, nagynéni, nagyszülő; csendjüktől még harsányabb lett a kórházi ágy körül fogócskázó unokaöcsök és unokahúgok visongása.

– Jó napot – köszöntem. – Zoe vagyok. Nincs kifogásuk ellene, ha játszom valamit? – A gitárra mutattam, amely szíjon lógott a hátamon.

Amikor az anya nem válaszolt, a szék elé térdeltem.

– Gyönyörű volt a kislánya – kezdtem.

Nem felelt, a többiek sem szóltak, így hát leemeltem a nyakamból a gitárt, és ismét belekezdtem a pár perce énekelt spanyol altatóba:

Duérmete, mi nina,
Duérmete, mi sol,
Duérmete, pedazo
*De mi corazón.**

A kergetőző kölykök megálltak egy pillanatra. A felnőttek rám meredtek. Én lettem a fókusz, rám irányult

minden energia, nem arra a szegény újszülöttre. Amikor a nővér megérkezett, és levetkőztette a babát, hogy utoljára megfürdesse, kiosontam a szobából, jelentkeztem az irodán, és soha többet nem mentem vissza arra az osztályra.

**Aludj, kislány, aludj, lelkem, aludj, szívem, gyermekem. (A ford.)*

Sokszor játszottam haldokló gyerekek ágyánál; megtiszteltetésnek tartottam, hogy én lendíthetem át őket ebből a világból a következőbe egy hangfüzérrel, egy andalító refrénnel. Ám ez más volt. Nem játszhatom el egy halott kisbaba előtt, hogy én vagyok Orpheusz, most nem, amikor Max és én olyan keményen küzdünk a terhességért.

A kisfiam bőre hideg. Leteszem a lábam közé a kórházi matracra, és kibontom a kék kórházi pizsamát, amit egy kedves nővérke adott rá. Befedem a mellkasát a kezemmel, de nem érzek szívdobogást.

Duérmete, mi nino, suttogom.

– Akarja, hogy itt hagyjam a babát egy kicsit? – kérdezi a nővér, aki behozta.

Felnézek rá. – Lehet?

– Itt hagyhatom, ameddig jólesik – mondja. – Illetve… – Nem fejezi be a gondolatot.

– Egyébként hol van? – kérdezem.

– Tessék?

– Amikor nincs itt. Akkor hol van? – A szemébe nézek. – A hullaházban?

– Nem. Nálunk van.

Hazudik. Tudom, hogy hazudik. Ha mózeskosárban feküdne, mint a többi kisbaba, nem lenne ilyen fagyos a bőre, mint az őszi reggel. – Szeretném látni, hogy hol.

– Attól tartok, nem…

– Hagyja! – parancsolja az anyám. – Ha ezt kell látnia, akkor hagyja.

A két nővér összenéz. Az egyik kimegy, aztán visszatér egy kerekes székkel. Lesegítenek az ágyról, és a székbe ültetnek. Közben egy pillanatra sem adom ki a kezemből a babát.

Max végiggurít a folyosón. Az egyik ajtó mögött egy vajúdó nyög. Max valamivel gyorsabban tolja a széket.

– Mrs. Baxter szeretné látni, hol volt a fia – mondja a nővér a recepciós kollégának olyan hangon, mintha naponta fordulnának hozzá hasonló kéréssel. Elvezet a nővérszoba mellett egy raktárhoz, ahol műanyagba csomagolt csövekkel, takarókkal és pelenkákkal vannak megrakva a polcok. A raktár mellett van egy rozsdamentes acélból készült kis hűtőszekrény, olyasféle, mint a főiskolai szobámban.

A nővér kitárja a hűtőszekrény ajtaját. Először nem értem, de mikor benézek a hűtőbe, és meglátom a fehér rekeszeket, az egyetlen polcot, akkor már igen.

Erősebben szorítom magamhoz a kisbabát, de olyan apró, hogy nem is érzem a testét. Ennyi erővel egy zacskó pehelytollat, egy leheletet, egy kívánságot is szorongathatnék. Felállok, nem tudom, miért – csak annyit tudok, hogy nem bírom tovább nézni azt a hűtőszekrényt –, és hirtelen nem kapok levegőt, forog velem a világ, satu roppantja össze a bordáimat. Csak arra

bírok gondolni, mielőtt összeesek, hogy nem fogom elejteni a fiamat. Egy jó anya nem tesz ilyet.

– Tehát azt mondja, hogy időzített bomba vagyok? – kérdezem dr. Gelmantől, a szülész-nőgyógyászomtól.

Miután felélesztettek az ájulásból, és elmeséltem a tüneteimet az orvosoknak, heparinra állítottak. A spirál-CT kimutatott egy vérrögöt a tüdőmben, ami embóliát okozott. Az orvosom szerint a vérkép alapján hajlamos vagyok az abnormális rögképződésre, és hasonló eset a jövőben is bekövetkezhet.

– Nem szükségszerűen. Most, hogy tudunk az antitrombin-III-hiányáról, ráállíthatjuk a warfarinra. Kezelhető, Zoe.

Kicsit félek mozogni: hátha felrázom a vérrögöt, az pedig meg sem áll az agyamig, és rögtön aneurizmát okoz. Dr. Gelman megnyugtat, hogy a heparin-injekciók miatt ez nem fog megtörténni.

Kicsit csalódott leszek a választól: mintha lenyeltem volna egy követ.

– Hogyhogy ezt nem mutatták ki korábban? – kérdezi Max. – Minden mást kivizsgáltak!

Dr. Gelman felé fordul. – Az antitrombin-III hiányának nincs köze a terhességhez. Veleszületett rendellenesség. Ez a trombofília főleg fiatalabbaknál jelentkezik. Gyakran csak akkor diagnosztizálhatjuk a rendellenes rögképződési

hajlamot, ha megtörtént a baj. Beindíthatja egy lábtörés is, vagy, mint Zoe esetében, a vajúdás és a szülés.

– Nincs köze a terhességhez – mondom, minden erőmmel kapaszkodva ebbe a kijelentésbe. – Technikailag tehát még mindig lehet gyerekem.

A szülészorvos tétovázik.

– A trombózishajlam önmagában nem zárja ki a terhességet – mondja, de jobb lenne, ha erre pár hét múlva térnénk vissza.

Mindketten odafordulunk az ajtócsukódás hangjára. Max kiment a szobából.

Hivatalosan is elbocsátanak a kórházból, egy betegszállító kerekes székben a liftekhez tol. Max hozza a kézitáskámat. Felfigyelek valamire, amit nem vettem észre ittlétem két napja alatt: kórházi szobám ajtajára tapadókoronggal felerősítettek egy apró üvegvázát, amelyben egyetlen szál boglárka van. A folyosón egyedül az én szobám ajtaján van ilyen. Rájövök, hogy ez valamilyen jel: arra figyelmezteti a nővéreket, a rezidenseket és az önkéntes beteggondozókat, hogy ez a szoba nem a boldogság helye, hogy itt, a többi kismama szobájától eltérően, valami borzalmas dolog történt.

Amíg várjuk, hogy nyíljanak az ajtók, odatolnak mellém egy másik asszonyt. Újszülött van a karján, GRATULÁLUNK feliratú léggömböt kötöttek a kerekes

széke karfájára. Férje egy csokor virággal követi. – Hát ki van itt? – turbékolja a nő. A baba mocorog.

– Integetsz a papának?

Csengő szól, nyílik a lift ajtaja. Üres, jutna benne hely mindannyiunknak. Elsőnek a másik nőt tolják be, aztán az én beteghordozóm is kezdi elfordítani a székemet.

Max elállja az útját: – Mi megvárjuk a következőt – mondja.

Max teherautójával megyünk haza, amelynek olyan szaga van, mint a tőzegnek és a frissen kaszált fűnek, pedig most nincsenek a platón fűnyíró gépek vagy sarabolókapák. Max bekapcsolja a rádiót, és keres egy zenei állomást. Ez nagy szó, mert általában vitatkozni szoktunk a programon. Ő mindig az Útinfót hallgatja, vagy valamilyen kvíz- vagy hírműsort, de nem szereti, ha zene szól, miközben vezet. Én még egy ötperces utat se tudok elképzelni úgy, hogy ne énekeljek együtt a rádióval.

– Szép időt ígérnek a hétvégére – mondja. – Meleget.

Kinézek az ablakon. Piros lámpánál állunk, a szomszédos autót egy anya vezeti, két gyereke állatos kekszet töm magába a hátsó ülésen.

– Arra gondoltam, talán lemehetnénk a partra.

Max szörfözik, ezek pedig az utolsó nyári napok. Normális esetben ezt tenné. Csakhogy most semmi sem normális.

– Talán – mondom.

– Arra gondoltam – folytatja Max, hogy az jó hely lehetne, tudod. – Nyel egyet. – A hamvaknak.

Danielnek neveztük el a babát, és intézkedtünk a hamvasztásáról. A hamvakat urnában fogjuk megkapni, amelynek olyan lesz az alakja, mint egy kék szalagos, csepp babacipőé. Nem igazán beszéltük meg, mi lesz azután, de most belátom, hogy Maxnek igaza van. Nem akarom, hogy az urna a konyhapulton álljon. Nem akarom eltemetni a hátsó kertünkben, úgy, ahogy a kanárinkat temettük el, miután elpusztult. Azt hiszem, a tengerpart szép hely, ha nem is különleges. De van választásom? Az én gyermekem nem egy olyan romantikus helyen fogant, mint Velence, ahol beleszórhatnám a hamvakat a kanálisba, és nem is a tanzániai csillagok alatt, ahol a Serengeti szelére bízhatnám kisbabám földi maradványait. Lombikban fogant egy laboratóriumban, a klinikán pedig csak nem szórhatom szét a porait.

– Talán – mondom, mert ennél többet most nem tudok mondani Maxnek.

Amikor bekanyarodunk a felhajtóra, anyám autója már ott áll. Velem marad egész nap, hogy gondoskodjon rólam, amíg Max dolgozik. Kijön a teherautóhoz, hogy lesegítsen az ülésből. – Mit hozhatok, Zoe? – kérdezi. – Egy csésze teát? Csokoládét? Megnézhetnénk az *Inni és élni hagyni*t, amit felvettél videóra…

– Csak le szeretnék feküdni. – Ugranak, hogy segítsenek, de elhárítom őket. Lassan, a falnak támaszkodva megyek végig a folyosón. De nem a hálószobánkba, balra, hanem a jobb oldali, kisebb helyiségbe.

Egy hónapja még ez volt az irodám, ahova Alexa hetente egyszer eljött könyvelni. Aztán egy hétvégén Max és én kifestettük napsárgára, és beállítottunk egy bölcsőt meg egy pelenkázóasztalt, egy adományboltban vettük őket összesen negyven dollárért. Amíg Max cipelt, én fölpakoltam a könyveket – a gyerekkori kedvenceimet: *Ahol a vadak várnak, Harry, a piszkos kutya, Sapka van eladó* – egy polcra.

Kinyitom az ajtót, és elakad a lélegzetem. Bölcső és pelenkázó helyett a régi rajzasztal áll itt, amit íróasztalnak használtam. A számítógépem bekötve, ismét zümmög. Mellette szép rendben az aktáim. A hangszereim – djembék, bendzsók, gitárok, harangjátékok – a fal mellett sorakoznak.

Hogy itt gyerekszoba volt, azt csak a nap sárga falak mutatják. Ezt a színt érzi magában az ember, amikor mosolyog.

Lefekszem a rongyszőnyegre a padló közepén, és a mellemig húzom a térdemet. Max hangja tölti be a folyosót.

– Zoe? Zo? Hol vagy? – Hallom, ahogy benyit a hálószobába, gyorsan körülnéz, kijön. Ugyanezt

megcsinálja a fürdőszobával, aztán benyit, és meglát engem. – Mi a baj, Zoe? – kérdezi.

Körülnézek ebben a szobában, amelyből nem lett gyerekszoba, és Mr. Dockerre gondolok, arra, hogy mit jelent ráeszmélni a környezetünkre. Mintha arra ébrednénk a legszebb álmunkból, hogy száz kés szegeződik a torkunknak.

– Minden – suttogom.

Max leül mellém.

– Beszélnünk kell – mondja.

Nem nézek rá. Még csak fel sem ülök. Csak bámulok a fűtőtestre. Max elfelejtette kihúzni a biztonsági konnektorfedőket. A lapos műanyag korongok most is takarják a dugaljakat, hogy senkinek se essék baja.

Késő már.

– Most ne – mondom.

Az ember elveszíti a kulcsait, a pénztárcáját, a szemüvegét. Elveszít egy állást. Veszít a súlyából.

Elveszíti a pénzét, elveszíti az eszét.

Elveszíti a reményt, elveszíti a hitét. Elveszíti a tájékozódási képességét.

Elveszíti a barátait.

Elveszíti a fejét. Elveszít egy teniszpartit. Elveszít egy fogadást.

Elveszít egy babát, legalábbis így mondják.

Csakhogy én pontosan tudom, hol van.

Másnap felébredek, és a mellem olyan, akár a kő. Még levegőt se tudok úgy venni, hogy ne hasítson bele a fájdalom. Nincs újszülött gyerekem, de úgy látszik, a testem ezt nem tudja. A nővérek figyelmeztettek a kórházban. Injekcióval szokták elapasztani a tejet, de annak súlyos mellékhatásai lehetnek, így nem tehettek mást, csak lelkiismeretesen figyelmeztettek, aztán hazaküldtek.

Max oldalán a takaró még mindig be van gyűrve a matrac alá. Az este nem feküdt le; nem tudom, hol aludt. Mostanra el kellett indulnia munkába.

– Mama! – kiáltok, de nem jön senki. Felülök, amitől megrándul az arcom, és észreveszek egy cédulát az éjjeliszekrényen. *Boltba mentem*, írta anyám.

Végiglapozom a zárójelentést meg a papírokat, amelyekkel elbocsátottak a kórházból, de senki sem gondolt rá, hogy megadják a szoptatási tanácsadó elérhetőségét egy olyan asszonynak, aki halott gyereket szült.

Bután érzem magamat, amikor tárcsázom dr. Gelman rendelőjét. A titkárnője veszi fel, egy kedves lány, akit több mint egy fél éven át havonta láthattam.

– Szia, itt Zoe Baxter…

– Zoe! – szólal meg lelkesen. – Hallom, hogy pénteken fölvettek! Na? Fiú vagy lány?

Örvendező hangjából ítélve fogalma sincs, mi történt a hétvégén. Torkomban zörögnek a szavak, mint az avar.

– Fiú. – Ennyit sikerül mondanom.

Őrjítően fáj ott, ahol a pólóm a mellemhez ér.

– Beszélhetnék egy szülésznővel?

– Persze, kapcsollak… – Tartom a vonalat, és imádkozom, hogy legalább a szülésznő tudja, mi történik ilyenkor. Kattanás a vonalban.

– Hogy van, Zoe? – kérdezi gyengéden a szülésznő.

– A tejem! – nyögöm ki. – Van valami, amivel elapaszthatom?

– Nem igazán, ezt ki kell böjtölnie – mondja. – De szedhet rá ibuprofént. Próbálja ki, hogy mélyhűtött káposztalevelet tesz a melltartójába… nem tudjuk, pontosan hogyan hat, de van benne valami gyulladáscsökkentő. És zsálya! Ha van otthon, főzzön zsályával. Vagy készítsen belőle teát. A zsálya gátolja a tejelválasztást.

Megköszönöm neki, és bontom a vonalat. Után teszem le a telefont, a kagylót véletlenül hozzáütöm az ébresztős rádióhoz: egy komolyzenei állomás hangjai szólalnak meg. Erre állítottam be, mert reggel hatkor könnyebben ébredek fel szimfonikus zenekarra, mint rockra.

A fuvola. A vonósok mérleghintája. A tuba és a kürt fújtató mordulásai. Wagner walkürjei száguldoznak faltól falig, padlótól a mennyezetig, lendülettel és káosszal töltve be a szobát.

A szám megvan egy CD-n a kórházi táskámban, amelyet még nem pakoltam ki.

Ez a szám nem hangzott el a szülésemnél, pedig lett egy babám.

Megmarkolom az ébresztős rádiót, és kitépem a fali csatlakozóból. A fejem fölé emelem, és a földhöz csapom. Akkorát crescendózik a deszkapadlón, hogy Wagner is büszke lenne rá.

Aztán már csak a ziháló lélegzésemet hallom. Elképzelem, hogyan magyarázom el ezt Maxnek. Vagy anyámnak, aki erre a jelenetre tér haza az élelmiszerboltból. *Oké,* biztatom magam. *Meg tudod tenni. Csak össze kell szedned a darabokat.*

A konyhában találok egy fekete szemeteszsákot, szemétlapátot és seprőt. Eltakarítom a rádiót. Rásöpröm a maradványokat a lapátra.

Szedd össze a darabokat.

Tényleg ilyen egyszerű. Negyvennyolc óra óta először mozdul el bennem valami. Van egy célom. Tíz percen belül másodszor tárcsázom dr. Gelman rendelőjét.

– Ismét Zoe Baxter – mondom. – Szeretnék időpontot kérni.

Több oka is volt, hogy hazamentem Maxszel már az első estén, amikor megismertem.

1. Olyan szaga volt, mint a nyárnak.

2. Nem olyan lány voltam, aki hazamegy először látott pasikkal. Sose tettem ilyet.

3. Dőlt belőle a vér.

Noha a bátyja esküvője volt, Max egész idő alatt azt várta, hogy mikor tart szünetet legközelebb a banda. A többiek kimentek cigarettázni, vagy felkaptak a bárpultról egy poharat, én meg letekintettem a pódiumról, és ott várt rám Max egy pohár üdítővel. Akkor azt hittem, azért nem iszik alkoholt, mert szolidáris velem: nekem, ugye, nem volt szabad, mert dolgoztam. Emlékszem, arra gondoltam, hogy ez irtó kedves tőle. Olyasmi, amit a férfiak többsége sose tenne meg.

Nem ismertem a boldog párt, mert az utolsó percben ugrottam be énekelni, de nehezen hittem el, hogy Reid és Max rokonok. És nem csak a külsejük miatt – Reid ugyan magas volt és szálkás: kisportolt, de olyan golfozós-teniszezős módon. Max ezzel szemben maga volt a színtiszta brutális erő és méret. A viselkedésük sem különbözhetett volna jobban. Reid baráti társasága leginkább bankárokból és jogászokból állt, akik főleg a saját hangjukat szerették hallani; barátnőik és feleségeik olyan nevekre hallgattak, mint Muffy és Winks. Liddy, Reid újdonsült felesége Mississippiből származott, és rengeteget hálálkodott Jézusnak: az időjárásért, a borért, és mert Kate nagyi megélte, hogy gyűrűt lát Liddy ujján.

Max sokkal üdítőbb jelenség volt a többi vendégnél: ami a szívén, az a száján. Éjfélig, ameddig be kellett fejeznünk a műsorunkat, megtudtam róla, hogy kertészeti vállalkozása van, hogy telente havat kotor, hogy a bátyjának köszönheti az ezüstös sebhelyet az arcán (vízszintesen elütött labda baseballban), és allergiás a tenger gyümölcseire. Ő megtudta rólam, hogy el tudom énekelni az ábécét visszafelé, hogy tíz hangszeren játszom, és hogy családot szeretnék. Nagy családot.

Visszafordultam a bandához a színpadon. A listánkon a „Last Dance" lett volna az utolsó szám, Donna Summertől. De ez a társaság nem látszott diszkós fajtának, így azt kérdeztem a fiúktól: – Ismeritek Etta Jamest? –, mire a billentyűs játszani kezdte az „At Last" első akkordjait.

Időnként behunyom a szemem, ha énekelek. Minden lélegzetvételem egy akkord; a dobok a pulzusom lesznek, a dallam a vérem áramlása. Ezzé leszünk, ha átadjuk magunkat a zenének: átváltozunk a hangjegyek, szünetjelek és ütemek szimfóniájává.

Amikor befejeztem, mennydörgő tapsvihar tört ki. Hallottam, hogy Reid hangosan tapsol: *Bravo!* És hogy Liddy barátnői csicseregnek… *egy esküvőn sem hallottam még ilyen jó bandát… meg kell adnod az elérhetőségüket!*

– Nagyon köszönöm – duruzsoltam, és amikor kinyitottam a szemem, egyenesen belenéztem Max szemébe.

Egy férfi csörtetett a színpadi emelvény felé. Bukdácsolás közben rávágott a dobokra, csapkodta. Csontrészeg volt, és a délies kiejtéséből ítélve Liddy valamelyik rokona vagy barátja lehetett.

– Hé, kisjány! – rikoltotta, a fekete ruhám szegélye után kapkodva. – Tudod, mi vagy te?

A basszusgitáros előrelépett, hogy megvédjen, de Max már sietett is a segítségemre.

– Uram – szólt udvariasan azt hiszem, távoznia kellene…

A részeg férfi ellökte, aztán megragadta a kezem. – Te egy kibaszott csalogány vagy!

– Ne káromkodjon egy hölgy előtt – mondta Max, és behúzott egyet a pasasnak. A részeg a sivalkodó koszorúslányok közé zuhant, a habos ruhák felfogták a puffanását.

A következő pillanatban egy szmokingos víziló elkapta Maxet, és megpördítette a tengelye körül. – Emmeg a tiéd, amér lecsaptad a tatámat – mondta, és kiütötte Maxet, aki elájult.

Pokoli zűrzavar támadt, hamisítatlan westernfilmes stílusban, asztalokat borítottak fel, öregasszonyok tépték a szalagokat egymás kalapjáról. A zenészek összekapkodták a hangszereiket, nehogy bajuk essék a csatában. Leugrottam a színpadról, és odaguggoltam Max mellé. Orrán-száján ömlött a vér, és a homlokán is, ott, ahol esés közben beverte a fejét a színpadba. Az ölembe fektettem a

fejét, és föléje hajoltam, hogy védjem a dulakodásban. – Ez hülyeség volt! – mondtam, amikor kinyitotta a szemét.

Elvigyorodott. – Hát nem tudom – mondta. – Így kerültem a karjaidba.

Annyira vérzett, hogy okvetlenül el akartam vinni az ügyeletre. Odaadta a teherautója kulcsait, és hagyta, hogy vezessek. Ő közben egy szalvétát nyomott a homlokához.

– Azt hiszem, senki sem fogja elfelejteni Reid esküvőjét – jegyezte meg.

Nem válaszoltam.

– Haragszol rám – mondta.

– Bók volt – szólaltam meg végül. – Leütöttél valakit azért, mert bókolt nekem.

– Igazad van – mondta rövid tétovázás után. – Hagynom kellett volna, hogy letépje rólad a ruhát.

– Nem tépte volna le a ruhámat. A srácok megfékezték volna, mielőtt…

– De én akartalak megmenteni téged – közölte Max egyszerűen, én meg csak néztem rá a műszerfal zöld izzásában.

A kórházban együtt várakoztunk egy aprócska szobában.

– Itt varrni kell – figyelmeztettem.

– Sokkal több mindenre lesz nekem szükségem – mondta. – Először is fix, hogy a bátyám soha többé nem áll szóba velem.

Mielőtt válaszolhattam volna, egy orvos félrehúzta a függönyt, bejött, és bemutatkozott. Gumikesztyűt húzott, és megkérdezte, mi *történt.*

– Beleszaladtam valamibe – felelt Max.

Összerezzent, amikor az orvos megvizsgálta a fejsebét. – Mibe?

– Egy ökölbe.

Az orvos elővett egy ceruzalámpát, és utasította Maxet, hogy kövesse a szemével az apró fénycsóvát. Figyeltem, hogyan néz fölfelé, aztán jobbra-balra. Elkapta a pillantásomat, és kacsintott.

– Itt varrni kell – visszhangozta szavaimat az orvos. – Úgy látom, nincs agyrázkódása, de nem ártana, hogy valaki lenne maga mellett az éjszaka. – Elhúzta a függönyt.

Max kérdően nézett föl rám.

– Természetesen maradok! – mondtam. – Orvosi utasítás.

Egy héttel később visszamegyek dolgozni a kórház égési osztályára. Az első páciensem Serena: tizennégy éves lány a Dominikai Köztársaságból, az egyik állandó betegem. Csúnyán összeégett egy lakástűzben. A helyi kórházban kezelték, az arca eltorzult a gyógyulási hegektől. Két éven át bujkált otthon a sötétben, mielőtt Rhode Islandbe jött rekonstrukciós bőrátültetésre. Ha a kórházban vagyok, minden alkalommal egy órát töltök vele, bár eleinte senki

sem értette, mi haszna lehet Serenának a zeneterápiából. Vak volt, mert nem tudta lehunyni forradásos szemhéját, amitől hályog alakult ki a szemén, és nehezen mozgott a keze. Először csak énekeltem neki, addig, amíg el nem kezdett együtt énekelni velem. Később átalakítottam egy gitárt, nyitott akkordra hangoltam, és kiegészítettem egy slide gyűrűvel, hogy Serena is tudjon játszani. Tépőzárat erősítettem a gitár nyakának hátuljára, hogy kitapogathassa az utat a húrokhoz.

– Szia, Serena – mondom, és megkopogtatom a szobája ajtaját.

– Halló, idegen! – feleli. Hallom a hangjában a mosolyt.

Önző módon hálás vagyok a vakságáért, mert így nem kell feloldanom kínos zavarát – nem úgy, mint pár perce a recepciós nővérét –, amiért nem tudja, hogyan fejezze ki a részvétét. Serena nem is tudta, hogy állapotos vagyok, ennélfogva azt sem tudja, hogy a baba meghalt.

– Hol voltál ilyen sokáig? – kérdezi.

– Beteg voltam – felelem. Odahúzok mellé egy széket, és a térdemre helyezem a gitárt. Hangolni kezdek, Serena a saját gitárjáért nyúl. – Hát te mit csináltál?

– A szokásosat – feleli Serena. Arcát eltakarják a kötések, még nem gyógyult fel a legutóbbi műtét óta. Szavai összefolynak, de ennyi idő után felismerem a beszédmintáit. – Van egy meglepetésem.

– Tényleg?

– Ja. Figyelj. Az a címe: „A harmadik élet”.

Felfigyelek, mert ez érdekes. Ez a kifejezés az utóbbi két hónapban folytatott beszélgetéseinkből alakult ki, amikor kielemeztük, miben különbözik Serena első – tűz előtti – élete a második – a tűz utáni – élettől. *Hát a harmadik életed?,* kérdeztem. *Hova képzeled magadat, ha elvégzik az utolsó műtétet?*

Hallgatom Serena gyenge szopránját, amelyet a testéhez erősített monitorok sípolása és búgása tagol.

Nem bújok el a sötétben,
Nem fáj, és nincs harag,
A külső lehet másféle,
De a belső megmarad.

A második sornál, amikor már megjegyeztem a dallamot, elkezdek akkordokat pengetni a gitáromon. Akkor fejezem be, amikor ő befejezi az éneklést, majd amikor felcsúsztatja a kezét a gitár nyakán, megtapsolom.

– Ez a legszebb ajándék, amit valaha is kaptam – mondom Serenának.

– Megérte betegnek lenni érte?

Az egyik kezelésen Serena egy esőbotot forgatott, és egyre izgatottabb lett közben. Amikor megkérdeztem, mire emlékezteti a hangszer, mesélt arról az utolsó napról a Dominikai Köztársaságban, amelyen kimozdult a házukból. Az iskolából jött haza, amikor szakadni kezdett

az eső. Tudta, mert belelépett a pocsolyákba, és vizes lett a haja. De a bőrén nem érezhette az esőcseppeket a hegesedés miatt. Az esőt egyáltalán nem érezte, de amikor az egyik osztálytársa gúnyosan Frankenstein menyasszonyához hasonlította, mintha tüzes kardok járták volna át.

Abban a pillanatban határozta el, hogy soha többé nem teszi ki a lábát a házból.

A zeneterápia nem a terapeutáról szól, hanem a betegről, ám a gitár testén szétkenődő apró csepp arra utal, hogy sírtam. Serenához hasonlóan én sem éreztem a könnyeket az arcomon.

Mély lélegzetet veszek.

– Melyik sort szereted a legjobban?

– A másodikat.

Visszazökkenek a tanár-diák, terapeuta-beteg ismerős kerékvágásába, a szokott énembe.

– Mondd el, hogy miért.

Nem tudom, hogy szerezte Max a csónakot, de a kölcsönzős már vár, amikor megérkezünk a Narragansett-öbölbe. Tévedett a meteorológus: nyirkos, hideg idő van. Aligha bérelt rajtunk kívül más motorcsónakot ezen a reggelen. Vizes lesz az arcom a párától, és nyakig felhúzom a kabátom cipzárját.

– Te mész elsőnek – mondja Max, miközben fogja a csónakot, hogy beszállhassak, majd a kezembe nyomja a

kartonpapír dobozt, amely eddig közöttünk utazott a teherautó ülésén.

Max beindítja a motort, kivágódunk a tengerre, aztán lelassulunk, amíg kerülgetjük a bójákat és az alvó vitorlásokat. Tajtékos hullámok dugják be ujjaikat a kis hajóba, és átáztatják az edzőcipőmet.

– Hova megyünk? – ordítom túl a motort.

Max nem hall, vagy úgy tesz, mintha nem hallana. Sűrűn csinálja ezt az utóbbi időben. Órákkal sötétedés után jön haza, persze, tudom, hogy nem metszhetett, ültethetett vagy kaszálhatott, de még csak nem is szörfözhetett ilyen sokáig. Ez az ürügye, hogy a díványon alhasson. *Nem akartalak felébreszteni*, mondja, mintha én lennék a hibás.

Még nincs is igazán reggel. Max ötlete volt, hogy akkor jöjjünk, amikor csend van az óceánon, nincsenek halászhajók, se hétvégi vitorlázók. A csónak padjának közepén ülök, térdemen a dobozzal. Ha behunyom a szemem, a motor berregése és a hullámok csobogása magától beáll rap-ütembe. Az ujjammal dobolom a ritmust.

Nagyjából tíz perc múlva Max kikapcsolja a motort. A nyomdokvízen bukdácsolunk tovább.

Max velem szemben ül, a térde közé szorítja a kezét.

– Szerinted hogy kellene csinálnunk?

– Nem tudom.

– Nem akarod…

– Nem! – mondom, és feléje lököm a dobozt. – Te csináld.

Bólint, és kiveszi a dobozból az apró kék cserépcipőt. Néhány csomagoló polisztirolgyöngyöt elsodor a szél. Pánikba esem. Mi lesz, ha éppen a legrosszabb pillanatban jön egy nagy széllökés? Mi lesz, ha a hajamon, a kabátomon kötnek ki a hamvak?

– Úgy érzem, mondanunk kellene valamit – dünnyögi Max.

Könnybe lábad a szemem.

– Sajnálom – suttogom.

Hogy nem jut eszembe jobb.

Hogy ezt kell csinálnunk.

Hogy nem bírtalak magamban tartani még néhány hétig.

Max átnyúl a köztünk levő űrön, és megszorítja a kezemet.

– Én is.

Kisbabám, mint kiderül, nem reálisabb egy leheletnél a hidegben, egy füstpamacsnál. A hamvak szinte azonnal eltűnnek, ahogy érintkeznek a levegővel. Ha csak egyet pislogtam volna, azt hihetném, meg sem történt az egész.

De én elképzelem, amint leereszkednek az óceán viharzó felszínére. Elképzelem a sziréneket a tenger fenekén, ahogy dalolva hívják haza.

Max késve érkezik a megbeszélésre dr. Gelmannel. Földszag árad belőle, amikor beront a faburkolatú rendelőbe.

– Elnézést – mentegetőzik. – Sokáig tartott a munka.

Volt idő, amikor tíz perccel hamarabb érkezett a rendelésre. Egyszer lerobbant a teherautó, ő pedig begyalogolt a klinikára, hogy a sperma ott legyen akkorra, amikor meg kell termékenyíteni a leszívott petesejteket. Ám amióta két hete kijöttem a kórházból, beszélgetéseink az időjárásra és a bevásárlólistára korlátozódnak. Meg hogy este mit szeretnék nézni a tévében. Becsusszan a karosszékbe, és várakozóan néz a szülészorvosra.

– Minden oké?

– Nincs okunk azt hinni, hogy Zoénak bármi baja esik – mondja dr. Gelman. – Most, hogy tudunk a trombofíliáról, képesek vagyunk kezelni gyógyszerekkel. Ami a méhlepény alatti fibroidokat illeti, reméljük, azok is visszafejlődnek, miután elmúlt a terhességgel járó hormonális hullámzás.

– De mi lesz legközelebb? – kérdezem.

– Ki merem jelenteni, hogy nem számíthatunk újabb vérrögre, amíg warfarinnal kezeljük…

– Nem! – szakítom félbe. – Én a legközelebbi terhességre céloztam. Azt mondta, próbálkozhatok újra!

– Mi van? – kérdezi Max. – Mi a *fene* van?

Szembefordulok vele.

– Még három embriónk maradt. Három lefagyasztott embrió, Max. Korábban sem adtuk fel, amikor elvetéltem. Nem adhatjuk fel most sem csak úgy…

Max az orvoshoz fordul. – Mondja meg neki! Mondja meg, hogy ez egy rossz ötlet!

Dr. Gelman a jegyzettömbje szélével babrál. – Az újabb méhlepényleválás esélye húsz-ötven százalék. És más kockázatok is vannak, Zoe. Például preeklampszia: magas vérnyomás és vizenyősödés, amire magnéziumot kellene szednie, hogy ne kapjon görcsrohamokat. Agyvérzés érheti…

– Jézusom! – morogja Max.

– De próbálkozhatok! – mondom, farkasszemet nézve dr. Gelmannel.

– Igen – mondja. – A kockázatok ismeretében megteheti.

– Nem. – Alig lehet hallani a szót. Max feláll. – Nem – ismétli, és kivágódik a rendelőből.

Utánamegyek, a folyosón már sietek, hogy elérjem a karját. Leráz. – Max! – kiáltom, de ő egyenesen a lifthez tart. Már csukódni kezd az ajtó, mire utolérem. Besiklok mellé.

Egy anya is van a liftben, babakocsival. Max a semmibe bámul.

A lift csenget, az ajtó kinyílik, az asszony kitolja a gyerekét.

– Mindig csak ennyit akartam! – mondom, mihelyt kettesben maradunk. – Csak egy gyereket!

– És ha én nem ezt akarom?

– Régebben akartad!

– Régebben *te* is akartál engem – mondja Max. – Úgy veszem észre, mindketten megváltoztunk egy kicsit.

– Miről beszélsz? Még mindig akarlak!

– Te a spermámat akarod. Ez… ez a baba-dolog… sokkal nagyobbra dagadt, mint mi ketten. Már nem is ketten vagyunk benne. Csak te és a gyerek, akit, úgy látszik, nem kaphatunk meg, és minél nehezebb lesz, annál több levegőt szív ki a szobából, Zoe. Nekem nem maradt hely.

– Féltékeny vagy? Féltékeny vagy egy babára, aki nem is létezik?

– Nem vagyok féltékeny. Magányos vagyok. Vissza akarom kapni a feleségemet. Azt a lányt akarom, aki velem akarta tölteni az idejét, aki felolvasta a gyászjelentéseket, és képes volt száz kilométert vezetni csak azért, hogy egy másik kisvárosban kössünk ki. Azt akarom, hogy azért hívjál telefonon, mert beszélgetni szeretnél velem, nem pedig azért, mert emlékeztetni akarsz rá, hogy négyre ott kell lennem a klinikán. És most… és most megint terhes akarsz lenni, akkor is, ha megöl! Mikor hagyod abba, Zoe?

– Nem fog megölni! – makacskodom.

– Akkor csak *engem* ölhet meg. – Felnéz. – Kilenc éve csináljuk. Nem bírom tovább.

Van valami a tekintetében, az igazság keserű pirulája, amitől végigfut a hátamon a hideg.

– Akkor keresünk egy béranyát – mondom. – Vagy örökbe fogadunk. ..

– Zoe – mondja Max. – Komolyan beszélek. Én nem bírom *ezt.* Nem bírom *magunkat.*

Nyílik a lift ajtaja. A földszinten vagyunk, süt be a délutáni nap a klinika üvegajtaján. Max kiszáll a liftből, de én nem.

Azt mondom magamnak, hogy a fény csapja be a szememet. Hogy ez egy érzékcsalódás. Az egyik percben még látom, a következőben mintha sose létezett volna.

	1. ének	GYERE HAZA Sing You Home
☑	**2. ének**	**HÁZ A REMÉNY UTCÁJÁBAN** The House on Hope Street
	3. ének	A MENEKÜLŐ Refugee
	4. ének	AZ UTOLSÓ The Last
	5. ének	LÉGY A FELESÉGEM! Marry Me
	6. ének	HIT Faith
	7. ének	A HABLEÁNY The Mermaid
	8. ének	HÉTKÖZNAPOK Ordinary Life
	9. ének	HOL VAGY? Where You Are
	10. ének	SAMMY DALA Sammy's Song

MAX

Mindig úgy képzeltem el, hogy lesznek srácaim. Ez is része annak a sztorinak, amivel a legtöbb fickó képes azonosulni: megszületek, felnövök, családot alapítok, meghalok. Csak azt kívánom, hogy ha létezhet halasztás ebben a folyamatban, akkor az utolsó résznél legyen.

Itt nem én vagyok a gonosz. Én is akartam egy babát. Nem azért, mert azzal telt az egész életem, hogy az apaságról álmodoztam. Sokkal egyszerűbb okból.

Azért, mert Zoe ezt akarta.

Megtettem mindent, amire kért. Nem ittam több koffeint, nem viseltem gumírozott szárú alsónadrágot, kocogni kezdtem biciklizés helyett. Betartottam a termékenységfokozó étrendet, amit ő talált a neten. Többé nem tettem az ölembe a laptopot. Még egy bolond akupunkturistához is elmentem, aki tűket szurkált belém, veszélyesen közel a herémhez, aztán meggyújtotta őket.

Amikor egyik se vált be, elmentem egy urológushoz, és kitöltöttem egy tízoldalas nyomtatványt, tele ilyen kérdésekkel: *Van erekciója? Hány szexuális partnere volt? Eléri a felesége az orgazmust közösülés közben?*

Olyan családban nőttem fel, ahol nem nagyon beszéltünk az érzéseinkről, és csak olyankor mentünk orvoshoz, ha véletlenül levágtuk egy végtagunkat a láncfűrésszel. Nem akarok mentegetőzni, de meg kell

érteniük, hogy nekem nem természetes a lombikprogram nyúlkálós-tapogatós része, a piszkálás meg a bökdösés.

Azt sejtettem, hogy nemcsak Zoénak vannak meddőségi problémái. Reid, a bátyám és a felesége több mint tíz éve házasok, és nekik sincs gyerekük. Pusztán annyi a különbség, hogy Liddy meg ő nem egy klinikába tömtek több mint tízezer dollárt, hanem rengeteget imádkoznak.

Zoe azt mondta, hogy dr. Gelmannek jobb a sikeraránya, mint a Jóistennek.

Igazság szerint hatvanmillió spermám van – ez jó soknak hangzik, ugye? De ha számításba vesszük az alakjukat és a sebességüket, hirtelen lezuhan ez a szám négyszázezerre. Ez persze még mindig nem kevés. De képzeljék el, hogy több mint ötvenkilencmillió részeggel együtt kell lefutniuk a bostoni maratont, és rögtön nehezebb lesz átlépni azt a célvonalat. Adjuk össze Zoe meddőségi problémáit az enyéimmel, és máris ott állunk a mesterséges megtermékenyítés meg a lombikprogram kapujában.

És akkor ott van még a pénz. Nem is tudom, miből fizetik ki az emberek a lombikprogramot. Úgy belekerül tizenötezer dollárba, mint a pinty, mert persze gyógyszereket is szedni kell. Szerencsénk, hogy Rhode Islandben élünk: államunk törvényei kötelezik az egészségbiztosítókat, hogy megtérítsék azoknak a huszonöt és negyven közötti, férjes nőknek a kiadásait, akik nem foganhatnak természetes úton – de így is

háromezer dollárt fizettünk zsebből minden friss, és hatszázat minden lefagyasztott ciklusra. A biztosító nem téríti az ICSI-t, amikor a spermát közvetlenül fecskendezik be a petesejtekbe (ezerötszáz dollár), az embrió lefagyasztását (ezer dollár), és az embrió tárolását (évi nyolcszáz dollár). Vagyis biztosítás ide vagy oda, már ez előtt az utolsó, lidércnyomásos ciklus előtt elfogyott a pénzünk.

Nem igazán tudom, mikor romlott el a dolog. Talán az első, vagy az ötödik, vagy a tizenötödik olyan alkalomnál, amikor Zoe kiszámolta a peteérését, bebújt az ágyba, és rám parancsolt: „Most!" Olyan lett a szexuális életünk, mint a hálaadási vacsora egy viszálykodó családban – valami, amin meg kell jelenni akkor is, ha rosszul érezzük magunkat. Talán akkor, amikor elkezdtük a lombikprogramot, amikor rájöttem, hogy nincs, amit Zoe meg ne tenne a foganásért; amikor az *igényből ínség*, abból pedig *megszállottság* lett. Vagy amikor azt kezdtem érezni, hogy Zoe ehhez a leendő babához kötődik, én pedig szép lassan kívülálló lettem. Amikor már csak mint genetikai anyagnak volt helyem a házasságban.

Közismert, mi mindenen mennek keresztül a nők, akiknek nem lehet gyerekük – de a férfiakról nem szól a fáma. Úgyhogy hadd mondjam most el: lúzereknek érezzük magunkat. Valamiért nem vagyunk képesek arra, ami másoknak próbálkozás nélkül is sikerül… ami *ellen* mások az esetek többségében óvintézkedéseket tesznek.

Ha igaz, ha nem, ha az én hibám, ha nem, de a társadalom másképp tekint a gyermektelen férfiakra. Az Ótestamentumban van egy fejezet, ami csak azzal foglalkozik, hogy ki nemzett kit. David Beckham, Brad Pitt, Hugh Jackman, meg az összes többi celeb, akiktől elájulnak a nők: *ők* is mindig valamelyik gyerekükkel a nyakukban szerepelnek a *People* magazinban. (Még szép, hogy tudom: szinte minden számot kiolvastam lombikprogram közben a klinika várójában.) Huszonegyedik század ide vagy oda, az igazi férfi képes utódokat nemzeni, és punktum.

Tudom, hogy nem én tehetek róla. Tudom, hogy nem kellene alkalmatlannak éreznem magamat. Tudom, hogy ez egyszerű orvosi kérdés, és hogy ha leállna a szívem vagy eltörne a bokám, nem tartanám lekvárnak magamat, amiért műtétre vagy gipszre van szükségem – szóval, akkor miért is szégyellem magam ezért?

Mert ez csak egy újabb bizonyíték arra, hogy csődtömeg vagyok.

Ősszel nem jövedelmez a kertészet. Szorgalmasan takarítom el az avart, nyírom a pázsitot, hogy felkészülten várja a telet. Megmetszem a lombhullató fákat és az ősszel virágzó cserjéket. Sikerült rábeszélnem két ügyfelet az ültetésre, még mielőtt átfagyna a föld – tavasszal mindig örülünk, hogy már előre megcsináltuk –, és eladtam gyakorlatilag az összes vörös juhart, aminek ebben az

évszakban látványos színekben pompázik a levele. De számomra ez az ősz elsősorban arról szól, hogy szélnek kell eresztenem a srácokat, akiket nyárra felfogadtam. Általában megtartok egyet-kettőt, de ezen a télen nem. Túlságosan eladósodtam, és nincs elég munka. Ötfős kertészeti vállalkozásom egyszemélyes hókotró szolgáltatássá apad.

Épp az egyik ügyfél rózsabokrait metszem, amikor látom, hogy a bekötőúton felém tart az egyik nyári kisegítőm. Todd – egyébként harmadikos gimnazista – múlt héten hagyta abba a munkát, mert elkezdődött az iskola.

– Max! – kiáltja a baseballsapkáját gyűrögetve. – Van egy perced?

– Van hát – mondom. Hátraereszkedem a sarkamra, és hunyorogva felnézek rá. A nap már alacsonyán jár, pedig még csak fél négy. – Hogy megy az iskola?

– Megyeget. – Todd habozik. – Én, szóval, arra szeretnélek kérni, hogy vegyél vissza.

A térdem recseg, míg felállok. – Kicsit korai még munkást fogadnom a tavaszra.

– Őszre és télre gondoltam. Van jogosítványom. Tudnék havat kotorni helyetted…

– Todd – szakítom félbe –, jó gyerek vagy, de ilyenkor pang az üzlet. Most nem engedhetem meg magamnak, hogy visszavegyelek. – A vállára csapok. – Hívj fel márciusban, oké?

Indulok vissza a teherautómhoz.

– Max! – kiált utánam. Megfordulok. – Tényleg szükségem van erre. – Az ádámcsutkája olyan, mint egy parafadugó. – A barátnőm… szóval, terhes.

Homályosan emlékszem Todd barátnőjére, amikor az idén leparkolt az egyik ügyfelem háza előtt egy csomó megkergült tizenéves társaságában. Emlékszem a hosszú, lebarnult lábára a levágott szárú farmerben, amikor feljött Toddhoz egy limonádés kulaccsal. Hogy pirult Todd, amikor a lány megcsókolta, azután visszacsattogott az autójához a gumipapucsában. Emlékszem, amikor én voltam annyi idős, mint Todd, mennyire pánikoltam mindig a szexnél: biztosra vettem, hogy benne leszek abban a két százalékban, akiknél nem működik a koton.

Miért van az, morfondírozott Zoe, *hogy amikor tizenhat éves vagy, és rettegsz a terhességtől, teherbe esel… de ha negyven vagy, és teherbe akarsz esni, nem bírsz?*

Nem akarok Todd szemébe nézni.

– Ne haragudj – motyogom –, de nem segíthetek. – Addig matatok a platón a szerszámokkal, amíg Todd el nem húz. Még lenne munkám, de úgy döntök, hogy mára befejeztem. Végül is én vagyok a főnök, én tudom, mikor léphetek le.

Egy bárhoz hajtok, ami mellett már vagy ötvenszer elhaladtam, amióta ehhez az ügyfélhez járok. Lepukkant kocsma (a Quasimodo névre hallgat), rondán kifestve, az

egyetlen, rácsos ablakában Budweiser-neonreklám. Vagyis az a fajta hely, ahova nem délután járnak.

Elsőre, amikor a szemem még szokja a félhomályt, azt hiszem, hogy csak én vagyok itt az egyedüli vendég. Aztán észreveszem a hidrogénszőke nőt, aki keresztrejtvényt fejt a bárpultnál. A karja meztelen és inas, a bőre gyűrött, mint a krepp-papír; egyszerre idegen és ismerős: olyan, mint egy agyonmosott póló, amin már csak a színes paca látszik a minta helyén.

– Irv – szól oda a csaposnak –, sárgás színű sár, négy betű, mi az?

A csapos vállat von.

– Olyasmi, amire Imodiumot kell szedni?

A nő a szemöldökét ráncolja.

– Ahhoz a *New York Times* keresztrejtvénye túl kifinomult.

– Lösz – mondom, és felkapaszkodok egy székre.

– Hogyhogy lössz? – kérdezi a nő, és felém fordul.

– Nem, lössz, *lösz.* L-Ö-S-Z. Iszaprétegekből álló üledék, amiből dűnéket épít a szél. – Az újságjára mutatok. – Ez a válasz.

A nő beírja, tollal.

– A vízszintes hatot nem tudná megmondani? „Menyasszony, három betű”?

– Sajnálom. – A fejemet rázom. – Én csak a geológiához értek valamennyire, hétköznapi kérdésekben nem vagyok járatos.

– Mit szeretne? – kérdezi a csapos, és egy poháralátétet helyez elém.

A mögötte sorakozó palackokra nézek.

– Egy Sprite-ot – felelem.

Kitölti az üdítőt, és elém teszi. A szemem sarkából látom, hogy a nő martinit iszik. Szó szerint összefut a nyál a számban.

A bárpult feletti televízióban Oprah Winfrey a szépség titkairól mesél a világnak. Akarom-e tudni, mivel őrzik meg a bőrük simaságát a japán nők?

– Maga talán professzor a Brown Egyetemen? – kérdezi a nő.

Fölnevetek.

– Aham. – Miért ne? Úgyse látom többé.

Az az igazság, hogy még a főiskolát se végeztem el. Valamikor száz éve, harmadéves koromban végleg elhasaltam a Rhode Island Egyetemen. Reidtől, a kitüntetéssel diplomázott jó fiútól eltérően, aki a Bank of Bostonban lett pénzügyi elemző, mielőtt megalapította a saját befektetési cégét, nekem a söratlon és a tömény voltak a főtárgyaim. Kezdetben csak a hétvégi bulikon ittam, aztán már hétköznap is a szorgalmi időszakban, csak én, persze, nem a tanulásban szorgoskodtam. Egy egész szemeszter kiesett az emlékezetemből, mígnem az egyik reggel pucéran ébredtem a könyvtár lépcsőjén, és fogalmam sem volt, hogy kerültem oda.

Az apám nem engedte, hogy hazaköltözzek, úgyhogy Reid lakásának díványán kötöttem ki a Kenmore Square-en. Egy plázában kezdtem dolgozni, mint éjjeliőr, de kirúgtak, amikor sokadjára sem sikerült beérnem, mert ki kellett aludnom a délutáni banzájt. Elkezdtem pénzt lopkodni Reidtől, hogy olcsó piát vásárolhassak, amit eldugdostam a lakásban. Aztán egy másnapos reggelen arra ébredtem, hogy pisztolyt szögeznek a fejemhez.

– Reid! Mi a franc ez? – vakkantottam, és ülő helyzetbe tornáztam fel magamat.

– Hajrá, Max, ha meg akarod ölni magadat, akkor legyünk túl rajta gyorsan – válaszolta.

Közösen kiöntöttük az összes alkoholt a mosogatóba. Reid szabadnapot vett ki, hogy elkísérjen az első AA-találkozómra. Ez tizenhét éve történt. Mire huszonkilenc éves koromban megismertem Zoét, már józan voltam, és rájöttem, mihez kezdjek az életemmel diploma nélkül. Az egyetemen a geológia volt az egyetlen tárgy, amit valamennyire szerettem, szóval, úgy határoztam, megmaradok a földnél. Felvettem egy kis kölcsönt, megvásároltam az első professzionális fűnyíró gépemet, felmatricáztam a kisteherautómat, szórólapokat nyomtattam. Lehet, hogy nem éltem olyan nagy lábon, mint Reid és Liddy, de azért az előző évben összeszedtem 23 000 dollárt, és így bőven maradt időm a szörfözésre, amikor jónak ígérkeztek a hullámok.

Zoe fizetésével együtt ez elég volt, hogy kibéreljük a lakást – azt lakást, ahol most ő lakik. Ha az egyik házastárs ki akar szállni a kapcsolatból, akkor legyen hajlandó konkrétan is *távozni.* Noha már egy hónap telt el azóta, időnként még mindig eltöprengek, eszébe jutott-e megkérni a tulajdonost, hogy tisztíttassa ki a kazánt. És hogy ki viszi most fel a nehéz dobjait a lépcsőn? Vagy kint hagyja őket éjszakára az autóban?

Azon töprengek, nem hibáztam-e.

Ránézek a keresztrejtvényt fejtő nő martinijára.

– Hé! – mondom Irvnek, a csaposnak. – Kaphatnék én is egy ilyet? A nő megkocogtatja a bárpultot a tollával.

– Szóval maga geológiát tanít?

Oprah a tévében arról beszél, hogyan készítsünk magunknak sós testradírt, olyat, amilyet Kleopátra használt.

– Nem, egyiptológiát – hazudom.

– Mint Indiana Jones?

– Úgy valahogy – felelem. – Csak én nem félek a kígyóktól.

– Maga járt ott? A Níluson?

– Ja – mondom, noha még útlevelem sincsen. – Tízszer.

Felém tolja a tollát és az újságot.

– Meg tudná mutatni, hogy nézne ki az én nevem egyiptomiul?

Irv elém teszi a martinit. Izzadni kezdek. Milyen könnyű lesz.

– Sally vagyok – mondja a nő. – S-A-L-L-Y.

Elképesztő, mit meg nem tesz az ember, ha nagyon akar valamit.

Hajlandó bármit megtenni, bármit kimondani, bármivé lenni. Én az ivásnál éreztem ezt. Olyan dolgokat műveltem, csak hogy pénzt szerezhessek piára, amiket örökre blokkoltam az agyamban. És bizonyosan ezt éreztem valamikor a babánál is. Beszéljek egy idegennek a nemi életem részleteiről? Naná. Bökjem fenékbe a feleségemet egy tűvel? Boldogan. Recskázzak bele egy edénybe? Nem gond. Ha az orvosok azt tanácsolták volna, hogy kézen állva áriázzunk, szemünk se rebbent volna.

Ha nagyon akarunk valamit, ezerszer hazudunk magunknak.

Mint például: ötödjére biztos sikerülni fog.

Mint például: Zoe és közöttem jobbra fordulnak a dolgok a baba születése után.

Mint például: egy korty nem öl meg.

Egyszer ment a tévében egy dokumentumfilm az óriás tintahalakról, megmutatták, hogyan lövelli ki magából a szépiafestéket, amikor meg akar pattanni az ellenség elől. A gyönyörű fekete festék úgy sötét ködbe burkolta; ez volt az elterelő hadművelet. Ilyen érzés az alkohol is a véremben. Ez a tintahal festéke, és el fog vakítani engem, hogy megléphessek mindentől, ami fáj.

Semmilyen idegen nyelven nem beszélek, de most az újság szélére rajzolok három vonalat, egy hozzávetőleges kígyót meg egy napot.

– Ezek természetesen csak a név hangjai – mondom. – A Sallyt nem lehet lefordítani.

Sally letépi az újság sarkát, összehajtogatja, és a melltartójába dugja.

– Ezt meg fogom csináltatni tetkónak!

Valószínűleg a tetováló szalonban sem fognak rájönni, hogy ezek nem igazi hieroglifák. Ki tudja, lehet, hogy azt is írtam: *Ha szórakozásra vágyik, hívja Nefertitit!*

Sally leugrik a székéről, és átül mellém.

– Megissza azt a martinit, vagy bevárja, amíg elpárolog?

– Még nem döntöttem – mondom. Most először mondok neki igazat.

– Hát akkor döntsön – mondja –, hogy fizethessek magának egy másikat.

Fölemelem a martinit, és egyetlen hosszú, perzselő, észbontó korttyal eltüntetem.

– Irv – teszem le a poharat –, hallotta a hölgyet.

Amikor először kellett ondót leadnom a klinikán, a nővér kijött a váróba, és elkiáltotta a nevemet. Miközben felálltam, arra gondoltam: *Itt mindenki tudja, mit fogok csinálni.*

A tájékoztató szerint ugyan a feleség „közreműködhet” a mintavételnél, de az, hogy Zoe velem legyen, amikor

egyetlen ajtó választ el bennünket az orvosoktól, a nővérektől és a páciensektől, még a klinikai recskázásnál is kínosabbnak tűnt. A nővér végigkalauzolt a folyosón.

– Tessék! – nyújtott felém egy barna papírzacskót. – Majd olvassa el az utasításokat.

– Nem kell olyan tragikusan felfogni – mondta Zoe a reggelinél. – Az egész csak egy kis zsebzsötem.

És komolyan, miért is panaszkodtam volna én, amikor ő naponta kétszer kapott injekciót, folyamatosan a hüvelyében turkáltak, és annyi hormont szedett, hogy már attól is elsírta magát, ha keresztül kellett mennie az utcán. Ahhoz képest ez maga volt a sétagalopp.

A jéghideg szoba berendezése egy lepedővel letakart ágyból, egy videóból, egy tévéből, egy mosdóból és egy dohányzóasztalból állt. Volt néhány videó – *Uzsorakamaty, Muffaló Bill, A farm, ahol kefélünk* –, azonkívül jó pár *Playboy* és *Hustler,* valamint közöttük bizarr módon egy *Szép Otthon.* Jobbra volt egy kis ablak, olyan, mint egy zugkocsmáé – ott kell hagynom a mintát, ha végeztem. A nővér kihátrált a szobából, én elfordítottam a kallantyút a kilincs alatt. Aztán visszafordítottam, majd megint el. A biztonság kedvéért.

Kibontottam a papírzacskót. A mintavevő csésze irdatlan nagy volt. Nem is csésze, hanem *vödör.* Mit várnak ezek tőlem?

És ha kilötyögtetem?

Lapozni kezdtem az egyik magazint. Utoljára tizenöt éves koromban tettem ilyet, amikor elloptam az újságos kioszkból a *Playboy* decemberi számát. Hihetetlenül tisztán hallottam, milyen hangosan lélegzek. Talán nem is normális. Talán azt jelenti, hogy mindjárt szívrohamot kapok?

Talán csak túl kell esnem ezen.

Bekapcsoltam a tévét. Egy darabig néztem, azon morfondíroztam, hátha hallgatózik az a valaki, aki az ablak túloldalán vár.

Egy örökkévalóságig tartott.

Végül behunytam a szemem, és elképzeltem Zoét.

Zoét, amilyen akkor volt, amikor még nem került szóba a családalapítás. Amikor vadkempingeztünk a White Mountainsben, és reggel arra ébredtem, hogy egy sziklán ülve fuvolázik, és teljesen meztelen.

Amikor vége lett, csak bámultam a mintát a csészében. Nem csoda, hogy Zoe nem esik teherbe; szinte semmi sem volt itt, legalábbis terjedelmi szempontból. Felírtam a nevemet és az időpontot a címkére, becsúsztattam a csészét a megőrzőbe, aztán bezártam az ablakot. Törtem a fejem, hogy kopogtassak-e, kiáltsak-e, hogy hogyan jelezzem: elkészültem.

Úgy döntöttem, kitalálják maguktól. Kezet mostam, és égő arccal siettem ki a recepcióhoz. Miközben töltöttem ki a papírokat, zavaromban lesodortam a pultról egy nagy halom kartont.

– Elnézést – hebegtem a recepciós nővérnek, miközben a szétszóródott papírokat próbáltam meg összeszedegetni a földről.

– Bárkivel előfordulhat, rá se rántson! – mondta.

Rá se rántson? Komolyan? Nem kellene-e kitiltani ezt a mondatot onnan, ahol mesterséges megtermékenyítéssel foglalkoznak?

Az autóhoz menet már azon gondolkoztam, mekkorát fog nevetni ezen Zoe!

Mikor felébredek, egy lila szőrmepárnán fekszem egy ismeretlen hálószoba padlóján. Lassan felülök, nem véve tudomást a halántékomat püfölő légkalapácsról. Meztelen lábat, tűzvörös körömlakkot látok. A nyelvemen vastag lepedék.

Imbolyogva feltápászkodom, lenézek a nőre. Egy teljes percig tart, amíg eszembe jut a neve. Nem igazán emlékszem, hogy kerültünk ide, de van egy halvány képem egy másik bárról a Quasimodo után, és talán más kocsmákról is. A szájamban tequila és szégyen íze.

Sally horkol, mint egy víziló. Ez az egyetlen szerencsém. Semmire sem vágyom kevésbé, mint hogy társalognom kelljen vele. Lábujjhegyen kiosonok, az ágyékomhoz szorítom gombóccá gyűrt ingemet, nadrágomat és a cipőmet. Én vezettem ide az éjszaka? Nagyon remélem, hogy nem. Bár csak az isten tudja, hol hagytam az autót.

Fürdőszoba. Bemegyek a fürdőszobába, aztán kisurranok innen. Hazamegyek, és úgy teszek, mintha sose történt volna meg az egész.

Pisilek, utána megmosakszom, a csap alá tartom a fejem, és szárazra dörgölöm a hajam egy rózsaszín kéztörlővel. Meglátom a pulton a nyitott óvszertasakot. Ó, hála istennek! Hála istennek, hogy nem követtem el még azt a hibát is!

Szedd össze magad, mondom hangtalanul.

Jártál már ilyen helyeken, és nem akarsz visszatérni.

Mindenkivel előfordul, hogy hülyeséget csinál. Velem talán gyakrabban, mint másokkal, de ez nem jelenti azt, hogy rám számoltak. Nem estem vissza… csak egy pillanatra elvesztettem az egyensúlyomat.

Kinyitom a fürdőszoba ajtaját, és egy kisgyereket látok, aki a hüvelykujját szopva bámul föl rám. Mögötte ott áll a kamasz nővére. – *Te* meg ki a fasz vagy? – kérdezi.

Nem válaszolok. Elfutok mellettük, ki a házból, le a felhajtón, ahol nem áll ott az én kocsim. Alsónadrágban rohanok ki ebből az elővárosi zsákutcából. Az országútnál magamra rángatom a ruhámat, és előkaparom a zsebemből a mobilt, de lemerült az akku. Rohanok tovább, meg vagyok győződve róla, hogy Sally és a gyerekei abban a furgonban üldöznek, ami a garázs előtt állt. Addig meg sem állok, amíg fel nem tűnik egy üzletsor. Csak egy telefonra van szükségem; taxit hívok, hogy vigyen vissza a Quasimodóhoz a teherautómért

(remélem, ott hagytam), és utána menedéket kérek Reid házában.

Az már igazán nem az én hibám, hogy az első hely, amelyet nyitva találok, pont egy étterem. A leltározó tulaj csak rázza a fejét, amikor arra kérem, adjon kölcsön egy telefont – helyette kijelenti, hogy süt rólam, milyen nehéz éjszakán vagyok túl, és felajánlja, hogy legyek a cég vendége egy italra.

Normális esetben otthon lettünk volna. Végül is a progeszteront hét és negyed nyolc között kellett beadni minden este. Könnyű volt ennek megfelelően tervezni az estéinket, hiszen amúgy sem volt pénzünk mozira vagy étteremre. De Zoét meghívták egy öregotthonba két idős ember esküvőjére, akik az egyik terápiás csoportjában ismerkedtek össze.

– Ha én nem vagyok – mondta –, sose lett volna esküvő!

Úgyhogy hazajöttem, lezuhanyoztam, nyakkendőt kötöttem, és elhajtottunk az öregotthonba. Zoe táskájában ott volt a progeszteron, az alkoholos törlőkendő és a fecskendők. Végignéztük, ahogy Sadie-t és Clarkot – akik együtt megvoltak vagy száznyolcvannégy évesek – egyesítik a házasság szent kötelékében. Utána marhahúspépet és gyümölcszselét ettünk (műfogsorbarát menü) és néztük, ahogy a még mozgásképes bentlakók big band-lemezekre táncoltak.

Az ifjú házasok tortával etették egymást. Zoéhoz hajoltam, és azt súgtam: – Tíz évet adok ennek a házasságnak. Maximum!

Zoe felnevetett.

– Csak figyelj, öcsi! Mi is ilyenek lehetünk egy napon! – Csipogott az órája. – Ó! – mondta. – Hét óra! – Követtem a folyosón a mosdókhoz.

Kettő volt, egy a férfiaknak, egy a nőknek, mindkettő elég nagy, hogy beférjen egy kerekes szék – vagy egy férj, aki progeszteron-injekciót kénytelen adni a feleségének. A női zárva volt, így hát elbújtunk a férfiakében. Zoe felrántotta a szoknyáját.

A fenekén filctollal rajzolt fekete kör. Mióta elkezdtük az injekciózást, vagyis az elmúlt hét minden napján újrarajzoltam zuhanyozás után. Nem akartam olyan helyre szúrni a tűt, ahol jobban fáj neki a kelleténél.

Azt hittem, nem létezhet annál rosszabb, mint amikor Zoe hasába kellett szúrnom az injekciókat – összekeverni a port meg a vizet, és az ujjaim közé csípni a bőrt, hogy belenyomhassam a repronexet, meg beállítani a follistim mennyiségét az adagoló tollon. A tű parányi volt, és Zoe esküdözött, hogy nem fáj, pedig bekékült tőle a hasa, néha annyira, hogy alig találtam a következő szúrásnak helyet.

De a progeszteron más volt.

Először is, a tű vastagabb volt. Másodszor, a gyógyszert olajban oldották fel, amitől sűrűbb és hátborzongatóbb

lett. Harmadszor, meg kellett csinálnunk minden este, tizenhárom héten keresztül.

Zoe elővette az alkoholos törlőkendőket meg egy ampullát. Tisztára töröltem az ampulla tetejét, utána megdörgöltem a kör közepét Zoe fenekén.

– Jó lesz így állva? – kérdeztem. Rendszerint az ágyon fekve csináltuk.

– Csak essünk túl rajta – mondta.

Gyorsan belecsavartam a nagy tűt a fecskendőbe, és felszívtam az ampulla tartalmát. Nehezen ment az olaj miatt, valahogy úgy, mintha melaszt akarnék inni szalmaszállal. Kicsit többet szívtam fel, mint amennyit a fecskendőn lévő adagolóvonal mutatott, aztán épphogy csak megnyomtam a fecskendőszárat, hogy pont a megfelelő mennyiségű legyen.

Aztán lecsavartam a fecskendőről a tűt, és egy újat csatlakoztattam. Nem volt olyan széles, mint egy fegyvercső, de éppolyan ronda volt, és jó öt centi mélyre bele kellett döfni Zoe izmai közé.

– Oké – mondtam, és mély lélegzetet vettem, holott Zoe kapta a szúrást.

– Várj! – kiáltotta. Derékból elfordult, hogy lásson. – Nem mondtad!

Volt egy szokásunk. „Bár megtehetném érted”, mondtam neki minden este.

Bólintott, és a falhoz nyomta a tenyerét.

Engem sohasem világosítottak fel, hogy milyen rugalmas a bőr. Persze muszáj ellenállónak lennie, ezért kell egy kis bátorság, amikor átdöfjük a tűvel. De Zoénak rosszabb volt, mint nekem, így nem hagytam, hogy reszkessen a kezem (ami komoly problémát jelentett az elején), csak belenyomtam a tűt a kör közepébe. Vigyáztam, hogy ne keveredjen vér a szérumhoz. Utána jött a neheze. El tudják képzelni, mennyi erő kell ahhoz, hogy olajat fecskendezzünk az emberi testbe? Esküszöm, akárhányszor csináltam ezt a feleségemmel (mert így tekintettem, olyasminek, amit én *csinálok* vele), mindannyiszor éreztem a húsa és a vére ellenállását a progeszteronnal szemben.

Amikor végre megvoltunk, kihúztam a tűt, és kidobtam a szemetesbe. Utána megmasszíroztam az injekció helyét, hogy ne keletkezzen kemény csomó Zoe bőre alatt. Általában rátettem a melegítőpárnát is, de ez persze elmaradt aznap este.

Zoe mindent visszatett a táskájába, és leengedte a ruháját.

– Remélem, nem maradtunk le a csokordobásról – mondta kifelé menet.

Egy járókeretes öregúr várakozott türelmesen a mosdó ajtajánál, és rám kacsintott.

– De jól emlékszem! – jegyezte meg ábrándosan.

Kitört belőlünk a nevetés Zoéval.

– Aligha, hacsak nem volt cukorbeteg – mondtam. Kézen fogva sétáltunk vissza a fogadásra.

A Kent megyei válóperes bíróság nincs messze Wilmingtontól, ahol Zoe és én évekig béreltük a lakást, viszont annál messzebb esik Reid newporti házától. A városházán beszerzett házassági anyakönyvi kivonattal a kezemben megyek be a fedett oszlopcsarnokon keresztül az épületbe.

Pár lépésenként madárhangot hallok.

Megállok, felnézek, észreveszem a hangszórót és a mozgásérzékelőt. A bíróság valami kísérteties hangfelvétellel követi minden léptemet.

Tulajdonképpen illik is az alkalomhoz, amikor azért jövök, hogy kérelmezzem a házasságom felbontását, és megtudjam, hogy amit valóságnak hittem, nem volt több káprázatnál.

Az ügyintézőnő felnéz, amikor belépek az irodába. Göndör fekete haja – és fekete bajuszkája van.

– Tessék? – mondja. – Segíthetek valamiben?

Mostanában nem hiszem, hogy *bárki* is segíthetne rajtam. De azért teszek egy lépést a mellig érő pult felé. – El akarok válni.

Mosolyra húzza a száját.

– Tényleg, szívem? Nem is tudtam róla, hogy összeházasodtunk. – Amikor nem reagálok, elfintorodik.

– Egyszer, csak egyszer venné valaki a lapot! Hogy hívják a jogi képviselőjét?

– Nem engedhetem meg magamnak.

Átnyújt egy papírköteget.

– Vagyonuk van?

– Nincs.

– Gyerekeik vannak?

– Nincsenek – mondom, és elfordítom a tekintetemet.

– Akkor töltse ki a papírokat, és vigye le a seriff irodájába a folyosón.

Megköszönöm neki, és kiviszem a pakkot az egyik folyosói padhoz.

Kereseti kérelem a házasság felbontására

……, *mint felperes* (ez nyilván én volnék)

……, *mint alperes* (ez volna Zoe).

Figyelmesen elolvasom az első kitöltendő rovatot. Lakcímem. Némi habozás után beírom Reidét, ahol két hónapja lakom. Utána jön Zoe címe. Nem akarom összezavarni a bírót, nehogy azt higgye, még mindig együtt élünk – még a végén nem mondaná ki a válást.

Nem mintha így működne, de akkor is.

(3)Alperessel……év……..hónap…….napján kötöttem házasságot. A házasságkötés helye: ……..(helység)……(megye) ……(állam). Kérelmemhez csatolom házassági anyakönyvi kivonatunk hiteles másolatát.

Zoét és engem egy beszédhibás békebíró adott össze. Mikor felkért bennünket, hogy ismételjük el az esküt, egyikünk sem értette, mit mond. – Mi saját esküszöveggel készültünk magunknak! – szólt közbe Zoe váratlan ihlettel, és hozzám hasonlóan ott helyben kitalált egyet.

A válási formanyomtatvány négy sort tart fent a gyerekeknek, és a születési idejüknek.

Kivert a víz.

Közös megegyezésünk oka:

Itt csak két választásom van, amit le is írtak. Gondosan lemásolom az elsőt: *Kibékíthetetlen ellentétek miatt házasságunk véglegesen és helyrehozhatatlanul megromlott.*

Ez a mi esetünkben így is van. Zoe nem bír lemondani a babáról; nekem már a gondolattól is borsózik a hátam, hogy ismét próbálkozzunk. Kibékíthetetlen ellentétek a gyerekek, akiket sose kaptunk meg. Kibékíthetetlen ellentét volt minden egyes alkalom, amikor Zoe

elmosolyodott a vacsoránál, és tudtam, hogy nem rám gondol. Kibékíthetetlen ellentét volt minden utónévkönyv, amelyek magas oszlopban állnak a vécé mellett, a babamobil, amelyet három éve vásárolt, de sose csomagolt ki, na és persze a terhelési tételek a bankszámlakivonatainkon, ami miatt álmatlanul forgolódtam éjszakánként.

Pontosan a fölött a rubrika fölött, ahova a nevemet kell írnom, a következő szöveg áll: *Azért járulok a tisztelt Bíróság elé, hogy az alperessel kötött házasságomat bontsa fel.*

Hát igen, ezt teszem.

Le is borulnék én minden és mindenki előtt, aki képes lenne visszafordítani az időt.

Bizonyos szempontból jobban kijövök a sógornőmmel, mint a bátyámmal. Reid például számtalanszor megkérdezte az utóbbi két hónapban, hogy mikor állok már újra talpra, Liddy pedig mindannyiszor emlékeztette rá, hogy mint családtag, addig maradhatok, ameddig csak akarok. Ha reggelire eggyel több szalonnaszeletet süt, nekem adja a fölöset, nem Reidnek. Mintha senki másnak nem számítana, hogy élek vagy halok: lehet, hogy nem veszi észre, mekkora totális nulla vagyok, de az is lehet, hogy csak nem érdekli.

Liddy – dacára annak, hogy az apja evangéliumi prédikátor volt, és ezért elég sokat ájtatoskodik – egész

klassz nő tud lenni. Például képregényeket gyűjt, és odáig van a B kategóriás filmekért: minél gagyibb, annál jobb. Mivel se Zoe, se Reid nem méltányolta ezeknek a filmponyváknak a báját, Liddyvel kialakult egy közös szokásunk: havonta egyszer elmegyünk az éjszakai vetítésre egy koszvadt kis moziba, ami rendszeresen olyan méltán ismeretlen rendezők filmjeit tűzi műsorra, mint William Castle vagy Bert Gordon. Ma *A testrablók támadását* nézzük meg, nem az 1978-as feldolgozást, hanem az 1956-os eredetit, Don Siegeltől.

Mindig Liddy fizeti a jegyemet. Amikor tiltakoztam, kinevetett: először is, velem szemben ő gátlástalanul költhet Reid pénzéből; másodszor is, ez a legkevesebb, amit megtehet értem, amikor gondoskodom a szórakoztatásáról, miközben Reid az ügyfeleivel vacsorázik, vagy templomi gyűlésen tölti az időt. Mindig vásárolunk egy extra nagy adag vajas pattogatott kukoricát, mert Reid és Liddy közös programjain a bátyám ragaszkodik az egészséges táplálkozáshoz. Liddy körülbelül eddig megy el a lázadásban.

Ezen a héten háromszor ittam – csak itt-ott egy sört, semmi komolyat. Ma este azért nem iszom, mert tudom, hogy Liddyvel megyek moziba. Nem akarom, hogy visszarohanjon Reidhez, és beáruljon, hogy bűzlök a szesztől. Tudom, hogy kedvel és jóban vagyunk, de ő mindenekelőtt és legelsősorban a bátyám felesége.

Liddy megragadja a karomat, amikor a film csúcspontján dr. Bennel, a főszereplő, kirohan az országútra. Az igazán ijesztő részeknél a szemét is behunyja, aztán persze követeli, hogy a legapróbb részletig meséljek el mindent, amit kihagyott.

Már itt vannak!, mondja a színész, és belenéz a kamerába. *Te vagy a következő!*

Mindig megvárjuk a stáblistát. Csak akkor állunk fel, amikor köszönetet mondanak a kisvárosnak, amely engedélyezte a forgatást. Rendszerint mi távozunk utolsónak a moziból.

Ma este még akkor is a helyünkön ülünk, amikor bejön a pattanásos kamasz, hogy felsöpörjön a széksorok között, és összeszedje a szemetet.

– Te láttad az 1978-as remake-et? – kérdezi Liddy.

– Gyatra – mondom. – De a 93-as *Invázió* még annál is rosszabb.

– Azt hiszem, ez lesz a kedvenc B kategóriás filmem – válaszolja Liddy.

– Mindegyikről ezt mondod, amit látunk!

– De ezúttal komolyan gondolom. – Hátrahajtja a fejét az ülés támlájára. – Mit gondolsz, tudták, mi történik velük?

– Kik?

– A földönkívüli gubók. Lehet, hogy egyszer csak felkeltek, belenéztek a tükörbe, és nem értették, miért ilyenek.

A söprögető srác megáll a sorunknál. Felállunk, kimegyünk a mozi lepukkant előterébe.

– Ez csak egy film – felelem Liddynek, bár azt szeretném mondani, hogy nem, a földönkívüli gubók nem kérdezik meg, mi történt.

Mert ha olyasvalakivé változol, akit nem ismersz fel, akkor már semmit sem érzel.

Hetvenhét.

A válókereset beterjesztése után ennyi nappal kell megjelennem a bíróságon – itt találkozom majd megint Zoéval, akinek a bíróság kézbesíti az idézést.

Nehezen zökkentem vissza a munkába, miután kitöltöttem a papírokat. Már rég ki kellett volna ragasztanom a hirdetéseimet, hogy hókotrást vállalok. Meg kellett volna tisztítanom a fűnyíró gépeimet, hogy eltehessem őket a télre. Ehelyett későn keltem és sokáig kimaradtam, szóval, berendezkedtem a bátyám házában.

Tehát amikor Reid megkért, hogy menjek ki a bostoni reptérre Clive tiszteletesért, aki kora reggel érkezik Kaliforniából az evangéliumi Saddleback-gyülezet konferenciájáról, azonnal igent kellett volna mondanom. Pláne, mivel semmi dolgom nem volt. És különösen azok után, amit Reid értem tett – az lett volna a legkevesebb, hogy ha pénzben nem is, de legalább az időmmel törlesztek neki.

Ehelyett csak bámultam rá, és képtelen voltam válaszolni.

– Hát, öcsikém, téged aztán ki kellene találni – mondta halkan Reid.

Liddy odajött a konyhaasztalhoz, ahol ültem, és töltött nekem egy pohár narancslevet. Csak hogy úgy érezzem magam, mintha egy fekete lyuk volnék az otthonuk közepén, ami elszívja előlük az ennivalót, a pénzt és az életteret.

Ha a bátyámnak nem is bírtam igent mondani, Liddynek mégsem mondhattam nemet.

Szóval, épp hasad a hajnal, és én épp azon vagyok, hogy odaérjek a reptérre, mire leszáll a hétórás gép, de amikor elhúzok Point Judith mellett, felfigyelek a hullámokra. Megnézem az órát a műszerfalon. Itt van nálam a deszkám és a neoprén ruhám – mindig a teherautóban tartom őket, szükség esetére –, és arra gondolok, hogy nem volt értelme ilyen korán kelni, ha nem szánok a bostoni útból tizenöt percet a szörfözésre.

Magamra húzom a ruhát, a csuklyát, a kesztyűt, és elindulok a sekély vízben egy homokzátonyhoz, amelyet mintha csak a szörfösöknek alkotott volna a természet: felfogja, és süvítő sarlóvá görbíti a lapos hullámokat.

Ahogy evezek befelé, elhaladok két fiatalabb pasi mellett.

– Jerry, Herc – bólintok oda nekik. Az őszi és téli szörföző *külön* állatfaj; mindenki ismer mindenkit, aki

akkor is kijár a vízre, amikor a tenger tízfokos, a levegő öt. Jól időzítek, sikerül elkapnom egy rendes száznyolcvan centist. Kifelé jövet látom, ahogy Here hulláma felmagasodik, és ő megperdül rajta.

A deltaizmom ég, és érzem a fagyos óceán gúnyos pofonjainak ismerős, jeges fájását. Ilyenkor nehezebb fölegyenesednem a deszkán, könnyebb *odabólintanom a* többieknek, hogy lovagolják csak meg a hullámot, én megvárom a következőt.

– Biztos, tata?

Negyven vagyok, semmilyen értelemben sem vénség, de akkor is műemlék a szörfözés világában. *Tata az öregapád!* Úgy döntök, hogy meglovagolom a következő hullámot. Majd én megmutatom ezeknek a dedósoknak, hogy kell ezt csinálni.

Igen ám.

Ahogy fölegyenesedem az első hullámon, váratlanul elvesztem az egyensúlyomat, és hátrazuhanok. Az utolsó, amit látok, ahogy a deszkám villámsebesen közelít a fejemhez.

Mikor magamhoz térek, a homok nyomja az arcomat, és a csuklyámat lerántották a fejemről. A szél jégcsapokká fagyasztotta a vizes hajamat. Jerry arca lassan kiélesedik a szemem előtt.

– Hé, tata! – mondja. – Minden oké? Téged aztán jól megkínáltak!

– Jól vagyok – motyogom, miközben lassan felülök.

– Ne vigyünk be a kórházba, hogy megvizsgáljanak?

– Ne. – Tele vagyok véraláfutásokkal és horzsolásokkal, vacog a fogam. – Hány óra?

Here felgyűri a neoprén ruhája ujját, hogy megnézze a karóráját. – Hét tíz.

Egy óránál is tovább szörföztem?

– Francba! – mondom, és feltápászkodom. Forog velem a világ. Here megtámaszt.

– Ne hívjunk fel valakit? – kérdezi.

Nem adhatom meg valamelyik alkalmazottam számát, mert mindet elbocsátottam a télre. Nem adhatom meg Reid és Liddy számát, mert ők abban a tudatban vannak, hogy épp most hozom el a tiszteletest. Nem adhatom meg nekik Zoe számát azok után, amit csináltam vele.

A fejemet rázom, de nem bírom rávenni magamat, hogy kimondjam: *Nincs senkim.*

Here és Jerry újra kimennek a tengerre, én meg odabaktatok a teherautómhoz. Tizenöt üzenet vár a mobiltelefonon. Nem kell hívnom a hangpostát, így is tudom, hogy mindet Reid küldte, és egy sem kifejezetten jámbor.

Visszahívom.

– Reid – kezdem –, nézd, öreg, tényleg sajnálom. Éppen ráfordultam volna a 93-as útra, amikor lerobbant a kisteher. Próbáltam telefonálni, de nem volt térerő…

– Hol vagy most?

– Várom az autómentőt – hazudom. – Nem tudom, meddig tart, amíg megcsinálják.

Reid sóhajt. – Szerzek Clive tiszteletesnek egy taxit – mondja. – Téged is elhozassalak?

Nem tudom, mivel érdemeltem ki egy ilyen testvért, mint Reid. Mindenki más rég leírt volna.

– Hagyd csak – felelem.

Zoe azt akarta, hogy abbahagyjam a szörfözést. Nem értette a megszállottságot, hogy nem bírok elmenni egy olyan partszakasz mellett, ahol bukóhullámok vannak. *Nőj már fel, Maxi,* mondogatta. *Hogyan akarsz gyereket, amikor te is egy nagy gyerek vagy*?

Igaza volt?

Mindenben?

Elképzelem, amint a seriff megjelenik nála. Zoe *Baxter?,* kérdezi majd, mire Zoe bólint. *Idézést hoztam.* Aztán elmegy, Zoe pedig ott áll a kis kék borítékkal, amelyről tudta, hogy előbb-utóbb meg fog érkezni, de mégis úgy érzi magát, mintha hasba rúgták volna.

Még a teherautóban is reszketek, pedig feltekertem a fűtést. Habozok… azután benyúlok a kesztyűtartóba. A Jägermeister épp orvosi célokra való. A filmekben is mindig szerepel egy fickó, akinek fagyási sérülése van, vagy beleesett a hídról a vízbe, vagy túl sokáig kint maradt a hidegben… mindegyik sokkos állapotban van, amíg meg nem iszik egy kortyot, amitől aztán ismét beindul a vérkeringésük.

Egy korty, és azonnal meggyógyulnak.

Két hónappal később

Ha nincs az a kukásautó, lekéstem volna a tárgyalást.

Felriadok a hangos sípolástól, ugrok egyet, és beütöm a fejem a karosszéria tetejébe. A kukásautó épp a konténer felé tolat, amely mellett leparkoltam, és beleakasztja a horgot a fém hurokba, hogy fölemelje a szeméttartályt. Én csak annyit tudok, hogy olyan a hangja, mintha elkezdődött volna az egész rohadt Armageddon.

A teherautó ablaka zúzmarás, én pedig reszketek, úgyhogy ráadom a gyújtást, és bekapcsolom a jégtelenítőt. Ekkor jövök rá, hogy nem reggel hat óra van, mint képzeltem, hanem fél kilenc múlt négy perccel.

Huszonhat perc múlva elvált ember leszek.

Arra abszolút nincs időm, hogy visszamenjek Reidhez zuhanyozni. Még így is sebességrekordot kell döntenem, ha idejében oda akarok érni a Kent megyei bíróságra.

– Francba! – dünnyögöm. Hátramenetbe teszem a járgányt, és kitolatok a bank parkolójából, ahol elaludtam az este. Van a közelben egy ír kocsma, amelyik hajnali háromkor zár. Felrémlik egy elmosódó emlék egy legénybúcsúztatóról, ahol engem is meghívtak pár tequilára.

Szerencsére még nem havazik, vagyis nem várható felfordult kamion az úton. Tilosban parkolok (nem valami fényes ötlet pont a bíróság előtt, de mit tehetnék?), és ész nélkül rohanok be az épületbe.

– Elnézést – motyogom. Kalapálnak a fejemben, míg száguldók fölfelé a lépcsőn, Meyers bíró tárgyalóterméhez. Beleszaladok egy nőbe, két gyerekbe és egy ügyvédbe, aki épp a meghatalmazást olvassa. – Bocsánat… ne haragudjanak…

Besurranok a leghátsó padsorba. Izzadok, az ingem kicsúszott a nadrágból. Nem volt időm borotválkozásra, még egy kis tisztálkodásra sem. Megszagolom az ingujjamat: olyan, mint egy átmulatott éjszaka.

Mikor ismét föltekintek, Zoe mered rám.

Olyan, mintha ő sem aludt volna hetvenhét napja. Sötét karikák vannak a szeme alatt. Nagyon sovány. De csak egy pillantást vet a hajamra meg a ruhámra, és tudja. Tudja, mit műveltem.

Elfordul tőlem, és a levegőbe bámul.

Elutasítása olyan, mintha lyukat ütöttek volna a mellkasomba. Én mindig őérte akartam jó lenni, de elcsesztem. Nem adhattam meg neki a gyereket, akit akart. Nem adhattam meg neki az életet, amelyet érdemelt. Nem lehettem az a férfi, akinek gondolt.

Az írnok feláll, és olvasni kezd egy listából.

– *Malloy kontra Malloy?* – kérdezi.

Egy ügyvéd feláll. – Jelen, tisztelt bírónő, kérjük a ténymegállapítás lefolytatását.

A derűs, kerek arcú bírónő a közelgő hálaadáshoz illően – zarándokoknak öltöztetett plüssállatokkal, egy plüsspulykával – díszítette fel a pulpitust.

– *Jones kontra Jones?*

Feláll egy másik ügyvéd. – Jelen, közös megegyezés.

– *Kasen kontra Kasen?*

– Tisztelt bírónő, kérjük új határnap kijelölését december tizennyolcadikára.

– *Horowitz kontra Horowitz* – olvassa az írnok.

– Előzetes döntést szeretnénk, tisztelt bírónő – felel egy másik ügyvéd. – Jelen.

– *Baxter kontra Baxter?*

Csak egy perc múlva fogom fel, hogy az írnok engem szólít.

– Igen – állok fel. Zoe, mintha egy fonal kötne össze bennünket, ugyancsak feláll a terem túlsó végében.

– Ühüm – mondom. – Itt vagyok.

– Van jogi képviselője? – kérdezi Meyers bírónő.

– Nincs – mondom.

– A felesége itt van?

Zoe köhécsel. – Igen.

– Önnek sincs jogi képviselője? – kérdezi Meyers bírónő.

– Nincs – feleli Zoe. – Nekem sincs.

– Mindketten kijelentik, hogy házasságuk véglegesen és helyrehozhatatlanul megromlott, és ezért kérik a bíróságtól a felbontását?

Bólintok. Nem nézek Zoéra, hogy lássam, bólint-e ő is.

– Ha nincs jogi képviselőjük – mondja Meyers bírónő akkor saját maguknak kell részletezniük a tényállást. Azt javaslom, figyeljék meg a többi közös megegyezéses bontópert, hogy lássák az eljárást, mert ezt nem tehetem meg önök helyett. Ez így világos?

– Igen, asszonyom – felelem, holott ennyi erővel beszélhetett volna portugálul is.

Csak két órával később szólítanak minket újra. Vagyis nyugodtan lezuhanyozhattam volna, mert bár végigültem öt válást, fogalmam sincs róla, mit kell tennem. Előremegyek a tárgyalóteremben a pulpitus mellé, odaülök a tanúk padjára. Az egyik egyenruhás törvényszolga egy Bibliát tart felém.

– Mr. Baxter, esküszik-e, hogy az igazat, a teljes igazat, és csakis az igazat mondja, Isten önt úgy segélje?

A szemem sarkából látom, hogy az írnok odakalauzolja Zoét az egyik asztalhoz a bírói emelvénnyel szemben.

– Esküszöm – mondom.

Vicces, hogy ezt a szót kell kimondanunk az esküvőn is.

– Neve?

– Max – mondom. – Maxwell Baxter.

A bírónő összekulcsolja az ujjait az asztalon.

– Kéri, hogy jegyzőkönyvbe vegyük, hogy személyesen vesz részt a tárgyaláson?

Tessék?

– Kérem a jegyzőkönyv-vezetőt, hogy iktassa, hogy Mr. Baxter személyesen vesz részt a tárgyaláson… Mr. Baxter, ön azt kérelmezte a bíróságtól, hogy felbontsuk a házasságát?

– Igen.

– Van jogi képviselője?

– Nem engedhetek meg magamnak ügyvédet – magyarázom.

A bírónő Zoéra néz. – És ön, Mrs. Baxter? Önnek sincs jogi képviselője?

– Nincs.

– Ön is kérelmezi a *bíróságtól a házassága* felbontását?

Zoe bólint.

– Kérem, vegyék jegyzőkönyvbe, hogy Mrs. Baxter személyesen vesz részt a tárgyaláson. – A bírónő visszafordul hozzám és szimatol. – Mr. Baxter, önnek penetráns szaga van. Alkohol vagy kábítószerek hatása alatt áll?

Habozok.

– Még nem – mondom.

– Komolyan, Max? – tör ki Zoéból. – Megint iszol?

– Az már nem a te bajod…

A bírónő lecsap a kalapácsával.

– Ha inkább házassági tanácsadásra van szükségük, ne rabolják az időmet!

– Nem, tisztelt bírónő – mondom. – Én csak azt akarom, hogy legyen már vége ennek.

– Rendben van, Mr. Baxter. Hallgatom.

Csak azt nem tudom, mit mondjak. Mert hogy hol lakom, és hogy laktam-e egy évig Wilmingtonban, és mikor házasodtam meg, és mikor mentünk külön – ebből semmi sem magyarázat arra, hogy két ember, akik azt hitték, együtt élik le az életüket – egy napon arra ébrednek, hogy nem ismerik a másikat.

– Mr. Baxter, hány éves ön? – tudakolja a bírónő.

– Negyven.

– Legmagasabb iskolai végzettsége?

– Három évig jártam főiskolára, aztán otthagytam, később pedig önálló kertészeti vállalkozást indítottam.

– Mióta foglalkozik kertészettel?

– Több mint tíz éve – mondom.

– Mekkora a jövedelme?

Nézem a közönséget. Elég baj, hogy ezt is el kell mondanom a bírónak, és akkor még itt van ez a sok ember a tárgyalóteremben.

– Évente nagyjából harmincötezer dollárt – mondom, de ez nem egészen igaz. *Egyetlen* év volt, amikor ennyi összejött.

– A bontókeresetében ön azt állítja, hogy nézeteltérések támadtak önök között, amelyek házasságuk megromlásához vezettek, így van? – kérdezi a bírónő.

– Igen, tisztelt bírónő. Kilenc éve próbálkozunk a gyerekvállalással. És én… én nem akarom többé.

Zoe szeme csillog a könnyektől, de nem nyúl papír zsebkendőért.

Két hónappal ezelőtt – amikor megkapta az idézést – összefutottunk, hogy átvegyük azokat a részleteket, amelyek a tárgyaláson felmerülhetnek. Meg kell mondjam, különös dolog visszatérni a házba, amelyet valaha béreltünk, leülni az asztalhoz, amelynél mindennap vacsoráztunk, és közben azt érezni, hogy vadidegenek vagyunk.

Zoe borzalmasan nézett ki, amikor ajtót nyitott, de úgy véltem, nem lenne helyes felhívnom erre a figyelmét, ezért csak toporogtam a küszöbön, míg be nem hívott.

Azt hiszem, ha abban a pillanatban arra kért volna, jöjjek haza, gondoljam meg magam – megtettem volna.

Ám Zoe azt mondta: – Hát akkor essünk túl rajta! – És ennyi.

– Rendelkeznek ingatlanvagyonnal? – kérdezi a bírónő.

– Lakást béreltünk – mondom.

– Megegyeztek egymással az értékes ingóságok tekintetében?

– Én elvittem a kertészeti eszközeimet, Zoe a hangszereit.

– Tehát kérelmezi, hogy a házastársi vagyonközösséget oly módon szüntessük meg, hogy az ön személyes használati tárgyait és különvagyonát az ön, a felesége személyes használati tárgyait és különvagyonát pedig az ő tulajdonába adjuk?

Nem ezt mondtam én is, csak érthetőbben?

– Hát igen.

– Rendelkeznek egészségbiztosítással? – kérdezi a bírónő.

– Úgy egyeztünk meg, hogy ki-ki maga intézi a maga biztosítását.

A bírónő bólint. – Vannak adósságai?

– Igen, de még nem tudok fizetni – vallom be. – Amint lehetőségem lesz, rendezem őket.

– A felesége is vállalja a felelősséget az esetleges különadósságaiért?

– Igen – mondom.

– Mr. Baxter, ön egészséges?

– Az vagyok.

– Tisztában van a házastársi tartás jogi fogalmával? – Bólintok. – A keresetében az áll, hogy ön nem kérelmezi a bíróságtól házastársi tartásdíj megítélését.

– Vagyis hogy Zoénak semmit se kelljen fizetnie? Így van.

– Tisztában van azzal, hogy amennyiben lemond erről a jogosultságáról, úgy a jövőben sem ehhez, sem más bírósághoz nem folyamodhat tartásdíj megítéléséért?

Zoénak és nekem sohasem volt sok pénzünk, de a gondolat, hogy neki kelljen eltartania, mérhetetlenül megalázó.

– Tisztában vagyok – mondom.

– Kérelmezi, hogy a bíróság véglegesen felbontsa a házasságát?

Tudom, hogy ez csak jogi tolvajnyelv, de akkor is belém fojtja a szót.

Véglegesen. Ez olyan megmásíthatatlan. Olyan érzés fog el, mint mikor annyira tetszik egy könyv, hogy nem akarjuk, hogy véget érjen, mert tudjuk, hogy ha kiolvastuk, vissza kell vinni a könyvtárba.

– Mr. Baxter! – mondja a bírónő. – Akar még közölni valamit a bírósággal?

A fejemet rázom.

– A bírósággal nem, tisztelt bírónő. De Zoénak szeretnék mondani valamit. – Megvárom, amíg rám néz. A tekintete üres, mintha egy idegent nézne a földalattiban. Mintha sose ismert volna.

– Ne haragudj! – mondom.

Mivel Rhode Island túlnyomórészt katolikus állam, beletelik egy kis időbe, amíg véglegesen kimondják a válást. A hetvenhét napon kívül, amíg a tárgyalásra vártunk, még kilencvenegy nap telik el, mire meghozzák az ítéletet – bőven adnak időt a házaspárnak, hogy meggondolják magukat.

Ebben az időszakban többnyire tökrészeg voltam.

A rossz szokások olyanok, mint a réti füzény. Mikor kibújik a kertben, azt hisszük, elboldogulunk vele, hiszen csak pár szál szép lila növény. Csakhogy úgy terjed, akár a préritűz, és mire észbe kapunk, mindent megfojtott maga körül, nem látunk mást, csak azt a ragyogó virágszőnyeget, és nem értjük, hogy vadulhatott el így.

Megesküdtem, hogy én sosem követem el azokat a hibákat, amelyeket a felépülő alkoholisták vagy nyolcvan százaléka elkövet. Most pedig palackokat rejtegetek Reid fürdőszobájában, a polcain a könyvek mögött, valamint a vendégszoba matracának körültekintően felhasított sarkában. Ha Liddy nincs itthon, dobozszám öntöm a tejet a lefolyóba, aztán nagylelkűen felajánlom, hogy éjszaka is kiszaladok utánpótlásért, de a boltból hazafelé útba ejtek egy bárt, hogy felhajtsak egy pohárral.

Ha tudom, hogy emberek közé kell mennem, vodkát iszom, mert annak alig érződik a szaga a leheleten. Gatorade energiaitalt tartok az ágyam alatt a másnaposság ellen. Más és más kisvárosokba járok el kocsmázni, mert ott megjátszhatom, hogy csak be-beugrok egy italra, míg a mi környékünkön felismerhetne valaki, és befújhatna Reidnek. Egy este Wilmingtonba mentem. Annyit ittam, hogy legyen elég bátorságom elhajtani a régi otthonunk mellett. Jó, Zoe *jelenlegi* otthona előtt. A hálószobában égett a villany. Találgattam, hogy mit csinálhat. Talán olvas. Vagy körmöt reszel.

Aztán az jutott eszembe, hogy hátha van nála valaki, és úgy húztam el, hogy az abroncsok füstöltek az aszfalton.

Persze azt mondogatom magamnak, hogy mivel láthatólag senki sem veszi észre az italozásomat, nincsen semmi gondom.

Még mindig Reidnél lakom, de csak azért, mert nem rúgott ki. Nem hiszem, hogy azért, mert nagyon élvezi, hogy ott élek az alagsorában. Ez lényegében keresztény irgalom. Mielőtt feleségül vette Liddyt, a bátyám „újjászületett” *(Egyszer nem volt elég?,* kérdezte Zoe); egy evangéliumi gyülekezetbe kezdett járni, akik vasárnaponként a helyi középiskola dísztermében tartottak istentiszteletet. Egy idő után ő lett a pénzügyes. Én sem vagyok különösebben vallásos – kinek a pap, kinek a papné, ahogy mondani szokás, de a dolgok odáig fajultak, hogy egyre ritkábban találkoztunk a bátyámékkal, mert nem tudtunk úgy végigülni egy szimpla családi vacsorát, hogy Zoe és Reid ne kezdtek volna el vitatkozni, vagy az abortusz-kérdésben hozott bírósági ítéleteken, vagy a házasságtörési botrányokba keveredett politikusokon, vagy azon, hogy imádkoztassanak-e az állami iskolákban. Amikor utoljára jártunk náluk, Zoe már az előétel után vette a kabátját, mert Reid kifogásolta, hogy egy Green Day-számot énekelt az egyik égési sérültnek. *Anarchisták!,* mondta Reid, ő, aki sráckorunkban Led Zeppelint hallgatott a szobájában! Először azt hittem, hogy a felekezetének a

dalszövegekkel van baja, de mint kiderült, maguk a dallamok hordozták magukban a gonoszt. *Csakugyan?,* hitetlenkedett Zoe. *Pontosan melyik hang? Melyik akkord? És hol van ez megírva a Bibliában?* Nem emlékszem, hogyan mérgesedett el a vita, de Zoe egyszer csak felpattant, méghozzá olyan gyorsan, hogy felborított egy vizes kancsót. Lehet, hogy ez most meg fog lepni, Reid, mondta, de Isten nem a republikánusokra szavaz.

Tudom, hogy Reid azt szeretné, ha betérnék a felekezetükbe. Liddy, ha ágyneműt cserél, a megváltásról szóló röplapokat hagy a tiszta lepedőn. Reid áthívta a férfiak Biblia-körét, és invitált, hogy csatlakozzak hozzájuk a nappaliban.

Előhozakodtam valamilyen kifogással, és elmentem inni.

De ma este Liddy és Reid bevetették a nehéztüzérséget. Mikor hallom, hogy Liddy megrázza a kandalló párkányán tartott antik csengettyűt, amellyel a vacsorát jelzi, fölmegyek az alagsori vendégszobából, és látom, hogy maga Clive Lincoln ül a pamlagon Reid mellett.

– Max – fog bele a bátyám –, ismered Clive tiszteletest?

Ki ne ismerné?

Rendszeresen szervez tiltakozó akciókat a melegházasságok ellen, szóval, a csapból is ő folyik. Amikor az egyik helyi középiskola engedélyezte egy meleg srácnak, hogy a fiúját vigye magával a szalagavatóra, Clive megjelent száz gyülekezeti taggal,

akik fölsorakoztak az iskola lépcsőjén, és hangosan imádkoztak Jézushoz, hogy segítse visszatéríteni a fiút a keresztény életútra. Idén ősszel is bekerült a Fox bostoni híradójába, amikor nyilvánosan követelte, adományozzanak pornófilmeket a bölcsődéknek – szerinte ez se rosszabb az elnök tervénél az óvodai szexuális nevelés bevezetéséről.

Clive magas, sűrű fehér sörénye van, és nagyon drága ruhákat visel. Azt meg kell adni, hogy figyelemfelkeltő jelenség. Aki meglátja valahol, annak folyton rá kell néznie.

– Ó! A fivér, akiről annyit hallottam!

Nem vagyok egyházellenes. Vasárnaponként templomba jártam anyával, aki a nőegylet vezetője volt. De miután meghalt, felhagytam a rendszeres templomozással, és mikor feleségül vettem Zoét, nem jártam többet a templomba. Zoe nem volt, ahogy ő fogalmazott, ájtatos manó. Azt mondta, a vallás Isten feltétlen szeretetéről prédikál, holott mindig vannak feltételek: el kell hinned mindent, amit mondanak, hogy megkapj mindent, amit akarsz. Nem szerette, ha a vallásosok lenézték azért, mert ateista, de igazság szerint ő is lenézett másokat az istenhitükért.

Mintha áramütés érne, amikor Clive megrázza a kezem.

– Nem tudtam, hogy vacsoravendégünk lesz – pillantok Reidre.

– A tiszteletes nem vendég – mondja Reid. – Ő családtag.

– Testvér a Krisztusban – mondja Clive, és mosolyog.

Toporgok.

– Na jó, én megnézném, hogy Liddynek nincs-e szüksége segítségre a konyhában…

– Majd én – vág a szavamba Reid te maradj itt Clive tiszteletessel.

Akkor jövök rá, hogy az italozásom – ravasz fondorlataim ellenére – egyáltalán nem maradt titokban. És hogy ez a vacsora még véletlenül sem csupán barátságos falatozás egy pap társaságában, hanem egy előre kitervelt csapda.

Feszengve ülök oda, ahonnan Reid egy perce állt fel.

– Nem tudom, mit mesélt magának a bátyám – mondom.

– Csak azt, hogy imádkozik magáért – válaszol Clive tiszteletes. – Arra kért, én is imádkozzak magáért, hogy rátalálhasson az útra.

– Szerintem egész jó az irányérzékem – motyogom.

Clive előredől.

– Max, van személyes kapcsolata Jézus Krisztussal? – kérdezi.

– Inkább… ismerősök vagyunk.

Nem mosolyog.

– Tudja, Max, hogy én sosem akartam lelkipásztor lenni?

– Valóban? – kérdezem udvariasan.

– Olyan családból származom, amelyik előre köszönt a templom egerének, és volt még öt kisebb testvérem, fiúk-lányok vegyesen. Apámat elbocsátották, amikor tizenkettő voltam, az anyám pedig megbetegedett, kórházba került. Nekem kellett eltartanom a családot, és egy centünk se volt a bankban. Egy nap bementem a helyi kisboltba, és megkértem a boltost, hogy adjon ennivalót hitelre. De azt a választ kaptam, hogy csak akkor ad árut, ha fizetek. Erre megszólalt mögöttem egy ember – nagyon elegáns, öltönyös-nyakkendős –, és azt mondta, majd ő fizet helyettem. *Szükséged lesz egy bevásárlólistára, fiam,* mondta. Valamit firkantott a névjegyére, és rátette a mérleg egyik tányérjára. Noha csak egy darab papír volt, a tányér süllyedni kezdett alatta. Ekkor a férfi kivette a bevásárlókocsimból a tejet, a kenyeret, a tojást, a sajtot meg a hamburgert, és feltornyozta őket a mérleg tányérján. Az meg se moccant, bár ennyi mindennek nyilvánvalóan ki kellett volna billentenie az egyensúlyból. És mert a mérleg nem mutatott semmit, a boltos kénytelen volt ingyen odaadni nekem mindent, de a férfi mégis átnyújtott neki egy húszdollárost. Otthon megtaláltam a névjegyet a zacskóban, az élelmiszerek mellett. Kivettem, hogy elolvassam a listát, amit a férfi írt, de nem volt ott semmiféle lista, csak ennyi állt a névjegy fonákján: *Kérlek, Istenem, segíts ezen a fiún!* A színén pedig az ő neve volt: Billy Graham tiszteletes.

– Gondolom, most azt fogja mondani, hogy csoda történt.

– Természetesen nem… törött volt a mérleg. A fűszeresnek újat kellett vásárolnia – mondja Clive. – Az volt a csoda, hogy Isten épp a megfelelő pillanatban törte el a mérleget. A lényeg az, Max, hogy Jézusnak terve van a maga életével. Ez az érdekes őbenne: akkor is szereti magát, amikor maga bűnt követ el. Sőt, túlságosan szereti ahhoz, hogy meghagyja ilyennek.

Most már kezdek haragudni. Jó, ez nem az én házam, de akkor is, nem otrombaság valakit a saját nappalijában megtéríteni?

– Istennek egyedül azzal járhatunk kedvében, ha azt tesszük, amit Ő mond – folytatja Clive tiszteletes. – Ha az a dolga, hogy pitét süssön a Pite-Pékségben, akkor nem dönthet úgy, hogy inkább kekszet süt, mert ha így tesz, soha nem fogják előléptetni, még akkor sem, ha történetesen a maga keksze a legfinomabb a világon. Ugyanis a főnöke nem azt rendelte.

– Én nem sütök se pitét, se kekszet – mondom –, és már meg ne sértődjék, de nem kértem, hogy megtérítsenek.

Clive tiszteletes mosolyogva hátradől. Ujjaival a dívány karfáján dobol.

– Ez a másik különös tulajdonsága Jézusnak – mondja. – Ő be fogja bizonyítani önnek, hogy téved.

A hóvihar a semmiből támad. Nem mintha nagyon meglepő lenne ilyenkor, november végén, de nem az a könnyű porhó, amit a meteorológusok jósoltak. Amikor kilépek a kocsma ajtaján, megcsúszom a küszöbre fagyott jégen, a hóesés pedig olyan, akár a fehér függöny.

Visszahátrálok a kocsmába, és még egy sört kérek a csapostól. Most nincs értelme kimenni; akár ki is húzhatom itt a vihar végéig.

Ma este én vagyok az egyetlen vendég; a kedd estéket otthon töltik az emberek, amikor csúszósak az utak. A csapos a kezembe nyomja a távirányítót. Találok egy kosármeccset a sportcsatornán. A Celticsnek szurkolunk: döntetlen, aztán hosszabbítás, végül kikapnak.

– Ezek a bostoni csapatok mindig összetörik az ember szívét! – szólal meg a csapos. – Asszem, ma korán zárok – teszi hozzá. Akkor már majdnem huszonöt centi magasan áll a hó. – Maga haza tud menni?

– Én kotrom a havat – mondom. – Még szép.

A Dodge Ram kisteherautómhoz van egy Access hóeke, és hála a Reid gépéről kinyomtatott szórólapoknak, van egy maroknyi ügyfelem, akiknek járhatóvá kell tennem a garázsfelhajtóját a reggeli munkába indulásig. Egy ilyen kiadós viharban, mint amilyen ez a mai, egész éjszaka dolgozom, amíg el nem áll a havazás. Ez az évszak első nagy havazása felénk, rám is fér a bevétel.

A leheletemtől bepárásodik a kocsi ablaka. Bekapcsolom a jégtelenítőt, és megvárom, amíg a csapos Priusának

vörös lámpái kifarolnak a parkolóból. Utána sebességbe teszem az autót, és elindulok az első ügyfelemhez.

Csúszik az út, de nem először vezetek így. Bekapcsolom a rádiót, az utasteret megtölti az idióta John Tesh hangja: *Tudtad, hogy a gyomrodnak húsz percbe telik, amíg továbbítja az agyadnak az üzenetet, hogy megtelt?*

– Nem, nem tudtam – mondom fennhangon.

A hó olyan nagy, hogy a fényszóró mit sem ér, úgyhogy majdnem elnézem a kanyart. A hátsó kerekek kipörögnek, a teherautó csúszni kezd. Vadul dobogó szívvel veszem le a lábamat a gázról, és megpróbálok óvatosan haladni. Az abroncsok keményre tiporják a havat a jármű alatt.

Pár perc alatt átváltozik a világ. Alvó óriásokra emlékeztető buckák és tornyok merednek ki a fehérségből. A tájékozódási pontok eltűntek.

Nem vagyok biztos benne, hogy jó helyen járok. Nem vagyok biztos benne, hogy tudom-e, hol vagyok igazából.

Pislogok, megdörgölöm a szemem, felkapcsolom a fényszórót… minden ugyanolyan marad.

Most már kezdek pánikolni. A telefonomért nyúlok, azon elvben van GPS, és meg tudom nézni, nem kanyarodtam-e rossz irányba. De amíg a gombokkal matatok, a kocsi ráfut egy fekete jégfoltra, és megpördül.

Valaki áll az úton.

Sötét haja száll az arca körül, és behúzza a nyakát, mert fázik. Sikerül rátaposnom a fékre, és jobbra rántom a

kormányt: kétségbeesetten próbálok elkanyarodni a teherautóval, még mielőtt elütném. De a kerekek csak pörögnek a jégen, és amikor fejvesztett rémülettel fölnézek, abban a pillanatban ő is a szemembe néz.

Zoe az.

– Neeeeem! – üvöltöm. Úgy emelem föl a karomat, mintha elháríthatnám az ütközést. Fülsértően csikorog a fém, puffan a légzsák, miközben a teherautó átbukfencezik a folton, ahol Zoe állt.

Fejjel lefelé térek magamhoz, porrá zúzott üveg borít, a lábamat mozdítani sem bírom.

Istenem, segíts! Kérlek, Istenem! Segíts! Rajtam!

Síri csönd van, csak a hófúvás hangja hallatszik. Nem tudom, mennyi ideje vagyok kiütve, de nem úgy tűnik, hogy egyhamar hajnalodni fog. Csapdába estem: halálra is fagyhatok. Belőlem is lehet egy ilyen hófehér bucka, egy baleset, amelyről akkor szereznek csak tudomást, ha már késő.

Istenem!, gondolom. *Meg fogok halni!*

És rögtön utána: *Senkinek se fogok hiányozni*.

Az igazság jobban fáj, mint az égető érzés a bal lábamban, a lüktetés a koponyámban, és a fém szúrása a vállamban. Eltűnhetek ebből a világból, amely valószínűleg jobb hely lesz nélkülem.

Hirtelen kerekek csikorgását hallom, észreveszem a fénypászmát, ami megvilágítja az utat fölöttem.

– Hé! – ordítom minden erőmet összeszedve. – Hé, itt vagyok! Segítség!

A fényszórók elhaladnak mellettem, azután hallom, hogy csapódik egy kocsi ajtaja. A rendőr bakancsa besüpped a hóba, ahogy fut a padkán a felfordult kisteherhez.

– Hívtam mentőt – mondja.

– A lány! – krákogom. – Hol van?

– Volt más utas is a kocsiban?

– Nem… bent. Elütöttem…

Tovább fut a padkán, és felkapcsol egy kézi fényszórót. Beszélni akarok, de marhára szédülök, és amikor szólni próbálok, kidobom a taccsot.

Talán órákba, talán percekbe telik, amíg az egyik tűzoltó átvágja a biztonsági övet, amely életben tartott, miközben a másik a hidraulikus szerszámokkal szétvágja a teherautó karosszériáját. Hangok vesznek körül:

Tegyétek rá a hordágyra…

Nyílt törés…

…tachycardia…

Váratlanul ismét mellettem terem a rendőr.

– Mindenütt megnéztük. A teherautója senkit sem ütött el – mondja.

– Csak egy fát. Ha nem kanyarodott volna el pont ott, ahol megtette, akkor letért volna az útról, és most egy szakadék mélyén feküdne. Szerencséje van.

Zokogásként tör ki belőlem a hatalmas megkönnyebbülés. Olyan keservesen sírok, hogy nem kapok levegőt, de nem bírom abbahagyni. Azért hallucináltam Zoéról, mert berúgtam? Vagy azért rúgtam be, mert állandóan Zoéról hallucinálok?

Miközben elvisznek a mentőautóba, a hó ezer pici tűvel szurkálja az arcomat. Az orrom folyik, a szemem véres.

Hirtelen nem akarok ilyen lenni többé. Nem akarom azt színlelni, hogy a bolondját járatom a világgal, holott szó sincs ilyesmiről. Akarok valakit, akinek lesz számomra egy terve, mert én magam nem végzek valami jó munkát.

A mentőautó berregve életre kel. A mentős rám kapcsol egy monitort, aztán beköti a karomba az infúziót. Minden fékezésnél úgy érzem, mintha tűz égetné a lábamat.

– A lábam…

– Valószínűleg eltört, Mr. Baxter – mondja a mentős. Nem értem, honnan tudja a nevemet, aztán rájövök, hogy a jogosítványomban olvasta.

– Bevisszük a kórházba. Akarja, hogy felhívjak valakit?

Ne Zoét, őt már ne. Reidnek el kell mondanom, de most nem akarok arra gondolni, milyen arcot vág majd, ha megtudja, hogy ittasan vezettem. És valószínűleg szükségem lesz egy ügyvédre is.

– A lelkipásztoromat – mondom. – Clive Lincolnt.

Ideges vagyok, de Liddy és Reid közrefognak, és olyan szélesen mosolyognak rám, mintha legyőztem volna a

rákot, vagy elintéztem volna a világbékét – és nem az Örök Dicsőség templomában lennék, hogy tanúságot tegyek a megtalált Jézusról.

Számomra akkor sem lehetett volna érthetőbb, ha az arcomra tetoválják a válaszokat. Számomra az a baleset volt a mélypont. Zoe megjelenése csak Jézus eszköze volt, hogy beléphessen az életembe. Ha nem láttam volna Zoét, most halott lennék. De én elkanyarodtam, egyenesen bele Jézus kitárt karjaiba.

Amikor Clive bejött hozzám a kórházba, még kába voltam a fájdalomcsillapítóktól, friss gipsz volt a bal lábamon, varratok a fejemen és a vállamon. Amióta betettek abba a mentőautóba, egyfolytában sírtam. A lelkipásztor leült az ágyam szélére, és a kezemért nyúlt.

– Engedje ki az ördögöt, fiam! – mondta. – Készítsen helyet Krisztusnak!

Nem hiszem, hogy el tudnám magyarázni, mi történt utána. Egyszerűen olyan volt, mintha valaki megpöccintett volna bennem egy kapcsolót, mire megszűnt a fájdalom. Úgy éreztem, mindjárt kilebegek az ágyból, és meg is tettem volna, ha nem fog le az a pamuttakaró. Ha a testemre néztem – a résekre az ujjaim között, a körmeim szélére esküszöm, láttam, ahogy átsüt rajta a fény.

Aki még nem fogadta be a szívébe Krisztust, annak ez olyan, mintha nem lenne hajlandó tudomást venni arról, hogy a látása elhomályosult. Ám egy idő után fél métert

sem tud megtenni anélkül, hogy fel ne borogatna dolgokat, vagy zsákutcákba ne tévedne. Ezért idővel elmegy szemvizsgálatra, és egy új szemüveggel távozik a rendelőből, a világ pedig élesebbnek, fényesebbnek, színesebbnek látszik tőle. Frissebbnek. Az ember nem érti, miért halogatta ilyen sokáig a vizsgálatot.

Ha Jézus velünk van, semmitől se félünk különösebben. Sem a gondolattól, hogy soha többé nem ihatunk; sem az ittas vezetés miatti bírósági tárgyalástól. És most sem, amikor megkeresztelnek az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében.

Ahogy kijöttem a kórházból, elkezdtem járni az Örök Dicsőség gyülekezetébe. Találkoztam Clive tiszteletessel, aki levélben kérte meg ezeket az embereket, akiket jóformán nem is ismerek, hogy imádkozzanak értem. Még sose tapasztaltam ilyet. Idegenek, akik nem ítélnek el a botlásaimért, hanem láthatólag örülnek a felbukkanásomnak. Nem kellett szégyellnem magam, amiért kimaradtam az egyetemről, amiért elváltam, amiért addig ittam, amíg kis híján egy árokban nem kötöttem ki. Nem kellett megfelelnem semmilyen elvárásnak. A tény, hogy Jézus elküldött az életükbe, azt bizonyította, hogy máris érdemes vagyok.

Az Örök Dicsőség gyülekezetének nincsen saját épülete, ezért az egyik helyi iskola dísztermét béreljük ki az istentiszteletekhez. Megállunk hátul, várjuk, hogy Clive

tiszteletes jelt adjon. Clive felesége zongorázik, a három kislánya énekel.

– Akár az angyalok – suttogom.

– Igen – helyesel Reid. – Van egy negyedik gyerek is, de az nem szokott szerepelni.

– Mint a Jonas Brothers – mondom.

A zsoltár véget ér, Clive tiszteletes kiáll a színpadra, összekulcsolja a kezét, és elereszti a hangját:

– Ma minden Jézusról szól!

A gyülekezet kórusban helyesel.

– Legújabb testvérünk a Krisztusban ezért meséli el ma nekünk a történetét. Max, kérem, csatlakozzon hozzám!

Reid és Liddy segítségével végigmankózok a székek közötti folyosón. Általában nem szeretek a figyelem középpontjában lenni, de ez más. Ma elmondom nekik, hogyan jutottam el Krisztushoz. Nyilvánosan megvallom a hitemet, hogy ők itt felelős embernek tartsanak.

Isten hozott!, hallom.

Helló, Max testvér!

Clive egy székhez vezet a színpadon. A széket az egyik osztályteremből hozhatták: teniszlabdákat húztak a lábaira, hogy ne karcolja össze a linóleumot. Mellette valami fagyasztóláda-féle, tele vízzel, és lépcső vezet hozzá. Leülök a székre. Clive odaáll Reid és Liddy közé, megfogja a kezüket.

– Jézus, segítsd Maxet, hogy közelebb kerülhessen Hozzád! Engedd, hogy Max megismerje Istent, szeresse Őt, és tiszta életet élhessen az Ő igéjével!

Behunyom a szemem, amíg imádkozik fölöttem. A reflektorok melegét érzem a bőrömön; a gyerekkoromra kell gondolnom tőle, amikor biciklizés közben behunytam a szemem, és arccal a nap felé fordultam, mert tudtam, hogy legyőzhetetlen vagyok, hogy nem törhetem össze magam, és nem eshet semmi bajom.

Hangok csatlakoznak Clive tiszteleteséhez. Olyan érzés, mint ezer csók, mintha színültig megtelnék a világ minden elképzelhető jóságával, hogy ne maradjon hely a rossznak. Ez a szeretet, ez a feltétel nélküli elfogadás: nemhogy nem buktam meg Jézusnál, de Ő azt mondja, sose fogok. Szeretete addig ömlik át belém, amíg már nem bírom magamban tartani, kizúdul a nyitott szájamon. Szótagok, nem igazi nyelv, de azért én vettem az üzenetet. Nekem ez kristálytiszta.

	1. ének	GYERE HAZA Sing You Home
	2. ének	HÁZ A REMÉNY UTCÁJÁBAN The House on Hope Street
☑	**3. ének**	**A MENEKÜLŐ** Refugee
	4. ének	AZ UTOLSÓ The Last
	5. ének	LÉGY A FELESÉGEM! Marry Me
	6. ének	HIT Faith
	7. ének	A HABLEÁNY The Mermaid
	8. ének	HÉTKÖZNAPOK Ordinary Life
	9. ének	HOL VAGY? Where You Are
	10. ének	SAMMY DALA Sammy's Song

VANESSA

Nem nagyon foglalkoztam Zoe Baxterrel, amíg észre nem vettem a YMCA úszómedencéjének a fenekén, úgy, hogy épp meg akart fulladni.

Elsőre nem ismerem fel. Reggel fél hét van, éppen két csapás között vagyok a gyorsúszásban – ez körülbelül az egyetlen testedzés, amelyhez ki tudom vonszolni magamat az ágyból –, amikor látom, hogy egy nő lassan, de biztosan merül lefelé, a haja legyezőként terül szét körülötte a vízben. A karját kitárja: igazából úgy fest, mint aki beletörődött, hogy elsüllyed.

Bukfencezek egyet, és lemerülök. Megragadom a kezét, húzom fölfelé. Amikor megközelítjük a felszínt, viaskodni kezd, de bennem addigra bekapcsolt az adrenalin, és kivonszolom a medencéből. Melléje térdelek, csöpög rólam a víz. Köhög, és az oldalára fordul.

– Mi a francot művelsz? – lihegi.

– *Te* mi a francot művelsz? – vágok vissza, és csak akkor jövök rá, kit mentettem meg.

– Zoe?

Ilyenkor, karácsony előtt csendes a YMCA, a medencét is csak én használom, meg néhány koros úszó, nagy néha egy-egy gyógytornász és a pácienseik. Zoe és én úgy játsszuk el ezt a kis jelenetet a medence szélén, hogy alig figyelnek ránk.

– Csak a fényeket akartam bámulni – mondja Zoe.

– Azért még nem kell vízbe fúlnod. – Most, hogy kijöttünk a vízből, reszketni kezdek. Megtörlöm a vállam a törülközővel.

Persze, hallottam a kisbabájáról. Enyhén szólva iszonyú volt, hogy egy babaköszöntő díszvendégét mentő szállítsa a kórházba, és ott világra hozzon egy halott gyereket. Én még csak el se akartam menni a köszöntőre, de megsajnáltam Zoét. Miféle nő az, akinek annyira nincsenek barátnői, hogy azokat hívja meg a babaköszöntőre, akik a szolgáltatását megrendelik? Utána természetesen még jobban sajnáltam. Ahogy a mentőautó elszirénázott, segítettem Zoe könyvelőjének rendet csinálni az étteremben. Apró cumisüvegeket utánzó szappanbuborék-fúvókák voltak minden teríték mellett. Kifelé menet összeszedtem őket, arra gondoltam, egyszer majd visszaadom Zoénak. Még mindig megvoltak valahol egy dobozban.

Nem tudom, mit mondjak neki. *Hogy vagy?* Ez fölösleges. *Sajnálom.* Ez még rosszabb.

– Ki kellene próbálnod – mondja Zoe.

– Az öngyilkosságot?

– Te aztán vérbeli iskolai tanácsadó vagy! – mondja. – Már jeleztem, hogy nem akartam megölni magam. Épp ellenkezőleg. Ha lemész oda, az ujjhegyeidben is érzed a szíved verését.

Visszasiklik a medencébe, mint egy vidra, és néz. Vár. Sóhajtva ledobom a törülközőt, és fejest ugrok. Kinyitom

a szemem a víz alatt, és látom, hogy Zoe ismét lesüllyed a fenékre, így hát utánozom. Felnézek a neoncsövek morze-ábécéjére, és kifújom az orromon át a levegőt, hogy lesüllyedjek.

Először pánikba akarok esni – végül is elfogyott a levegőm. De aztán a pulzusom lüktetni kezd a körmeim alatt, a torkomban, a lábam között. Olyan, mintha a szívem megduzzadt volna, hogy minden helyet kitöltsön a bőröm alatt.

Már értem, hogy ez a teljesség milyen vigasztaló lehet valakinek, aki ennyire sokat veszített.

Mikor nem bírom tovább, felrúgom magam a levegőre. Zoe csobogva bukkan fel mellettem, és a vizet tapossa.

– Amikor kicsi voltam, elhatároztam, hogy ha nagy leszek, hableány leszek – mondja. – Gyakorlásképpen összekötöztem a bokáimat a városi uszodában.

– És mi történt?

– Mint látod, nem lett belőlem hableány.

– Klasszikus alulteljesítő…

– Soha sincs késő, igaz? – Zoe felhúzódzkodik a medence peremére.

– Nem tudom, mennyire piacképes szakma manapság a sziréneké – mondom. – Viszont a vámpírok tarolnak. Óriási az igény a halhatatlanokra.

– Jellemző – sóhajtja Zoe. – Épp amikor visszatértem az élők világába.

Felállok, és nyújtom a kezem, hogy felhúzzam ültéből.

– Isten hozott – mondom.

A YMCA-ben nincsenek divatos lé-bárok, úgyhogy inkább beugrunk egy kávéra az egyik Dunkin' Donutsba – annyi van itt belőlük Wilmingtonban, hogy az egyiknek az ajtajából át lehet köpni a másikába. Zoe követ az autójával, és leparkol mellettem.

– Jó a rendszámod – jegyzi meg, amikor kiszállok.

A rendszámom VS-66. Rhode Islandben a minél alacsonyabb szám a menő. Vannak, akik végrendeletben hagyják két vagy három számjegyű rendszámtábláikat a rokonaikra, az egyik korábbi kormányzó pedig megígérte a választási kampányában, hogy küzdeni fog a rendszámtábla-korrupció ellen. Akinek a rendszámtábláján – mint az enyémen – a monogramja és egy alacsony szám szerepel, az valószínűleg maffiafőnök. Nem vagyok maffiafőnök, de el tudok intézni ezt-azt. Amikor regisztráltatnom kellett az autómat, vittem mindegyik ügyintézőnek egy hatos sört, és megkérdeztem, mit tehetnek értem.

– Befolyásos barátaim vannak – közlöm.

A kávézóban vaníliás moccachinót kérünk, és leülünk egy asztalhoz.

– Hányra kell bemenned dolgozni? – kérdi Zoe.

– Nyolcra. Neked?

– Szintén. – Iszik egy kortyot. – Ma a kórházban leszek.

A hely említése mintha egy hálót dobna ránk, mert eszünkbe jut a mentő, amely elszállította Zoét a saját babaköszöntőjéről. A poharam fedelét babrálom. Fiataloknak adok tanácsot nap mint nap, mégis kínosan érzem magam Zoe társaságában. Nem is tudom, miért javasoltam, hogy igyunk meg egy kávét. Tulajdonképpen alig ismerjük egymást.

Hónapokkal ezelőtt én vettem fel Zoét egy autista fiú mellé. A gyerek hat éve tartozik a mi körzetünkbe, és ez alatt az idő alatt tudomásom szerint egyetlen szót sem szólt a tanáraihoz. Az anyja hallott a zeneterápiáról, és engem kért meg, találjak egy helybéli szakembert, aki dolgozna a fiával. Készségesen elismerem, nem sokat néztem ki Zoéból. Kicsit olyan volt, mint aki rossz helyre került: a hetvenes évek gyermeke, aki átpottyant az új évezredbe. Ám egy hónap múlva már közösen improvizáltak a sráccal. A szülők el voltak ájulva Zoétól, az igazgatóm meg egyenesen zseninek tartott, amiért rátaláltam.

– Nézd – kezdem hosszú, kényelmetlen hallgatás után tényleg nem tudom, mit mondjak a kisbabádról.

– Senki sem tudja – böki ki nagy sokára. Ujjával a műanyag kávéspohár szélén játszik. Azt gondolom, ennyiben maradunk, és már rá akarok nézni a karórámra, hogy felkiálthassak, nahát, mennyire elszaladt az idő, amikor ismét megszólal: – A kórházban találkoztunk egy halálügyi koordinátorral – mondja. – Az egész után bejött

a szobába, és megkérdezte Maxtől meg tőlem, hogyan akarunk rendelkezni a testről. Óhajtunk-e boncolást. Tudjuk-e már, milyen koporsót szeretnénk. Vagy inkább hamvasztást szeretnénk? Azt mondta, haza is vihetjük. Hogy eltemessük, mit tudom én, a hátsó udvarban. – Zoe felnéz rám. – Máig álmodok olyanokat, hogy eltemetjük, aztán márciusban elolvad a hó, és kimegyek, és ott vannak a csontok. – Megtörölgeti a szemét egy szalvétával. – Ne haragudj. Nem akarok beszélni róla. Még sosem beszéltem erről.

Tudom, miért nyílik meg előttem. Ugyanazért, amiért a lányok bejönnek az irodámba, és bevallják, hogy meghánytatják magukat minden étkezés után, vagy hogy borotvapengével vagdossák magukat a zuhanyozó magányában. Van úgy, hogy könnyebb beszélni egy idegennel. Csak az a baj, hogy ha egyszer kiöntjük a szívünket valakinek, az a valaki elveszíti a névtelenségét.

Egyszer megfigyeltem Zoét, hogyan dolgozik az autista diákkal. *A zeneterápiában el kell menned oda, ahol a páciens van,* magyarázta. Amikor a fiú megjött, Zoe nem nézett a szemébe, és nem erőltette az interakciót. Csak elővette a gitárját, játszani kezdett, és énekelt magának. A fiú leült a zongorához, kezével dühös arpeggiókat futkosott a billentyűkön. Amikor szünetet tartott, Zoe mindig lefogott egy ugyanolyan indulatos akkordot a gitárján. A fiú kezdetben nem kötődött ahhoz, amit Zoe csinált, de aztán egyre sűrűbben tartott szünetet, és várta

a zenei interakciót. Megértettem, hogy beszélgetnek: előbb a fiú mondott egy mondatot, utána Zoe. Csak ők más nyelvet használtak.

Talán csak ennyi kellett Zoe Baxternek: hogy máshogy kommunikálhasson. Hogy ne süllyedjen le többé a medencék aljára. Hogy mosolyogjon.

Töredelmesen bevallom, én vagyok az, aki megvásárolja a tönkrement bútorokat, mert biztosra veszem, hogy meg lehet javítani őket. Volt egy agaram, akit a menhelyről hoztam. Mániákus helyreállító vagyok, ezért is lettem iskolai tanácsadó. Isten a tudója, hogy nem a pénzért, vagy a munka örömeért csinálom. Ezért nem is csoda, hogy Zoe Baxterről is rögtön az jut az eszembe, hogy őt is össze kell rakni.

– Halálügyi koordinátor! – csóválom a fejem. – És én még azt hittem, hogy az én foglalkozásom lepra!

Zoe felnéz, prüszköl egyet, aztán eltakarja a száját.

– Lehet ám nevetni – mondom szelíden.

– Szerintem nem. Olyan, mintha nekem semmit sem számítana a dolog. – A fejét rázza, és váratlanul könnyek szöknek a szemébe. – Ne haragudj. Nem azért jöttél be ma reggel az YMCA-be, hogy ilyeneket hallgass. Szép kis partner vagyok.

Megdermedek. Mit tud? Mit hallott?

Miért számít?

Azt hihetnék, hogy mostanra, harmincnégy éves koromra már kevésbé érdekel az emberek véleménye. Az

a helyzet, hogy aki egyszer megégette magát, kevésbé hajlamos bedugni a lába ujját egy lávafolyamba.

– Jó, hogy összefutottunk – hallom a hangomat. – Már gondoltam is rá, hogy felhívlak.

Csakugyan? Hova akarok kilyukadni ezzel?

– Csakugyan? – kérdez vissza Zoe.

– Van egy depressziós lány az iskolában – mondom. – Ki-be jár a kórházba, és minden tárgyból bukdácsol. Arra akartalak kérni, hogy gyere be, és dolgozzál vele. – Igazság szerint nem nagyon gondoltam Zoéra és a zeneterápiára, legalábbis Lucy DuBois-val kapcsolatban nem. De most, hogy kimondtam, már nem is hangzik olyan rossz ötletnek. Ez a lány már kétszer kísérelt meg öngyilkosságot, és eddig minden terápia kudarcot vallott nála. A szülei annyira konzervatívak, hogy nem is engedik, hogy Lucy pszichiáterhez járjon – de most csak arról kellene meggyőzni őket, hogy a zeneterápia nem valamifajta modern vudu.

Zoe tétovázik, de látom rajta, hogy fontolóra veszi az ajánlatot.

– Vanessa, már mondtam, hogy engem nem kell megmenteni.

– Nem mentelek meg – mondom. – Arra kérlek, hogy mentsél meg valaki mást.

Akkor és ott azt hiszem, Lucyre értem. Nem jövök rá, hogy magamról beszélek.

Boston déli elővárosaiban nőttem fel. Az volt a szokásom, hogy fel-alá kerekeztem a csillivilli bringámmal a környékünkön, és kifigyeltem, hol laknak azok a lányok, akiket szépnek tartok. Hatévesen szentül hittem, hogy Katie Whittaker a napsugár hajával és a szeplőktől csillagos arcával egy napon feleségül jön hozzám, és boldogan élünk, míg meg nem halunk.

Nem tudom, pontosan mikor jöttem rá, hogy más lányok nem így gondolkoznak, de egyszer csak én is hajtogatni kezdtem a többi nőnemű másodikossal együtt, hogy bele vagyok esve Jared Tischbaumba. Jared olyan király volt, hogy játszott a focicsapatban, és minden áldott nap ugyanazt a farmerdzsekit vette fel, amit Robin Williams egyszer megérintett a repülőtéri csomagkiadóban.

A szüzességemet Ike-kal, az első fiúmmal veszítettem el a suli sportpályájánál, a vendég baseballcsapatnak fenntartott kispadon. Ike gyengéd volt és kedves, azt mondta, gyönyörű vagyok – vagyis mindent jól csinált –, és én, emlékszem, mégis azzal a gondolattal mentem haza, hogy mi ez az egész felhajtás a szex körül? Izzadt volt, gépies, és habár én igazán szerettem Ike-ot, hiányzott belőle valami.

Mollynak, a legjobb barátnőmnek öntöttem ki a szívemet. Jóval éjfél után is a telefonon lógtunk, és a legapróbb részletéig kiveséztük a párkapcsolatomat Ike-kal. Egyszer Mollynál tanultunk az egyik

történelemdolgozatra, és alig akartam eljönni. Elterveztem, hogy szombaton vele megyek vásárolni a plázába, és lélegzet- visszafojtva számoltam, hány nap van még hátra a hétből. Kritizáltuk a sekélyes lányokat, akik ejtik a barátnőiket, miután elkezdenek járni valakivel. Megfogadtuk, hogy elválaszthatatlanok maradunk.

1998 októberében, amikor harmadéves egyetemista voltam, agyonverték Matthew Shepardot, a Wyoming Egyetem fiatal, meleg diákját. Nem ismertem Matthew Shepardot, nem voltam politikailag aktív, de az akkori fiúmmal vettünk egy buszjegyet, és elutaztunk Laramie-be, hogy részt vegyünk a virrasztáson. A gyertyák fényei között végre bevallhattam magamnak, amit addig rettegtem elismerni: én is lehettem volna, mert meleg voltam világéletemben.

És az volt benne a döbbenetes, hogy noha kimondtam, fennhangon, mégsem dőlt össze a világ.

Még mindig pedagógia főszakos egyetemista voltam, jeles átlaggal, még mindig hatvan kilót nyomtam, még mindig jobban szerettem a csokoládét a vaníliánál, és még mindig énekeltem az a cappella kórusban. Hetente legalább kétszer jártam úszni, és még mindig szívesebben néztem meg a *Cheerst,* semhogy beszívjak egy diákszövetségi bulin. Az, hogy beismertem a melegségemet, semmit sem változtatott azon, aki voltam, vagy aki leszek.

Egy részem aggódott, hogy egyik táborhoz sem tartozom. Még sose voltam nővel, és attól féltem, ugyanolyan unalmas lesz, mint egy hapsival idétlenkedni. Akkor mi van, ha *igazából* nem is meleg vagyok, hanem töktotál aszexuális? De ebben az új világban van egy másik, sokkal kézenfekvőbb probléma is, amely felett elsiklottam: ha találkozunk egy nővel, alapvetően azt feltételezzük róla, hogy heteroszexuális (hacsak nem Indigo Girls-koncerten, vagy az Országos Női Kosárlabda Szövetség valamelyik mérkőzésén vagyunk). Azok a bizonyos lányok nem viselik az *L* betűt a homlokukon, és az én radarom sem volt még kellően kifinomult. Végső soron felesleges volt nyugtalankodnom. A lány, akivel együtt osztottak be biokémiai laborgyakorlatra, elhívott tanulni a kollégiumi szobájába, és hamarosan együtt töltöttük minden szabad időnket. Ha nem vele voltam, vele akartam lenni. Ha egy professzor mondott valamilyen szexista vagy nevetséges dolgot, elsőként vele akartam közölni. Egy szombat este együtt dideregtünk egy kockás gyapjútakaró alatt, miközben futballmeccset néztünk, és egy termoszból ittuk a Baileysszel felütött, forró csokoládét. A két csapat szoros versenyben volt, és egy számomra sorsdöntő támadás közben ez a lány megragadta a kezemet, és még pontszerzés után sem engedte el. Amikor először csókolt meg, komolyan azt hittem, hogy agyvérzést kapok, úgy dübörgött a szívem, az érzékeim jószerivel felrobbantak. Emlékszem-, azt

gondoltam: ez *az!,* mert csak ebbe a két szóba kapaszkodhattam az érzések óceánjában.

Utólag beláttam, hogy korábban sem éreztem soha korlátokat magam és a gyerekkori barátnőim között. Látni akartam a babakori fényképeiket, hallani akartam a kedvenc slágereiket, és ugyanúgy fésültem a hajamat, mint ők a magukét. Letettem a telefont, és akkor jutott eszembe még valami, amit el kellett mondanom. Ez még talán nem volt testi vonzalom, inkább csak érzelmi ragaszkodás. De sosem bírtam betelni vele, és mégsem engedtem meg magamnak, hogy feltegyem a kérdést: akkor hát mi lenne az „elég?"

Higgyék el, a melegség nem választás dolga. Senki sem akarná tudatosan még tovább nehezíteni az életét. Akármilyen magabiztosan és fesztelenül viselkedik is egy meleg, nem tudja irányítani mások gondolatait. A moziban az emberek felálltak a székükről az én soromban, ha észrevették, hogy egy másik nő kezét fogom; vélhetőleg undorítónak találták, ahogy „fitogtatjuk" az érzelmeinket, miközben a mögöttünk levő sorban két kamasz gyakorlatilag levetkőztette egymást. Ráfújták az autómra, hogy buzi. Néhány szülő kérelmezte, hogy másik iskolai tanácsadó foglalkozzon a gyerekükkel, és amikor megkérdezték őket, hogy miért, azt felelték, hogy az én „nevelési filozófiám" nem felel meg az övéknek.

Lehetne bizonygatni, hogy ez már nem az a világ, amelyben Matthew Shepardot megölték, csakhogy van

egy árnyalatnyi különbség a tűrés és az elfogadás között. Mert más az, hogy beköltözhetünk egy zsákutca végébe, és megint más, hogy a szomszédasszony minket kér meg, vigyázzunk az óvodás lányára addig, amíg ő elszalad a postára. Mély szakadék tátong aközött, hogy partnerünkkel együtt hívnak meg az egyik munkatársunk esküvőjére és aközött, hogy lassúzhatunk is azonos nemű partnerünkkel, és nem súgnak össze a hátunk mögött a vendégek.

Emlékszem, anyám mesélte, hogy kicsi korában, a katolikus iskolában az apácák mindig rácsaptak a bal kezére, ha azzal írt. Ha ma tenné ezt egy tanítónő, valószínűleg letartóztatnák gyerekbántalmazásért. A bennem élő optimista hinni akarja, hogy a nemiség előbb-utóbb olyan lesz, mint az írás: nem lehet jól és rosszul csinálni. Csak másképpen vagyunk bedrótozva.

Jelzem, ha találkozunk valakivel, sose kérdezzük meg tőle, jobbkezes vagy balkezes-e.

Végül is számít ez bárkinek azon kívül, aki a tollat fogja?

A nő, akihez a legrégebbi kapcsolat fűz, Rajasi, a fodrászom. Négyhetente megyek hozzá, hogy kiszőkítse és tépett fazonra vágja a hajamat. De Rajasi ma dühös, és dühös ollócsattogtatással tagolja a mondatait.

– Khm – nézem hunyorogva a frufrumat a tükörben nem túl rövid ez egy kicsit?

– Szervezett házasság! – mondja Rajasi. – El tudod ezt hinni? Húsz éve jöttünk ide Indiából! Vagyunk olyan amerikaiak, mint bárki! A szüleim legalább hetente egyszer a McDonald'sban esznek, az atyaúristenit neki!

– Talán ha beszélnél velük…

Egy hajtincs lehull a szemem előtt.

– Múlt pénteken áthívták vacsorára az új fiúmat! – dühöng Rajasi. – Komolyan azt hitték, hogy ejtem a pasast, akivel három éve járok, csak mert egy elaggott pandzsábi hajlandó adni nekik egy nagy ketrec csirkét hozományba?

– Csirkét? – kérdezem. – Csak nem?

– Mit tudom én! Nem ez a lényeg. – Még mindig kaszabol, belefeledkezik a szónoklatba. – 2011 van, vagy mi! Nem kéne hagyniuk, hogy ahhoz menjek, akihez akarok?

– Drágám, engem nem kell meggyőznöd – mondom.

Rhode Islandben élek, Új-Anglia egyetlen olyan államában, ahol nem ismerik el az azonos neműek házasságát. A párok, akik össze akarnak házasodni, a massachusettsi határ túloldalán, Fali Riverben esküsznek. Egyszerűnek tűnik, de annál több problémával jár. Van két barátom, meleg férfiak, akik Massachusettsben mondták ki az igent, aztán öt évvel később szétváltak. Minden ingó és ingatlan vagyonuk Rhode Islandben volt, ahol éltek. De mivel ebben az államban nem számított törvényesnek a házasságuk, nem válhattak el.

Rajasi megáll.

– Szóval? – kérdezi.

– Szóval mi?

– Mesélek itt neked a szerelmi életemről, te pedig egy szót sem szólsz a magadéról…

Felnevetek.

– Rajasi, jelenleg több az esélyem a te pandzsábidra, mint bárkire. Azt hiszem, kiszáradt belőlem a romantika.

– Úgy beszélsz, mint egy hatvanéves! – mondja Rajasi. – Mint aki otthon kötöget a száz macskájával!

– Ne butáskodj. A macskák sokkal ügyesebbek horgolásban. Különben is nagy terveim vannak a hétvégére. Bostonba megyek megnézni egy balettet.

– Nem mondanak havazást?

– Akkorát nem, hogy visszatartson minket.

– *Minket!* – ismétli meg Rajasi. – Nahát!

– Csak egy barátnőm. A házassági évfordulóját ünnepeljük.

– A férje nélkül?

– Elváltak – mondom. – Próbálom átsegíteni a nehéz időszakon.

Zoe és én összebarátkoztunk az YMCA-ben történt találkozásunkat követő hetekben. Először nekem kellett felhívnom, mert nekem volt meg az otthoni száma. Képet hozok el egy olyan keretezőtől, amelyik közel van a házához, nem akar-e velem ebédelni? Jó pár szendvicset elfogyasztottunk, és dumáltunk a depresszióról meg a

zenei kutatásairól. Elmondtam, hogy említettem a dolgot Lucy szüleinek. A következő hétvégén nyert két jegyet egy rádiós vetélkedőn egy filmpremierre, és megkérdezte, nem akarok-e moziba jönni. Egyre több időt kezdtünk el együtt tölteni, és mivel az új barátságok a maguk bizarr mértani haladványa szerint erősödnek, egyre kevésbé tudtam elhinni, hogy valamikor nem ismertem.

Elmesélte, hogyan fedezte föl a zeneterápiát (gyerekkorában eltörte a karját, össze kellett szegecselni, és akkor a kórház gyermekosztályán foglalkozott vele egy zeneterapeuta). Beszélgettünk az anyjáról (aki naponta háromszor felhívja Zoét, jobbára azért, hogy teljesen fölösleges dolgokat vitasson meg vele, például hogy mi volt az előző esti híradóban, vagy hogy három év múlva milyen napra esik a karácsony). Beszélgettünk Maxről, az alkoholizmusról, és a pletykáról, miszerint exférje ma már az Örök Dicsőség gyülekezet lelkipásztorának jobbkeze.

Nem számítottam rá, hogy Zoe ilyen vicces. Annyira máshogy, annyira groteszken látta a dolgokat, hogy mindig megnevettetett.

Ha olyasvalaki akar öngyilkos lenni, aki multiplex személyiségzavarban szenved, akkor az gyilkossági kísérlet?

Nem tölt el félelemmel, hogy az orvosok „gyakorlatnak” nevezik azt, amit csinálnak?

Nem olyan a dohányzó részleg az étteremben, mint a pisilő részleg az úszómedencében?

Sok közös vonásunk volt. Egyedülálló szülők mellett nőttünk fel (az ő apja meghalt, az enyém lelépett a titkárnőjével), mindig szerettünk volna utazni, de sose volt rá elég pénzünk, mindketten frászt kaptunk a bohócoktól. Titokban imádtuk a valóságshow-kat. Szerettük a benzinszagot, utáltuk a klórszagot, és szerettük volna, ha úgy tudnánk használni a cukormasszát, mint a cukrászok. Jobban szerettük a fehérbort a vörösnél, a nagyon hideget a nagyon melegnél, a földimogyorós drazsét a mazsolásnál. És szemrebbenés nélkül használtuk a férfivécét a női helyett, ha utóbbinál túl hosszú volt a sor.

Másnapra esett a tízedik házassági évfordulója, és komolyan kiverte a frász tőle. Dara, az anyukája ezen a hétvégén elutazott San Diegóba egy életvezetési tanácsadói konferenciára, ezért azt javasoltam, hogy csináljunk valami olyasmit, amire Max egymillió évig se vállalkozna. Zoe azonnal kiválasztotta a balettet – Prokofjevtől a *Rómeó és Júliát* – a bostoni Wang színházban. Max állítólag sose bírta a klasszikus balettet. Ha éppen nem a férfiharisnyákra tett megjegyzéseket, akkor aludt.

– Talán ezt kellene tennem – mélázik Rajasi. – Elvinni ezt a bolondot, akit a szüleim idehozatnak repülővel, egy olyan helyre, amit ki nem állhat.

– Felnéz. – Mit utálhat a legjobban egy brahmin?

– Ökörsütés? – javaslom.

– Heavy metal koncert?

Összenézünk, és egyszerre mondjuk:

– NASCAR autóverseny!

– Na, nekem lassan mennem kell – mondom. – Tizenöt perc múlva ott kell lennem Zoénál.

Rajasi visszafordítja a széket a tükörhöz, és megrándul az arca.

Az sose jó, ha a fodrászunk arca megrándul. A hajam nagyon rövid, apró tincsekben meredezik a fejem tetején, mint a fű. Rajasi kinyitja a száját. Gyilkos pillantást vetek rá.

– Ne merészeld azt mondani, hogy kinő…

– Most akartam közölni a jó hírt, hogy idén tavasszal a katonás fazon…

Beletúrok a hajamba, próbálom összekócolni egy kicsit. Nem segít.

– Meg tudnálak ölni – mondom –, de azt hiszem, jobban fogsz szenvedni, ha találkoznod kell a pandzsábi hapsival.

– No, látod? Már kezded is megszeretni a frizurád. Ha nem tetszene, túlságosan sírnál a viccelődéshez. – Elveszi a pénzt, amelyet feléje nyújtok.

– Óvatosan vezess – figyelmeztet. – Máris esik is a hó.

– Ez csak porhó – mondom, és intek neki. – Ne izgulj.

Mint kiderül, újabb közös vonásunk a *Rómeó és Júlia.*

– Mindig ez volt a kedvenc Shakespeare-darabom – mondja Zoe az előadás után, amikor egy mosdóba tett rövid kitérő után csatlakozik hozzám a Wang színház gyönyörűen felújított előcsarnokában. – Mindig olyan pasira vágytam, akivel a beszélgetéseink a lehető legtermészetesebb módon alakulnak át szonettekké.

– Max sosem csinált ilyet? – kérdezem mosolyogva.

Zoe arcára csúfos grimasz ül ki.

– Egyszer megemlítettem az iskolában a vezető angoltanárnak, hogy szeretem a *Rómeó és Júliát* – mesélem –, mire azt mondta, hogy kispolgár vagyok.

– Hogyhogy? Miért?

– Gondolom, azért, mert az nem olyan bonyolult, mint a *Lear király* vagy a *Hamlet.*

– Viszont sokkal álomszerűbb. Mindenkinek ez az álma, nem?

– Hogy együtt haljon meg a szeretőjével?

Zoe felnevet.

– Nem! Hogy még azelőtt meghaljon, mielőtt listát vezetne a szeretője összes olyan tulajdonságáról, amelyik az őrületbe kergeti.

– Képzeld, mi lenne, ha másképp végződött volna! Rómeót és Júliát kitagadják a családjaik, mire beköltöznek egy lakókocsi-parkba. Rómeó hosszú hajat növeszt és netpóker-függő lesz, Júlia meg összeszűri a levet Lőrinc baráttal.

– Akiről kiderül, hogy metamfetamin-labort üzemeltet az alagsorában – tódítja Zoe.

– Abszolúte. Másképp honnan tudhatta volna, milyen drogot adjon Júliának? – A nyakamra tekerem a sálamat. Erőt gyűjtünk, mielőtt kilépünk a hidegbe.

– És most? – kérdi Zoe. – Szerinted túl késő van, hogy együnk valamit. .. – Elakad a szava. A színházban töltött három óra alatt a hóesés ádáz hófúvássá vadult. Félméternyire se látok, olyan eszelősen kavarog a hó. Amikor lépek egyet, majdnem húsz centi mélyen belesüllyed a cipőm.

– Hú! – mondom. – Hát ez baj.

– Talán várnunk kellene, mielőtt elindulunk haza – javasolja Zoe. Erre felénk néz egy taxisofőr, aki a kocsiját támasztja.

– Akkor jó hosszú várakozásra rendezkedjenek be a hölgyek – mondja.

– Az AccuWeather szerint fél méterre számíthatunk.

– Itt alszunk – közli Zoe. – Van itt épp elég hotel…

– Amelyek egy vagyonba kerülnek…

– Akkor nem, ha ketten fizetünk egy szobáért. – Vállat von. – Különben is, mire való a hitelkártya? – Belém karol, és húz magával a vihar lihegésébe. Az utca másik oldalán van egy drogéria. – Fogkefe, fogkrém, és nekem tampon is kell – mondja, ahogy becsukódik mögöttünk a tolóajtó.

– Veszünk körömlakkot is, meg hajcsavarót, és kisminkeljük egymást, aztán későig fent maradunk, és egész éjjel pasikról beszélgetünk… – neveti.

Az nem fog megtörténni, gondolom. Egyébként Zoénak igaza van: meggondolatlanság lenne most autóba ülni.

– Csak egy varázsszót mondok – hízeleg. – Szobapincér.

Habozok.

– De azért legalább én választhatom ki az esti filmet?

– Megegyeztünk. – Zoe felém nyújtja a kezét.

Nincs okom tiltakozni egy szállodában töltött éjszaka ellen, még ha ilyen váratlanul jött is. Igazán megengedhetem magamnak azt a kis fényűzést, hogy kivegyek egy szobát egy éjszakára. Mégis majd kiugrik a szívem, amikor bejelentkezünk, és akkor is szaporán ver a pulzusom, amikor a drogériás szatyrokkal felcipekedünk a szobánkba. Nem mintha becsaptam volna Zoét, amiért nem beszéltem a szexuális irányultságomról: nem is került szóba a téma. Ha rákérdezett volna, megmondom az igazat. És csak azért, mert leszbikus vagyok, nem fogok megerőszakolni minden nőt a közelemben, bármit gondoljanak is a homofóbok. De van egy bibi: tudjuk, hogy egy heteroszexuális nő is képes igazi barátságra egy férfival… de hasonló helyzetben, ugye, ők sem aludnának egy szobában.

Amikor végre-valahára közöltem anyámmal, hogy meleg vagyok, az első mondata az volt: „De hiszen te olyan szép vagy!”, mintha a kettő kizárná egymást. Aztán

elcsendesedett, és kiment a konyhába. Pár perccel később visszajött a nappaliba, és leült velem szemközt. – Ha a YMCA-be mész, továbbra is a női öltözőt használod? – kérdezte.

– Természetesen azt! – bosszankodtam. – Nem vagyok transznemű, anyu.

– És amikor ott vagy, Vanessa… akkor leselkedsz? – kérdezte.

A válasz természetesen nem. Átöltözöm az egyik fülkében, és többnyire a földet bámulom. Valószínűleg engem feszélyez a legjobban az egész – a többiek rá se rántanának, ha megtudnák, hogy a bordó fürdődresszes nő meleg.

És ez csak egy azok közül a dolgok közül, amiken én izgulok, mások pedig szinte soha.

– Oóó! – lép be Zoe. – Kiráááály!

Láthatólag ezt a szállodát is a metroszexuális üzletemberek igényeinek megfelelően újították fel: a tweedszerű fekete takarók, a króm világítótestek, margarita koktél a minibárban. Zoe széthúzza a függönyt, és lenéz a bostoni városi parkra. Aztán lerúgja a cipőjét, és ráveti magát az egyik ágyra. Végül a drogériás zacskóért nyúl.

– Hát akkor kipakolok – mondja. – Fölemel két fogkefét, egy kéket és egy bíbort. – Melyik a kedvenced?

– Zoe… ugye, tudod, hogy leszbikus vagyok?

– Én a fogkefékről beszéltem – mondja.

– Tudom. – Beletúrok rosszul nyírt, tüskés hajamba. – Csak nem akarom, hogy azt hidd, titkolok valamit.

Leül velem szemben az ágyára.

– Én Halak vagyok.

– Ez miért fontos?

– Nekem miért lenne fontos, hogy meleg vagy? – kérdezi.

Kifújom magamból a levegőt, amit öntudatlanul visszatartottam.

– Kösz.

– Miért?

– Mert… Nem tudom. Gondolom, azért, aki vagy.

Elvigyorodik.

– Hát igen. Mi, Halak, különös anyagból vagyunk. – Hosszasan keresgél a szatyorban, és előveszi a tampont. – Mindjárt jövök.

– Jól vagy? – kérdezem. – Az elmúlt egy órában vagy ötödjére mész vécére. – Amíg odabent van, fölveszem a távirányítót – hány film közül választhatunk. – Figyelj csak! – kiabálom neki. – Ismertetem a választékot!

– Felsorolom a címeket, közben egy Adam Sandler-film ajánlója megy végtelenített verzióban. – Vígjátékra van szükségem – mondom. – Láttad már a Jennifer Aniston-filmet a moziban?

Zoe nem válaszol. Hallom, hogy folyik a víz.

– Vélemény? – kiáltom. – Megjegyzések? – Ismét felsorolom a címeket. – Akkor egyedül döntök… –

Miközben Zoéra várok, átnézem a szobaszerviz menüjét. Gyakorlatilag egy kisebb autót vásárolhatnék egy bélszín árából, és nem értem, miért félliteres kiszerelésben árulják a fagylaltot, de valószínűleg finomabb annál, mint amit én csinálok otthon a fagylaltgépben.

– Zoe! Kilyukad a gyomrom! – Az órára pillantok. Tíz perc telt el azóta, hogy kimerevítettem a videót, és tizenöt perce van bent a fürdőszobában.

És ha nem azt érzi igazából, amit mondott rólam? Ha megbánta, hogy idejött, ha aggódik, hogy átmászom az ágyába éjszaka? Feltápászkodom, megkopogtatom a fürdőszoba ajtaját.

– Zoe! – kiáltom. – Jól vagy?

Nincs válasz.

– Zoe!

Most már kezdek ideges lenni.

Rázom a kilincset, ismét a nevét kiáltom, azután teljes erőből az ajtónak vágódok, hogy kinyíljon a zár.

A csapból folyik a víz. A tamponos doboz bontatlan. Zoe ájultan fekszik a padlón, a farmerja a bokájáig lecsúszott, a bugyija lucskos a vértől.

Zoéval tartok a mentőautóban a rövid úton a Brigham and Women's kórházig. Ha van jó a rosszban, akkor az az, hogy épp Bostonban ragadtunk, köpésnyire a világ legjobb kórházaitól. A mentős sorolja a kérdéseket: *Mindig ilyen sápadt? Történt már vele ilyen?*

Egyikre sem tudom a választ.

Zoe magához tért, bár olyan gyönge, hogy fel sem bír ülni.

– Ne aggódj… – suttogja. – Gyakran… megtörténik.

Ekkor jövök rá, hogy akármilyen sokat tudok Zoe Baxterről, még annál is sokkal több bepótolnivalóm van.

A folyosón várok, amíg megvizsgálja egy orvos, és vérátömlesztést kap. A televízióban a *Jóbarátok* ismétlése megy, a kórházban halálos csend, szinte mint egy kísértetvárosban. Vajon az orvosokat is ide zárta a hóvihar, mint minket? Végül az ápolónő szólít, és bemehetek a szobába, ahol Zoe lehunyt szemmel fekszik.

– Hahó – szólítom meg halkan. – Hogy érzed magad?

Felém fordítja a fejét, aztán felnéz a tasakra, amelyből a vért kapja.

– Mint egy vámpír.

Egyikünk se mosolyog.

– Mit mondott az orvos?

– Hogy már az első ilyennél be kellett volna mennem egy kórházba.

Tágra nyílik a szemem.

– Te máskor is elájultál már a menzesztől?

– Ez nem menstruáció. Nincs szabályos peteérésem, legalábbis nem rendszeresen. Sose volt. De a… baba… óta, nálam így fest egy vérzés. A doktornő csinált ultrahangot. Azt mondja, egy endometriózisos felrakodásom van.

Csak nézek.

– Az jó?

– Nem. Kaparni kell. – Zoe szeme könnybe lábad. – Olyan, mint egy rossz déjá vu.

Leülök az ágy szélére.

– Ez egész más – mondom és nem lesz semmi bajod.

Valóban más, és nem csak azért, mert nincs szó halott magzatról. Amikor legutóbb kórházba került, az anyja és a férje volt mellette. Most nincs más, csak én – márpedig én csak önmagamról tudok gondoskodni. Már kutyám sincsen. Még egy aranyhalam se. Kivégeztem az orchideát is, amit az igazgatómtól kaptam karácsonyra.

– Vanessa – szólít meg –, ideadnád a telefont, hogy felhívhassam anyámat?

Bólintok, és kiveszem a mobilt a táskájából. Abban a pillanatban bejön két ápolónő, hogy előkészítsék Zoét a műtéthez.

– Majd én felhívom helyetted – ígérem neki, amíg tolják a folyosón. Várok egy percet, utána felnyitom a telefonját.

Nem tehetek róla. Kicsit olyan, mint amikor vacsorára hívnak valahova, mi pedig kimegyünk a fürdőszobába, és bekukkantunk a gyógyszer-szekrénybe. Végiggörgetem a neveket, hátha az ismerősök neve alapján teljesebb képet alkothatok Zoéról. Ahogy vártam, többségüknek hírét sem hallottam. A többi csupa szokásos: a mentő, a helyi

pizzázó, meg a kórházak és iskolák, amelyekkel szerződése van.

Rajtakapom magam, hogy azon morfondírozok: *kicsoda Jane? Hát Alice? Egyetemi barátnők, vagy kollégák? Említette őket nekem valaha?*

Említett engem nekik?

Max is a névjegyzékben van. Hívjam fel? Zoe akarná vajon?

Nem ezt kérte. Följebb görgetek, és mint vártam, megtalálom a mama szónál Dara számát.

Tárcsázok, de azonnal átkapcsol hangpostára. Leteszem. Kétlem, hogy helyes lenne nyugtalanító üzeneteket hagyni valakinek a telefonján, aki ötezer kilométerre van, és jelen pillanatban semmivel sem segíthet Zoén. Tovább próbálkozom.

Másfél órával később Zoét visszahozzák a szobába.

– Egy darabig még kába lesz – mondja a nővér. – De minden rendben lesz – nyugtat meg, és becsukja az ajtót maga után.

– Zoe? – súgom.

Mélyen alszik a gyógyszerektől, a szempillája kék árnyékot vet az arcára. Nyitott tenyere a pamuttakarón hever, mintha láthatatlan ajándékot kínálna nekem. A transzfúziós állványon vértasak, tartalma hosszú csövön kígyózik lefelé Zoe könyökhajlatába.

Utoljára akkor voltam kórházban, amikor anyám a végső stádiumban volt. Hasnyálmirigyrákot állapítottak

meg nála, de nem volt titok, hogy addig emelték a morfiumadagját, amíg az álom végleg el nem nyomta a kínt. Tudom, hogy Zoe nem az anyám, és nem is ugyanaz a betegsége, de néma mozdulatlansága mégis eszembe juttatja életem egy olyan fejezetét, amelyet a legjobb volna elfelejteni.

– Vanessa – szólal meg Zoe. Összerezzenek. Megnyalja kiszáradt, fehér ajkát.

A kezéért nyúlok. Ez az első alkalom, hogy fogom Zoe apró, madár-csontú kezét. Az ujjbegyei megkeményedtek a gitárhúroktól.

– Próbáltam hívni anyádat, de nem volt bekapcsolva. Hagyhatok üzenetet, de arra gondoltam, hogy inkább…

– Nem bírom… – szakít félbe Zoe mormolása.

– Mit nem bírsz? – suttogom. Közelebb hajlok, erőlködöm, hogy jobban halljak.

– Nem bírom elhinni…

Olyan sok dolog van, amit nem bírok elhinni. Hogy minden ember azt kapja, amit érdemel, a jót és a rosszat is. Hogy egy nap olyan világban élhetek, ahol az embereket a tetteik alapján ítélik meg. Hogy úgy is lehet happy end, hogy nincsenek feltételek és kikötések.

– Nem bírom elhinni – ismételi Zoe, a hangja olyan gyönge, mint a pókháló –, hogy kidobtunk egy csomó pénzt a szállodai szobára…

Az arcára nézek, hogy viccel-e, de már visszasüllyedt az álomba.

Sok víz lefolyt már azóta, amikor a melegség még összeegyeztethetetlen volt a pedagógusi pályával, de az én középiskolám máig az óvatos agyonhallgatás politikáját alkalmazza. Nem titkolom a szexuális irányultságomat a munkatársaim elől, de nem is verem nagydobra. A Szivárvány Diákszövetség mellett is ellátok tanácsadói feladatot, de a másik kollégám, Jack Kumanis olyan hetero, hogy kívánni sem lehet különbet. Öt sráca van, versenyszerűen triatlonozik, szívesen idézget a *Harcosok Klubjából* – és két anya nevelte föl.

Ettől függetlenül vigyázok. A legtöbb iskolai tanácsadó nyugodt lélekkel becsukja az ajtaját, ha négyszemközt beszélget egy diákkal. Én soha. Az ajtóm mindig résnyire nyitva áll, hogy egyértelműen jelezze: ami odabent történik, az minden körülmények között a törvényes keretek között marad, és bármikor félbeszakítható.

Meghallgatom a diákokat, akiknek csak annyira van szükségük, hogy meghallgassák őket; kapcsolatot tartok a főiskolák felvételi osztályával, hogy feltegyék iskolánkat virtuális térképükre; támogatom a túlságosan szégyellős gyerekeket, hogy ki merjék nyitni a szájukat; és háromszáz diák időbeosztásával zsonglőrködöm, mert mindnyájan angol fakultációra akarnak járni. Ma éppen Michaela Berrywick anyja ül a díványomon, azé a kilencedikesé, aki nemrég kapott négyes fölét állampolgári ismeretekből.

– Mrs. Berrywick – mondom –, ezzel még nincs vége a világnak.

– Azt hiszem, nem érti, Ms. Shaw. Michaela pici kora óta a Harvardra készül.

Ebben kételkedem valamiért. A legtöbb gyerek nem úgy születik, hogy a felvételi esszéjét fogalmazza; az később jön meg, a szülői túlbuzgósággal. Amikor én jártam iskolába, még nem is létezett a *helikopterszülő* kifejezés. A mai szülők annyit berregnek a gyerekeik feje fölött, hogy azok elfelejtik, hogyan kell gyereknek lenni.

– Michaela számára végzetes lehet, ha egy történelemtanár, aki pikkel rá, maradandó fekete pontot hagy a bizonyítványában! – erősködik Mrs. Berrywick. – Bármilyen pluszmunkát hajlandó elvégezni, hogy Mr. Levine felülvizsgálja az osztályzatát…

– A Harvardot nem érdekli, hogy Michaela kapott egy négyes fölét állampolgári ismeretekből. A Harvard azt akarja tudni, hogy tanult-e többet önmagáról az első évben, talált-e valamit, amivel szeretne foglalkozni.

– Pontosan! – mondja Mrs. Berrywick. – Ezért is kezdett el felvételi előkészítőre járni!

Michaelának még két éve van hátra a felvételiig. Felsóhajtok.

– Majd beszélek Mr. Levine-nel – mondom, de nem ígérhetek semmit.

Mrs. Berrywick kinyitja a pénztárcáját, és elővesz egy ötvendolláros bankjegyet.

– Köszönöm, hogy méltányolja az álláspontomat.

– Nem fogadhatom el a pénzét. Nem vásárolhat jobb osztályzatot Michaelának…

– Nem azt teszem – szakít félbe kimért mosollyal. – Michaela kiérdemelte a jó osztályzatot. Mindössze… a hálámat akarom kifejezni.

– Köszönöm, de ezt valóban nem fogadhatom el.

Végigmér.

– A világért meg nem sérteném – súgja cinkosan, de ráférne a ruhatárára egy kis frissítés.

Már azon vagyok, hogy odamenjek Alec Levine-hez, és megkérjem, direkt rontsa le Michaela Berrywick jegyét, amikor meghallom, hogy valaki sír az előszobában.

– Bocsásson meg – mondom, bizonyosra véve, hogy az a tizedikes lesz az, aki egy órája járt nálam: húsz napja késik a menstruációja, és a fiúja lapátra tette a szex után. Fogom a papír zsebkendős dobozomat – az iskolai tanácsadók a Kleenex két lábon járó hirdetőtáblái és kimegyek az előszobába.

De nem a tizedikes az, hanem Zoe.

– Hahó – próbál mosolyogni, de csúfos kudarcot vall.

Három nap telt el katasztrofális bostoni utunk óta. Zoe műtétje után végül sikerült utolérnem az anyukáját, aki rögtön hazarepült a konferenciáról, hogy a lányával lehessen. Azóta vagy egy tucatszor felhívtam Zoét, hogy érdeklődjek a hogylétéről, és a végén már azzal fenyegetett, lecsapja a telefont, ha még egyszer meg

merem kérdezni, jól van-e. Ma kellett volna visszamennie dolgozni.

– Mi a baj? – kérdezem, és bevezetem az irodába.

És becsukom az ajtót.

A szemét törölgeti egy papír zsebkendővel.

– Én ezt nem értem. Nem vagyok rossz ember – mondja remegő szájjal. – Igyekszem rendes lenni, komposztálok, és pénzt adok a hajléktalanoknak. Mondom, hogy kérem, és hogy köszönöm, mindennap használok fogselymet, hálaadáskor kisegítek egy ingyenkonyhán. Olyan emberekkel dolgozom, akik alzheimeresek, depressziósok és tele vannak sebekkel, én meg mindig megpróbálok hozzáadni a napjukhoz valami jót, valami apróságot, amit magukkal vihetnek. – Fölnéz rám. – És mi jut nekem? Meddőség. Vetélések. Egy halott magzat. Egy istenverte embólia. Egy válás.

– Ez nem tisztességes – szögezem le.

– Hát az se az, ami ma derült ki. Felhívott az orvos a Brigham and Women'stől. Azt mondta, végeztek pár tesztet. – Zoe a fejét rázza. – Rákom van. Endometriális rákom. És… várj, még nem végeztem… ez *jó* dolog! Mivel korai stádiumban van, elég egy kis méhirtás, és máris egészséges leszek és gyönyörű! Hát nem mesés? Ne hálálkodjak a szerencsecsillagomnak? Mi jöhet még? Fejemre esik egy üllő a második emeletről? Kirúg a háziúr? – Feláll, és forogni kezd. – Most már előjöhet! – ordítja a falaknak, a padlónak, a mennyezetnek. –

Akármiféle genya változata ez a *Kandi Kamerának,* én már kész vagyok, kész vagyok, kész…

Felállok, magamhoz szorítom, belé fojtom, amit még mondani akart. Zoe egy pillanatra megdermed, aztán belezokog a selyemblúzomba.

– Zoe – mondom – nagyon…

– Ne merészeld! – vág a szavamba. – Ki ne merd mondani, hogy sajnálsz!

– Nem sajnállak – mondom faarccal. – Sőt, ha a valószínűségi esélyek szempontjából nézzük, mármint hogy mindez veled történik, akkor én máris sokkal nagyobb biztonságban vagyok. Kimondottan örülök! Te szerencsét hoztál nekem.

Zoe hüledezve pislog, aztán kipukkad belőle a nevetés.

– Nem hiszem el, hogy épp te mondasz ilyet!

– Én meg azt nem hiszem el, hogy megnevettettelek, holott az öklödet kellene ráznod az ég felé, meg kellene tagadnod Istent, vagy valami. Hadd közöljem, Zoe, hogy silány rákbeteg vagy.

Ismét nevet.

– Rákom van! – mondja hitetlenkedve. – Tényleg rákos vagyok!

– Estig talán még üszkösödést is szerezhetsz mellé.

– Nem lennék olyan kapzsi – válaszol Zoe. – Másnak is szüksége lehet egy sáskajárásra vagy sertésinfluenzára…

– Termeszekre! – mondom. – Beázásra!

– Ínysorvadásra…

– Egy lyukas benzintartályra – mondom.

– Kezdettől fogva ilyesmi volt a probléma – közli Zoe rövid hallgatás után.

Ettől még jobban hahotázunk, olyannyira, hogy a tanácsadói részleg titkárnője bedugja a fejét az ajtón, hogy nincs-e bajunk. Addigra folynak a könnyeim, és a szó szoros értelmében megfájdult a hasam.

– Ki fogják venni a méhemet – lihegi kétrét görnyedve Zoe és nem bírom abbahagyni a nevetést. Mi bajom van?

Olyan komoran bámulok rá, ahogy csak tudok.

– Hát… azt hiszem, rákod van – mondom.

Amikor Matthew Shepard virrasztásán színt vallottam Teddynek, a főiskolai fiúmnak, a leghihetetlenebb dolog történt: ő is színt vallott nekem. Ott álltunk mi, két meleg, akik tőlünk telhetően játszottuk a heterót a főiskolai közösségnek, de most szerencsére tisztázhattuk magunkat. Továbbra is össze-összebújtunk meg ölelgettük egymást, de abban a felszabadító tudatban, hogy többé nem kell próbálkoznunk (sikertelenül) egymás begerjesztésével, vagy vonzalmat színlelnünk. (Ha a heteroszexuális barátaimnak mesélem, hogy volt a főiskolán egy fiúm, akivel lefeküdtem, és végigcsináltunk mindent, roppantmód tudnak csodálkozni. De az, hogy meleg vagyok, még nem jelenti azt, hogy nem szexelhetek egy férfival, legföljebb azt, hogy jobb dolgom is akad ennél.) Amikor még tartott ráébredésünk friss mámora,

Teddyvel átmentünk hosszú hétvégézni Provincetownba. Megbámultuk a Commercial Streeten száguldozó transzvesztitákat, és a tengerparton a bronzolajjal bekent, tangás férfiakat. Részt vettünk egy hatalmas délutáni partin a Boatslip bulihajón, onnan meg átmentünk táncolni a PiedBarba – életemben nem láttam még ennyi leszbikust egy helyen. Az a hétvége olyan volt, mintha a feje tetejére állt volna a világ: a heteroszexuálisok nem a normát jelentették, hanem az anomáliát. Mégsem éreztem, hogy ott lenne a helyem. Sose tartoztam azok közé a melegek közé, akik kizárólag melegekkel lógnak vagy buliznak, akik életformát csinálnak a dekadens kicsapongásból. Nem viselkedek férfiasan, és akkor se tudnék motorozni, ha az életem múlna rajta. Nem, rólam sokkal hihetőbb, hogy este nyolckor pizsamában nézem a *Dr. House* ismétlését a tévében. Vagyis a nők, akikkel érintkezem, az esetek többségében inkább heteroszexuálisok, mint melegek.

A melegséggel együtt jár a kockázat, hogy olyasvalakibe esünk bele, aki nem az. Amikor először történik ilyen, azt gondoljuk: *Meg tudom változtatni. Jobban ismerem őt, mint ő saját magát.* Minden esetben szakítás és összetört szív a vége. Ilyesmi a heteroszexuálisoknál is előfordul: egy csomó nő például biztosra veszi, hogy a szeretett férfi – az, aki minden este elveri – egyszer majd felhagy az ütlegeléssel. De az emberek, persze, nem változnak:

lehetsz akármilyen igéző vagy akármilyen őrülten szerelmes, nem változtathatsz át egy embert valaki mássá.

Gyerekkoromban folyamatosan belebolondultam hetero lányokba, még ha nem is tudtam nevet adni az érzésnek. Felnőttkorom első tévedését Janine Durfee jelentette, aki egyes védő volt a főiskolai teremszoftball-csapatban. Tudtam, hogy van egy barátja, aki egyfolytában csalta. Egy este sírva jött át hozzám, mert szex közben nyitott rá a fiúra. Hívtam, hogy jöjjön be, amíg le nem csillapodik. Kezdetben csak hallgattam a sírását, aztán valahogy csókolózás lett belőle, aztán egy tíz fantasztikus napig tartó párkapcsolat, aztán Janine visszament a hapsihoz, aki úgy bánt vele, mint a kapcaronggyal. *Klassz volt, Vanessa*, mentegetőzött, *de ez nem én vagyok.*

Hangsúlyoznom kell, hogy rengeteg hetero barátom van, nők is, akikhez sose vonzódtam, mégis örömmel járok el velük ebédelni vagy moziba. Bár azért akadt néhány az évek során, akik meggyújtották bennem a kicsi lángot. *Mi lenne, ha…?* Tőlük aztán tudatosan távol tartom magam, mert nem vagyok mazochista. Épp elégszer hallottam, hogy *Nem miattad volt. Miattam.*

Nem vagyok kísérleti nyúl. Nem érdekel, hogy bájaim felülírhatják-e valakinek a drótozását.

Hiszem, hogy annak születtem, aki vagyok, ezért hinnem kell, hogy aki hetero, az is annak született. De az is igaz, hogy egy emberbe szeretünk bele, márpedig úgy logikus, hogy az illető lehet férfi, és alkalmanként lehet

nő. Gyakran kérdeztem magamtól, hogy mit tennék, ha kiderülne, hogy életem nagy szerelme mégis egy férfi? Azért vonzódunk egy emberhez, *aki,* vagy azért, *ami?*

Nem tudom. De azt tudom, hogy abban a korban vagyok, amikor nem a *most* kell, hanem a *mindörökké.*

Tudom, hogy az első, akit megcsókoltam, korántsem lesz olyan fontos, mint az, akit utolsónak csókolok meg.

Annál pedig több eszem van, hogy olyasmiről ábrándozzak, ami lehetetlen.

Ülök az íróasztalomnál, és nem csinálok semmit. Kétpercenként megnézem az időt a számítógép jobb alsó sarkában. 12:45, vagyis Zoénak rég túl kellene lennie a műtéten.

A mamája van bent vele a kórházban. Gondoltam rá, hogy én is bemegyek, de nem tudom, nem furcsállnák-e. Zoe végül is *nem* hívott, hogy jöjjek. És nem is akartam tolakodni, hátha inkább kettesben szeretne lenni az anyjával.

De mi van, ha azért nem hívott-e, mert nem akarja, hogy kötelességemnek érezzem, hogy odamenjek?

Természetesen nem éreztem volna annak.

12:46.

Múlt hétvégén Zoe és én elmentünk a Képzőművészeti Főiskola Múzeumába. Az időszaki kiállítás egy üres szoba volt, amelyet körberaktak kartonpapír dobozokkal. Leültem az egyik dobozra, és csak akkor jöttem rá, hogy

beépítettem magamat a műalkotásba, amikor az egyik teremőr elhessegetett.

– Talán kispolgár vagyok, de én vásznon szeretem a művészetet – mondtam.

– Fordulj Duchamp-hoz – felelte Zoe. – A pacák fogott egy piszoárt, szignálta, és kiállította 1917-ben *Forrás* címmel.

– Viccelsz?

– Nem én – felelte Zoe. – Nemrég szavazta meg a leghatásosabb műalkotásnak kábé száz szakértő.

– Gondolom, azért, mert éreztetni akarták, hogy minden lehet műalkotás, akár a piszoár meg a kartondoboz is – ha kiállítják egy múzeumban.

– Igen, én is ezért adományozom a méhemet a főiskolának – mondta Zoe faarccal.

– Tegyél hozzá dobozokat is. És egy gyümölcstálat. Akkor lehet az a címe, hogy *Méhanikus narancs.*

Nevetett, kissé szomorúan.

– Inkább *Keserű méh* – mondta, de mielőtt túlságosan belegabalyodott volna az érzelmeibe, elvonszoltam valahova, ahol a legmesésebb tejeskávét adják, olyan tejszínmintákkal a tetején, hogy az tényleg művészet.

12:50.

Vajon Dara fel fog hívni, ha Zoét kitolják a műtőből? Végül is teljesen normális dolog, ha tudni szeretném, hogy átvészelte-e. Persze az, hogy én nem még tudok semmit, nem feltétlenül jelenti azt, hogy baj van.

Az a típus vagyok, aki mindig a legrosszabbra számít. Ha barátaim mennek valahova repülővel, ellenőrzőm a neten az érkezéseket, csak hogy tudjam, nem zuhant-e le gép. Ha elutazom a városból, kihúzom a konnektorból az összes elektromos készüléket, nehogy tűz üssön ki egy rövidzárlat miatt.

Megnézem a böngészőben annak a kórháznak az oldalát, ahol Zoét műtik. Begépelem a Google-ba a „laparoszkópiás méhirtást", és elolvasom a lehetséges szövődményeket.

Amikor megszólal a telefon, valósággal rávetem magam.

– Halló!

De nem Dara az, és nem is Zoe. Vékony hang, olyan erőtlen, hogy elenyészik, mielőtt érzékelhetnék.

– Csak azért telefonálok, hogy elbúcsúzzak – mormolja Lucy DuBois.

Ez az a lány, akit néhány hete említettem Zoénak. Az, aki huzamos ideje szenved depresszióban. Nem ez az első alkalom, amikor válság-helyzetben hív.

De először ilyen a hangja. Mintha víz alól szólna hozzám.

– Lucy! – ordítom bele a telefonba. – Hol vagy? – A háttérben vonat fütyül, és mintha egy templomban harangoznának.

– Mondja meg a világnak – hallom Lucy elmosódott hangját hogy szerintem *elmehet a picsába.*

A jelenléti ív után kapok. Ahogy számítottam rá, Lucy DuBois a hiányzók között van.

Kivételes élmény megmenteni valakinek az életét.

A vonatfütty és a harangozás alapján a rendőrség leszűkíthette a lehetséges helyszínt egy ódon fahídra, és azon túl egy katolikus templomra, ahol egy órakor tartják a misét. Lucyt a hídláb alatt találták meg. Egy liter energiaital és egy üres flakon fájdalomcsillapító volt mellette.

Találkoztam az anyjával a kórházban. Lucyt aktív szenes oldattal itatták meg, aztán átvitték a fekvőbeteg-idegosztályra, az öngyilkosok figyelőjébe. Még nem lehet tudni, mennyire károsodott a mája és a veséje.

Sandra DuBois mellettem ül egy széken a váróteremben.

– Pár napig megfigyelés alatt lesz – mondja. Nehezen bír a szemembe nézni. – Ms. Shaw, nem is tudom, hogy köszönjem meg.

– Kérem, szólítson Vanessának – mondom. – És én tudom. Engedje, hogy segítsek a lányának.

Egy hónapja igyekszem meggyőzni Lucy szüleit, hogy a zeneterápia tudományosan igazolt módszer, amellyel megpróbálhatunk áttörni egyre jobban elszigetelődő lányukhoz. Eddig nem nyertem el a jóváhagyásukat. Sandra és a férje hitbuzgó tagjai az Örök Dicsőség gyülekezetének, és a lélek betegségét nem tartják egyenrangúnak a test betegségével. Ha Lucy

vakbélgyulladást kapna, megértenék, hogy szüksége van kezelésre. De nekik a depresszió olyasmi, ami kikúrálható egy jó alvással és hittannal.

Ugyan hány öngyilkossági kísérletre lesz még szükség ahhoz, hogy ez megváltozzon?

– A férjem nem hisz a pszichiáterekben…

– Ezt már mondta. – Még csak itt sincs, noha Lucy élete veszélyben forog. Nyilván üzleti úton van. – A férjének nem kell tudnia róla. Kettőnk között maradhat.

A fejét rázza.

– Nem igazán értem, mi haszna lehet Lucynek a dalolásból…

– *„Vígan énekelj az Úrnak, te egész föld!”* – idézem. Úgy pislog rám, mintha végre az ő nyelvén beszélnék. – Nézze, Mrs. DuBois, nem tudom, mi segítene Lucyn, de amit maga és én tettünk eddig, az láthatólag nem vált be. Imádkozhat az egész gyülekezet a lányukért, de én a maguk helyében készülnék egy B tervvel. Csak szükség esetére.

Az asszony orrcimpái remegnek, és tudom, hogy átléptem azt a bizonyos vonalat, ahol a hivatástudatom és a személyes meggyőződésem találkozik.

– Ez a zeneterapeuta dolgozott már serdülőkkel? – kérdi meg végül.

– Igen. – Egy pillanatig habozok. – Egy barátnőm.

– De jó keresztény-e?

Most jövök rá, hogy fogalmam sincs, melyik felekezethez tartozik Zoe, már ha egyáltalán; hogy kért-e papot a kórházban, vagy kipipálta-e a felvételi űrlapján valamelyik egyházat. Tehetetlenül bámulok Sandra után, aki feláll, és elindul a folyosón Lucyhez.

Aztán eszembe jut Max.

– Azt hiszem, vannak rokonai, akik a maguk egyházához tartoznak! – kiáltom utána.

Lucy anyja tétovázik, majd mielőtt befordulna a sarkon, visszanéz rám, és bólint.

Amikor először mentem át Zoéhoz, mélyen aludt. Römiztem az anyjával, és Dara egy csomó tesztkérdést tett föl a gyerekkoromról, míg végül felajánlotta, hogy jósol a zöld teám üledékéből.

Másnap is meglátogattam Zoét, és vittem neki egy házilag készített százszorszépet: egy kis, kerek tűzőhabba szúrtam bele három tucatnyi gitárpengető-szirmot. Megjegyezném, nincs kézügyességem, és fuldoklok, ha szembekerülök egy ragasztópisztollyal vagy egy horgolótűvel.

A harmadik napon az ajtóban vár.

– Rabolj el innen! – könyörög. – Kérlek!

Átnézek a válla fölött a konyha irányába, ahol Dara csörömpöl az edényekkel és a serpenyőkkel. – Komolyan, Vanessa! Semmivel sem beszéltem többet a réz karkötők

pozitív hatásáról a szervezetre, mint amennyit egy normális ember kibír!

– Anyád meg fog ölni – mormolom.

– Nem – mondja Zoe. – *Engem* fog megölni.

– Még nem is lenne szabad felkelned!

– Az orvos nem tiltott el a járkálástól. Friss levegő! – mondja. – Neked sportkocsid van…

– *Január* van! – mutatok rá.

Közben tudom, hogy úgyis megteszem, amit kér. Zoe valószínűleg arról is meg tudna győzni, hogy remek ötlet a Déli-sarkon vakációzni a tél közepén. A mindenit, valószínűleg magam váltanék jegyet, ha ő is jönne!

Egy behavazott golfpályához kalauzol, ilyenkor ez az általános iskolások törzshelye: felvonszolják a felfújható szánjaikat a lejtőn, aztán megfogják egymás kezét-lábát, olyanok lesznek, akár egy óriási molekula atomjai, és így szánkáznak vissza. Zoe letekeri az ablakot, hogy hallhassuk a gyerekek hangját.

Apám, ez félelmetes volt!

Majdnem eltaláltad azt a fát!

Láttad, milyen magasra felmentem annál az ugratónál?

Legközelebb én megyek elsőnek!

– Emlékszel még – kérdezem –, hogy régen az volt a nap tragédiája, ha fasírtot adtak a menzán?

– Vagy hogy milyen érzés volt látni ébredés után a havazást?

– Én még mindig azt érzem – vallom be.

Zoe figyeli a srácok újabb lesiklását.

– Bent a kórházban álmodtam egy kislányról. Egy szánkón ült előttem, akkor csúsztunk le először. Olyan valószerű volt. A szemem könnyezett, az arcom cserepes volt a széltől, és az a kislány… éreztem a sampont a hajában. Éreztem, ahogy ver a szíve.

Szóval, ezért hozott ide a dombhoz, ezért figyeli a gyerekeket úgy, mintha utólag fel kellene mondania, milyen volt az arcuk.

– Gondolom, nem olyasvalaki volt, akit ismersz?

– Nem, és most már sose fogom.

– Zoe… – A karjára teszem a kezemet.

– Mindig gyereket akartam – mondja. – Azt hittem, azért, mert esti meséket akarok neki olvasni, vagy mert látni akarom, ahogy énekel az iskolai kórusban, vagy mert ruhát akarok vásárolni neki a szalagavatóra… szóval csupa olyan dolog miatt, amelyek emlékezetem szerint olyan boldoggá tették a mamámat. De rájöttem, hogy az önzés volt az igazi oka. Akartam valakit, aki azért nő fel, hogy a horgonyom legyen – mondja.

– Aki mindennap bejelentkezik telefonon. Aki éjnek évadján is leszalad a gyógyszertárba, ha rosszul vagyok. Akinek hiányzom, ha nem vagyok otthon. Akinek mindentől függetlenül szeretnie *kell* engem.

Én lehetnék az.

Orkánként zúdul rám a felismerés, hogy az, amit barátságnak neveztem, több annál, legalábbis részemről;

és a tudat, hogy olyasmit akarok Zoétól, amit sose kapok meg.

Voltam már hasonló helyzetben, tudom, hogyan játsszak, hogyan színleljek. Végül is inkább egy apró részét kapjam meg, mint semmit sem.

Tehát leengedem a karomat, és arrébb lépek Zoétól, tudatosan növelve kettőnk között a távolságot.

– Hát – mondom, és mosolyt parancsolok az arcomra –, azt hiszem, be kell érned velem.

	1. ének	GYERE HAZA Sing You Home
	2. ének	HÁZ A REMÉNY UTCÁJÁBAN The House on Hope Street
	3. ének	A MENEKÜLŐ Refugee
☑	**4. ének**	**AZ UTOLSÓ** The Last
	5. ének	LÉGY A FELESÉGEM! Marry Me
	6. ének	HIT Faith
	7. ének	A HABLEÁNY The Mermaid
	8. ének	HÉTKÖZNAPOK Ordinary Life
	9. ének	HOL VAGY? Where You Are
	10. ének	SAMMY DALA Sammy's Song

ZOE

Az első igazi barátságomat annak köszönhettem, hogy Ellie épp az utca túloldalán lakott. A házuk kicsit rozzantnak tűnt a lestrapált pinceablakaival, aknáival meg a kopott faborítással. Ellie anyja egyedülálló volt, mint az enyém, de őt nem a sors tette azzá, hanem a saját döntése. Egy biztosítótársaságnál dolgozott, hétköznap lapos sarkú cipőt viselt, és egy olyan kosztümöt, amiben úgy nézett ki, mint egy krumpliszsák, de még emlékszem, hogy hétvégenként, amikor táncolni ment, hosszú műszempillát ragasztott és feltupírozta a haját.

Semmiben sem hasonlítottam Ellie-re, aki szédületes volt már tizenegy évesen is: napfény szőtte át a loknijait, hosszú lábáról sose kopott le a nyári barnaság. Örökös rendetlenség uralkodott a szobájában, ruhakupacokat, könyveket, plüssállatokat kellett lesöpörnie az ágyáról a padlóra, hogy legyen hova ülnünk. Szemrebbenés nélkül lopta ki az anyja szekrényéből a parfümöt vagy vette „kölcsön” a ruháit, hogy kiöltözhessünk. Sose olvasott könyvet, csak magazinokat.

Ám Ellie-nek és nekem volt egy közös tulajdonságunk: az osztályban csak nekünk nem volt apánk. Még az elvált szülők gyerekei is találkoztak hétvégenként az apjukkal, de Ellie és én nem. Én értelemszerűen nem találkozhattam többé már vele, Ellie viszont sose látta a papát, akit Ellie mamája csak „Egyetlenem”-nek hívott, de

akkora áhítattal, hogy eleinte azt hittem, őt is fiatalon vitte el a halál. Évekkel később tudtam csak meg, hogy szó sem volt ilyesmiről, hogy Egyetlenem nős hapsi volt, aki csalta a feleségét, de nem akarta otthagyni.

Ellie nővérének, Lilának kellett volna vigyáznia ránk azokon az estéken, amikor a mamájuk elment hazulról, de Lila magára csukta az ajtót, és ki se mozdult a szobájából. Nem volt szabad zavarnunk, és többnyire nem is tettük, holott neki voltak a legklasszabb fluoreszkáló poszterei, amelyek izzottak az ágya mögötti UV-lámpa fényében. Inkább azzal múlattuk az időt, hogy konzervlevest főztünk magunknak és horrorfilmeket néztünk a kábeltévén (persze az igazán ijesztő jeleneteknél mindig eltakartuk a szemünket).

Ellie-nek mindent elmondhattam. Például, hogy időnként sikoltva ébredek, mert azt álmodom, hogy anyám is meghalt. Vagy hogy félek, hogy sose leszek kiváló semmiben, márpedig ki akar átlagos lenni egész életében? Bevallottam, hogy gyomorrontást színleltem, mert nem akartam matekdolgozatot írni, és azt is, hogy egyszer láttam egy fiú péniszét a táborban, amikor lecsúszott a fürdőnadrágja fejesugrás közben. Hétköznap esténként én hívtam fel elalvás előtt, ő pedig reggelente, és megkérdezte, milyen színű pólót veszek fel, hogy egymáshoz öltözhessünk.

Egy hétvégén, amikor odaát aludtam Ellie-éknél, kibújtam a közös ágyból, és végiglopóztam a folyosón. A

mamájuk szobájának ajtaja tárva-nyitva állt, de senki sem volt odabent, pedig már elmúlt hajnali három. Lila ajtaja szokás szerint csukva volt, ám a küszöbnél bíbor vonalban szivárgott ki a fény. Elfordítottam a kilincsgombot, mert kíváncsi voltam, ébren van-e még. A szoba maga volt a varázslat: levendulaszínű fénypászmák és tömjénfelhők. Az ibolyántúli poszterek életre keltek három dimenzióban. Az egyik, egy koponya, mintha közeledett volna felém. Lila tágra nyílt szemmel feküdt az ágyán, és egy gumicső csavarodott a karjára, az a fajta, amit az orvosnál láttam, amikor egyszer vért vettek tőlem. Nyitott tenyerében injekciós tű hevert.

Bizonyosra vettem, hogy meghalt.

Léptem egyet. Lila döbbenetesen mozdulatlan volt, és a kísérteties fényben már-már halványkéknek tetszett. Apámra gondoltam, hogy milyen váratlanul esett össze a pázsiton. Már gyűjtöttem magamban az erőt a sikolyhoz, amikor Lila váratlanul és lanyhán megfordult, amivel a frászt hozta rám.

– Kopj le, te kis kurva! – Szavai olyanok voltak, akár a buborékok: rögtön szétpukkadtak, ahogy érintkeztek a levegővel.

Nem emlékszem annak az éjszakának a folytatására. Csak arra, hogy hazarohantam, pedig már hajnali három volt.

És arra, hogy az után, ami történt, Ellie és én se voltunk igazi barátnők többé.

Középiskolás koromban anyámnak az volt a szokása, hogy alternatív neveket talált ki azoknak a lányoknak, akiket meghívtam hozzánk. Robinból Bonnie lett, Aliceból Elise, Suzyból Julie. Mindegy volt, hányszor javítottam ki, ő továbbra is úgy szólította őket, ahogy neki jólesett. Egy idő után már a barátnőim is hallgattak az anyám neveire.

Ez azért érdekes, mert anyám soha – egyetlenegy alkalommal sem – tévesztette el Vanessa nevét. Első látásra összebarátkoztak. Számtalan közös tulajdonságuk van, és olyan dolgokat tartanak viccesnek, amelyektől én a falra mászok.

Két hónap telt el azóta, hogy összefutottunk Vanessával a YMCA-ben, és azóta ő hibátlanul belesimult a legjobb barát szerepébe, ráadásul pont egy olyan időszakban, amikor borzasztóan szükségem volt erre, mivel az előző legjobb barátom elvált tőlem. A barátság sokban hasonlít a szerelemre: a szikra és az újdonság lassan megkopik, és átadja a helyét valami kényelmesnek és kiszámíthatónak; olyan lesz, mint egy kardigán, amelyet esős vasárnapokon veszünk elő a fiókból, amikor valami melegre és ismerősre vágyunk. Vanessának telefonálok, amikor húzom-halasztom az adóbevallást, amikor a távirányító kapcsolgatása közben észreveszem, hogy a *Dirty Dancing-et* adják a TNT-n; amikor a hajléktalan a Dunkin' Donuts előtt ránéz az ötdollárosomra, és megkérdezi, nem kaphatná-e egyesekben. Őt hívom fel, amikor elunom

magam a forgalomban az I-95-ön, és amikor sírok, mert éjszaka meghal a harmadfokú égési sérülésekkel behozott kétéves betegem. Beprogramoztam a számát a telefonomba a gyorstárcsázáshoz, ahogy korábban Maxét.

Utólag könnyű látni, hogyan jutottam el odáig, hogy nem maradtak barátaim. Az első szükségszerű fordulópont a házasság, amikor az lesz az első számú bizalmasunk, akivel együtt alszunk éjszaka. Aztán az összes ismerős nő elkezdett szülni, én pedig eltávolodtam tőlük: részben az önfenntartás parancsa miatt, részben irigységből. Max volt az egyetlen, aki felfogta, mi az, amire olyan kétségbeesetten vágyom. Legalábbis ezt mondogattam magamnak.

A barátnők arra jók, hogy odakössenek a valósághoz. Ők mondják meg, ha spenót van a fogunk között, ha a fenekünk nagynak látszik a farmerben, és ha undokul viselkedünk. Megmondják, és nem társul hozzá se veszekedés, se hiszti – a férjünkkel más a helyzet. Megmondják az igazat, mert arra van szükségünk, hogy halljuk, de ez nem változtat a kapcsolatunkon. Mostanáig nem is vettem észre, mennyire hiányzott.

Vanessa és én jelen pillanatban késésben vagyunk a moziból, mert az anyám épp arról mesél, hogy áttörést ért el az egyik ügyfelénél.

– Szóval, fogtam két tucat téglát, és betettem a kocsim hátuljába – mondja anya. – Aztán mikor felmentünk a szirtre, szóltam Deannának, hogy minden téglára írja rá

filctollal a vezérszavakat, tudjátok, amik az érzelmi poggyászát jelentik.

– Remek ötlet! – szól közbe Vanessa.

– Gondolod? Szóval, felírja az egyikre: *az exem.* És egy másikra: *sose békültem ki a nővéremmel.* És *nem adtam le az utolsó tíz kilót a szülések után,* és így tovább. Én mondom neked, Vanessa, hogy elhasznált három filctollat. Aztán odavezettem a szirt peremére, és egyenként bedobattam vele a téglákat. Mondtam neki, hogy abban a pillanatban, ahogy a téglák a vízbe érkeznek, örökre megszabadul a súlytól.

– Remélem, nem épp akkor vándorolt arra egy lazacraj – dünnyögöm, és türelmetlenül dobogok a lábammal. – Nézd, igazán nem szívesen szakítom félbe a személyiségfejlesztő tréninget, de le fogjuk késni a…

Vanessa feláll.

– Szerintem fantasztikus ötlet, Dara! – lelkendezik. – Le kellene írnod, és be kellene küldened egy szaklapnak.

Anya elpirul.

– Csakugyan?

Felkapom a táskámat és a kiskabátomat.

– Te még maradsz? – kérdezem anyámat.

– Nem, nem – mondja, és feláll. – Megyek haza.

– Biztos, hogy nem akarsz velünk jönni? – kérdezi Vanessa.

– Anyunak biztos van jobb dolga is – mondom sietve, és futólag megölelem anyámat. – Reggel felhívlak! – ígérem, azzal kivonszolom Vanessát a lakásból.

A kocsihoz félúton Vanessa megfordul.

– Elfelejtettem valamit – mondja, és odadobja nekem a kulcsokat. – Mindjárt jövök. – így hát beülök a sportkocsiba, bekapcsolom a gyújtást. Tekergetem az autórádió gombját, amikor Vanessa becsusszan mellém a vezetőülésbe.

– Oké – mondja, míg kitolat a felhajtóról –, ki köpött bele a tejbepapidba?

– Miért hívtad el anyámat?

– Azért, mert különben egyedül töltené a szombat estét.

– Negyvenéves vagyok, Vanessa! Nem akarok az anyámmal lógni!

– Majd akarnál, ha nem tehetnéd – mondja Vanessa.

Ránézek. A sötétben a visszapillantó tükör fényes holdat vetít az arcára.

– Ha ennyire hiányzik az anyád, megkaphatod az enyémet – mondom.

– Csak próbálom felhívni a figyelmedet rá, hogy lehetnél vele kedvesebb.

– Neked viszont nem kellene annyira elkényeztetned. Te komolyan jónak tartod a téglás gyakorlatot?

– Persze, sőt, én is szívesen használnám, csak sajnos nálunk biztos lenne pár olyan srác, aki a tanárok nevét

írná fel a téglákra, és az már nagyon nem lenne konstruktív. – Megáll egy stoptáblánál, és felém fordul. – Tudod, Zoe, az én anyámnak az volt a szokása, hogy ötször mesélte el ugyanazt a történetet. Szóról szóra. Én meg mondogattam, *igen, anyu, tudom,* és közben pofákat vágtam. És ma már a hangjára sem emlékszem. Időnként úgy rémlik, most végre megfogtam, de rögtön ki is megy a fejemből, még mielőtt igazán hallhatnám. Néha felteszek régi videókat, csak hogy ne felejtsem el mindenestül, és hallgatom, ahogy megkér, hogy hozzak be egy szedőkanalat a krumplihoz, és ahogy a „Boldog szülinapot”-ot énekli. Ma már ölni tudnék azért, hogy mondjon el ötször egy sztorit. Vagy legalább csak egyetlenegyszer.

Már a története közepénél tudom, hogy engedni fogok.

– A srácokkal is ezt csinálod az iskolában? – sóhajtom. – Rámutatsz, hogy a lelkük mélyén milyen kicsinyes, utálatos alakok?

– Ha úgy látom, hogy lesz hatása – mosolyodik el.

Bekapcsolom a mobiltelefonomat.

– Szólok anyámnak, hogy jöjjön utánunk a mozihoz.

– Már jön. Azért szaladtam vissza, hogy meghívjam.

– Ennyire biztosra vetted, hogy meggondolom magam?

– Hagyjál lógva – nevet Vanessa. – Azt is tudom, mit fogsz kérni a mozi büféjében.

Valószínűleg tudja, mert Vanessa ilyen. Minden megragad az emlékezetében, amit mondok vagy teszek, és

szükség esetén eszembe is juttatja. Egyszer említettem, hogy nem szeretem az olajbogyót. Amikor egy hónappal később egy étteremben egy kosár olívás kenyeret kaptunk előételnek, mielőtt egy szót is szólhattam volna, kérte a pincért, hogy cserélje ki sós kekszre.

– A miheztartás végett – mondom – még mindig van egy csomó dolog, amit nem tudsz rólam.

– Pattogatott kukorica, vaj nélkül – mondja Vanessa. – Sprite. – Csücsörít. – És földimogyorós drazsé, mert ez romantikus vígjáték lesz, és az csokoládéval az igazi.

Igaza van. Még az édességben is.

Nem először jut eszembe, hogy ha Max fele ilyen figyelmes lett volna, talán máig férjes asszony lennék.

Meglepetésemre valóságos tömeg fogad a mozinál. A butácska, habkönnyű romantikus vígjátékot, amire jöttünk, már pár hete játsszák. A másik teremben a *Július* című független filmet fogják vetíteni, amelynek nagy sajtóvisszhangja lett, mert egy nagyon népszerű, énekes-gyereksztár szerepel benne, és mert nem Rómeó és Júlia tragédiája a téma… hanem Júlia és Júlia szerelme.

Vanessa észreveszi anyámat a tömeg túloldalán, és int neki, hogy jöjjön ide hozzánk.

– Mit szólsz ehhez ittt? – kérdezi, és körülnéz.

Olvastam pár cikket a filmről és a vitákról. Kezdem fontolgatni, hogy inkább azt nézzük meg, ha már ilyen nagy a felhajtás. De ahogy közelebb érünk a mozihoz,

látom, hogy nem a sorban, hanem a sor két oldalán áll a sokaság, és táblákat tartanak a kezükben.

ISTEN GYŰLÖLI A BUZIKAT!
MELEG LESZ A POKOLBAN!
ÉVA ÉS ÁDÁM, NEM ÁDÁM ÉS ÁDÁM!

A tiltakozók nem erőszakos hőbörgők. Higgadtak és szervezettek, fekete öltönyt, vékony nyakkendőt, vagy egyszerű, nyomott mintás ruhát viselnek. Olyanok, mint akármelyik szomszédunk, a nagymamánk vagy a történelemtanárunk. Azt hiszem, ebben hasonlíthatnak azokra, akiket gyaláznak.

Érzem, ahogy Vanessa megmerevedik mellettem.

– Elmehetünk – dünnyögöm. – Kiveszünk egy videót, és megnézzük otthon.

De mielőtt sarkon fordulhatnék, hallom, hogy a nevemet kiáltják:

– Zoe!

Elsőre meg sem ismerem Maxet. Amikor utoljára láttam, részeg volt, ápolatlan, és épp egy bírónak próbálta elmagyarázni, miért muszáj felbontania a házasságunkat. Hallottam, hogy elkezdett járni Reid és Liddy gyülekezetébe, de nem számítottam ilyen… *radikális* változásra.

Max jól szabott sötét öltönyt és antracitszürke nyakkendőt visel. A haját rendesen megnyírták, az arca simára borotválva. Zakója hajtókáján apró aranykereszt.

– Nahát! – mondom. – Istenien nézel ki, Max!

Félszeg táncot járunk, hogy megpuszilhassuk egymás arcát, aztán elhúzódom, ő is elhúzódik, és a cipőnk orrát bámuljuk.

– Te is – mondja.

Járógipszet visel.

– Mi történt? – kérdezem. Őrület, hogy épp én nem tudom. Senki sem értesített, hogy Maxnek baja esett.

– Semmiség. Baleset – feleli.

Vajon ki gondoskodott róla?

Hihetetlen gyorsan tudatosodik bennem, hogy mögöttem ott áll anyám és Vanessa. Úgy érzem a jelenlétüket, mint a kályha melegét. Valaki a sor elején jegyet vált a *Júliusra,* amit azonnali felzúdulás követ: a tiltakozók énekelnek, kiabálnak, rázzák a tábláikat.

– Hallottam, hogy benne vagy az Örök Dicsőségben – mondom.

– Igazából az van *bennem* – feleli Max. – Beengedtem Jézust a szívembe.

Ezt ugyanazzal a ragyogó fehér mosollyal közli, amellyel régebben olyanokat mondott, hogy: *délután elvittem fényeztetni a kocsit,* vagy *rendelek a kínaiból vacsorára* – mintha ez is csak egy normális, hétköznapi mondat lenne, nem pedig olyan, amelyik egy csapásra

elnémíthatja a hallgatót. Várom, hogy felkuncogjon – néha viccelődtünk Reiden és Liddyn az örökös isteneskedésük miatt, de nem teszi.

– Már megint iszol? – kérdezem, mert ez az egyetlen magyarázat, ami összebékítheti az általam ismert férfit ezzel, aki előttem áll.

– Nem – mondja Max. – Egy kortyot sem.

Szeszt talán nem, de az egyértelmű, hogy szlopálja azt az akármilyen limonádét, amelyet az Örök Dicsőség temploma kínál. Van benne valami fonák, valami természetellenesen tökéletes. Jobban szerettem Maxet a sokrétű gyarlóságaival. Jobban szerettem az akkori Maxet, aki velem együtt nevetett Liddyn, a végtelen naivitásán meg azon, hogy a legdurvább káromkodás nála: „a kutyafáját".

Töredelmesen bevallom, hogy nem vagyok vallásos. Nem vitatom az emberek jogát, hogy abban higgyenek, amiben hisznek, de nem szeretem, ha rám erőltetik a hiedelmeiket. Tehát amikor Max azt mondja, hogy *Imádkoztam érted, Zoe* – fogalmam sincs, mit válaszoljak. Gondolom, kellemes dolog, ha imádkoznak az emberért, még akkor is, ha sose kértem.

De akarom-e igazán, hogy imádkozzon értem egy csomó ember, akik Istennel álcázzák a gyűlölet üzenetét? Gyönyörű, egészséges kamaszlányok osztogatják a pénztárnál a röplapokat, amelyeken ilyesmik vannak: ÉN SZŐKÉNEK SZÜLETTEM, TE VÁLASZTOTTAD, HOGY

MELEG LESZEL. A „jó keresztények” a cukormáz az arzénnal mérgezett tortán.

– Miért csinálod ezt? – kérdezem Maxtől. – Egyáltalán miért fontos neked egy film?

– Erre talán én válaszolhatok – szólal meg egy ősz hajú férfi, aki vagy tizenöt centivel magasodik Max fölé. Mintha ismerném a híradókból: ő ennek a gyülekezetnek a lelkipásztora. – Nem lennénk itt, ha a homoszexuálisok nem reklámoznák folyamatosan a saját életformájukat, a saját tevékenységüket. Ha ölbe tett kézzel ülünk, ki védi meg a hagyományos családok jogait? Ha ölbe tett kézzel ülünk, ki szavatolja, hogy hazánk nem lesz olyan hely, ahol Johnnynak két anyukája van? Ki fog tenni azért, hogy a házasság az maradjon, aminek Isten rendelte: a férfi és az asszony kötelékének? – Hangja fokozatosan erősödik. – Fivéreim és nővéreim! Azért vagyunk itt, mert a keresztények lettek a kisebbség! A homoszexuálisok azt állítják, hogy joguk van hallatni a hangjukat? Nos, erre joguk van a *keresztényeknek* is!

A gyülekezet felmorajlik, és magasra nyújtják a tábláikat.

– Max! – mondja a lelkész, és odadobja a volt férjemnek a kocsikulcsokat. – Kell még egy doboz röplap a kisbuszból.

Max bólint, aztán hozzám fordul.

– Tényleg örülök, hogy jól vagy – mondja, és a mostani beszélgetésünk során először hiszek is neki.

– Én is örülök, hogy te is jól vagy. – Ezt komolyan mondom, még ha olyan úton jár is, amelyen én sose indulnék el. Számomra bizonyos értelemben ez a végső elégtétel, a bizonyíték, hogy kapcsolatunkat sohasem szabadott volna helyrehozni. Ha Maxnek ide kellett megérkeznie, én semmi esetre sem tudtam volna követni.

– Ugye, nem a *Júliust* nézed meg? – kérdi Max azzal a hamiskás mosollyal, amely miatt beleszerettem.

– Nem. A Sandra Bullock-filmet.

– Bölcs döntés – mondja Max. Ösztönösen előrehajol, és megcsókolja az arcomat. Beszívom a samponja szagát, és hirtelen megjelenik előttem a zuhanyozóban a kék kupakos flakon a teafa-olaj jótékony hatását ecsetelő címkével. – Mindennap gondolok rád… – mondja.

Visszahúzódom, mert váratlanul megszédülök. Talán a régi szerelem kísértete?

– … hogy mennyivel boldogabb lehetnél, ha befogadnád az Urat – fejezi be Max.

Ettől visszazökkenek a valóságba.

– Ki *vagy* te? – dünnyögöm, de Max addigra már sarkon is fordult, és indul a parkolóba, hogy kövesse a tiszteletes utasítását.

A bár neve Atlantisz, egy új providence-i hotelben van, és irtózatosan trendi. A falon reflektorok fodrozzák a fényt, hogy olyan hatást keltsen, mintha a víz alatt lennénk. Az italokat kobaltkék üvegpohárban szolgálják

fel, a bokszokat műkorallból faragták, a párnák egyenesen tarka tengeri rózsákra hasonlítanak. A terem közepén hatalmas akvárium, amelyben trópusi halak úszkálnak egy kagyló melltartót viselő, szilikon halfarokba préselt nő társaságában.

Szerencsére anyám úgy döntött, hogy hazamegy a film után, így Vanessa és én zavartalanul megihatunk egy pohárral. El vagyok bűvölve a tartályban úszkáló nőtől.

– Hogy kap levegőt? – kérdezem, aztán látom, hogy lopva kortyolja az oxigént a tenyerében rejtegetett csutoraféléből, amely össze van kötve a medence tetejére szerelt könnyűbúvár-légzőkészülékkel.

– Beismerem, tévedtem – mondja Vanessa. – Olyan nők is tudnak karriert csinálni, akik gyerekkorukban hableányok akartak lenni.

Egy pincérnő kihozza az italunkat és az olajos magvakat, természetesen kagylóhéjban.

– Azt hiszem, ezt nagyon hamar meg lehet unni – mondom.

– Nem tudom. Állítólag Kínában odáig vannak az ilyen éttermekért. Olyan is van, ahol kizárólag előrecsomagolt ételeket szolgálnak fel. A másikban csak középkori fogásokat lehet kapni, de azt is kézzel kell enni. – Fölnéz. – De én az őskoriba szeretnék elmenni. Ott nyers húst is szervíroznak.

– És magadnak kell leölnöd?

Vanessa kacag.

– Meglehet. Képzeld magad a pincér helyébe! „Pardon, hölgyem, mi a vadászok között foglaltunk asztalt, de a gyűjtögetőkhöz ültettek!” – Pohárköszöntőre emeli az olívás martinijét. (Szerintem olyan ízű, mint a hígító. Amikor ezt mondtam Vanessának, azt kérdezte: „Utoljára mikor ittál hígítót?”) – Az Örök Dicsőségre, hogy egy napon sikerüljön elválasztaniuk az egyházat a gyűlölettől.

Én is fölemelem a poharamat, de nem iszom. Maxre gondolok.

– Nem értem azokat, akik a rejtélyes „homoszexuális összeesküvéstől” rettegnek – tűnődik Vanessa. – Tudod, hogy az én meleg barátaimnak mi az egyetlen vágya? Családi körben tölteni az időt, fizetni a számlákat, és tejet vásárolni munkából jövet.

– Max alkoholista volt – mondom kurtán. – Ki is maradt miatta az egyetemről. És szörfözött, ha csak tehette. Veszekedtünk, mert dolgoznia kellett volna, de ő pácban hagyta az ügyfeleit egy háromméteres hullám miatt.

Vanessa leteszi a poharát, és rám néz.

– Arra akarok kilyukadni – folytatom –, hogy nem mindig volt ilyen. Még ez az öltöny is… azt hiszem, egész házasságunk alatt csak egy sportdzsekije volt.

– Kissé úgy nézett ki, mint egy CIA-ügynök – mondja Vanessa.

Majdnem felnevetek. – Csak a fülhallgató hiányzik.

– Biztos vagyok benne, hogy Istenhez van drót nélküli közvetlen vonal.

– Csak annyi kellene, hogy az emberek átlássanak ezen a bombaszton – mondom. – Egyáltalán ki veszi komolyan Clive Lincolnt?

Vanessa a martinis pohárral babrál.

– Tegnap a szupermarket parkolójában láttam egy kisteherautó lökhárítóján egy ilyen matricát: Ments meg egy nyuszit, lőj le egy buzit! – Fölnéz. – Úgyhogy igenis vannak, akik komolyan veszik.

– De azt sose hittem volna, hogy Max is köztük lesz. – Habozok. – Szerinted az én hibám?

Azt várom, hogy Vanessa azonnal visszautasítson, ám ő gondolkozik egy darabig.

– Ha nem gubózol be a kicsi elvesztése után, akkor talán képes lettél volna segíteni Maxen akkor, amikor szüksége volt rá. Bár úgy tűnik, hogy Max élete már azelőtt derékba tört, hogy találkoztatok. És ha ez a helyzet, ragasztgathattad volna akármeddig, előbb-utóbb újra szétesett volna. – Felhajtja az italt. – Tudod, mire lenne szükséged? El kellene engedned.

– Kit?

– Maxet, természetesen.

Érzem, hogy ég az arcom.

– Nem kapaszkodom belé!

– Felfogtam! Nem mintha meglepő lenne, hiszen ti ketten…

– Még csak nem is volt a zsánerem! – szalad ki a számon, és most döbbenek rá, hogy ez mennyire igaz. – Max… szóval, ő egyáltalán nem olyan, mint azok a férfiak, akik általában érdeklődni szoktak irántam.

– Úgy érted, hogy túl nagydarab, izmos és szexi?

– Szerinted az? – kérdem csodálkozva.

– Csak mert nem tartok otthon modern művészetet, attól még értékelhetem – feleli Vanessa.

– Max mindig próbálta megszerettetni velem a futballt, pedig én utáltam. Ahogy azok a pasik fetrengenek egymáson a műgyepen! A kosárlabda pedig értelmetlen. Még csak nézned se kell, úgyis az utolsó két perc a lényeg. És rendetlen volt. Vágott magának egy szelet dinnyét, a maradékot a konyhapulton hagyta, és estére nyüzsögtek a konyhában a hangyák. És elképesztően tudott haragot tartani! Néha évekkel azelőtti apróságokat is a fejemre olvasott.

– De feleségül mentél hozzá – mutat rá Vanessa.

– Hát – mondom. – Ja.

– Miért?

Azt se tudom, mit válaszoljak.

– Azért – mondom végül –, mert ha szeretsz valakit, nem látod azokat a részeit, amelyek nem tetszenek.

– Legközelebb alaposabban meg kell dolgoznod érte, hogy azt kapd, amit akarsz.

– Legközelebb! – ismétlem. – Kétlem. Végeztem a kapcsolatokkal.

– Tényleg? Negyvenévesen kivonod magad a forgalomból?

– Fogd be! Majd akkor legyen ekkora a szád, ha túl vagy egy váláson.

– Szavadon fognálak, Zo, már csak azért is, mert ez azt jelentené, hogy jogom lenne megházasodni. De komolyra fordítva a szót, nézz már körül. Csak kell lennie valakinek, akit vonzónak találsz…

– Vanessa, *nem* engedem, hogy feldühíts!

– Akkor csak meséld el. Fogd fel agytornának.

– Mit meséljek el?

– Hogy mit keresel.

– Az ég áldjon meg, Vanessa! Fogalmam sincs. Egyelőre nem gondolkozom ilyesmin.

A hableányra pillantok. Éppen szünetet tart, és felszökdécsel egy hágcsón. A hágcsó tetején, ahol van egy ülésre alkalmas párkány, törülközőért nyúl, és ellenőrzi a BlackBerryjét.

– Olyan férfi legyen, aki valóságos – hallom a hangomat. – Valaki, akinek sose kellett színlelnie, és aki mellett nekem sem kell színlelnem. Valaki, aki képes végighallgatni egy szimfóniát, és sírva fakad utána, mert megérti, hogy a zene túl hatalmas a szavakhoz. Valaki, aki jobban ismer engem, mint amennyire én ismerem magam. Valaki, akihez elsőnek akarok szólni reggel, és utolsónak este. Valaki, akiről azt érzem, hogy ismertem egész életemben, még akkor is, ha nincsen így.

Ahogy végzek, felnézek Vanessára, és látom, hogy somolyog.

– Hű! – mondja. – Nem semmi ahhoz képest, hogy egyelőre nem gondolkozol ilyesmin!

Kiiszom a boromat.

– *Te* kérdezted.

– Én. Tehát ha összefutok leendő házastársaddal az utcán, megadhatom neki a telefonszámodat.

– A *te* tökéletes társad milyen? – kérdezem.

Vanessa egy húszdollárost dob az asztalra.

– Ó, én egyáltalán nem vagyok ilyen válogatós. Nő legyen, mindenre elszánt és hajlandó. – Felnéz a hableányra, aki rosszkedvűen iszogat egy whiskys pohárból. – Ember.

– De kényes vagy! – mondom nevetve. – Hogy találsz így valakit?

– Ebből áll az életem – válaszolja. – Ebből áll az életem.

Már otthon fekszem az ágyban, amikor rádöbbenek, hogy Vanessa nem válaszolt komolyan a kérdésemre, legalábbis korántsem olyan komolyan válaszolt, mint én az övére.

És arra is rádöbbenek, hogy tökéletes páromként – azt az egyetlen „férfi” szót leszámítva – Vanessát írtam le.

Milyen számokat másolnál arra a válogatáskazettára, amellyel magadat jellemeznéd?

Egész életemben használtam ezt a kérdést, mint bombabiztos jellempróbát. Abból a régi „Witch Doctor”

lemezből nőtt ki, amely annyira emlékeztette anyámat elhunyt apámra. Anyám ezt okvetlenül bevenné a számok közé. Meg az „Always and forever”-t, amelyre ő és papa táncoltak az esküvőjükön, és ha meghallották, mindig keringőzniük kellett, mindegy, hol voltak, vagy hányan tartózkodtak még rajtuk kívül a helyiségben, amit én legalább olyan elbűvölőnek, mint amilyen kínosnak találtam. És egy Beades-számot, amely arról szól, hogyan aludt anya egy hotel előtt, ahol a négy gombafejű sajtótájékoztatót tartott, csak hogy egyetlen pillantást vethessen rájuk, amikor elindulnak a repülőtérre. És Enyát és Yannit, akiket most a tudatos légzéshez használ. Komolyan, ha valaki végignézné a kedvenceket anya iPodjában, valószínűleg ugyanolyan jól megismerné a jellemét belőlük, mintha személyesen találkozott volna vele.

Ez mindenkire igaz: a zene, amelyet választunk, tisztán tükrözi, kik vagyunk igazából. Sokat elmond az emberről, ha beveszi Bon Jovit a kedvencei közé. Vagy akár Wheezert. Vagy a *Bye, bye birdie* musical eredeti zenéjét.

A válogatáskazetta-tesztet középiskolás korom óta használom a romantikus összhang próbájaként. Jártam egy fiúval, aki csakis és kizárólag egyetlenegy Journey-számot volt hajlandó hallgatni, valahányszor begerjesztettük egymást a kocsijában. A refrénnél félbehagyta, amit éppen csináltunk, hogy együtt bömbölhessen az együttessel. Több eszem lehetett volna,

semhogy megbízzak olyasvalakiben, aki a rockballadát szereti.

Ezek után minden potenciális szerelmemet megkértem, hogy állítsa össze a válogatáskazettát. Azt mondtam nekik, hogy nincs helyes válasz, ami így is volt. Mindazonáltal van néhány ordítóan rossz válasz:

„Crazy”.
„I’m Too Sexy”.
„Mmmbop”.
„ The Streak”.
„All My Ex’s Live in Texas”.

Max listája country-számokból állt. Én sosem rajongtam ezért a műfajért. Valahogy ezekben a dalokban más sincs, csak ivás, meg hogy a feleséged otthagy, meg hogy a nők olyanok, mint egy traktor vagy egy kamion. Ismerik azt a régi viccet a cowboyról meg a motorosról a siralomházban, akiket ugyanazon a napon akarnak kivégezni? Kérdezi a börtönőr a cowboyt, mi az utolsó kívánsága, és az könyörög, hogy hadd hallgassa meg a „Vérkönnyeket sír a szív”-et a halála előtt. Utána kérdezik a motorost, hogy neki mi az utolsó kívánsága, és az azt feleli: „Öljenek meg, mielőtt lejátsszák azt a dalt!”

Életem legérdekesebb szereplői azok voltak, akik sose hallott zenékkel válaszoltak a kérdésemre: dél-afrikai

kórusművekkel, perui dobosokkal, seattle-i ígéretes alternatív rockerekkel, Jane Birkinnel, a Postellesszel. A Berklee-n jártam egy fiúval, akinek csakis rap volt a listáján. Elővárosban nőttem fel, mi az *American Top 40-et* hallgattuk, úgyhogy nem sokat tudtam a hip-hopról. De ő elmagyarázta, hogyan vezetnek vissza a műfaj gyökerei a nyugat-afrikai griotokig, a sok évszázados mesemondó hagyományt őrző vándordalnokokig és költőkig. Mutatott nekem rapszámokat, tele társadalomkritikával. Megtanította, hogyan írjak magamnak flow-t, hogyan érezzem meg a költészetet a szótagokban, és a ritmust a szóközökben. Megtanított, hogy az, amit nem mondunk, ugyanolyan fontos, mint amit kimondunk.

Fülig beleszerettem.

Persze, miután megismertem Maxet, többé nem használtam arra a tesztet, hogy felmérjem a lehetséges partnereket, de nem is vontam ki a forgalomból: a pácienseimnek szoktam feltenni kérdésként. Találkoztam emberekkel, akiknek a listája kizárólag klasszikus zenét tartalmazott – és olyanokkal is, akik csakis heavy metalt választottak. Találkoztam nagydarab, tetovált motorosokkal, akik az operát szerették, és nagymamákkal, akik fejből tudták Eminem szövegeit.

A zene, amit hallgatunk, talán nem határoz meg minket.

Viszont piszok jó kiindulási pont.

Februárban Vanessa és én beiratkozunk bikram jógára, a gyakorlatokat egy abnormálisan felfutott szobában kell végeznünk. Az edzés felénél távozunk, mert úgy érezzük, hogy mindjárt agyvérzést kapunk.

Így a következő héten felhívom Vanessát, és javaslom, hogy járjunk hastáncra, az talán jobban illik hozzánk. Nagyon jól csináljuk, de az osztálytársaink nem. Az oktató kipenderít bennünket, mert egyfolytában nevetünk, amikor összpontosítanunk kellene.

A szombatokra kialakul egy szokásunk. Vanessa átjön hozzám kávézni, és együtt átolvassuk az újságot a konyhaasztalnál. Aztán listát készítünk a tennivalókról, amelyeket el kell végeznünk a hétvégén. Hozzám hasonlóan ő is nehezen tudja bezsúfolni az időbeosztásába a bevásárlást, a mosodát vagy a postát, ezért közös útvonalakat találunk ki. Sokkal mulatságosabb kettesben bolyongani a Walmart folyosóin, megvitatva, hogy vajon valós piaci rést tölt-e be az extra méretű tündérkés fehérnemű.

Elmegyünk az őstermelői piacra – a kínálat ebben az évszakban jobbára mézes köcsögökből, méhviaszgyertyából és házi gyapjúból készült holmikból áll –, vándorlunk bódéról bódéra, végigkóstoljuk a termékmintákat. Olykor váratlan ihlettel kiválasztunk egy receptet a *Könnyű konyhából,* összekapkodjuk a hozzávalókat, és a délután eltelik a felfújt vagy a ragu vagy a Wellington-bélszín készítésével.

Március elején, egy szombaton magamra maradok. Vanessa elutazott San Franciscóba egy barátja esküvőjére, ami tulajdonképpen jól jön, mert a szokásosnál több a dolgom. A diáklányt – Lucy DuBoist –, akiről Vanessa pár hónapja beszélt, most engedték ki a McLean kórházból, a depressziós serdülőknek szervezett hathetes terápia után. Lucy visszatér az iskolába, nemsokára dolgozni kezdek vele. Bújtam a könyveket a tizenévesekről, a depresszióról, a hangulatzavarok zeneterápiával történő kezeléséről.

Megígértem Vanessának, hogy a magaméval együtt az ő holmiját is elhozom a vegytisztítóból, ezért berohanok a belvárosba, mielőtt ismét átolvasnám Lucy iskolai anyagát. A vegytisztítót egy pici néni üzemelteti, akinek a mozdulatai olyan gyorsak, hogy mindig egy kolibri jut róla eszembe.

– Csak így, egyedül? – kérdezi. Elveszi a cédulákat, és futkosni kezd az akasztók mesebeli útvesztőjében, amelyről Vanessa a múlt héten megjegyezte, hogy úgy néz ki, mint egy Tim Burton-film díszlete. Erre a néni bevitt minket a pult mögé, és megmutatta, hogy hátul úgy kígyóznak a járatok, mintha egy óriási cipzár szegélyezné a mennyezetet.

– Ja, ezen a hétvégén szóló vagyok – válaszolom.

Odaadja a nadrágomat, Vanessa blúzainak színes csokrát. Cserébe átnyújtom az e heti ruhákat, és a pénztárcámba csúsztatom a rózsaszín cédulát.

– Köszönöm – mondom. – Viszontlátásra, a jövő héten!

– Adja át üdvözletemet a partnerének!

Kezem megdermed a pénztárca cipzárján.

– Nem a… *nem* vagyok… – A fejemet rázom. – Mrs. Chin, Vanessa és én… mi csak barátok vagyunk.

Azt hiszem, nincs jogom nagyon vehemensen tiltakozni a tévedése miatt. Hetek óta együtt lát Vanessával; valójában örülnöm kellene, hogy annyira megváltozott mára a világ, hogy két azonos nemű embert párnak nézhet a mosodás.

Akkor miért pirulok?

Viszem a tisztított ruhát az autóhoz, és közben arra gondolok, hogy ez voltaképpen mulatságos. Meg arra, hogy Vanessa is annak találja majd, ha elmondom neki.

Utoljára egy elterelési programban dolgoztam együtt tizenévesekkel, amelynek össze kellett békítenie két kamaszbandát, akik le akarták gyilkolni egymást a belvárosban. Már akkor majdnem egymás torkának estek, amikor javasoltam nekik, hogy csinálunk együtt egy dobkört, de a nevelőtisztjeik leültették őket egy djembéből, egy tubanóból, egy kongából, egy ashikóból és egy dununból álló dobszekcióhoz. Higgyék el, ha az ember kamaszfiú, és adnak neki egy dobot, akkor verni fogja. Egyszerű ritmusú tapssal kezdtük: ti-ti-tá, ti-ti-tá. Aztán áttértünk a dobokra, és jóformán egymás sarkára

tiportak a fiúk, hogy mindegyiküknek jusson a reflektorfényből, és eldobolhassa egyedi ritmusú szólóját.

Ez óriási a dobkörben: soha, senkinek sem kell egyedül játszania, és a düh összes formája levezethető: csak ütni kell a dobot ebben a biztonságos, szabályozott környezetben. Mielőtt a csoport felocsúdott, már komponáltak is, méghozzá közösen.

Ezért bevallom, nagy önbizalommal néztem első találkozóm elé Lucy DuBois-val. A zenének az az egyik fantasztikus tulajdonsága, hogy egyszerre hat az agy két féltekéjére, az analitikus balra meg az érzelmes jobbra, és kikényszeríti a kapcsolatot. A szélütött, aki egy mondatot sem bír összehozni, ezért képes elénekelni egy dalt; a súlyos Parkinson-kórtól lebénult beteg ezért tud a zenei szekvencia és ritmus segítségével újra megtanulni mozogni és táncolni. Ha ezekben a helyzetekben a zene képes áthidalni a hibásan működő agytartományokat, és kapcsolatot teremteni az agy többi részével, akkor egy depressziótól gyötört elménél is képesnek kell lennie ugyanerre.

Vanessa más az iskolában, mint akkor, ha csak úgy lógunk együtt. Méretre készült nadrágkosztümöt, ragyogó selyemblúzt visel, és olyan fürgén szedi a lábát, mintha máris öt perc késésben lenne. Ha két smároló kamasszal találkozik a folyosón, hatékonyan ugrasztja szét őket.

– Gyerekek – sóhajtja rosszallóan, hangjából tekintély árad –, tényleg ezzel akarjátok pocsékolni az időmet?

– Nem, Miz Shaw – motyogja a lány, majd ő és a fiúja úgy rebbennek szét, mint az azonos pólusú mágnesek.

– Elnézést – mondja Vanessa. Sietnem kell utána, hogy le ne maradjak. – Nálam foglalkozási kockázatot jelentenek a hormonok.

– Rám mosolyog. – Na, mi a terv mára?

– Felmérés – mondom. – A terápia lényege, hogy be kell lépni a folyamatba, ahol Lucy van.

– Le vagyok döbbenve! Még sose láttalak akcióban – mondja Vanessa.

Megállok.

– Nem tudom, jó ötlet lenne-e…

– Ó, biztosan klassz leszel…

– Nem arról van szó – szakítom félbe. – Vanessa, ez *terápia.* Ha egy pszichiáterhez ajánlottad volna be Lucyt, nem akarnád végigülni a kezelést, ugye?

– Rendben van, vettem – mondja, de látom rajta, hogy bosszús.

– Na szóval! – mondja, és megint nyaktörő sebességre kapcsol. – Megszereztem neked a sajátos nevelési igényű diákok egyik termét.

– Nézd, nem akarom, hogy…

– Zoe! – mondja élesen. – Felfogtam!

Eldöntöm, hogy majd később magyarázom meg neki, mert befordulunk a sarkon, és már ott is vagyunk a teremben, ahol az egyik széken magába roskadtan ül Lucy DuBois.

Hosszú vörös haját copfokba fonta, néhány hajtincse beszorult a kockás flaneling alá. Szeme sötétbarna, karikás és dühös. Az ing ujját felgyűrte, hogy lássuk a halványpiros forradásokat a csuklóján, mintha provokálna, hogy merünk-e megjegyzést tenni. Rágógumit csócsál, ami tilos az iskolában.

– Lucy – parancsol rá Vanessa –, köpd ki a rágót.

Lucy kiveszi a szájából a rágót, és szétnyomja az asztal lapján.

– Lucy, ő Ms. Baxter.

Eljátszottam a gondolattal, hogy visszaveszem a lánykori nevemet, a Weekset, de ez az anyámat juttatná eszembe. Max rengeteget elvett tőlem, de törvényesen még mindig használhatom a nevét, ha akarom. És egy lány, aki az ábécé végén nőtt fel, nem adja fel könnyen a B betűs családi nevet.

– Szólíthatsz Zoénak – mondom.

Ennek a lánynak mindenéből üvölt a *védekezés.* A tartása görnyedt, és tüntetően nem néz a szemembe. Észreveszem, hogy orrgyűrűje van, vékony aranykarika, olyan pici, hogy optikai csalódásnak tűnik, amíg meg nem nézzük jobban, és mintha golyóstollal firkált volna valamit egyik kezének ujjperceire.

Igazából betűk azok.

K.A.P.B.E.

Vanessa mondta, hogy Lucy családja az Örök Dicsőséghez – Max ultrakonzervatív felekezetéhez –

tartozik. Nehezen tudom elképzelni Lucyt, amint röplapokat osztogat a mozi előtt azokkal a vasalt szoknyás, decens lányokkal, akiket Clive tiszteletes és a bandája felvonultattak a múltkor.

Vajon Max ismeri?

– Már nagyon vártam, Lucy, hogy veled dolgozhassak – mondom.

Meg se mozdul.

– Elvárom, hogy odafigyelj Zoéra – teszi hozzá Vanessa. – Van valamilyen kérdésed, mielőtt elkezditek?

– Ja. – Lucy feje hátracsuklik, mint egy pitypang, amely túl nehéz a szárhoz. – Ha nem járok el ezekre a szeánszokra, beírnak hiányzónak?

Vanessa rám néz, és felvonja a szemöldökét.

– Sok szerencsét – mondja, és távozik.

– Nahát akkor! – Odahúzok magamnak egy széket Lucy elé, hogy mindenképpen látnia kelljen, és leülök. – Nagyon örülök, hogy veled dolgozhatok. Elmagyarázta valaki, mit jelent a zeneterápia?

– Baromságot? – véli Lucy.

– Ez egy módszer, amely arra használja a zenét, hogy hozzáférhessünk olykor elfojtott érzésekhez – mondom, mintha meg sem szólalt volna. – Bizonyára neked is vannak már róla tapasztalataid. Mindenkinek vannak. Tudod, mint amikor rossz napod van: semmi másra nem vágysz, csak arra, hogy melegítőbe bújj, és megegyél egy doboz csokoládéfagylaltot, és zokogj az „All By Myself”-

re? Ez a zeneterápia. Vagy amikor már elég meleg van, hogy leengedd a kocsid ablakát: jól felhangosítod a sztereót, és együtt énekelsz vele. Ez is zeneterápia.

Beszéd közben előveszek egy jegyzetfüzetet, hogy elkezdjem az állapotfelmérést. Ilyenkor leírom a páciens megjegyzéseit és a saját benyomásaimat, azután később hivatalosabb, szigorúan objektív formába öntöm őket. Ha kórházban csinálom, könnyű: megvizsgálom a beteg fájdalomszintjét, a szorongását, az arckifejezését.

Ám Lucy üres lap.

Mereven bámul valamit a vállam fölött; hüvelykujjával szórakozottan kapargatja az asztalba vésett feliratokat, a golyóstollak és az unatkozó diákok műveit.

– Nohát! – folytatom derűsen. – Arra gondoltam, segíthetnél, hogy egy kicsivel többet tudjak meg rólad. Például, hogy játszottál-e hangszeren valaha?

Lucy ásít.

– Gondolom, ez azt jelenti, hogy nem. No és *akartál* játszani?

Mikor nem válaszol, kissé előrébb tolom a széket.

– Lucy, azt kérdeztem, akartál-e hangszeren játszani valaha…

A karjára hajtja a fejét, és behunyja a szemét.

– Oké. Sok ember sose tanul meg hangszeren játszani. Viszont ha valami fölkeltené az érdeklődésedet a közös munkánk során, akkor tudnod kell, hogy én segítek. Mindenen tudok játszani: fa-fúvósokon, ütőhangszereken,

rézfúvósokon, billentyűsökön, gitáron… – Lenézek a jegyzetfüzetemre. Eddig leírtam Lucy nevét, és semmi mást.

– Mindenen – ismételi Lucy halkan.

Annyira izgatott leszek, amikor meghallom reszelős hangját, hogy majdnem előreesek a székről.

– Igen – felelem. – Mindenen.

– Harmonikán játszik?

– Nos, azon nem. – Tétovázok. – De szívesen megtanulnám veled, ha akarnád.

– Didzseridún?

Egyszer próbáltam, de nem bírtam elsajátítani a légzést.

– Nem.

– Szóval, maga is egy rohadt hazug, mint mindenki, akivel találkoztam – mondja Lucy.

Rég megtanultam, hogy a kontaktus – mindegyik fajtája, még a düh is – egy árnyalatnyival jobb a teljes közönynél.

– Milyen zenét szeretsz? Vannak jó számaid az iPododon?

Lucy visszasüllyedt a csendbe. Tollat vesz elő, és színezni kezdi a tenyerébe rajzolt, bonyolult mintát, egy sokszorosan csavart és bogozott maori csomót.

Talán nincsen iPodja. Az ajkamat harapdálom, dühös vagyok magamra, amiért vagyoni feltételezésekbe bocsátkoztam egy páciensről.

– Tudom, hogy a családod nagyon vallásos – mondom. – Hallgatsz keresztény rockot? Van olyan banda, amelyik tetszik neked?

Csönd.

– Mi volt az első popsláger, amelyiknek megjegyezted a szövegét? Amikor kicsi voltam, a legjobb barátnőm idősebb testvérének volt egy lemezjátszója, és állandóan a „Billy Don't Be a Hero" ment rajta. 1974-ben volt, Paper Lace énekelte. Összespóroltam a zsebpénzemet, hogy én is vásárolhassak egyet. Ha ezt a számot hallom, máig könnyes lesz a szemem a végénél, amikor a lány megkapja az értesítést a fiúja haláláról. Fura – mondom –, de ha választhatnék egy számot, amelyet magammal vihetnék egy lakatlan szigetre, ezt vinném. Hidd el, hallottam már azóta bonyolultabb és igényesebb zenéket, de puszta nosztalgiából erre szavaznék. – Lucyre nézek. – Hát te? Milyen zenét vinnél magaddal, ha kivetődnél egy lakatlan szigetre?

Lucy édesen mosolyog.

– Egy David Hasselhoff-válogatást – mondja, és feláll. – Kimehetek a mosdóba?

Csak bámulok rá. Nem beszéltük meg Vanessával, hogy ezt szabad-e. Ám ez terápia, nem börtön – és különben is, kegyetlen és furcsa büntetés lenne, ha visszatartanám.

– Hát persze – mondom. – Várni foglak.

– Azt meghiszem – dünnyögi Lucy, azzal kisurran.

Az ujjaimmal dobolok az asztalon, aztán fölveszem a tollat. *A páciens feltűnően vonakodik személyes részleteket közölni,* írom.

Szereti Hasselhoffot.

Kihúzom. Lucy ezt csak azért mondta, hogy tesztelje a reakciómat.

Gondolkozom.

Olyan biztosra vettem, hogy képes leszek áttörni Lucyhez. Sose kételkedtem terapeutai képességeimben. Ám az utóbbi időben mindig olyanokkal dolgoztam, akik nem mehettek el (a szeretetotthon lakói), vagy olyanokkal, akik annyira szenvedtek, hogy a zene csak segíthetett rajtuk, de nem okozott nekik fájdalmat (az égési sérültek). Azt a tényezőt hagytam ki az egyenletből, hogy bármenynyire is örülhettem én a terápiának, mégis ez az *utolsó* hely, ahova Lucy DuBois a jelen körülmények között kívánkozik.

Pár perc múltán felállok és körülnézek.

Noha a legtöbb sajátos nevelési igényű gyereket ma már integráltan oktatják, ebben a kis teremben rájuk szabták a berendezést: gumilabdákra lehet ülni székek helyett, vagy válaszfalakkal körbevett padokhoz, ahol nem zavarja a gyerekeket a külvilág, van számtalan könyvespolc, és egy csomó koosh-labdával és dörzspapírral megrakott láda. A fehér táblán egyetlen mondat áll: *Szia, Ian!*

Ki lehet Ian? És hova tették át, hogy Lucy meg én lefolytathassuk itt a terápiát?

Rájövök, hogy már vagy negyedóra eltelt azóta, hogy Lucy kiment a mosdóba. Ahogy kilépek a teremből, rögtön meglátom szemben a folyosón a lányvécét. Belököm az ajtót. Egy lány áll a tükörnél, és fekete ceruzával rajzolja körül a szemét.

Lehajlok, de nem látok lábakat a fülkeajtók alatt.

– Ismered Lucy DuBoist?

– Ja – feleli a lány. – Totál zakkant.

– Bejött ide a mosdóba?

A fejét rázza.

– A fenébe! – dörmögöm, és visszamegyek a folyosóra. Benézek a terembe, de nem vagyok olyan naiv, hogy azt higgyem, Lucy ott vár.

Vissza kell mennem az irodába, és jelentenem kell, hogy Lucy távozott a terápiáról.

Szólnom kell Vanessának.

Utána pontosan azt teszem, amit Lucy: levonom a következtetést, és távozom.

Lucynél elszenvedett csúfos kudarcom után a hazamenetel csábít a legkevésbé. Tudom, hogy Vanessa üzenetei várnának – nem volt az irodájában, amikor kijelentkeztem, így egy mentegetőző üzenetet kellett hagynom a telefonján az első, meghiúsult kezelésről. Kikapcsolom a mobiltelefonomat, és elhajtok a legszemélytelenebb helyre, ami eszembe jut: a Walmartba. Meglepően sok időt tud itt eltölteni az ember a gondolák között bolyongva, a citrommintás

étkészleteket nézegetve, összehasonlítva az olcsó és a márkás étrendkiegészítőket. Megtöltök egy bevásárlókocsit egy csomó holmival, amire nincs szükségem: edénytörlő ruhákkal, egy kempinglámpával, egy flittertűzőgéppel, egy három Jim Carrey-filmet tartalmazó DVD-egységcsomaggal (csak tíz dollár akciósan), fogfehérítő csíkokkal. Aztán otthagyom a kocsit valahol a hal- és húspultok között, kinyitok magamnak egy kerti széket, leülök, és megpróbálom elolvasni a legfrissebb *People*-t.

Nem is tudom, miért tört össze ennyire, hogy leszerepeltem Lucy DuBois-val. Rengeteg páciensem volt már, akiknél nem könyvelhettem el fényes sikert az első kezelések alkalmával. Például ott az autista fiú, akivel egy évvel ezelőtt dolgoztam ugyanebben az iskolában: az első négy kezelésen nem csinált mást, csak beült egy sarokba, és ringatózott. Tudom, hogy annak ellenére, ami ma történt, Vanessa meg fog bízni az ítélőképességemben, ha azt mondom, hogy legközelebb jobban megy. Megbocsátja, amiért hagytam, hogy Lucy meglógjon; valószínű, hogy inkább a lányt hibáztatja, mint engem.

Nem attól félek, hogy Vanessa csalódott lesz.

De ettől függetlenül nem akarok csalódást okozni neki.

– Elnézést – szólít meg egy alkalmazott. Ránézek, látom a nagy Walmart kitűzőjét, a gyérülő haját. Lassan beszél, mint ahogy a kisgyerekekhez szokás, akik nem értenek a szóból. – A székek nem ülésre valók.

Akkor *mire?* De csak mosolygok udvariasan, felállok, összecsukom a széket, és visszateszem a polcra.

Céltalanul autózom félórán át, és egyszer csak ott találom magamat egy bár parkolójában, csak egy-két kilométernyire a lakásomtól. Egy ideig dolgoztam is itt – először felszolgáltam, aztán énekeltem mielőtt Max és én elkezdtük a lombikprogramot. Utána már mindig vagy túl fáradt voltam, vagy túl stresszes (esetleg mindkettő), és nem vonzott, hogy hetente kétszer este tízkor játsszak az akusztikus gitáromon.

Szerda van, vacsoraidő, úgyhogy majdnem üres a bár.

De ebben az a tábla is közrejátszhat, amire ki van írva, hogy SZERDÁNKÉNT KARAOKE!

A karaoke szerintem ott van a valaha kitalált legnagyobb baklövések élvonalában, a Windows Vista és a kopaszodó férfiaknak feltalált, szórópalackkal felvihető haj mellett. Olyan emberek, akiknek normális körülmények között csak a saját zuhanyozófülkéjük által szigorúan körülhatárolt helyen, a zubogó víz alatt lenne bátorságuk énekelni, kiállnak a színpadra, és élvezik a tizenöt perces, kétes hírnevüket. Minden valóban kiváló karaoke-teljesítményre jut legalább húsz irtózatos.

Vagyis mire két óra alatt eljutottam a negyedik pohárig, már legszívesebben kitéptem volna a mikrofont egy rosszul dauerolt, középkorú hölgy kezéből. Ha ugyanis elénekel még egy Celine Dion-slágert, akkor kénytelen leszek megfojtani a bárpult alatti üdítős hordóhoz

csatlakozó gumicsővel. De azért is énekelnem kell, mert tudom, hogy ez az egyetlen, amitől jobban fogom érezni magam.

A zenészt elég egyszerű megkülönböztetni a zeneterapeutától: az egyiket az érdekli, hogy mit tud kihozni a zenéből, a másikat az, hogy egy kívülálló mit tud kihozni a zenéből az ő bátorításával. A zeneterápia olyan zenélés, amelyet nem mi csinálunk, habár többségünk továbbra is csiszolja előadói képességeit különböző egyházi zenekarokban és énekkarokban.

Vagy, mint én ebben az esetben, a karaokéval.

Tudom, hogy jó hangom van, és az ilyen napokon, amikor kétségek merülnek fel egyéb képességeimmel kapcsolatban, direkt gyógyhatású, hogy a hallgatók tapsolnak, ráadást kérnek, a csapos pedig ad egy poharat, hogy összeszedhessem a borravalót.

Énekelek egy kis Ronstadtot. Egy kis Aretha Franklint. Némi Éva Cassidyt. Aztán kiszaladok az autómhoz, és behozom a gitáromat. Előadom néhány saját szerzeményemet, megfűszerezve Melissa Etheridge-dzsel, és Springsteen „Glory Days”-ének akusztikus változatával. Mire sor kerül az „American Pie”-ra, az egész bár velem énekli a refrént, és már egyáltalán nem gondolok Lucy DuBois-ra.

Nem gondolkozom. Pont. Csak hagyom, hogy a zene vigyen magával, hogy *én* legyek. A dallam fonala vagyok,

amely öltésként bújik át mindenkin, aki itt van ebben a helyiségben, és szorosan összeköt minket.

Mikor befejezem, mindenki tapsol. A csapos egy újabb gintonikot tol felém a bárpulton.

– Zoe – mondja – épp ideje volt, hogy visszagyere!

Talán gyakrabban kellene ezt csinálnom.

– Nem is tudom, Jack. Majd még gondolkozom rajta.

– Lehet tőled számot kérni?

Odafordulok. Vanessa áll a bárszék mellett.

– *I'm sorry* – mondja.

– Melyik változatban? Brenda Lee vagy Buckcherry? – Megvárom, hogy felkapaszkodjon a bárszékre, és rendeljen egy italt.

– Nem is kérdezem, hogy találtál rám.

– Az egész városban egyedül neked van élénksárga terepjáród. Még a rendőrhelikopterek is kiszúrnának. – Vanessa a fejét csóválja. – Nem te vagy ám az első, akitől Lucy megszökik. Ugyanezt csinálta az iskolai pszichiáterrel is az első találkozáson.

– *Szólnod* kellett volna…

– Abban reménykedtem, hogy ezúttal más lesz – mondja Vanessa. – Visszajössz?

– *Akarod*, hogy visszajöjjek? – kérdezem. – Mert ha csak arra kell valaki, hogy Lucy leléceljen tőle, azt egy tizenéves is megcsinálja, és az olcsóbb megoldás.

– Legközelebb a székhez kötözöm – ígéri Vanessa. – És talán arra is kényszeríthetjük, hogy végighallgassa, ahogy az a hölgy Celine Diont énekel.

A középkorú nőre mutat, akinek megtorpedóztam a karaoke-karrierjét.

– Ilyen régóta itt vagy?

– Hát igen. Miért nem mondtad sosem, hogy így tudsz énekelni?

– Százszor hallhattál énekelni…

– Amikor a húsos táska reklámdalát cincogod, valahogy nem jön át az egész regisztered.

– Régebben hetente kétszer játszottam itt – mondom. – Már elfelejtettem, mennyire szerettem.

– Akkor ismét csinálnod kellene. Még ide is jövök hallgatóságnak, hogy sose kelljen az üres teremnek játszanod.

Az üres terem emlegetése eszembe juttatja a zeneterápiát, amit a páciensem otthagyott. Átölelem a gitártok nyakát, mintha pajzs mögé bújnék.

– Komolyan hittem benne, hogy Lucy ki fog tárulkozni! Akkora csődnek érzem magam!

– Nem gondolom, hogy csőd lennél.

– *Te* mit gondolsz rólam? – csúsznak ki a szájamon a szavak.

– Nos – mondja Vanessa lassan –, azt gondolom, hogy te vagy a legérdekesebb egyéniség, akivel valaha is találkoztam. Akárhányszor azt hiszem, hogy most már

kiismertelek, mindannyiszor megtudok rólad valami olyat, ami ledöbbent. Mint a múlt hét végén is, amikor elmesélted, hogy listát vezetsz azokról a helyekről, ahova szerettél volna elmenni fiatalabb korodban. Vagy hogy nézni szoktad a *Star Treket,* és fejből tudod belőle a párbeszédeket. Vagy, ami csak most derült ki számomra, hogy te vagy az új Sheryl Crow.

Puha izzása lett a szobának, kipirultam, és még ültömben is szédültem. Amíg házas voltam, alig ittam – részben szolidaritásból, aztán később a tervezett terhességek miatt –, ezért erősebben hat rám az alkohol. Átnyúlok Vanessa előtt, hogy elvegyek egy szalvétát az olajbogyós tálka mellől, a csuklóm súrolja a selyemblúza ujját. Megborzongok tőle.

– Jack! – kiáltom. – Szükségem van egy tollra!

A csapos odadob egyet. Széthajtogatom a papírszalvétát, ráírom a számokat egytől nyolcig.

– Ha zenével kellene bemutatkoznod, milyen számokat tennél a válogatáskazettádra? – kérdezem.

Visszafojtom a lélegzetem, mert arra gondolok, hogy mindjárt nevetni kezd, vagy csak összegyűri a papírt, ám Vanessa kiveszi a kezemből a tollat. A bárpult fölé hajol, a frufruja eltakarja a szemét.

Megfigyelted már, hogy minden idegen lakásnak más a szaga?, kérdeztem, amikor először jártam nála.

Remélem, az enyém nem áraszt sültkolbászszagot, vagy ilyesmit?

Nem, mondtam. *Ez tiszta. Mint a napon szárított ágynemű.* Aztán megkérdeztem, hogy az én lakásomnak milyen szaga van.

Nem tudod?

Nem, válaszoltam. *Nem tudhatom, mert ott élek. Túl közel vagyok hozzá.*

Olyan szaga van, mint neked, mondta Vanessa. *Mint egy olyan helyé, ahonnan soha, senki sem akar eljönni.*

Vanessa az ajkát harapdálva írja a listát. Időnként hunyorog, vagy a csaposra néz, vagy nekem tesz föl egy költői kérdést, egy bandának a nevét, amelyet rögtön le is körmöl.

Pár hete láttunk egy dokumentumfilmet, amely szerint az emberek naponta átlagosan négyszer hazudnak. Az 1460 egy évben, mutatott rá Vanessa.

Én is számoltam. Majdnem nyolcvannyolcezerszer, mire hatvan leszel.

Fogadjunk, hogy tudom, mi a leggyakoribb hazugság, mondta Vanessa. Jól vagyok.

Azt mondtam magamnak, hogy azért nem vártam meg, hogy Vanessa visszajöjjön az irodájába, mert úgyis olyan sok dolga van. Féltem, hogy vacak zeneterapeutának fog tartani. De nemcsak ezért rohantam el: azt akartam (arra vágytam?), hogy utánam jöjjön.

– Kész! – mondja Vanessa, és elém tolja a papírszalvétát. Az libben egyet, mint egy pillangó, azután elterül a pulton.

Aimee Mann. Ani DiFranco. Damien Rice. Howie Day.
Tori Amos, Charlotte Martin, Garbage, Elvis Costello.
Wilco. The Indigo Girls. Alison Krauss.
Van Morrison, Anna Nalick, Etta James.
Egy percig szólni sem tudok.

– Bizarr, mi? Összepárosítani Wilcót és Etta Jamest egy kazettán ugyanolyan lenne, mint egymás mellé ültetni Jesse Helmset és Adam Lambertet* egy vacsorán… de lelkifurdalásom lett volna, ha valamelyiket is kihagyom. – Vanessa közelebb hajol, ismét rámutat a listára. – Kedvenceket sem tudtam kiválasztani. Nem olyan ez, mint egy anyától megkérdezni, hogy melyik gyerekét szereti a legjobban?

Minden egyes művészt, akit beleírt a listájába, én is beleírtam volna a magamába. Holott sose beszéltem vele erről. Nem is tehettem volna, mert magamnak sose állítottam össze ezt a válogatást. Próbáltam, de sose értem a végére, hiszen annyi dal van a világon.

Zenében azt nevezik abszolút hallásnak, ha valaki segédeszköz nélkül is képes kiénekelni egy hangot. Magától tud C-dúrban énekelni, vagy felismeri az A-hangot. Meghallja, hogy tülköl egy autó, és tudja, hogy az a hang F.

* Jesse Helms ultrakonzervatív déli szenátor volt. Adam Lambert énekes jelentősen hozzájárult az LMBT kisebbség jogainak elismertetéséhez. (A ford.)

Az életben az az abszolút hallás, ha úgy ismerünk valakit, mint a tenyerünket, jobban, mint ő saját magát.

Amíg Max és én házasok voltunk, örökké veszekedtünk az autórádión. Ő a hírműsorokat szerette, én a zenét. Most eszmélek rá, hogy amióta összebarátkoztunk Vanessával, akárhova mentünk kocsival – a helyi pékségbe vagy a Franconia Notch-hágóhoz New Hampshire-ben – sosem váltottam csatornát. Egyetlenegyszer sem. Sose pörgettem előre egyetlen CD-t sem, amit ő választott ki.

Akármit játsszék Vanessa, én mindig hallani akarom.

Talán levegő után kapok. Talán nem. Vanessa mindenesetre felém fordul, és egy pillanatra belefagyunk a közelségbe.

– Mennem kell – motyogom, kitépve magam a mozdulatlanságból. Összekaparom a zsebeimből minden pénzemet, a pultra dobom a gyűrött bankjegyeket, aztán felkapom a gitártokot, és kisietek a parkolóba. Amikor – még mindig reszkető kézzel – kinyitom a kocsiajtót, látom, hogy Vanessa az ajtóban áll. Még amikor becsukom az ajtót és gyújtást kapcsolok a motorra, akkor is tudom, hogy a nevemet kiáltja.

Nem ok nélkül császkáltam Ellie-ék házában azon az éjszakán, amikor Lila belőtte magát heroinnal.

Éjszaka arra ébredtem, hogy Ellie bámul rám.

– Mi az? – kérdeztem, és kidörgöltem a szememből az álmot.

– Hallod ezt? – súgta.

– Mit?

– Pszt! – emelte az ajkához az ujját. Aztán ugyanazt az ujjat ráillesztette az én szájamra.

De én semmit sem hallottam.

– Azt hiszem…

Mielőtt befejezhettem volna, Ellie a két tenyerébe fogta az arcomat, és megcsókolt.

Abban a pillanatban hallottam mindent, véremnek basszus lüktetésétől a ház recsegéséig, a szövőlepkék szárnyának verdesését az ablaküvegen, és valahonnan lentebbről az utcából egy baba sírását.

Kiugrottam az ágyból, és rohanni kezdtem a folyosón. Tudtam, hogy Ellie nem kiált utánam, mert felverné a házat. De mint kiderült, az anyja nem volt otthon, Lila, a nővére pedig éppen túladagolta magát, amikor berontottam az ajtaján.

Akkor azt gondoltam, hogy Ellie elől menekülök, de ma már nem vagyok biztos benne, hogy nem saját magam elől futottam-e.

Nem attól riadtam meg, hogy a legjobb barátnőm váratlanul megcsókolt.

Azért ijedtem meg, mert elkezdtem visszacsókolni.

Két órán át autózok céltalanul, de a szívem már tudja, hova tartok, mielőtt odaérnék. Vanessa házának emeletén

ég a villany, ezért nincs bűntudatom, hogy felébresztem, amikor becsengetek hozzá.

– Hol jártál? – robban ki. – Nem veszed föl a telefonodat! Dara és én hiába próbáltunk elérni! Haza se mentél az este…

– Beszélnünk kell – vágok a szavába.

Vanessa félreáll, hogy bemehessek az előszobába. Még mindig ugyanabban a ruhában van, amit az iskolában viselt, és borzalmasan néz ki: kócos a haja, szederjes karikák vannak a szeme alatt.

– Ne haragudj – kezdi. – Nem gondoltam, hogy te… hogy én…

– Félbehagyja a mondatot, a fejét rázza. – Nézd, Zoe, nem történt semmi, és ígérhetem, hogy nem is fog, mert nekem túlságosan fontos a barátságod, hogy megkockáztassam az elvesztésedet, csak azért, mert…

– Nem történt semmi? Nem történt semmi? – Alig kapok levegőt. – Te vagy a legjobb barátnőm – mondom –, és én folyamatosan veled akarok lenni. Ha nem vagyunk együtt, akkor is azt képzelem, hogy olyan, mintha együtt lennénk. Nem ismerek senkit, és ebbe az anyám és a volt férjem is beletartozik, aki annyira meg tudna szólítani, mint te. Még csak el sem kell kezdenem egy mondatot, hogy te befejezd! – Addig bámulok Vanessára, amíg a szemembe nem néz. – És azt vagy képes mondani nekem, hogy nem történt semmi? Hát nagyon

tévedsz, Vanessa, mert én szeretlek. Az pedig azt jelenti, hogy minden megtörtént. Minden.

Vanessának leesik az álla. Meg se moccan.

– Nem… nem értem.

– Ezzel mindketten így vagyunk – ismerem el.

Az embereket – és ez saját magunkra is érvényes – sose ismerhetjük meg annyira, mint gondolnánk. Kétlem, hogy egy nap váratlanul arra ébredne bárki is, hogy mostantól kezdve meleg. De abban hiszek, hogy hirtelen rá tudunk ébredni, hogy nem élhetjük le az életünk hátralevő részét egy bizonyos ember nélkül.

Vanessa magasabb nálam, így lábujjhegyre kell állnom. A vállára teszem a kezem.

Nem olyan, mint egy férfit csókolni. Lágyabb. Ösztönösebb. Nagyobb az egyenlőség.

Két tenyere közé fogja az arcomat, és elsüllyed a szoba. Ennyire még sose feledkeztem bele egy csókba.

Aztán szétrobban közöttünk a tér. A szívverésem kihagy, a kezem nem bírja elég közel húzni Vanessát. Megízlelem, és rájövök, hogy éheztem.

Szerettem már, de az nem volt ilyen érzés.

Csókoltam már, de nem égtem el tőle elevenen.

Talán egy percig tart, talán egy óráig. Csak arról a csókról van tudomásom, meg arról, milyen puha Vanessa bőre, amikor súrolja az enyémet, meg arról, hogy bár eddig nem tudtam, erre az emberre vártam mindig.

VANESSA

Kiskoromban a Bazooka Joe rágógumi csomagolásán felajánlott nyeremények voltak a mániám. Egy aranyozott gyűrű a monogramommal, egy bűvös kémiai készlet, egy távcső, egy igazi iránytű. Emlékeznek még a rágógumi csomagolására? Kis képregények voltak rajta, amik szinte sohasem voltak viccesek.

A felajánlott nyeremények közül viszont egyik izgalmasabb volt, mint a másik, és potom pénzért megkaphattam őket, ha beküldtem valamennyi – nevetségesen csekély számú – Bazooka-csomagolást. De semmi sem korbácsolta fel a fantáziámat annyira, mint az, amit 1985 tavaszán ajánlottak fel. Ha össze tudok szedni egy dollár tíz centet és hatvanöt Bazooka-csomagolást, saját röntgenszemüveget kapok!

Egy teljes héten át azon töprengtem lefekvés előtt, hogy mit lehet látni röntgenszemüveggel! Elképzeltem az alsóneműre vetkőzött embereket, az utcákon sétáló kutyacsontvázakat, az ékszeres dobozok és a hegedűtokok belsejét. Találgattam, hogy képes leszek-e átlátni a falakon, tudom-e majd, mi történik a tanáriban, beleolvashatok-e Ms. Watkins asztalán az iratgyűjtőbe, és rátalálok-e a matekdolgozat legfontosabb megoldására. A lehetőségek teljes tárházát rejtette magában a röntgenszemüveg, és én egy pillanatig sem élhettem nélküle!

Így hát takarékoskodni kezdtem. Nem tartott sokáig, amíg összekapartam az egy dollár tíz centet, de a Bazooka-csomagolás, az más tészta volt. Azon a héten húsz rágógumit vásároltam a zsebpénzemből. Elcseréltem a legjobb Topps baseballkártyámat – a Red Sox újonc Roger Clemensét – tíz Bazooka-csomagolásra Joey Palliazóval (aki a titkos dekóderre spórolt). Engedtem, hogy Adam Waldman megérintse a cicimet újabb ötért (higgyék el, egyikünknek sem jelentett élvezetet). Pár héten belül elég csomagolásom és aprópénzem volt, hogy elküldjem a megadott címre. Még négy-hat hét, és enyém a röntgenszemüveg!

Azzal töltöttem az időt, hogy elképzeltem a világot, ahol beláthatok a felszín alá: ahol kihallgathatom a szüleim beszélgetését, hogy mit vegyenek nekem karácsonyra, ki se kell nyitnom a hűtőt, mert láthatom, mi lesz vacsorára, és elolvashatom a legjobb barátnőm naplóját, hogy lássam, ő is azt érzi-e irántam, amit én őiránta. Aztán egy napon megérkezett a sima barna papírdoboz, amelyre a nevemet írták. Feltéptem, lefejtettem a buborékfóliát, és kihúztam belőle egy fehér műanyag szemüveget.

Túl nagy volt a fejemre, és lecsúszott az orromon. Homályos lencséinek közepére egy-egy elmosódó körvonalú fehér csontot marattak. Miután föltettem, mindenen, amire néztem, ott volt az az ostoba, hamis csont.

Nem is láttam vele semmit.

Úgy mondom ezt el, mint egy tanmesét: óvakodjanak megkapni, amit akarnak, mert csalódniuk kell benne.

Azt gondolnák, hogy azt az első csókot valamiféle mentegetőzés vagy félszeg szünet követte. Másnap, miután az iskolában nyolc órán át elemeztem annak a csóknak minden pillanatát (Részeg volt-e Zoe, vagy csak egy kicsit bezsongott? Én bátorítottam-e, vagy az ő ötlete volt? Igazán olyan varázslatos volt, mint képzelem, vagy csak utólag érzem így?), találkoztam vele a kórházban, ahol az égési sérültekkel dolgozott. Szólt az ápolónőknek, hogy tart tíz perc szünetet, és elindultunk egy hosszú folyosón, olyan közel egymáshoz, hogy megfoghattuk volna egymás kezét, de nem tettük.

– Figyelj – kezdtem, mihelyt kijutottunk az épületből, távol mindenkitől, aki hallgatózhatott.

Eddig jutottam, mert Zoe rám vetette magát. A csókja égetett.

– Ó, igen! – lehelte a szájamba –, *pontosan* így emlékszem rá! – Fölnézett rám, a szeme ragyogott. – Ez mindig ilyen?

Mit kellett volna válaszolnom? Amikor először csókoltam meg nőt, úgy éreztem, mintha fellőttek volna a világűrbe. Szokatlan volt, izgalmas, és olyan döbbenetesen helyénvaló, hogy nem értettem, miért nem csináltam még soha. Az egyenlőség érzése megkülönböztette a pasikkal

váltott csókoktól, valamiért mégsem volt lágy és finom. Sztereó volt, földrengető, *intenzív.*

De *nem* volt mindig ilyen.

Meg akartam mondani Zoénak, hogy igen, azért érezte úgy, mintha meggyulladt volna a bőre, mert egy nőt csókolt. De főleg azt akartam mondani neki, hogy azért érezte úgy, mintha meggyulladt volna a bőre, mert *engem* csókolt.

Így hát nem válaszoltam, csak érte nyúltam, a két tenyerembe fogtam az arcát, és ismét megcsókoltam.

A következő három napban órákat töltöttünk az autójában, a díványomon, a kórház raktárában, és úgy smároltunk, mint a tizenévesek. Ismerem a szája minden négyzetcentiméterét. Tudom, hol van az állkapcsán az a pont, amelyet meg kell érintenem, hogy borzongjon. Tudom, hogy a mélyedés a füle mögött citromszagú, és hogy az anyajegynek a tarkóján olyan az alakja, mint Massachusetts államé.

Tegnap este, amikor zihálva és kipirulva abbahagytuk, Zoe megkérdezte: – Mi következik?

Így kerültem ide, ahol most vagyok: az ágyamra, amelyen felöltözve fekszem, és Zoe hajának függönye takarja el az arcomat, miközben csókol, és a keze puhatolózva vándorol a testemen.

Azt hiszem, mindketten tudtuk, hogy (a kevésbé ígéretes kezdetek ellenére az olasz büfében meg a rossz filmmel) a mai este így fog végződni. Hogy esik meg a

szex a pároknál, hacsak nem elektromos viharként, amely addig gyűlik a közöttük levő térben, amíg be nem lobban?

De ez más. Bár Zoe számára az első alkalom, én veszíthetek el mindent, ha nem lesz tökéletes.

Elveszíthetem Zoét.

Tehát hagyom, hogy a saját tempója szerint haladjon, ami észbontó kínokkal jár, míg a keze levándorol a vállamról a bordáimon át a derekamig. Ott megáll.

– Mi a baj? – suttogom, és máris a legrosszabbra gondolok: megundorodott a dologtól; nem érez semmit; rájött, hogy hibát követett el.

– Azt hiszem, félek – vallja be Zoe.

– Semmit sem kell csinálnunk – mondom.

– Én akarok. Csak attól félek, rosszul fogom csinálni.

– Zoe – mondom neki –, nincs *rossz.*

Becsúsztatom a kezét a blúzom alá. Tenyere perzseli a hasamat; biztosra veszem, hogy holnap a monogramja tüzes billogjával ébredek. A keze lassan feljebb araszol, amíg meg nem érinti a melltartóm csipkéjét.

Tudnib kell a leszbikus szexről, hogy nem számít, ha nem tökéletes a testünk, mert a partnerünk ugyanazt érzi. Nem számít, ha sose érintettél nőt, mert az vagy, és eleve tudod, mit szeretsz. Amikor Zoe végre leveszi a blúzomat, azt hiszem, feljajdulok, mert betakarja a szájával a szájamat, és elnyeli a hangot. Aztán róla is lekerül a blúz, meg a többi. Sima lábak, ormok és völgyek, sóhajok és esengések szövedéke vagyunk. Zoe mohó, én lassítani

próbálok, valahogyan mégis találkozunk a dicsőséges középúton.

Utána összebújunk a takaró tetején. Érzem a bőre, a verejtéke, a haja szagát, és örülök a gondolatnak, hogy ha el is megy a házamból, az ágyneműm megőrzi ezt az emléket. Ám az, ami ilyen tökéletes, nem tart sokáig. Jártam már ezen az úton hetero nővel, tudom, hogy az ábránd megvalósulása nem mindig jelent maradandóságot. Azt el tudom hinni, hogy Zoe akarta ezt kettőnkkel. De azt nem bírom elhinni, hogy a folytatást is akarja.

Mocorog álmában, és átfordul, úgyhogy most szembe kerül velem. Lába becsúszik a lábam közé. Közelebb húzom, és azon tűnődöm, mikor kopik meg az újdonságom.

Két hét múlva még mindig várok. Zoe és én együtt töltöttünk minden éjszakát, olyannyira, hogy már meg sem kérdezem, át akar-e jönni munka után, mert tudom, hogy otthon fog várni kínai készétellel, vagy egy DVD-vel, amit már régóta meg akartunk nézni, vagy egy frissen sütött pitével, és hosszasan bizonygatja, hogy egyedül nem bírja megenni.

Vannak pillanatok, amikor el sem hiszem, hogy ilyen boldog vagyok. De minden ilyen pillanatra vagy kétszer annyi jut, amikor azon tipródom, hogy Zoénak ez még mindig a csillogó, új játék. Négyszemközt olyan, de olyan meleg. Elolvassa az összes régi *Curve* magazinomat.

Felhívja a kábelszolgáltatóját, és előfizet a Logo csatornára. Szóba hozza Provincetownt: jártam-e már ott, megyek-e még. Úgy viselkedik, mint én, amikor tudomásul vettem, ki vagyok: mintha húsz év után először engedték volna ki a kalitkából. Ám sose mondta senkinek – még nekem sem hogy beleszeretett egy nőbe. Sose volt még olyan viszonya, ami miatt összesúgnak az ember háta mögött az utcán. Sose nevezték buzinak. Neki ez még nem realitás. Ha pedig az lesz, visszajön hozzám, és megmondja, hogy az egész egy csodálatos, felemelő tévedés volt.

És mégis… túl gyenge vagyok elutasítani most, amikor engem akar. Amikor olyan piszok jó érzés vele lenni.

Ezért mondok igent azonnal, amikor megkér, hogy legyek ott a második zeneterápián, amit Lucynek tart. Ezt kértem tőle az első alkalommal is, de ma már tudom, hogy nemcsak Lucy érdekében akartam ott lenni, hanem azért is, hogy lássam Zoét munka közben. Ő különben is nemet mondott, és akkor igaza is volt, de most, miután Lucy meglógott előle, már más húrokat kezdett pengetni. Azt hiszem, azért akar ott látni, hogy eltorlaszoljam az ajtót, ha Lucy újból szökni próbál.

Segítek becipelni egy csomó hangszert az autójából.

– Lucy fog játszani ezen? – kérdezem, míg leteszek egy apró marimbát.

– Nem. Semmiféle hangszeren sem játszik. Ezeknek, amiket ma hoztam, az az érdekessége, hogy nem kell

zenei képzettség a jó hangzáshoz. Mindegyik pentatonra van hangolva.

– Az mi?

– Ötfokú skála. Különbözik a heptaton skálától, amelynek hét foka van, mint a dúr hangsornak: dó, ré, *mi, fá, szó, lá, ti.* A világon mindenütt megtalálható: a dzsesszben, a bluesban, a kelta zenében, a japán népzenében. Egyszerűen nem lehet vele melléfogni: játszhatsz akármelyik hangsorban, jól hangzik.

– Nem értem.

– Ismered a „My Girl” című számot? A Temptationstől?

– Aham.

Zoe fölemeli a térdhárfát, és eljátssza a nyitódallamot, azt az emelkedő, ismétlődő, ismerős hat hangot.

– Ez egy pentaton hangsor. Mint ahogy az a dallam is, amit a földönkívüliek megértettek a *Harmadik típusú találkozásokban.* És a blues hangsora is a moll pentaton skálán alapul. – Leteszi a hárfát, a kezembe ad egy fakalapácsot. – Próbáld meg.

– Kösz, de nem. Az utolsó próbálkozásom a hangszerekkel egy hegedű volt, nyolcéves koromban. A szomszédok kihívták a tűzoltókat, mert azt hitték, hogy egy állat haldoklik a házunkban.

– Csak *próbáld* ki!

Fogom a kalapácsot, és bátortalanul rákoppantok a marimba egyik lemezére. Aztán egy másikra. Aztán egy

harmadikra. Aztán megismétlem a mintát. Mire észbe kapok, már le is játszottam egy dallamot.

– Hát ez klassz! – kiáltok fel.

– Tudom. Elveszi a stresszt a zenéből.

Képzeljék el, ha az életnek is lenne pentaton skálája: mindegy, hova lépünk, egyszerűen nem foghatunk mellé!

Csak akkor adom vissza Zoénak a kalapácsot, amikor Lucy becsoszog. Mogorva pillantást vet Zoéra, aztán rám, és rögtön felméri, hogy ezúttal nem lesz könnyű elszöknie. Leveti magát egy székre, és rágcsálni kezdi a hüvelykujja körmét.

– Szia, Lucy – mondja Zoe. – Örülök, hogy ismét látlak.

Lucy buborékot fúj a rágógumijából. Felállok, fogom a szemétkosarat, és addig tartom az álla alá, amíg bele nem köpi. Utána bezárom a sajátos nevelési igényekhez kialakított szoba ajtaját, hogy a folyosói zaj ne zavarja Zoe munkáját.

– Mint látod, ma Ms. Shaw is csatlakozik hozzánk, mert nem szeretnénk, hogy ismét elszólítsanak a folyó ügyeid – mondja Zoe.

– Vagyis azt akarják, hogy ne dobbanthassak – feleli Lucy.

– Azt is – helyeselek.

– Arra gondoltam, Lucy, esetleg mondhatnál egy olyan dolgot, ami tetszett a múltkori alkalommal, hogy ma is megismételhessük…

– Az tetszett, hogy korán olajra léptem – feleli Lucy.

Zoe helyében én már bizonyosan megfojtottam volna a kölyköt, de ő csak mosolyog.

– Oké – mondja. – Hát akkor kezdjünk hozzá. – Fogja a térdhárfát, és az asztalra teszi, Lucy elé. – Láttál már ilyet? – Amikor a lány a fejét rázza, Zoe megpendít néhány húrt. A hangok egyszer csak bölcsődallá rendeződnek.

– *Aludj, baba, hunyd be szemed* – énekli halkan Zoe. – *Mama vesz majd szajkót neked. S ha a szajkó nem csicsereg, kapsz majd gyémánt karperecet.* – Leteszi a hárfát. – Sose értettem ezt a szöveget. Hát nem kellene inkább egy szajkó, amelyik utánad mond mindent, amire megtanítod? Az annyival klasszabb, mint egy ékszer. – Még néhányszor megpendíti a hárfát. – Szeretnéd kipróbálni?

Lucy nem mozdul.

– Nekem inkább a gyémánt karperec kéne – mondja végül. – Bevágnám a zaciba, vennék az árából egy buszjegyet, és elhúznék innen a fenébe.

Egy éve ismerem Lucyt, de még egyszer se hallottam tőle ilyen hosszú választ. Meg vagyok döbbenve. Talán a zene tesz ilyen csodákat. Előrehajlok, hogy lássam, mit csinál Zoe.

– Tényleg? – kérdezi. – Hova mennél?

– Hova *nem* mennék?

Zoe közelebb húzza a marimbát, és játszani kezd valamilyen afrikainak vagy karibinak tűnő ritmusban.

– Én is sokat gondoltam rá, hogy beutazom a világot. Diplomázás után akartam megcsinálni. Az egyik helyen beállok pincérnőnek, vagy valami hasonló, és addig dolgozom, amíg összeszedek annyi pénzt, hogy továbbmehessek. Mindig olyan ember akartam lenni, akinek az összes cucca elfér egy hátizsákban.

Lucy először kezd el igazán odafigyelni Zoéra.

– Miért nem csinálta meg?

Zoe vállat von.

– Közbeszólt az élet.

Vajon milyen helyekről álmodhatott? Egy érintetlen tengerpartról? Egy hatalmas gleccsermezőről? A könyvárusok pulijairól a Szajna partján?

Zoe játszani kezd egy másik dallamot a fakalapáccsal. Ez úgy hangzik, mint egy polka.

– Ennek a két hangszernek az a klassz tulajdonsága, hogy mind a kettő pentaton skálára van hangolva. Rengeteg népzene alapul ezen a skálán. Néha meghallunk egy dallamfoszlányt, és beugrik róla egy kép a Föld egy távoli sarkáról. Ez sem rossz dolog, ha már az ember egyszer nem mehet oda, mert, teszem azt, matekórája lesz. – Kocogtat a kalapáccsal. A dallam ázsiai, a hangok fel-alá ugrálnak a skálán. Behunyom a szememet, és cseresznyevirágokat, papírházakat látok. – Tessék! – mondja Zoe, odanyújtva a kalapácsot Lucynek. – Mi lenne, ha játszanál nekem egy dalt, amelyik úgy hangzik, mint az a hely, ahol lenni szeretnél?

Lucy az öklébe fogja a kalapácsot, megbámulja. Megüti a legfelső lemezt, csak egyszer. Úgy hangzik, mint egy éles kiáltás. Megüti még egyszer, aztán kiejti az ujjai közül a kalapácsot.

– Hú, ez nagyon meleg! – mondja.

Akaratlanul megrándulok.

Zoe még csak rám se néz.

– Ha úgy érted a „meleg” szót, hogy „lágy és kellemes”, márpedig így kell lennie, ugyanis nem tudom elképzelni, hogy a marimba-játéknak bármiféle köze lehessen a szexuális irányultsághoz, akkor egyet kell értenem veled. Szerintem a japán népdalok nagyon mélabúsak.

– És ha nem abban az értelemben használtam? – kérdezi kihívóan Lucy.

– Akkor, azt hiszem, fel kell tennem magamnak a kérdést, hogy miért skatulyáznak be olyan készségesen másokat a gyerekek, akik senkitől, még a pszichiáterektől sem tűrik el, hogy beskatulyázzák őket?

Lucy ettől begubózik. Eltűnik a lány, aki hajlandó volt beszélni a szökési szándékairól, átveszi a helyét az összeszorított száj a dühös tekintet a keresztbe font kar. Egy lépés előre, kettő hátra.

– Szeretnéd kipróbálni a marimbát? – kérdezi újból Zoe.

A hallgatás kőfalába ütközik.

– Hát a hárfát?

Amikor Lucy most sem vesz tudomást róla, Zoe félretolja a hangszert.

– A zeneszerzők a zenével fejezik ki azt, amit nem kaphatnak meg: ez lehet egy hely, lehet egy érzés. Néha úgy érzed, szétrobbansz, ha nem engedsz ki egy keveset a belső nyomásból. Ilyenkor egy dal lehet a szelep. Mit szólnál hozzá, ha kiválasztanál egy dalt, és megbeszélnénk, hova visz el, amikor hallgatjuk?

Lucy behunyja a szemét.

– Választhatsz – mondja Zoe. – *Áldott kegyelem. Wake me Up when September Ends. Good bye, yellow brick road.*

Ennél különbözőbb számokat nem is szedhetett volna össze: egy zsoltárt, a Green Day egyik dalát és egy Elton John-örökzöldet.

– Na jó – mondja Zoe, amikor a lány nem reagál. – Akkor én választok. – Játszani kezd a térdhárfán. Fátyolos mélységben kezdi, azután felszárnyal a hangja:

Egy égi hang, egy áldott szó
a lelkünk járja át,
ki eltűnt, újra megkerült,
ki vak volt, újra lát.

Zoe énekhangjának melegsége olyan, mint egy csésze tea egy esős délutánon, mint egy pokróc a didergő vállán.

Sok nőnek szép a hangja, de az övének lelke van. Szeretem, hogy amikor reggel fölkel, olyan reszelősen beszél, mintha homok lenne a torkában. Szeretem, hogy amikor mérges, nem kiabál, hanem kiénekel egy koloratúr hangot.

Látom Lucyn, hogy könnyes a szeme. Lopva rám sandít, és letörli a könnyeit, amikor Zoe néhány akkorddal befejezi a dalt.

– Ahányszor hallom ezt a zsoltárt, mindig egy fehér ruhás lányt látok, aki mezítláb áll egy hintán – mondja Zoe. – És a hinta egy hatalmas, öreg szilfáról lóg. – Nevet, rázza a fejét. – Csak tudnám, miért, hiszen a dal egy meghasonlott rabszolga-kereskedőről szól, akinek valamilyen isteni erő megmutatta, mivé kellene lennie inkább. No és te? Neked mi jut eszedbe a dalról?

– Hazugságok.

– Csakugyan? – kérdi Zoe. – Ez érdekes. Milyen hazugságok?

Lucy olyan hirtelen áll fel, hogy felborul a széke.

– Gyűlölöm ezt a dalt! Gyűlölöm!

Zoénak talán sikerül közelebb kerülnie hozzá.

– Remek! Éreztél valamit a zenétől! Mit gyűlöltél benne?

Lucy szeme elkeskenyedik.

– Hogy maga énekelte – mondja, és félretaszítja Zoét az útból. – Végeztem! – Távozóban belerúg a marimbába, amely mély hangon búcsúzik tőle.

Zoe hozzám fordul, amint az ajtó bevágódik Lucy mögött.

– Na végre! – mondja ragyogó arccal. – Ma legalább kétszer annyi ideig maradt!

– A halott ember a vonaton – mondom.

– Tessék?

– Nekem erre kell gondolnom a daltól. Egyetemista voltam, hálaadásra utaztam haza. Tömve voltak a vonatok, így végül egy öregember mellett kötöttem ki. Megkérdezte, hogy hívnak. Mondtam neki, hogy *Vanessának,* mire azt kérdezte: *milyen Vanessának?* Nem ismertem, és féltem megmondani neki a teljes nevemet, mert hátha sorozatgyilkos, vagy ilyesmi, úgyhogy inkább a középső nevemet mondtam: *Vanessa Grace.* Akkor elkezdett énekelni, de úgy, hogy az én nevemet mondta az *Amazing Grace* helyett. Gyönyörű, mély hangja volt, az emberek megtapsolták. Én szégyenkeztem, de ő egyfolytában beszélgetni akart, ezért úgy tettem, mintha elaludtam volna. Mikor megérkeztünk a végállomásra, az ablaknak dőlt, és behunyta a szemét. Megráztam, mondtam neki, hogy le kell szállni a vonatról, de nem ébredt fel. Odahívtam egy kalauzt, jött a rendőrség meg a mentő, és el kellett mondanom nekik mindent, amit tudok róla. Vagyis úgyszólván semmit. – Habozok. – Murray Wassermannak hívták, nem ismertem, és mégis én voltam az utolsó, akinek énekelt, mielőtt meghalt.

Amikor befejezem, Zoe hatalmas szemekkel bámul rám. A terem ajtajára pillant, hogy megnézze, csukva van-e, aztán átölel.

– Szerintem nagyon szerencsés pasas volt.

Kétkedve nézek rá.

– Mert meghalt? A vonaton? Egy nappal hálaadás előtt?

– Nem – mondja Zoe. – Hanem mert te ültél mellette az élete utolsó útján.

Lehajtom a fejem. Nem vagyok imádkozós típus, de abban a pillanatban azért könyörgöm, hogy ha rám kerül sor, még mindig együtt utazzunk Zoéval.

Egy nappal azután, hogy közöltem anyámmal, leszbikus vagyok, elmúlt a sokk, és anya elárasztott kérdésekkel. Azt kérdezte, ez is csak egy olyan korszak-e, amelyen át kell esnem, mint például amikor mindenáron lilára akartam festeni a hajamat, és szemöldökpiercinget csináltattam. Mikor azt feleltem, hogy maradandónak tekintem vonzódásomat a nőkhöz, sírva fakadt, és megkérdezte, miben nem teljesítette anyai kötelességét. Azt mondta, imádkozni fog értem. Minden este, mielőtt lefeküdtem, másmás röplapot csúsztatott be az ajtóm alatt. Jó sok fa halt meg azért, hogy a katolikus egyház prédikálhasson a homoszexualitás ellen.

Ellentámadást indítottam. Fogtam egy vastag filctollat, és minden röplapra ráírtam valamelyik hírességnek a nevét, akinek meleg gyereke van: Cher, Barbra Streisand,

Dick Gebhardt, Michael Landon, és becsúsztattam őket az anyám ajtaja alatt.

Mivel nem tudtunk kimozdulni a holtpontról, végül belementem, hogy beszéljek a plébánosával. A pap azt tudakolta, hogyan vagyok képes ilyet művelni azzal az asszonnyal, aki fölnevelt – mintha a szexualitásom személyes támadás lenne az anyám ellen. Megkérdezte, nem fordult-e meg a fejemben, hogy inkább apáca legyek. Többször is megkérdezte, félek-e, magányos vagyok-e, nem aggodalmaskodom-e túl sokat a jövőmön.

A templomból hazafelé megkérdeztem anyámtól, hogy így is szeret-e még.

– Igyekszem – mondta.

Az első komoly barátnőm (az ő előbújására az anyja csak vállat vont, és annyit felelt: *olyat mondj, amit én nem tudok!)* értette meg velem, hogy az én anyám miért a szöges ellentéte az övének.

– Számára te meghaltál – mondta a barátnőm. – Semmi sem lesz abból, amit megálmodott és kitervelt neked. Ő arról álmodozott, hogy a kertvárosban fogsz lakni a szabvány férjeddel a két gyerekkel meg egy kutyával, erre te fogod magad, és romba döntesz mindent azzal, hogy összeálltál velem.

Úgyhogy hagytam időt anyámnak a gyászra. Sose kérkedtem előtte a barátnőimmel, egyet se vittem haza ünnepi ebédre, nem írtam rá a nevüket a karácsonyi üdvözlőlapra. Nem mintha szégyenkeztem volna –

egyszerűen csak szerettem anyámat, és tudtam, hogy ezt várja tőlem. Mikor megbetegedett és kórházba került, ápoltam, gondoskodtam róla. Szeretem azt gondolni, hogy még mielőtt a morfium átvette az uralmat az agya fölött, megbékült azzal, hogy a leszbikusságom sokkal kevésbé fontos annál, hogy jó gyermeke voltam.

Arra akarok kilyukadni, hogy engem már áthajtottak az előbújás mángorlógépén, és körülbelül annyira vágyom rá másodszor, mint egy gyökérkezelésre. De amikor Zoe könyörög, hogy kísérjem el Darához, amikor beszámol neki rólunk, tudom, hogy menni fogok. Ez az első bizonyítékom arra – talán –, hogy Zoe nem átmenetinek tartja új, meleg énjét.

– Ideges vagy? – kérdezem, mikor megállunk Zoe anyjának ajtaja előtt.

– Nem. Na, jó, igen, Egy kicsit. – Rám pillant. – Ez nagy dolog. Ugye, az?

– Anyád az egyik legnyitottabb ember, akit ismerek.

– Viszont szakértőnek tekinti magát mindenben, ami velem kapcsolatos – mondja Zoe. – Úgy nőttem fel, hogy csak mi ketten voltunk egymásnak.

– Engem is egyedülálló anya nevelt.

– Az más, Vanessa. Anyám máig felhív délelőtt tíz óra három perckor minden születésnapomon, és sikoltozik és liheg a telefonba, hogy felidézze a szülésélményt.

Csak nézek.

– Hát azért ez elég fura.

Zoe mosolyog.

– Tudom. Mama egy unikum. Egyszerre áldás és átok. – Mély lélegzetet vesz, és becsönget.

Dara ajtót nyit. Széthajtogatott drótvállfa van a kezében.

– Zoe! – kiált fel boldogan, amikor meglátja a lányát. – Nem is tudtam, hogy átjössz!

Zoe kényszeredetten nevet.

– Akkor most jön a meglepetés!

Dara sietve megölel engem is.

– Hogy vagy, Vanessa?

– Prímán – mondom. – Soha jobban.

A háttérből egy férfi mély, bársonyos hangja szól. *Érezd a vizet. Érezd meg magad alatt…*

– Ó! – mondja Dara. – Hadd kapcsoljam ki. Gyertek be! – A hifitoronyhoz siet, kikapcsolja a CD-lejátszót, kiveszi a lemezt, és becsúsztatja a plasztiktasakba. – A házi feladatom a varázsvesszős tanfolyamon. Ehhez kell a vállfa.

– Vizet keresel?

– Igen – mondja Dara. – Ha rátalálok, a drótok megmozdulnak a kezemben, és keresztezik egymást.

– Hadd spóroljak meg neked némi fáradságot – mondja Zoe. – Egész biztos vagyok benne, hogy a víz a csapból jön.

– Ó, ti kicsinyhitűek! Csak hogy tudd, drága gyakorlatias lányom, a varázsvesszős kutatás nagyon is

sokat jövedelmez. Mondjuk, be akarsz ruházni egy darab földbe. Nem akarod tudni, mi van a felszín alatt?

– Én valószínűleg egy kútfúró céghez fordulnék – mondom, de hát az csak én vagyok.

– Meglehet, Vanessa, de ki fogja megmondani a kútfúróknak, hol fúrjanak, hm? – mosolyog Dara. – Éhesek vagytok? Van finom püspökkenyér a hűtőben. Az egyik ügyfelem azt szuggerálja magának, hogy cukrász séf lesz…

– Tulajdonképpen azért jöttem, mama, hogy elmeséljek valami fontosat – mondja Zoe. – Valami jó dolgot.

Dara szeme tágra nyílik.

– Megálmodtam én ezt, méghozzá tegnap éjszaka! Hadd találgassak! Visszamész tanulni!

– Hogy? Nem! – mondja Zoe. – Miről beszélsz? Ledoktoráltam!

– De szakosodhattál volna klasszikus énekre! Te hallottad már énekelni, Vanessa?

– Hmm, igen…

– Mama! – vág közbe Zoe. – Nem megyek vissza klasszikus énekszakra! Tökéletesen jól érzem magamat mint zeneterapeuta.

Dara felnéz rá.

– Akkor dzsessz-zongorára?

– Az ég áldjon meg, nem megyek vissza semmiféle iskolába. Azért jöttem ide, mert közölni akarom, hogy a lányod leszbikus!

A szó kettéhasítja a szobát.

– De hát – mondja Dara egy perc múlva. – De hát férjnél voltál.

– Tudom. Akkor Maxszel éltem. Most meg… most meg Vanessával.

Dara felém fordul. Sebzett a tekintete, mintha elárultam volna, amikor azt színleltem, hogy csak barátkozom Zoéval, holott ez csak régebben volt így.

– Tudom, hogy váratlan… – hebegek.

– Ez nem te vagy, Zoe. Ismerlek téged, tudom, ki vagy…

– Én is tudom, és ha azt hiszed, hogy ettől most Harleyra fogok ülni, meg bőrnadrágot veszek fel, akkor egyáltalán nem ismersz. Hidd el, én is meg voltam lepve. Nem gondoltam, hogy ez történik velem.

Dara sírva fakad, és a két tenyere közé fogja Zoe arcát.

– Még férjhez mehetnél!

– Mehetnék, mama, de nem akarok.

– És mi lesz az unokákkal?

– Nagyon úgy tűnik, hogy egy férfival se jött össze – mutat rá Zoe. Az anyja kezéért nyúl. – Találtam valakit, akit akarok. Boldog vagyok. Nem tudsz örülni a boldogságomnak?

Dara teljesen mozdulatlanul ül egy percig, és az összekulcsolt ujjait bámulja. Aztán elhúzódik tőlünk.

– Szükségem van egy percre. – Fogja a varázspálcáit, feláll és kimegy a konyhába.

Miután Dara eltűnik, Zoe könnyes szemmel néz rám.

– Ennyit anyám nyitottságáról.

Átkarolom.

– Hagyd őt békén. Még te is csak szoktatod magad ezekhez az érzésekhez, holott nálad hetek óta tart. Nem várhatod el tőle, hogy öt másodperc alatt túltegye magát a sokkon!

– Szerinted jól van?

Látják, ezért szeretem Zoét. Még ha ki van borulva, akkor is az anyjáért aggódik.

– Megnézem – mondom, és a konyhába indulok.

Dara a konyhapultot támasztja, a varázspálcák mellette hevernek a grániton.

– Én követtem el valamit? – kérdezi. – Talán másodszor is férjhez kellett volna mennem, csak hogy legyen egy férfi a háznál…

– Nem hinném, hogy számítana. Csodálatos anya voltál. Azért is fél annyira Zoe, hogy kitagadhatod.

– Kitagadni? Ne légy már nevetséges! Azt mondta, hogy leszbikus, nem azt, hogy republikánus. – Dara mély levegőt vesz. – Csak az van… csak még hozzá kell szoknom.

– Ezt meg kellene mondanod neki. Meg fogja érteni.

Dara rám néz, aztán bólint. Visszatér a lengőajtón át a nappaliba. Utána akarok menni, de inkább adok Zoénak egy percet az anyjával. Hadd hajtsák végre kapcsolatukban azt az átcsoportosítást és újrarendezést,

amit nekem sose sikerült elérnem az anyámnál, a szeretetnek azt a zsonglőrmutatványát, amikor mindent a feje tetejére állítanak, mégis sikerül megőrizniük a kényes egyensúlyt.

Inkább hallgatózom. Résnyire nyitom az ajtót. Dara éppen azt mondja:

– Jobban akkor sem szerethetnélek, ha azt mondtad volna, hogy hetero vagy. És nem szeretlek kevésbé, amiért azt mondtad, hogy nem az vagy.

Óvatosan visszaengedem az ajtót. Körbefordulok, a gyümölcsöstálat bámulom a pulton, meg a kobaltkék kenyérpirítót és a robotgépet. Dara hátrahagyta a varázspálcáit. Fölveszem, lazán lógatom őket az ujjaim között. Harminc centire sem vagyok a csaptól, de a pálcák nem ugrálnak, nem rándulnak meg és nem is keresztezik egymást. Azt hiszem, megvan bennem a hatodik érzék, a bizonyosság, hogy karnyújtásnyira van, amit keresek, csak még rejtőzködik.

A mozit mintha a melegeknek találták volna ki. Amikor kialszanak a fények, senki sem veszi észre, hogy fogod a barátnőd kezét, vagy odabújsz hozzá. A moziban a figyelem a vászonra, és nem a nézőtérre összpontosul.

Nem az a típus vagyok, aki kérkedik az érzelmeivel. Sose kezdtem el nyilvános helyen csókolózni senkivel. Egyszerűen hiányzik belőlem a tizenéves párok önfeledtsége, akik folyton smárolnak, vagy úgy mennek

az utcán, hogy a kezük félig eltűnik egymás nadrágjában. Nem állítom, hogy szeretnék állandóan úgy járkálni az utcán, hogy átkarolom a barátnőmet, de az zavar, hogy megbotránkozva és feszengve bámulnának rám, ha netán mégis kedvem szottyanna megtenni. Arra kondicionáltak bennünket, hogy a férfiak fegyvert szorongatnak, és nem egymás kezét.

Amikor már a stáblista megy, a nézők elkezdenek feltápászkodni. Mikor felkapcsolják a villanyokat, Zoe még nem emeli föl a vállamról a fejét. Ekkor azt hallom: – Hé! Zoe!

Úgy pattan fel, mint akit rajtakaptak valamin, és széles mosolyra húzza a száját.

– Wanda! – mondja egy ismerősnek tűnő asszonynak. – Hogy tetszett a film?

– Nem vagyok odáig Tarantinóért, de ez tényleg nem volt rossz – mondja Wanda, és belekarol egy férfiba. – Zoe, azt hiszem, te még nem ismered Stant, a férjemet. Zoe zeneterapeuta, aki el szokott járni hozzánk a szeretetotthonba – magyarázza Wanda.

Zoe felém fordul.

– Ő pedig Vanessa… – mondja –… egy barátnőm.

Zoe és én tegnap este ünnepeltük, hogy egy hónapja együtt vagyunk. Pezsgőt ittunk, epret ettünk, és ő megvert scrabble-ben. Szeretkeztünk, és mikor reggel felébredtünk, úgy körém csavarodott, mint a hajnalka indája.

Egy barátnő.

– Mi már találkoztunk – mondom Wandának, de nem teszem hozzá, hogy a halott kisbabának tartott babaköszöntőn.

Kimegyünk a moziból Wandával és a férjével, a film cselekményéről diskurálunk, meg arról, hogy jelölik-e Oscarra. Zoe jó harminc centi távolságot tart tőlem. A szemembe se néz, amíg be nem ülünk az autómba.

Hogy kitöltse a csendet, Wanda és Stan lányáról mesél, aki katona akar lenni, mert a fiúja már be is hajózott. Szerintem nem veszi észre, hogy még egy szót sem szóltam. Hazaérünk hozzám, kinyitom az ajtót, előremegyek, és levetem a kabátomat.

– Iszol teát? – kérdi Zoe, és a konyhába indul. – Teszek fel vizet.

Nem válaszolok. Halálosan meg vagyok sértve, és nem merek beszélni.

Inkább leülök a díványra, és fölveszem az újságot, amelyet ma még nem olvastam el. Hallom Zoét a konyhából, ahogy csészéket vesz ki a mosogatógépből, megtölti a teáskannát, bekapcsolja a tűzhelyet. Mindenről tudja, hol van, hogy melyik fiókban keresse a kanalakat, hogy melyik faliszekrényben tartom a filteres teát. Úgy mozog a házamban, mintha ide tartozna.

Üres tekintettel bámulom a vezércikket, amikor bejön a nappaliba, a dívány támlájának dől, és átkarol hátulról.

– Írtak a rendőrfőnök botrányáról?

Ellököm.

– Ne!

Hátrál.

– Ennyire szíven talált a film?

– Nem a film. – Megfordulok, hogy ránézzek. – Te!

– Én? Mit tettem én?

– Mit *nem* tettél, Zoe! – mondom. – Hogy is van ez? Csak akkor kellek, ha senki sincs a közelben? Boldogan jössz hozzám, amikor senki sem látja?

– Oké, látom, rosszkedvedben vagy…

– Eléggé nyilvánvaló volt, mennyire nem akartad, hogy Wanda megtudja, hogy együtt vagyunk…

– A magánéletem részletei nem tartoznak a munkáltatóimra…

– Ó, igen? Azt azért elmondtad neki, amikor utoljára voltál állapotos? – kérdezem.

– Természetesen elmondtam…

– Na, ugye! – Nyelek egyet, és nagyon igyekszem nem sírni. – Azt mondtad Wandának, hogy egy barátnőd vagyok!

– *Az* is vagy! – mondja Zoe ingerülten.

– *Csak* egy vagyok?

– Hát minek nevezzelek? A szeretőmnek? Az úgy hangzik, mint egy rossz film a hetvenes évekből. A partneremnek? Még azt se tudom, mik vagyunk! Közted és köztem az a különbség, hogy engem nem érdekel, minek hívják! Nincs szükségem rá, hogy felcímkézzék a

közönség számára. Akkor *neked* miért van? – A teáskanna fütyülni kezd a konyhában. – Nézd – vesz mély lélegzetet –, túlreagálod a dolgot. Kikapcsolom a tűzhelyet, és hazamegyek. Aludjunk rá egyet, és holnap megbeszéljük.

Kimegy a konyhába, de ahelyett, hogy elengedném, utána megyek. Figyelem mozgásának céltudatos kecsességét, ahogy leveszi a főzőlapról a teát. Mikor felém fordul, az arca sima, kifejezéstelen.

– Jó éjszakát – mondja.

Elmegy mellettem, de amint a konyhaajtóhoz ér, megszólalok.

– Félek.

Zoe tétovázik, két kézzel fogja az ajtófélfát, úgy, mintha foglyul esett volna két pillanat között.

– Attól félek, hogy rám unsz – vallom be. – Hogy belefáradsz ebbe az életbe, amelyet még mindig nem fogad el száz százalékig a társadalom. Attól félek, hogy ha túlságosan beleélem magam, a padlóra kerülök, amikor majd elhagysz.

Zoe egyetlen lépéssel keresztülvág a konyhán, és elém áll.

– Honnan veszed, hogy elhagynálak?

– A zenei válogatásom miatt – mondom. – És azért, mert fogalmad sincsen róla, hogy ez milyen nehéz. Nap mint nap aggódom, hogy egyszer egy szülő kipécéz, és meggyőzi az iskolatanácsot, hogy bocsássanak el. Hallgatom a híreket, és a politikusokat, akik semmit sem

tudnak rólam, de eldöntik, mit szabad tennem, és mit nem szabad. Nem értem, miért mindig az a legérdekesebb bennem, hogy meleg vagyok, és nem az, hogy Oroszlán vagyok, vagy hogy tudok dzsiggelni, vagy hogy a zoológia volt a főtárgyam.

– Te tudsz dzsiggelni? – kérdi Zoe.

– A helyzet az – mondom –, hogy negyven évet éltél le heteróként. Miért ne akarnál visszatérni a kisebb ellenállás felé?

Zoe úgy néz rám, mintha hihetetlenül nehézfejű lennék.

– Azért, Vanessa, mert nem vagy hapsi.

Azon az éjszakán nem szeretkezünk. Isszuk a teát, amelyet Zoe főzött, és arról mesélek neki, amikor először buziztak le. Utána hazajöttem és sírtam. Arról beszélgetünk, mennyire utálom, hogy a szerelő mindig azt hiszi, tudom, miről beszél, ha az autómon dolgozik, csak azért, mert leszbikus vagyok. Még egy kis bemutatót is tartok neki dzsiggből: sarok-talp-vált, sarok-talp-vált. Összebújunk a díványon.

Az utolsó gondolatom, amire emlékszem, mielőtt elalszom Zoe karjaiban: *ez is jó.*

Noha csalódtam a röntgenszemüvegben, amelyet a Bazooka rágókkal nyertem, újra spórolni kezdtem még egy tárgyra, amelyet okvetlenül meg kellett kapnom.

Szerencsehozó bálnafog volt egy kulcstartón. A leírása keltette föl az érdeklődésemet:

Egy életre garantálja gazdájának a szerencsét!

A röntgenszemüveg után nem vártam el, hogy a bálnafog igazi bálnából legyen, vagy egyáltalán, hogy igazi fog legyen. Valószínűleg műanyagból lesz, a tetején kulcskarikával. Ettől függetlenül ismét félretettem a zsebpénzemet a rágógumira. Vadásztam anyám kocsijának padlóján az apróra, hogy összeszedjem az egy dollár tíz centet a szállításra és a kézbesítésre.

Három hónap múlva megvolt a hatvanöt Bazooka-csomagolásom, és feladtam a borítékot, hogy megkapjam a nyereményt. Mikor megjött a kabala, már-már csodálkoztam is, hogy a fog valódinak tűnt (bár azt meg nem mondhattam, hogy bálnától származott-e), és az ezüst kulcskarika, amelyen függött, nehéz volt és fényes. A hátizsákom első zsebébe csúsztattam, és kívánni kezdtem.

Másnap ünnepelték a Valentin-napot az iskolában. Mindenki készített cipősdobozból és kartonpapírból egy kis „postaládát". Akkoriban a tranzakcióanalízis volt a divatos pszichológiai irányzat, és hogy senki se érezze azt, hogy kihagyták, a tanító néni kitalált egy bombabiztos tervet: minden lány küld képeslapot minden fiúnak, és

fordítva. Tehát mindenképpen számíthattam tizennégy szívre a tizennégy Csőrike- és Szilveszter-képeslapért cserébe, amit a fiú osztálytársaimnak küldtem – még Luke-nak is, sajnos, aki piszkálta az orrát, és megette, amit ott talált. Tanítás után hazavittem a cipősdobozomat, az ágyamra ültem, és szétválogattam a lapjaimat. Meglepetésemre volt egy plusz. Igen, minden fiútól kaptam egy szívet, úgy, ahogy vártam. De a tizenötödik Eileen Connellytől jött, akinek ragyogó kék szeme volt, a haja pedig olyan fekete, akár az éjszaka, és egyszer átkarolt a tornaórán, mert meg akarta mutatni, hogy kell helyesen tartani a baseballütőt. Boldog Valentin-napot kíván Eileen, ez állt a lapon, és nem számított, hogy lemaradt róla a szeretettel. Nem számított, hogy Eileen valószínűleg az osztály minden lányának küldhetett ilyen képeslapot. Én csak annyit tudtam abban a pillanatban – és csak az érdekelt –, hogy gondolt rám egy kicsit. Meg voltam győződve róla, hogy ezt a pluszszívet kizárólag a bálnafog-talizmán miatt kaptam, amelyik valóban hatékonynak bizonyult.

Ahányszor költöztem – hazulról az egyetemi kollégiumba, az egyetemi kollégiumból a városi lakásomba, a városi lakásomból ebbe a házba –, leselejteztem a felesleges holmimat. És minden alkalommal megtaláltam az éjjeliszekrényemen a bálnafog-talizmánt. Valamiért sose bírtam megválni tőle.

És úgy látszik, még mindig működik.

MAX

Van a bátyám hátsó udvarának a végében, a keleti sarokban négy fehér márványkorong. Túl kicsik, hogy lépőkövek lehessenek, párat még el is takar egy elvadult cserje – olyan rózsabokrok, amelyeken látszik, hogy sose metszették őket. Azoknak a babáknak az emlékkövei, akiket Reid és Liddy elvesztettek.

Ma leteszem az ötödik követ.

Ezúttal Liddy nem volt túlságosan előrehaladott állapotban, de azért a házat betölti a sírás. Szívesen mondanám, hogy azért jöttem ki, mert nem akarom zavarni a bátyámat és a feleségét a gyászban, de az az igazság, hogy túl sok emléket hozott vissza. Így inkább elmentem a kertészetbe, és kerestem egy ugyanilyen márványkorongot. Azon gondolkozom, hogy amikor felenged a föld – hálából mindazért, amit Reid tett értem kertesíteni fogom ezt a zugot. Azon gondolkozom, hogy ültetek ide egy birsalmafát, pár barkafüzet, tarka rózsaloncot. Középre beállítok egy kis gránitpadot a korongok közé – olyan hely lesz, ahova Liddy kijöhet, hogy csak elüldögéljen, gondolkozzon, és imádkozzék. És úgy fogom elosztani a növényeket, hogy mindig legyen, ami virágzik. Lesznek kékek és lilák, jácint, búzavirág, borágó, lila verbéna, és a legfehérebb fehérek: magnólia, díszkörte, fátyolvirág.

Épp kezdem felvázolni magamban ezt az angyalkertet, amikor lépéseket hallok a hátam mögött. Reid áll mögöttem zsebre tett kézzel.

– Szia – mondja.

Megfordulok, belehunyorgok a napba. – Hogy van?

Reid vállat von.

– Tudod.

Tudom. Sose éreztem magam olyan elveszettnek, mint akkor, amikor Zoe elvetélt. Ebben minden leendő szülő egy nevezőn van az Örök Dicsőség gyülekezetével: nekik minden élet élet, mindegy, milyen apró. Ezek nem sejtek, ezek a jövőd.

– Most Clive tiszteletes van bent nála – teszi hozzá Reid.

– Őszinte részvétem, Reid – mondom. – Bár tudom, hogy ez most nem segít. – Zoe is, én is megjártuk a klinikát, hogy elvégezzék rajtunk a meddőségi teszteket. Nem nagyon emlékszem, mitől volt olyan alacsony a spermaszámom, és arra sem, hogy azok miért nem voltak elég mozgékonyak, de azt tudom, hogy genetikai oka volt. Vagyis Reid valószínűleg ugyanebben a cipőben jár.

Hirtelen lehajol, és fölemeli a márványkorongot, amelyet vásároltam. Nem tudtam eléggé kivájni a fagyott földet ahhoz, hogy elhelyezhessem. Nézem, ahogy Reid forgatja, majd megfogja, mint egy diszkoszt, és odavágja a kerti grillsütő téglafalához. A márvány kettétörik, és a földre zuhan. Reid letérdel, és a tenyerébe hajtja az arcát.

Tudniuk kell, hogy a bátyám a leghiggadtabb emberek közé tartozik, akiket ismerek. Valahányszor kezdek szétesni, ő az, akire számíthatok, hogy egészben tart. Bénító látvány, hogy így elveszítse az önuralmát.

Megragadom a vállát.

– Reid, öreg, le kell nyugodnod!

Látom a leheletét a fagyos levegőben.

– Clive tiszteletes Istenről beszél, Istenhez imádkozik, de tudod-e, Max, mit gondolok én? Azt gondolom, hogy Isten rég kijelentkezett. Rá se bagózik arra, hogy a feleségem gyereket akar.

Amióta megkereszteltek, kezdem azt hinni, hogy Istennél mindennek oka van. Az logikus, ha a gazemberek megkapják, amit érdemelnek; de azt már nehezebb felfogni, hogy a Megváltó, aki szeret minket, hagyja, hogy ilyenek történjenek jó emberekkel. Sokat és buzgón imádkoztam ebben a témában, igyekeztem rájönni a nyitjára, és úgy tűnik, hogy ha Isten küld valami rosszat, az az esetek többségében jel – így tudatja velünk, ha nem is túl finoman, hogy elszúrjuk az életünket. Talán nem a megfelelő lánnyal járunk, vagy túl beképzeltek lettünk, vagy csak túlságosan ragaszkodunk az itthez és a mosthoz, és közben megfeledkeztünk arról, hogy az önzetlenség a legfontosabb a világon. Gondoljanak csak azokra az emberekre, akik túléltek egy gyógyíthatatlan betegséget – milyen sokan kezdenek hálálkodni Jézusnak? Na, szóval arra akarok kilyukadni, hogy talán eleve azért betegedtek

meg, mert Isten egyedül a betegséggel tudta felhívni magára a figyelmüket.

Elmondhatom – habár fáj ilyet mondani –, hogy most már belátom, én vagyok az oka, amiért Zoénak és nekem nem lehetett gyerekünk. Jézus addig püfölte a fejemet egy szörfdeszkával, amíg meg nem értettem, hogy nem vagyok érdemes az apaságra, amíg be nem fogadom a Fiút. Ám Reid és Liddy esete más tészta. Ők mindig mindent helyesen csináltak. Nem érdemlik meg ezt a bánatot.

Clive tiszteletes kijön a házból. Reid elé áll, magas alakja árnyékot vet rá.

– Magát is kidobta – állapítja meg Reid.

– Liddynek egy kis időre van szüksége – mondja a lelkipásztor. – Ma este még visszajövök, Reid, és megnézem.

Clive tiszteletes nem várja, hogy kikísérjék. Reid az arcát dörgöli.

– Nem akar szólni hozzám. Nem akar enni. Nem veszi be a gyógyszert, amit a doktor adott. Még csak imádkozni sem akar. – Rám néz, a szeme véreres. – Bűn azt mondani, hogy szerettem ezt a kisbabát, nagyon szerettem, de a feleségemet még jobban szeretem?

A fejemet rázom. Miután annyiszor szorultam sarokba, és nem találtam a kiutat, amíg észre nem vettem, hogy a bátyám keze értem nyúl, végre én lehetek az, aki érte nyúl.

– Reid – mondom –, szerintem én tudom, mit tegyünk.

Tíz órába telik, amíg elhajtok Jersey-be és vissza. Amikor befordulok Reidék felhajtójára, a hálószobában sötét van. A bátyám a konyhában mosogat. Liddy rózsaszín, fodros kötényét viseli, amin a következő a felirat: Mert én vagyok a szakács, azért.

– Helló! – köszöntöm, mire Reid felém fordul. – Hogy van?

– Ugyanúgy – feleli Reid. Gyanakodva bámulja a papírzacskót a kezemben.

– Bízzál bennem. – Előveszek egy tasak vajas pattogatott kukoricát, és beteszem a mikróba. – Visszajött Clive tiszteletes?

– Aham, de Liddy továbbra sem áll szóba vele.

Azért, mert nem akar beszélni, gondolom. A beszéd azonnal visszaviszi a lidércnyomásba. Most menekülnie kell.

– Liddy nem eszik mikrózott pattogatott kukoricát – mondja Reid.

Pontosabban a bátyám nem hagyja, hogy Liddy mikrózott pattogatott kukoricát egyen. Reid nagy barátja a biotáplálkozásnak, bár nem tudom, hogy az egészsége miatt-e, vagy csak azért, mert szereti a legdrágább dolgokat vásárolni mindenből.

– Egyszer mindent el kell kezdeni – válaszolom. A mikro csöng, kiveszem a felpüffedt tasakot, feltépem, beleborítom egy nagy kék cseréptálba.

A hálószobában vaksötét van és levendulaillat. Liddy fekszik a széles ágyban a takarók alatt, háttal felém.

– Menj innen! – mormolja. A szavai mintha egy alagút mélyéről szólnának.

Elengedem őket a fülem mellett, és eszem egy marék pattogatott kukoricát.

A hangtól és a vaj szagától megfordul. Hunyorogva néz rám.

– Max – mondja –, most nincs hangulatom a társasághoz.

– Az jó – mondom –, úgyis csak azért jöttem, hogy kölcsönvegyem a DVD-lejátszódat. – Benyúlok a papírzacskóba, előveszem a filmet, berakom a lejátszóba, és bekapcsolom a tévét.

Nem fogja a golyó! ígéri az ajánló.

Nem ég el a tűzben!

Semmi sem állíthatja meg!

A PÓK… elevenen fal fel téged!

Liddy felül, a párnákra támaszkodik. Tekintete a képernyőre téved, az ordítóan művi, óriás tarantellára, amely egy csomó kamaszt rémítget.

– Honnan szerezted ezt?

– Ismerek egy helyet. – Van egy filmes bolt a New Jersey-i Elizabethben, ahol rendelést lehet leadni B kategóriás kultfilmekre. Neten rendeltem tőlük, de mivel nem várhattam meg, amíg kiszállítják a DVD-t, és főleg,

mert itt Liddyről volt szó, inkább lementem autóval a boltba.

– Ez jó lesz – mondom Liddynek. – 1958-as.

– Most nem akarok filmet nézni – mondja Liddy.

– Oké – vonom meg a vállam. – Akkor leveszem a hangot.

Szóval, úgy teszek, mintha nézném a filmet, amiben a kamaszlány és a fiúja a lány eltűnt apját keresik, de egy óriáspók vastag hálóját találják meg helyette. Igazából azonban rá-rásandítok Liddyre, aki kénytelen velem nézni a DVD-t. Pár perc után a térdemen levő pattogatott kukoricáért nyúl. Odaadom neki az egész tálat.

Körülbelül akkor, amikor a kamaszok visszavonszolják a döglött pókot a középiskolai tornaterembe, hogy tüzetesen megvizsgálják – és amikor rájönnek, hogy az még mindig él –, Reid bedugja a fejét a hálószobába. Addigra az ágyon terpeszkedem, azon a felén, ami az övé. Mutatom neki, hogy minden oké, és látom az arcán a megkönnyebbülést, mert Liddy ül, visszatért az élők világába. Reid kihátrál, és becsukja az ajtót.

Fél órával később már csak pár szem kukorica árválkodik a tálban. Amikor a tarantella végre megdöglik az áramtól, Liddyre nézek, és látom, hogy könny csorog végig az arcán.

Egész biztosan nem is tudja, hogy sír.

– Max – kérdezi –, megnézhetjük még egyszer?

Nyilvánvaló haszonnal jár, ha betérünk egy olyan egyházhoz, mint az Örök Dicsőség: ugyanis megváltást nyerünk. De van egy másik előnye is, mégpedig a segítség. Jézust megtalálni olyan, mint a villámcsapás; ez jóval kifinomultabb. A segítség az öreg hölgy, aki bekopogtat Reidhez egy héttel azután, hogy először jártam a templomban, és egy banános kalácsot hoz nekem. A segítség az, hogy bekerül a nevem az imaláncba, ha influenzát kapok. Az, hogy amikor felteszem a szóróanyagomat a templomi hirdetőtáblára, napokon belül letépkedik a kis füleket a telefonszámommal, hiszen szívesen támogatják a magukfajtát. Nemcsak újjászülettem, de kaptam egy népes családot is.

Clive tiszteletes olyan ember, amilyet mindig szerettem volna apának, aki annak ellenére, hogy vétkeztem a múltban, látja bennem a végtelen lehetőséget. Nem arra összpontosít, hogy mi rosszat tettem, hanem a jót magasztalja. Múlt héten elvitt egy olasz étterembe, ahol megünnepeltük, hogy három hónapja vagyok józan; fokozatosan ruház fel egyre több felelősséggel a templomban – egy vasárnapon engem szólított felolvasónak, ma délután pedig én vásárolok be a gyülekezet évi rendes húsospite-vacsorájára.

Fél négy van, Elkin és én toljuk a bevásárlókocsinkat a Stop&Shop-ban. Általában nem innen szerzem be az ennivalót, de a tulajdonos az Örök Dicsőség tagja,

engedményt ad Clive tiszteletesnek, és ami még fontosabb, adományként felajánlotta a csirkehúst.

Megraktuk a kocsikat fagyasztott pitetésztával és zöldségekkel, és épp a hentespultnál várakozunk a félretett csirkemellre, amikor ismerős hangot hallok. Odafordulok, és meglátom Zoét: a címkét böngészi a cézársaláta mártásán.

– Szerintem át kéne ragasztani ezeket a tájékoztató feliratokat – mondja egy másik nőnek. – Zsírtalan, alacsony zsírtartalmú, mérsékelt zsírtartalmú, valamint zsíros, viszont nagyon finom.

A nő kikapja Zoe kezéből a cézár-öntetet, visszateszi a polcra, és levesz helyette egy vinaigrette-mártást.

– Szerintem viszont a pudingnak önálló élelmiszer-kategóriának kellene lennie – mondja –, de az ember nem kaphatja meg mindig, amit akar.

– Mindjárt jövök – mondom Elkinnek, és elindulok Zoe felé. Háttal áll nekem, úgyhogy megütögetem a vállát. – Hahó!

Megfordul, és fülig szalad a szája. Kipihentnek, boldognak látszik, mintha nagyon sokat nevetett volna az utóbbi időben.

– Max! – A nyakamba borul.

Félszegen paskolom a hátát, mert, ugye, hogy lehetne visszaölelni az asszonyt, akitől elváltunk? A nő, akivel vásárol – magasabb, Zoénál valamivel fiatalabb, fiús frizurával – kényszeredetten mosolyog.

Nyújtom a kezem: – Max Baxter.

– Ó! – mondja Zoe. – Max, Ő… Vanessa.

– Nagyon örülök.

– Nahát, hogy kicsípted magad! – Zoe játékosan megcibálja a fekete nyakkendőmet. – És ledobtad a járógipszet!

– Ja – mondom. – Már csak egy merevítő van.

– Mit csinálsz te itt? – kérdi Zoe meglepetten. – Illetve tudom, mit csinálsz… valószínűleg kaját vásárolsz…

– Meg kell bocsátania Zoénak – mondja Vanessa. – Mindig ilyen, ha túl sok kávét iszik reggel.

– Ja – mondom halkan. – Tudom.

Vanessa Zoéról rám néz, aztán ismét vissza Zoéra. Nem tudom, miért, de kicsit pipásnak tűnik. Ha jóban vannak Zoéval, nyilván tudja, hogy én vagyok a volt férj; el nem tudom képzelni, mit mondhattam, amivel felhúztam.

– Elmegyek zöldségért – mondja Vanessa. – Igazán örültem.

– Szintén. – Zoe és én figyeljük, ahogy a bioélelmiszerek felé tart. – Emlékszel, amikor úgy döntöttél, hogy kizárólag biotermékeket eszel, és egy hét alatt megnégyszereződött a fűszerszámlánk? – kérdezem.

– Ja. Ma már csak a bioszőlőhöz és – salátához ragaszkodom – feleli.

– Más kárán tanul az okos, hm?

Azért fura dolog a válás. Zoe és én majdnem egy évtizedig voltunk együtt. Beleszerettem, vele háltam,

gyerekeket akartam tőle. Volt idő – bár jó régen –, amikor senki sem ismert nála jobban. Nem akarok ennivalóról beszélni vele. Meg akarom kérdezni, hogy jutottunk el az esküvői táncunktól ide, egy szupermarketbe, ahol egymástól méternyire állva csevegünk.

Ám Elkin megjelenik a kocsijával.

– Induljunk, öregem. – Biccent Zoénak. – Helló!

– Zoe, ő Elkin. Elkin, ő Zoe. Ma este gyülekezeti vacsora lesz: csirkehúsos pite. Szigorúan házi koszt. Eljöhetnél.

Valami megfagy a vonásaiban.

– Ja. Talán.

– Hát akkor… – Rámosolygok. – Örülök, hogy találkoztunk.

– Én is, Max. – Eltolja mellettem a kocsiját, és odamegy Vanessához, a svájci mángoldhoz. Látom, hogy vitatkoznak, de túl messze vagyok, hogy halljak bármit is.

– Gyerünk! – sürget Elkin. – A nőegyletnek nagyon felmegy a cukra, ha nem hozzuk idejében a hozzávalót!

Amíg Elkin a kasszánál rakosgatja a futószalagra az árut, egyfolytában azon töröm a fejem, mi nem stimmelt Zoéban. Mert egyértelműen klasszul nézett ki, és derűs volt a hangja. Nyilván talált barátokat, akikkel együtt lóg, akárcsak én. Mégis volt benne valami, amit nem tudtam szavakba önteni. Miközben a pénztáros beüti a tételeket,

azon kapom magam, hogy mindegyre vissza-visszanézek, hátha meglátom a polcok között.

Kimegyünk a teherautómhoz, berakodunk a platóra. Szakad az eső.

– Visszaviszem a kocsit! – kiáltja Elkin, és tolni kezdi az egyik tároló felé, amelyik két sorral mögöttünk van. Éppen be akarok szállni a kocsiba, amikor Zoe elém toppan.

– Max! – A haja lobog, mint a papírsárkány farka. Esőcseppek lepik el az arcát, a pulóverét. – Valamit el kell mondanom neked!

Az ötödik randevúnkon a White Mountainsben kempingeztünk. A sátrat egy hapsitól kértem kölcsön, akinek a füvét ápoltam. De mire megérkeztünk, besötétedett, és el is tévedtünk, úgyhogy csak mentünk be az erdőbe, és ott felvertük a sátrunkat. Bebújtunk a sátorba, felhúztuk a cipzárt, és éppen sikerült levetkőznünk, amikor ránk dőlt az egész.

Zoe könnyekben tört ki, és labdává gömbölyödött a sáros földön. A vállára tettem a kezem, minden oké, mondtam, pedig ez hazugság volt. Nem állíthattam el az esőt, nem tudtam helyrehozni a sátrat. Amikor megfordult és rám nézett, akkor vettem észre, hogy nevet, nem sír. Olyan erősen nevetett, hogy alig kapott levegőt.

Azt hiszem, az volt az a pillanat, amikor rájöttem, hogy vele akarom leélni az életemet.

Valahányszor Zoe sírt, amikor kiderült, hogy nem állapotos, mindig reménykedtem, hátha más lesz, nem könnyek. De mindig azok voltak.

Nem tudom, miért gondolok erre éppen most, amikor az eső kiegyenesíti a haját, és kioltja a fényt a szemében.

– Az a nő, akivel vagyok – mondja Zoe –, Vanessa. Ő az új partnerem.

Amikor házasok voltunk, Zoe folyton emlegette, milyen nehéz olyan embereket találni, akik megértik, hogy a zeneterápia hatékony eszköz a gyógyításban, milyen jó lenne összehozni egy olyan terapeuta-közösséget, amilyet a Berklee-n ismert, főiskolás korában.

– Hát ez remek! – mondom, mert láthatólag arra van szüksége, hogy ezt hallja. – Mindig is akartál egy üzlettársat.

– Nem érted. Vanessa a *partnerem*! – Habozik. – *Együtt vagyunk.*

Abban a pillanatban rádöbbenek, mi zavart a boltban. Zoe és ez a nő egy kocsival vásároltak. Miért vásárolnának az emberek élelmiszert együtt, hacsak nem közös a hűtőszekrényük?

Rábámulok Zoéra, nem egészen tudom, mit kellene mondanom. A halántékom bizseregni kezd:

Vagy talán nem tudjátok, hogy a gonosz és igazságtalan emberek nem vehetnek részt Isten Királyságában? Ne csapjátok be magatokat! Sem a szexuális bűnökben élők, sem akik bálványokat imádnak, sem akik házasságtörők,

prostituáltak, sem homoszexuálisok, sem tolvajok, sem pénzimádók, sem részegesek, sem káromkodók, sem csalók nem vehetnek részt Isten Királyságában.

Ez a korinthusiakhoz írott első levél hatodik részének kilencedik és tízedik verse, számomra Isten egyértelmű véleménye a melegek életformájáról. Kinyitom a számat, hogy elmondjam Zoénak, ám helyette csak annyi jön ki rajta: – De hiszen te *velem* voltál! – Mert ennek a kettőnek ki kellene, ki *kell* zárnia egymást.

Elkin megkocogtatja a másik oldalon a teherautó ajtaját, hogy nyissam ki, hadd bújjon be az eső elől. Megnyomom a távirányítót, hallom, ahogy nyílik és csukódik az ajtó, de én továbbra is csak ácsorgok.

Annyi rétege van a bénultságnak, amelyet érzek, hogy azt se tudom, hol kezdjem számolni őket. Van először is a sokk, attól, amit Zoe mondott. Van a hitetlenség, mert nem hihetem, hogy kilenc éven át színlelte nekem a kapcsolatot. És a fájdalom, mert bár nem vagyunk házasok többé, elviselhetetlen gondolat, hogy itt hagyják, ha Krisztus visszajön. Senkinek se kívánnám azt az iszonyatot.

Elkin dudál. Fölrezzenek.

– Hát – mondja Zoe azzal a kis félmosollyal, amelytől minden egyes napon beleszerettem. Megfordul, szaladni kezd visszafelé, a bolt eresze alá, ahol Vanessa várja a bevásárlókocsival.

Ahogy szalad, táskájának szíja lecsúszik a válláról, és megakad a könyökhajlatában. Mikor tolni kezdi a kocsijukat a parkoló felé, Vanessa megigazítja a szíjat, hogy ott legyen, ahol lennie kell.

Lezser, meghitt gesztus. Ugyanaz, amit én is megtettem volna Zoénak valaha.

Nem tudom levenni a szemem róluk, amíg bepakolnak egy ismeretlen autó – retro sportkocsi – csomagtartójába. Bámulom újdonsült meleg volt feleségemet, noha bőrig ázom, noha nem is látok tisztán az esőtől.

Mivel az Örök Dicsőség istentiszteleteit egy iskola dísztermében tartjuk, a tulajdonképpeni hivatal másutt van: egy üzletsoron, egy volt ügyvédi irodában, a Dunkin' Donuts szomszédságában. Van benne egy előszoba recepciós pulttal, egy fénymásoló/tájékoztató iroda kis asztallal, mini hűtőszekrénnyel, kávéfőzővel, egy kápolna, valamint Clive tiszteletes irodája.

– Máris bemehet – mondja Alva, a titkárnője. Alacsony asszony, olyan görbe, akár egy kérdőjel, a koponyáján göndör tincsek fehérlenek. Reid azon viccelődik, hogy Alva az özönvíz óta itt van, és úgy sejtem, igaza lehet.

Clive tiszteletes irodája meghitt és kopott: virágos pamlagok, rengeteg növény, és egy ihletett könyvekkel telezsúfolt polc. Egy pulpituson óriási, nyitott Biblia. Az íróasztal mögött hatalmas festmény: Jézus a poraiból megéledt főnix hátán. Clive tiszteletes mesélte egyszer,

hogy Krisztus eljött hozzá álmában, és azt mondta, szolgálata olyan lesz, mint a mitikus madáré: az erkölcstelenség pöcegödréből fog felszárnyalni a kegyelembe. Másnap reggel a tiszteletes elment, és megrendelte a festményt.

A tiszteletes egy szebb napokat látott zöldike fölé hajlik. Az összes levélcsúcs barna és törékeny.

– Akárhogy gondozom ezt a babácskát, mégis olyan, mintha a halálra készülne – mondja.

Odamegyek a növényhez, beledugom az ujjamat a földbe, hogy megnézzem, mennyire nedves.

– Alva locsolja?

– Hűségesen.

– Gondolom, csapvízzel. A zöldike érzékeny a csapvízben oldott vegyszerekre. Ha átáll desztillált vízre, és levágja a levélcsúcsokat, ismét egészséges, friss zöld lesz.

Clive tiszteletes rám mosolyog.

– Maga egy igazi ajándék, Max.

Szavaitól úgy érzem, mintha tűz gyúlna ki bennem. Annyi mindent elcsesztem az életemben, hogy a dicséret még mindig újság számomra. A tiszteletes a szoba túlsó végében levő díványhoz vezet, hellyel és egy tálka medvecukorkával kínál.

– Nos – kezdi –, Alvától hallom, hogy igencsak zaklatottan beszélt a telefonban.

Nem tudom, hogyan mondjam el, amit mondani akarok. Csak annyit tudok, hogy el kell mondanom. És annak az embernek – Reidnek –, akinek normális körülmények között kiönteném a szívem, épp elég baja van jelen pillanatban. Liddy javulgat, de semmi esetre sem nevezhető száz százalékosnak.

– Biztosíthatom – szólal meg szelíden Clive tiszteletes, hogy a fivére és Liddy még erősebbek lesznek, ha kiállják a legutóbbi próbát. Istennek terve van velük, akkor is, ha ezek a tervek pillanatnyilag még kifürkészhetetlenek.

Kényelmetlenül fészkelődöm, miközben a lelkipásztor a vetélésekről beszél. A bátyámért kellene imádkoznom, ahelyett, hogy itt dagonyázom a zűrzavarban egy olyan asszony miatt, akitől törvényesen elváltam.

– Nem Reidről van szó – mondom. – Tegnap találkoztam a volt feleségemmel, aki elárulta, hogy meleg.

Clive tiszteletes mélyebbre süllyed a foteljében.

– Értem.

– A szupermarketben volt egy nővel… *a partnerével.* Ő nevezte így.

– A cipőmet bámulom. – *Hogy teheti?* Szeretett engem, tudom, hogy szeretett! Feleségül jött hozzám! Ő és én… mi… na szóval, tudja, rájöttem volna, ha csak szerepet játszik. Rájöttem volna. – Elhallgatok, hogy levegőt vegyek. – Ugye, hogy rájöttem volna?

– Talán így is történt – mondja tűnődve Clive tiszteletes –, és végső soron ez láttatta be magával, hogy a házasságának vége.

Lehetséges ez? Fogtam volna Zoe sugárzását? Előbb kiismertem volna, mint ő saját magát?

– Gondolom, hogy most… fogyatékosnak érzi magát – folytatja a lelkész. – Abban az értelemben, hogy ha férfiasabb, talán sose történik meg ez.

Nem bírok a szemébe nézni, de az arcom lángol.

– És azt is gondolom, hogy dühös. Valószínűleg azt érzi, hogy mindenki, aki tudomást szerez a felesége új életstílusáról, magát fogja elítélni, amiért engedte, hogy becsapják.

– Igen! – robban ki belőlem. –Nem tudom… nem bírom… – A szavak elakadnak a torkomon. – Nem értem, miért csinálja ezt!

– Nem rajta múlik – mondja Clive tiszteletes.

– De hát… de hát senki sem születik melegnek! A tiszteletes úr is folyton ezt mondja!

– Igaza van. És nekem is igazam van. Nincsenek biológiai homoszexuálisok, valamennyien heteroszexuálisok vagyunk. De vannak köztünk olyanok, akik sokféle okból arra kényszerülnek, hogy a homoszexuális problémával viaskodjanak. Max, senki sem dönt úgy, hogy a saját neméhez fog vonzódni. De azt mi döntjük el, miként kezeljük ezeket az érzéseket. – Előrehajol, két kezét az ölébe rakja. – A kisfiúk nem

születnek melegnek. Azok az anyák teszik őket ferde hajlamúvá, akik rátelepednek a gyerekeikre és tőlük várják az érzelmi kielégülést, meg a túlzottan elutasító apák, akik miatt a fiúk más, erkölcstelen módon fogadtatják el magukat a férfiakkal. A kislányok egy tartózkodó anya mellett nem kapják meg nőiességük kibontakoztatásához a szükséges szerepmodellt, és gyakran nélkülözniük kell az apát is.

– Zoe egész kicsi volt, amikor meghalt az apja – mondom.

Clive tiszteletes rám néz.

– Max, azt szeretném mondani, hogy ne haragudjon a volt feleségére. Neki nem haragra van szüksége. Amire szüksége van, amit megérdemel, az a maga *kegyelme.*

– Nem… nem értem.

– Fiatalkoromban egy olyan lelkész mellett szolgáltam, akinél konzervatívabbat el sem lehet képzelni. Mindez az AIDS-válság idején történt: Wallace tiszteletes elkezdte látogatni a meleg betegeket a kórházban. Akik jobban voltak, azokkal együtt imádkozott, és a többiekkel is foglalkozott. Idővel egy helyi homoszexuális rádióadó tudomást szerzett róla, mit tesz Wallace tiszteletes, és meghívták a stúdióba. Amikor megkérdezték, mi a véleménye a homoszexualitásról, kereken kimondta, hogy bűn. A műsorvezető elismerte, hogy ez nem tetszik neki, viszont Wallace tiszteletest rokonszenvesnek találta. A következő héten néhány meleg férfi eljött istentiszteletre

Wallace tiszteleteshez. A rákövetkező héten megduplázódott a számuk. A gyülekezet idegeskedni kezdett, és kérdezték, hogy viselkedjenek ezekkel a homoszexuálisokkal, mire Wallace tiszteletes azt felelte: „Hagyjátok leülni őket!” A homoszexuálisok, mondta, nyugodtan csatlakozhatnak a pletykálkodókhoz, a paráznákhoz, a házasságtörőkhöz meg a többi bűnöshöz, akik közöttünk vannak.

Feláll, és az íróasztalához indul.

– Különös világban élünk, Max. Vannak óriásegyházaink. Vannak keresztény kábeltelevízióink, keresztény együttesek szerepelnek a sikerlistákon. Megírták *A viskót*, az ég szerelmére! Krisztus láthatóbb, mint valaha, nagyobb a befolyása, mint valaha. Akkor miért virágzanak még mindig az abortuszklinikák? Miért emelkedik a válások száma? Miért terjed ragályként a pornográfia? – Egy pillanatra elhallgat, de nem hinném, hogy azért, mert a válaszomat várja. – Megmondom én, Max, hogy miért. Azért, mert az erkölcsi gyengeség, amit a külvilágban látunk, elárasztotta a templomot is. Nem is kell messzebb mennie Ted Haggardnál vagy Paul Barnesnál, a tulajdon, szexbotrányba keveredett vezetőinknél! Azért nem szólhatunk hozzá korunk legégetőbb kérdéséhez, mert lemondtunk az erkölcsi fölényünkről.

Némileg zavartan ráncolom a homlokomat. Nem értem, mi köze ennek Zoéhoz.

– Az emberek elmesélik az istentiszteleten, hogy rákjuk van, vagy ha elveszítik a munkájukat. De sose hallunk senkit, aki bevallaná, hogy pornót néz az interneten, vagy homoszexuális álmokat sző. Miért van ez? Miért nem biztos menedék a templom, ahova eljöhetsz, ha megkísért a bűn – bármilyen bűn? Ha nem lehetünk ez a menedék, osztozunk a felelősségben, amikor ezek az emberek elbuknak. Max, maga tudja a legjobban, milyen érzés úgy ülni egy bárpultnál, hogy nem ítélik meg az embert, ha iszik egy pohárral? Miért nem hasonlíthat a templom jobban erre? Miért nem sétálhatunk be azzal, hogy *nahát, Isten, csak te vagy itt? Hiszen ez klassz! Végre magam lehetek!* Nem azt mondom, hogy nem kell tudomást vennünk a bűneinkről, hanem épp ellenkezőleg, felelősséget kell vállalnunk értük. Érti, Max, mire akarok kilyukadni?

– Nem, tiszteletes úr – vallom be –, nem igazán…

– Tudja, mi hozta ma ide hozzám? – kérdezi.

– Zoe?

– Nem. Jézus Krisztus. – Clive tiszteletes szája mosolyra húzódik.

– Azért küldték ide, hogy emlékeztessen engem: nem gabalyodhatunk bele a csatába annyira, hogy megfeledkezzünk a háborúról. Az alkoholisták gyógyulási emlékérmet kapnak, hogy ne feledjék el azt a napot, amelyen józanok lettek. Nálunk maga az egyház jelenti a

nyereményt a homoszexuális számára, aki meg akar változni.

– Nem tudom, hogy Zoe meg akar-e változni…

– Azt már megtanultuk, hogy nem mondhatjuk a várandós asszonyoknak kerek perec, hogy ne szakíttassák meg a terhességüket, hanem segítenünk kell nekik, tanácsot, támogatást, örökbefogadási lehetőséget kínálnunk, hogy azt cselekedjék, ami a helyes. Tehát nem elég egyszerűen kijelenteni, hogy melegnek lenni rossz. El kell hoznunk ezeket az embereket a templomba, meg kell mutatnunk nekik, miként kell helyesen cselekedniük.

Már értem, miről beszél: utat kell mutatnunk. Olyan, mintha Zoe eltévedt volna az erdőben. Arra talán nem vehetem rá, hogy rögtön jöjjön velem, de felkínálhatok neki egy térképet.

– Gondolja, hogy beszélnem kell vele?

– Pontosan, Max.

Csakhogy nekünk közös múltunk van.

És nincs közöm olyan régen ehhez a szüless-újjá-Krisztusban dologhoz, hogy elég meggyőző legyek.

És.

(Még ha nekem fáj is.)

(Még ha kevésbé férfinak érzem is magamat tőle.)

(Ki vagyok én, hogy azt mondjam neki, hogy bűnös?)

Ám ezt az utolsó gondolatot még magamnak sem vallhatom be, pláne Clive tiszteletesnek.

– Nem hinném, hogy igazán kíváncsi lenne az egyház mondanivalójára.

– Sose állítottam, Max, hogy könnyű beszélgetés lesz. De ez nem a nemi erkölcsről szól. Mi nem a melegek ellen vagyunk – mondja Clive tiszteletes. – Mi Krisztusért vagyunk.

Ha így fogalmaznak, minden kitisztul. Nem azért üldözöm Zoét, mert bántott, vagy mert haragszom. Én csak a lelkét próbálom megmenteni.

– Vagyis, mit kell tennem?

– Imádkozzék. Zoénak meg kell vallania a bűnét. És ha nem képes rá, akkor maga imádkozzék érte. Nem vonszolhatja el hozzánk, nem erőltetheti rá a tanácsadást. De megmutathatja neki, hogy ez is egy alternatíva. – Leül az íróasztalához, és lapozgatni kezd egy telefonnoteszben.

– Vannak híveink, akik ugyancsak nem kívánt homoerotikus vonzalmakkal viaskodtak, de inkább megmaradtak a keresztény világnézet mellett.

A gyülekezetre gondolok: a boldog családokra, a derűs arcokra, a csillogásra a szemükben, amit a Szentlélek küldött. Ezek az emberek a barátaim, a családom. Igyekszem nem találgatni, ki élt meleg stílusban. Talán Patrick, a fodrász, aki vasárnaponként mindig úgy választ nyakkendőt, hogy passzoljon a felesége blúzához? Vagy Neal, aki egy belvárosi étteremben mestercukrász?

– Gondolom, találkozott már Pauline Bridgmannel – kérdezi Clive tiszteletes.

Pauline?

Csakugyan?

Pauline és én tegnap együtt daraboltuk a sárgarépát a csirkehúsos pitéhez. Fitos orrú, pici teremtés, aki túlságosan vékonyra tépkedi a szemöldökét. Beszéd közben sokat hadonászik. Úgy rémlik, sose láttam másban, csakis rózsaszínben.

Ha a leszbikusokra gondolok, erőszakos, kötekedő, tüskés hajú nők jelennek meg a szemem előtt, akik buggyos farmert és flanelinget viselnek. Ez persze általánosítás… ám Pauline Bridgemanben akkor sincsen semmi, ami arra utalna, hogy valamikor meleg volt.

De hát Zoéról sem esett le nálam a tantusz.

– Pauline az Exodus Internationaltől kért segítséget. Rendszeresen beszélt a Szabadító Szeretet konferenciáin arról, hogyan szokott le a melegségről. Azt hiszem, ha megkérnénk, boldogan megosztaná a történetét Zoéval.

Clive tiszteletes felírja Pauline telefonszámát egy öntapadós cetlire.

– Majd gondolkozom rajta – kertelek.

– Kérdezhetném, hogy mi veszítenivalója van? Csakhogy itt nem ez a fontos. – Clive tiszteletes kivárja, amíg a szemébe nézek. – Itt az a fontos, hogy Zoe mit veszíthet.

Az örök üdvösséget.

Akkor is, ha már nem a feleségem.

Akkor is, ha sose szeretett igazán.

Elveszem a cédulát Clive tiszteletestől, kettéhajtom, és a pénztárcámba csúsztatom.

Éjszaka azt álmodom, hogy még mindig Zoe férje vagyok, az ágyamban van, és szeretkezünk. Felcsúsztatom a kezemet a csípőjéről a derekára, a hajába temetem az arcomat. Összecsókolom a száját, a torkát, a nyakát, a mellét. Aztán lenézek a kezemre, amely széttárt ujjakkal pihen a hasán.

Nem az én kezem.

Először is, gyűrű van a hüvelykujjon: egy vékony aranykarika.

És a körmök pirosra vannak lakkozva.

Mi az? kérdi Zoe.

Valami baj van, mondom.

Megragadja a csuklómat, és közelebb húz. *Nincs semmi baj.*

De én kibukdácsolok a fürdőszobába, villanyt gyújtok. Belenézek a tükörbe, és Vanessa bámul vissza rám.

Amikor felébredek, az ágynemű lucskos az izzadságtól. Kikecmergek Reidék vendégszobájának ágyából, a fürdőszobában (vigyázva, hogy ne nézzek a tükörbe) megmosom az arcomat, és a csap alá tartom a fejemet. Olyan nincs, hogy most vissza tudjak aludni, úgyhogy kimegyek a konyhába valami harapnivalóért.

Meglepetésemre nem én vagyok az egyetlen, aki ébren van hajnali háromkor.

Liddy a konyhaasztalnál ül, és egy papírszalvéta szélét tépkedi. Hálóing van rajta és vékony fehér pamutköntös. Liddy igazi hosszú pamuthálóinget visel, azt a fajtát, aminek parányi rózsákat hímeznek a gallérjára meg az aljára. Zoe rendszerint meztelenül aludt, ha egyáltalán viselt valamit, akkor valamelyik pólómat és boxernadrágomat húzta magára.

– Liddy! – mondom. Összerázkódik a hangomra. – Jól érzed magad?

– Megijesztettél, Max.

Mindig törékenynek látszott, olyasfajtának, amilyennek az angyalokat képzelem, légiesnek, kifinomultnak, és túl szépnek ahhoz, hogy huzamosabb ideig nézzük. De most megtört. Kék sarlók ültek ki a szeme alá, a szája cserepes. A keze reszket, ha éppen nem tépkedi a papírszalvétát.

– Segítsek visszamenni az ágyba? – kérdezem szelíden.

– Nem… jól vagyok.

– Kérsz egy csésze teát? – kérdezem. – Vagy főzzek egy instant levest?

A fejét rázza. Hajának arany vízesése hullámokat vet.

Nem tűnik helyesnek, hogy leüljek, amikor Liddy a tulajdon konyhájában van, és nyilvánvalóan azért jött ide, hogy egyedül lehessen. De magára hagyni sem volna helyes.

– Szólhatok Reidnek – javaslom.

– Hadd aludjon. – Sóhajt, és ettől szétrepül a papírfoszlányok apró kupaca. Liddy lehajol, hogy fölszedje a darabkákat a padlóról.

– Ó! – mondom hálásan, amiért van mit tennem. – Majd én!

Letérdelek, mielőtt ő tehetné, de félrelök.

– Hagyd! – mondja. – Hagyd abba! – Eltakarja az arcát. Nem hallom, de látom, hogy reszket a válla. Tudom, hogy sír.

Nem tudom, mit csináljak. Bátortalanul veregetem a hátát.

– Liddy – suttogom.

– *Ne legyen már olyan kibaszott kedves hozzám mindenki!*

Leesik az állam. Évek óta ismerem Liddyt, de még egyszer se hallottam tőle durva káromkodást, pláne ezt a szót.

Azonnal elvörösödik.

– Elnézést – mondja. – Nem tudom… Nem tudom, mi bajom.

– Én tudom. – Leülök vele szemben. – Az élet. Nem úgy alakul, ahogy képzelted.

Liddy úgy bámul rám egy hosszú percig, mintha még sose nézett volna meg igazából. Ráteszi a két kezét az enyémre.

– Igen – suttogja. – Pontosan erről van szó. – Összevonja a szemöldökét. – Mellesleg hogyhogy te ébren vagy?

Kiszabadítom a kezem.

– Megszomjaztam – vonom meg a vállam.

– Ne feledd – mondja Pauline, mielőtt kiszállunk a VW Bogárból a zsákutca végén –, itt ma minden a szeretetről szól. Azzal rántjuk ki alóla a szőnyeget, hogy gyűlöletre és ítélkezésre számít, de mi nem azt viszünk neki.

Bólintok. Őszintén szólva még az is a vártnál nagyobb megpróbáltatásnak bizonyult, hogy rávegyem Zoét a találkozásra. Nem tűnt helyesnek, hogy hazug ürüggyel hozakodjak elő, például hogy papírokat kell aláíratnom vele, vagy meg kell beszélnem valamilyen, a válással kapcsolatos anyagi kérdést. Inkább felhívtam a mobilján, miközben Clive tiszteletes ott állt mellettem, és imádkozott, hogy találjam meg a helyes szavakat, és azt mondtam, igazán örültem, hogy összefutottunk a boltban. És hogy őszintén meglepett, amit Vanessáról mondott, és hogy ha lenne rám pár perce, szeretném, ha leülnénk beszélgetni.

Azt persze nem említettem, hogy ott lesz Pauline is.

Ezért van az, hogy amikor Zoe kinyitja ennek az ismeretlen háznak (vörösre festett, Cape Cod-stílusú, imponálóan rendezett előkerttel) az ajtaját, a tekintete Pauline-ra vándorol, és elkomorodik.

– Azt hittem, Max, hogy egyedül jössz! – mondja.

Kísérteties valaki másnak a házában látnom Zoét, kezében a SZOPRÁN VAGYOK feliratú bögrével, amelyet tőlem kapott valamelyik karácsonyra. Mögötte cipőhalom a padlón. Vannak köztük ismerősek és ismeretlenek. Ettől szorítást érzek a bordáimon.

– Ő az egyik barátom a templomból – magyarázom. – Pauline, ő Zoe.

Ha Pauline mondja, elhiszem neki, hogy nem homoszexuális többé, valami miatt mégis megfigyelem, ahogy kezet szorít Zoéval. Hogy lássam, felcsillan-e a szeme, vagy nem fogja-e túl hosszan Zoe kezét. De nincs semmi ilyen.

– Mi folyik itt, Max? – kérdi Zoe.

Keresztbe fonja a karjait, úgy, mint mikor a házaló ügynökökkel közli, hogy nincs ideje meghallgatni a dumájukat. Kinyitom a számat, hogy magyarázkodjak, aztán szó nélkül becsukom.

– Igazán bájos ez a ház – mondja Pauline.

– Kösz – feleli Zoe. – A csajomé.

A szó akkorát szól, mint egy robbanás, de Pauline úgy tesz, mintha meg sem hallotta volna. Egy fényképre mutat a falon Zoe mögött.

– Az ott a Block-sziget?

– Gondolom. – Zoe odafordul. – Vanessa szüleinek volt ott nyaralója, amikor még kicsi volt.

– Az én nagynénémnek is – mondja Pauline. – Mindig fogadkoztam, hogy egyszer visszamegyek, de sosem került rá sor.

Zoe hozzám fordul.

– Nézd, Max, abbahagyhatjátok a komédiázást. Őszinte leszek. Nincs miről beszélnünk. Ha te fejest akarsz ugrani az Örök Dicsőség agymosodájába, szíved joga. De ha te és misszionárius barátnőd azért jöttetek ide, hogy megtérítsetek, akkor az nem fog menni.

– Nem azért vagyok itt, hogy megtérítselek. Akármi is történt közöttünk, tudnod kell, hogy fontos vagy nekem, és szeretném, ha helyesen döntenél.

Zoe szeme villámokat szór.

– Te prédikálsz nekem a helyes döntésekről? Nagyon vicces, Max!

– Elkövettem hibákat – ismerem be. – Naponta hibáztam. Semmilyen értelemben nem vagyok tökéletes. De senki sem az. És pontosan ezért kellene meghallgatnod, amikor azt mondom, hogy nem a te hibád, amit érzel. Ez csak megtörtént veled, de nem te vagy az.

Egy pillanatig csak pislog rám, próbálja értelmezni, amit hallott. Aztán megérti.

– Te Vanessáról beszélsz? Ó, istenem. Idehoztad a melegek elleni keresztes hadjáratot a nappalimba! – Pánikba esve nézek Pauline-ra, amikor Zoe felemeli a karját. – Hát akkor kezdd el, Maxi – gúnyolódik.

– Roppant kíváncsi vagyok, mi mondani valód van a degenerált életstílusomról. A kórházban, haldokló gyerekek mellett töltöttem az egész napot, rám fér egy kis szórakozás.

– Mennünk kéne – dünnyögöm Pauline-nak, de ő besétál a nappaliba, és helyet foglal a díványon.

– Én pontosan olyan voltam, mint ön – mondja Zoénak. – Egy nővel éltem, akit szerettem, és homoszexuálisnak tartottam magam. Szabadságon voltunk, egy étteremben ebédeltünk, a kiszolgáló fölvette a barátnőm rendelését, azután hozzám fordult: „Az úrnak mit hozhatok?”, kérdezte. Meg kell mondanom, nem úgy néztem ki, mint most. Úgy öltöztem, mint egy fiú, úgy mozogtam, mint egy fiú, azt akartam, hogy fiúnak nézzenek, és a lányok belém essenek. Szentül meg voltam győződve arról, hogy ilyennek születtem, mert amióta az eszemet tudtam, mindig különböztem másoktól. Ám azon az estén olyat tettem, amit nem csináltam gyerekkorom óta: elvettem a Bibliát a szálloda éjjeliszekrényéről, és olvasni kezdtem. Véletlenül Mózes III. könyvénél nyitottam ki: *„Férfival ne hálj úgy, amint asszonnyal hálnak: utálatosság az.”* Nem voltam férfi, de tudtam, hogy Isten rólam beszél.

Zoe arcára kiül a megvetés.

– Kissé berozsdásodott a Biblia-ismeretem, de abban biztos vagyok, hogy a válás sem engedélyezett. Mégse én kopogtattam nálad, Max, a bírósági idézéssel!

Pauline úgy folytatja, mintha Zoe meg sem szólalt volna.

– Kezdtem rájönni, hogy el tudom választani az embert a cselekvéstől. Nem meleg voltam, hanem azonosultam a melegséggel. Újraolvastam a tanulmányokat, amelyek állítólag bizonyították, hogy ilyennek születtem. Hibákat találtam bennük, és akkora hézagokat, amelyeken átfért volna egy kamion. Elhittem egy hazugságot. Amint erre rájöttem, azt is beláttam, hogy a dolgok megváltozhatnak.

– Tehát ez ilyen könnyű? – suttogja Zoe. – Csak kimondom, és valóra válik? Azt mondom, hiszek Istenben, és varázsütésre üdvözülök? Azt mondom, nem vagyok meleg, és halleluja! Már meg is gyógyultam! Ha Vanessa most jönne be azon az ajtón, már nem is találnám vonzónak!

A blézerjét gombolgató Vanessa úgy lép be a nappaliba, mintha Zoe idézte volna meg.

– Csak nem a nevemet hallottam? – kérdezi. Zoe feláll, és puszit lehel az ajkára üdvözlés gyanánt.

Úgy, mintha mindig ezt csinálnák.

Úgy, mintha nem fordulna fel tőle a gyomrom.

Úgy, mintha ez tökéletesen természetes lenne.

Zoe ránéz Pauline-ra.

– A mindenit! Úgy tűnik, mégse gyógyultam meg.

Mostanra Vanessa is észrevett minket.

– Nem tudtam, hogy vendégeket vártunk.

– Ez itt Pauline, Maxet pedig már ismered – mondja Zoe. – Azért vannak itt, hogy megmentsenek minket a pokoltól.

– Zoe, megbeszélhetnénk valamit? – kérdezi Vanessa. Félrevonja Zoét, kivezeti a konyhába. Hegyeznem kell a fülemet, de így is sikerül hallanom szinte mindent, ami elhangzik. – Nem fogom azt mondani, hogy ne hívj meg ide senkit a beleegyezésem nélkül, de mégis, mi a fenét gondoltál?

– Hogy eszelősök – feleli Zoe. – Igazán, Vanessa, ha senki sem közli velük, hogy magukat ámítják, honnan fogják megtudni?

Fojtott hangon beszélgetnek tovább. Idegesen nézek Pauline-ra.

– Ne aggódj! – paskolja meg a karomat. – A tagadás a dolgok velejárója. Krisztus azért hívott el minket, hogy az Ő igéjét terjesszük, még akkor is, ha látszólag süket fülekre talál. De én mindig úgy képzelem el az ilyen beszélgetéseket, mintha mahagónifestéket csöppentenék egy natúr deszkapadlóra. Még ha le is törlöd, egy kevés már beleszivárgott a fába, és nem távolíthatod el. Mi már rég elmentünk, amikor Zoe még mindig azon fog tépelődni, amit mondtunk.

Igen, de ha mahagónit csöppentenek a fenyődeszkára, az csak külsőre lesz más. A festék nem változtatja igazi mahagónivá. Vajon Pauline gondolt erre?

Bejön Zoe, sarkában Vanessával.

– Ne csináld ezt! – könyörög Vanessa. – Ha egy feketével kezdenél el járni, akkor sem hívnád el a Ku-Klux-Klánt, hogy megbeszéljétek!

– Igazán, Vanessa! – mondja elutasítóan Zoe, és Pauline-hoz fordul.

– Elnézést, mit is mondott?

Pauline összekulcsolja az ujjait a térdén.

– Nos, azt hiszem, annál a pillanatnál tartottunk, amikor felfedeztem önmagamat – mondja. Vanessa horkant egyet. – Megértettem, hogy több okból voltam kiszolgáltatva a saját nemem vonzásának. Anyám egy iowai tanyáról származott, az a fajta asszony volt, aki hajnali négykor kelt, és iszonyú mennyiségű munkát elvégzett reggeli előtt. Hitte, hogy a kezet munkára teremtették, és aki elhagyja magát és sír, az gyönge. Apukám sokat utazott, nem volt otthon eleget. Mindig fiús kislány voltam, sokkal jobban szerettem focizni a bátyáimmal, mint bent játszani a babáimmal. És természetesen volt egy unokatestvérem, aki szexuálisan bántalmazott.

– Hát persze – mormolja Vanessa.

Pauline ránéz.

– Minden ismerősöm, aki azonosult a melegséggel, elszenvedett valamilyen erőszakot.

Feszengve nézek Zoéra. Őt nem erőszakolták meg. Elmondta volna nekem.

Bár persze azt se mondta el, hogy a nőket szereti.

– Hadd találgassak! – mondja Vanessa. – A szülei nem ujjongtak éppen, amikor közölte velük, hogy meleg.

Pauline mosolyog.

– A kapcsolatom a lehető legjobb velük… oly sok mindenen mentünk át, Teremtőm… Nem az ő hibájuk volt, hogy azonosultam a melegséggel. Rengeteg tényező játszott szerepet benne: az az erőszak, meg a bizonytalanságom a saját nememben, az, hogy úgy éreztem, a nők másodrendű állampolgárok. Ezek miatt kezdtem el azon a bizonyos módon viselkedni. Olyan módon, amely eltávolított Krisztustól. Ön miből érezte, hogy nyitott egy azonos nemű párkapcsolatra? – kérdi Zoétól. – Nyilvánvalóan nem annak született, hiszen boldog házasságban élt…

– Olyan boldog házasságban, hogy elvált – mutat rá Vanessa.

– Ez igaz – mondom. – Nem álltam melletted, Zoe, amikor szükséged volt rám. És még csak nem is tehetem jóvá. De elejét vehetem, hogy másodszor is megtörténjék ez a hiba. Segíthetek, hogy olyan emberekkel találkozz, akik megértenek, akik nem ítélnek el, és akik azért fognak szeretni, aki vagy, és nem azért, amit teszel.

Zoe belekarol Vanessába.

– Azt már megkaptam.

– Nem teheted… te nem… – Egymásba botlanak a szavaim. – Te nem vagy meleg, Zoe! Te nem vagy!

– Talán igazad van – mondja Zoe. – Talán nem vagyok meleg. Talán csak megzavarodtam. De azt az egyet biztosan tudom, hogy azt akarom, hogy egy életen át tartson ez a megzavarodottság. Szeretem Vanessát, aki történetesen nő. Ha ettől leszbikus leszek, akkor legyek az.

Némán imádkozni kezdek. Azért imádkozom, hogy ne álljak fel, és ne kezdjek el ordítani. Azért imádkozom, hogy Zoe legyen minél előbb minél boldogtalanabb, mert akkor meglátja az előtte álló Krisztust.

– Én sem vagyok híve a beskatulyázásnak – mondja Pauline. – Jaj, Istenem, hát nézzenek meg most. Még csak volt melegnek sem szeretem hívni magamat, mert ez azt sejteti, hogy homoszexuálisnak születtem. Pedig az ki van zárva. Heteroszexuális, keresztény asszony vagyok, és kész. Többször viselek szoknyát, mint nadrágot, sose lépek ki a házból smink nélkül. És ha meglátja Hugh Jackmant az utcán, kérje el nekem a telefonszámát…

– Lefeküdt valaha férfival? – Vanessa hangja akkorát szól, mint egy pisztolylövés.

– Nem – vallja be Pauline, és elvörösödik. – Az ellenkezne az egyház tanításaival, mivel nem vagyok férjnél.

– Milyen fantasztikusan kényelmes! – Vanessa Zoéhoz fordul. – Húsz dollárba, hogy Megan Fox el tudná csábítani egy miatyánknyi idő alatt! Pauline nem kapja be a csalit. Nézi Vanessát, és a szeme tele van szánalommal.

– Mondhat rólam, amit akar. Tudom, honnan ered ez a harag. Nézze, én az voltam valamikor, ami maga. Tudom, milyen úgy élni, ahogy maga él, úgy nézni egy nőre, ahogy én, és azt gondolni, hogy komplett idióta vagyok. Higgye el, én is kaptam könyveket az éjjeliszekrényemre, és cikkeket a kávéscsészém alá a konyhaasztalon. A szüleim megtettek minden tőlük telhetőt, hogy feladjam a meleg azonosságomat, de ettől én még inkább hittem az igazamban. Nézze, Vanessa, nem azért jöttem, hogy így viselkedjek. Nem adok magának irodalmat, nem üldözöm a telefonjaimmal, nem próbálom azt színlelni, hogy én vagyok az új, legjobb barátja. Csak azért jöttem, hogy azt mondjam, hogyha Zoe én ön készen állnak – márpedig hiszem, hogy egy napon ez történik –, elláthatom önöket azokkal a forrásmunkákkal, amelyekre szükségük lesz, hogy Krisztus igényeit a sajátjaik fölé helyezhessék.

– Hadd tisztázzak valamit! – szólal meg Zoe. – Ugye, nem kell megváltoznom rögtön ebben a pillanatban… elég, ha…

– Feltétlenül! – vágok közbe. Hiszen ez is egy lépés a jó irányba, nem?

– … viszont továbbra is azt gondolják, hogy a kapcsolatunk bűn.

– Jézus gondolja – mondja Pauline. – Ha olvassa a Szentírást, és másképp gondolja, akkor téves az olvasata.

– Nézze, én tíz évig jártam hittanra – mondja Vanessa. – Bizonyosan tudom, hogy a Biblia jó ötletnek tartja a többnejűséget. És hogy nem szabad kagylót enni.

– Csak mert valami meg van írva a Bibliában, az még nem jelenti azt, hogy Istennek ez volt a szándéka…

– Épp az előbb mondta, hogy ami a Szentírásban van, az igaz! – vitatkozik Vanessa.

Pauline felszegi az állát.

– Nem bocsátkoznék szemantikai elemzésekbe. A homoszexualitás ellentéte nem a heteroszexualitás, hanem a szentség. Ezért vagyok itt: élő bizonyítéknak, hogy nincsen más út. Nincsen jobb út.

– Pontosan hogy is szól az a mondás, hogy tartsuk oda a másik orcánkat?

– Nem ítélem meg önöket – mondja Pauline. – Én csak felkínálom a biblikus nézőpontomat.

– Akkor azt hiszem, én vak vagyok – mondja Vanessa, és feláll –, mert ez túlságosan finom megkülönböztetés ahhoz, hogy lássam. Hogy merészelik azt mondani nekem, hogy bűn az, ami azzá tesz, aki vagyok? Hogy merészelik azt mondani, hogy csak addig toleránsak, amíg pontosan olyan vagyok, mint maguk? Hogy merészelnek olyasmire célozgatni, hogy nekem tilos lenne házasságot kötni azzal, akit szeretek, vagy örökbe fogadni egy gyereket, vagy hogy a melegek jogai nem állampolgári jogok, csak mert maguk úgy képzelik, hogy a bőrszínnel és a fogyatékossággal ellentétben a szexuális irányultság

megváltoztatható? Hanem figyeljenek csak ide! Még ez az érv sem áll meg a lábán, mert a vallásukat is megváltoztathatják, a törvény mégis védi a vallásszabadságot. Kizárólag ezért kérem fel magukat udvariasan, hogy távozzanak a házamból, mielőtt úgy kivágom magukat, hogy a képmutató evangéliumi seggükön csúsznak hazáig.

Zoe is feláll.

– Tudjátok, merre van az ajtó – mondja.

Ahogy hazafelé tartunk, elered az eső. Hallgatom az ablaktörlők ütemes hangját, és arra gondolok, hogy a mellettem ülő Zoe a kesztyűtartón ütötte hozzá ritmust.

– Feltehetek egy személyes kérdést? – fordulok Pauline-hoz.

– Persze.

– Neked… tudod… sose hiányzik?

Pauline rám pillant.

– Van, akiknek igen. Éveken át vívódnak. Ez is csak olyan, mint a többi függőség… Van, aki azt képzeli, hogy ez a drogja, de utána elhatározza, hogy kiiktatja az életéből. Ha szerencséje van, kigyógyulhat, és bekövetkezik a teljes identitásváltás. De ha nem ilyen szerencsés, akkor úgy kel fel minden áldott reggel, hogy könyörög Istenhez, hogy még egy napot ki tudjon bírni anélkül, hogy engedne ezeknek a vonzalmaknak.

Nem adott egyenes választ a kérdésemre.

– A keresztények egy örökkévalóság óta küzdenek – mondja Pauline.

– Ez se más.

Zoeval egyszer elmentünk az egyik páciense esküvőjére. Zsidó esküvő volt, igazán gyönyörű, korábban sosem találkoztam ezekkel a hagyományokkal. A menyasszony és a vőlegény egy baldachin alatt álltak, és az imákat egy idegen nyelven mondták. A végén a rabbi azt mondta a férjnek, hogy taposson rá egy szalvétába csomagolt borospohárra. *Addig tartson a házasságotok, amíg ismét egész nem lesz, ami eltörött!* mondta. Utána, amikor mindenki gratulált az ifjú párnak, besurrantam a baldachin alá, és kivettem egy parányi üvegszilánkot a füvön heverő szalvétából. Hazafelé menet bedobtam a tengerbe, hogy sose lehessen újra összeragasztani a poharat, és hogy a pár mindörökké együtt maradjon.

Amikor Zoe megkérdezte, mit csinálok, és én elárultam, azt felelte, még sose szeretett jobban.

A szívem úgy érzi magát ezekben a napokban, mint az a borospohár. Mint valami, aminek egésznek kellene lennie, de – hála valami idiótának, aki mindentudónak képzelte magát – lópikula esélye sincs rá.

	1. ének	GYERE HAZA Sing You Home
	2. ének	HÁZ A REMÉNY UTCÁJÁBAN The House on Hope Street
	3. ének	*A* MENEKÜLŐ Refugee
	4. ének	AZ UTOLSÓ The Last
☑	**5. ének**	**LÉGY A FELESÉGEM!** Marry Me
	6. ének	HIT Faith
	7. ének	A HABLEÁNY The Mermaid
	8. ének	HÉTKÖZNAPOK Ordinary Life
	9. ének	HOL VAGY? Where You Are
	10. ének	SAMMY DALA Sammy's Song

ZOE

Mindenki azt akarja tudni, milyen a szex.

Más, mint egy férfival, aminek a nyilvánvaló biológiai tények mellett még olyan sok más oka van, hogy azt el sem tudnák képzelni. Először is, több benne az érzelem, és kevesebbet kell bizonyítani. Vannak puha, gyöngéd pillanatok, vannak nyersek és szenvedélyesek, de nem úgy, mint mikor a férfinak kell játszania a domináns és a nőnek a passzív szerepet. Felváltva vagyunk oltalmazottak és oltalmazók.

A szex a nővel olyan, amilyet a férfitól várnánk, de ritkán kapjuk meg: az utazás a lényege, nem a megérkezés. Örök előjáték. Olyan szabadság, amikor nem kell behúzni a hasunkat, vagy a narancsbőrre gondolni, amikor kimondhatjuk: *ez jó!* és ami még fontosabb: *ez nem az.* Bevallom, először különös volt, hogy Vanessa karjaiban kell elbújnom, holott én egy izmos mellkashoz szoktam, de a különösség nem volt kellemetlen, csak szokatlan, mintha váratlanul átköltöztem volna az esőerdőbe a sivatagból. Ez egy másik válfaja a szépségnek.

Olykor, ha egy férfi kolléga megtudja, hogy Vanessával élek, látom a szemében, hogy azt képzeli, minden éjszakánk olyan, mint egy csajos pornóvideó. Mostani nemi életem ugyanúgy nem hasonlít erre, mint ahogy a korábbi sem emlékeztetett egy ágyjelenetre Brad Pittel. Lefekhetnék most is férfival, de nem hiszem, hogy

élvezném, és hogy ennyire biztonságban vagy ennyire vakmerőnek érezhetném magam. Ha Vanessa nem is tölt be – legalábbis a szó szoros értelmében –, de kielégít, és ez sokkal jobb.

Maxszel kötött házasságom és Vanessával folytatott viszonyom igazi különbségének tulajdonképpen semmi köze a szexhez. Az egyensúly a lényeg. Amikor Max hazajött, ki kellett találnom, hogy jó hangulatban van-e vagy rosszban, és aszerint kellett viselkednem. Vanessához hazajövök, és magam lehetek.

Felébredek Vanessa mellett, és azt gondolom: Ez az én legjobb barátom. A legcsodálatosabb ember, akit ismerek. Felébredek, és azt gondolom: Milyen sok veszítenivalóm van.

Minden nap beszélgetéssel indul. Vanessa és én leülünk kávézni, de ahelyett, hogy ő beletemetkezne az újságba – úgy, ahogy Max csinálta –, megbeszéljük, miket kell elvégeznünk. Most, hogy hozzá költöztem, háztartást kell vezetnünk. Nincs férfi, akitől el lehetne várni, hogy cserélje ki a villanykörtét, vagy hogy kivigye a szemetet. Ha valami nehezet kell mozgatni, ketten csináljuk. Egyikünknek füvet kell nyírnia, be kell fizetnie a számlákat, kik kell tisztítania az esőcsatornát.

Amikor férjes asszony voltam, Max megkérdezte, mi lesz vacsorára; én pedig azt, hogy elhozta-e a vegytisztítóból a ruhát. Vanessa és én most beosztjuk a munkát. Ha Vanessának el kell intéznie valamit, amikor

jön haza az iskolából, hoz vacsorát egy étteremből. Ha nekem kell beugranom a városba, elviszem az autóját, hogy teletankolhassam. Sok mindent kell megbeszélni, sokat kell adni-kapni, ha csak két nő van a konyhában.

Fura, de különösnek találtam, amikor hallottam, hogy a melegek *partnerként* emlegetik az élettársukat. Hát a heteroszexuális házasok nem partnerek? Ma már látom, hogy nincs így; az, akit egy koktélpartin „az erősebb felünknek” emlegetünk, nem azonos azzal, aki valóban teljessé tesz. Vanessának és nekem ki kell találnunk a kapcsolatunk dinamikáját, mert a mienk nem a férj és a feleség hagyományos viszonya. Ezért mindig közösen döntünk. Mindig kikérjük egymás véleményét. Nem feltételezünk semmit, így sokkal kevesebb a valószínűsége, hogy megsértjük egymást.

Azt képzelhetnék, hogy most, miután már több mint egy hónapja tart a kapcsolatunk, kissé megkophatott a csillogása, mert bármennyire is szeretem Vanessát, már nem vagyok olyan őrülten szerelmes belé – csakhogy ez nem igaz. Továbbra is alig várom, hogy megbeszélhessem vele, ha valami fantasztikus történik a munkában. Vele akarom megünnepelni, hogy három hónappal a méh-irtás után még mindig nem vagyok rákos. Vele akarok lebzselni egy lusta vasárnapon. Emiatt gyakran kétszer hosszabb ideig tart egy csomó házimunka, de ha úgyis együtt akarunk lenni, miért ne csinálhatnánk közösen?

Így kerülünk az élelmiszerboltba egy márciusi szombat délutánon, és éppen olvasgatjuk a salátaöntetek címkéit, amikor odajön hozzám Max. Ösztönösen átölelem – és igyekszem nem észrevenni a fekete öltönyét meg a vékony nyakkendőjét. Olyan, mint az a középiskolás kölyök, aki azt hiszi, ha úgy öltözik, mint a menő srácok, belőle is az lesz, pedig ez sose működik így.

Érzem, ahogy Vanessa izzik mögöttem, várja, hogy bemutassam. De a szavak megakadnak a torkomon.

Max nyújtja a kezét, Vanessa megrázza. Ez, gondolom, maga a pokol. A férfi, akit szerettem, és a nő, aki nélkül nem élhetek. Tudom, hogy Vanessa mit akar, mit vár el. Most bebizonyíthatom neki, hogy kiállok mellette. Mindössze annyit kell mondanom Maxnek, hogy most már Vanessával vagyok egy pár.

Akkor miért nem bírom?

Vanessa rám mered, aztán elkeskenyedik a szája.

– Elmegyek zöldségért – mondja. Amikor távolodik, érzem, hogy megpattan valami a szívemben, mint a túl feszesre húzott húr.

Feltűnik Max barátja, egy klón, ugyanolyan öltönyben, az ádámcsutkája fel-alá jár. Elmotyogok egy hellót, de közben a zöldséges pultot nézném a válla fölött, ahol Vanessa áll, háttal nekem. Aztán hallom, hogy Max meghív a gyülekezetükbe.

Azt lesheted, gondolom. Elképzelem, ahogy megjelenünk Vanessával kézen fogva az előtt a homofób

banda előtt. Valószínűleg kátrányba és tollba hempergetnének. Dünnyögök valamilyen választ, utána célba veszem Vanessát.

– Haragszol rám – mondom.

Vanessa mangókat nyomkod. – Nem haragszom, csak csalódott vagyok – Kis szünetet tart. – Miért nem mondtad meg neki?

– Miért *kellett* volna? Ez csak a te dolgod, meg az enyém. Most találkoztam Max barátjával, és ő sem azzal kezdte: *Ja, mellesleg hetero vagyok!*

Leteszi a gyümölcsöt.

– Én vagyok az utolsó a világon, aki szivárványszínű zászlót akar lobogtatni, vagy fel akar vonulni a Büszkeség Napján – mondja.

– Azt is elfogadom, hogy nem könnyű megmondani annak, akit egykor szerettél, hogy most már mást szeretsz. De ha nem mondod ki hangosan, az emberek a saját ostoba feltételezéseikkel fogják kitölteni a csendet. Nem gondolod, hogy ha felvilágosítanád Maxet a kapcsolatunkról, legközelebb kétszer is meggondolná, hogy elmenjen tüntetni a melegek ellen? Mert váratlanul már nem egy névtelen homokos lenne a célpontja, Zoe, hanem olyasvalaki, akit Max ismer. – Elfordítja a tekintetét. – Amikor látom, mennyire igyekszel, hogy ne kelljen kimondanod, hogy a szeretőd vagyok, az jut eszembe, hogy hazugság minden, amit mondasz, és még mindig a vészkijáratot keresed.

– De én nem azért…

– Akkor miért? Szégyellsz engem? – kérdezi Vanessa. – Vagy magadat szégyelled?

Állok a földiepres dobozok előtt. Egyszer volt egy ügyfelem, aki, mielőtt a hospice-otthonba került petefészekrákkal, botanikus volt. Már nem bírt szilárd ételt enni, de azt mondta, a földieper hiányzik neki a legjobban. Ez az egyetlen gyümölcs a világon, amelynek kívül vannak a magjai, ezért nem is igazi bogyós gyümölcs. A rózsafélék családjához tartozik, bár ezt ránézésre nem lehetne megmondani.

– Várj meg kint – mondom Vanessának.

Esik, mire utolérem Maxet a teherautójánál.

– Az a nő, akivel vagyok – mondom Vanessa. Ő az új partnerem.

Max úgy néz rám, mintha megőrültem volna. Miért rohantam ki az esőre, hogy ezt közöljem vele? Aztán beszélni kezd a munkámról, és rájövök, hogy Vanessának igaza van: Max félreért, csak mert nem közöltem vele az egyszerű igazságot. – Vanessa a *partnerem* – ismételem meg. – *Együtt vagyunk.*

Tisztán észreveszem a pillanatot, amikor megérti, amit mondok. Nem azért, mert leereszkedik az arcára egy láthatadan redőny, hanem mert felszakad bennem valami édes és szabad. Nem tudom, miért gondoltam, hogy szükségem van Max jóváhagyására. Talán nem az a nő vagyok, akit ismerni vélt, de ez fordítva is érvényes.

Mire felocsúdok, már megyek is vissza Vanessához, aki a bevásárlókocsival várakozik a bolt eresze alatt. Rohanok.

– Mit mondtál neki? – kérdezi Vanessa.

– Hogy örökké veled akarok lenni. Épp csak az örökkévalóság nem elég hosszú – mondom. – Nagyjából ilyesmit.

A tekintete olyan, mint amikor a hosszú téli hónapok után meglátjuk, hogy előbújik a földből az első krókusz. *Végre!*

Behúzzuk a nyakunkat, úgy futunk az esőben Vanessa kocsijához, hogy bepakoljunk. Miközben Vanessa berakja a szatyrokat a csomagtartóba, két arra járó gyereket figyelek. Kiskamaszok, a fiú arca pihés, mint az őszibarack, a lány rágógumit csámcsog. Átkarolják egymást, és egymás farzsebébe csúsztatják a kezüket.

Még ahhoz is fiatalnak tűnnek, hogy szülői felügyelet nélkül moziba menjenek, a randevúzáshoz meg pláne, de ügyet sem vet rájuk senki.

– Hé! – mondom. Vanessa megfordul, még mindig ott van nála egy zacskó. Két kezembe fogom az arcát, és megcsókolom, hosszan, lassan, szerelmesen. Remélem, Max látja. Remélem, az egész világ látja.

Az emberek, ha sikolyt hallanak, többnyire az ellenkező irányba menekülnek. Én felkapom a gitáromat, és a hang forrása felé igyekszem.

– Helló! – rontok be a kórház egyik gyerekszobájába. – Segíthetek?

Az ápolónő, aki hősiesen próbálja kikötni az infúziót egy kisfiú karjából, megkönnyebbülten felsóhajt:

– De mennyire, Zoe!

A fiú anyja, aki lefogja a rúgkapáló gyereket, bólint.

– Csak annyit tud, hogy fájt, amikor bekötötték, ezért azt gondolja, hogy fájni fog akkor is, ha kiveszik.

Megkeresem a fiú tekintetét.

– Szia – mondom. – Zoe vagyok. Téged hogy hívnak?

Reszket az alsó ajka. – C-Carl.

– Szeretnél énekelni, Carl?

Konokul rázza a fejét. Körülnézek a szobában, és felfedezek az éjjeliszekrényen egy csomó Power Ranger figurát. Előveszem a gitáromat, és pengetni kezdem a „Robog a busz” dallamát, csak megváltoztatom a szöveget:

– Power Ranger rúg-rúg-rúg! – éneklem. – Rúg-rúg-rúg! Rúg-rúg-rúg! Power Ranger rúg-rúg-rúg! Nappal-éjjel!

Valahol a vers közepe táján abbahagyja a vergődést, és rám néz.

– Lőnek is – mondja.

A refrént már együtt énekeljük. Carl tíz percen át mondja, mit csinálnak a rangerek, a vörös, a rózsaszín, a fekete. Utána az ápolónőre pillant.

– Mikor csinálod? – kérdezi.

Az ápolónő szélesen mosolyog.

– Már be is fejeztem!

Carl anyja határtalan megkönnyebbüléssel néz rám.

– Nagyon köszönöm…

– Nincs mit – mondom. – Carl, kösz, hogy velem énekeltél.

Alig léptem ki a szobából és fordultam be a sarkon, amikor odaszalad egy másik ápolónő.

– Már mindenütt kerestelek. Marisa.

Nem kell részleteznie, mi a baj. A hároméves Marisa egy éve ki-be jár a kórházba leukémiával. Az apja bluegrass zenész, és szívesen fogadta a zeneterápia ötletét, mert tudta, milyen messzire képes elrepíteni az embert a muzsika. Olykor, ha Marisa ébren van és jókedvű, közösen éneklünk a kedvenceiből, sorra kerül a „McDonald Apó”, a „Teáskanna”, a John Jacob Jingleheimer kovács”, és a „Bonnie”. Máskor, ha kemoterápia közben megyek be hozzá, amitől úgy érzi, hogy ég a keze, magam komponálok dalokat arról, hogy jeges vízbe mártogatja a kezét, és iglut épít. Ám mostanában Marisa olyan rosszul van, hogy már csak én és a családja énekelgetünk neki, miközben ő gyógyszeres kábulatban alszik.

– Az orvos azt mondja, még nagyjából egy óra – mormolja az ápolónő.

Halkan benyitok. Az összes lámpát leoltották, a késő délután szürke fénye megakad a kislányra terített kórházi pokróc redőiben. Marisa sápadt és mozdulatlan, kopasz

fején rózsaszín kötött sapka; a körmein ezüst lakk csillog. Itt voltam a múlt héten, amikor a nővére belakkozta neki. Énekeltük, hogy „Girls Just Wanna Have Fun”, bár Marisa átaludta, és nem volt eléggé magánál, hogy tudhassa, menyire fontos valakinek, hogy csinos legyen.

Marisa anyja halkan sír a férje karjaiban.

– Michael, Louisa – mondom. – Nagyon sajnálom.

Nem felelnek, nem is kell. A betegség családot tud formálni az idegenekből.

Az egyik segédápoló az ágy mellett ül, gipszlenyomatot vesz Marisa tenyeréről, mielőtt meghalna. Minden haldokló gyerek szüleinek felajánlják a lehetőséget. A levegő egyre súlyosabb. Mintha ólmot lélegeznénk be.

Hátralépek Marisa nővére, Anja mellé. Rám néz, a szeme vörös és püffedt. Megszorítom a kezét, aztán a hangulatnak megfelelő, sötét, moll riffeket rögtönzök a gitáron. Michael váratlanul felém fordul.

– Ne játszd ezt itt!

Lángba borul az arcom.

– Ne… ne haragudj. Már megyek is.

Michael a fejét rázza.

– Nem. Játsszad csak azokat a dalokat, amiket szoktál. Azokat, amiket szeret.

Így hát elkezdem a McDonald Apót, és a családtagok sorra csatlakoznak hozzám. A kórházi munkás belenyomja Marisa tenyerét a gipszbe, aztán letisztogatja.

A Marisához kapcsolt gépeken kezd ellapulni a vonal, de én csak éneklek:

Az óceán partján megállok, és nézem a kéklő eget.

Michael letérdel a lánya mellé. Louisa a tenyerébe fogja Marisa két kezét. Anja összecsuklik, mint a gyász origamija.

Oly messzire szállnak a felhők, oly messze van a kedvesem.

Éles sípolás hallatszik. Bejön egy nővér, és kikapcsolja a gépet. Gyöngéden ráteszi a kezét Marisa homlokára, azután részvétet nyilvánít.

Szállj, szállj, felhő,
hozd vissza nékem a kedvesem.
Szállj, szállj, felhő, hozd vissza a kedvesem!

Amikor befejezem, csak a kislány hiányát lehet hallani a szobában.

– Nagyon sajnálom – mondom még egyszer.

Michael nyújtja a kezét. Nem tudom, mit akar, de úgy látszik, a testem tudja. Odaadom a pengetőt, amit használtam. Belenyomja a gipszbe Marisa tenyérlenyomata fölé.

Tartom magam, amíg ki nem jövök a szobából. Utána a falnak dőlök, lecsúszom ülő helyzetbe és zokogok. Úgy ölelem magamhoz a gitáromat, ahogy Louisa a lánya testét.

És aztán.

Sírást hallok, azt az éles, fuldokló sikítást, amikor a kisbabák egyre jobban belelovalják magukat a hisztériába. Nehézkesen feltápászkodom, és követem a hangot Marisáétól számítva a második ajtóig, amely mögött egy könnyező anya és egy nővér próbálnak meg lefogni egy csecsemőt, akitől az asszisztens megpróbál vért venni. Mindenki felnéz, amikor belépek.

– Talán segíthetek – mondom.

Pokoli fárasztó napom volt a kórházban, hazafelé csak egy nagy pohár borra tudok gondolni, meg arra, hogy mindjárt lerogyok a díványra, éppen ezért nem is akarom felvenni a telefont – de meglátom, hogy Max neve villog a kijelzőn. Úgyhogy sóhajtok és felveszem. Csak pár percet kér az időmből. Nem mondja, mire, feltételezem, papírokról van szó, amelyeket alá kell írnom. Papírmunkából még válás után sincsen hiány.

Annál jobban meglepődöm, amikor egy asszonnyal érkezik. És még annál is jobban megdöbbenek, amikor kiderül, hogy Max azért hozta ide a nőt, hogy az kimenekítsen engem az elfajzott életemből.

Kacagnék, ha nem kerülgetne a sírás. Ma végignéztem egy hároméves gyerek halálát, de a volt férjem azt gondolja, hogy én vagyok az oka a világ összes nyomorúságának. Talán ha az istene a Vanessához és hozzám hasonlók életével lenne elfoglalva, megmenthette volna Marisát.

De az élet nem tisztességes. Ezért nem élik meg kislányok a negyedik születésnapjukat. Ezért veszítettem el olyan sok kisbabát. Ezért gondolják a Maxhez és a Rhode Island-i kormányzóhoz hasonló emberek, hogy megszabhatják, kit szeressek. Ha az élet nem tisztességes, nekem sem kell annak lennem, így minden dühömet, amit a megváltoztathatatlan tények szítanak bennem, rázúdítom a férfira és a nőre, akik velem szemközt ülnek a díványon.

Nem tudom, hogy Clive tiszteletes, aki a legnépesebb homofób klubot vezeti errefelé, belegondolt-e valaha, mi lenne Jézus véleménye az ő eljárásáról? Valami azt súgja nekem, hogy egy haladó szellemű rabbi, aki segített a leprásoknak, a prostituáltaknak és mindenki másnak, akit a társadalom kiközösített – aki arra int, hogy úgy bánjunk az emberekkel, amilyen bánásmódot kívánunk magunknak – nem esne hanyatt az Örök Dicsőség

gyülekezet álláspontjától. Bár azt meg kell adnom nekik, hogy van beszélőkéjük. Mindenből ki tudják vágni magukat. Egyszer csak azon kapom magam, hogy lenyűgözve hallgatom Pauline-t, aki még csak azt se hajlandó kimondani, hogy leszbikus volt, olyan ordítóan heteroszexuálisnak tekinti magát. Valóban ilyen könnyű elhinni, amit magunknak mondunk? Ha én azt mondtam volna magamnak az összes kudarccal végződő terhesség és vetélés közepette, hogy boldog vagyok, *az lettem volna*?

Bár olyan egyszerű lenne a világ, amilyennek Pauline gondolja!

Éppen igyekszem beédesgetni őket a saját ellentmondásai csapdájába, amikor megérkezik Vanessa. Csókkal üdvözlöm. Mindenképpen ezt tettem volna, de most külön örülök annak, hogy Max-nek és Pauline-nak is végig kell néznie.

– Ez itt Pauline, Maxet már ismered – mondom. – Azért vannak itt, hogy megmentsenek minket a pokoltól.

Vanessa úgy néz rám, mintha megbolondultam volna.

– Zoe, megbeszélhetnénk valamit? – kérdezi, és kivonszol a konyhába.

– Nem fogom azt mondani, hogy ne hívj meg ide senkit a beleegyezésem nélkül, de mégis, mi a fenét gondoltál?

– Te tudtad, hogy nem vagy leszbikus? – kérdezem. – Csak leszbikus *problémád* van.

– Jelenleg az az egyetlen problémám, hogy eltakarítsam ezt a kettőt a nappalimból – feleli Vanessa, de azért

utánam jön. Látom, hogyan gyűlik benne az indulat, miközben Pauline azt fejtegeti, hogy az összes meleget megerőszakolták, és a nőiesség azt jelenti, hogy harisnyanadrágot és sminket viselünk. Végül elfogy a türelme. Kidobja Maxet és Pauline-t, bezárja utánuk az ajtót.

– Szeretlek – mondja, de ha még egyszer idehívod a volt férjedet ezzel a bazári Anita Bryanttel,* akkor szeretném, ha jó előre figyelmeztetnél, hogy elmeneküljek legalább ötezer kilométerre, ha nem többre.

– Max azt mondta, hogy beszélnie kell velem! – magyarázkodok. – Azt hittem, a válás miatt. Fogalmam sem volt, hogy milyen segéderőkkel készül.

Vanessa megvetően horkant. Kilép a tűsarkú cipőjéből.

– Komolyan, még attól is viszolygok, hogy a díványomon ültek. Talán meggyújthatnánk egy füstölőt, vagy áthívhatnánk egy ördögűzőt, vagy mit tudom én…

– De Vanessa!

– Csak nem számítottam rá, hogy itt kell látnom a férjedet a házamban. Különösen ma este, amikor… – Elnémul.

– Amikor mi van?

– Semmi – rázza meg a fejét.

Anita Bryant volt oklahomai szépségkirálynő neve a korlátolt homofóbia szinonimája. (A ford.)

– Ők csak azt szeretnék, ha egy szép napon ráébrednénk arra, hogy mekkorát hibáztunk. Ezért igazán nem hibáztathatom őket.

– Nem-e?

– Nem – mondom –, mert mi is pontosan ezt kívánjuk *nekik.*

Vanessa halványan elmosolyodik.

– Te még arra is rájöttél, mi az egyetlen közös tulajdonságom Clive tiszteletessel meg a vidám heteroszexuálisaival!

Kimegy a konyhába, vélhetőleg azért, hogy kivegye a bort a hűtőből. Általában egy jó pohár Pinot Grigio mellett engedjük ki magunkból a gőzt, és számolunk be egymásnak az eltelt napról.

– Azt hiszem, maradt még a Klimaxból! – kiáltok utána. A Klimax egy kaliforniai bor, amelyet épp a neve miatt vásároltunk meg. Várakozás közben leülök a díványra, oda, ahonnan Max felállt, váltogatom a csatornákat, végül megállapodok Ellen DeGeneres talkshowjánál.

Max és én időnként néztük, amikor Max hazavetődött a kertészkedésből. Tetszett neki Ellen kék szeme és a Converse tornacipője. Többször említette, hogy nem szeretné, ha egy szobába zárnák Oprah-val, mert az valami ijesztő, Ellen DeGeneres-szel viszont szívesen bedobna egy sört.

Persze azt is szeretem Ellenben, hogy meleg (ja!), de ez a legkevésbé érdekes tulajdonsága. Azért jegyezzük meg a nevét, mert jó tévés, nem azért, mert Portia de Rossihoz megy haza.

Vanessa bejön a nappaliba, de nem a bort hozza, hanem két karcsú pezsgőspoharat.

– Dom Pérignon – mondja. – Mert ma ünnepelünk.

Nézem a felszálló buborékokat.

– Ma meghalt egy páciensem – robban ki belőlem. – Csak hároméves volt.

Vanessa leteszi a poharakat a padlóra, és átölel. Nem szól semmit. Nem kell szólnia.

Akkor tudhatjuk valakiről, hogy illik hozzánk, ha a dolgok, amelyeket nem *kell* elmondania, fontosabbak azoknál a dolgoknál, amelyeket el kell.

A sírás nem hozza vissza Marisát. Nem fogja megakadályozni, hogy a Max- és Pauline-félék ítélkezzenek fölöttem. De akkor is jobban érzem magamat tőle. Így maradok egy darabig, miközben Vanessa simogatja a hajamat. Végül elapadnak a könnyeim, és már csak űrt érzek belül.

– Ne haragudj! Meg akartál ünnepelni valamit…

Vanessa elpirul.

– Majd máskor.

– Nem hagyom, hogy az én vacak napom elrontsa a tiedet…

– Igazán, Zo. Várhat…

– Nem. – A lábamat keresztbe vetve elfordulok, hogy szemközt legyünk. – Most mondd.

Szomorú az arca.

– Butaság. Később is megkérhetlek…

– Mire?

Vanessa mély lélegzetet vesz.

– Ha komolyan gondoltad, amit tegnap mondtál. Miután összefutottunk Maxszel a boltban.

Azt mondtam neki, hogy örökké vele akarok lenni. Hogy még az örökkévalóság sem elég hosszú.

Igaz, hogy sose képzeltem el ilyennek az életemet…

Igaz, hogy vannak olyanok, akik, bármennyire nem ismernek, gyűlölni fognak érte…

Igaz, hogy csak pár hónapja ismerjük egymást…

Minden reggel az az első dolgom, hogy pánikba esem. Utána ránézek Vanessára, és azt gondolom: *Ne izgulj, még mindig itt van.*

– Igen – mondom. – Minden egyes szót.

Vanessa kinyitja a tenyerét. Aranygyűrű van benne, amelybe gyémántokat foglaltak.

– Ha az örökkévalóság nem elég, mit szólnál az életem hátralevő részéhez?

Egy pillanatig nem bírok mozdulni, nem kapok levegőt. Nem gondolok rá, mit szólnak majd az emberek. Csak arra gondolok: *Vanessa az enyém! Senki másé, csak az enyém!*

Ismét sírni kezdek, de most más okból.

– Egy emberélet – mondom. – Az már jó start.

Felhők vesznek körül, felhők súrolják a tornacipőm orrát, felhők borítják a padlót. Mondhatnám, hogy a mennyországba kerültem, ha a menyasszonyi ruha vásárlása nem lenne ennyire utálatos dolog, ami az egészet mégis inkább a pokolhoz teszi hasonlatossá.

Anya mutat egy vállpánt nélküli, cakkos kivágású ruhát, amelyik toliszoknyában folytatódik. Olyan, mint egy csirke, amelyik beleszaladt egy cséplőgépbe.

– Nem! – mondom. – A leghatározottabban nem!

– Van ott egy, amelyiknek Swarowski-kristályokkal varrták ki a felső részét – mondja anyám.

– *Te* felveheted – motyogom.

Nem én találtam ki, hogy jöjjünk el Bostonba, az esküvőiruha-szalonba. Anyám megálmodta, hogy itt vásárolunk, a Priscilla bemutatóteremben, és ezek után nem lehetett megúszni az utazást, így persze könnyű jósolni.

Anya – akinek egy hétig kellett szoktatnia magát a tényhez, hogy Vanessa és én egy pár vagyunk – nálunk is izgatottabban várja az esküvőt. Azt hiszem, titokban jobban szereti Vanessát, mint engem, mert Vanessa az a két lábbal a földön álló, józan leánygyermek, akit sose kapott meg, aki hozzá tud szólni az adóbevalláshoz meg a nyugdíjbiztosításhoz, és füzetben vezeti a születésnapokat, hogy sose felejtsen el képeslapot küldeni. Szerintem, anyám komolyan meg van győződve róla,

hogy Vanessa mindig vigyázni fog rám, míg Maxnél voltak kételyei.

De engem idegesít ez a hely, mert tele van menyasszonyokkal, akik komplikációmentes esküvőre készülnek. Én úgy érzem, megfojt a tüll, a csipke meg a szatén, pedig még egy ruhát sem próbáltam fel.

Mikor odajön az eladónő, és megkérdezi, miben segíthetne, anyám ragyogó mosollyal lép hozzá.

– A meleg lányom férjhez megy! – jelenti be.

Ég az arcom.

– Miért lettem hirtelen a *meleg* lányod?

– Az hiszem, erre elsősorban neked kell tudnod a választ!

– Korábban sose mutattál be úgy, hogy a hetero lányod vagyok!

Anyám arca megnyúlik.

– Azt hittem, azt *akarod,* hogy büszke legyek rád!

– Ne kend *rám* – mondom.

Az eladónő tekintete ide-oda jár közöttünk.

– Hát akkor inkább adnék önöknek még pár perc gondolkodási időt – somfordál el.

– Látod, mit csináltál? Most kínosan érzi magát miattad! – sóhajtozik anyám.

– Viccelsz? – Lekapok egy flitteres körömcipőt az állványról.

– Helló! – majmolom. – Megvan ez a cipő a szadomazo anyám méretében? Negyvenes lába van!

– Először is nem vagyok szadomazo! Másodszor, ez a cipő ocsmány! – Anyám rám néz. – Ide figyelj, nem mindenki akar megtámadni. Csak mert egy kisebbségi csoport tagja lettél, még nem kell a legrosszabbat feltételezned másokról.

Leülök a fehér pamlagra, bele egy tüllhegybe.

– Te könnyen beszélsz! Nem kapsz mindennap röplapokat az Örök Dicsőség Templomától! *„Tíz pici lépés Jézushoz!”, „Hetero & Gyűlölet*”. Lehet, hogy te szívesen kürtölöd szét a kapcsolati státuszomat, de én nem! Nem szeretném, hogy valaki feszengjen miatta.

– Az eladónőre pillantok, aki épp egy ruhát csomagol. – Honnan tudod, hogy nem az Örök Dicsőség kórusában énekel?

– Honnan tudod, hogy nem meleg ő is? – vitatkozik anyám. Leül mellém. – Édesem… mi a baj?

Mélységes zavaromra kibuggyannak a könnyeim.

– Nem tudom, mit vegyek fel a tulajdon esküvőmre – vallom be.

Anyám egy pillantást vet rám, aztán megragadja a kezemet, felránt a pamlagról, és kivonszol a Boylston Streetre.

– Mi az ördögről beszélsz?

– A menyasszonynak kell a középpontban lennie – zokogom. – De mi a helyzet, ha két menyasszony van?

– Mi lesz Vanessán?

– Nadrágkosztüm. – Csodaszép fehér nadrágkosztüm, amit a Marshallsban talált. Úgy áll rajta, mintha ráöntötték volna. De én még soha életemben nem viseltem öltönyt.

– Akkor szerintem azt veszel föl, amit akarsz…

– De nem fehéret! – bököm ki.

Anyám csücsörít.

– Mert már voltál férjnél?

– Nem, hanem… – Mielőtt kimondhatnám azt, ami egy friss aszfaltréteg simaságával és súlyával nyomja a szívem, becsukom a szám.

– Hanem miért? – sürget anyám.

– Mert ez egy melegesküvő – suttogom.

Amikor Vanessa megkérte a kezem, gondolkodás nélkül igent mondtam. De én tökéletesen boldog lettem volna, ha egy massachusettsi anyakönyvvezetőnél adnak össze, ünnepi szertartás és fogadás nélkül.

– Ugyan már, Zo! – mondta erre Vanessa. – Két alkalom van az életedben, amikor összejön mindenki, akit szeretsz: az esküvőd és a temetésed – és a második sokkal kevésbé szórakoztató.

De mikor esténként leülünk a számítógéphez, hogy bandákat és helyszíneket keressünk a fogadáshoz, én még akkor is a vészkijáratot lesem, hátha rá tudom beszélni Vanessát, hogy egyszerűen csak menjünk el szabadságra a Turks és Caicos-szigetekre.

Csakhogy.

Tőlem eltérően Vanessa sose vonult oda a padok között az oltárhoz. Sose vágott fel esküvői tortát, és nem táncolt addig, amíg vízhólyagok nem nőttek a talpán. Ha erre vágyik, én nem tagadom meg tőle az élményt.

Azt akartam, hogy mindenki tudja, mennyire boldog vagyok Vanessával, de nekem ehhez nem kellett esküvő. Nem tudom, azért-e, mert még mindig új nekem ez az egész, vagy azért, mert tisztán és érthetően hallom, amit Max gondol – hogy a meleg házasság nem az igazi.

Nem tudom megmagyarázni, miért fontos ez egyáltalán. Végül is nem Clive tiszteletest kérjük föl eskető papnak. Azok, akiket meghívunk, szeretnek minket, és nem kifogásolják, hogy a tortán két pici menyasszony lesz menyasszony és vőlegény helyett.

De a házasságkötéshez át kell lépnünk Rhode Island határát. Találnunk kell egy lelkészt, aki támogatja a melegek házasságát. Előbb-utóbb fel kell kérnünk egy ügyvédet is, hogy fogalmazza meg az okmányokat, amelyekben felhatalmazzuk egymást a döntésre orvosi kérdésekben, és kölcsönösen megtesszük egymást az életbiztosításaink kedvezményezettjeivé. Nem szégyelltem, hogy Vanessával akarom leélni az életemet. De azt szégyelltem, hogy az ehhez szükséges bürokrácia másodrendű állampolgárrá alacsonyít.

– Boldog vagyok! – bőgöm anyám vállára dőlve.

Anya alaposan szemügyre vesz.

– Neked nem erre van szükséged – int lenézően a szalon felé.

– Neked valami szolid és elegáns kell. Olyan, amilyenek ti vagytok Vanessával.

Három boltot végigjárunk, mire megtaláljuk az egyszerű, térdig érő, elefántcsontszínű ruhát, amelyben nem festek úgy, mint Hamupipőke.

– Egy tűzvédelmi gyakorlaton szerettem bele apádba – meséli anya hanyagul, miközben begombolja a hátamon a ruhát. Egy jogi tanácsadó cégnél dolgoztunk, ő könyvelőként, én pedig titkárnő voltam, és kiürítették az épületet. Egy drótkerítés mellett találkoztunk, és ő megkínált egy fél Twinkie-vel. Amikor megkaptuk a jelzést, hogy tiszta a levegő, nem mentünk vissza. – Vállat von. – Sok barátja mondta a temetésén, micsoda balszerencse, hogy olyan emberbe lettem szerelmes, aki negyvenéves korában meghalt, de én sose láttam így. Azt gondoltam, hogy szerencsés vagyok. Mert mi történt volna, ha nincs tűzvédelmi gyakorlat? Sose találkoztunk volna. És inkább legyen néhány remek évem apáddal, mint egy se.

– Elfordít, hogy a szemembe nézhessen. – Zoe, sose tűrd, hogy mások írják elő, kit szabad szeretned és kit nem. Igen, meleg esküvő, de a *te* esküvőd. – Ismét elfordít, hogy lássam magam a tükörben. Elölről ez csak egy szép, egyszerű ruha. De hátulról egész más. A szatén

gombsort deréktól felváltja a legyező alakú pliszírozás. Olyan, mintha a ruha kinyílna, akár a rózsa.

Aki majd utánam néz, azt gondolhatja: *erre nem is számítottam!*

Megnézem magam a tükörben.

– Mi a véleményed?

Anyám talán a ruháról beszél, talán a jövőmről.

– Az a véleményem – mondja – hogy megtaláltad a tökéleteset.

Amikor Lucy belép a szobába, már pengetek egy dallamot a gitáron, és dúdolok mellé.

– Szia! – mondom, és felnézek rá. Ma csapzott pászmákba csavarta vörös haját. – Rasztafrizurával próbálkozol?

Vállat von.

– Volt egy főiskolai szobatársam, aki rasztahajat akart, de az utolsó pillanatban beijedt, mert a rasztáktól csak úgy lehet szabadulni, ha levágod.

– Hát, lehet, hogy egyszerűen csak leborotválom a fejem – mondja Lucy.

– Azt is megteheted – mondom, és örülök, mert ez már majdnem beszélgetésnek nevezhető. – Te lehetsz a következő Sinéad O'Connor.

– Ki?

Rájövök, hogy amikor a kopasz énekesnő eltépte a *Saturday Night Live* 1992-es adásában a pápa képét, Lucy még nem is élt.

– Vagy Melissa Etheridge. Láttad a Grammyn, amikor kopasz volt a kemoterápiától? Janis Joplint énekelt.

Játszani kezdem a „Piece of My Heart" bevezető akkordjait. A szemem sarkából figyelem Lucyt, ahogy bámulja az érintőkön fel-alá mozgó ujjaimat.

– Emlékszem, hallgattam az előadását, és arra gondoltam, milyen bátor, túlélte a rákot… és milyen tökéletesen illik hozzá ez a dal. Mert nemcsak arról szól, hogy a nők is érnek annyit, mint a férfiak, de arról is, hogy el kell rúgnod magadtól mindenkit, aki le akar rántani. – Eljátszom egy dallamot, a következő sort éneklem:

– *Majd megmutatom, hogy egy nő is lehet kemény.*

Nem érezted mindig úgy, hogy magányos vagy?
Nem érezted mindig úgy, hogy egyedül vagy?
Tudom én, hogy igen!
Amikor úgy látod, hogy ellened van minden,
Amikor nem érted, miért te vagy szerencsétlen,
Akkor figyelj, figyelj, figyelj, nagyon figyelj rám!
Tudnod kell azt, hogy én mindig segítek, Lucy,
Tudnod kell azt, hogy én mindig segítek, Lucy…

Éppen kezdenék belemelegedni, amikor Lucy felhorkan.

– Ez a legócskább duma, amit életemben hallottam – dünnyögi.

– Nem akarsz megpróbálkozni vele? – kérdezem. Leteszem a gitárt, előveszek egy jegyzettömböt és egy tollat. Írni kezdem a szöveget, de hézagokat hagyok a sorokban, hogy Lucy a saját gondolataival és érzéseivel fejezhesse be őket.

Néha úgy érzem magam tőled, mint…….
Te nem tudod, hogy én…….?

Ilyen minta szerint alakítom át az egész dalt, majd leteszem közénk az asztalra. Lucy pár percig nem vesz tudomást róla, az egyik csapzott hajfürtjére összpontosít. Egyszer csak lassan kinyújtja a kezét, és magához húzza a papírt.

Igyekszem nem ujjongani hangosan, amiért egy lépéssel közelebb került a bevonódáshoz. Inkább fogom a gitárt, és úgy teszek, mintha hangolnék, noha ezt már megcsináltam Lucy érkezése előtt.

Írás közben a papír fölé görnyed, mintha egy titkot védene. Balkezes. Hogyhogy csak most veszem észre? Haja függönyként hullik az arca elé. Minden körme más színűre van festve.

Amikor felgyűrődik a pólója ujja, meglátom a forradásokat a csuklóján.

Végül elém löki a papírt.

– Remek! – mondom derűsen. – Hát akkor lássuk!

Lucy minden üres helyet teleírt trágárságokkal. Kivárja, hogy ránézzek: ekkor felvonja a szemöldökét, és gúnyosan vigyorog.

– Na! – Fölveszem a gitáromat. – Akkor meg is volnánk!

Olyan helyre teszem a papírt az asztalon, hogy lássam, és énekelni kezdek, abban a hitben, hogy ha van valaki, aki tényleg megérti a szorongást és a dühöt, akkor az pont Janis Joplin, tehát nem fog forogni a sírjában.

– *Néha úgy érzem magam tőled, mint egy fasztarisznya kurva* – éneklem olyan hangosan, ahogy a torkomon kifér. – *Te nem tudod, hogy én… egy szájba baszott…* – Elhallgatok, a papírra mutatok. – Ezt nem tudom elolvasni…

Lucy elvörösödik.

– Izé… picsafej.

– *Te nem tudod, hogy én egy… szájba baszott picsafej vagyok* – éneklem.

A terem ajtaja kitárul. Bejön egy tanár, és úgy bámul ránk, mint aki nem hisz a szemének.

– *Csak rajta, rajta, rajta, rajta… tépj ki belőlem egy összefosott seggpapírt. …*

Úgy éneklem, mint minden dalt, mintha rólam leperegnének a trágárságok. Beledalolom a szívemet, és mire befejezem a refrént, Lucy alig észrevehető mosollyal néz rám.

Sajnos, nem kevés diák is összegyűlt a nyitott ajtóban, meg-botránkozva gyönyörködnek. Mikor véget ér a dal, tapsolnak és kurjongatnak. Aztán megszólal a csengő.

– Azt hiszem, lejárt az időnk – mondom. Lucy a vállára kanyarítja a hátizsákját, és szokása szerint igyekszik minél messzebb kerülni tőlem. Csüggedten nyúlok a gitárom tokjáért.

Ám a küszöbnél megfordul.

– Viszlát a jövő héten – mondja. Először közölte, hogy egyáltalán vissza akar térni.

Tudom, hogy a házasság szempontjából kedvező előjelnek tartják az esőben tartott esküvőt, de a hóviharral nem tudom, mi a helyzet. Ma lesz az esküvőm Vanessával, és az áprilisi futó havazás, amelyet a meteorológusok megjósoltak, a legrosszabbra fordult. Az útfelügyelet már több szakaszon lezárta a sztrádát.

Mi már tegnap este idejöttünk Fall Riverbe, hogy mindent elrendezzünk, de a vendégeink többsége csak ma érkezik autóval az esti szertartásra. Végül is Massachusetts nem egészen egy órányira van. De ma még az is soknak tűnik.

És mintha nem lenne elég a rossz idő, a vízvezeték is megadja magát. Az étterem csőtörés miatt lemondja az esti fogadást. Vanessa nyugtatgatni próbálja barátját, Joelt, a rendezvényszervezőt, akitől az esküvőszervezést kaptak nászajándékba.

– Nyolc centi magasan áll a víz! – sopánkodik Joel, és a tenyerébe temeti az arcát. – Én hiperventillálni fogok!

– Biztosan találunk helyet, ahol előzetes foglalás nélkül is megtarthatjuk a fogadást! – mondja Vanessa.

– Igen, sőt Ronald McDonald talán még az esketést is vállalja? – Joel metszően néz Vanessára. – Nekem adnom kell a hírnevemre. Nem tűröm, ismétlem, nem tűröm, hogy sült hasábburgonya legyen az előétel!

– Talán áttehetnénk máskorra – mondja Vanessa.

– Vagy csak elmehetnénk egy anyakönyvvezetőhöz, és kész? – javaslom.

– Édesem – mondja Joel –, nem fogod egy városházi esküvőre pocsékolni ezt a gyönyörű düsesszruhát!

Vanessa ügyet sem vet rá. Odajön hozzám.

– Folytasd – mondja.

– Na szóval, a parti a legkevésbé fontos része, nem?

Mögöttem Joelnek elakad a lélegzete.

– Ezt meg sem hallottam! – kiáltja.

– Nem akarom, hogy az életük kockáztatásával jöjjenek ide a vendégek – mondom. – Itt van tanúnak Joel, még egyvalakit csak be tudunk vonszolni az utcáról.

Vanessa rám néz.

– Hát nem akarod, hogy anyukád itt legyen?

– Persze, hogy akarom, de elsősorban a házasságot akarom. Az engedély megvan. Mi is megvagyunk egymásnak. A többi csak szósz.

– Tegyetek meg nekem egy szívességet – könyörög Joel. – Hívjátok fel a vendégeiteket, és bízzátok rájuk a választást.

– Azt is mondjuk nekik, hogy hozzanak fürdőruhát a fogadásra? – kérdezi Vanessa.

– Ez az én dolgom – mondja Joel. – Ha David Tutera helyre tud hozni egy esküvői katasztrófát, akkor én is képes vagyok rá.

– Ki a fene az a David Tutera? – kérdezi Vanessa.

Joel a szemét mereszti.

– Néha akkora buzi tudsz lenni! – Elveszi a mobilt az asztalról, és Vanessa kezébe nyomja. – Kezdj telefonálni, nővér.

– Az a jó hír – mondja anyám, míg becsukja a mosdó ajtaját –, hogy mégis odaállhatsz az oltárhoz.

Öt órájába telt, mégis sikerült eljutnia Massachusettsbe az évszázad viharában. Most ő a társaságom, amíg elkezdődik az előadás. Pattogatottkukorica-szag van. Megnézem magam az ipari méretű tükörben. A ruhám tökéletes, a sminkem talán túl drámai a tompított világításban. Ebben a nyirkosságban a hajam nem tart meg semmiféle hullámot.

– Itt a lelkész – mondja anyám.

Tudom, mert már beugrott köszönni. Maggie MacMillan humanista lelkipásztor, akit a közületi telefonkönyvben találtunk. Nem meleg, de rendszeresen végez meleg esketéseket. Vanessa is, én is örültünk, hogy kiiktathatjuk a szertartásból a vallási motívumot. Max látogatása után épp elegünk volt a vallásból. De Maggie azonnal megfőzött minket az irodájában, kurjantott is egyet a gyönyörűségtől, miután elmondtuk, hogy átkelünk a massachusettsi határon a házasságkötéshez.

– Jó lenne, ha Rhode Island sem lógna ki a sorból – somolygott. – De úgy tűnik, a törvényhozás azt hiszi, hogy ha elismernék a melegházasságot, mindenki azt akarna kötni…

Joel bedugja a fejét az ajtón.

– Kész vagy? – kérdezi.

Mély lélegzetet veszek.

– Kész. Vanessa hogy van? – kérdezem.

– Istenien – mondja. – Majdnem olyan istenien, mint te.

Anya puszit nyom az arcomra.

– Viszlát odakint.

Vanessa és én úgy döntöttünk, hogy együtt vonulunk a pap elé. Egyikünknek sincs apja, aki felvezethetné a menyasszonyt, és ezúttal nem azt érzem, hogy valakinek az őrizetére bíznak. Úgy érzem, mintha kiegyensúlyoznánk egymást. Tehát kilépek Joel után a női

mosdóból, és várok, amíg előhozza Vanessát a férfimosdóból. Vanessa a fehér nadrágkosztümöt viseli, a szeme fényesen ragyog.

– Hűha! – mondja, amikor meglát. A torkában dobog a szíve, miközben próbál elég nagy szavakat találni arra, amit érzünk. Végül csak a kezemért nyúl, és ráhajtja a homlokát az enyémre. – Attól félek, hogy minden másodpercben felébredhetek – suttogja.

– Oké, bülbülmadarak! – Fölrezzenünk, amikor Joel tapsol. – Ezt majd a vendégek előtt!

– Mind a négy előtt? – dünnyögöm. Vanessa horkant.

– Nekem eszembe jutott még egy – mondja. – Rajasi.

Az utóbbi négy órában azt találgattuk, hányan fognak megküzdeni az elemekkel, hogy velünk ünnepelhessék az esküvőt. Talán Wanda a szeretetotthonból – Montanában nőtt fel, hozzá van szokva a viharokhoz. És Alexa, a könyvelőm – a férje az útfelügyeletnél dolgozik, talán eltéríthet egy hókotrót, hogy idejuttassa a feleségét. Magától értetődő, hogy Vanessa régi fodrásznője is itt lesz a vendégek között.

Mamával együtt ez éppen négy vendég.

Joel átvezet a fogaskerekek, csigák és szerkezetek útvesztőjén egy ajtóhoz, amelyre rövid függönyt szereltek.

– Csak menjetek a szegélyvonalon, és vigyázzatok, meg ne botoljatok a golyóelvezetőben… és ne feledjétek, hölgyeim, hogy mesések vagytok!

Megpuszilja az arcunkat. Vanessa kézen fog.

Rázendít a vonósnégyes. Vanessa és én elindulunk a fehér szegélyvonalon, a függönynél jobbra fordulunk. Itt lépünk ki a pályára, amelyen végigmegyünk, hogy a vendégek láthassanak.

Épp csak nem négyen vannak, hanem kis híján nyolcvanan. Amennyire látom, mindenki itt van, akit felhívtunk, mindenki, akinek azt tanácsoltuk, hogy ne induljon el a veszedelmes időben – mégis mind megtették az utat, hogy itt legyenek velünk.

Ez az első, amit észreveszek. A második az, hogy ez az AMC Lanes&Games tekepálya – az egyetlen hely a városban, amelyet Joel előzetes foglalás nélkül is ki tudott bérelni – egyáltalán nem emlékeztet tekepályára. Liliomból és repkényből font girlandok szegélyezik a golyóelvezetőket a pályatest két oldalán. A falakon és a fejünk fölött színes égőfüzérek. Az automata golyóvisszagurítót leborították fehér selyemmel, és elhelyezték rajta az apám és Vanessa szüleinek képét. A bársonnyal letakart tivoliasztalokon ízelítőfalatként nagy tálakban friss garnéla áll. A léghokiasztalra pezsgőszökőkutat állítottak.

– Micsoda töményen leszbikus esküvő! – mondja Vanessa. – Ki más akarna frigyre lépni olyan helyen, ami tele van golyókkal?

Még akkor is nevetünk, amikor a pályatest végébe érünk, ahol Maggie vár, nyakában bíborszín sállal,

amelynek szegélyét szivárványszínű gyöngyhímzés díszíti.

– Üdvözöllek benneteket a 2011-es év viharában és Zoe és Vanessa esküvőjén! – mondja. – Tartózkodom mindenféle vicctől a tekegolyókról, csak annyit mondok, hogy azért jöttek, mert szeretnének hitet tenni kapcsolatuk mellett nemcsak a mai napra, de a holnapokra is érvényes hatállyal. Örüljünk velük és nekik!

Maggie szavai elmosódnak, miközben a sorok között felfedezem anyámat, a barátaimat, sőt még Vanessa fodrászát is. Aztán Vanessa köhint, és elkezdi Rúmi egyik versét:

Mióta a szerelmesekről hallottam,
Szívem, lelkem, szemem útjukon nyugtattam.
A szerető s a szerelmes kettő – gondoltam.
Ám a kettő egy volt, én kancsalítottam.

Mikor Vanessa befejezi, hallom, hogy anyám szipog. Előhúzom elmémből a szavak pántlikáját, amelyeket Vanessának betanultam, egy E.E. Cummings-verset, amelynek szótagjai muzsikálnak:

Magamban hordom a szívedet,
A szívemben hordom.

Mindig itt van velem.
Bárhová megyek, mindig kell nekem.
És akármit teszek, bármi lesz,
Te ott leszel, kedvesem.
A sors nem riaszt,
Mert te vagy a sors nekem.
Nem kell világ ennél szebb,
Mert Te vagy a világ, igen.

Felhúzzuk a gyűrűket, sírunk és nevetünk.

– Vanessa, Zoe! – mondja a lelkész. – Ne ismerjétek a meghasonlást, és legyetek mindig tisztességesek. Miután megfogadtátok ezen a szertartáson, családtagjaitok és barátaitok előtt, hogy egy életre társak lesztek, csak azt mondhatom, ami már számtalanszor elhangzott számtalan esküvőn…

Vanessa és én elvigyorodunk. Sokáig tartott, amíg kitaláltuk, mivel végződjön a szertartás. Azt mégse lehet mondani: *ezennel férjnek és feleségnek nyilvánítalak benneteket.* Viszont az *ezennel partnereknek nyilvánítalak benneteket* sem jó: úgy hangzik, mintha nem lenne igazi házasság.

A lelkésznő elmosolyodik.

– Zoe, Vanessa – mondja – megcsókolhatjátok a feleségeteket.

A szivárvány minden színében pompázó kerti székek sorakoznak egy dombtetőn, ha valaki netán még a telefonszámból (877-LES-B-INN) se jönne rá, hogy a Highlands Inn leszbikusbarát intézmény. Nem kerülte el a figyelmemet a véletlen iróniája, hogy a nyitottság e kis paradicsoma a New Hampshire-i Betlehemben található. Talán ez az álmos kisváros a White Mountains peremén egy újfajta gondolkodás szülőhelye lehet.

Az esküvőnk után – talán a világ egyetlen esküvője után, ahol egyszerre volt igazi aranyfüsttel díszített, Grand Marnier-krémes csokoládétorta és éjféli kozmikus tekebajnokság a sötétben – Vanessa és én megvárjuk, hogy elvonuljon a vihar, aztán elindulunk nászútra. Azt tervezzük, hogy síelünk, régiségeket vásárolunk, ennek ellenére a nászút első huszonnégy óráját majdnem teljes egészében a szobánkban töltjük – nem enyelgéssel, bár vannak kellemes intermezzók. Ülünk a kandalló előtt, isszuk a pezsgőt (a szálloda ajándéka nászutasoknak), és beszélgetünk. Alig hiszem, de még mindig van mit mesélnünk egymásnak. Minden történetből kihajt egy új. Olyan dolgokat mondok el Vanessának, amiket anyámnak soha: hogy milyen volt apám azon a reggelen, amikor meghalt; hogyan loptam ki a dezodorját a fürdőszobából, és rejtegettem a fehérneműs fiókomban a következő pár évben, hogy érezhessem a szagát, ha szükségem volt vigaszra. Elmondom neki, hogy öt éve rábukkantam egy palack ginre a vécétartályban, és kidobtam, de sose

árultam el Maxnek – mintha azzal, hogy nem beszélek róla, valóban meg nem történtté tehettem volna a dolgot.

Eléneklem neki az ábécét, visszafelé.

Cserébe Vanessa mesél tanácsadói munkája első évéről, egy hatodikosról, aki bevallotta, hogy az apja meg szokta erőszakolni, és akit ugyanez az apuka kivett az iskolából, hogy elvigye egy másik államba, és akire Vanessa még ma is rákeres időnként a Facebookon, hogy megtudja, életben van-e még. Elmeséli, hogy amikor eltemette az anyját, még volt a szívében egy keserű, kemény zárvány, amely gyűlölte azt az asszonyt, amiért sose fogadta el a lányát annak, aki.

Mesél az egyetlen alkalomról, amikor kipróbálta a füvet az egyetemen, és hogy utána megevett egy hatalmas pepperónis pizzát és egy vekni kenyeret.

Elmeséli, hogy voltak lidércnyomásai, azt képzelte, hogy egyedül haldoklik a nappalija padlóján, és csak hetek múlva figyelt föl rá valamelyik szomszéd, hogy ki se teszi a lábát a házból.

Elmeséli, hogy egy hörcsög volt az első házi kedvence, amelyik kiszökött egy éjszaka, bebújt a fűtőtest szellőzőnyílásába, és sose látták többé.

Beszélgetés közben néha a vállára hajtom a fejem. Néha magához ölel. Néha a dívány két végében ülünk, és a lábunk összegabalyodik. Amikor Vanessa először mutatta meg ennek a helynek a brosúráját, ellenkeztem. Itt kell bujkálnunk egy karanténban a többi leszbikus párral?

Miért nem mehetünk el New Yorkba, vagy a Pocono-hegységbe, vagy Párizsba, mint a többi nászutas?

– Elmehetünk – mondta Vanessa. – De ott nem lennénk olyanok, mint a többi nászutas.

Itt azok vagyunk. Itt ügyet se vetnek rá, ha kézen fogjuk egymást, vagy bejelentkezünk egy franciaágyas szobába. Teszünk pár kirándulást – a Mount Washington hotelbe vacsorázni, moziba –, és ahányszor kilépünk a szállodából, azon kapom magam, hogy automatikusan harminc centire távolodom Vanessától. Persze abban a percben, ahogy visszajövünk, ismét összeér a csípőnk.

– Olyan ez, mint a képességek szerinti osztályba csoportosítás – mondja Vanessa reggelinél a szálloda ebédlőjében, miközben egy mókust figyelünk, amelyik egy kőfal tetején, a keskeny jégen táncol. – Majdnem kirúgtak a posztgraduális képzésről, mert írtam egy dolgozatot, amelyben amellett érveltem, hogy a diákokat a képességi szintjüknek megfelelően osszák be tanulócsoportokba. Pedig figyelj csak ide! Kérdezz meg egy srácot, aki szenved a matematikával, hogy szeret-e vegyes szintű osztályban lenni: azt fogja mondani, hogy gyengeelméjűnek érzi magát. Kérdezd meg a matekzsenit, szeret-e vegyes szintű osztályban lenni, és azt fogja mondani, hogy utálja a csoportmunkát. Néha jobb, ha ki-ki marad a fajtájánál.

Ránézek.

– Vigyázz a szádra, Vanessa! Ha ezt hallanák a melegjogvédők, megfosztanának a szivárványstátuszodtól.

Nevet.

– Nem akarok én meleg internálótáborokat. Csak… csak tudod, ha az embert katolikusnak nevelték, jó érzés, hogy elsüthetsz egy viccet a pápáról, vagy hogy nem bámulnak rád üres tekintettel, amikor a keresztút stációiról beszélsz. Van valami igazán jó abban, ha a saját népeddel lehetsz.

– Pirulva bevallom, én azt se tudtam, hogy a keresztútnak vannak stációi – mondom.

– Kérem vissza a gyűrűmet! – csipkelődik.

Beszélgetésünket félbeszakítja egy apró gyerek, aki visítva berohan az ebédlőbe, és kis híján nekimegy egy pincérnőnek. Két anyukája szorosan a nyomában.

– Travis!

A fiúcska vihog, és hátranéz, mielőtt bebújna az abroszunk alá, mint egy kutyakölyök.

– Elnézést – mondja az egyik nő. Kihalássza a gyereket az asztal alól, gyengéden megpuszilgatja a kisfiú hasát, aztán a hátára kapja.

Partnere szélesen mosolyogva néz ránk.

– Még mindig nem találjuk, hol lehet kikapcsolni!

A család a recepcióhoz indul. Nézem a kicsi Travist, és elképzelem, hogy milyen lenne a fiam az ő korában. Olyan szaga lenne, mint a kakaónak és a mentacukornak? Olyan lenne a nevetése, mint egy gyöngyöző zuhatag?

Félne vajon a szörnyektől, amelyek az ágy alatt laknak, és tudnék-e bátorságot dalolni belé, hogy átaludja az éjszakát?

– Talán mi is ilyenek leszünk egy napon – mondja Vanessa.

Azonnal megrohan a kudarc érzése.

– Azt mondtad, hogy neked nem fontos! Hogy neked ott vannak a diákjaid! – Valahogy sikerül kierőltetnem magamból: – Tudod, hogy nem lehet gyerekem.

– Korábban nem volt fontos, mert sosem akartam egyedülálló anya lenni. Eleget kaptam belőle gyerekkoromban. És természetesen tudom, hogy nem lehet gyereked. – Vanessa az ujjaim közé fűzi az ujjait. – De nekem lehet, Zoe.

Az embriót a blasztociszta szakaszban fagyasztják le, amikor körülbelül ötnapos. A fagyasztáskor előálló károsodást csökkentő krioprotektor folyadékkal töltött, lepecsételt csőben fokozatosan lehűtik mínusz 196 fokra. Utána a csövet egy alumíniumpálcához erősítve tárolják folyékony nitrogénben. Évi nyolcszáz dollárba kerül egy embrió fagyasztása. Amikor kiolvasztják, a krioprotektor folyadékot felhígítják, hogy az embriót visszahelyezhessék természetes közegébe. Megállapítják a károsodás mértékét, hogy alkalmas-e beültetésre. Ha az embrió nagyjából ép, ha a sejtkárosodás nem kiterjedt, jó esély van a sikeres terhességre. Tíz éven át lefagyasztott embriókból is lettek már egészséges gyerekek.

A lombikprogramjaimnál mindig olyannak képzeltem el a lefagyasztott fölös embriókat, mint a hópelyheket. Cseppnyi, potenciális babák, nincs köztük két egyforma.

A *Termékenység és terméketlenség* című folyóirat egyik 2008-as tanulmányában leírták, hogy amikor megkérdezték a több gyereket már nem vállaló szülőket, mi legyen a lefagyasztott embrióikkal, ötvenhárom százalékuk nem akarta idegeneknek adományozni őket, mert nem szerették volna, ha a gyerekeik egyszer majd beleszaladnának egy ismeretlen fivérbe vagy nővérbe, és azt sem akarták, hogy más szülő nevelje azt, aki az övék. Hatvanhat százalékuk nyilatkozott úgy, hogy felajánlanák az embriókat kutatási célokra, de ez a lehetőség nem mindig volt adott. Húsz százalék azt nyilatkozta, hogy örökre le akarják fagyasztatni az embriókat. Férj és feleség sokszor nem értett egyet.

Három lefagyasztott embrióm úszkál a folyékony nitrogénben Khode Island államban, egy wilmingtoni klinikán. Amióta Vanessa szóba hozta, nem bírok enni, inni, aludni vagy összpontosítani. Csak ezekre a babákra tudok gondolni, akik engem várnak.

Közölhetem mindazokkal az agitátorokkal, akik olyan buzgón igyekeznek megakadályozni a melegek házasságát engedélyező törvénymódosítást: semmi sem változott. Igen, Vanessának és nekem van egy darab papírunk, amely most borítékba téve található az útleveleink és a

társadalombiztosítási kártyáink mellett egy tűzbiztos kis széfben, de nagyjából ennyi a különbség. Még mindig a legjobb barátok vagyunk. Még mindig felolvassuk egymásnak a vezércikket a reggeli újságból, és csókkal búcsúzunk egymástól, mielőtt lekapcsoljuk a villanyt. Szóval, a törvényt meg lehet akadályozni, a szerelmet nem.

Az esküvő csak egy olyasféle zökkenő az élet útján, mint a fekvőrendőr, de most, hogy itthon vagyunk, minden visszatér a megszokott kerékvágásba. Felkelünk, felöltözünk, munkába megyünk, ami szerencsére leköti a figyelmemet, mert ha egyedül vagyok, előbb-utóbb azon kapom magam, hogy a papírokat bámulom, amelyeket a klinikán kaptam, azon a klinikán, amely második otthonom volt öt éven át, és gyűjtöm a bátorságot a telefonáláshoz.

Tudom, nincs racionális okom azt hinni, hogy Vanessát is sújthatják hasonló egészségügyi komplikációk, mint engem. Fiatalabb nálam és egészséges. De már-már elviselhetetlen a gondolat, hogy neki is át kelljen mennie azon a kálvárián, amin nekem – nem is a fizikai megpróbáltatásokra gondolok, hanem a lelkiekre. Szinte tiszteletet érzek Max iránt. Ha valami fájóbb lehet egy gyermek elvesztésénél: végignézni, hogyan veszti el a gyermeket az, akit a világon a legjobban szeretünk.

Ezért örülök neki, ha lefoglalhatom a gondolataimat valami mással. Ez pedig a következő órám lesz Lucyvel.

Végül is az előző alkalommal sikerült megmosolyogtatnom, amikor elkornyikáltam a trágárságok sorozatát.

Ám a belépő Lucy egy cseppet sem tűnik derűsnek. Rasztafrizuráját kikefélte, a haja zsírosan lóg. Szeme véreres, alatta mély karikák. Fekete sztreccsnadrágot, szakadt pólót és kétféle színű Converse tornacipőt visel.

A jobb csuklóján gézpólya van, ha jól látom, szigetelőszalaggal körültekerve.

Nem néz a szemembe. Ledobja magát egy székre, amelyet elfordít, hogy ne szemben legyünk, és az asztalra hajtja a fejét.

Felállok, és becsukom a szoba ajtaját.

– Akarsz beszélni róla? – kérdezem.

Rázza a fejét, de nem emeli föl a karjáról.

– Hogy sérültél meg?

Lucy felhúzza a térdét, olyan, mint egy kis csomag.

– Nézd – mondom, míg gondolatban a sutba vágom a mai óratervet –, ma talán elég lesz, ha csak egy kis zenét hallgatunk. Ha kedved lesz, beszélhetsz. – Odamegyek az iPodomhoz, amelyet egy hordozható hangszóróhoz csatlakoztattam, és átfutom a számokat.

Az első, amit lejátszok, a „Hate on Me” Jill Scott-tól. Olyat akarok találni, ami illik Lucy hangulatához, ami visszahozza hozzám.

Nem reagál.

Áttérek lázasabb dalokra. Bangles. Karen O. Spirituals. Még a Metallica is. Mikor a hatodikhoz érünk – „Love is a Battlefield”, Pat Benatartól – megadom magam.

– Na jó, Lucy. Fejezzük be. – Kikapcsolom az iPodot.

– Ne.

Cérnavékony a hangja. Még mindig a térdéhez szorítja a fejét, elrejti az arcát.

– Mit mondtál?

– Ne – ismétli meg Lucy.

Mellé térdelek, és várok, amíg felém fordul, és rám néz. – Miért ne?

Megnyalja a száját.

– Az a dal. Olyan, mint a vérem hangja.

Érthető, ha ezt érzi attól a sodró erejű basszustól és a kérlelhetetlen doboktól.

– Ezt hallgatom, amikor berágok valamitől – mondom. – Jó hangosan. És együtt verem vele a ritmust.

– Gyűlölök ide járni.

A szavak utat vágnak hozzám.

– Igazán sajnálom…

– Sajátos nevelési igényűek terme? Ez komoly? Így is én vagyok az iskola legnagyobb zizije, de most már azt is hiszik rólam, hogy retardált vagyok.

– Értelmi fogyatékos – javítom ki gépiesen. Lucy úgy néz rám, mint aki ölni tudna. – Azt hiszem, rád férne egy kis dobolás.

– Én meg azt hiszem, hogy magának el kell húznia a halál f-

– Elég! – Megragadom a csuklóját – az épet –, és felrántom a székről. – Terepmunkára megyünk!

Először vonszolnom kell, de mire a folyosóra érünk, engedelmesen baktat utánam. Elhaladunk a szekrényekhez tapadva smároló párok mellett; kikerülünk négy vihogó lányt, akik egy telefon fölé görnyedve bámulják a kijelzőt; átkígyózunk a kitömött sportmezbe öltözött lacrosse-játékosok között.

Csak onnan tudom, merre van a menza, hogy Vanessa párszor elvitt oda kávézni, amikor az iskolában jártam. Olyan, mint minden iskolai menza: óriási Petri-csésze, amelyben társadalmi elégedetlenség tenyészik, és ahol kialakulnak a nemzetségek: a Népszerű Srácok, a Gyíkok, a Bohócok, az Emók. Mivel a wilmingtoni középiskolában az asztalok között kell sorban állni, egyenesen odamegyünk a krumplipürét osztó nőhöz.

– Tegye tisztává a terepet – szólítom fel.

– Csak nem? – kérdezi, és felvonja a szemöldökét. – Aztán ki halt meg, hogy maga a királynő?

– Az iskola egyik terapeutája vagyok. – Ez nem egészen igaz. Nem vagyok iskolai alkalmazott. Vagyis ha bajba kerülök ezért, nem lesznek vészes következményei. – Csak egy rövid, tízperces szünetet kérek.

– Nem kaptam utasítást…

– Nézze! – Félrehúzom, és előveszem a legjobb pedagógusi hangomat. – Ez itt egy szuicid lány, szeretném erősíteni egy kicsit az önbizalmát. Tudomásom szerint ennek az iskolának is szerepel a pedagógiai programjában az öngyilkosságok prevenciója. Valóban azt szeretné, ha a tanfelügyelő rájönne, hogy maga hátráltatja a haladást?

Gátlástalanul blöffölök. Azt se tudom, hogy hívják a tanfelügyelőt. És Vanessa vagy megöl, ha ezt hallja, vagy gratulálni fog – még nem tudom, melyiket.

– Megyek az igazgatóhoz! – mondja sértődötten a nő. Nem törődök vele, bemegyek a pult mögé, kezdem lekapkodni a kampókról a fazekakat meg a serpenyőket, felfordítva elhelyezem őket a munkaasztalon. Összeszedek merőkanalakat, evőkanalakat, szedőlapátokat.

– Ezért seggbe fogják kúrni – mondja Lucy.

– Nem vagyok az iskola dolgozója – válaszolom, és megvonom a vállam. – Én is kívülálló vagyok. – Összeállítok két dobfelszerelést. Felfordított serpenyőből rögtönzök cintányért, felfordított lábasból pergődobot, a bádog pinceajtót pedig kinevezem lábdobnak. – Dobolni fogunk! – közlöm.

Lucy végignézi a srácokat a menzán. Van, aki figyel ránk, van, aki levegőnek néz.

– Vagy nem.

– Lucy, ki akarsz jutni abból a pocsék különteremből, vagy nem? Hagyd abba a vitatkozást, és gyere ide!

Meglepetésemre szót fogad.

– A padlón van a lábdobunk. Négy ütés, egyforma hosszúak. Bal lábbal toppants, mert balos vagy. – Számolás közben odacsapom a talpamat a fémhez. – Próbáld meg.

– Ez tényleg hülyeség – mondja Lucy, de azért kísérletképpen megrugdossa az ajtót.

– Remek! – mondom. – Ez a négynegyedes ütem. A jobb kezednél van a pergődobod. – A kezébe nyomok egy fémkanalat, és a felfordított lábasra mutatok. – Üss oda kettőre és négyre.

– Komoly? – kérdezi Lucy.

Válaszul lejátszom a következő ütemet: nyolc ütés a cintányéron, egy-két-hár-négy. Lucy tartja a ritmust, bal kézzel utánozza, amit csinálok. – Ne hagyd abba! – mondom. – Ez az alapritmus. – Felkapok két szedőlapátot, és leverek a hangzavarban egy dobszólót.

Mostanra az egész büfé minket figyel. Néhány kölyök olajozottan vált át rappelésre.

Lucy nem veszi észre. Belefeledkezik a karján és a gerincén végigvibráló ritmusba. Énekelni kezdem a „Love is a Battlefield”-et, a szavak nyersek, mint a zászlók csattogása a szélben. Lucy nem bírja levenni rólam a szemét. Végigénekelek egy refrént. A másodiknál csatlakozik hozzám.

Nem ígérek, és nem kérek!

Lucy vadul vigyorog, én arra gondolok, hogy ez az áttörés bizonyosan bekerül a zeneterápia krónikájába – és

ekkor meglátom az igazgatót, oldalán a konyhásnővel és Vanessával.

És talán hozzá kellene tennem, hogy hitvesem nem tűnik boldognak.

Abbahagyom az éneklést és a fazekak-serpenyők püfölését.

– Mi az ördögöt csinálsz itt, Zoe? – kérdezi Vanessa.

– Azt, ami a munkám! – Kézen fogom Lucyt, és kivonszolom a pult mögül. Lucy majd elsüllyed, amiért rajtakapták. Odaadom az igazgatónak a szedőkanalat, amellyel doboltam, szó nélkül átfurakodok mellette, egy olyan pontra, ahol szembekerülök a menza közönségével, és a magasba tartom kettőnk kezét, ahogy a rockbandáknál szokás. – Köszönöm, Wilmington Közép! – rikoltom. – Békesség!

Többet nem mondok. Tapsviharban vonulunk ki Lucyvel a menzáról. Az igazgató és Vanessa szeme valósággal belefúródik a hátamba.

– Zoe – mondja Lucy.

Vonszolom ismeretlen folyosókon át, minél messzebb a vezetőségtől.

– Zoe…

– Ki fognak rúgni – dünnyögöm.

– Zoe – mondja Lucy. – Állj!

Sóhajtva odafordulok, hogy bocsánatot kérjek.

– Nem lett volna szabad kitennem téged ennek.

Akkor látom, hogy a pírt az arcán nem a szégyen okozza, hanem az izgalom. A szeme ragyog, a mosolya ellenállhatatlan.

– Zoe – leheli –, meg lehet ezt csinálni még egyszer?

Wanda figyelmeztetett, de így is megdöbbenek, amikor benyitok az Árnyas Ligetben Mr. Docker szobájába, és látom, hogy fakón, aszottan fekszik az ágyban. Korábban még a néma, katatón állapotában is el lehetett vinni a kerekes székig vagy a közös helyiségbe, de Wanda szerint az utolsó találkozásunk óta eltelt két hétben ki se mozdult az ágyából. Nem is beszélt.

– Jó reggelt, Mr. Docker – mondom, és kiveszem a gitáromat a tokból. – Emlékszik rám? Zoe vagyok. Azért jöttem, hogy zenéljek magával egy kicsit.

Láttam már ilyet egyes pácienseimnél, főleg hospice-otthonokban. Az emberélet végén van egy szakadék, annak a szélébe kapaszkodunk, amíg kémleljük a mélységet. Ezért olyan drámaian látványos, ha valaki úgy dönt, hogy nem kapaszkodik tovább. A test szinte átlátszó lesz, a szem valami olyat néz, amit mi, többiek nem láthatunk.

Pengetni és dúdolni kezdek egy rögtönzött altatót. Ma nem az a célom, hogy bevonjam Mr. Dockert. Ma a hamelni patkányfogó vagyok, békésen elvezetem Mr. Dockert oda, ahol behunyhatja a szemét, és itt hagyhat minket.

Ahogy szavak nélkül játszom Mr. Dockernek, érzem, hogy könnybe lábad a szemem. Rossz természetű, mogorva vén strici volt, de a körmünk alá ment szálka szűrődik a legmélyebbre. Leteszem a gitáromat, és a kezéért nyúlok. Mintha egy vesszőnyalábot fognék meg. Vizenyős kék szeme tovább bámulja az alvó televízió üres, fekete képernyőjét.

– Most volt az esküvőm – mondom, pedig tudom, hogy nem figyel rám.

Mr. Docker meg se moccan.

– Nem különös ez, hogy olyan helyeken kötünk ki, amilyeneket álmunkban se mertünk volna elképzelni? Fogadjunk, hogy amikor a nagy irodájában ült, egyszer se fordult meg a fejében, hogy itt ragadhat, erre a parkolóra néző szobában. Amikor mindenkinek dirigált, nem képzelte, hogy egy napon talán senki sem hallja meg a hangját. Mr. Docker, én tudom, mi az. – Tekintete továbbra is a semmibe vész. – Maga is volt szerelmes valamikor. Tudom, hogy volt, mert van egy lánya. Tehát tudja, mit akarok mondani azzal, hogy a szerelmesnek nincs választása. Az a másik csak vonz magához, mint az északi pólus az iránytűt, akár jó ez nekünk, akár megszakad tőle a szívünk.

Amikor Max felesége voltam, összetévesztettem a szerelmet a mentőkötéllel. Majd én megmentem, majd én leszoktatom az ivásról. Csakhogy más dolog olyasvalakit

toldozgatni, aki összetört, és más dolog olyasvalakire lelni, aki egésszé tesz.

Nem beszélek róla, de tudom, hogy Vanessa sose fog bántani engem: sokkal fontosabb neki az én jóllétem a sajátjánál. Előbb törné össze a saját szívét, semhogy a legparányibb hajszálrepedést ejtse az enyémen.

Amikor ismét lepillantok, Mr. Docker visszanéz rám.

– Kisbabánk lesz – mondom neki.

Valahonnan mélyről indul el bennem a mosoly, mint mikor az őrláng felszítja a lehetőségek tüzét.

Most, hogy kimondtam, hirtelen valósággá lett.

Állunk Vanessával a meddőségi klinika recepciójának ablakánál.

– Baxter – mondom. – Időpontot kaptunk egy lefagyasztott embrió beültetésével kapcsolatos konzultációra.

Az asszisztensnő megtalálja a nevemet a számítógépben.

– Meg is van. Itt van a kedves férje is?

Érzem, ahogy végigfut rajtam a pír.

– Azóta másik házasságot kötöttem. Amikor telefonáltam, csak annyit mondott, hogy a házastársammal jöjjek.

Az asszisztensnő végigmér minket. Ha meg is lepődött, az arcán nem látszik.

– Egy pillanat türelmet kérek.

Amikor az asszisztensnő eltűnik, Vanessa rám néz.

– Mi a gond?

– Nem tudom. Remélem, nem esett bajuk az embrióknak…

– Olvastad azt a cikket a családról, amelyiknél összekeverték az embriókat? – kérdezi Vanessa. – Úristen, el tudod képzelni ezt?

Szúrósan nézek rá.

– Köszönöm, máris sokkal jobban érzem magam.

– Zoe! – Megfordulok, amikor a nevemet hallom. Dr. Anne Fourchette, a klinika igazgatója közeledik felém. – Befáradnának az irodámba?

Követjük a folyosón a faburkolatos, procc irodába, ahol már biztos megfordultam korábban, de most csak a rendelők és a kórtermek rémlenek.

– Valami baj van, dr. Fourchette? Elvesztették őket?

Az orvosnő lélegzetelállító jelenség az idő előtt megőszült hajsátrával, a csontokat őrlő kézfogásával, és a vontatott hanghordozásával, amely négy-öt szótaggá bővíti a nevemet.

– Sajnos, félreértés történt – mondja. – A volt férjének írásban le kell mondania az embriókról. Amint megteszi, máris beütemezhetjük a beültetést.

– De hiszen Maxnek nem kellenek! Azért vált el tőlem, mert nem akart apa lenni!

– Akkor ez valóban csak formaság – mondja derűsen dr. Fourchette. – De mindenképp kelleni fog a nyilatkozat, mielőtt időpontot kap a szociális munkástól.

– Szociális munkástól – ismételi Vanessa.

– Azonos nemű pároknál ez rutineljárás, olyan kérdések megbeszélésére, amelyeket esetleg nem vettek figyelembe. Például ha a partnere szüli meg a babát, akkor magának, Zoe, örökbe kell fogadnia.

– De hiszen házasok vagyunk…

– Rhode Island törvényei szerint nem – rázza meg a fejét az igazgatónő. – De ismétlem, semmi ok az aggodalomra. Csak be kell indítanunk az eljárást.

Ismerős csalódást érzek. A kisbabához vezető út tele van akadályokkal.

– Na jó – mondja kurtán Vanessa. – Van valami, amit Maxnek alá kell írnia? Valamilyen formanyomtatvány?

Dr. Fourchette odaad egy papírt.

– Csak annyit mondjanak neki, hogy küldje ezt vissza a címünkre. Amint megkaptuk, telefonálni fogunk. – Ránk mosolyog. – Egyébként nagyon örülök, Zoe. Gratulálok mindkettőjüknek.

Vanessa és én nem szólalunk meg, amíg be nem szállunk a liftbe.

– Beszélned kell vele – mondja Vanessa.

– És mit mondjak neki? Hahó, házasságot kötöttem Vanessával, és szeretnénk, ha te lennél a spermadonorunk?

– Nem erről van szó – mutat rá Vanessa. – Az embriók már léteznek. Mit kezdene velük Max?

Az ajtó kinyílik a földszinten, ahol egy asszony várakozik egy babakocsival. A kisbaba macifüles kapucnis pulóvert visel.

– Meg fogom próbálni – mondom.

Maxet az egyik ügyfele házánál találom meg, ahogy a tavaszi tereprendezéshez készülve a földet és a gallyakat gereblyézi le a virágágyakról. A hó olyan gyorsan elolvadt, ahogy jött, a levegőnek tavaszillata van. Max inget visel nyakkendővel, és izzad.

– Szép ez a hely – mondom elismerően, végighordozva tekintetemet a kerten.

Max megpördül a hangomra.

– Zoe! Mit keresel te itt?

– Liddy mondta, hol találllak – válaszolom. – Van egy perced?

A gereblyére támaszkodik, megtörli verejtékes homlokát, és bólint.

– Persze. Nem akarsz, izé, leülni? – Egy kőpadra mutat a téli álmát alvó kert közepén. A gránit hidege áthatol a farmernadrágomon.

– Milyen? – kérdezem. – Mármint amikor virágzik.

– Ó, irtó szép. Tele van tigrisliliomokkal. Április végére ki kell bújniuk, ha sikerül távol tartanom a bogarakat.

– Örülök, hogy még mindig kertészkedsz. Nem voltam biztos benne.

– Miért ne csinálnám?

– Nem tudom – vonom meg a vállam. – Azt gondoltam, a gyülekezetnek dolgozol.

– Hát, hétfőnként igen – mondja. – Ők is az ügyfeleim. – Megdörgöli az állát az öklével. – Láttam egy táblát az egyik bárnál, hogy ott énekelsz. Nem léptél fel, amióta… szóval régen.

– Tudom… valahogy visszaszoktam. – Tétovázok. – Te jártál a bárban?

– Nem! – nevet Max. – Mostanában tisztább vagyok, mint a patyolat!

– Akkor jó. Az tényleg jó. Egyébként csakugyan énekelgetek itt-ott. Formában tart a terápiákhoz.

– Szóval még mindig csinálod.

– Miért ne tenném?

A fejét csóválja.

– Nem tudom. Nálad olyan sok minden… megváltozott.

Olyan különös találkozni egy volt házastárssal. Mintha eltévesztették volna a film alatt a feliratot. Most vigyázunk, hogy ne érjünk egymáshoz, holott valamikor úgy rátapadtam az ágyban, mint a zuzmó a sziklára. Idegenek vagyunk, akik minden szégyenletes titkot, minden rejtett szeplőt, minden végzetes szépséghibát ismernek egymásban.

– Megvolt az esküvőm – szalad ki a számon.

Miután Max nem fizet nekem tartásdíjat, csakugyan nem tudhatta. Egy percig tökéletes értetlenséggel mered rám, azután nagyra nyílik a szeme.

– Úgy érted, te és…?

– Vanessa – mondom. – Igen.

– Tyű! – Max fészkelődik, pár centiméterrel távolabb csúszik tőlem a kőpadon. – Öhm, izé, nem is tudtam, hogy ennyire… igazi.

– Igazi?

– Mármint komoly. Azt hittem, csak egy futó szeszély, amin túl kell jutni.

– Mint ahogy te is csak alkalmi ivó voltál? – Ahogy kimondom, meg is bánom. Azért jöttem ide, hogy megnyerjem Maxet, nem azért, hogy magamra haragítsam. – Ne haragudj, ezt nem kellett volna.

Max úgy fest, mint aki mindjárt elhányja magát.

– Örülök, hogy a szemembe mondtad. Nagyon kemény lett volna, ha a pletykából kell megtudnom.

Egy percig majdnem sajnálom. Képzelem, mekkora dorgálást fog kapni miattam az új haverjaitól a gyülekezetben.

– De ez nem minden – folytatom nyeldekelve. – Családot akarunk Vanessával. Ő fiatal és egészséges, semmi ok sincs rá, hogy ne lehessen gyereke.

– Azt hiszem, egy nyomós oka azért van – jegyzi meg Max.

– Tulajdonképpen ezért vagyok itt. – Mély lélegzetet veszek.

– Nagyon sokat jelentene nekünk, ha a baba, akit Vanessa megszül, biológiailag az enyém lenne. És még maradt három embrió azokból az időkből, amikor te és én próbálkoztunk. Szeretném, ha megengednéd, hogy felhasználjuk őket.

Max felkapja a fejét.

– Mi?

– Tudom, hogy sok ez így egyszerre…

– Megmondtam, hogy nem akarok apa lenni…

– Én pedig nem kérem, hogy az légy. Max, ez semmiféle kötelezettséget nem jelent számodra. Hajlandók vagyunk aláírni mindent, amit akarsz. Nem várjuk el, hogy bármit is adj a gyereknek, se pénzt nem kérünk, se a nevedet, semmit. Ha leszünk olyan szerencsések, hogy megszületik, te nem tartozol neki semmivel.

– A szemébe nézek. – Ezek az embriók már léteznek. Csak várakoznak. De meddig? Öt évig? Tízig? Tizenötig? Egyikünk sem akarja, hogy megsemmisítsék őket, és te már kijelentetted, hogy nem akarsz gyerekeket. De én akarom őket, annyira akarom, hogy az már fáj.

– Zoe…

– Ez az utolsó esélyem. – Reszkető kézzel kiveszem a táskámból a klinikán kapott formanyomtatványt. – Kérlek, Max! Könyörgök!

Elveszi a papírt, de nem néz rá. Nem néz rám.

– Nem… nem tudom, mit kéne tennem.

Dehogynem tudod. Csak nem akarod kimondani.

– Gondolkozol rajta? – kérdezem.

Max bólint. Felállok.

– Nagyon hálás vagyok érte, Max. Tudom, hogy nem erre számítottál. – Egy lépést hátrálok. – Hát akkor… majd hívlak. Vagy te hívjál föl engem.

Bólint, aztán kettéhajtja a papírt, aztán még egyszer ketté, és a farzsebébe dugja. Találgatom, hogy meg fogja-e nézni egyáltalán. Vagy apró darabokra tépi, és belegereblyézi a földbe? Vagy kimossa a farmerjével együtt, hogy el se olvashassa a szavakat?

Elindulok a járda felé, ahol az autómat hagytam, de Max hangja megállít.

– Zoe! – kiáltja. – Ugye, tudod, hogy még mindig imádkozom érted?

Szembefordulok vele.

– Max, nekem nem az imáidra van szükségem – mondom. – Csak a beleegyezésedre.

	1. ének	GYERE HAZA Sing You Home
	2. ének	HÁZ A REMÉNY UTCÁJÁBAN The House on Hope Street
	3. ének	A MENEKÜLŐ Refugee
	4. ének	AZ UTOLSÓ The Last
	5. ének	LÉGY A FELESÉGEM! Marry Me
☑	**6. ének**	**HIT** Faith
	7. ének	A HABLEÁNY The Mermaid
	8. ének	HÉTKÖZNAPOK Ordinary Life
	9. ének	HOL VAGY? Where You Are
	10. ének	SAMMY DALA Sammy's Song

MAX

Néha marhára be tudok rágni az Istenre.

Beismerem, hogy nem vagyok egy agytröszt, és sose feltételeztem, hogy tudnám, mit tartogat a mandzsettájában az Úr, de vannak helyzetek, amikor végképp nehéz kitalálni, hogy milyen cél vezérli.

Mint amikor egy csomó srácot megöltek egy iskolai lövöldözésben.

Vagy amikor egy hurrikán elsöpör egy egész várost.

Vagy amikor az édes, húszegynéhány éves Alison Gerhartról, aki a Bob Jones egyetemre járt, és neki volt a legszebb szopránja a kórusban, és életében nem szívott el egy cigarettát, megállapítják, hogy tüdőrákja van, és rá egy hónapra meg is hal.

Vagy amikor Ed Emmerly, az Örök Dicsőség diakónusa épp akkor veszíti el az állását, amikor a fiának szüksége lenne egy költséges gerincműtétre.

Zoe váratlan látogatása óta egyfolytában imádkoztam, hogy tudjam, mi a helyes megoldás, de ez a helyzet nem fekete-fehér. Egy dologban egyetértünk: számunkra azok ott a klinikán nem fagyasztott sejtek, hanem meg nem született gyerekek. Lehet, hogy nagyon eltérő okból hisszük ezt – én vallási, ő személyes meggyőződésből, de akkor sem akarjuk, hogy lehúzzák azokat az embriókat a kanálisba. Én azzal próbáltam kitolni az elkerülhetetlent, hogy beleegyeztem, tartsák őket lefagyasztva, örök

várakozásban. Zoe meg akarja adni nekik az esélyt az életre, amit minden kisbaba megérdemel.

Ebben még Clive tiszteletes is őmellé állna.

De valószínűleg a plafonig ugrana, ha elmondanám neki, hogy ez a kisbaba két leszbikus anyával élné le az életét.

Isten figyelmeztet, hogy nem semmisíthetek meg egy lehetséges életet. De miféle élete lenne egy ártatlan gyereknek egy leszbikus háztartásban? Olvastam én a Clive tiszteletestől kapott irodalmat, és teljesen világos számomra (és a tudósok számára is, akikre hivatkoznak), hogy a melegség nem biológiai, hanem környezeti jelenség. Azt ugye tudják, hogy szaporodnak a melegek? Mivel hagyományosan nem képesek, hát agitálnak. Ezért küzd olyan elszántan az Örök Dicsőség Temploma az ellen, hogy a meleg tanárokat beengedjék az iskolákba. Szegény srácokat hamarabb megrontanák, mint amilyen hamar egy hógolyó elolvadna a pokolban!

– Jó napot, Maxi – hallom. Felnézek, és látom, hogy Clive tiszteletes jön a parkolóból, a kezében egy cukrászda dobozával. Nem dohányzik, nem iszik, de a krémes rolád a gyengéje. – Kér egy falatot az ízlelőbimbók Federal Hill-i paradicsomából?

– Köszönöm, nem. – Olyan az ellenfényben, mintha glóriát viselne. – Van számomra egy perce a tiszteletes úrnak?

– Természetesen. Jöjjön be! – mondja.

Követem az irodájába, közben elmegyek a gyülekezet titkárnője mellett, aki meg Hershey csokoládéval kínál az asztalán levő tálból. Clive tiszteletes levágja a dobozról a spárgát egy vadászkéssel, amit az övére függesztve visel, és fölemeli az egyik süteményt.

– Még mindig nem hozhatom kísértésbe? – kérdezi, és amikor csak rázom a fejem, lenyalja a krémet a rolád egyik végéről. – Ebből tudom, hogy van Isten – mondja tele szájjal.

– De ezt a roládot nem Isten készítette, hanem Nagy Mike, az egyik Scialo testvér.

– És Isten teremtette Nagy Mike-ot. Minden csak perspektíva kérdése. – Clive tiszteletes megtörli a száját egy szalvétával. – Ma mi nyomja a szívét, Max?

– A volt feleségem épp most közölte velem, hogy házasságot kötött egy nővel, és hogy fel akarja használni a *mi* embrióinkat, hogy gyerekük legyen. – Legszívesebben kimosnám a számat. A szégyen keserű íze.

Clive tiszteletes lassan leteszi a roládot.

– Értem – mondja.

– Imádkoztam. Tudom, hogy az a kisbaba megérdemli az életet. De nem… nem ilyet! – A cipőm orrára meredek. – Talán nem akadályozhatom meg, hogy Zoe a pokolba kerüljön az ítélet napján, de azt nem engedem, hogy a gyerekemet is magával rántsa!

– A gyerekét – visszhangozza Clive tiszteletes. – Látja, Max? Maga mondta ki, hogy ez a *maga* gyermeke. Jézus

talán így figyelmeztet, hogy ideje felelősséget vállalnia ezekért az embriókért, különben a volt felesége kezére kerülnek.

– Tiszteletes úr – mondom rémülten –, én nem vagyok apának való. Nézzen rám! Még nem vagyok kész.

– Egyikünk sem az. De a felelősség annak a kisbabának az életéért nem szükségszerűen jelenti azt, amire maga gondol. Mi lenne az első, amit annak a gyermeknek kívánna?

– Hát, gondolom, hogy olyan apa és anya mellett nőhessen fel, akik szeretik. És akik mindent megadhatnak neki, amire szüksége van…

– És akik jó keresztények – teszi hozzá Clive tiszteletes.

– Nyilván. – Egy pillanatra elgondolkodom. – Egy olyan házaspár, mint Reid és Liddy.

Clive tiszteletes megkerüli az íróasztalát, és leül a szélére.

– Akik évek óta fáradoznak a gyermekáldásért. Imádkozott a bátyjáért és a sógornőjéért, ugye?

– Persze, hogy…

– Kérte Istent, hogy áldja meg őket egy gyermekkel? – Bólintok. – Nos, Max! Ha Isten becsuk egy ajtót, az csak azért van, hogy kinyisson egy ablakot.

Életemben egyszer éltem át ezt a szétválnak-a-felhők-és-kisüt-a-nap pillanatot: akkor, amikor a kórházban voltam, és Clive tiszteletes segített meglátnom Jézust, olyan közel hozzám, hogy meg is érinthettem volna. De

most már tudom, hogy Zoe azért jött el ma hozzám, mert Istennek terve van velem. Ha én nem is vagyok képes fölnevelni ezt a gyereket, legalább tudjam, hogy a tulajdon húsom és vérem vigyáz rá.

Az a kisbaba az én családom, és ahhoz is tartozik.

– Valamit meg kell beszélnünk – mondom este a vacsoránál, amikor Reid odaadja a krumplit. – Adni akarok nektek valamit.

Reid a fejét rázza.

– Max, mondtam már, hogy nem tartozol nekünk semmivel.

– De igen. Az életemmel tartozom nektek, de nem erről akarok beszélni – mondom.

Liddyhez fordulok. Hetek teltek el a vetélés óta, de most is úgy néz ki, akár egy kísértet. A múltkor a garázsban találtam rá, az autójában ült, és a szélvédő mögül bámulta a polcon a szerszámgépeket és a festékeket. Kérdeztem, merre tart, és vagy kétarasznyit ugrott, annyira meglepődött, hogy ott talál. *Fogalmam sincs,* mondta, és úgy nézett végig magán, mintha nem értené, hogy került oda.

– Nektek nem lehet gyereketek – mondom.

Liddy szeme könnybe lábad, Reid sietve közbevág.

– De lehet, és lesz is. Épp csak azért voltunk csalódottak, mert nem a *mi* ütemtervünk szerint történik, hanem Istené szerint, ugye, szívem?

– Nekem pedig van egy kisbabám, aki nem lehet az enyém – mondom. – Amikor Zoe és én elváltunk, még mindig maradt három lefagyasztott embrió a klinikán. Zoe fel akarja használni őket. De én azt gondolom… azt gondolom, hogy inkább legyenek a tiétek.

– Tessék? – súgja Liddy.

– Én nem vagyok apának való. Magamat is alig tudom ellátni, nemhogy valaki mást. Viszont ti megérdemeltek egy családot. Nem tudnék jobb életet elképzelni egy srácnak annál, hogy nálatok élhet. – Habozok.

– Hiszen én is kipróbáltam.

Reid a fejét csóválja.

– Nem. Mához öt évre talpra állsz, talán meg is nősülsz…

– Nem élném meg úgy, hogy elveszitek a gyerekemet tőlem – mondom. – Én továbbra is Max bácsi maradnék. Még mindig elvihetném szörfözni. Megtaníthatnám vezetni, és ilyesmi.

– Max, ez őrültség…

– Nem, nem az. Tudom, hogy foglalkoztok az örökbefogadással – mondom. – Láttam a brosúrákat a konyhapulton. Ez ugyanaz. Clive tiszteletes mondta, hogy lépten-nyomon fogadnak örökbe magzatokat is. De ez az embrió, ez rokonotok.

Látom, hogy ez szíven találta a bátyámat. Egyszerre nézünk Liddyre.

Elismerem, nem kevés önzés is van ebben részemről. Egy ilyen nő, mint Liddy – szép, okos, vallásos – egyesít magában mindent, amit egy fickó akarhat, mindent, amit én valószínűleg sose kapok meg. Éveken át kiállt mellettem, még akkor is, amikor Reid dühös volt rám, amiért nem használom ki a képességeimet, vagy amiért elrontom az életemet. Ha Liddy állapotos marad az embriók beültetése után, az a gyerek az övé és Reidé lesz; de be kell vallanom, tetszik nekem a gondolat, hogy én csalhatom vissza a mosolyt az arcára.

Isten tudja, a saját feleségemnél nem voltam képes rá.

Ám Liddy nem tűnik boldognak. Egyenesen rémület ül ki az arcára.

– Mi lesz, ha ezt is elveszítem?

Ez elképzelhető; mindig fennáll a kockázat a lombikprogramnál. De hát az életben semmire sincsen garancia, és punktum. Egy makkegészséges csecsemő is megfulladhat, ha rosszul fekszik alvás közben. A triatlonista is holtan eshet össze veleszületett szívrendellenesség miatt, amelynek a létezéséről esetleg nem is tudott. A lány, akiről azt hittük, szeretjük, beleszerethet másba. És igen, Liddy is elvetélhet. De milyen választása van? Hogy a baba ottmarad a következő egy vagy két évtizedre egy jégkockában? Hogy két asszonyé lesz, akik úgy döntöttek, hogy bűnben élnek?

Reid a feleségére néz, tekintete megtelik reménnyel, el is kell fordulnom zavaromban.

– És ha nem? – kérdezi.

Hirtelen egy ablakon kívül vagyok, azon át nézek befelé. Mint egy kukkoló, mint valaki, aki csak néző, nem játékos.

De az a kisbaba… A kisbaba nem lesz ilyen.

Este éppen fogat mosok a vendégfürdőszobában, amikor az ajtóban megáll Reid.

– Még meggondolhatod magad – mondja, és én nem teszek úgy, mintha nem tudnám, miről beszél.

Kiköpöm a fogkrémet, megtörlöm a számat.

– Nem fogom.

Reid zavartan téblából. A kezét zsebre vágja. Alig emlékeztet arra az emberre, akit ismerek, aki felülkerekedik minden nehézségen, akinek a vonzerejével csak az esze ér fel. Megdöbbentő felismerés, hogy bár kettőnk közül ő a sikerember, most mégis találtam valamit, amihez nem ért.

A hálához.

Odaadná az utolsó ingét, de ha el kell fogadni a legcsekélyebb szívességet, akkor összezavarodik.

– Nem tudom, mit mondjak – vallja be.

Amikor kicsik voltunk, Reid kitalált egy titkos nyelvet, aminek volt szótára is, meg minden. Aztán megtanította nekem. Azt mondta a vacsoránál: *Mumu rabba wollabong,* és belőlem kitört a nevetés. Anyám és apám csak összenéztek értetlenül, mert nem tudhatták, hogy

Reid azt mondta, hogy a fasírtnak olyan szaga van, mint a majompiszoknak. A szüleinket az őrületbe kergette, hogy Reid és én kivontuk magunkat a normális társalgásból.

– Semmit sem kell mondanod. Úgyis tudom.

Reid bólint, és átölel. Érzem a lélegzésén, hogy sírással küzd.

– Szeretlek, öcsi – mormolja.

Behunyom a szemem. *Hiszek benned, imádkozom érted, segíteni akarok rajtad.* Reid sok mindent mondott nekem az évek során, de csak most jövők rá, mióta várom, hogy ezt halljam tőle.

– Azt is tudom – felelem.

Mrs. O'Connor fánkot sütött. Hagyományosan csinálja, jól megpirítja, aztán meghinti egy kevés porcukorral. Mindig megnézem a nevét a gyülekezeti iroda jelenléti ívén, hogy tudjam, mikor lesz egy kis harapnivaló a kávéhoz az istentisztelet után, és természetesen elsőnek hagyom el a díszteremet, hogy előbb odaérjek a tálcához, mint a gyerekek a hittanról.

Jól megpakolom a tányéromat, még többet is szedek, mint amennyi igazság szerint járna, amikor meghallom Clive tiszteletes hangját.

– Max! – mondja. – Tudhattam volna, hol keressük!

Megfordulok, és közben már tömöm is be a számba az egyik fánkot. A lelkipásztor egy új férfi mellett áll,

legalábbis én újnak nézem. Clive tiszteletesnél is magasabb, fekete haja vastagon hátrazselézve.

A nyakkendője ugyanolyan színű, mint a zsebkendője, olyan rózsaszínes, mint a füstölt lazac. Még soha életemben nem láttam ilyen fehér fogakat.

– Ah! – mondja, és a kezemért nyúl. – A hírhedt Max Baxter!

Hírhedt? Mit csináltam már megint?

– Max – mondja a tiszteletes ez itt Wade Preston. Talán ismeri a tévéből.

A fejemet rázom.

– Sajnálom.

Wade nevetése harsány és jóízű.

– Jobb hirdetőt kell szereznem magamnak! Clive régi barátja vagyok. Együtt jártunk a szemináriumba.

Délies hanghordozása van, amitől a beszéde olyan lesz, mintha a víz alatt úsznának a szavai.

– Akkor szintén lelkipásztor?

– Jogász vagyok és jó keresztény – mondja Wade. – Még ha ez ellentmondásnak is hangzik.

– Wade csak szerénykedik – magyarázza Clive tiszteletes. – Ő a meg nem születettek szószólója. Hivatásának tekinti, hogy biztosítsa jogaikat és védelmezze őket. Nagyon érdekli az esete, Max.

Miféle eset?

Nem is vettem észre, hogy ezt fennhangon is kimondtam, amíg Wade Preston nem felel rá.

– Hallom Clive-tól, pert indít, hogy a leszbikus volt felesége ne kaparinthassa meg a gyermekét.

Clive tiszteletesre nézek, és utána próbálom kiszúrni a szobában Liddyt és Reidet, de még nem jöttek be.

– Tudnia kell, Max, hogy nincs egyedül – mondja Wade. – Mostanában sokan erőltetik, hogy a gyermeknek azonos nemű szülei lehessenek. A homoszexuálisok el akarják torzítani a család fogalmát, pedig ez a szó nem jelenthet mást, csak az apa és az anya szerető keresztény egyességét! Azért küzdök, hogy megmentsem az ártatlan gyermekeket, még mielőtt áldozattá válhatnának. – Átkarolja a váltamat, és elfordít a gyülekezeti kotlóstyúkoktól, akik körülsereglik a kávéskannát. – Azt tudja, Max, hogy én hogyan találtam meg Jézust? Tízéves voltam, és nyári iskolába kellett járnom, mert megbuktam negyedikben. A tanítónőm, Mrs. Percival, megkérdezte, akar-e valaki bent maradni vele a szünetben, hogy imádkozhassanak. Nos, annyit mondhatok, akkoriban nem is érdekelhetett volna kevésbé a vallás. Én csak be akartam hízelegni magam a tanítónőnél, hogy aznap elsőnek állhassak sorba az uzsonnánál süteményért. A csokoládés süteményből sose volt elég, a vaníliásnak viszont olyan íze volt, mint – már bocsássa meg a parasztságomat – mint a seggnek. Úgy képzeltem, hogy elmondok pár buta imát a tanítónővel, utána pedig irány a sor eleje. Szóval, végighallgattam az édesjézusozását, úgy tettem, mint aki együtt imádkozik vele, de egész idő alatt

a süteményre gondoltam. Amikor eljött az uzsonna ideje, Mrs. Percival megengedte, hogy én álljak a sor elején. Rohantam az uzsonnázóasztalhoz, de azt is mondhatnám, hogy repültem, olyan könnyű volt a lábam. És akkor ránéztem a tálcára, és egyetlen csokoládés sütemény sem volt rajta.

A fánkokra sandítok a tányéromon.

– És most jön a hihetetlen része, Max. Elvettem az egyik olyan vaníliás süteményt, amelyiket alighanem kartonpapírból és szamárcitromból készítettek, haraptam belőle egy nagyot, és az volt a legfinomabb sütemény, amit valaha ettem. Olyan íze volt, mint a csokoládénak, mint karácsony reggelének, mint a győzelemnek az országos baseballbajnokságon: mindez benne volt egy kis gombóc kelt tésztában. Abban a pillanatban jöttem rá, hogy Jézus velem van, még ha nem is várom.

– Egy süti váltotta meg? – kérdezem.

– Igen, az. És tudja, mitől vagyok még olyan biztos ebben? Mert a következő nyáron volt egy autóbalesetem, és a kocsi összes utasa meghalt, csak én nem. Túléltem a gerincvelőhártya-gyulladást.

Évfolyamelsőként diplomáztam jogból a Mississippi Egyetemen. Max, én átvészeltem minden vihart az élet tengerén, és van annyi eszem, hogy tudjam, nem én vagyok a hajóm kapitánya, ha érti, mire célzok. És mert Isten vigyázott rám mindig, keresztény kötelességemnek hiszem, hogy én is vigyázzak azokra, akik nem tudnak

vigyázni magukra. Tizenkilenc államban folytathatok ügyvédi praxist – mondja Wade. – A munkámmal is támogatom a Hópehely Fagyasztott Embrió Örökbefogadás programot. Ismeri?

Csak azért, mert Clive tiszteletes beszélt róla Reidnek és Liddynek az utolsó vetélés után. Ez egy keresztény örökbefogadási ügynökség, amely gyermektelen családokat hoz össze olyanokkal, akiknek maradtak be nem ültetett embrióik a lombikprogram után.

– Arra akarok kilyukadni – folytatja negédesen, hogy rendelkezem azzal a tapasztalattal, amelyet a helyi jogtanácsosok talán nélkülöznek. Országszerte vannak férfiak, akik igyekeznek helyesen csinálni mindent, mégis ebbe a szörnyű helyzetbe kerülnek. Maga elnyerte a megváltást. Most magán a sor, hogy megmentse a gyerekeit. – A szemem közé néz.

– És én azért vagyok itt, hogy segítsek.

Nem tudom, mit mondjak. Tegnap kaptam Zoétól egy üzenetet a telefonomra. Csak azt akarta tudni, aláírtam-e már a papírt. És hogy vannak-e kérdéseim, mert esetleg leülhetnénk egy kávéra megbeszélni a dolgokat.

Megtartottam az üzenetét. Nem azért, amit kért, hanem a hangja miatt. Nem énekelt, de a hangja úgy hullámzott, hogy a zenére kellett gondolnom.

Az a helyzet, hogy már megint elcsesztem. Nem akaródzik közölnöm Zoéval, hogy döntöttem. Pedig meg kell tennem. És úgy sejtem, Zoét körülbelül annyira

hozza lázba a lehetőség, hogy Liddy és Reid nevelje föl a babáit, mint amennyire én lelkesedem azért, hogy két leszbikus nevelje az enyéimet.

Wade Preston elővészi a zakója zsebéből a névjegyét.

– Nem futhatnánk össze a jövő héten? – kérdezi. – Sok mindent kell megbeszélnünk, hogy beinduljon a lavina. – Miközben Clive tiszteletes elvezeti egy másik gyülekezeti taghoz, ismét rám villantja azt az ötmillió dolláros mosolyát.

Hat fánk van a tányéromon, de elment az étvágyam. Sőt, kimondottan émelygek.

Mert az az igazság, hogy nem kell beindítani a lavinát.

Az már félúton jár a lejtőn.

Közvetlenül azelőtt, mielőtt találkoznék Wade Prestonnal Clive tiszteletes irodájában – a lelkipásztor úgy gondolta, ez a legmegfelelőbb hely, hogy zavartalanul beszéljünk –, álmot látok. Liddy már állapotos, de nemcsak Reid van ott a szülőszobában, hanem több tucat ember, mindegyik műtősruhában és orvosi maszkban. Csak a szemük látszik, nem tudni, ki kicsoda.

Clive tiszteletes Liddy lábai között ül, ő játssza az orvos szerepét. Lenyúl, hogy elkapja a kicsit.

– Remekül csinálod! – mondja Liddynek, aki sikoltva kinyomja magából a vértől iszamós babát.

Az egyik ápolónő elveszi, bebugyolálja, és elakad a lélegzete. Kiált Clive tiszteletesnek, aki benéz a kék takaró redői közé, és felkiált:

– Édes Jézus!

– Mi a baj? – kérdezem, és átnyomakodok a tömegen. – Mi a probléma?

De nem hallanak.

– Hátha nem veszi észre – suttogja az ápolónő, azzal odaadja Liddynek a babát. – Itt a fia! – gügyögi.

Liddy fölemeli a takaró csücskét, amely elfedi az újszülöttet, és sikoltozni kezd. Kis híján elejti a babát. Rohanok, hogy elkapjam.

Akkor látom, hogy nincs arca.

Csak egy foltos, rücskös, dudoros, tojásdad valami, és egy varrat ott, ahol a szájnak kéne lennie.

– Nem akarom! – kiáltja Liddy. – Ez nem az én gyerekem!

Előlép az egyik maszkos megfigyelő. Elveszi a karomból a babát, és elkezdi átgyúrni a babát, mint egy agyaggömböt. Orrot pödör neki, hüvelykujjal nyom bele két szemet, és úgy néz rá, mint aki még nem látott ehhez fogható szépséget.

– Meg is volnánk! – mondja. Leveszi a maszkját, mosolyog, és akkor ismerem föl Zoét.

Mire belépek Clive tiszteletes irodájába, csuromvíz az ingem, annyira átizzadtam. Wade nyilván azt gondolja

majd, hogy megzakkantam, vagy hogy valami titokzatos anyagcsere-zavarban szenvedek, holott csak egy kicsit félek elmondani neki, hogy min töprengtem egész délelőtt.

Nevezetesen azon, hogy hibát követhetek el. Persze, hogy segíteni akarok Liddyn és Reiden… de nem akarom bántani Zoét.

Wade most egy másik tökéletesen szabott öltönyt visel, amely halvány ezüstfényben játszik. Ettől olyan lesz, mint Jézus a festményeken, akit mindig egy kicsit ragyogóbbnak ábrázolnak a környezeténél.

– De örülök magának, Max! – mondja Wade, és erélyesen megrázza a kezemet. – Meg kell mondanom, amióta vasárnap beszéltünk, folyton maga körül forogtak a gondolataim.

– Ó – mondom. – Az jó.

– No már most, mivel sok háttérinformációra van szükségünk, én csak kérdezni fogok, maga pedig megpróbál majd a legjobb tudása szerint válaszolni a kérdéseimre.

– Kérdezhetnék előbb én?

Felnéz rám, és bólint.

– Abszolúte.

– Tulajdonképpen nem is annyira kérdés. Inkább kijelentés. Tudom, hogy jogom van eldönteni, mi történjék ezekkel az embriókkal. De Zoé-nak is joga van hozzá.

Wade leül Clive tiszteletes asztalának szélére.

– Száz százalékig igaza van, de csak ha felületesen nézi a kérdést. Magának és Zoénak egyenlő genetikai jogcíme van ezekre az embriókra. De hadd kérdezzem meg magától: az volt-e a szándéka, hogy a volt feleségével együtt, heteroszexuális kapcsolatban nevelje föl ezeket a meg nem született gyermekeket?

– Hát igen.

– Ám, sajnos, a házasságuk nem volt tartós.

– Pontosan! – robban ki belőlem. – Semmi sem úgy történt, ahogy terveztük! Most végre úgy látszik, hogy boldog. Lehet, hogy ez se nekem, se magának nem tetszik, de miért tennénk tönkre a boldogságát? Mindig is hittem abban, hogy jó anya lenne. Azt is mondta, hogy nem kell gyerektartást fizetnem…

– Hohó! – Wade fölemeli a kezét. – Járjuk csak körül ezt egy kicsit. Először is, ha Zoénak adja a meg nem született gyermekeket, attól még maga marad az apjuk. Ezek a csöppségek már léteznek, Max. Nem bújhat ki a biológiai felelősség alól, amellyel tartozik nekik. Tehát ha ebben a leszbikus háztartásban nevelik is fel őket, attól magára még vonatkozhat a gyerektartás. Ha a volt felesége most még nem is kéri, a gyerek bármikor jelentkezhet magánál anyagi vagy érzelmi támogatásért. Zoe mondhatja, hogy magának nem kell kapcsolatot tartania ezzel a babával, csakhogy ebben nem ő dönt. – Keresztbe fonja a karját. – Maga azt mondja, hogy a volt

feleségéből jó anya lenne, és nem kétlem, hogy ez igaz. Mi van a bátyjával és a sógornőjével?

Clive tiszteletesre nézek.

– A legjobb szülők lennének, akiket egyáltalán el tudok képzelni.

– És mi van a felesége leszbikus szeretőjével?

– Nem sokat tudok róla…

– Azt leszámítva, hogy el akarja venni magától a gyerekeit – mondja Wade.

Ennyit tudok Vanessáról: volt egy feleségem, egy feleség, aki szeretett és szeretkezett velem, akit egyik pillanatról a másikra elcsábított egy nő.

Clive tiszteletes odamegy a pulpitushoz, lapoz egyet a túlméretezett Bibliában.

– *Annak okáért adta őket az Isten tisztátalan indulatokra; mert az ő asszonynépeik is elváltoztatták a természet folyását természetellenesre. Hasonlóképpen a férfiak is elhagyván az asszonynéppel való természetes élést, egymásra gerjedtek bujaságukban, férfiak férfiakkal fertelmeskedvén, és az ő tévelygésüknek méltó jutalmát elvevén önmagokban* – olvassa fennhangon. – Ez a véleménye Istennek a homoszexuálisokról a rómaiakhoz írott levél első fejezetének huszonhatodik és huszonhetedik versében – mondja a lelkipásztor. – A homoszexualitás fajtalanság. Olyasmi, amiért büntetés jár.

– Mi lesz, ha az a meg nem született gyermek kisfiú, Max? – kérdezi Wade. – Felfogja, milyen hatalmas az

esélye annak, hogy ő is homoszexuálissá váljon, ha maga hagyja, hogy két leszbikus nevelje? Még ha Zoe lenne is az Év Anyja, ki lesz az apuka abban a háztartásban? Kitől tanulja meg a fia, hogyan legyen férfi?

A fejemet rázom. Nincs válaszom erre a kérdésre. Ha a baba Reidhez és Liddyhez kerül, nagyszerű példát lát a férfiasságra. Ugyanazt, amelyet én is láttam egész életemben.

– A legjobb szülői döntés, amit hozhat – mondja Wade –, még ha ez is lesz életének egyetlen szülői döntése, ha felteszi magának a kérdést: mi a legjobb a gyermekemnek?

Behunyom a szemem.

– Úgy tudom Clive tiszteletestől, hogy maga és Zoe számos babát veszítettek el – mondja Wade. – Köztük egy olyat is, aki már majdnem érett volt.

Elszorul a torkom.

– Így van.

– Mit érzett, amikor meghalt a kisfia?

A hüvelykujjammal nyomom a szemem sarkát. Nem akarok sírni. Nem akarom, hogy sírni lássanak.

– Irtóra fájt.

– Ha ezt érezte, amikor elvesztett egy gyermeket, mit fog érezni, ha el kell veszítenie még hármat? – kérdezi Wade.

Sajnálom, gondolom, és már azt se tudom, kitől kérek bocsánatot.

– Oké – motyogom.

– Tessék?

– Oké – ismétlem meg, és Wade-re tekintek. – Mi a következő lépés?

Amikor hazaérek a megbeszélésről, Liddyt a konyhában találom. Áfonyás pitét süt, holott most nincs is áfonyaidény. Ez a kedvencem.

Maga keveri a tésztát is. Zoe sose csinált tésztát. Azt mondta, minek, ha a Pillsbury úgyis elvégezte előre a nehéz munkát.

– Az a neve az eljárásnak, hogy *pro ha vice* – magyarázom. – Ami azt jelenti, hogy noha Wade Preston nem ebben az államban praktizál, mégis képviselhet, mert olyan tapasztalt a témában.

– Akkor hát két ügyvéded van? – kérdezi Liddy.

– Felteszem. Ezzel a Ben Benjamin nevű hapsival még nem találkoztam, de Wade szerint ismeri a bírákat az államban, és segíthet a legjobb stratégia kidolgozásában. Valamikor O'Neill bírónál volt fogalmazó, és ki is tudja járni, hogy O'Neill tárgyalja az ügyet.

Liddy a pultnak támaszkodva nyújtja a kelt tésztát. Amikor a gombóc tökéletes körré lapul, kibélel vele egy cserép pitesütőt.

– Bonyolultan hangzik.

– Hát igen, de ők tudják, mit csinálnak. – Nem akarom ezzel idegesíteni. Higgye csak, hogy minden rendben lesz.

A várandósságnál a pozitív lelkiállapot is nagyon fontos. Legalábbis ezt mondogatta Zoe szülész-nőgyógyásza.

Liddy belekanalazza a tölteléket – a kezeim elöl elkapott gyümölcsöt, némi cukrot, és azt a porszerű, fehér izét, ami nem liszt – a pitetésztába. Néhány apró vajkockát morzsol a tetejére. Utána kiveszi a második gombóc kelt tésztát a hűtőből, hogy elkészíthesse a sütemény tetejét.

Fogja a fóliatekercset, kihúz belőle egy darabot, aztán tésztanyújtás helyett kétrét görnyed, a pultnak dől, és eltakarja az arcát.

Zokog.

– Mi a baj, Liddy?

Csak a fejét rázza, és int, hogy hagyjam.

Kezdek pánikba esni. Fel kéne hívnom Reidet. Fel kéne hívnom a mentőket.

– Semmi bajom, Max – fuldokolja. – Komolyan.

– De hiszen sírsz!

Felnéz rám. A szeme olyan színű, mint a tenger koptatta üveg, amilyet a parton szedünk föl, hogy a zsebünkben tartsuk.

– Mert boldog vagyok! Olyan hihetetlenül boldoggá tettél!

Ezt nem értem, de azt végképp nem, amit akkor érzek, amikor egy másodpercre nekem dől. Futólag megölel, utána visszatér a tésztához, és úgy nyújtja, mintha nem most fordult volna ki sarkából Föld.

Ben Benjaminnek kis kerek szemüvege van, és csücsöríti a száját. Velem szemben ül a gyülekezeti irodában, és úgy ír le mindent, amit mondok, mintha később kikérdezhetnék belőle.

– Hogyan osztoztak meg a vagyontárgyaikon? – kérdezi.

– Hát csak úgy szétosztottunk mindent.

– Hogy érti ezt?

– Zoe vitte a hangszereit, én vittem a kertészeti fölszerelést. Megbeszéltük, hogy ki-ki maga rendezi a tartozásait. Nem volt se házunk, se semmink.

– A bontóper hatálya kiterjedt az embriókra?

– Nem. Valahogy nem tűntek vagyontárgynak.

Wade összekulcsolja az ujjait, és előrehajol.

– Mert nem is azok. Emberek.

Ben följegyez valamit a noteszébe.

– Tehát nem volt jogi képviselőjük a bontóperben, és mindketten megfeledkeztek arról, hogy megegyezzenek ezeknek az időkapszulába fagyasztott kis… embereknek a jogi sorsáról. Jól mondom?

– Úgy gondolom – válaszolok.

– Nem, maga így tudja – igazít ki Ben. – Mert ezzel fogunk nyitni. Nem jött rá, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozni kell a bontóperben. Kérelmezzük, hogy utalják vissza az ügyet a családjogi bírósághoz.

– És ha Zoe kérelmezi elsőnek? – kérdezem.

– Higgye el nekem, a klinika egy lépést sem tesz addig, amíg maguk meg nem egyeznek, bírósági ítélettel, vagy anélkül – mondja Wade. – Fel is hívom a klinika jogtanácsosát, csak a biztonság kedvéért.

– De ha a bírósághoz fordulunk, nem fog szemét alaknak tartani a bíró, amiért magamnak akarom a babáimat? Mert Zoe is akarja őket.

– Nyomós érv – helyesel Ben –, csakhogy maguknak egyenlő biológiai joguk van az embriókra…

– A meg nem született gyermekekre – szakítja félbe Wade.

Ben fölpillant.

– Jó, a gyerekekre. Magának ugyanannyi joga van beleszólni a sorsukba, mint a volt feleségének. Még ha maga azt óhajtaná is, hogy semmisítsék meg őket…

– Amit nem óhajt – mondja Clive tiszteletes.

– Nem, de ha mégis ezt tenné, a bíróságnak akkor is figyelembe kellene vennie a maga törvényes jogait.

– A bíróságnak úgy kell döntenie, hogy a gyermek testi, értelmi és erkölcsi fejlődését a lehető legjobban biztosítsa – teszi hozzá Wade.

– Hallotta ezt a feltételt. A kérdés csak az, hogy ez egy hagyományos keresztény család, vagy egy olyan egység, amely még csak meg sem közelíti ezt a meghatározást.

– Beidézzük a fivérét és a sógornőjét tanúnak. Sarkalatos szerepük lesz ebben a perben – mondja Ben.

Szórakozottan játszom a kezeimmel. Tegnap este Liddy és Reid babaneveket kerestek az interneten. *A Joshua szép,* mondta Reid, mire Liddy azt mondta, hogy *talán inkább Mason.*

Túl trendi, mondta Reid.

Mire Liddy: *No és mi a véleménye Maxnek? Azért neki is van beleszólása, nem?*

Leteszem a tenyeremet az asztallapra.

– Ami ezt a pert illeti… valószínűleg korábban kellett volna szólnom. Én nem engedhetek meg magamnak egy ügyvédet sem, pláne kettőt.

Clive tiszteletes a vállamra teszi a kezét.

– Emiatt ne aggódjon, fiam. Az egyháznak gondja lesz rá. Végül is ez nagy figyelmet fog kelteni.

Wade hátradől és elmosolyodik.

– A figyelem felkeltése – mondja. – Ahhoz értek a legjobban!

ZOE

– Nekem tetszik az Emma. És az Ella. És a Hannah.

– Muszáj minden babanévnek palindromnak lennie? – kérdezi Vanessa.

– Nem – mondom. A nappali padlóján heverünk, a helyi könyvesboltban beszerzett utónévkönyvek tornyai között.

– Virágok? – kérdezi Vanessa. – Rose? Lily? Vagy Daisy. Mindig szerettem a Daisyt.

– Amanda Lynn? – Figyelem, hogy megértette-e a viccet.

Vanessa fanyarul mosolyog.

– A Mandolin is jobb, mint a Bombardon vagy a Bendzsó…

– Mit szólnál olyan lánynevekhez, amiket fiúknak is lehet adni? – kérdezem. – Mint a Stevie. Vagy az Alex.

– A fele munkát megspórolnánk vele – ismeri el Vanessa.

Háromszor voltam állapotos, és minden alkalommal épp ettől óvakodtam: a reménykedéstől. Sokkal könnyebb nem csalódni, ha az ember nem vár semmit. De most alig bírok magammal. A dolgok függőben maradtak Max és köztem, de volt valami a levegőben, ami miatt azt kell hinnem, hogy ezúttal sikerülhet!

Végül is nem mondott nemet, holott erre számítottam.

Ami azt jelenti, hogy még gondolkodik.

Annak pedig jót kell jelentenie, ugye?

A hátamra fordulok, és a plafont nézem.

– Felhő.

– Kizárt. Ellenzek mindenféle hippidolgot. Nincs Felhő, Eső vagy Rét. Képzeld már el szegény lányt kilencvenévesen, egy öregotthonban!

– Nem névről beszéltem – mondom. – A gyerekszobán gondolkoztam. Mindig arra gondoltam, milyen békés lehet elaludni úgy, hogy a plafonunkra festett felhőket nézzük közben.

– Az klassz. Mit gondolsz, Michelangelo benne van a közületi telefonkönyvben?

Éppen hozzávágok egy párnát, amikor csengetnek.

– Vársz valakit? – kérdezem.

Vanessa a fejét rázza.

– Te?

Mosolygó ember áll a tornácon. Piros baseballsapkát, Red Sox melegítőfelsőt visel, és nem úgy néz ki, mint egy sorozatgyilkos, úgyhogy ajtót nyitok.

– Ön Zoe Baxter? – kérdezi.

– Igen…

Kék papírköteget húz elő a farzsebéből.

– Ez a magáé – mondja. – Idézés.

Széthajtom az okmányt, és a szavak rám vetik magukat a papírról:

Felperes kéri a tisztelt bíróságot

…hogy ruházza föl meg nem született gyermekei teljes körű felügyeletének jogával. ..

…akiket szabályos kétszülős családban óhajt elhelyezni…

Lerogyok a padlóra, és tovább olvasok:

Fentiek alátámasztására a következőeket kívánom előadni:

A felperes a vér szerinti apja ezeknek a meg nem született gyermekeknek, akik heteroszexuális, Isten által jóváhagyott, törvényes házasságban fogantak azzal a céllal, hogy heteroszexuális, Isten által jóváhagyott, törvényes házasságban nőjenek fel.

A meg nem született gyermekek foganása óta a bíróság felbontotta a felek házasságát, az alperes azóta erkölcstelen, deviáns, homoszexuális életet él.

Az alperes felvette a kapcsolatot a klinikával, és kérelmezte, hogy a meg nem született gyermekeket ültessék be leszbikus szeretőjébe.

– Zoe!

Vanessa mintha ezer mérföldről beszélne. Hallom, de meg se bírok mozdulni.

– Zoe! – mondja ismét, és kitépi a kezemből a papírt. Kinyitom a számat, de semmi sem jön ki rajta. Nincsen szó ekkora árulásra.

Vanessa olyan sebesen lapoz, hogy azt várom, mikor fog tüzet a papír.

– Mi ez a szemét?

Átvágás az egész jogegyenlősdi. Engem püfölhetnek, de én sose vihetek be egyetlen ütést sem.

– Maxtől jött – mondom. – El akarja venni a babánkat.

VANESSA

2008-ban, nem sokkal hálaadás után, egy asszony bevallotta a halálos ágyán, hogy negyvenkét évvel korábban megölt két lányt, akik gúnyolódtak azon, hogy leszbikus. Sharron Smith csak azért tért be a fagylaltozóba, ahol dolgozott, mert közölni akarta, hogy másnap nem tud munkába jönni. A két fiatal lány a munkatársa volt. A rendőrségi jegyzőkönyv szerint szó szót követett, és végül Smith lelőtte őket.

Nem tudom, miért vett magához egy huszonöt milliméteres automata pisztolyt, de megértem az indokait, főleg most, amikor itt a kezemben ez a nevetséges jogi halandzsa Zoe férjétől.

Amely erkölcstelennek és deviánsnak mond engem.

Elönt az indulat, amelyről azt hittem, hogy ott maradt a főiskolán, ahol a lányok ferdének csúfoltak, és elhúzódtak tőlem az öltözőben, mert biztosra vették, hogy bámulom őket; ahol egyszer tánc közben beszorított egy sötét sarokba és végigtapizott a futballcsapat valamelyik marhája, mert fogadott a barátaival, hogy ő igazi lányt tud csinálni belőlem. Csak azért büntettek, mert az vagyok, aki vagyok. Szerettem volna megkérdezni tőlük – de sose kérdeztem, pedig már fájt a torkom a hallgatástól –, hogy *mit számítok én nektek? Miért nem foglalkoztok inkább magatokkal?*

Bár ugyanúgy nem vagyok erőszakpárti, mint ahogy deviáns vagy erkölcstelen sem, most nem bánnám, ha olyan tökös lennék, mint Sharron Smith.

– Felhívom azt a rohadékot! – közli Zoe.

Nem tudom, láttam-e valaha ilyen dühösnek. Az arca sötétvörös, egyszerre sír és őrjöng. Olyan vadul nyomkodja a telefon gombjait, hogy az kiesik a kezéből. Fölveszem, kihangosítom, és a konyhapultra teszem, hogy mindketten halljuk.

Őszintén szólva meglep, hogy Max egyáltalán fölveszi.

– Nem beszélhetek veled. Az ügyvédem azt mondta, hogy ne…

– Miért? – vág a szavába Zoe. – Miért akarod ezt csinálni velem?

Hosszú szünet következik, olyan hosszú, hogy már azt hiszem, Max bontotta a vonalat.

– Nem veled csinálom, Zoe. A *gyerekeinkért* csinálom.

Mikor meghalljuk a tárcsahangot a vonal túlsó végéről. Zoe felkapja a telefont, és a falhoz vágja.

– Még csak nem is akar gyereket! – kiáltja. – Mit akar kezdeni az embriókkal?

– Nem tudom. – Abban viszont biztos vagyok, hogy Maxnek nem a gyerekek a fontosak, hanem Zoe meg az életstílusa.

Más szavakkal: megbünteti Zoét, amiért az, aki.

Hirtelen látom anyámat, amikor sírni kezdett az orvosnál, ahova oltásra vitt. Ötéves lehettem, egész

délelőtt az ájulás kerülgetett a várható fájdalomtól, és persze összevissza csavarodtam, hogy a nővér ne férjen hozzá apró testemhez. De rögtön abbahagytam, mihelyt meghallottam anyám sírását. Hiszen nem is ő kapja a szurit!

Nekem is fáj, próbálta magyarázni, amikor neked fáj.

Akkor túl kicsi voltam, és túlságosan szó szerint vettem, hogy megértsem, és mostanáig senkit sem szerettem eléggé ahhoz, hogy felfogjam anyám szavainak jelentését. De mikor ilyennek látom Zoét, és tudom, hogy azt tépik ki a kezéből, amit a világon a legjobban szeretne – nos, akkor nem kapok levegőt, és leszáll a vörös köd.

Otthagyom Zoét a konyhában, és bemegyek a hálószobába. Az éjjeliszekrényem elé térdelek, és kotorászni kezdek az olvasatlan *Az iskolapszichológus* folyóirat és a szerdai újságból kivágott receptek között, amelyeket mindig meg akarok főzni, de sose kerül sor rájuk. Több réteg mélységben találok egy hírlevelet, amelyet transzneműeknek, leszbikusoknak, melegeknek, biszexuálisoknak és kíváncsiaknak küldenek ki: a hátoldalára hirdetéseket nyomtattak.

GLAD, Gay & Lesbian Advocates & Defenders.* Winter Street, Boston.

* Meleg és Leszbikus Védőügyvédek és Jogi Képviselők (A ford.)

Fogom a hírlevelet, és kiviszem a konyhába, ahol Zoe magába roskadva ül az asztalnál. Fölveszem a telefont az egyik ablakpárkány elől, és tárcsázom a hirdetésben megadott számot.

– Halló! – mondom érdesen. – A nevem Vanessa Shaw. A feleségem most kapta meg az értesítést, hogy a volt férje keresetet indít ellene. Meg akarja szerezni a teljes körű felügyeleti jogot azok fölött a lefagyasztott embriók fölött, amelyeket mi akartunk felhasználni a családalapításhoz. Újkeresztény, jobbos, homofób, precedensteremtő ügyet akar csinálni belőle. Tudnak segíteni? – Olyan dühös áradatban zúdulnak ki belőlem a szavak, hogy Zoe fölemeli a fejét a konyhaasztalról, és tágra nyílt szemmel bámul rám. – Igen – mondom a titkárnőnek. – Tartom a vonalat. Pittyegő zenét hallok. Zoétól tudtam meg, hogy a társaság, amely kitalálta ezt a borzalmat, 2009-ben csődbe ment. Zoe szerint visszavágott a zene karmája.

Odajön hozzám, elveszi a kezemből a hírlevelet, ránéz az ügyvédi iroda reklámjára.

– Ha Max háborút akar – mondom –, megkaphatja.

Huszonnégy éves koromban a karácsonyt követő napon eltörtem a lábam hokizás közben egy tó jegén. A sebész egy fémlemezzel erősítette össze a kettétört szárkapocscsontot. Bár a csapattársaim elvittek a balesetire, anyámnak be kellett költöznie hozzám, mert lerokkantam. Tudtam szökdécselni a mankóimon, de nem

bírtam leülni a vécére, se felállni róla. Nem bírtam kiszállni a fürdőkádból. Sehova se mehettem, mert a mankóim csúszkáltak a kinti jégen.

Ha nincs anyám, sós kekszen, csapvízen és rossz szappanoperákon tengődhettem volna.

Ám anyám lelkiismeretesen segített közlekedni a fürdőszobában. Megmosta a hajamat a fürdőkádban, hogy ne veszítsem el az egyensúlyomat. Elvitt az orvoshoz és elhozott, feltöltötte a hűtőszekrényemet, kitakarította a házamat.

Cserébe én nyafogtam és morogtam rá, mert tényleg nagyon dühös voltam magamra. Végül sikerült megsértenem. Lecsapta a tányért az ételtel, amit készített – sajtos melegszendvics volt, azért emlékszem rá, mert panaszkodtam, hogy amerikai sajttal készült, nem svájcival –, és kivonult a házból.

Helyes!,mondtam magamban. *Nincs is szükségem rá!*

Nem is volt, legalábbis az első három órában. De aztán nagyon kellett pisilnem.

Kiszökdécseltem a mankóimon a fürdőszobába, de nem bírtam leereszkedni a vécécsészére, mert féltem, hogy elesem. Végül fél lábon egyensúlyozva vizeltem bele egy üres kávésbögrébe, aztán lerogytam az ágyamra, és telefonáltam anyámnak.

Ne haragudj, zokogtam. *Olyan tehetetlen vagyok!*

Ebben tévedsz, mondta. *Nem tehetetlen vagy. Segítségre van szükséged. Nagy különbség.*

Angela Moretti asztalán van egy lezárt befőttesüveg, amelyben egy aszaltszilvaszerűség úszkál.

– Ó! – mondja, amikor észreveszi, hogy az üveget nézem. – A legutóbbi ügyfelemtől kaptam.

Zoe és én szabadságot vettünk ki a mai napra, hogy felkereshessük Angelát az irodájában, Boston belvárosában. Az ügyvéd olyan, mint egy felspurizott rajzfilmfigura: pici, és percenként ezerszavas sebességgel beszél. Fekete fürtjei táncolnak, amikor fölemeli az üveget és közelebb teszi hozzám.

– Mi ez?

– Egy here – válaszolja Angela.

Nem csoda, hogy nem ismertem föl. Mellettem Zoe fuldokolva köhögni kezd.

– Egy baromarcról harapták le kocsmai verekedés közben.

– És tartósította?

– Formalinban. – Angela vállat von. – Férfiak! – teszi hozzá magyarázatképpen. – Én a volt feleségét képviseltem, akinek most azonos nemű házastársa van, és az a barom férj meg akarta tagadni tőle a láthatást. Ezt a nő hozta, mert szerinte ez volt a férje legdrágább kincse. Megtartottam, mert jó érzés, hogy elkaphatom az alperes tökét.

Máris tetszik Angela Moretti, és nem azért, mert egy ivarszervet tart az asztalán. Azért tetszik, mert ebben az

irodában senki sem nézett meg minket, amikor kézen fogva sétáltunk be – gondolom, ezzel is bátorítani akartak minket. Azért tetszik Angela, mert a mi pártunkon áll, és még csak győzködnünk sem kellett.

– Nagyon félek – mondja Zoe. – Egyszerűen nem bírom elhinni, hogy Max ilyet tesz!

Angela előránt egy jegyzettömböt, és egy drágának tűnő töltőtollat.

– Nézze, az élet megváltoztatja az embereket. Az én Eddie unokatestvérem volt a legnagyobb faszfej New Jersey-től északra, amíg el nem vitték az öbölháborúba. De nem csak egyszerűen kiállhatatlan volt, hanem az a típus, amelyik direkt megpróbálja elgázolni az úton keresztülfutó mókust. Nem tudom, mit látott Eddie abban a sivatagban, de miután hazajött, beállt szerzetesnek. Úgy éljek.

– Tud segíteni rajtunk? – kérdezem.

Zoe az ajkát harapdálja.

– És meg tudná mondani, mibe fog ez kerülni?

– Tíz centjükbe se – mondja Angela. – És ezt komolyan mondom. A GLAD nonprofit szervezet. Több mint harminc éve védjük Új-Angliában a meleg, leszbikus, transznemű és biszexuális emberek jogait. Mi vittük bíróság elé a *Goodridge kontra Egészségügyi Minisztérium* ügyet, amelyben kimondták, hogy alkotmánysértő az azonos neműek házasságának tilalma. Emiatt Massachusettsben már 2004-ben házasságot

köthettek a melegek. Harcoltunk a melegek örökbefogadási jogáért, és azért, hogy a vér szerinti szülők partnerei örökbe fogadhassák a gyermeket, és törvényes másodszülők lehessenek anélkül, hogy a vér szerinti szülőknek le kellene mondaniuk felügyeleti jogaikról. Megtámadtuk a szövetségi házasságvédelmi törvényt. A maguk esete olyan tökéletesen illik a programunkba, mint amilyen tökéletesen a maga volt férjének az ügye illik Wade Preston programjába.

– Ismeri Max ügyvédjét? – kérdezem.

Angela horkant.

– Tudja, miben különbözik Wade Preston egy dögkeselyűtől? Preston többet repül. Homofób elmeroggyant, aki beutazza az országot, és minden államban alkotmánymódosítást próbál elérni, hogy a melegek ne házasodhassanak. Ő a huszonegyedik század Anita Bryantje, csak épp Armani öltönybe van gyömöszölve. Ugyanakkor szívós és brutális, úgyhogy ez csúnya ügy lesz. Oda fogja csődíteni a sajtót, és cirkuszt csinál a bíróságból, mert meg akarja nyerni a közvéleményt. Maguk lesznek a vadházasságban élő pogányok mintaképei, akik nyilvánvalóan nem alkalmasak a gyermeknevelésre. – Zoéra néz. – Tudnom kell, hogy kitartanak-e a végsőkig.

Zoe kezéért nyúlok.

– A legvégsőkig.

– De mi házasok vagyunk! – tiltakozik Zoe.

– A drágalátos Rhode Island állam törvényei szerint nem. Ha egy massachusettsi bíróság elé került volna az ügyük, sokkal előnyösebb helyzetben lennének, mint otthon.

– És az a sokmillió heteroszexuális pár, akik nem házasodnak össze, mégis vannak gyerekeik? Náluk miért nem vitatja senki, hogy alkalmasak a gyermeknevelésre?

– Mert Wade Preston gondoskodik róla, hogy gyermekelhelyezési esetnek tekintsék az ügyet, holott itt nem gyerekekről van szó, hanem tulajdonról. És ha gyermekelhelyezési ügy lesz belőle, akkor magukat élve boncolják fel.

Zoe a fejét rázza.

– Biológiailag az én gyerekem!

– Biológiailag Max gyereke is. Ugyanolyan törvényes joga van az embriókhoz, mint magának, Preston pedig azt fogja mondani, hogy a volt férjének erkölcsösebb céljai vannak a születendő gyermekkel.

– Hát ő sem éppen a keresztény apuka mintaképe – mondom. – Nincs felesége, alkoholista volt…

– Helyes – dünnyögi Angela körmölés közben. – Ez jól jöhet. De még nem tudjuk, hogy mit akar Max az embriókkal. Mi abból indulunk ki, hogy szerető, felelősségteljes párként állítjuk be magukat, akik közösségi emberek, és általános tiszteletet élveznek a szakmájukban…

– Az elég lesz? – kérdi Zoe.

– Nem tudom. Nem fékezhetjük meg a lovakat, ha egyszer Wade Preston közéjük dobja a gyeplőt, de nyomós érveink vannak, és nem hagyjuk, hogy Preston legázoljon. Most pedig kérnék néhány személyes adatot. Mikor házasodtak össze?

– Áprilisban, Fall Riverben – mondom.

– Jelenleg hol laknak?

– Wilmington, Rhode Island.

Angela leírja.

– Ugyanabban a házban laknak?

– Igen – mondom. – Zoe hozzám költözött.

– Ön a ház tulajdonosa?

Bólintok.

– Háromszobás. Bőven jut hely a gyerekeknek.

– Zoe – mondja Angela –, tudom, hogy meddőségi problémákkal küzdött, és nincs gyereke. De mi a helyzet magával, Vanessa? Volt már terhes?

– Nem…

– De nincsenek is meddőségi problémái – teszi hozzá Zoe.

– Nos, feltételezem, hogy nincsenek. A leszbikusok vaktölténnyel lőnek, úgyhogy sose lehet tudni.

Angela vigyorog.

– Beszéljünk még Maxről egy kicsit. Ivott, amikor maga feleségül ment hozzá?

Zoe a térdét nézi.

– Időnként találtam otthon eldugott szeszt, de kiöntöttem a vécébe. Tudhatott róla, hiszen ő vitte el az üres palackokat a szelektív hulladékgyűjtőbe. De sose beszéltünk róla. Amikor rábukkantam egy titkos készletre, és kiürítettem a lefolyóba, rögtön úgy kezdett el viselkedni, mintha ő lenne a tökéletes férj: felajánlotta, hogy megmasszírozza a hátamat vagy elvisz vacsorázni. Ez kitartott addig, amíg meg nem találtam a következő palackot a porszívóbetétek vagy a villanyégők mögött a szekrényben. Olyan volt, mintha szavak nélkül is tudnánk beszélgetni a kihágásairól.

– Bántalmazta magát valaha?

– Nem – mondja Zoe. – A poklokon is keresztülmentünk egy gyerekért, de soha nem kételkedtem benne, hogy szeret. Ezeket, amik most kijönnek a száján, mintha nem is ő mondaná. A bátyja beszélne így.

– A bátyja?

– Reid viselt gondot Maxre, mielőtt én megismertem, ő vitte el az Anonim Alkoholistákhoz. Tagja az Örök Dicsőség gyülekezetének, ahova mostanában a volt férjem jár. Max náluk lakik.

– Tudják, mi lesz az apácából, ha letette az ügyvédi vizsgát? – kérdezi Angela, miközben átfutja a keresetlevelet, amelyet az első telefonom után átfaxoltam neki az irodából. – Drapáca.

Zoe fölnevet.

– No, látja? – mondja Angela. – Amíg az ember el tud sütni egy jó ügyvédviccet, addig van remény a világban. És nekem egymillió ilyen van. – Leteszi a papírt. – Sok itt a vallási szöveg. Befolyásolhatta Reid Maxet, hogy indítson pert?

– Vagy Clive Lincoln – mondja Zoe. – Ő a gyülekezet lelkipásztora.

– Bűbájos ember! – feleli Angela, és fintorog. – Egyszer leöntött egy vödör festékkel a massachusettsi képviselőház lépcsőjén. Max mindig ilyen vallásos volt?

– Nem. Miután összeházasodtunk, egy darabig nem is jártunk Reidhez és Liddyhez, mert úgy éreztük, hogy egyfolytában papolni akarnak nekünk.

– Akkoriban mi volt Max véleménye a homoszexualitásról? – kérdezi Angela.

Zoe pislog.

– Nem hiszem, hogy egyszer is szóba került közöttünk. Nem volt intoleráns, de nem is szorgalmazta a melegek jogainak kiterjesztését.

– Maxnek van most barátnője?

– Nem tudom.

– Amikor szólt neki, hogy fel akarja használni az embriókat, utalt arra, hogy esetleg ő akarná felhasználni őket?

– Nem. Azt mondta, hogy majd gondolkozik rajta – feleli Zoe. – Hazamentem, és azt mondtam Vanessának, hogy szerintem minden rendben lesz.

– Sose ismerjük az embereket annyira, mint képzeljük. – Angela leteszi a jegyzetfüzetét. – Beszélgessünk egy kicsit arról, hogy fog lezajlani ez az ügy. Azt tudja, Zoe, hogy tanúskodnia kell – és magának is, Vanessa. Nagyon nyíltan és becsületesen kell beszélniük a kapcsolatukról, és készüljenek fel arra, hogy brutális támadásoknak lesznek kitéve – felejtsék el, hogy 2011-et írunk. Délelőtt felhívtam a bírósági irodát, és megtudtam, hogy O'Neill bíróra szignálták ki az ügyet.

– Az jó? – kérdezem.

– Nem – válaszolja fahangon Angela, és összevonja a szemöldökét.

– Padraic O'Neill nemsokára visszavonul, amiért részemről én tíz éve imádkozom. Nagyon hagyománytisztelő, konzervatív bíró.

– Nem mehetünk át máshoz? – kérdi Zoe.

– Sajnos, nem. Ha a bíróság engedné, hogy mindenki kedve szerint váltogassa a bírókat, akkor másból sem állnának a perek, csak cserélgetésből. De bármennyire konzervatív ember is O'Neill, a törvényeket neki is be kell tartania. Márpedig jogi szempontból nyomós érveink vannak.

– Korábban hogyan bírálták el Rhode Islandben a hasonló eseteket?

Angela rám néz.

– Nincsenek hasonló esetek. Mi csináljuk meg a törvényt.

– Tehát bármi lehet a vége – mormolja Zoe.

– Nézzék – mondja Angela –, O'Neill bíró nem az a pasi, akit én választottam volna, de őt kaptuk, és úgy fogjuk előadni az esetet, hogy be kelljen látnia, hogy maguk jelentik a legjobb megoldást az embrióknak. Wade Preston érvelése semmi másra nem alapul, csak a régi jó családmodellre, de akárhogy is vesszük, Max egyedülálló. Még csak saját lakása sincsen, amiben fölnevelhetne egy srácot. Maguk ketten viszont megtestesítik a szerető, lelkiismeretes, intelligens párt. Maguk kérték elsőnek a klinikától az embriókat. Végső soron ebben az esetben maguk ketten állnak szemben Maxszel – és még egy ilyen Padraic O'Neill-féle bíró is felismeri az igazságot.

Mögöttünk halkan kopogtatnak. Benéz egy titkárnő.

– Ange, itt van a tizenegy órás!

– Remek srác, érdemes lenne megismerkedniük vele. Transznemű, és be akar kerülni az iskolai futballcsapatba, de még nem operálták meg, és az edző szerint nem engedhetnek meg maguknak egy külön hotelszobát, amikor idegenben játszanak. Ezt *naggyon* meg fogom nyerni. – Feláll. –

Majd tudatom magukkal a következő lépést. Hacsak nincs valamilyen kérdésük.

– Nekem lenne – mondja Zoe, de az személyes természetű.

– Azt akarja tudni, hogy leszbikus vagyok-e.

Zoe elvörösödik.

– Izé, szóval igen. De nem kell válaszolnia.

– Hetero vagyok, férjezett, és van három rosszcsontunk, a házunkban pedig folyamatos káosz uralkodik.

– De hát… – Zoe habozik. – Hogyhogy itt dolgozik?

– Eszem kung pao csirkét is, holott egy csepp ázsiai vér sincs bennem. Szeretem Toni Morrison regényeit és Tyler Perry filmjeit, pedig nem vagyok fekete – mosolyog Angela. – Hetero vagyok, Zoe, és boldog házasságban élek. Azért dolgozom itt, mert szerintem maguk megérdemlik.

Nem is tudom, mikor vettem tudomásul, hogy sose lesz gyerekem. Persze, még fiatal vagyok, de egy leszbikusnak mások az esélyei. Kisebb a választék is: könnyen előfordul, hogy olyasvalakinél kötünk ki, aki ismeri azt a valakit, aki utoljára összetörte a szívünket. Ráadásul a heterókkal ellentétben, akikkel szemben úgymond elvárás, hogy rálépjenek a házassághoz és a gyerekekhez vezető ösvényre, egy meleg párnak komoly, összehangolt erőfeszítésbe és sok pénzbe kerül egy gyerek. A leszbikusoknak spermadonorra, a melegeknek béranyára van szükségük, vagy be kell merészkedniük az örökbefogadás útvesztőjébe, ahol az azonos nemű pároknak gyakran ajtót mutatnak.

Kislány koromban sem voltam az a típus, aki kisbabákról álmodik, és bepólyázza a mackóját. Még csak

kistestvérem sem volt, akiről gondoskodhattam volna. Amíg nem jelent meg a képben Zoe, éveken át nem volt komoly kapcsolatom. Ha rajtam múlik, boldogan beértem volna a szerelemmel, utódok nélkül.

Különben is, mondtam magamnak, nekem már vannak gyerekeim: körülbelül hatszáz, a wilmingtoni középiskolában. Meghallgattam őket, együtt sírtam velük, elmondtam nekik, hogy a holnap, az már egy másik nap. Még ma is gondolok azokra, akik már leérettségiztek, tartom velük a kapcsolatot a Facebookon. Jó érzés tudni, hogy minden olyan jól alakult, ahogy megígértem.

De az utóbbi időben sokat gondolkodtam.

Mi lenne, ha nemcsak mindenkinek pótanyuka lennék reggel nyolctól délután háromig, hanem igazi? Mi lenne, ha nem felszólalóként, hanem a közönség egyik tagjaként ülhetnék be a nyílt estére az iskolában? Mi lenne, ha egy napon az iskolai tanácsadó asztalának másik oldaláról küzdenék a lányom érdekeiért, aki borzasztóan szeretne bekerülni a máris túlzsúfolt angol tagozatra?

Nem éreztem magamban az életnek azt a pillangószárny-verdesését, még nem. De le merném fogadni, hogy kicsit emlékeztet a reményre. Aki egyszer átélte, ismerni fogja a hiányát is.

Zoe és én még nem kaptuk meg a kisbabát, de megengedtük magunknak az álmodozást. És én mondom, hogy attól a perctől kész voltam.

Pokoli délelőtt volt. Egy másodévest felfüggesztettek, mert köhögés elleni sziruppal próbálta meg felpörgetni magát, de most már csend van. Felhívnám Zoét, de tudom, hogy ki se látszik a munkából. Ki kellett hagynia egy napot a kórházban, hogy eljöjjön a GLAD-irodába; elhalasztotta a terápiát is Lucyvel, hogy eltölthessen pár órát az égési sérült gyerekek osztályán. Május van, bőven lenne mit tennem, de munka helyett bekapcsolom a számítógépemet, és begépelem a Google-ba a „Terhesség" szót.

Rákattintok az első weboldalra. *3-4 hét,* olvasom. *A babád akkora, mint egy mákszem.*

7. hét. A babád akkora, mint egy áfonya.

8. hét. A babád akkora, mint egy zöld olajbogyó.

19. hét. A babád akkora, mint egy mangó.

26. hét. A babád akkora, mint egy padlizsán.

Szülés: A babád akkora, mint egy görögdinnye.

A hasamra szorítom a tenyeremet. Elképzelhetetlennek tűnik, hogy hamarosan ez lehet az otthona valakinek. Valakinek, aki akkora, mint egy zöld olajbogyó. Miért szemléltetnek mindent ételekkel? Nem csoda, hogy a terhes asszonyok örökké éhesek.

Lucy becsörtet az irodába.

– *Mi a fasz van?* – kérdezi.

– *Viselkedjünk!* – szólok rá.

Pofákat vág.

– Nézze, ha én rááldozom az időt, hogy találkozzak vele, akkor igazán lehetne annyira udvarias, hogy eljön!

Lucy dühe könnyen lefordítható. Valójában azt akarja mondani, hogy csalódott, amiért a terápiát elhalasztották, és hogy szívesen találkozna Zoéval, bár inkább meghalna, semhogy bevallja.

– Hagytam egy üzenetet a szekrényeden – mondom. – Nem találtad meg? – Ebben az iskolában így megy a kommunikáció: a szekrényajtókra ragasztott cédulákkal közöljük, mikor jöjjenek a tanácsadóhoz, mikor lesz pályaválasztási tájékoztató, vagy gyephoki-bajnokság.

– A közelébe se megyek a szekrényemnek. Tavaly beletett valaki egy döglött egeret, csak hogy figyelje a reakciómat!

Ez elég visszataszító, de nem lep meg. A kamaszok végtelenül leleményesek tudnak lenni kegyetlenkedésben.

– Zoe időbeosztása kissé eszelős volt ezen a héten, úgyhogy át kellett csoportosítania. A következő találkozón itt lesz.

Lucy nem kérdezi, honnan tudom. Nem tudja, hogy házasságot kötöttem a zeneterapeutájával. De mintha megengesztelődne, amikor azt hallja, hogy Zoe nem hagyta cserben.

– Szóval visszajön – mondja.

Oldalra hajtom a fejem.

– Ezt szeretnéd?

– Hát, ha lepasszolna, az is piszok jól illene az életem mintájához. Bízzál meg valakiben, aztán majd jól átbasz. – Felnéz rám. – *Viselkedjünk!* – mondja ugyanabban a pillanatban, mint én.

– Nagyon érdekes volt a dobolásotok – mondom, mert eszembe jut a rögtönzött koncert a menzán. Utána egy teljes órán át próbáltam magyarázni az igazgatónak, hogy milyen hasznos a zeneterápia az öngyilkosságra hajlamos serdülők esetében, és hogy a fazekak, serpenyők és merőkanalak ismételt fertőtlenítése igazán semmiség a lelki egészséghez képest.

– Ilyet még soha nem csinált velem senki – vallja be Lucy.

– Hogy érted ezt?

– Tudta, hogy bajba kerül miatta. De nem érdekelte. Ahelyett, hogy azt csináltatta volna velem, amit csinálnom kell, vagy amit elvárnak tőlem, valami tiszta őrültséget csinált. Ez… – Lucy elakad, nem találja a szavakat.

– Ez kurvára bátor volt, igen, az.

– Zoe talán hozzásegít, hogy jobban szeresd magadat.

– Maga meg addig is, amíg nincs zeneterápiám, eljátszhatja nekem a Freudot.

Elvigyorodok.

– Ismered minden trükkömet.

– Magát kábé olyan nehéz kiismerni, mint egy Teletubbyt.

– Lucy, ugye, tudod, hogy nem egészen két hónap múlva vége az iskolának? – kérdezem.

– Nekem mondja? Számolom a napokat.

– Nos, ha azt tervezed, hogy nyáron is folytatod a zeneterápiát, akkor azt előre le kell egyeztetnünk.

Lucy rám villantja a szemét. Látom rajta, hogy korábban még nem jutott eszébe ez a lehetőség. Júniusban a tanévvel együtt véget érnek az iskolai tevékenységek is, köztük mindenféle tanácsadás.

– Biztosra veszem, hogy Zoe hajlandó lenne találkozni veled nyáron is – fogalmazok diplomatikusan. – Én pedig örömmel használnám a kulcsomat, hogy bejussatok az iskolaépületbe a terápiára.

Fölemeli az állát.

– Majd meglátjuk. Nem mintha érdekelne, hogy mi lesz.

Halálosan érdekli, de nem akarja kimondani.

– Lucy, ismerd el, hogy máris hosszú utat tettél meg – mondom. – Az első terápián alig vártad, hogy eltűnhess a szobából, és nézd meg magadat most! Azért haragszol, mert Zoénak át kellett ütemeznie az időbeosztását.

Lucy tekintete viharokat vet, már várom, hogy elküldjön melegebb éghajlatra, de aztán csak vállat von.

– Valahogy úgy becserkészett. De… nem a rossz értelemben. Mint mikor áll a parton, és azt hiszi, idáig úgyse jön el az óceán, de mire lenéz, már a derekáig ér a

víz. És mielőtt frászt kaphatna, rájön, hogy tulajdonképpen szeret úszni.

Kezem az asztal sorompója mögött lopva megkeresi a hasamat. A babánk akkora lesz, mint egy szilva, egy nektarin, egy sárgadinnye. A legédesebb gyümölcsök szüretje. Hirtelen Zoe hangját akarom hallani, amint ezredjére is megkérdezi, hogy lehet-e a szelektív hulladékgyűjtőbe dobni a joghurtosdobozokat, vagy hogy nem az ő kék selyemblúzát vettem-e föl a múlt héten, és ha igen, elvittem-e a tisztítóba. Tízezer hétköznapot akarok vele, és akarom ezt a gyereket, akarom, hogy mindig emlékeztessen arra, hogy annyira odaadóan szerettük egymást, hogy megtörtént a csoda.

– Igen – helyeselek. – Pontosan ilyen.

Angela Moretti azt mondta, telefonálni fog a következő lépéssel kapcsolatban, de nem számítottunk rá, hogy ez már néhány nappal az első találkozásunk után bekövetkezik. Mivel azt is mondta, hogy ezúttal ő jön el hozzánk, zöldséges lasagnát készítettünk, és idegességünkben már Angela érkezése előtt nyakalni kezdtük a bort.

– Mi lesz, ha nem szereti a lasagnát? – kérdi Zoe, amíg összedobja a salátát.

– Ilyen névvel, hogy Moretti?

– Az nem jelent semmit…

– Akkor ki nem szereti a lasagnát? – kérdezem.

– Nem tudom. Sokan.

– Zo. Ugye tudod, hogy nem azon múlik a per, hogy szereti-e a főtt tésztát vagy sem.

Felém fordul, keresztbe fonja a karját.

– Nem tetszik ez nekem. Ha valami egyszerű dolog lenne, megmondta volna a telefonban.

– Vagy talán hallott róla, hogy fantasztikus lasagnát csinálsz.

Zoe ledobja a salátakeverő kanalat.

– Így is kész idegroncs vagyok – mondja. – Nem fogom kibírni.

– Pedig még sokkal rosszabb lesz, mielőtt jóra fordul.

A karjaimba veti magát, és egy percig csak kapaszkodunk egymásba a konyhában.

– Ma a szeretetotthonban csengettyűkkel játszottunk a csoportterápián. Mrs. Greaves felállt, kiment a mosdóba, és elfelejtett visszajönni. Ő volt az F hang. Tudod, milyen nehéz lejátszani az *Áldott kegyelmet* F nélkül?

– Hova ment?

– A garázsban találták meg. A kisbuszban ült, ami minden csütörtökön elviszi a szupermarketbe a bentlakókat. A csengettyű egy órával később került elő a sütőből.

– Be volt kapcsolva?

– A kisbusz motorja? – kérdez vissza Zoe.

– A sütő.

– Hála istennek, nem!

– A mese tanulsága pedig annyi, hogy bár valószínűleg nekünk egy monstre pert kell végigharcolnunk, de legalább nem vesztettük el a csengettyűnket.

Érzem a kulcscsontomon, ahogy mosolyog.

– Tudtam, hogy rávezetsz, mi ebben a jó – mondja.

Kopogtatnak. Angela már beszél, mire ajtót nyitok.

– Tudják, miben hasonlít Wade Preston egy spermiumra? Mind a kettőnek egy a hárommillióhoz az esélye arra, hogy ember legyen.

– Vastag papírköteget nyom a kezembe. – A rejtély megoldódott. Már tudjuk, mit akar kezdeni Max az embriókkal. Oda akarja adni őket a bátyjának.

– Tessék? – kérdi Zoe, olyan hangon, mintha kapott volna egy gyomrost.

– Nem értem! – Végigpergetem a lapokat, de jogi tolvajnyelven írtak mindent. – Nem ajándékozhatja el őket, mint egy Yankee-kártyát!

– Hát pedig meg fogja próbálni – mondja Angela. – Ma kaptam egy módosító indítványt Ben Benjamintól, a helyi ügyvédtől, aki együtt dolgozik Wade Prestonnal. Be akarja vonni Reid és Liddy Baxtert, mint kívülálló felpereseket. Max csatlakozik a beadványukhoz, és kijelenti, hogy a bátyjának meg a sógornőjének szánja az embriókat. – Köhécsel. – Lehet találgatni, ki fizeti Wade számláját!

– Szóval, megvásárolják az embriókat?

– Ők sose neveznék így, de valójában ez történik. Reid és Liddy pénzelik a pert, fellépnek leendő örökbefogadó szülőkként, Wade pedig hirtelen megkapja a honoráriumát, plusz egy hagyománytisztelő keresztény házaspárt, akiket meglobogtathat O'Neill bíró előtt.

Nagyon lassan összerakom a mozaikot.

– Úgy érti, Liddy kapja meg Zoe babáját?

– Ez a tervük – mondja Angela.

Olyan dühös vagyok, hogy a szó szoros értelmében reszketek.

– Én kapom meg Zoe babáját!

Angela nem is figyel. Zoét nézi, aki mintha lebénult volna.

– Rosszul van, Zoe?

Ismerem annyira a hitvesemet, hogy tudjam, ha ordít, hamar elszáll a haragja. Ha igazán méregbe jön, az csak egy árnyalatnyival hangosabb a suttogásnál, most viszont hallható a hangja.

– Azt mondja, hogy az én gyerekemet, akit a feleségemmel akarok kihordatni, és magam akarok felnevelni… olyasvalaki hordja majd ki és neveli fel, akit gyűlölök? És hogy nekem ebbe nincs beleszólásom?

Angela kiveszi a kezemből a borospoharamat, és egy hajtásra kiüríti.

– Azt fogják indítványozni, hogy a bíró Maxnek ítélje az embriókat. Akkor ő azt tehet velük, amit akar. De azért tudatni fogják a bíróval, hogy Max Reidnek és Liddynek

szánja az embriókat, mert tudják, hogy ez a javukra befolyásolhatja a döntést.

– Miért nem csinálnak inkább önerőből egy csomó istenverte gyereket? – kérdezem.

Zoe felém fordul. – Mert Reidnek ugyanolyan sterilitási problémái vannak, mint Maxnek. Ez genetikai eredetű. Mi a klinikához fordultunk megoldásért, ők pedig Clive Lincolnhoz.

– Az embriókat Max és Zoe házassága idején hozták létre. Ha Zoénak még mindig kellenek, hogy ajándékozhatja oda őket bármelyik bíró egy idegennek?

– Max úgy véli, hogy a legjobb kilátásokat egy kétszülős, heteroszexuális, gazdag keresztény család nyújthatja ezeknek a lehetséges gyerekeknek. És Reid meg Liddy nem idegenek. Genetikailag ők is a rokonai ezeknek az embrióknak. Túlságosan is közeli rokonai, ha a véleményemet kérdezik. Reid az embriók nagybátyja, Liddy a férje unokahúgát vagy unokaöccsét hozza a világra. Olyan lesz, mint a családi összejövetel az *Ítéletben.*

– De hát Reid és Liddy használhatnának spermadonort! Vagy végigcsinálhatnák a lombikbébi-programot, úgy, ahogy Zoe és Max! Zoénak ezek az utolsó életképes embriói! Ez az utolsó esélyünk, hogy biológiailag kötődhessünk egy gyerekhez! – mondom.

– Ezt is fogom mondani a bírónak – feleli Angela. – Zoénak, mint vér szerinti anyának, cáfolhatatlan joga van

az embriókhoz, és azt tervezi, hogy a születő gyereket vagy gyerekeket stabil, összetartó családban neveli föl, korántsem abban a kénköves pokolban, amelyről Wade Preston trombitál.

– Akkor mit teszünk? – kérdi Zoe.

– Ma este leülünk, és maga elmesél mindent, amit Reid és Liddy Baxterről tud. Megtámadjuk a bevatkozó indítványukat, de van egy olyan rossz sejtelmem, hogy mindenképpen belefurakodnak ebbe az ügybe – mondja Angela. – Tovább harcolunk. Csak a harc lesz egy kicsit keményebb.

Abban a percben csenget a sütő. Van lasagnánk házi mártással, van fokhagymás kenyér, körtés saláta, brie sajt és cukrozott dió. Öt perce Zoe és én még egy emlékezetes vacsorát igyekeztünk összehozni, hogy Angela Moretti első kézből győződhessen meg arról, milyen szeretetteljes a családunk, hogy aztán százszázalékosan beleadja szívét-lelkét a csatába. Öt perce még gusztusos illata volt a vacsorának.

Most senki sem éhes.

MAX

Képzeljék el, hogy milyen lenne, ha a mágnes pozitív pólusának megtiltanák, hogy vonzódjon a negatív pólushoz. Vagy milyen lenne, ha előmásznak a sivatagból, és ott állna egy asszony egy kancsó vízzel, de úgy tartaná, hogy maguk ne érjék el. Képzeljék el, hogy kiugranak egy épületből, de azt parancsolják maguknak, hogy ne zuhanjanak le.

Ilyen érzés, amikor valaki az italt kívánja.

És így érzem magam, amikor Zoe felhív, merthogy megkapta a hivatalos papírokat.

Clive tiszteletes tudta, hogy fel fog hívni, ezért mondta Reidnek, hogy ne mozduljon mellőlem azon a napon, amikor a bírósági kézbesítő kimegy Zoe házához. Reid kivett egy nap szabadságot, és elmentünk osztrigáshalat fogni. Van egy csinos Boston Whaler hajója, azon jár ki az ügyfeleivel, amikor makrélára vagy fekete tőkehalra mennek. Az osztrigáshal, az más. Az olyan helyeken él, ahol a zsinórnak muszáj beakadni. És akkor se emelhetjük ki, ha ráharapott. Ki kell várni, hogy lenyelje az egész parti tarisznyarákot, amit csalinak használunk, különben üres lesz a horog.

Már órák óta vagyunk kint, de még mindig nem fogtunk semmit.

Olyan meleg van május elején, hogy levethetjük a felsőt, és még egy kicsit le is pirulunk. Az arcom ég, bár

lehet, hogy mégsem a naptól, hanem amiatt, hogy Zoe arcát látom magam előtt, amikor átveszi azt a kék borítékot.

Reid kivesz a hűtőládából két hideg gyömbért.

– A hal nem akarja, hogy kifogják – mondja.

– Hát nem.

– Majd ki kell találnunk valamilyen mesét Liddynek – mondja Reid. – Hogy ne maradjunk szégyenben.

Hunyorgok.

– Szerintem nem érdekli, hogy viszünk-e haza osztrigáshalat.

– Akárhogy is, ki akarja beismerni, hogy túljárt az eszén egy buta hal?

Reid föltekeri a zsinórt, és horogra tűz egy újabb parti tarisznyarákot.

Tőle tanultam, hogyan kell rászúrni a horogra a gilisztát, bár az első próbálkozásnál felfordult a gyomrom. Vele voltam, amikor kifogtam az első pisztrángomat, és Reid olyan büszke volt rám, mintha én nyertem volna a lottót.

Igazán jó apa lesz belőle.

Olyan szélesen mosolyog rám, mintha olvasna a gondolataimban.

– Emlékszel, amikor megtanítottalak rá, hogy vesd ki a horgot? Beleakadt anya szalmakalapjába, és az meg sem állt a tó közepéig!

Évek óta nem gondoltam erre. Megrázom a fejem.

– Talán a fiaddal szerencsésebb leszel.

– Vagy a lányommal – mondja Reid. – Miért ne lehetne mesterhorgász? – Annyira lázba hozta a lehetőség! Csak rá kell néznem az arcára, és látom a jövőt: az első balettbemutató, egy fotó a gólyabálról, apa és lánya együtt táncolnak az esküvőn.

Hogy alábecsültem mindig! Azt hittem, csak az üzlet érdekli, pedig talán azért temetkezett bele a munkába, mert nem kaphatta meg a családot, amire vágyott.

– Hé, Max! – mondja Reid. – Mit gondolsz, a gyerek… mit gondolsz, lehet, hogy hasonlítani fog rám?

Még nem volt olyan, hogy ne bízott volna magában száz százalékig.

– Hogy érted ezt? – kérdezem. – Hát persze.

A tarkóját dörgöli. A sebezhetőségétől, hogy is mondjam, emberibb lesz.

– Te ezt mondod, de mi nem tartottuk valami sokra az öregünket.

– Az más – mondom. – Apa nem volt olyan, mint te.

– Milyen értelemben?

Ezen gondolkoznom kell egy másodpercet.

– Te mindig törődni fogsz velem – felelem. – Ő el sem kezdte.

Reid magába issza ezeket a szavakat, aztán elmosolyodik.

– Kösz – mondja. – Sokat jelent számomra, hogy így megbízol bennem.

Hát persze, hogy meg. Senki sem lehet különb szülő Reidnél és Liddynél – papíron. Felvillan bennem egy emlék, ahogy ülök az ágyban egy számológéppel, és próbálom kiszámolni, mennyire adósodunk el Zoéval, ha nemcsak a lombikprogramot csináljuk meg, de utána még fizetjük a gyerekorvos vizitjeit, a pelenkát, az ételt és a ruhát. Zoe összegyűrte a táblázataimat. *Csak mert papíron nem működik,* mondta, *még nem jelenti azt, hogy a való életben sem fog.*

– Ez így normális, ugye? Hogy egy kicsit majrézunk az apaságtól?

– Az ember nem attól lesz okos, hogy mindenre tudja a helyes választ – mondom lassan. Reiden gondolkodom, és hogy miért néztem föl rá mindig. – Attól leszel okos, hogy mindig a helyes kérdéseket teszed föl.

Rám néz.

– Megváltoztál, tudod? Abban, ahogy beszélsz, ahogy döntesz. Komolyan beszélek, Max. Nem az vagy, aki régebben voltál.

Egész életemben vágytam Reid elismerésére. Akkor most miért érzem úgy, hogy mindjárt rosszul leszek?

Bizarr érzés, amikor megszólal a telefon. Nemcsak azért, mert Rhode Island partjai előtt ringatózunk, de azért is, mert mindketten tudjuk, ki az.

– Emlékezz, mit mondott Wade – figyelmeztet Reid, miközben a kezemben fülsértően cseng a mobil.

Még a fülemhez se tartom, már hallom is Zoe ordítását.

– Nem beszélhetek veled – vágok közbe. – Az ügyvédem azt mondta, hogy ne…

– Miért? Miért csinálod ezt velem? – Zoe sír. Onnan tudom, mert mikor sír, olyan a hangja, mintha flanelbe csomagolták volna. Isten tudja, elég sokszor hallottam a telefonban, amikor felhívott, hogy elmondja, megint elment a baba. Mindig igyekezett meggyőzni, hogy nincsen semmi baja, pedig nagyon is volt.

Reid a vállamra teszi a kezét. Szolidaritásból, támogatásból. Behunyom a szemem.

– Nem veled csinálom, Zoe. *A gyerekeinkért* csinálom.

Reid a telefonért nyúl, és lenyomja a gombot, amellyel megszakítja a hívást.

– Helyesen jársz el – mondja.

Ha valóban megváltoztam, akkor miért van akkora szükségem rá, hogy Reid is megmondja?

A lábam mellett áll a vödör a csalinak használt parti tarisznyarákokkal. Senki sem szereti a parti tarisznyarákot, a táplálkozási rangsor legalján helyezkednek el. Csak mászkálnak körbe-körbe, elállják egymás útját. Ellenállhatatlan vágy rohan meg, hogy kivessem őket a hajóból, hogy adjak nekik még egy esélyt.

– Jól vagy? – kérdi Reid. – Hogy érzed magad?

Szomjazom.

– Tengeribetegnek, ha hiszed, ha nem. Szerintem be kéne fejeznünk.

– És amikor kikötünk tizenöt perc múlva, azt mondom neki, hogy megígértem Clive tiszteletesnek, segítek eltakarítani a házánál valamilyen bokrot.

– Sajnálom, hogy így alakult a horgászat – mondja Reid. – Legközelebb több szerencsénk lesz.

– Kevesebb biztosan nem lehet.

Segítek feltenni a hajót az utánfutóra, lemosom slaggal, és integetek Reid után, aki hazafelé hajt Liddyhez.

A helyzet az, hogy sose ígértem meg Clive tiszteletesnek, hogy segítek eltakarítani valamilyen bokrot. Beülök a kocsimba, és elindulok. Szívesen rávetődnék egy szörfdeszkára, hogy kiveressem a fejemből a gondolatokat, de ma szélcsend van. Ez az én átkom. Közben a nyelvem mintha kétszeresére dagadt volna, a torkom pedig annyira összeszűkült, hogy alig bírom átpréselni rajta a levegőt.

Szomjazom.

Egy pohárka igazán nem árthat. Hiszen Reid is mondta, hogy megváltoztam. Megtaláltam Jézust, és tudom, hogy ketten együtt megszökhetünk a következő pohár elől. Őszintén szólva, azt hiszem, hogy még Jézus is elfogadna a helyemben egy behűtött italt.

Nem akarok kocsmába menni, mert ott a falnak is füle van, és hamar visszajuthat a pletyka Reidhez. Most, hogy ő csengeti ki Wade Preston honoráriumának nagyobbik részét (az *öcsinek mindent!,* mondta), a templom pedig a többit, a legkevésbé sincs szükségem arra, hogy a

gyülekezet valamelyik tagja meghallja, hogy letértem az egyenes útról. Úgyhogy inkább elhajtok egy italboltig Woonsocketben, ahol senkit sem ismerek, és senki sem ismer engem.

Ha már a bizonyítékokat sorolom – mert úgy tűnik, a jövőben gyakran kell majd ezt tennem –, álljon itt néhány:

1. Csak egyetlen üveg whiskyt vásárolok.
2. Csak pár kortyot iszom, a többit kiöntöm.
3. Újabb bizonyíték arra, hogy tiszta az agyam, és nem kezdem elölről az ivást: még a pecsétet sem töröm fel, amíg vissza nem érek Newportba. Így csak pár mérföldet kell vezetnem hazáig.

Tisztelt Bíróság, mint ahogy azt a fentiek is kétséget kizáróan tanúsítják, Max Baxter kétségkívül képes felügyelni önmagát, az életét és az italfogyasztási szokásait.

De mikor behajtok egy parkolóba, és kibontom az üveget, reszket a kezem. És amikor az az arany először nyalintja meg a torkomat, esküszöm, meglátom Isten arcát.

Amikor bemutattak Liddynek, nem tetszett. Reid az egyik üzleti útján ismerte meg, odalent Mississippiben. Liddy apja befektetéseket eszközölt a gyülekezete számára a bátyámon keresztül. A kézfogása ernyedt volt, de amikor mosolygott, gödröcskék jelentek meg az arcán. *Úgy örülök, hogy megismerhetem Reid kisöccsét!* Olyan volt, akár egy baba, a szőke fürtjeivel, a vékony derekával, meg a pici kezével-lábával. Tisztaság-gyűrűt viselt.

Reid és én meg is beszéltük ezt a kis részletet. Tudtam, hogy Reid nem szent, és jó sok kapcsolata volt régebben – jómagam meg el sem tudom képzelni, hogy meg ne kóstoljam, mielőtt egy életre betárazok fagylaltból –, de végül is itt a bátyám életéről volt szó, nekem pedig végképp nem volt jogom megszabni, hogyan éljen. Ha beéri azzal, hogy Liddy (ernyedt) kezét szorongatja a nászéjszakáig, akkor az az ő dolga, nem az enyém.

Liddynek nem volt munkája, noha már három éve elvégezte a teológiai főiskolát, de néha besegített az apukája gyülekezetének a hittanórákon. Még jogosítványt sem szerzett. Néha csak azért veszekedtem vele, mert olyan könnyű volt.

– Mit csináltál, amikor vásárolnod kellett valamit? – kérdeztem. – Vagy ha el akartál menni este egy bárba?

– Apu fizette – mondta. – És én nem járok bárokba.

Nemhogy édes volt, de szaharinos, és ha agyoncsaptak volna, akkor se értettem, hogy lehet Reid ennyire vak a tényre, hogy Liddy egyszerűen túl jó ahhoz, hogy igaz

legyen. Senki sem lehet ilyen tiszta és édes; senki sem olvassa ki a Bibliát az első betűtől az utolsóig, vagy kezd el sírni, amikor Peter Jennings beszámol az etiópiai éhező gyerekekről. Biztos voltam benne, hogy van valami sötét titka, például hogy egy motoros galerihez tartozott valamikor, vagy tíz gyereket dugdos Arkansasban, de Reid csak nevetett.

– Max, ne felejtsd el, hogy egy szivar néha csak egy szivar! – mondta.

Liddy egy pünkösdista lelkész egyetlen, elkényeztetett gyereke volt, és mert olyan hatalmas változásra készült, hogy felköltözik az északi államokba, az apja ragaszkodott egy próbakörhöz. Úgyhogy Liddy és az unokatestvére, Martine beköltöztek egy csepp kis lakásba a providence-i College Hillen, amit Reid talált. Martine tizennyolc éves volt, és nagyon fellelkesült, hogy elszabadulhat hazulról. Elkezdett rövid szoknyában járni, és rengeteget flörtölt a Brown hallgatóival a Thayer Streeten. Liddy viszont beállt önkéntesnek az Amos House-ba, és levest osztott az ingyenkonyhán. – Mondom neked, hogy egy angyal! – hajtogatta Reid.

De én nem válaszoltam. És mert tudta, hogy nem rokonszenves nekem a menyasszonya – és nem akart feszültséget a családban –, úgy próbálta megkedveltetni velem Liddyt, hogy rászorított, hogy több időt töltsek vele. Elkezdett kiagyalni mindenféle ürügyet: túlórákat vállalt, és engem kért meg, hogy mindennap vigyem el

Liddyt Providence belvárosából Newportba, ahonnan ő vitte tovább vacsorázni vagy moziba.

Fölszedtem Liddyt a kocsival, ő pedig azonnal eltekerte a rádiót egy komolyzenei adóra. Liddytől tudom, hogy a régi zeneszerzők mindig dúr akkorddal fejezték be a műveiket – még akkor is, ha a zenemű jobbára mollban íródott –, mert a moll zárás olyan, mintha az ördöggel cimborálna. Megtudtam, hogy fuvolázott az állami szimfonikus zenekarban, és hogy évfolyamelnök volt a teológiai fősulin.

Ha egy sofőr elém vágott, és káromkodtam, mint egy kocsis, ő felszisszent, mintha megütöttem volna.

Ha kérdezgetett, igyekeztem sokkolni. Elmeséltem, hogy néha a sötétben szörfözők, hogy lássam, meg tudom-e lovagolni a bukóhullámot anélkül, hogy szétverném a fejemet a sziklákon. Elmeséltem, hogy a legutóbbi barátnőm egy sztriptízbárban dolgozott (ami igaz is volt, de nem a rúdon táncolt, hanem tapétázott. Ezt persze nem árultam el Liddynek).

Egy dermesztően hideg napon, amikor beragadtunk a dugóba, arra kért, hogy kapcsoljam fel a fűtést a kocsiban. Megtettem. Három másodperccel később arra panaszkodott, hogy túl meleg van.

– Az istenfáját – mondtam –, határozd már el magad!

Azt hittem, nekem esik, amiért hiába vettem a szájamra az Úr nevét, de ő csak rám nézett.

– Miért nem vagyok rokonszenves neked?

– A bátyámhoz mész feleségül – feleltem. – Szerintem az a fontos, hogy *neki* legyél rokonszenves.

– Nem válaszoltál a kérdésemre.

Elfintorodtam.

– Csak mások vagyunk.

Csücsörített.

– Nem hinném.

– Tényleg? – kérdeztem. – Berúgtál valaha?

Liddy a fejét rázta.

– Lejmoltál cigarettát?

Nem lejmolt.

– Elcsórtál valaha akár csak egyetlen csomag rágógumit is?

Soha.

– Megcsaltál egy pasit?

Nem.

– Fogadjunk, hogy még az ujjazásig sem jutottál el – dünnyögtem, mire olyan vörösre pirult, hogy úgy éreztem, az én arcom ég tőle.

– Az nem bűn, ha az ember vár az esküvőig – mondta Liddy. – Ez a legszebb ajándék, amit adhatsz valakinek, akit szeretsz. Mellesleg nem én vagyok az első lány, aki fogadalmat tesz, hogy vár az esküvőig.

De lehetsz az első, aki tényleg megtartja, gondoltam.

– Hazudtál már valaha?

– Hát, igen. De csak azért, hogy titokban tarthassam a születésnapi zsúrt, amivel aput akartam meglepni.

– Csináltál akármit, amit később megbántál?

– Nem – felelte, ahogy vártam.

Rátettem a csuklómat a kormányra, és egy pillantást vetettem az arcélére.

– Nem is akartál?

Megálltunk egy piros lámpánál. Liddy rám nézett, és talán én is akkor néztem meg először igazán. Az a kék szempár, amelyet üresnek és üvegesnek hittem, mint egy játékbabáét, tele volt éhséggel.

– Dehogynem – suttogta.

Ránk dudáltak, mert zöldre váltott a lámpa. Kinéztem a szélvédőn, és láttam, hogy elkezdett esni a hó, vagyis tovább fog tartani a fuvar, mint szokásosan.

– Lődd le magad! – morogtam a dudáló sofőrnek. Ebben a pillanatban Liddy is észrevette, hogy havazik.

– Jaj nekem! – kiáltotta (van még ebben az évezredben, aki azt mondja, hogy *jaj nekem?),* és mielőtt visszatarthattam volna, kiugrott a kocsiból, és széttárt karokkal, szemét behunyva futott a kereszteződésbe. Haja, arca csupa hó.

Dudáltam, de nem reagált. Mindjárt óriási dugó lesz miatta. Fojtott káromkodások közepette kiugrottam a kocsiból.

– Liddy! – ordítottam. – Ülj már be a kurva kocsiba!

Tovább forgott.

– Még sose láttam havat! – mondta. – Mississippiben sose havazik! Olyan szép!

Nem volt szép. Nem az egy piszkos providence-i utcán, ahol egy pofa éppen drogot árul a sarkon. De a cinikusok mindig a legrosszabbat feltételezik. És, gondolom, én voltam köztük a legcinikusabb. Rájöttem, miért gyanakszom Liddyre. Attól féltem, hogy olyasvalakinek, mint Liddy, azért kell léteznie, hogy ellensúlyozzon egy magamfajtát. Egy nő, aki képtelen rosszul csinálni valamit, nyilvánvalóan közömbösít egy olyan pasast, aki semmit sem csinál jól.

Együtt alkottuk valamilyen egésznek a két felét.

Akkor megértettem, miért esett bele Reid. Nem annak ellenére, hogy Liddyt vattában nevelték, hanem éppen azért. Mindenben ő jelenti Liddynek az elsőt: az első bankszámlát, az első szexuális élményt, az első állást. Én soha, semmiben sem voltam az első valakinek, hacsak a hibákat nem számítjuk.

Mostanra más autók is dudálni kezdtek. Liddy elkapta a kezem, meg-pördített, és nevetett.

Sikerült visszaültetnem a kocsiba, bár nem szívesen tettem. Szerettem volna ott maradni vele, annak az utcának a közepén.

Amikor elindultunk, Liddynek kipirult az arca, és pihegett.

Emlékszem, azt gondoltam: minden más Reidé lehet, de az az első hó? Az az enyém.

Egy korty, ha lemérjük, gyakorlatilag semmi. Egy teáskanálra való. Ízelítő. Biztosan nem elég, hogy segítsen oltani a szomjúságot, ezért követi azt az első kortyot egy icipici második, és utána, de komolyan, épp csak annyi, hogy megnedvesítsem a számat. Aztán gondolkozni kezdek Zoe hangján, és Liddy hangján, és összekeverednek, és iszom még egy kortyot, mert azt hiszem, hogy ez talán szétválasztja őket.

Igazából nem ittam sokat. De mert túlságosan régen nem ittam, a bizsergés gyorsan kezdődik, és hamar szétterjed bennem. Ahányszor lenyomom a pedált, mindannyiszor egy árhullám hömpölyög át az agyamon, és segít elmosni, amire éppen gondoltam.

Ami borzasztó jó.

Megint a palackért nyúlok, és csodálkozva látom, hogy semmi sincsen benne.

Ki kellett ömlenie, mert olyan nincs, hogy megittam hét deci whiskyt.

Ilyet nem tehettem, ugye?

Kivilágított karácsonyfát látok a visszapillantó tükrömben. Elcsodálkozom, amikor észreveszem, és attól fogva muszáj folyton azt bámulnom, pedig tudom, hogy az utat kellene néznem. Aztán a fa elkezd szirénázni.

Május van, ilyenkor már nem használnak karácsonyfaégőt. A zsaru megkocogtatja az ablakomat.

Le kell engednem az ablakot, mert ha nem teszem, letartóztatnak. Össze kell szednem magamat, udvariasnak,

elbűvölőnek kell lennem. Meg tudom győzni róla, hogy nem ittam. Ezt csináltam éveken keresztül mindenkivel.

Mintha ismerős lenne. Mintha az én gyülekezetembe járna.

– Tudom, tudom – kezdem fülig érő, szégyellős vigyorral –, negyvennel mentem ott, ahol ötvennel kell?

– Sajnálom, Max, de arra kell kérjelek, szállj ki a…

– Max! – Odafordulunk a harmadik hangra, amelyet egy kocsi ajtajának csapódása követ.

A zsaru félreáll, hogy Liddy behajolhasson a nyitott ablakomon.

– Elment az eszed, hogy egyedül indulsz el autóval a balesetire? – A rendőrhöz fordul. – Ó, Grant, hála az égnek, hogy megtaláltad…

– De én nem…

– Leesett a létráról, amikor az esőcsatornát tisztította, és beverte a fejét. Bementem jégtömlőért, de mire kijöttem, már csak azt láttam, ahogy elhúz a kocsival. – Összevonja a szemöldökét. – Meg is ölhetted volna magad! Még rosszabb, hogy mást is megölhettél volna! Nem magad mondtad, hogy duplán látsz?

Komolyan nem tudom, mit mondjak. Nem lehet, hogy ő verte be a fejét?

Liddy kinyitja a vezetőülés ajtaját.

– Menj arrébb, Max! – rendelkezik. Kicsatolom a biztonsági övet, és átcsúszom az anyósülésre. – Grant,

ezért nem lehetek neked eléggé hálás! Áldás ez, hogy te vagy a közrend őre, ráadásul gyülekezetünk tagja!

– Ránéz a rendőrre, és mosolyog. – Lennél olyan drága, és elintéznéd, hogy hazaszállítsák a kocsimat?

Int Grantnek, azzal elhúz.

– Nem is ütöttem be a fejemet.

– Azt hiszed, nem tudom? – förmed rám Liddy. – Téged kerestelek. Reid mondta, hogy otthagytad a kikötőben, mert segítened kellett Clive tiszteletesnek.

– Azt is tettem.

Rám néz.

– Hát ez érdekes. Clive tiszteletesnél töltöttem az egész délutánt, de nem is láttalak.

– Megmondtad Reidnek?

Liddy sóhajt.

– Nem.

– Meg tudom magyarázni.

Felemeli apró kezét.

– Ne, Max. Ezt… ne. – Fintorog. – Whisky?

Behunyom a szemem. Amilyen hülye barom vagyok, azt hittem, át tudom verni őket. Részegnek látszom. Részegszagom van.

– Honnan tudod, ha sose ittál?

– Mert apuka ezt itta, méghozzá minden egyes nap – válaszolja Liddy. Ezt úgy mondja, mintha a prédikátor apuka is a szeszbe fojtotta volna az ördögeit.

Elhajt a bekötőút mellett, amely a házunkhoz vezet.

– Isten a megmondhatója, ebben az állapotban nem vihetlek haza.

– Leüthetnél, és bevihetnél a kórházba – motyogom.

Liddy csücsörít.

– Azt hiszed, nem fordult meg a fejemben? – kérdezi.

Zoéval akkor vesztem össze a legcsúnyábban, amikor egyszer Reidnél és Liddynél töltöttük a szentestét. Körülbelül öt éve voltunk házasok, és addigra már rendesen kijutott a meddőségi rémdrámából. Na szóval, nem titok, hogy Zoe nem rajongott a bátyámért és a feleségéért. Egész nap a meteorológiai csatornát nézte, hátha kiderül, hogy akkora havat kapunk, ami miatt nem jutunk el Reidék házához.

Liddy szerette a karácsonyt. Díszített is, de nem abban a bóvli, felfújható Mikulás-stílusban, hanem valódi girlandokat csavart a lépcsőkorlátra, és igazi fagyöngy lógott a csillárokon. Egész gyűjteménye volt antik fából faragott Szent Miklósokból, amelyeket kiültetett az ablakpárkányokra és az asztalokra. A hétköznapi tányérokat kicserélte egy olyan készletre, amelyiknek magyal volt a szélén. Reidtől hallottam, hogy Liddynek egy egész napjába telt a készülődés az ünnepre, és amikor körülnéztem a házban, ezt el is hittem neki.

– Tyű! – súgta Zoe, amikor bementünk a hallba, ahol Liddy elvette a kabátunkat, és beakasztotta a

faliszekrénybe. – Mintha egy giccses festménybe kerültünk volna!

Ekkor hozta Reid bögrékben a forró almalevet. Sose ivott, ha a közelben voltam.

– Boldog karácsonyt! – mondta. Engem hátba vágott, Zoénak az arcára nyomott két puszit. – Milyen a helyzet az utakon? – kérdezte.

– Pocsék – mondtam. – És ez csak rosszabbodik.

– Lehet, hogy nem maradhatunk sokáig – tette hozzá Zoe.

– A templomból hazafelé jövet láttunk egy autót, ami leszaladt az útról – mondta Reid. – Szerencsére senkinek sem esett baja.

Liddy minden szentestén betlehemezett a gyerekekkel.

– Hogy ment? – kérdeztem. – Mikor adjátok elő a Broadwayn?

– Felejthetetlen volt! – mondta Reid. Liddy felsóhajtott.

– Adódott egy kis gond az állatokkal – mondta. – Az egyik kislány nagybátyjának van egy állatsimogatója, és kölcsönzött nekünk egy szamarat.

– Szamarat? – ismételtem. – Igazit?

– Nagyon szelíd volt. Még azt is mozdulatlanul tűrte, amikor a Máriát alakító kislány felkapaszkodott a hátára. De aztán… – Liddy összerázkódott –… megállt félúton a széksorok között, és… elvégezte a dolgát.

Hahotázni kezdtem.

– Kipakolt?

– Clive tiszteletes felesége elé! – mondta Liddy.

– És te mit csináltál?

– Felsöpörtettem az egyik pásztorral, az egyik angyal anyja meg kirohant szőnyegtisztítóért. Miért, mit kellett volna csinálnom? Még csak hivatalos engedélyem se volt, hogy lábasjószágot hozzak be az iskolába.

– Nem ez volt az első alkalom, hogy szamár járt a templomban – mondta Zoe pókerarccal.

Megragadtam a könyökét.

– Zoe, segítenél a konyhában? – Bevonszoltam a lengőajtón. Isteni illat terjengett, gyömbér és vanília. – Megígérted, hogy nem fogsz politizálni!

– Nem fogom némán végighallgatni, amíg Reid…

– Mit csinált Reid? – vitatkoztam. – Semmit sem csinált! Te tettél egy rosszindulatú megjegyzést!

Sértődötten elfordult tőlem. Tekintete megállapodott egy hűtőmágnesen, amelyen egy magzat szopta a hüvelykujját, és az volt aláírva: Hadd éljek.

Megfogtam Zoe karját.

– Reid az egyetlen rokonom. Lehet, hogy konzervatív, de akkor is a bátyám, és karácsony van. Annyit kérek, hogy csak egyetlen óráig mosolyogj, bólogass, és ne hozz szóba kényelmetlen témákat!

– És ha Reid hozza szóba őket elsőnek?

– Zoe! – könyörögtem. – Kérlek!

Körülbelül egy órán át úgy is tűnt, hogy nagyobb baj nélkül átvészeljük a vacsorát. Liddy sonkát, sült krumplit,

zöldbabos ragut tálalt. Mesélt nekünk a karácsonyfája antik díszeiről, amelyeket a nagyijától örökölt. Megkérdezte Zoétól, szeret-e sütni, és Zoe mesélt valamilyen citromos pitéről, amit az anyja szokott készíteni, még mikor gyerek volt. Reid és én az egyetemi futballról beszélgettünk.

Mikor a háttérben megszólalt CD-ről, hogy „Az Istennek szent angyala", Liddy dúdolni kezdte a dallamot.

– Idén ezt tanítottam meg a srácoknak a Betlehemhez. Volt köztük olyan, aki még sose hallotta.

– A karácsonyi hangversenyt az általános iskolákban mostanában már szünidei hangversenynek hívják – mondta Reid. – Egy csomó szülő panaszkodott, és a gyerekek nem énekelhetnek semmit, aminek akár a legcsekélyebb vallási mellékzöngéje is van.

– Azért, mert az állami iskola – mondta Zoe.

Reid levágott egy formás kis háromszöget a sonkájából.

– A vallásszabadság alkotmányos jog.

– A lelkiismereti szabadság is az – vágott vissza Zoe.

Reid vigyorgott.

– Drágám, akárhogy próbálkoztok, Krisztust nem tudjátok kiiktatni a karácsonyból.

– Zoe… – szóltam közbe.

– Ő hozta fel! – válaszolta Zoe.

– Azt hiszem, ideje tálalni a következő fogást! – Liddy, az örökös békeszerző, felugrott, leszedte a tányérokat, és eltűnt velük a konyhában.

– Én kérek elnézést… a feleségem hely… – mondtam Reidnek, de mielőtt befejezhettem volna a mondatot, Zoe dühösen fordult hozzám.

– Először is, tudok a magam nevében beszélni! Másodszor, nem fogok itt ülni, és úgy tenni, mintha nem lenne véleményem…

– Eleve úgy jöttél ide, hogy veszekedni fogsz… – vágtam közbe.

– Akkor ezennel kihirdetem a fegyverszünetet! – szakított félbe a kínosan mosolygó Reid. – Karácsony van, Zoe. Próbáljunk meg nem veszekedni. Maradjunk olyan témáknál, mint az időjárás.

– Ki kér desszertet? – A konyha lengőajtaja kinyílt, és bejött Liddy egy házilag sütött tortával. A tetején fehér cukormázból ott virított a felirat: Boldog szülinapot, Kisjézus!

– Uramatyám – motyogta Zoe.

Liddy mosolygott.

– Az enyém is!

– Feladom. – Zoe hátratolta a székét. – Liddy, Reid, köszönöm a kellemes vacsorát! Remélem, klassz karácsonyotok lesz. Max, nem kell jönnöd, ha nem akarsz. Otthon találkozunk. – Udvariasan mosolygott, és kiment a hallba, hogy fölvegye a kabátját és a csizmáját.

– Hogy akarsz menni? Gyalog? – kiáltottam utána. Sietve elnézést kértem, köszönetet mondtam Reidnek, és egy búcsúpuszit nyomtam Liddy arcára.

Mire kiértem, Zoe már lefelé csörtetett az utcán. Mivel nem kotortak, térdig ért a hó, de az én kocsim játszva tört át rajta. Megálltam Zoe mellett, áthajoltam az ülésen, kinyitottam az ajtót.

– Ülj be! – förmedtem rá.

Először habozott, de aztán csak bemászott az utastérbe.

Jó pár kilométeren keresztül hozzá sem szóltam. Nem bírtam. Attól féltem, hogy szétrobbanok. Akkor fordultam csak felé, mikor a sztrádához értünk, ahonnan már eltakarították a havat.

– Egyáltalán belegondoltál, hogy mennyire megalázó ez nekem? Tényleg olyan nagy kérés, hogy bírjál ki egyetlen étkezést a bátyámmal és a feleségével anélkül, hogy gúnyolódnál rajtuk?

– Ó, ez igazán kedves tőled, Max! Nyilván én vagyok a hárpia, amiért nem mosatom át az agyamat a keresztény jobboldallal!

– Családi vacsora volt, Zo! Nem vallási nagygyűlés!

Olyan hévvel fordult felém, hogy a biztonsági öv megfeszült a torkán.

– Sajnálom, hogy nem hasonlítok jobban Liddyre – mondta. – De a Mikulás talán belepottyant ma éjszaka a zoknimba egy lobotómiát. Az talán segít.

– Nem fognád be végre a szád? Mikor bántott téged Liddy?

– Soha, mert még ahhoz sincs esze – mondta Zoe.

Számtalanszor vitatkoztam Liddyvel arról, hogy vajon az olyan sztárok, mint Jack Nicholson és Jonathan Demme mennyiben köszönhetik a sikereiket a B kategóriás filmeknek, és hogy milyen hatással volt a *Psycho* a filmcenzúrára.

– Semmit se tudsz róla – mondtam. – Ő egy… egy…

Rákanyarodtam a felhajtónkra, és nem fejeztem be a mondatot.

Zoe kiugrott a kocsiból. Most már olyan sűrűn esett a hó, hogy fehér függönyt vont mögéje.

– Egy szent? – kérdezte. – Ezt a szót keresed? Nos, én nem vagyok az, Max. Én csak egy hús-vér nő vagyok, bár láthatólag még abban is lebőgtem.

Becsapta az ülés ajtaját, és a házhoz trappolt. Dühösen kitolattam a felhajtóról, és végigrobogtam az utcán.

Szenteste volt, ráadásul erősen havazott, így rajtam kívül senki sem járt az utakon. Minden bezárt, még a McDonald's is. Úgy éreztem, mintha én lennék az utolsó ember a Földön.

Más férfiak épp most szerelik össze a bicikliket és a mászókákat, hogy a gyerekeiknek örömet szerezzen karácsony reggelén a nagy meglepetés. Én még egy kölyköt se tudtam összehozni.

Befordultam egy pláza üres parkolójába, onnan figyeltem az elhaladó hókotrót. Eszembe jutott, amikor Liddy először látott havat.

A mobilomért nyúltam, és tárcsáztam a bátyám házát, mert tudtam, hogy Liddy fogja felvenni. Csak megvárom, hogy belehallózzon, és már teszem is le.

– Max? – kérdezte rögtön. Elfelejtettem, hogy a készülék kiírja a hívót.

– Hahó – szóltam bele.

– Minden rendben?

Este tíz volt, hóviharban távoztunk. Persze, hogy Liddy bepánikolt.

– Valamit kérdeznem kell tőled – mondtam.

Tudod-e, hogy kivilágosodik tőled a szoba?

Gondolsz néha rám?

Aztán meghallottam Reidet a háttérből.

– Gyere vissza az ágyba, szívem! Mellesleg ki telefonál ilyen későn?

És Liddy azt felelte:

– Csak Max.

Csak Max.

– Mit akartál kérdezni? – mondta Liddy.

Behunytam a szemem.

– Nem… nem hagytam ott a sálamat?

– Nem láttad Max sálját, édes? – kiáltotta Reidnek. Most egymással beszéltek, de nem nagyon értettem. – Sajnálom, Max, még nem találtuk meg, de majd keressük!

Félórával később benyitottam a lakásunkba. A konyhai tűzhely fölött még égett a lámpa, és égtek az izzók a kis karácsonyfán, amelyet Zoe vásárolt és díszített föl.

Ragaszkodott az igazi fenyőhöz, pedig nem volt könnyű felhurcolni két lépcsőfordulón. Idén fehér szaténszalagból kötött masnikat az ágakra. Azt mondta, minden masni egy kívánság a jövő évre.

A kívánságot az különbözteti meg az imától, hogy míg az elsőnél ki vagyunk szolgáltatva az univerzumnak, a másikhoz kapunk némi segítséget.

Zoe egy pokróc alatt összegömbölyödve aludt a díványon. Hópehely-mintás melegítőt viselt. Az arca gyűrött, mintha sírt volna.

Megcsókoltam, hogy felébresszem. *Ne haragudj,* motyogta. *Nem kellett volna…*

– Nekem sem kellett volna – mondtam.

Miközben csókoltam, becsúsztattam a kezemet a felsője alá. A bőre olyan forró volt, hogy égette a kezem. Beletúrta ujjait a hajamba, átkulcsolt a lábával. Lesüllyedtem a padlóra, és őt is magammal húztam. Ismertem minden sebhelyét, szeplőjét, hajlatát. Jelzőtáblák voltak egy olyan úton, amelyen örökké elutazgattam volna.

Szeretkezésünk olyan heves volt azon az éjszakán, hogy emlékszem, arra gondoltam, ennek már maradandó nyomot kell hagynia, például egy kisbaba alakjában. De nem hagyott.

Emlékszem, hogy az álmaim tele voltak kívánságokkal, de mire felébredtem, mind kiment a fejemből.

Mire Liddy leparkolja a kocsit, a bizsergésem már alábbhagyott, és piszkosul dühös vagyok magamra meg a világra. Ha Reid megtudja, hogy egy zsaru lemeszelt ittas vezetésért, szólni fog Clive tiszteletesnek, aki szólni fog Wade Prestonnak, aki hosszasan papol majd nekem arról, hogy milyen könnyű elveszíteni egy pert. Holott esküszöm, én csak annyit szerettem volna, hogy múljék el a szomjúságom.

Elbóbiskolhattam az autóban, mert most hirtelen olyan fáradtság lesz úrrá rajtam, hogy alig bírom egyenesen tartani magam. – Megérkeztünk – mondja Liddy.

Az üzletsor előtt vagyunk, ahol az Örök Dicsőség Temploma bérel irodákat.

Már lejárt a munkaidő, tudom, hogy Clive tiszteletes nem lesz itt, de ez nem enyhíti a bűntudatom. Az alkohol már egyszer tönkretette az életemet, és nem akarom, hogy mások élete is rámenjen.

– Liddy, nem fordul elő még egyszer… – ígérem.

– Max! – Odadobja az iroda kulcsát, ami azért van nála, mert ő vezeti a vasárnapi iskolát.

– Fogd be!

Clive tiszteletes berendezett itt egy kis kápolnát, ha valaki imádkozni akarna a vasárnapi istentiszteleten kívül is. Van benne pár széksor, egy pulpitus és egy kép a megfeszített Krisztusról. Követem Liddyt a recepciós pult és a fénymásoló mellett a kápolnába. Nem kapcsolja fel a villanyt: gyufát gyújt, és a pulpitusra tett gyertya

kanócához tartja a lángot. Jézus arca olyan lesz az árnyékoktól, mint Freddy Kruegeré.

Leülök Liddy mellé, és várom, hogy fennhangon imádkozni kezdjen, így csináljuk az Örök Dicsőségben. Clive tiszteletes párbeszédet folytat Jézussal, mi figyelünk.

Ám ma este Liddy úgy kulcsolja össze az ujjait az ölében, mintha arra várna, hogy én beszéljek.

– Nem mondasz valamit? – kérdezem.

Liddy fölnéz a keresztre a pulpitus mögött.

– Tudod, melyik a kedvenc részem a Bibliában? János evangéliuma huszadik fejezetének kezdete. Amikor Mária Magdolna gyászolja a halott Jézust. Neki nem *Jézus* volt, tudod, hanem a barátja, a tanítója, olyasvalaki, akit igazán szeretett. Odament a sírhoz, hogy közel legyen a halotthoz, ha csak ennyi maradt belőle. De mire megérkezett, Jézus teste eltűnt. El tudod képzelni, mennyire magányosnak érezte magát? Szóval, sírni kezdett, amikor egy idegen megkérdezte tőle, hogy mi baj. És Mária Magdolna csak akkor jött rá, hogy Jézussal beszél, amikor az idegen kimondta a nevét. – Liddy rám pillant. – Gyakran biztosra vettem, hogy Isten elhagyott, de mindannyiszor kiderült, hogy csak rossz helyen kerestem.

Nem tudom, mit szégyellek jobban: azt, hogy Jézus szemében vagyok egy csődtömeg, vagy azt, hogy Liddyében.

– Ne a palack mélyén keresd Istent. O'Neill bíró figyelni fog mindent, amit teszünk. Én, Reid és te. – Liddy behunyja a szemét. – Nekem kell a kisbabád, Max.

Mintha áram rázna meg.

Istenem, imádkozom némán*, hadd lássam magamat úgy, ahogy Te látsz! Emlékeztess, hogy egyikünk sem lehet tökéletes, amíg meg nem látjuk a Te arcodat!*

De most Liddy arcát bámulom.

– Ha fiú – mondja –, Maxnek nevezem el.

Nyelek egyet, mert váratlanul kiszáradt a szám.

– Erre egyáltalán nincs szükség.

– Tudom, hogy nincs, de ezt akarom. – Liddy felém fordul. – Kívántál már valamit olyan kétségbeesetten, hogy azt hitted, a remény valóra fogja váltani?

Minden szóközben hallom a szavakat, amelyeket nem mond ki, úgyhogy megragadom a tarkóját, hozzáhajlok, és megcsókolom.

Az *Isten szeretet.* Ezerszer hallottam Clive tiszteletestől, de csak most értettem meg.

Liddy olyan erővel lök el magától, amit nem is feltételeztem volna róla. A székem csikorog a padlón. Liddy arca tűzpiros, és eltakarja az egyik kezével a száját.

– Liddy – mondom elszoruló szívvel – nem akartam…

– Nem kell bocsánatot kérned, Max. – Hirtelen szakadék tátong közöttünk. Lehet, hogy nem látom, de érzem. – Ez csak az alkohol hatása.

– Elfújja a gyertyát. – Mennünk kell.

Kimegy a kápolnából, de én még maradok. Még legalább egy percet várok a vaksötétben.

Amikor a balesetem után beengedtem Jézust a szívembe, Clive Lincolnt is beengedtem az életembe. Találkoztunk az irodájában, és arról beszélgettünk, hogy miért iszom.

Elmondtam neki, hogy úgy érzem, mintha egy lyuk lenne bennem, amit próbálok betemetni.

Azt mondta, hogy abban a lyukban futóhomok van, és gyorsan süllyedek.

Arra kért, soroljam fel, miktől lesz nagyobb az a lyuk.

Attól, hogy le vagyok égve, válaszoltam.

Hogy alkoholista vagyok.

Hogy elvesztem az ügyfeleimet.

Elvesztettem Zoét.

Elvesztettem egy babát.

És akkor arról kezdtünk beszélni, hogy mivel lehetne befoltozni azt a lyukat.

Istennel. Barátokkal. Családdal.

– Hát igen – mondtam a cipőm orrát bámulva. – Hála legyen az Istennek Reidért.

Ám Clive tiszteletes meghallja, ha nem gondoljuk komolyan, amit mondunk. Hátradőlt a székében.

– Ugye, nem ez az első alkalom, amikor Reid kihúzta a csávából?

– Nem.

– Hogy érzi magát ettől?

– Mégis mit gondol, hogy? – robbantam ki. – Mint egy rakás szerencsétlenség! Reidnek minden olyan könnyen megy, én meg mindig fuldoklom!

– Azért, mert Reid átadta magát Jézusnak. Ő hagyja, hogy valaki más vezesse át a zúgókon, míg maga, Max… Maga továbbra is ár ellenében próbál úszni.

Gúnyosan mosolyogtam.

– Szóval csak engedjem el magam, és Isten majd vigyáz rám?

– Miért ne? Ahogy látom, ön egyedül nem végzett túl fényes munkát.

– Clive tiszteletes megkerülte a székemet. – Mondja el Jézusnak, mit akar. Mije van Reidnek, amit maga is szeretne?

– Nem fogok hangosan beszélni Jézushoz.

– Azt hiszi, nem képes olvasni a gondolataiban?

– Jó – sóhajtottam. – Irigy vagyok a bátyámra. Irigylem tőle a házát. A bankszámláját. Gondolom, még a hitét is.

Egy darab szarnak éreztem magam ettől a nyílt beszédtől. Mást se kaptam a bátyámtól, csak segítséget, erre, Isten bocsásson meg nekem, itt ácsingózok mindenére, amije van. Rútnak éreztem magam, mintha lehántottam volna egy réteg bőrömet, és ocsmány keléseket találtam volna alatta.

Uramisten, mást se akartam én, csak gyógyulni!

Talán felkiáltottam, de erre nem emlékszem. Annyit tudok, hogy akkor először láttam magamat annak, aki vagyok: túlságosan gőgösnek ahhoz, hogy beismerjem a hibáimat.

Egy dolgot azért kihagytam a listámról, amikor Clive tiszteletessel beszéltem. Azt sose mondtam, hogy Reid feleségére vágyom.

Azt titokban tartottam.

Szántszándékkal.

Hazafelé menet még legalább ötvenszer kérek bocsánatot Liddytől, de ő hűvös marad.

– Sajnálom – jegyzem meg még egyszer, amikor bekanyarodunk a felhajtóra.

– Mit? – kérdezi Liddy. – Nem történt semmi.

Kinyitja az első ajtót, fölemeli a karomat, és a vállára teszi, hogy olyan látszatot keltsünk, mintha támogatna.

– Kövess – parancsolja.

Kicsit még mindig bizonytalan a lábam, ezért hagyom, hogy bevonszoljon. Reid a hallban vár.

– Hála Istennek! Hol találtad meg?

– Rókázott az út szélén – válaszolja Liddy. – Az ügyeleten azt mondták, hogy csúnya ételmérgezés.

– Öcsi, mit ettél? – kérdezi Reid, és átnyalábol, hogy könnyítsen a súlyomon. Megjátszom, hogy botladozok, és engedem, hogy lecipeljen az alagsori szobába. Miután Reid lefektet az ágyra, Liddy lehúzza a cipőmet. Érzem meleg kezét a bokámon.

Még a sötétben is forog a mennyezet. Vagy ez talán csak a ventilátor…

– Az orvos szerint ki tudja aludni – mondja Liddy. Látom a szemem résén át, ahogy a bátyám átöleli.

– Telefonálok Clive tiszteletesnek, hogy Max épségben megkerült – mondja Reid, és kimegy.

Clive tiszteletes is keresett? Újult erővel önt el a lelkifurdalás. Közben Liddy benyúl a faliszekrénybe, és kivesz egy pokrócot. Rám teríti. Fontolgatom, hogy ismét bocsánatot kérjek, de inkább alvást színlelek.

Az ágy besüpped Liddy súlya alatt. Olyan közel ül, hogy megérinthetne. Visszafojtom a lélegzetemet, amíg nem érzem, hogy félresimítja a hajamat az arcomból.

Susogva beszél, erőlködnöm kell, hogy halljam.

Imádkozik. Hallgatom szavainak hullámzását, és elhitetem magammal, hogy nem segítségért könyörög, hanem értem imádkozik.

Azon a reggelen, amikor először kell megjelennünk a bíróságon, Wade hoz magával egy öltönyt Reidhez.

– Már van öltönyöm – mondom neki.

– Igen, de megfelelő-e, Max? – kérdezi, – Az első benyomás a döntő, és itt nincs esély újrázásra.

– Én a feketét akartam fölvenni – mondom. Ez az egyetlen öltönyöm, használtan kaptam az Örök Dicsőség jótékonysági alapjából. De nekem így is megfelelt

vasárnap a templomba, vagy amikor térítő munkát végeztem Clive tiszteletesnek.

Az öltöny, amelyet Preston hozott, grafitszürke. Ropogósra vasalt fehér ing és kék nyakkendő jár hozzá.

– Piros nyakkendőt akartam kötni – mondom. – Reidtől kértem kölcsön.

– Szó sem lehet róla! Nem akar kiríni. Szerénynek, szolidnak akar látszani, állhatatosnak, akár a szikla. Olyannak, mint amilyen akkor lesz, ha az óvodába megy a szülői értekezletre.

– De oda Reid fog menni…

Wade leint.

– Ne legyen már olyan nehézfejű, Max! Tudja maga, miről beszélek. Egy piros nyakkendő azt mondja: *Vegyetek észre!*

Elhallgatok. Wade a legtökéletesebben szabott öltönyt viseli, amit emberen láttam. Ingének mandzsettájába a monogramját hímezték. A zsebkendője selyem.

– *Maga* piros nyakkendőt visel – mutatok rá.

– Pontosan erre célzok – mondja Wade. – Most pedig induljon öltözni!

Egy órával később a tárgyalóterem első padsorában szorongunk öten: Liddy, Reid, Ben Benjamin, Wade és én. Liddyvel még nem is beszéltem ma reggel. Valószínűleg ő az egyetlen, aki képes lenne megnyugtatni, de ahányszor megpróbálok hozzá szólni, Wade-nek mindig eszébe jut pár jó tanács: *Üljön egyenesen, ne fészkelődjön, ne vágjon*

pofákat a bíróra! Ne reagáljon semmire, amit a másik fél mond, akármennyire fölhergelik! Úgy mondja, mintha a Broadwayre készülnék, nem egy bírósági tárgyalásra. A nyakkendőm fojtogat, de ahányszor megigazítom, Wade vagy Reid rám szól, hogy hagyjam abba.

– Kezdődik az előadás – morogja Wade. Hátrafordulok: most lépett be a tárgyalóterembe Zoe Vanessával és egy pici nővel, akinek a göndör fekete tincsei rakoncátlanul merednek az ég felé.

– Túlerőben vannak – mondja Vanessa halkan, de én azért hallom, és örülök, hogy Wade máris kizökkentette őket. Zoe nem néz rám. Fogadni mernék, hogy az a kicsi ügyvédnő neki is előírt egy csomó mindenfélét.

Wade némán beüt egy számot a mobiljába. Egy perc múlva kinyílik hátul a kétszárnyú ajtó, és Ben Benjamin egyik ügyvédbojtárja végigtol a padsorok között egy kézikocsit, telerakva könyvekkel, aztán feltornyozza őket az asztalon Wade előtt. Zoe, Vanessa és az ügyvédjük figyel. Tudományos könyvek meg jogesetgyűjtemények más államokból. Olvasni kezdem a címeket a könyvek gerincén. *A hagyományos házasság. A családi értékek megőrzése.*

Az utolsó könyv, amelyet az ügyvédbojtár elhelyez a torony tetején, a Biblia.

– Azt ismeri, Zoe, hogy mi a különbség egy harcsa és Wade Preston között? Az egyik egy posványban tanyázó, sunyi, síkos ragadozó. A másik csak egy hal.

Megszólal valaki.

– Kérem a hallgatóságot, hogy álljanak fel.

Padraic O'Neill bíró lép be egy másik ajtón. Magas ember, fehér hajában a homloka fölött megmaradt egy apró háromszögnyi feketeség. Két mély ránc teszi zárójelbe a száját, mintha nem lenne azok nélkül is feltűnő a mogorvasága.

Mikor leül, mi is leülünk.

– *Baxter kontra Baxter* – olvassa a jegyzőkönyvvezető.

A bíró felteszi az olvasószemüvegét.

– Kinek az indítványa ez?

Ben Benjamin feláll.

– Tisztelt bíró úr, Reid és Liddy Baxter képviseletében terjesztettük be az indítványt. A felperes is csatlakozik a kérelemhez, hogy engedélyezzék felperesi oldalon a perbeli beavatkozást. Kollégám, Mr. Preston és én egyaránt meghallgatást indítványozunk a tárgyban.

A bíró összevonja a szemöldökét.

– Nohát, Benny Benjamin! Magát látni mindig öröm a bíróságon. Tudnom kell, sikerült-e megtanulnia mindent, amire tanítottam. – Az iratgyűjtőben levő papírokra néz. – Pontosan miről is szól ez az indítvány?

– Bíró úr, ez egy gyermekelhelyezési per annak a három lefagyasztott embriónak az ügyében, amelyek Max Baxter felperes és Zoe Baxter alperes válása után megmaradtak. Reid és Liddy Baxter az ügyfelem testvére és sógornője. Kérelmezik, és a felperes is azt kérelmezi,

hogy a bíróság biztosítsa számukra az embriók teljes körű felügyeletének jogát, mivel a felperes át akarja adni őket a testvérének és sógornőjének, hogy a kihordás és a szülés után saját gyermekeikként nevelhessék fel őket.

O'Neill bíró tekintete viharosra vált.

– Vagyis olyan vagyonelemről kell végleges ítéletet hozni, amelyről a felek nem egyeztek meg a bontóper során?

Wade föláll mellettem. A kölnijének olyan illata van, mint a zöldcitromnak.

– Mélyen tisztelt bíró úr – mondja –, *gyermekekről* van szó. Meg nem született *gyermekekről…*

Zoe ügyvédje feláll a túlsó padnál.

– Tiltakozom, bíró úr! Ez nevetséges! Szólna valaki Mr. Prestonnak, hogy nem Louisianában vagyunk?

O'Neill bíró rámutat Wade-re.

– Maga azonnal üljön le!

– Tisztelt bíró úr – mondja Zoe ügyvédje –, Max Baxter úgy használja a biológiát, mint az adu ászt, hogy elvehessen három lefagyasztott embriót az alperestől, aki a leendő szülők egyike. Ő és törvényes házastársa szerető, egészséges családban óhajtják felnevelni őket.

– Hol a törvényes házastárs? – kérdezi O'Neill. – Nem látom, hogy ott ülne mellette.

– Ügyfelem törvényes házasságot kötött Vanessa Shaw-val Massachusetts államban.

– Nos, Ms. Moretti, Rhode Islandben ez nem törvényes házasság – mondja a bíró. – Tehát, csak hogy tisztán lássunk…

Mögöttem Vanessa magába fojt egy horkantást.

– … maga akarja az embriókat. – A bíró Zoéra mutat. – És maga is akarja őket – mutat rám. Végül Reidre és Liddyre mutat. – És most már *ők* is akarják őket?

– Tisztelt bíró úr – mondja Zoe ügyvédje Max Baxter tulajdonképpen nem akarja az embriókat. Azt tervezi, hogy továbbadja őket.

Wade föláll.

– Épp ellenkezőleg, tisztelt bíró úr! Max azt akarja, hogy gyerekei ne egy szexuálisan deviáns, hanem egy hagyományos családban nevelkedjenek.

– Egy ember embriókat akar, hogy továbbadja őket valaki másnak – foglalja össze a bíró. – Azt akarja mondani, hogy ez egy hagyományos eljárás? Mert ahonnan én jövök, ott bizonyosan nem az.

– Ha megengedi, bíró úr, ez egy bonyolult eset – mondja Zoe ügyvédje. – Tudomásom szerint ez egy egészen új jogterület, és nincs ezzel kapcsolatos precedens Rhode Islandben. De ezen a tárgyalási napon kizárólag a Reid és Liddy Baxter beavatkozására vonatkozó indítványt tárgyaljuk, én pedig a leghatározottabban tiltakozom ez ellen. Ezzel kapcsolatban én is benyújtottam egy indítványt, és amennyiben a tisztelt bíró úr úgy dönt, hogy engedélyezi a beavatkozást, úgy

kérem, hogy az alperesi oldalon Vanessa Shaw beavatkozását is engedélyezze. Ebben a kérdésben haladéktalanul előterjesztem az indítványt…

– Tiltakozom, bíró úr! – vitatkozik Wade. – Ön már kijelentette, hogy ez nem törvényes házasság, és Ms. Moretti most ismét erre a megtévesztő információra hivatkozik!

A bíró fenyegetően mered rá.

– Mr. Preston, ha még egyszer félbeszakítja Ms. Morettit, elmarasztalom a bíróság megsértéséért. Ez nem tévéműsor, és maga nem Pat Robertson! Ez az *én* tárgyalótermem, és nem engedem, hogy cirkusszá változtassa. Nézze, én visszavonulok ez után az ügy után, és Isten látja lelkemet, nem fogok vallási kakasviadalban távozni. – Lecsap a kalapácsával. – A felperesi beavatkozásra irányuló indítványt elvetem. Ez Max Baxter és Zoe Baxter pere, amelyet a szokott perrendtartás szerint folytatunk le. Mr. Benjamin nyugodtan beidézhet tanúnak azt, akit akar, de nem vonok be senkit. Sem Reid és Liddy Baxtert – mondja, majd a másik ügyvédhez fordul sem Vanessa Shaw-t, úgyhogy ne nyújtson be semmiféle indítványt ennek kérelmezésére.

Utoljára Wade Prestonhoz fordul.

– Mr. Preston, szóból ért az okos: nagyon gondolja meg, miféle színielőadást akar tartani a közönségnek. Mert én nem engedem, hogy elhappolja a tárgyalást. Itt én parancsolok.

Feláll, levonul az emelvényről. Mi is felugrunk. A bíróság nem is különbözik annyira a templomtól. Az ember feláll, leül, és a pódiumot figyeli útmutatásért.

Zoe ügyvédje átjön az asztalunkhoz.

– Angela, bár mondhatnám, hogy örülök magának, de a hazugság bűn – mondja Wade.

– Sajnálom, hogy nem olyan jól alakult magára nézve, mint várta – feleli az ügyvédnő.

– Köszönöm szépen, azért én elégedett vagyok.

– Louisianában talán mindenki ezt gondolná, de higgye el, itt orrba vágták – mondja az ügyvédnő.

Wade rátámaszkodik a könyvekre, amelyeket az ügyvédbojtár hozott.

– A bíró színt fog vallani, drágám – mondja. – És nekem elhiheti… az nem lesz szivárványszín.

	1. ének	GYERE HAZA Sing You Home
	2. ének	HÁZ A REMÉNY UTCÁJÁBAN The House on Hope Street
	3. ének	A MENEKÜLŐ Refugee
	4. ének	AZ UTOLSÓ The Last
	5. ének	LÉGY A FELESÉGEM! Marry Me
	6. ének	HIT Faith
☑	**7. ének**	**A HABLEÁNY** The Mermaid
	8. ének	HÉTKÖZNAPOK Ordinary Life
	9. ének	HOL VAGY? Where You Are
	10. ének	SAMMY DALA Sammy's Song

ZOE

Lucy hableányt rajzol: hosszú haja loknikba csavarodik, a halfarok karikába görbül a vastag kartonpapír sarkában. Mikor eléneklem az „Angel”-t, leteszem a gitárt, de Lucy még mindig a rajzzal bíbelődik: ide egy kis moszatpántlika, oda egy napfénycsillám.

– Ügyesen rajzolsz – mondom.

Vállat von.

– Magam tervezem a tetkóimat.

– Neked van tetoválásod?

– Ha lenne, kivágnának a saját házamból – mondja Lucy. – Egy év, hat hónap, négy nap.

– Akkor fogsz tetováltatni?

Felnéz rám.

– Akkor leszek tizennyolc.

A dobolásunk után megfogadtam, hogy soha többé nem tartom a terápiát a sajátos nevelési igényűek termében. Vanessa megmondja, éppen melyik terem üres (a francia tagozat kirándulni ment, a művészetisek filmet néznek a nagyteremben). Ma az egészségtan teremben találkozunk, mindenféle felvilágosító plakát között. IYEN LESZ AZ AGYAD, HA DROGON TARTOD. És: A PIÁT VÁLASZTOD? VESZTETTÉL. És egy terhes tinédzser képe: NINCS VISSZAÚT.

Szövegelemzéssel foglalkoztunk. Korábban a szeretetotthonban csináltam ilyet, mert interakcióra

készteti a résztvevőket. Általában azzal kezdem, hogy mondok nekik egy dalcímet – többnyire olyat, amit nem ismernek és megkérem őket, találják ki, miről fog szólni. Aztán eléneklem, és kíváncsian tudakolom, hogy milyen szavakat és kifejezéseket jegyeztek meg belőle. Megbeszéljük, ki hogyan reagált a szövegre, és végül megkérdem, milyen érzéseket váltott ki belőlük a dal.

Mivel nem hittem, hogy Lucy szavakban is megnyílik, elkezdtem lerajzoltatni vele a reakcióját a dalokra.

– Érdekes, hogy hableányt rajzoltál – mondom. – Az angyalokat általában nem ábrázolják a víz alatt.

Lucy azonnal tüskés lesz.

– Maga mondta, hogy ebben nincs jó és nincs rossz!

– Nincs is.

– Gondolom, egy olyan totál nyomasztó kisállatot kellett volna rajzolnom az állatvédők reklámjából…

Már több éve megy a bánatos tekintetű kutya- és macska-kölykökből összemontírozott reklám, miközben a háttérben ez a zene szól.

– Tudod, mit mondott Sarah McLachlan? Hogy a dal a Smashing Pumpkins billentyűséről szól, aki túladagolta magát heroinnal – mondom. – Azért választottam ezt a dalt, mert azt reméltem, hogy beszélni fogsz az öngyilkossági kísérleteidről.

– Hé! Azért rajzoltam a hableányt. Az egyszerre lebeg és megfullad a vízben.

Néha olyanokat mond, hogy eláll a szavam. Nem tudom, miből képzelte Vanessa és a többi iskolai tanácsadó, hogy Lucy elfordult a világtól. Jobb az irányzéka, mint bármelyikünknek.

– Érezted magadat valaha így? – kérdezem.

– Hogy túl akarom adagolni magam heroinnal?

– Többek között.

Színezi a hableány haját, és elengedi a füle mellett a kérdést.

– Ha maga választhatna, hogy akarna meghalni?

– Álmomban.

– Mindenki ezt mondja. – Lucy a szemét forgatja. – Ha ez nem lehetséges, akkor hogy?

– Ez elég morbid társalgás…

– Az öngyilkosságról beszélni is az.

Bólintok, elismerve, hogy igaza van.

– Gyorsan. Mintha egy kivégzőosztag lőne agyon. Semmit sem akarnék érezni.

– Repülőgép-baleset – mondja Lucy. – Gyakorlatilag elpárolog.

– De képzeld el, milyen előtte az a néhány perc, amikor zuhansz.

– Régebben lidércnyomásaim is voltak lezuhanó repülőgépekről. Hogy nem lesz időm bekapcsolni a telefonomat, és nem tudok üzenetet hagyni Maxnek, hogy szeretem. Elképzeltem, ahogy ül az üzenetrögzítőnél a

temetésem után, hallgatja a semmit, és találgatja, mit próbáltam mondani.

– Azt hallottam, hogy a vízbefulás nem is olyan rossz. A visszafojtott lélegzettől úgyis elájul, mielőtt az igazi borzalom megtörténik. – Letekint a papírra, a hableányára. – Amilyen szerencsém van, én képes lennék lélegezni a vízben.

Ránézek.

– Az miért olyan nagy baj?

– Hogy lesznek öngyilkosok a hableányok? – tűnődik Lucy. – Oxigénnel ölik meg magukat?

– Lucy – mondom, és várok, amíg a szemembe néz. – Még mindig gondolkozol azon, hogy megölöd magad?

Nem veszi tréfára a kérdést, de nem is felel rá. Díszes pikkelyeket kezd rajzolni a hableány farkára.

– Tudja, hogy miért dühöngök néha? – kérdezi. – Mert ez az egyetlen dolog, amit még érezni tudok. És próbára kell tennem magamat, hogy biztos legyek a létezésemben.

A zeneterápia bonyolult foglalkozás. Olykor mulattató vagyok, olykor gyógyító. Időnként pszichológus, időnként csak bizalmas. Az a művészet, hogy tudjam, mikor melyiknek kell lennem.

– Talán máshogy is próbára tehetnéd magadat – vélem. – Hogy érezz.

– Mint például?

– Szerezhetnél zenét – mondom – Sok muzsikus a dallal beszél azokról a valóban kemény dolgokról, amelyeken átmegy.

– Én még fésűharmonikán se tudok játszani.

– Megtaníthatlak. És nem kell fésűharmonikának lennie. Lehet gitár, dob, zongora. Amit akarsz.

A fejét rázza. Máris visszavonul.

– Játsszunk orosz rulettet – mondja, és elmarja az iPodomat. – Rajzoljuk meg a következő dalt, amit kidob a Shuffle. – Elém tolja a hableány képét, és tiszta papírért nyúl.

Felcsendül Rudolf, a vörös orrú rénszarvas.

Felnézünk, és kitör belőlünk a nevetés.

– Komoly? – kérdezi Lucy. – Ez csakugyan rajta van a listáján?

– Kisgyerekekkel dolgozom. Nagyon szeretik.

A papír fölé hajol, és ismét rajzolni kezd.

– A húgaim minden évben megnézik a tévében. Én minden évben frászt kapok tőle.

– Te frászt kapsz egy aranyos rénszarvastól?

– Nem tőle. A helytől, ahova megy.

Rajzol egy szögletes kerekű vonatot, egy pöttyös elefántot.

– Ez a Nemszeretem Játékok Szigete? – kérdezem.

– Igen. Kiráz tőle a hideg.

– Sose értettem, mi a baj velük – mondom.

– Hát a pettyes elefánt? – kérdezi Lucy halvány mosollyal. – Igazi torzszülött.

– Épp ellenkezőleg: fajgyűlölő tett volt kidobni a szigetre. Honnan tudjuk, hogy nem egy jaguárral szűrte össze a levet az anyja?

– A hajasbaba a legrémesebb…

– Annak mi a baja?

– Depressziós – mondja Lucy. – Mert senkinek sem kell.

– Ezt hallottad valahol?

– Nem, de akkor mi más baja lehet? – Váratlanul elvigyorodik.

– Hacsak nem az, hogy fiú…

– Transzvesztita! – mondjuk egyszerre.

Nevetünk, azután Lucy visszatér az alkotáshoz. Némán rajzol pár percig, újabb pöttyökkel egészíti ki azt a szegény, félreértett elefántot.

– Én valószínűleg odaillenék arra a buta szigetre – mondja. – Mivel láthatatlannak kéne lennem, mégis mindenki lát.

– Talán nem kellene láthatatlannak lenned. Talán csak másnak kellene lenned.

Miközben ezt mondom, eszembe jut Angela Moretti és Vanessa, meg azok a lefagyasztott embriók. Wade Prestonra gondolok a méretre szabott öltönyével, a lenyalt hajával, és a pillantásával, amelyből sugárzik, hogy aberrált fajgyalázóként tekint rám.

Ha jól emlékszem a mesére, ezek a játékok mind felugranak a Mikulás szánjába, és újra szétosztják őket a karácsonyfák alatt. Ha ez igaz, remélem, hogy Wade Preston karácsonyfája alá kerülök.

Mikor megfordulok, látom, hogy Lucy engem bámul.

– És akkor is érzek dolgokat, ha itt vagyok magánál – vallja be.

Lucy terápiája után rendszerint bemegyek Vanessa irodájába, és megebédelünk a menzán – a rakott krumplit, meg kell mondanom, sokan alábecsülik –, de ma elutazott Bostonba a főiskolai nyílt napokra, úgyhogy az autómhoz indulok. Közben megnézem a telefonüzeneteimet. Van egy Vanessától, aki beszámol egy emersoni felvételi biztosról – akkora narancsszín tupírral, mintha egy B-52 album borítójáról csöppent volna oda és egy másik, amelyikben csak annyit üzen, hogy szeret. Jött egy anyától is, aki azt kérdezi, nem segítenék-e neki átrendezni a bútorokat ma délután.

Közelebb érve látom, hogy Angela Moretti támaszkodik a parkolóban a sárga terepjárómhoz. – Valami baj van? – kérdem azonnal. Jó hír nem lehet, ha az ember ügyvédje egy órát utazik azért, hogy közölje.

– A környéken jártam, egész pontosan Fall Riverben, úgyhogy arra gondoltam, átugrok magához, és beszámolok a legújabb fejleményekről.

– Ez nem hangzik valami biztatóan…

– Ma reggel újabb indítványt találtam az asztalomon, hála Wade Prestonnak – magyarázza Angela. – Eseti gondnokot akar kirendeltetni.

– Mit?

– Ez a gyermekelhelyezési pereknél bevett szokás. Kirendelnek egy gondnokot, aki meghatározza, mi szolgálja a legjobban a gyerek érdekeit. – A fejét rázza. – Preston gondnokot akar kirendeltetni a *meg nem született* gyermekekhez!

– Hogy lehet… – Elnémulok.

– Pózolás – mondja Angela. – Így próbálja keresztülverni a politikai programját. Maga még le sem ül a székére, amikor ezt az indítványt már úgy kivágták, mint a papírmacskát. – Fölpillant rám.

– De ez nem minden. Preston tegnap este szerepelt *Joe Hoffman* műsorában.

– Ki az a Joe Hoffman?

– Konzervatív arc, a Szabadság Hangja rádió vezetője. Ami a bunkók gyűldéje, ha a véleményemre kíváncsi.

– Miről beszélt?

Angela nem kertel.

– A családi értékek elpusztításáról. Név szerint említette magát és Vanessát, mint az Amerika romba döntésére törekvő homoszexuális mozgalom élharcosait. Házhoz hozzák a postájukat? Mert nagyon ajánlatos lenne postafiókot nyitniuk. Feltételezem, riasztójuk van…

– Azt mondja, hogy veszélyben vagyunk?

– Nem tudom – mondja Angela. – De jobb az óvatosság. Hoffman csak apróhal ahhoz képest, ahova Preston tart. Glenn Beck. Limbaugh. Nem azért vállalta ezt az ügyet, mert annyira szereti Maxet. Azért vállalta, mert imádja, ha kap egy szószéket, ahova felállhat prédikálni, és mert ezzel bérelt helye lesz az országos műsorokban. Mire elkezdődik a per, a csapból is ő fog folyni.

Angela figyelmeztetett bennünket, hogy itt hegynek fölfelé kell harcolni. Azt hittem, hogy az a tét, hogy lehetek-e anya. Azt nem tudtam, hogy a magánéletem és a névtelenségem is kockáztatom.

– Egyszerűen nevetséges, meddig képes elmenni Preston – mondja Angela.

De én nem találom mulatságosnak. Amikor sírni kezdek, Angela átölel.

– És ez végig ilyen lesz? – kérdezem.

– Rosszabb – ígéri. – Viszont képzelje el, miket mesélhet a babájának egy napon!

Vár, amíg összeszedem magam, aztán azt mondja, hogy holnap legyek bent a bíróságon, mert megtámadjuk az indítványt. Amikor szállnék be a kocsiba, cseng a mobilom.

– Hogyhogy nem vagy még otthon? – kérdezi Vanessa.

Be kellene számolnom neki Angela látogatásáról, be kellene számolnom Wade Prestonról. De ha szeretünk valakit, azt védjük. Én elveszíthetem a hitelességemet, a jó híremet, a karrieremet, de hát ez az én harcom. Az *én*

volt férjemről, az *én* előző házasságomból származó embriókról van szó. Vanessa kizárólag azért került bele, mert balszerencséjére belém lett szerelmes.

– Feltartottak – mondom. – Mesélj a tupírozott nőről!

De Vanessát nem csaphatom be.

– Mi a baj? Olyan a hangod, mintha sírtál volna.

Behunyom a szemem.

– Megfáztam.

Rádöbbenek, hogy most hazudok neki először.

Két órába telik, amíg anyám és én áttologatjuk a régi szobámba az ő bútorait. Rájött, hogy új perspektívára van szüksége, és mi lehetne jobb kezdet, mint minden reggel valami újra nyitni ki a szemünket?

– Plusz – mondja – a te ablakod nyugatra néz. Már unom, hogy ébredésnél a szemembe süt a nap.

– Szóval most lényegében a saját életvezetési tanácsadód vagy?

– Miként várhatnám el, hogy az ügyfeleim kövessék a tanácsaimat, ha én magam nem tartom be őket?

– És tényleg elhiszed, hogy forradalmasítod az életedet, ha három méterrel arrébb költözöl a folyosón?

– A hit jelenti az utat, amelyen elindulunk álmaink felé. Hinned kell benne, hogy képes vagy valamire, és oda is fogsz megérkezni.

Elszörnyedek. Nem is olyan régen még létezett egy önsegítő mozgalom, amely ugyanezt mantrázta.

Emlékszem, hallottam egy középiskolás lányról, aki magáévá tette ezt a filozófiát, és nem tanult a felvételi vizsgájára – hiszen végül is el tudta képzelni a tökéletes 2400-as pontszámot. Nem is kell mondanom, hogy végül valami egyházi főiskolával kellett beérnie, aztán a tévében panaszkodott, hogy más sincs, csak bibliaóra.

Nézem anya régi bútorait és az ágyneműjét.

– Nem hiúsítja-e meg az újrakezdést, ha ugyanazokkal a kellékekkel csinálod?

– Igazán, Zoe, néha úgy el tudod rontani az ember örömét! – Anyám felsóhajt. – Viszont szívesen adok neked egy kis életvezetési tanácsot, ingyen és bérmentve.

– Talán majd inkább máskor.

– Ahogy óhajtod. – Hátát a falnak veti, lecsúszik a padlóra. Én a matracra rogyok. Amikor felnézek, a sötétben világító csillagokat látom a mennyezeten.

– Ezekről meg is feledkeztem – mondom.

Miután apám meghalt, a kísértetek lettek a rögeszmém. Kétségbeesetten akartam, hogy apám is kísértet legyen, mert akkor talán megláthatom, amint az ágyam szélén ül, ha éjszaka felébredek, vagy meghallhatom a suttogását. E célból a paranormális tevékenységgel foglalkozó könyveket vettem ki a könyvtárból; megpróbáltam szeánszokat rendezni a szobámban; és késő éjszaka, amikor aludnom kellett volna, leosontam a földszintre, hogy horrorfilmeket nézzek. A tanítónőm felfigyelt rám, és azt mondta anyámnak, hogy segítségre lehet

szükségem. A pszichiáter, akihez hébe-hóba elvittek apám halála után, szintén terápiát javasolt.

Anyám nem értett egyet velük. Azt gondolta, biztos nyomós okom van arra, hogy azt kívánjam, hogy kísértet legyen az apukám.

Az egyik vacsoránál azt mondta:

– Szerintem nem kísértet. Szerintem csillag, és lenéz ránk.

– Butaság – mondtam gúnyosan. – A csillag, az csak egy gázgömb.

– És mi a kísértet? Kérdezd csak meg bármelyik tudóst, majd megmondják neked, hogy percenként születnek új csillagok.

– Azokból, akik meghalnak, nem lesz csillag.

– Egyes őslakos amerikaiak nem értenének egyet veled.

Fontolóra vettem a dolgot.

– Hova mennek nappal a csillagok?

– Hát épp ez a lényeg – mondta anya. – Nem mennek sehova. Továbbra is figyelnek minket, még akkor is, ha mi nem érünk rá figyelni őket.

Másnap, amíg iskolában voltam, anyám apró, fluoreszkáló műanyag csillagokat erősített ragasztópisztollyal a plafonomra. Aznap este mindketten bebújtunk az ágyba, és magunkra húztuk a takarómat. És nem lopóztam ki az ágyból horrort nézni, hanem anyám karjaiban aludtam el.

Ránézek.

– Gondolod, hogy más lettem volna, ha apu is ott van mellettem, amíg felnövök?

– Hát persze – mondja anyám. Odajön, és mellém ül az ágyra.

– De mindenképpen nagyon büszke lenne az eredményre.

Angela távozása után hazaugrottam. Fölmentem az internetre, letöltöttem Joe Hoffman műsorát, és meghallgattam, hogyan darálják Wade Prestonnal a statisztikákat: azok a gyerekek, akiket homoszexuális szülők nevelnek, nagyobb valószínűséggel próbálják ki maguk is a homoszexuális kapcsolatot; a homoszexuális szülők gyerekei szégyellik áthívni magukhoz a barátaikat; a leszbikus anyák elnőiesítik a fiaikat, és férfiassá nevelik a lányaikat.

– Az ügyünkről volt szó Joe Hoffman rádióműsorában – mondom.

– Tudom – feleli anyám. – Hallgattam.

– *Te* hallgatod Joe Hoffmant?

– Méghozzá vallásos buzgalommal, és ezt nem viccből mondom. Akkor kapcsolom be, ha a futópadon edzek. Rájöttem, hogy ha dühös vagyok, gyorsabban járok. – Nevet. – Rusht Limbaugh-t elteszem a felülésekhez.

– És ha mégis igaza van? Mi lesz, ha fiunk lesz? Fogalmam sincs, hogy kell felnevelni egy fiút. Fogalmam sincs a dinoszauruszokról, az építőjátékokról, a baseballról…

– Édesem, a kisbabákhoz soha nem mellékelnek használati utasítást. Majd megtanulod, ugyanúgy, mint mi: olvasol a dinoszauruszokról, ráguglizol a markológépekre és a dömperekre. Ahhoz meg igazán nem kell pénisz, hogy baseballkesztyűt vásárolj. – Anyám a fejét rázza. – Zoe, senkitől se tűrd, hogy előírja, mit tehetsz meg, és mit nem.

– Azért ismerd el, könnyebb dolgunk lenne, ha apu még élne – mondom.

– Igen, egy szempontból valóban egyetértek Wade Prestonnal: minden gyereket házasságban kellene fölnevelni. – Szélesen elmosolyodik. – Ezért is kellene legalizálni az azonos neműek házasságát.

– Mikor lettél ekkora melegjogi aktivista?

– Nem vagyok az. Én Zoe-jogi aktivista vagyok. Ha azt mondanád, hogy vegán vagy, hát, azt nem mondanám, hogy abbahagyom a húsevést, de harcolnék azért, hogy neked ne kelljen enned. Ha azt mondanád, hogy apáca leszel, nem ígérhetném, hogy megtérnék, de olvasnám a Bibliát, hogy tudjak beszélgetni veled. De mivel meleg vagy, tudom, hogy az Amerikai Pszichológiai Társaság szerint a melegházasságokban nevelkedett gyerekek ugyanakkora arányban mondják magukat heterónak, mint a heteroszexuális házasságokban nevelkedettek. Tudom, hogy nincs tudományos alapja annak az állításnak, hogy a melegek a heteroszexuálisoknál kevésbé alkalmasak szülőnek. Sőt, még külön haszna is van annak, ha valakit

két mama vagy két papa nevel. Mindjárt elsőnek az együttérzés. Azon kívül a lányok az öltözködésben és a játékban szakítanak a káros nemi sztereotípiákkal, a fiúk pedig érzékenyebbek és figyelmesebbek lesznek, és nem fekszenek le fűvel-fával. Ezen felül a meleg családokban nevelt srácok rendszerint alkalmazkodóbbak, valószínűleg azért, mert egész életükben problémákat kell megoldaniuk.

Leesik az állam.

– Honnan tudsz te ennyi mindent?

– Az internetről. Mert ha nem Joe Hoffmant hallgatom, akkor azon gondolkodom, mit mondok majd Wade Prestonnak, ha végre sarokba szorítom.

Mondjon Joe Hoffman és Wade Preston, amit akar: nem a nemi identitás a fontos egy családban, hanem a szeretet. Nincs szükség egy apára meg egy anyára, sőt még a két szülő sem szükségszerű. Csak egyvalaki kell, akire számíthatsz.

Elképzelem anyámat, amint üldözi Wade Prestont, és elmosolyodom.

– Remélem, én is ott leszek, hogy megnézhessem.

Anyám megszorítja a kezemet. Felnéz a csillagokra a plafonon.

– Hol másutt lennél? – kérdezi.

Lucy mögött állva előrehajlok, és elhelyezem a karjai között a gitárt.

– Úgy tartsd, mint egy kisbabát – mondom. – A bal kezeddel támaszd meg a nyakát.

– Így? – Elfordul a széken, hogy felnézhessen rám.

– Remélem, amikor bébiszitterkedsz, nem fojtogatod így a gyerekeket…

Ellazítja a tenyerét a hangszer nyakán. – Ó!

– Most tedd a bal mutatóujjadat az ötödik húrra, a második érintőnél. Tedd a bal középső ujjadat a negyedik húrra, a második érintőnél.

– De beleakad az ujjam…

– A gitározás olyan, mint kézzel játszani Twistert. Fogd a pengetőt a jobb hüvelyk- és mutatóujjad közé. Fogd le a húrokat a bal kezeddel, és a jobb kezeddel finoman húzd végig a pengetőt a hanglyuk fölött.

Egy akkord tölti meg a kis betegszobát, ahol a mai terápiát tartjuk. Lucy ragyogó arccal felnéz.

– Megcsináltam!

– Ez az E-moll. Én is ezt az akkordot tanultam meg elsőnek. – Figyelem, ahogy lejátssza még néhányszor az akkordot.

– Igazán jó zenei érzéked van – mondom.

Lucy ráhajol a gitáromra.

– Genetikainak kell lennie. Abban tényleg nagy a családom, ha vígan kell énekelni az Úrnak.

Rendszerint elfelejtem, hogy Lucy családja is Max gyülekezetéhez tartozik. Vanessa még hónapokkal ezelőtt mesélte, akkor, amikor dolgozni kezdtem Lucyvel.

Nagyon valószínű, hogy ismerik Maxet és Wade Prestont, csak még nem totózták ki, hogy féltve őrzött lányuk a megtestesült sátánnal múlatja az idejét.

– Le tudok már játszani egy dalt? – kérdezi Lucy izgatottan.

– Ha megtanulsz még egy akkordot, akkor megtanulhatod a „Horse with No Name”-t is. – Elveszem tőle a gitárt, megpendítem az E-moll akkordot, amelyet a D add6 add9 követ.

– Várjon csak! – Lucy ráteszi a kezét a kezemre, lemásolva az ujjaim helyzetét a húrokon. Utána leveszi a kezemet a hangszer nyakáról, és megforgatja a gyűrűmet.

– Ez tényleg szép – mondja.

– Kösz.

– Még nem is vettem észre. Ez a karikagyűrűje?

Átkarolom a gitárt. Miért nem lehet egyszerűen válaszolni erre a kérdésre, amelynek egyszerűnek kellene lennie?

– Nem azért vagyunk itt, hogy rólam beszéljünk.

– De én semmit sem tudok magáról! Nem tudom, hogy férjnél van-e, vannak-e gyerekei, vagy sorozatgyilkos…

Mikor kimondja a *gyerekei* szót, a gyomrom összerándul.

– Nem vagyok sorozatgyilkos.

– Hát ez megnyugtató.

– Nézd, Lucy, nem akarom az együtt töltött időnket arra pocsékolni, hogy…

– Az nem időpocsékolás, ha én kérdezek, ugye?

Ennyire már ismerem Lucyt: nem lehet leállítani. Ha egyszer a fejébe vesz valamit, abból nem enged. Ezért kap minden zenei kihíváson, a szövegelemzéstől a hangszeres leckékig. Sokszor megfordult a fejemben, hogy ezért vált le annyira a világról. Nem azért, mert nem törődött vele, hanem mert túlságosan is törődött. Akármibe kezdett bele, a végkimerülésig csinálta.

Azt is tudom Lucyről, hogy bár nem tűnik különösebben konzervatívnak, a családja az. Ebben az esetben nem okozhat fájdalmat neki az, amit nem tud. Ha véletlenül elárulja az anyjának, hogy Vanessa a házastársam, a terápia minden kétséget kizáróan azon nyomban véget, ér. Nem bírnám el a tudatot, hogy a helyzetem bármilyen módon hátrányosan befolyásolta az övét.

– Nem értem, miért ekkora államtitok ez – mondja.

Megvonom a vállam.

– Az iskolai pszichológus magánélete után sem kérdezősködsz.

– Az iskolai pszichológus nem a barátom.

– Nem a barátod vagyok – helyesbítek, hanem a zeneterapeutád.

Azonnal elhúzódik tőlem. A szemén leszalad a redőny.

– Lucy, te ezt nem érted…

– Ó, nagyon is értem, elhiheti – mondja. – Én a maga kurva disszertációja vagyok. A maga kis Frankenstein-

kísérlete. Kisétál innen, hazamegy, és aztán le se szar engem. Én csak egy üzlet vagyok magának. Oké, vettem.

Sóhajtok.

– Tudom, Lucy, hogy fáj neked, de nekem az a munkám, hogy veled beszéljek. Hogy rád figyeljek. Természetesen fontos vagy nekem, és természetesen gondolok rád akkor is, ha nem találkozunk. De végső soron az a fontos, hogy ne a haverodnak, hanem a zeneterapeutádnak tekints.

Lucy elfordítja a székét, és kifejezéstelenül bámul ki az ablakon. Az elkövetkező negyven percben nem reagál sem a zenélésre, sem az énekre, sem arra, ha azt kérdezem, mit szeretne hallgatni az iPodomon. Amikor végre megszólal a csengő, úgy vágódik ki a szobából, mint egy vadcsikó, amelyik elszaggatta a kötőfékjét. Félig már a folyosón jár, amikor utána szólok, hogy pénteken találkozunk, de nem hiszem, hogy hallotta volna.

– Ne fészkelődj! – súgja Vanessa. Angela Moretti mellett ülök, és várjuk, hogy bevonuljon a tárgyalóterembe a bíró, és döntsön Wade Preston indítványáról, amelyben eseti gondnok kirendelését kéri.

– Muszáj – motyogom.

Vanessa közvetlenül az asztalunk mögött ül, oldalán anyámmal, aki most közbevág:

– Az idegesség olyan, mint a hintaszék. Ad valami tennivalót, de nem jutsz vele messzire.

Vanessa ránéz.

– Ezt ki mondta?

– Én, most.

– De idéztél valakit?

– Magamat – feleli anyám büszkén.

– Ezt elmondom az egyik előkészítős diákomnak. Rámatricázta a kocsijára, hogy Harvard vagy halál.

Max és az ügyvédei is most érkeznek. Elsőként Wade Preston jön végig a tárgyalóterem padsorai között, utána Ben Benjamin, akit Reid követ. Pár lépéssel mögöttük kullog Max, megint egy új öltönyben – talán a bátyja vásárolhatta neki. A haja túl hosszú, begöndörödik a füle mögött. Kinevettem, amikor így lenövesztette, úgy néz ki, mintha a hetvenes évekből csöppent volna ide.

Ha van testi jele annak, hogy beleszeretünk valakibe – a remegés a gyomorban, a lélek hullámvasútja akkor annak is vannak testi jelei, ha kiszeretünk valakiből. Olyan, mintha rosta lenne a tüdőnk helyén, és nem kapnánk elég levegőt. A zsigereink keményre fagynak. A szívet apró, keserű gyönggyé zsugorítják az igazságszemcsék.

A sleppben Liddy az utolsó. Ma Jackie Kennedy-sre vette a figurát.

– Szerinted kényszerbeteg? – súgja Vanessa. – Vagy a kesztyű lesz az új nyári divat?

Mielőtt felelhetnék, egy meggyötört arcú ügyvédbojtár végigrohan a padok között egy kézikocsival, és elkezdi feltornyozni a szakkönyveket Wade Preston elé,

ugyanúgy, mint a múltkor. Még ha csak a show miatt csinálják is: hatásos. Inamba száll a bátorságom.

– Azt tudta, Zoe – szólal meg Angela, föl se nézve a jegyzetelésből –, hogy a posta majdnem rátette Wade Preston képét egy bélyegre? Csak azért mondtak le róla, mert az emberek nem tudnák, melyik felére köpjenek.

Fekete talárban bevonul O'Neill bíró.

– Mr. Preston, ugye, tudja, hogy nem kap utazási kedvezményt, ha gyakrabban jár be a bíróságra? – Átlapozza az előtte heverő módosító indítványt. – Rosszul olvasom, ügyvéd úr, vagy maga valóban eseti gondok kirendelését indítványozza egy olyan gyermekhez, aki nemcsak hogy nem létezik, de talán soha nem is fog létezni?

– Tisztelt bíró úr – emelkedik föl Preston –, éppen az a lényeg, hogy egy *gyermekről* van szó. Ön is most használta rá ugyanezt a szót. És az ön ítélete dönti el, hol nőjön fel ez a gyermek, amikor majd megszületik. Éppen ezért úgy gondolom, tanácsos lenne meghallgatnia egy kijelölt gondnok tájékoztatását, aki a lehetséges családokkal és a reménybeli szülőkkel folytatott elbeszélgetés után az ön rendelkezésére bocsáthatná a döntéshez szükséges ismereteket.

A bíró a szemüvege fölött Angelára sandít.

– Ms. Moretti, valami azt súgja nekem, hogy maga más állásponton lehet.

– Tisztelt bíró úr, az eseti gondnok felelősségi körébe tartozik a gyermekkel folytatandó beszélgetés. Hogy lehet beszélgetni egy embrióval?

Wade Preston a fejét rázza.

– Bíró úr, én sem azt javasoltam, senki sem javasolja, hogy az eseti gondnok társalogjon egy Petri-csészével. De úgy érezzük, hogy a lehetséges szülőkkel folytatott beszélgetés megbízható támpontokat adhat arra nézvést, melyik életstílus megfelelőbb a gyermek számára.

– Cső – súgom.

Angela összerezzen, közelebb hajol.

– Tessék?

Némán rázom a fejem. Az embriókat csőben tartják, nem Petri-csészében. Preston tudná, ha felkészült volna. De számára nem a pontosság vagy az alaposság a fontos, hanem az, hogy ő legyen a porondmester a cirkuszban.

– Mélyen tisztelt bíró úr, a Rhode Island-i törvény egyértelműen fogalmaz ebben a kérdésben – érvel Angela. – Ha arról vitatkozunk egy gyermekelhelyezési perben, hogy mi szolgálja jobban a gyermek érdekeit, akkor már élő gyermekről beszélünk. Mr. Preston olyan szintre akarja emelni a lefagyasztott embriókat, amelynek jelenlegi állapotukban nem felelnek meg, vagyis emberré akarja nyilváníttatni őket.

A bíró Wade Prestonhoz fordul.

– Érdekes témát hozott szóba, Mr. Preston. Nem hiszem, hogy méltányolnám a kérdés további

boncolgatását, viszont Ms. Morettinek igaza van a törvényt illetően. Az eseti gondnok kirendelése feltételezi egy kiskorú gyermek létezését, ezért el kell utasítanom az indítványát. Mindazonáltal a bíróságnak figyelembe kell vennie a vétlen áldozatok érdekeinek védelmét. Ezért meghallgatok minden tanút, és magam töltöm be az eseti gondnok szerepét. – Föltekint a papírjaiból. – Készen állnak a tárgyalás időpontjának kitűzésére?

– Tisztelt bíró úr – mondja Angela –, ügyfelem negyvenegy éves, a házastársa majdnem harmincöt. Az embriók több mint egy éve vannak mélyhűtött állapotban. Szeretnénk, ha minél hamarabb megszületne az ítélet.

– Úgy tűnik, most az egyszer egyetértünk Ms. Morettivel – teszi hozzá Wade Preston. – Noha mi azért szeretnénk mielőbbi ítéletet, mert ezek a gyermekek megérdemlik, hogy a lehető leghamarabb egy szerető, hagyományos keresztény otthonba kerülhessenek.

– Egy harmadik ok miatt sem szeretném a halogatást – mondja O'Neill bíró. – Június végén nyugdíjba vonulok, és nem szeretném, ha másnak kéne feltakarítania utánam ezt a piszkot. Mához tizenöt napra tűzzük ki a tárgyalást. Remélem, addigra mindkét fél felkészül.

Ahogy a bíró távozik, Angelához fordulok.

– Ez most jó, ugye? Mi győztünk az indítványnál!

De ő nem lelkesedik annyira, mint vártam.

– Technikailag – mondja. – De az nagyon nem tetszik nekem, ahogy O'Neill a „vétlen áldozatokról" beszélt. Sumák szaga van.

Abbahagyjuk a beszélgetést, amikor odajön Wade Preston, és odaad egy papírlapot Angelának.

– A tanúi – mondja Angela, míg átfutja a listát. – Látom, nem lustálkodott.

Preston vigyorog, mint egy cápa.

– Ez még semmi, édesem – mondja.

Pénteken Lucy tizenöt percet késik. Megpróbálom inkább a jót feltételezni róla, mert átköltöztünk a második emeleti fotóstúdióba, egy olyan szobába, amelyről azt se tudtam eddig, hogy létezik.

– Szia – mondom, amikor belép. – Te is nehezen találtál ide?

Lucy nem felel. Leül egy asztalhoz, elővesz egy könyvet és beletemetkezik.

– Oké, még mindig haragszol rám, ez egyértelmű. Akkor beszéljünk erről. – Előredőlök, összekulcsolom az ujjaimat a térdeim között. – Teljesen normális, hogy a páciens félreértelmezi a kapcsolatát a terapeutával. Freud úgy tartotta, hogy ez is kulcsot jelent valamihez, ami felzaklatta a beteget a múltban. Úgyhogy talán próbáljunk meg konstruktívan hozzáállni, és beszéljük meg, miért akarsz a barátom lenni. Mit mond ez el arról, hogy ki vagy, és mire van szükséged most?

Lucy üres tekintettel lapoz egyet.

Egy Csehov-novállásköteted olvas.

– Orosz irodalomra jársz – következtetek. – Le vagyok nyűgözve!

Lucy levegőnek néz.

– Én sose vettem fel az orosz irodalmat. Túl gyáva voltam. Még angolul is épp elég nehezen értem meg. – A gitáromért nyúlok, és egy szláv futamot pengetek mollban. – Így hangzana, ha az orosz irodalmat kellene lejátszanom – mondom tűnődve. – Csak ahhoz hegedűre lenne szükségem.

Lucy összecsapja a könyvet, gyilkos tekintetet vet rám, majd az asztalra hajtja a fejét.

Közelebb húzom hozzá a székemet.

– Talán nem akarod elmondani, mire gondolsz. Talán inkább eljátszanád.

Semmi válasz.

A djembémért nyúlok, a térdem közé veszem, megdöntve, hogy Lucy dobolhasson rajta.

– Ilyen dühös vagy – könnyedén meglegyintem a dobot –, vagy ilyen dühös? – Keményen rácsapok a tenyeremmel.

Lucy továbbra is a másik irányba néz. Dobolni kezdem a ritmust, *puff-puff-puff-PUFF, pujf-puff-puff-PUFF.*

Egy idő után abbahagyom. – Ha nem akarsz beszélni, akkor ma talán csak hallgassunk zenét.

Rákapcsolom az iPodomra a hordozható hangszórót, és játszani kezdem azokat a zenéket, amelyekre Lucy korábban reagált, pozitívan vagy negatívan. Csak annyit szeretnék, ha megnyilatkozna. Már-már azt hiszem, sikerült áttörnöm a csigaházon, amikor kihúzza magát, elfordul a székében, és a hátizsákjában kezd kotorászni, ahonnan egy perc múlva előhúz egy gyűrött, piszkos papír zsebkendőt.

Tép belőle két kis foszlányt, golyóvá gyúrja, és a fülébe gyömöszöli őket.

Kikapcsolom a zenét.

Amikor dolgozni kezdtem Lucyvel, és ő így viselkedett, kihívásnak tekintettem, mint minden páciensemnél. De a hónapokig tartó fejlődés után ez olyan… mint egy személyes sértés.

Freud ellen-átvitelnek nevezné. Ez történik, ha a terapeuta érzelmei összegabalyodnak a pácienséivel. Ilyenkor kellene hátrálnom egy lépést, hogy rájöjjek, miért akar Lucy feldühíteni. Így visszanyerném az uralmat terápiás kapcsolatunk fölött… és ami ennél is fontosabb, rátalálnék a Lucy nevű kirakós újabb hiányzó darabjára.

Csakhogy Freud tévedett.

Max elvitt az első randevúnkon horgászni. Még sose voltam horgászni, és nem értettem az embereket, hogy bírnak egész nap kint lenni az óceánon, várva a harapásra, ami sose jön. Ostobaságnak, tökéletes időpocsékolásnak

tűnt. Ám azon a napon rajzottak a csíkos sügérek. Max felcsalizta, kivetette a horgomat, és megmutatta, hogy fogjam a horgászbotot. Körülbelül tizenöt perc múlva rántást éreztem. *Fogtam egyet!,* mondtam lelkesen és idegesen. Nagyon figyeltem Maxre, amikor elmagyarázta, mit tegyek – ütemesen, lassan mozogjak, sose engedjek a húzásnak –, ám a zsinór váratlanul elernyedt, és mire felcsévéltem, a csali is eltűnt, a sügér is. Mérhetetlenül letörtem, és abban a pillanatban megértettem, miért várnak a horgászok akár naphosszat is, hogy fogjanak valamit: tudnunk kell, mit szalasztunk el, hogy valóban érezhessük a veszteséget.

Lucy bojkottja ezért fáj most sokkal jobban, mint kezdetben. Már ismerem. Kapcsolatot teremtettem vele. Így az elzárkózása nem kihívás, hanem kudarc.

Pár perc múlva kikapcsolom a zenét, és a hátralevő időt némán üljük végig.

Amikor Max és én gyereket szerettünk volna, találkoznunk kellett egy szociális munkással a meddőségi klinikáról, de nem emlékszem, hogy az akár csak egy olyan kérdést is feltett volna, mint amilyeneket most hallunk Vanessával.

A szociális munkást Felicity Grimesnak hívják, és úgy tűnik, nem figyelmeztették, hogy a nyolcvanas évek véget értek. Aszimmetrikus szabású, vörös kosztümkabátot

visel, ormótlan válltömésekkel. A haját olyan magasra tupírozta, hogy vitorla lehetne a szélben.

– Valóban úgy gondolják, hogy együtt maradnak? – kérdezi.

– Házasok vagyunk – mondom. – Azt hiszem, ez elég jól mutatja elkötelezettségünket.

– A házasságok ötven százaléka válással végződik – mondja Felicity.

Biztos vagyok benne, hogy amikor Max és én beszéltünk a szociális munkással, akkor nem került szóba, hogy a kapcsolatunk kiállja-e az idő próbáját.

– Ez igaz a heteroszexuális házasságokra – mondja Vanessa. – De a melegházasság intézménye nem olyan régi, hogy statisztika létezzen róla. Továbbá, tekintettel arra, meddig kellett elmennünk, hogy egyáltalán összeadjanak, úgy is felfoghatnánk, hogy elkötelezettebbek vagyunk egymás iránt, mint az átlagos heteroszexuális párok.

Figyelmeztetően megszorítom Vanessa kezét. Próbáltam elmagyarázni neki, hogy akármilyen ostobák lesznek a kérdések, higgadtan kell válaszolnunk rájuk. Most nem az a célunk, hogy a szivárványszínű zászlót lobogtassuk, hanem az, hogy a szociális munkás kipipáljon minket, és továbbléphessünk a következő lépcsőfokra.

– Úgy érti, hogy hosszú távra tervezünk – mondom, és szemérmesen mosolygok.

Meg kellett küzdenünk a klinika igazgatójával, hogy tegye meg az előkészületeket, annak ellenére is, hogy a bíróság rendelkezése értelmében a lefagyasztott embriók egyelőre nem használhatóak fel. Az igazgatónő engedélyezte az alkalmassági tesztek elvégzését, hogy ha a bíróság a javunkra dönt, Vanessa azonnal elkezdhesse a gyógyszerelést. De arra is figyelmeztetett, hogy ha Max ugyanezt kérelmezi Reidnek és Liddynek, akkor nekik is biztosítania kell a lehetőséget.

Már elmagyaráztuk a szociális munkásnak, hogyan ismerkedtünk meg, milyen régen vagyunk együtt.

– Tekintetbe vették, milyen jogi vonatkozásai vannak annak, ha a szülők azonos neműek?

– Igen – mondom. – Miután megszületik a gyerek, örökbe fogadom a babát.

– Feltételezem, kötöttek egymással jogátruházó szerződést?

Összenézünk. Ha karambol miatt haldokolnék, a heteroszexuális házaspárokkal ellentétben Vanessa nem ülhetne a kórházi ágyam mellett, és nem dönthetne arról, hogy lekapcsoljanak-e az életfenntartó berendezésekről. Mivel házasságunkat nem ismeri el a szövetségi törvény, Vanessának és nekem 1138 jogi karikán kell átugranunk, hogy megszerezzük azokat a jogosítványokat, amelyek magától értetődően járnak a heteroszexuális pároknak. Úgy terveztük, hogy leülünk valamelyik este, és föltesszük egymásnak egy palack bourbon mellett azokat

a kérdéseket, amelyekre soha senki sem szeretne válaszolni – a szervdonorságról, a hospice-otthonról, az agyhalálról – de aztán kaptunk a nyakunkba egy pert, és ironikus módon épp azt halasztottuk el, hogy felkérjünk egy ügyvédet a jogátruházó szerződéseink elkészítésére. – Most intézzük. – Ugye, hogy ez nem hazugság, ha egyszer csakugyan *akartuk*?

– Miért akarnak gyereket? – kérdezi Felicity.

– Vanessa nevében nem nyilatkozhatok – mondom –, de én mindig akartam. Majdnem egy évtizeden át próbálkoztunk a volt férjemmel. Kétlem, hogy teljesnek érezhetném magam, ha nem lenne esélyem az anyaságra.

A szociális munkás Vanessához fordul.

– Naponta találkozom gyerekekkel a munkám közben. Vannak félénkek, vannak viccesek, vannak tenyérbe mászóak, de valamennyi egy-egy élő bizonyíték arra, hogy szüleik az életük valamelyik pontján úgy érezték, van közös jövőjük. Azért akarom Zoe babáját, hogy két olyan anyával nőhessen fel, akik eget-földet megmozgattak, hogy a világra jöjjön.

– De mi a véleménye a szülőségről?

– Semmi kifogásom ellene – mondja Vanessa.

– De korábban nem érezte, hogy gyereket akarna…

– Mert nem volt olyan partnerem, akitől akartam volna.

– Zoe miatt teszi, vagy önmagáért?

– Hogy várhatja el tőlem, hogy különválasszam a kettőt? – bosszankodik Vanessa. – Természetesen Zoéért teszem. De magamért is.

Felicity felír valamit a jegyzetfüzetébe. Megriadok. – Miből gondolja, hogy jó szülő lesz?

– Türelmes vagyok – felelem. – Sok tapasztalatot szereztem olyan emberekkel, akiknek problémát okoz a kommunikáció. Megtanultam, hogy kell odafigyelni.

– És szenvedélyesebben tud szeretni mindenkinél, akit ismertem – teszi hozzá Vanessa. – Bármit megtenne a gyerekéért. Én pedig… nos, iskolai tanácsadó vagyok. Gondolom, ez jól fog jönni a saját gyerekemnél is.

– Továbbá okos, magabiztos és együttérző – mondom. – Kiváló példakép.

– Nos tehát, Ms. Shaw, ön kamaszokkal dolgozik. Vigyázott valaha kisbabákra, amikor fiatalabb volt? Segített-e gondoskodni kisebb testvérekről?

– Nem – jelenti ki Vanessa –, de probléma esetén bizonyosan rá tudok guglizni a pelenkázásra.

– Mulatságos is – avatkozom közbe. – Remek humorérzéke van!

– Nézze, pályafutásom során nem egy tizenéves anyával találkoztam – közli Vanessa. – Elég közel vannak a gyerekkorhoz, hogy emlékezzenek rá, de nem állítanám, hogy ez alkalmasabbá tenné őket az anyaságra…

Felicity fölnéz rá.

– Ön mindig ilyen sértődékeny?

– Csupán akkor, ha olyasvalakivel beszélek, aki…

– Mi van még? – kérdezem derűsen. – Nyilvánvalóan más kérdéseket is tartogat nekünk.

– Hogyan fogják megmagyarázni a gyereküknek, hogy miért van két anyukája, de apukája egy se? – kérdezi Felicity.

Számítottam erre a kérdésre.

– Azzal kezdeném, hogy nagyon sokféle család van, és egyik sem jobb a másiknál.

– A gyerekek, mint ismeretes, nagyon kegyetlenek tudnak lenni. Mi lesz, ha valamelyik osztálytárs kigúnyolja a gyereküket, amiért két anyja van?

Vanessa keresztbe veti a lábát.

– Bemegyek, és eltángálom a kölyköt, aki gúnyolta.

Rámeredek.

– Ezt *nem* te mondtad!

– Na jó. Rendezzük a dolgot. Átsegítjük rajta a gyerekünket – mondja Vanessa. – És *utána* tángálom el a gúnyolódót.

A fogamat csikorgatom.

– Ezt úgy érti, hogy beszélni fogunk a gúnyolódó iskolatárs szüleivel, és megpróbáljuk elmagyarázni, miként vehetnék rá a gyereküket, hogy legyen egy kicsit türelmesebb…

Cseng a telefon, a szociális munkás felveszi.

– Elnézést – mondja. – Megbocsátanak egy pillanatra?

Ahogy Felicity Grimes kiteszi a lábát az irodából, Vanessához fordulok.

– *Most komolyan,* hogy voltál képes ilyet mondani egy szociális munkásnak, aki el fogja dönteni, felhasználhatjuk-e az embriókat, vagy sem?

– Nem ő dönti el. O'Neill bíró dönti el. Mellesleg ezek a kérdések röhejesek! Épp elég förtelmes apuci van a világon, már csak ezért is örülniük kéne a leszbikus anyukáknak!

– De a szociális munkásnak kell kimondania az ámént, mielőtt a klinika elkezd bármiféle eljárást! – figyelmeztetem. – Vanessa, te nem tudod, hogyan kell játszani ezt a játékot, de én igen. Kimondasz és megteszel mindent, ami ahhoz kell, hogy leírjanak!

– Nem fogom hagyni, hogy valaki ítélkezzen fölöttem csak azért, mert meleg vagyok. Nem elég rossz, hogy a bíróságon pellengérre állítják a kapcsolatunkat? Csakugyan itt kell ülnöm mosolyogva, miközben ez a Pamela Ewing elmondja, hogy nem lehetek egyszerre leszbikus és jó szülő?

– Sose mondott ilyet! – vitatkozom. – Ezt csak te *hallottad!*

Elképzelem, ahogy Felicity Grimes hallgatózik az ajtónál, és nagy, piros X-et rajzol az aktánkra. A pár még egy órát se bír ki veszekedés nélkül. Alkalmatlanok szülőnek.

Vanessa a fejét rázza.

– Sajnálom, de én nem játszom ezt a játékot úgy, ahogy Max tette. Zoe, nem adhatom ki magamat olyasvalakinek, aki nem vagyok. Ezt csináltam fél életemben.

Abban a pillanatban úgy buggyan föl bennem a harag Max iránt, mintha hólyagok nőnének a nyelvemen. Egy dolog elvenni tőlem az embriók felhasználásának jogát. Más dolog elvenni azt, ami boldoggá tesz.

– Vanessa – mondom, akarok egy babát. De akkor nem, ha emiatt elveszítelek.

Épp akkor néz rám, amikor a szociális munkás bevitorlázik.

– Még egyszer elnézést. Részemről akkor rendben is volna minden.

Összenézünk Vanessával.

– Úgy érti, végeztünk? – kérdezem. – Átmentünk?

Mosolyog.

– Ez nem vizsga. Nem várjuk el, hogy hibátlanul válaszoljanak. Csak azt akarjuk, hogy legyenek válaszaik, pont.

Vanessa feláll, és kezet ráz a szociális munkással.

– Köszönöm.

– Sok szerencsét.

Fogom a kabátomat meg a táskámat, kimegyünk az irodából. Egy darabig csak állunk a folyosón, aztán Vanessa megragad, és olyan hevesen ölel át, hogy szinte felkap a földről.

– Úgy érzem magam, mintha megnyertem volna a nemzeti futballbajnokságot!

– Inkább az idény első játékát – helyesbítek.

– Akkor is. Jó érzés, ha valaki igent mond nem helyett.

Átkarolja a vállamat, úgy indulunk el a folyosón.

– Csak hogy tudd – mondom –, ami a feltételezett gúnyolódó eltángálását illeti… Nem akartam mondani a szociális munkás előtt, de csatlakozni fogok hozzád.

– Ezért szeretlek.

A lifthez értünk. Megnyomom a gombot. Mikor megszólal a csengő, Vanessa és én eltávolodunk egymástól.

Feltételes ösztön.

Hogy azoknak, akik a liftben vannak, ne legyen mit bámulniuk.

Kedd délelőttönként egy hospice-otthonba járok zeneterápiára olyan emberekhez, akik gyógyíthatatlan halálos betegségben szenvednek. Brutális, léleknyűvő munka. Pedig sokkal inkább lennék ott, mint hogy Angela Moretti mellett kelljen ülnöm, egy sürgős indítvány megtárgyalása céljából, amelyet tegnap este, közvetlenül a hivatali idő vége előtt nyújtott be Wade Preston. Angela olyan dühös, hogy még a szokott ügyvédvicceket sem süti el Preston rovására.

O'Neill bíró gyilkosan mered Prestonra.

– Itt van előttem a maga sürgősségi indítványa, amelyben azt kéri, hogy nyilvánítsuk alkalmatlannak Angela Morettit Zoe Baxter képviseletére, és a polgári perrendtartás tizenegyes számú törvényének megfelelően utasítsuk el Ms. Moretti módosító indítványát. Vagy, ahogy én szoktam mondani, egy egész nagy csomag Cataflam déli tizenkettő előtt. Mi folyik itt, ügyvéd úr?

– Bíró úr, nem szolgál örömömre, hogy a bíróság elé kell tárnom ezt az információt. De mint láthatja a csatolt fényképből, amelyet szeretnék „A" tárgyi bizonyíték gyanánt jegyzőkönyveztetni, Ms. Moretti nem csupán szimpatizál a leszbikusokkal… de ő maga is ezt a deviáns életstílust követi.

Fölemel egy szemcsés, 25x20-as fényképet, amelyen Angela és én átöleljük egymást. Hunyorítanom kell, hogy lássam, hol a fenében készülhetett. Aztán felismerem a drótkerítést meg a lámpaoszlopot, és rájövök, hogy ez a középiskola parkolója.

Angela és én nem beszéltünk meg aznapra találkozót.

Vagyis Preston felbérelt valakit, hogy kövessen engem.

Wade Preston vállat von.

– Egy kép fölér ezer szóval.

– Igaza van – mondja Angela. – És ez a félrevezető fotó magáért beszél.

– Ha képesek így viselkedni a nyilvánosság előtt, gondolhatja, miket művelnek kettesben…

– Édes istenem – motyogja Angela.

– Kicsit késő az imádkozáshoz, drágám. Nyilvánvaló, hogy az alperes megengedhetetlen kapcsolatot folytat a jogi képviselőjével, ami sérti Rhode Island állam védőügyvédeinek etikai kódexét – mondja Preston.

Ben Benjamin lassan feláll.

– Öhm, az a helyzet, Wade, hogy Rhode Islandben szexelhet az ügyfelével.

Preston sarkon fordul.

– Megteheti?

Csak pislogok Angelára.

– Megteheti?

Benjamin bólint.

– Amíg nem számolja el perköltségként.

Preston rettenthetetlenül visszafordul a bíróhoz.

– Tisztelt bíró úr, mindnyájan tudjuk, hogy Rhode Islandtől függetlenül is léteznek erkölcsi alapelvek a joggyakorlatban, és egy ügyvéd elveszti erkölcsi hitelét, ha olyan viszonyt folytat ügyfelével, amely átlépi a tisztesség határait, mint ahogy azt az „A” jelű tárgyi bizonyíték is alátámasztja. Ms. Moretti nem alkalmas arra, hogy részrehajlás nélkül képviselje ügyfelét ebben a tárgyban.

A bíró Angelához fordul.

– Gondolom, van hozzáfűznivalója.

– Kategorikusan tagadom, hogy viszonyt folytatnék ügyfelemmel, akinek a felesége ebben a percben is itt ül mögöttem! Amit Mr. Preston lesifotósa látott, az egy

ártatlan ölelés volt az ügyfelemmel történt találkozást követően, akit felzaklatott, mikor megtudta, miként próbál Wade Preston visszaélni a joggal úgy, hogy kérelmezi eseti gondnok kirendelését *zigóták* mellé! Habár tökéletesen megértem, hogy Mr. Preston nem ismeri föl az egyszerű emberi jóindulatot – ez ugyanis feltételezné, hogy *valóban* ember –, mindazonáltal teljességgel félreértelmezi a helyzetet, ami, tisztelt bíró úr, fölveti a kérdést, hogy egyáltalán *miért* fényképezte le valaki az ügyfelemet?

– Nyilvános helyen tartózkodott, egy parkolóban, jól láthatóan – feleli Preston.

– Maga karikagyűrűt visel? – kérdezi a bíró Angelát.

– Igen.

– Házasságban él, Ms. Moretti?

– Igen. – Angela szeme összeszűkül.

– Férfival vagy nővel? – szól közbe Wade Preston.

Angela megpördül a sarkán.

– Tiltakozom! Ez megengedhetetlen, tisztelt bíró úr! Ez rágalmazás és becsületsértés…

– Elég! – mennydörgi O'Neill bíró. – Az indítványt elutasítom! Egyik félnek sem ítélek meg pénzbüntetést, de ne rabolják tovább az időmet!

Abban a pillanatban, ahogy eltűnik a tárgyalóteremből, Angela odarohan a felperes asztalához, és felkiabál Wade Prestonnak, aki legalább harminc centivel magasabb nála:

– Csak merjen befeketíteni még egyszer, és esküszöm, olyan polgári pert kap a nyakába, hogy egy hétig nem tér magához!

– Befeketíteni magát? De Ms. Moretti! Csak nem arra céloz, hogy a homoszexualitás sértés? Cö, cö! Ezt a szégyent! A Melegek Egyesülete végül még kénytelen lesz visszavonni az örökös tagsági igazolványát.

Angela rábök az ujjával Preston zakójának keskeny hajtókájára, és úgy fest, mint aki mindjárt tüzet fog okádni, de váratlanul hátralép, és engedékenyen fölemeli a két tenyerét.

– Figyeljen csak ide! Majdnem azt mondtam magának, hogy *baszódjon meg*, aztán úgy döntöttem, inkább kivárom a tárgyalás végét, hogy személyesen baszhasson ki magával.

Sarkon fordul, végigvonul a padsorok mögött, és kimegy a teremből. Vanessa rám néz.

– Utánamegyek, nehogy felgyújtsa Preston kocsiját – mondja, és Angela után siet. Wade Preston közben az udvartartásához fordul.

– Küldetés teljesítve, barátaim. Aki védekezik, az nem tud támadni.

Preston és Ben Benjamin halkan beszélgetve távoznak a teremből, és otthagyják a könyvtornyot, amely felépül minden alkalommal, amikor Wade Preston megjelenik. Max sem mozdul még jó darabig, homlokát a tenyerébe támasztva, némán ül a padon.

Amikor felállok, ő is feláll. Van valahol a tárgyalóteremben egy írnok és két törvényszolga, ám ebben a pillanatban mindenki eltűnik, csak mi ketten vagyunk. Észreveszem az első szürke szőrszálakat a borostájában. A szeme olyan színű, akár a véraláfutás.

– Zoe. Ami ezt illeti: sajnálom.

Emlékezni próbálok, mit mondott azon a napon, amelyen elveszítettük a fiunkat. Talán benyugtatóztak, talán nem voltam magamnál, de egyetlen vigasztaló szava sem jut eszembe. Sőt, egyetlen konkrétumra sem emlékszem, amit ő mondott, még annyira sem, hogy szeretlek. Mintha múltunk összes beszélgetése hamuvá vált volna.

– Tudod, Max – mondom –, nem hiszem, hogy igazán sajnálnád.

Még két zeneterápia zajlik le úgy, hogy Lucy késve érkezik, levegőnek néz, majd távozik. A harmadiknál betelik a pohár. Egy matematikateremben vagyunk, a tábla teleírva képletekkel, amelyektől szédülni kezdek és felfordul a gyomrom. Mikor Lucy megérkezik, szokás szerint megkérdezem, hogy telt a napja, és ő – ugyancsak szokás szerint – válaszra sem méltat. Ám ezúttal előveszem a gitáromat, és eljátszom az Air Supplytól az „All Out of Love”-ot.

Ezt Celine Dion követi: „My Heart Will Go On.” Meg is újrázom.

Eljátszok mindent, amiről úgy gondolom, hogy Lucy vagy cukorsokkot kap tőle, vagy kitépi a hangszert a kezemből. Ott tartok, hogy már azt is sikeres interakciónak könyvelném el. De Lucy nem adja be a derekát.

– Sajnálom – mondom végül, de nem hagysz választást. Kénytelen vagyok bevetni a nehéztüzérséget.

Visszateszem a gitáromat a tokjába, előveszek helyette egy ukulelét, majd pengetni kezdem a *Barney és barátai* vezérmotívumát.

Lucy három refrénen keresztül nem vesz tudomást rólam, majd végül elkapja az ukulele nyakát, és szorosan megmarkolja, hogy ne játszhassak rajta.

– Szálljon már le rólam! – kiáltja. – Úgyis azt akarja!

– Ha te szavakat adsz a számba, én is adok párat a tiedbe – mondom. – Tudom, mit csinálsz, és tudom, miért csinálod. Dühös vagy.

– Köszönöm, dr. Watson! – motyogja Lucy.

– De nem rám vagy dühös. Magadra vagy dühös. Mert hiába voltál olyan rohadtul biztos benne, hogy utálni fogsz velem dolgozni, a zeneterápiák mindennek ellenére működni kezdtek! Te pedig szeretsz ide járni! – Leteszem az ukulelét a mellettem levő asztalra, és Lucyre szegezem a pillantásomat. – Szeretsz itt lenni *velem!*

Felnéz. A tekintete olyan sebzett és nyílt, hogy egy pillanatra elfelejtem, mit akartam mondani.

– Tehát mit teszel? Lerombolod a terápiás kapcsolatot, amelyet felépítettünk, mert így elmondhatod magadnak, hogy neked volt igazad. Hát ez egy nagy adag marhaság, és úgyse jön be. Tönkreteszed az egyetlen jó dolgot, amit valaha kaptál, mert ha tönkreteszed, nem kell félned a csalódástól.

Lucy felugrik. Ökölbe szorítja a kezét, az arca kipirul.

– Maga nem ért a szóból? Mi a fasznak van itt még mindig?

– Azért, Lucy, mert akárhogy viselkedj, akármit mondj vagy csinálj, úgysem kergetsz el vele. Nem hagylak itt.

Megdermed.

– *Soha?* – A szó olyan, mint egy kristályszilánk, megtört és gyönyörű.

Tudom, milyen nehéz lecsupaszítania magát, megmutatni a puha belsőt a kemény kéreg alatt, ezért megígérem. Nem lepődöm meg, amikor kibuggyannak a könnyei, és rám borul. Azt teszem, amit mindenki más tenne ilyen helyzetben. Addig ölelem magamhoz, amíg össze nem szedi magát.

Csengetnek, de Lucy nem mozdul, hogy elinduljon a következő órára. Megfordul a fejemben, hogy hátha foglalt lesz a terem a következő idősávban. Be is lép egy tanár, meglátja Lucyt, aki az asztallapra hajtja a fejét, és engem, ahogy gyengéden masszírozom a lány hátát. Összenézünk, a tanár kisurran.

– Zoe? – Lucy hangja lassú, legömbölyített, mintha a víz alatt biciklizne. – Megígéri?

– Már megígértem.

– Hogy soha többé nem játszik Barney-t?

Rám sandít. A szeme vörös és püffedt, az orra folyik, de mosolyog, és én azt gondolom: *én hoztam vissza neki a mosolyt.*

Úgy teszek, mintha fontolóra venném a kérését.

– Nagyon *keményen* tudsz alkudozni – mondom.

	1. ének	GYERE HAZA Sing You Home
	2. ének	HÁZ A REMÉNY UTCÁJÁBAN The House on Hope Street
	3. ének	A MENEKÜLŐ Refugee
	4. ének	AZ UTOLSÓ The Last
	5. ének	LÉGY A FELESÉGEM! Marry Me
	6. ének	HIT Faith
	7. ének	A HABLEÁNY The Mermaid
☑	**8. ének**	**HÉTKÖZNAPOK** Ordinary Life
	9. ének	HOL VAGY? Where You Are
	10. ének	SAMMY DALA Sammy's Song

MAX

Semmi sem tesz olyan jót egy templommal, mint a válsághelyzet. Adódik egy haldokló rokon, egy műtétre szoruló gyerek, egy rákdiagnózis: rögtön bedobja magát mindenki. Fazékszám hozzák az ajtónkhoz a főtt ételt, a nevünk felkerül a faliújság imalistájára. Asszonyok kopogtatnak be, hogy takarítsanak, vagy hogy vigyázzanak a srácainkra. Tudhatjuk, hogy akármilyen pokolbeli fertályon kell átvágnunk, nem leszünk egyedül.

Értem már hetek óta imádkoznak az Örök Dicsőségnél, tehát mire a bíró elé állok, Isten már majdnem száz gyülekezeti tagtól kapott tájékoztatást. Ma itt ülök az iskola dísztermében, amikor Clive tiszteletes elkezdi a prédikációt.

A gyülekezet gyermekkorú tagjai ugyanezen a folyosón vannak a rajzteremben, és állatok képeit ragasztgatják egy fénymásolt bárkára. Onnan tudom, mert tegnap este segítettem Liddynek megrajzolni a zsiráfokat, a vízilovakat, a mókusokat és a földimalacokat, hogy a srácok kiszínezhessék és kivághassák őket a hittanórán. Jó is, hogy nincsenek itt, mert Clive tiszteletes ma a szexről beszél.

– Fivéreim és nővéreim a Krisztusban! – mondja. – Egy kérdést tennék föl nektek. Ugye, tudjátok, hogy vannak dolgok, amik összetartoznak. Az egyiket nem mondhatjátok ki úgy, hogy ne gondolnátok

automatikusan a természetes párjára. Ilyen a só és a bors. Vagy a mogyoróvaj és a lekvár. A rock és a roll. A csók és az ölelés. Ha csak az egyik van meg a kettőből, az olyan, mintha billegne a szék, ugye? Tökéletlen. Befejezetlen. És ha egy másik szót hallanátok – például ha kutyák és macskák helyett azt mondanám, hogy macskák és papagájok, az olyan fonákul hangzana, nem? Ha például én azt mondom, hogy anya, ti azt mondjátok…

– Apa – dünnyögöm én is, mint mindenki.

– Férj?

– Feleség!

Clive tiszteletes bólint.

– Megfigyelhettétek, hogy nem azt mondtam: anya és anya. Nem azt mondtam: férj és férj, vagy feleség és feleség. Nem ezeket a dolgokat mondtam, mert ha ezeket halljuk, valahol a lelkünk mélyen tudjuk, hogy ez hamis. Mindenekfölött igaz ez akkor, ha azt kell megértenünk, miért nem szerepel Isten terveiben a homoszexuális életstílus – folytatja az eszmefuttatást lelkesen. – Vannak, akik azt mondják nektek, hogy a Bibliának nincs véleménye a homoszexualitásról, pedig ez nem igaz. Rómabeliekhez írt levél, első fejezet, huszonhatodik és huszonhetedik vers: *Annátokéért adta őket az Isten tisztátalan indulatokra; mert az ő asszonynépeik is elváltoztatták a természet folyását természetellenesre. Hasonlóképpen a férfiak is elhagyván az asszonynéppel való természetes élést, egymásra gerjedtek bujaságukban,*

férfiak férfiakkal fertelmeskedvén, és az ő tévelygésüknek méltó jutalmát elvevén önmagokban. Egyes gáncsoskodók – azok, akik azt bizonygatják, hogy Isten nem szól a homoszexualitásról – azt mondják majd nektek, hogy Pál apostol arról beszél, ami a görögországi pogány templomokban történt. Ezek a gáncsoskodók azt is mondják, hogy ti nem látjátok a nagy összefüggéseket. Én pedig azt mondom, barátaim, hogy *mi* látjuk a nagy összefüggéseket. – Szünetet tart, hogy mind rá nézzünk. – Isten gyűlöli a homoszexualitást – mondja.

Clive tiszteletes felolvassa a verset, amelyik ki van írva a mai faliújságra, a második korinthusi levél hatodik fejezetének kilencedik és tizedik versét:

– Vagy talán nem tudjátok, hogy a gonosz és igazságtalan emberek nem vehetnek részt Isten Királyságában? Ne csapjátok be magatokat! Sem a szexuális bűnökben élők, sem akik bálványokat imádnak, sem akik házasságtörők, prostituáltak, sem homoszexuálisok, sem tolvajok, sem pénzimádók, sem részegesek, sem káromkodók, sem csalók nem vehetnek részt Isten Királyságában. Kérdezlek benneteket, barátaim: fogalmazhatott volna érthetőbben az Isten? A deviánsok nem jutnak be az örök élet kapuján. Mármost ezek a gáncsoskodók azt is fogják mondani nektek, hogy a Biblia fordításával van a baj. Hogy a homoszexuális ebben a versben igazából nem is „homoszexuálist” jelent, hanem a görög „elnőiesedett férfiparáznát”. Azt fogják mondani

nektek, hogy a fordító 1958-ban önkényesen írta bele a homoszexuális szót az angol nyelvű Bibliába. Nos, én mondom nektek, az a döntés egyáltalán nem volt önkényes. Ezek a versek egy olyan társadalmat írnak le, amely nem tud különbséget tenni a jó és a rossz között. Mert való igaz, hogy ott, ahol a homoszexualitást említi az írás, mindannyiszor elítélően beszél róla.

Liddy beül mellém a sorba. Miután beindította a hittant a tanítókkal, átjön Clive tiszteletes szentbeszédére. Érzem bőrének forróságát pár hüvelyknyire a karomtól.

– Holnap, ha majd Max volt felesége feláll a bíróságon, és Isten előtt vallja, hogy az ő életstílusa normális, egészséges és szeretetteljes, én azt fogom mondani neki, hogy a zsidókhoz írott levél tizenegyedik fejezetének huszonötödik verse szerint csak ideig-óráig való a bűnnek gyönyörűsége. De meg van írva a Galata-levélben is, hogy aki vét az ő testének, a testből arat veszedelmet. Holnap, ha majd Max volt felesége feláll a bíróságon, és Isten előtt vallja, hogy a homoszexualitás széles körben elterjedt, én azt fogom mondani, lehet, hogy így van, de ez még nem teszi helyessé Isten szemében. Inkább legyek a kisebbségben igaz, mint a többségben bűnös.

A gyülekezet helyesel.

– Holnap, ha majd Max volt felesége feláll a bíróságon, és Isten előtt vallja, hogy leszbikusnak született, azt fogom mondani, hogy eddig még egyetlen tudományos kutatás sem bizonyította ezt, és neki egyszerűen csak

tetszik ez az életstílus. Hiszen én is szeretek úszni… de ettől még nem leszek hal.

Clive tiszteletes lejön a színpad lépcsőjén a székek közötti folyosóra, és megáll az én soromnál.

– Max – mondja jöjj, csatlakozz hozzám odafent! – Először meg se mozdulok zavaromban, de aztán Liddy a karomra teszi a kezét. *Menj!,* sürget, és én már megyek is.

Követem Clive tiszteletest a színpadra, amelynek közepén a lelkipásztor egyik segítője most helyezett el egy széket.

– Max több a mi testvérünknél. Ő Jézus embere a frontvonalban, aki Isten igazságának győzelméért harcol. Ez okból imádkozom érte.

– Ámen! – kiáltja valaki.

A lelkipásztor fölemeli a hangját.

– Ki jön fel ide, hogy velem imádkozzék?

Tíz-egynéhányan felállnak a székükről, és csatlakoznak hozzánk a színpadon. A vállamra teszik a kezüket, miközben Clive tiszteletes hangja úgy zúg, mint száz varjú szárnyának suhogása.

– Uram, ülj ott Max mellett abban a bírósági teremben! Segíts Max volt feleségének, hadd értse meg, hogy bűne nem nagyobb az én bűnömnél vagy a Te bűnödnél, és még mindig szívesen látják Isten Királyságában. Segítsd Max Baxter gyermekeit, hogy megtalálják az utat Hozzád!

Sikolyok szállnak föl a színpadra, hogy fölöttem imádkozzanak, hogy megérintsenek. Ujjaik olyanok, akár

a pillangó lába, amely csak egy pillanatra ereszkedik le, mielőtt tovaröppen. Hallom Istenhez felszárnyaló imáik susogását. Aki pedig nem hisz az ima gyógyító erejében, az jöjjön el egy ilyen templomba, mint az enyém, és tapasztalja meg annak a sokaságnak a delejes erejét, amely az én győzelmemért szurkol!

A parkolóból hosszú sétány vezet a Kent megyei bírósághoz, és ezt a sétányt elfoglalja az Örök Dicsőség gyülekezete. Néhány rendőr is őgyeleg a helyszínen, nehogy rendbontás történjék, pedig a tüntetés korántsem erőszakos. Clive tiszteletes két sorba állította az embereket, akik zsoltárokat énekelnek a sétány két oldalán. Azért csak nem lehet letartóztatni valakit, mert énekel.

Amint megérkezünk – ez alatt magamat értem, Wade és Ben között, és mögöttem Reidet meg Liddyt –, Clive tiszteletes kilép a sorból, és peckes léptekkel elindul a sétány közepén. Fehér lenvászon öltönyt visel rózsaszín inggel, csíkos nyakkendővel. Rögtön megakad rajta az emberek tekintete, bár akkor is megakadna, ha krumpliszsákba öltözne.

– Max! – mondja, és átölel. – Tartod magad?

Liddy hatalmas reggelit készített, mintegy felkészítés gyanánt, amit én be is faltam, és azon nyomban kihánytam. Ilyen ideges vagyok. De mielőtt

megmondhatnám Clive tiszteletesnek, Wade odahajol hozzánk:

– Forduljon balra.

Fordulok, és meglátom a kamerát.

– Imádkozzunk!

Hidat alkotunk a két sor között, amely elzárja a bíróság bejáratát. Wade fogja a jobb kezemet, Clive tiszteletes fogja a balt. A riporterek kérdései záporoznak felénk. Clive tiszteletes hangja erős és egyenletes:

– Mi Atyánk, a Jézusnak nevében! Meg vagyon írva a Te evangéliumodban, hogy felelni fogsz, nagy és magasztos dolgokat társz fel azoknak, akik Hozzád kiáltanak! Ma arra kérünk, töltsd el állhatatossággal Maxet és az ügyvédjét, ajándékozd meg őket a diadallal! Rejtsd el Maxet azoknak nyelve elől, akik becsmérelnék őt, és a hamis tanúk előtt, akik hazugságokat mondanak. Max nem fog félni a Te oltalmadban. Tudja, és mi is tudjuk, hogy a Szentlélek adja a szájába a szavakat, amelyeket mondania kell.

– Bip-bip! – hallom. Felpattan a szemhéjam. Méternyire tőlünk ott áll Angela Moretti, Zoe jogi képviselője, aki nem tud továbbmenni imakörünk sorompójától. – Nem szívesen zavarom meg ezt a jelentőségteljes pillanatot, de ügyfelem és én úgy szeretnénk bejutni a bíróságra!

– Ms. Moretti – mondja Wade –, bizonyára nem akarja megfosztani ezeket a derék embereket a jogaiktól, amelyeket az Első Alkotmánymódosítás szavatol…

– Jaj, dehogy, Mr. Preston! Az ugyanúgy sértené a meggyőződésemet, mint például egy pozőr ügyvéd, aki idecsődíti a sajtót, és azon mesterkedik, hogy összetűzésbe keverje a peres feleket.

Zoe az anyjával és Vanessával várakozik Angela mögött.

Egy percig várom, kinél szakad el hamarabb a cérna. Aztán Liddy olyasmit tesz, amire egyáltalán nem számítok. Előrelép, átöleli Zoét, rámosolyog.

– Tudod, hogy Jézus szeret téged – mondja.

– Imádkozunk érted, Zoe – teszi hozzá valaki más.

Ennyi kell, hogy átszakadjon a gát: hirtelen mindenki a hit és a remény üzeneteit kezdi dünnyögni Zoénak. Mint amikor mézzel fogják a legyet – édességgel ölnek.

És bejön. A meghökkent Angela Moretti karon ragadja Zoét, és vonszolni kezdi a bíróság főbejárata felé. Wade elengedi a kezemet, hogy az ügyvédnő átnyomakodhasson. Közben Zoe pillantása találkozik az enyémmel.

Egy percre megállt a világ.

– Isten megbocsát neked – mondom.

Zoe szeme tiszta, és olyan színű, akár a vihar.

– Istennek tudnia kell, hogy nincs mit megbocsátani – mondja.

Ezúttal más.

Csomó alkalommal jártam már a bíróságon, hála azoknak az indítványoknak, amelyeket Wade beadott. Az eljárás ugyanaz: végigmegyünk a padok között, elfoglaljuk a helyünket a felperes asztalánál; Wade bojtárja feltornyoz előtte egy tucat könyvet, amiket Wade sose nyit ki, a seriff szól, hogy álljunk fel, aztán belép O'Neill bíró.

Ám ezúttal nemcsak mi vagyunk a teremben. Vannak riporterek, és törvényszéki rajzolók. Van egy küldöttség Fred Phelps Westboro Baptista Egyházából. Sárga pólót viselnek, amire ilyeneket írtak nagybetűkkel: ISTEN GYŰLÖLI A BUZIKAT, ISTEN GYŰLÖLI AMERIKÁT, BUZULÁS = BŰN, POKOLRA KERÜLTÖK. Láttam képeket róluk, amikor egy katona temetésén tüntettek – abban hisznek, hogy Isten azért öli meg az amerikai katonákat, mert meg akarja büntetni Amerikát a homoszexuálisok miatt –, és szeretném tudni, meddig megy még el Wade a hírverésben. Ezek csakugyan figyelnek a perre, az *én* peremre?

Ám nemcsak a Westboro jött el nézőnek. Itt vannak az én gyülekezetem tagjai is, ami megnyugtat egy kicsit.

És itt vannak *azok.* Férfiak, kéz a kézben. Két nő egy kisbabával. Talán Zoe barátai. Vagy azé a homár ügyvédjéé.

O'Neill bíró leül.

– Kezdődik az előadás – mormolja Wade.

– Mielőtt elkezdenénk – szólal meg a bíró –, figyelmeztetek mindenkit, ügyvédeket, peres feleket, a sajtót és a megfigyelőket egyaránt, hogy ebben a tárgyalóteremben *én* vagyok az Isten. Ha valaki megsérti a perrendtartást, kivezettetem. Úgyhogy maguk ott a sárga ingben! Vagy azonnal leveszik és kifordítják a pólójukat, vagy haladéktalanul ki lesznek vezetve. És mielőtt Mr. Preston jártatni kezdené a száját a szólásszabadságról, engedje meg, hogy megismételjem: O'Neill bíró nem lelkesedik a rendbontásért.

A Westboro-baptisták kapucnis pulcsit vesznek fel. Az az érzésem, hogy csináltak már ilyet.

– Van megtárgyalandó előzetes kérdés? – kérdezi a bíró. Angela Moretti feláll.

– Tisztelt bíró úr, nekem van egy indítványom, mielőtt elkezdenénk. Kérném a tanúk elkülönítését.

– Kik a tanúi, Mr. Preston? – kérdezi a bíró. Wade, majd őutána Angela Moretti odaadják a listájukat. O'Neill bólint. – Az itt felsorolt tanúk hagyják el a tárgyalótermet!

– Micsoda? – kiáltja mögöttem Liddy. – De hát akkor hogy fogok…

– Én itt akarok lenni melletted! – mondja Vanessa Zoénak.

O'Neill bíró ránéz a két nőre.

– Rend… bon… tás – mondja egykedvűen.

Vanessa, Reid és Liddy kelletlenül felállnak.

– Tarts ki, öcsi! – mondja Reid, és a vállamra csap, mielőtt átöleli Liddy derekát, és kivezeti a teremből. Vajon hova mennek? És mit fognak csinálni?

– Tart valaki bevezetőt? – kérdezi O'Neill bíró. Amikor mindkét ügyvéd bólint, Wade-re néz. – Kezdheti, Mr. Preston!

Noha ez családi ügy, és a bíró hozza meg a határozatot, nem az esküdtszék, Wade úgy kezeli a jelenlevőket, mintha közönség előtt kellene szerepelnie. Feláll, lesimítja nyakkendőjét, és halvány mosollyal fordul a hallgatókhoz.

– Azért gyűltünk ma össze, hogy meggyászoljuk azt a valamit, ami drága volt mindnyájunknak: a hagyományos családot. Bizonyára önök is emlékeznek még rá, a túlságosan korai halálát megelőző időkből: férj, feleség, két gyerek. Fehér kerítés. Kisteherautó. Talán még egy kutya is. Család, ahol templomba jártak vasárnap, és szerették Jézust. Édesanya, aki otthon sütötte a csokoládés kekszet, és felügyelő volt a kiscserkészeknél. Édesapa, aki baseballozott a fiával, és az oltárhoz kísérte a lányát az esküvőn. Valamikor régen ez volt a társadalmi norma, de mi azzal áltattuk magunkat, hogy egy olyan erős intézmény, mint a hagyományos család, túlélhet mindent. Ennyire természetesnek vettük, de épp ezzel segítettük elő a kimúlását. – Wade a szívére teszi a kezét. – Nyugodjék békében.

– Ez nem csak egy gyermekelhelyezési per, tisztelt bíró úr. Ez egy figyelmeztető jelzés, hogy vigyáznunk kell társadalmunk fundamentumára, a hagyományos keresztény családra. Mert úgy a kutatások, mint a józan ész arra intenek, hogy a gyermekeknek egyszerre van szükségük férfi és női szerepmodellre, és ennek a hiánya gyászos következményekkel járhat, a szegénységen át a magas kockázatokkal járó viselkedésig. Mert ahol a hagyományos családi értékek széthullnak, ott elsősorban a gyermekek az áldozatok. Ügyfelem, Max Baxter tisztában van ezzel, bíró úr. Ezért jelent meg ma itt, hogy védelmezze azt a három meg nem született gyermeket, akik akkor fogantak, amikor ügyfelem házasságban élt Zoe Baxter alperessel. Ügyfelem mindössze annyit kér ma a bíróságtól, hogy segítse megvalósuláshoz a két fél eredeti célját, nevezetesen, hogy ezek a gyermekek egy heteroszexuális házaspárt nevezhessenek szüleiknek, és boldogan élhessenek, bíró úr, egy hagyományos keresztény családban.

Wade előreszegezi a mutatóujját, hogy nyomatékot adjon a megismételt szavaknak: – Hagyományos családban. Ezt képzelte el Max és Zoe, amikor a tudományt igénybe véve életet adtak ennek az áldásnak, ezeknek a meg nem született gyermekeknek. Sajnos, Max és Zoe házassága mostanra felbomlott, és Max nem kötött új házasságot. De így is belátja, hogy felelősséggel tartozik meg nem született gyermekei sorsáért; olyan döntést

hozott, amely nem a saját, hanem elsősorban a gyermekek érdekét szolgálja. Ezért kívánja azt, hogy a fivére, Reid – egy kiváló, derék ember, akit ön is meg fog hallgatni – és felesége, Liddy – aki a keresztény erények mintaképe a közösségben – legyenek meg nem született gyermekeinek szülei.

– Ámen! – mondja mögöttem valaki.

– Tisztelt bíró úr, ön egyértelműen közölte a felekkel és a jogi képviselőikkel, hogy hosszú és példás pályafutásának ez lesz az utolsó ügye. Ezért volna szép, ha éppen ön védhetné meg utolsó döntésével a hagyományos családot itt, Rhode Islandben, abban az államban, amelynek alapítója, Roger Williams a vallásszabadságot keresve menekült a gyarmatokra. Rhode Island Új-Anglia egyik utolsó bástyája, olyan állam, amely kitart a keresztény családi értékek mellett. De csak hogy az ördög ügyvédjét játsszam, tekintsük meg most a másik felet! Noha Maxnek nincsen panasza volt feleségére, Zoe most bűnben él együtt leszbikus szeretőjével…

– Tiltakozom! – mondja Angela Moretti.

– Üljön le! – utasítja a bíró. – Maga is meg fogja kapni a lehetőséget.

– Ennek a két nőnek Massachusetts államban kellett összeházasodnia, mert ez az állam – a *szülőföldjük* – nem ismeri el azonos nemű együttélésüket. Sem az állam, sem Isten nem tekinti törvényesnek a házasságukat. Most pedig képzeljük el, bíró úr, hogy a meg nem született

gyermekek ebbe a háztartásba kerülnek! Képzeljen el egy kisfiút két anyukával, ahogy szembesül a homoszexuális életstílussal! Mi fog történni, ha iskolába kerül, ahol gúnyolják, mert két anyja van? Mi fog történni, ha, mint azt a tanulmányok bizonyítják, ő maga is meleg lesz a neveltetése következtében? Bíró úr, önt apa nevelte, ön is gyermekek apja. Ön tudja, mit jelentettek az ön számára ezek a szerepmodellek. Max Baxter meg nem született gyermekeinek nevében könyörgök, ne fossza meg őket mai döntésével ettől a lehetőségtől! – A közönséghez fordul. – Ha egyszer beleverjük az utolsó szöget a hagyományos családi értékek koporsójába – mondja Wade nem támaszthatjuk fel soha többé!

Leül. Angela Moretti veszi át a szót.

– Ha úgy néz ki, mint egy család, úgy beszél, mint egy család, úgy viselkedik, mint egy család, és úgy működik, mint egy család – mondja –, akkor az család. Ügyfelem, Zoe Baxter és Vanessa Shaw kapcsolata nem szobatársi vagy lakótársi, hanem élettársi. Házastársi. Szeretik egymást, hűségesek egymáshoz, és családi háztartást vezetnek. Amikor utoljára láttam, még ez volt a család meghatározása. Mr. Preston szeretné elámítani önt a hagyományos család haláláról szóló beszéddel. Említette a tényt, hogy Rhode Island olyan állam, amely a vallásszabadság alapján jött létre, és ezzel feltétel nélkül egyetértünk. Ám azt is tudjuk, hogy Rhode Island állam nem minden lakosa hiszi azt, amit Mr. Preston és az

ügyfele. – A hallgatósághoz fordul. – Továbbá, hogy Rhode Island *elismeri* Zoe és Vanessa viszonyát. Az állam már tizenöt éve biztosít élettársi jogokat azonos nemű élettársaknak. Ugyanez a bíróság rendszeresen engedélyezi a másodszülős örökbefogadásokat meleg és leszbikus családoknak. Valamint Rhode Island állam az elsők között vezette be a gendersemleges születési bizonyítványt, amelyen nem az *anya* és *apa*, hanem a *szülő* és *szülő* neve szerepel. Mr. Prestontól eltérően nem gondolom, hogy ez a per az általános családi értékekről szól. Szerintem egy meghatározott családról szól. – Zoéra pillant. – A kérdéses embriókat Zoe és volt férje, Max Baxter házassága alatt hozták létre. Ezek az embriók vagyont képeznek, amelynek megosztásáról nem rendelkeztek a válást kimondó ítéletben. Az embrióknak két vér szerinti szülőjük van, a felperes és az alperes, akiknek egyenlő joguk van az embriókra. Csak az a különbség köztük, hogy Max Baxter már nem akar gyereket. A biológiát használja ütőkártyának, hogy előnyre tegyen szert, és elvehesse az embriókat egy tervezett szülőtől és törvényes házastársától. Ha a bíró úr ügyfelem javára dönt, minden szükséges lépést megteszünk, hogy az embrió másik vér szerinti szülőjét – Maxet – is beleszámítsák ebbe a családba. Úgy hisszük, hogy egy gyereket nem szerethetnek elég sokan. Ám ha a bíró úr a felperes javára dönt, akkor ügyfelem, Zoe,

ezeknek az embrióknak az anyja, nem nevelheti fel biológiai gyermekeit.

Zoéra mutat.

– A bíró úr hallani fogja a tanúvallomást az orvosi komplikációkról, amelyek miatt Zoe nem hordhatja ki a saját embrióit. Életkora miatt már nincsen ideje újabb petesejtek leszívására, további mesterséges megtermékenyítések céljából. Zoét, aki kétségbeesetten szeretne egy kisbabát, a volt férje fosztja meg ettől a lehetőségtől, holott még csak nem is akar gyermeket. Nem a szülői jogért harcol. Azért harcol, hogy Zoe *ne* lehessen szülő.

Angela Moretti a bíróra néz.

– Mr. Baxter ügyvédje sokat beszélt Istenről, és hogy mit akar Isten, milyenre tervezte a családot. De Max Baxter nem Isten áldását kéri, hogy szülő lehessen. Nem azt kérdezi Istentől, hogy mi a legjobb az embrióknak.

Az ügyvédnő rám néz, és abban a pillanatban alig kapok levegőt.

– Max Baxter azt kéri a tisztelt bíró úrtól, hogy játssza el Istent – mondja.

A tanúk padjában ülni, mondja Clive tiszteletes, olyan, mint a templomban tanúskodni. Az ember csak odamegy, és előadja a sztoriját. Nem számít, ha megalázó, vagy ha nehéz újraélni. Az a fontos, hogy száz százalékig őszinték legyünk, mert csak azzal győzhetjük meg az embereket.

Clive tiszteletes kiment a tanúkkal a teremből, és rettenetesen bánom, hogy ez így van. Most nagyon rám férne az ereje, csak hogy legyen valaki, akire összpontosíthassak tanúskodás közben. Így viszont egyfolytában a nadrágomhoz dörgölöm a tenyeremet, mert nagyon izzadok.

Csak az nyugtat meg, hogy a seriff odajön hozzám egy Bibliával. Először azt gondolom, arra akar kérni, hogy olvassak föl egy verset, aztán persze eszembe jut, hogyan kezdődik minden per. *Esküszik, hogy az igazat, a teljes igazat, és csakis az igazat vallja?* Ráteszem a kezemet a kopott bőrborítóra, és a szívem rögtön abbahagyja a kalapálást. *Nem vagy egyedül ott!,* mondta Clive tiszteletes, és milyen igaza volt!

Wade és én tucatszor elpróbáltuk a szerepemet. Tudom, mit fog kérdezni, úgyhogy emiatt nem izgulok. Attól félek, ami az után jön: amikor Angela Moretti téphet darabokra.

– Max – kezdi Wade –, miért kérelmezte a bíróságtól ezeknek a meg nem született gyermekeknek a felügyeletét?

– Tiltakozom! – mondja Angela Moretti. – Azt még eltűrtük, hogy a bevezetőjében „meg nem született gyermekeknek” nevezett embriókat, de ez most így lesz az egész per folyamán?

– A tiltakozást elutasítom – feleli a bíró. – Ms. Moretti, engem nem érdekel a szemantika. Maga burgonyát mond, én krumplit. Feleljen a kérdésre, Mr. Baxter!

Mély lélegzetet veszek.

– Gondoskodni akarok róla, hogy csodálatos életük legyen a bátyámnál, Reidnél, és a feleségénél, Liddynél.

A feleségénél, Liddynél. A szavak égetik a nyelvemet.

– A válási egyezségnél miért nem beszélték meg a felügyeleti jogot?

– Nem voltak ügyvédeink, úgyhogy magunk intéztük az egyezséget. Tudom, hogy fel kellett volna osztanunk a vagyont, de ezek… ezek gyermekek voltak.

– Milyen körülmények között hívták életre ezeket a meg nem született gyermekeket? – kérdezi Wade.

– Zoe és én gyerekeket akartunk, amikor házasok voltunk. Ötször próbálkoztunk in vitro megtermékenyítéssel.

– Melyikük terméketlen?

– Mindketten azok vagyunk – válaszolom.

– Hogyan történt az in vitro megtermékenyítés?

Miközben Wade végigkalauzol a kórtörténetünkön, szomorú ürességet érzek a gyomromban. Csakugyan ennyi egy kilenc évig tartó házasság mérlege: két vetélés, egy halvaszülés? Nehéz elhinni, hogy csak néhány orvosi akta, és ez a véres csapás maradt utána.

– Hogyan fogadta a halvaszülést?

Borzasztó ilyet mondani, de azt hiszem, ha egy kisbaba meghal, az anyának jut a könnyebb rész. Ő kívül hordja a gyászát: a hasa formájából mindenki láthatja, mit veszített. Ám én belül viseltem a veszteséget. A bensőmet marcangolta szét. Úgyhogy sokáig nem akartam mást, csak megtölteni azt az ürességet.

Isten tudja, mennyire akartam. Alkohollal.

A szemem könnybe lábad, amitől zavarba jövök. Lehajtom a fejem.

– Talán rajtam nem látszott annyira, mint Zoén – mondom a sírással küzdve –, de összeroppantott. Teljesen. Tudtam, hogy akkor se bírnám végigcsinálni még egyszer, ha Zoe akarná. – Felnézek, és látom, hogy Zoe rám szegezi a szemét. – Úgyhogy azt mondtam, el akarok válni.

– Utána hogy alakult az élete, Max?

A torkom egyik percről a másikra változik át vattává. Úgy érzem, belehalok, ha nem ihatok egy pohárral. Kényszerítem magam, hogy Liddyre gondoljak, ahogy ült az ágyam szélén múltkor este, és imádkozott értem.

– Rossz időszak volt. Kihagytam sok munkalehetőséget. És megint inni kezdtem. A bátyám befogadott a házába, de én egyre mélyebbre zuhantam. Aztán egy nap nekimentem a kisteherautómmal egy fának, és kórházba kerültem.

– Utána megváltoztak a dolgok?

– Igen – mondom. – Megtaláltam Jézust.

– Tiltakozom, bíró úr! – mondja Angela Moretti. – Bíróságon vagyunk, nem hittérítésen!

– A tiltakozásnak helyt adok – feleli O'Neill bíró.

– Tehát vallásos lett – noszogat Wade.

Bólintok.

– Elkezdtem járni az Örök Dicsőség gyülekezetbe, és beszélgettem a lelkipásztorral, Clive Lincolnnal. Megmentette az életemet. Komplett roncs voltam. Elcsesztem a családi életemet, alkoholista voltam, és semmit sem tudtam a vallásról. Először arra gondoltam, hogy ha odamegyek a templomba, mindenki el fog ítélni. És teljesen paff lettem. Ezeket az embereket nem érdekelte, ki vagyok, mert azt látták, hogy ki *lehetek.* Elkezdtem járni felnőtt-bibliaórákra és piknikvacsorákra és a testvériségi órára a vasárnapi istentisztelet után. Mind imádkoztak értem: Reid és Liddy és Clive tiszteletes és a gyülekezet összes tagja. Feltétel nélkül szerettek engem. És egy napon leültem az ágyam szélére, és kértem Jézust, hogy legyen a lelkem megmentője, az életem ura. Ő pedig ezt tette, és beültette szívembe a Szentlélek magját.

Mikor befejezem, úgy érzem, mintha fény áradna a bensőmből. Átnézek Zoéra, aki úgy bámul rám, mintha még sose látott volna.

– Tisztelt bíró úr – mondja Angela Moretti –, úgy tűnik, Mr. Preston nem értesült az állam és az egyház szétválasztásáról…

– Ügyfelemnek joga van arról tanúskodni, ami megváltoztatta az életét – feleli Wade. – Mr. Baxtert a vallás vezette el odáig, hogy megindítsa ezt a pert.

– Ebben az esetben egyet kell önnel értenem – mondja O'Neill bíró.

– Mr. Baxter spirituális átváltozása elválaszthatatlan a per tárgyától.

– Hát ezt nem hiszem – motyogja Angela Moretti. – Sem konkrét, sem átvitt értelemben. – Hátradől, és keresztbe fonja a karját.

– Csak hogy tisztázzuk, még mindig fogyaszt alkoholt? – kérdi Wade.

A Bibliára gondolok, amelyre megesküdtem. Liddyre gondolok, aki olyan kétségbeesetten szeretné ezt a babát.

– Egy cseppet se – hazudom.

– Mikor váltak el?

– Körülbelül négy hónapja mondták ki.

– A válás után mennyivel jutottak eszébe a meg nem született gyermekei?

– Tiltakozom! Tisztelt bíró úr, ha Mr. Preston következetesen gyermekeknek nevezi ezeket az embriókat, akkor én következetesen tiltakozni fogok…

– Én pedig következetesen elutasítom – mondja O'Neill bíró.

Amikor Wade és én begyakoroltuk a választ erre a kérdésre, azt javasolta, hogy mondjam azt: *mindennap.* Ám én arra gondolok, hogy az ivásról is hazudtam, holott

itt érzem a hátam mögött Jézust, és Ő tudja, mikor nem vagyunk hívek magunkhoz, vagy Hozzá. Tehát amikor a bíró rám néz, hogy válaszoljak, azt mondom:

– Addig nem, amíg Zoe el nem jött hozzám, hogy megbeszéljük őket. Egy hónapja.

Egy pillanatig azt várom, hogy Wade Preston szívrohamot kap. De aztán kisimulnak a vonásai.

– És mit mondott?

– Fel akarta használni őket, hogy gyerekük lehessen tőle… Vanessától.

– Ön hogyan reagált?

– Megdöbbentem. Főleg attól a gondolattól, hogy az én kisbabám egy ilyen bűnös házban nőjön fel…

– Tiltakozom, bíró úr!

– Helyt adok – mondja a bíró.

Wade-nek a szeme se rebben.

– Mit mondott neki?

– Hogy gondolkodási időre van szükségem.

– És milyen következtetésre jutott?

– Hogy ez nem lenne helyes. Isten nem akarja, hogy két asszony neveljen egy kisbabát. Az én babámat. Minden gyermeknek szüksége van egy apára és egy anyára. Ez a dolgok természetes rendje a Biblia szerint. – A papírból kivágott állatokra gondolok, amelyeket Liddyvel készítettünk a srácoknak a hittanórára. – Noé bárkájába se lányos párban mentek be az állatok.

– Tiltakozom! – mondja Angela Moretti. – Ez nem tartozik a tárgyhoz!

– Helyt adok.

– Max, mikor tudta meg, hogy a felesége áttért a leszbikus életstílusra? – kérdezi Wade.

Zoéra pillantok. Nehéz elképzelnem azt, hogy intim pillanataik vannak Vanessával. Úgy érzem magamat tőle, mintha ez az új élete kamu lenne. Vagy a mienk volt az. Nem engedhetem meg magamnak, hogy ezen gondolkozzak.

– Miután szétváltunk.

– Hogyan érezte magát tőle?

Mintha kátrányt nyeltem volna. Mintha arra ébredtem volna, hogy hirtelen fekete-fehérré változott a világ, és akárhogy dörgölöm a szemem, nem hozhatom vissza a színeket.

– Mintha velem lett volna valamilyen baj – mondom kimérten. – Mintha nem lettem volna elég jó neki.

– Megváltozott-e a véleménye Zoéról, miután megtudta róla, hogy homoszexuális stílusban él?

– Nos, imádkoztam érte, mert ez bűn.

– Homofóbnak tartja magát, Max? – kérdezi Wade.

– Nem – válaszolom. – Soha. Nem azért teszem ezt, hogy bántsam Zoét. Szerettem, és nem törölhetem ki magamból a házasságunk kilenc évét. Nem is *akarnám.* De akkor is vigyáznom kell a gyermekeimre.

– Ha ez a bíróság úgy ítél, hogy visszaadja magának a meg nem született gyermekeit, mi a szándéka velük?

– A legjobb szülőket érdemlik, akik juthatnak egy gyereknek. De van annyi eszem belátni, hogy ez valaki más, mint én. Ezért akarnám a bátyámnak, Reidnek adni őket. Ő és Liddy gondot viseltek rám, szerettek engem, hittek bennem. Ha jó értelemben változtam, az az ő érdemük. A családtagjuk lennék ezeknek a babáknak, akik keresztény, kétszülős házasságban nevelkednének. Járnának vasárnapi iskolába, templomba, és Isten szeretetében nőnének fel. – Felnézek, úgy, ahogy Wade előírta, és azt mondom, amit begyakoroltunk: – Clive tiszteletestől tudom, hogy Isten tévedhetetlen, és hogy minden okkal történik. Sokáig hittem, hogy az egész életem egy tévedés. Hogy tévedés *vagyok.* De ma már tudom, hogy nem az vagyok. Ez volt Isten terve egész idő alatt: hogy akkor hozzon össze Reiddel és Liddyvel, amikor meg nem született gyermekeimnek otthonra és családra lesz szükségük. – Bólintok, győzködve magamat. – Ezért születtem erre a világra.

– Nincs több kérdésem – mondja Wade. Bátorítóan bólint felém, és leül.

Mikor Angela Moretti felém indul, rájövök, mire emlékeztet: valamilyen nagymacskára. Gondolom, egy párducra, azzal a rengeteg fekete hajával.

– Mr. Baxter, házasságuk négy évében, amikor a természetes foganással próbálkoztak, és a meddőség elleni kezelések öt évében hitte-e, hogy Zoéból jó anya lesz?

– Természetesen.

– Ma mi teszi kevésbé alkalmassá a gyereknevelésre?

– Olyan stílusban él, amit helytelennek tartok – mondom.

– Kétségtelenül eltér az önétől – igazít ki az ügyvédnő. – A leszbikusság az egyetlen kifogása az ellen, hogy Zoe szülő legyen?

– Azért az nem apróság. Isten megmondja a Bibliában, hogy…

– Mr. Baxter, igennel vagy nemmel válaszoljon a kérdésemre. Ez az egyetlen érve az ellen, hogy Zoe jó anya lehet?

– Igen – mondom halkan.

– Igaz-e, Mr. Baxter, hogy önnek még mindig van spermája, amelynek segítségével új embriók hozhatók létre?

– Nem tudom. Sterilitási problémáim vannak – vagyis semmiképp sem könnyű.

– Mégsem akarja ezeket az embriókat. El akarja ajándékozni őket.

– Én a lehető legjobb életet akarom ezeknek a gyermekeknek – mondom. – És én tudom, mit jelent az, ha az embernek van anyja és apja.

– Önt anya és apa nevelte, ugye, Mr. Baxter?

– Igen.

– Mégis elvált, sikertelen alkoholista lett magából, aki a bátyja vendégszobájában lakik.

Akaratom ellenére félig fölemelkedem a tanúk székéből.

– Tiltakozom! – mondja Wade. – Elfogultsági panasszal élek!

– Visszavonom. Ha a bíróság a bátyjának és a sógornőjének adja az embriókat, hol lesz a maga helye? – kérdezi Angela Moretti.

– Én… én a nagybácsi leszek.

– Aha. Hogy lesz nagybácsi, ha egyszer ön a vér szerinti apa?

– Ez olyan, mint az örökbefogadás – mondom zavartan. – Illetve ez örökbefogadás. Reid lesz az apa, én a nagybácsi.

– Tehát a gyerekek születésétől kezdve lemond szülői felügyeleti jogairól?

Ben Benjamin, aki az asztalunknál ül, azt mondta, bármit is írok alá, a felnőtt gyerekek bármikor megkereshetnek. Értetlenül nézek rá.

– Nem maga szólt, hogy ezt nem tehetem?

– Azt akarja, hogy ezek az embriók egy hagyományos keresztény családhoz kerüljenek? – kérdezi az ügyvédnő.

– Igen.

– Ám helyette azt javasolja, hogy a bíróság adja őket a vér szerinti apának, akit nagybátyának hívnak, és a gyereket fölnevelő szülők házának az alagsorában lakik.

Mr. Baxter, maga szerint úgy hangzik ez, mint a hagyományos keresztény családmodell?

– Nem! Mármint igen…

– Melyik a kettő közül?

Angela Moretti szavai olyanok, akár a puskagolyók. Nem bánnám, ha lassabban beszélne. Nem bánnám, ha időt adna a gondolkodásra.

– A… a család…

– Jól tudom, hogy amikor létrehozták Zoéval ezeket az embriókat, ön azt tervezte, hogy a feleségével együtt neveli fel őket?

– Igen.

– Ám Zoe ma is készen áll és képes arra, hogy magához vegye, és a gyermekeiként nevelje föl ezeket az embriókat. Ön viszont kilépett.

– Én nem léptem ki…

– Ő kérelmezte a házasság felbontását, vagy maga?

– Én kérelmeztem. De én a házasságomat hagytam ott, nem a gyerekeimet…

– Nem, *azokat* most ajándékozza el – mondja Angela. – Azt is esküvel vallotta, hogy a válásuktól a Zoe látogatásáig eltelt időben nem is gondolt az embriókra.

– Nem így értettem…

– De ezt mondta. Mi mást mondott még, amit nem úgy értett, Mr. Baxter? – Egy lépést tesz felém. – Hogy nyugodt lelkiismerettel a bátyjának ajándékozza az embriókat, és nem szól bele a nevelésükbe? Hogy

tökéletesen megváltozott? Hogy nem azért indította ezt a pert, mert bosszút akar állni a volt feleségén, mert különben nem érezné magát eléggé férfinak?

– Tiltakozom! – mennydörög Wade. Addigra én is állok, vörös arccal, reszketve. Száz dühös válasz akad meg a fogam mögött.

– Ennyi elég is lesz, Mr. Baxter – mosolyog Angela Moretti. – Bőven elég.

Wade szünetet kér, hogy összeszedhessem magam. Míg távozom a tárgyalóteremből, a Westboro gyülekezet tagjai megtapsolnak. Némileg piszkosnak érzem magamat ettől. Egy dolog szívből szeretni Jézust – és más dolog a zsinagógák előtt tüntetni, mert azt hisszük, hogy a zsidók ölték meg a mi Megváltónkat.

– Nem lehetne megszabadulni tőlük? – mormolom Wade-nek.

– Kizárt – mormolja vissza. – Fantasztikus a sajtójuk. Túl van a legnehezebb részén, Max. De komolyan, tudja, miért hergelte fel az ügyvédnő? Mert nem talál fogást magán. Az állam törvényei szerint sem, de Isten törvénye szerint meg végképp nem.

Bevezet egy apró szobába, ahol van egy asztal, két szék, egy kávéfőző és egy mikrosütő. Wade odamegy a mikrosütőhöz, és lehajol, hogy az arca egy szintben legyen a fényes fekete ajtóval. Mosolyog, aztán a

hüvelykujjával kipiszkál valamit két foga közül, utána megint vigyorog.

– Ha azt hiszi, hogy ez a keresztkérdezés kíméletlen volt, akkor csak dőljön hátra, és élvezze, amit én terveltem ki Zoénak!

Nem tudom, hogy ettől miért érzem még rosszabbul magam.

– Megtenne nekem egy szívességet? – kérdezem. – Ide tudná hívni Clive tiszteletest?

Wade habozik.

– Amennyiben úgy beszél vele, mint lelki vezetőjével, és nem mint egy elkülönített tanúval…

Bólintok. Most arra vágyom a legkevésbé, hogy újrakérőzzük ezt az utolsó órát a bíró előtt.

Wade kimegy, magával viszi az összes levegőt. Lesüllyedek egy műanyag székre, és a térdemre hajtom a fejemet. Biztosra veszem, hogy el fogok ájulni. Pár perccel később ismét nyílik az ajtó, és meglátom Clive tiszteletes fehér lenvászon öltönyét.

– Imádkozzunk – mondja, és lehajtja a fejét.

Szavai végigfutnak rajtam, lecsiszolják az érdes foltokat. Az ima olyan, akár a víz. Elképzelhetetlen, hogy ereje lenne bármilyen jótéteményhez, pedig ha időt adunk neki, megváltoztathatja a földet.

– Max, úgy látom, vívódik – mondja a tiszteletes.

– Én csak… – Elfordítom a tekintetemet. – Nem tudom. Talán oda kellene adnom őket Zoénak.

– Mióta kétkedik önmagában? – kérdezi Clive tiszteletes.

– Attól, amit az ügyvédje mondott. Hogy igazából az apa vagyok, de olyannak kell lennem, mint egy nagybácsinak. Már én is össze vagyok zavarodva. Akkor hogy fogja ezt feldolgozni egy gyerek?

Clive tiszteletes összekulcsolja a két kezét, és bólogat.

– Hát nézze, történetesen eszembe jut egy helyzet, ami nagyon emlékeztet erre. Nem is értem, hogy nem gondoltam rá előbb!

– Tényleg?

– Igen. Volt egyszer egy apa, akinek a gyermekét mások nevelték. Ez az ember maga választotta ki a nevelőszülőket – ugyanúgy, ahogy most maga teszi –, mert az apa azt akarta tenni, ami a legjobb a gyermekének. Mégis maradt beleszólása a gyermek nevelésébe.

– Ismerte őket?

– Nagyon jól – mosolyog Clive tiszteletes. – Akárcsak maga. Isten odaadta Jézust Máriának, hogy hordja ki, és Józsefnek, hogy nevelje föl. Tudta, hogy ezt kell tennie. Jézus pedig – nos, ő képes volt feldolgozni a helyzetet.

De én nem vagyok Isten. Én csak ember vagyok, aki ismételten lebőgött, és nagyon nem szeretne még többször hibázni.

– Minden helyre fog rázódni, Max! – ígéri Clive tiszteletes.

Azt teszem, amit mindig teszek, ha a tiszteletes közelében vagyok: hiszek neki.

Bevallom, amikor Reid megjelenik a tárgyalóteremben, kezdenek múlni a kételyeim. Az egyik elegáns, Savile Row-i öltönyét viseli, kézzel készített olasz cipővel. Fekete haját kifogástalan fazonra nyíratta, és történetesen tudom, hogy ma reggel borbélyhoz ment borotválkozni. Az a fajta ember, aki azonnal magára vonja a figyelmet, ha belép egy szobába, és nemcsak azzal, hogy mennyire jóképű, hanem azzal is, hogy milyen magabiztos. Amikor odamegy mellettem a tanúk padjához, borotválkozás utáni arcszeszt érzek, és még valamit. Nem kölnit – Reid nem használ pacsulit. A pénz szagát.

– Legyen szíves megmondani a nevét – kezdi Wade.

– Reid Baxter.

– Hol lakik, Mr. Baxter?

– Newport. Ocean Drive, száznegyvenes szám.

– Milyen kapcsolatban áll a felperessel, Mr. Baxter?

Reid mosolyog.

– A bátyja vagyok.

– Ön nős, Mr. Baxter?

– Tizenegy éve élek házasságban bájos hitvesemmel, Liddyvel.

– Gyermekeik vannak? – kérdezi Wade.

– Isten nem áldott meg minket gyermekekkel – mondja Reid. – Hadd tegyem hozzá, hogy nem azért, mert nem próbálkoztunk.

– Mondjon néhány szót az otthonáról – kéri Wade.

– Négyszázhúsz négyzetméter alapterületű ház az óceán partján. Négy szoba, három és fél fürdőszoba. Van kosárlabdagyűrű, és egy hatalmas udvar. Már csak a gyerekek hiányoznak.

– Ön mivel foglalkozik?

– Portfolió-menedzser vagyok a Monroe, Flatt & Cohennél – válaszolja Reid. – Tizenhét éve dolgozom náluk, vezető partnerré léptettek elő. Kezelem, befektetem, és újra befektetem a mások pénzét, úgy, hogy megőrizzem és növeljem annak értékét.

– Mekkora az ön vagyona, Mr. Baxter?

Reid szerényen lesüti a szemét.

– Valamivel több, mint négymillió dollár.

Mi a szent szar!

Tudtam, hogy a bátyám jól el van eresztve, de hogy négymillió dollár?

Én a legjobb esetben résztulajdont tudnék ajánlani a kölyöknek egy ócska kertészeti vállalkozásban, meg a tudásomat, hogy miként lehet rózsát nevelni kedvezőtlen éghajlaton. Nem éppen egy alapítványi vagyon.

– A felesége, Liddy is dolgozik? – kérdezi Wade.

– Önkéntes munkát végez több szervezetnél. Gyülekezetünk vasárnapi iskolájának koordinátora; felszolgáló egy helyi hajléktalanmenhely konyháján; tagja a Newporti Kórházi Nőszövetségnek, a Természetvédő Szövetség vezetőségének. De mindig azt terveztük, hogy

főállású édesanya lesz, mert ő szeretné nevelni a gyermekeinket.

– Vallásos embernek tartja magát? – kérdezi Wade.

– Annak tartom magam – válaszolja Reid.

– Melyik templomba jár, Mr. Baxter?

– Az Örök Dicsőség Templomába. Tizenöt éve vagyok tagja a gyülekezetnek.

– Visel valamilyen egyházi hivatalt?

– Én vagyok a kincstárnok – feleli Reid.

– Ön és a felesége rendszeresen járnak templomba?

Reid bólint.

– Minden vasárnap.

– Evangéliumi kereszténynek tartja magát?

– Ha úgy érti, hogy elfogadtam-e Jézust személyes megváltómnak, akkor igen – mondja Reid.

– Szeretném, ha beszélne nekünk a felperesről, Max Baxterről. – Wade felém int. – Hogyan jellemezné a kapcsolatukat?

Reid egy pillanatig töpreng.

– Áldottnak – mondja. – Olyan csodálatos, hogy az öcsém visszatért az életbe, ráadásul egy olyan úton, amely jót tesz neki.

Az egyik első emlékemben hároméves vagyok, és szeretnék bekerülni Reid titkos klubjába. A színhelye Reid lombkuckója, egy különleges rejtekhely, ahova elbújhat az iskolai barátaival. Túl kicsi voltam, hogy felmásszak oda, legalábbis ezt mondogatták a szüleim és

Reid, aki nem szerette volna, ha egy nyűgös öcsike lóg rajta. Éjszaka arról álmodoztam, hogy milyen lehet belülről a lombkuckó. Pszichedelikus falakat képzeltem el, töméntelen cukorkát, MAD magazinokat. Egy napon, amikor Reid még iskolában volt, felkapaszkodtam a lombkuckóba, pedig tudtam, hogy bajba kerülök miatta. Meglepetésemre csak gyalult deszkát találtam, és itt-ott Reidnek és a cimboráinak a ceruzarajzait. A padlón volt egy újság és néhány kilőtt töltény egy játékpisztolyból.

Azt gondoltam, hogy ez a legvarázslatosabb hely, amelyet valaha láttam, de hát úgyszólván mindenki ezt gondolja a tiltott dolgokról. Úgyhogy elbújtam itt, pedig hallottam, hogy anya többször is hív. Mikor Reid megjött az iskolából, szokása szerint rögtön felkapaszkodott a létrán a lombkuckóba.

Te meg kit keresel itt?, kérdezte épp akkor, amikor anya ismét engem hívott. A következő percben anya be is dugta a fejét a kis csapóajtón.

Hogy került ide Max?, kiáltotta. *Nem is elég nagy, hogy felmásszon a fára…*

Minden oké, mondta Reid. *Én segítettem neki.*

Nem tudtam, miért hazudik miattam. Amikor haragudnia kellene rám, amiért itt vagyok a lombkuckójában.

Anyám elhitte, de később visszajött és lesegített, azt mondta, hogy nagyon nem szeretne a balesetire menni.

Reid csak annyit súgott nekem: *Ha klubtag akarsz lenni, be kell tartanod a szabályokat.*

Én csinálom a szabályokat, mondta.

Azt hiszem, egész életemben nem volt más vágyam, csak az, hogy én is tag lehessek abban a klubban, amelyhez a bátyám tartozik.

Annikor ismét összpontosítom a figyelmemet, Wade még mindig Reidet kérdezgeti.

– Mióta ismeri Zoe Baxtert?

– Az esküvőmön énekelt. Akkor találkoztunk először, és attól kezdve járt az öcsémmel.

– Hogy jöttek ki egymással? – kérdezi Wade.

Reid pironkodva mosolyog.

– Maradjunk annyiban, hogy különbözött az életfelfogásunk.

– Gyakran találkozott Zoéval, amíg ő az öccse felesége volt? – folytatja Wade.

– Évente legfeljebb kétszer.

– Volt tudomása a meddőségi problémáikról?

– Igen – mondja Reid. – Az öcsém egyszer még segítséget is kért tőlem.

Az érverésem felgyorsul. Nem voltam jelen Wade és Reid megbeszélésein, amikor az ügyvéd kioktatta, mit feleljen a kérdésekre. Ha ott lettem volna, tudtam volna, mi következik.

– Együtt ebédeltünk – magyarázza Reid. – Tudtam, hogy ő és Zoe próbálkoztak már néhányszor az in vitro

eljárással, és Max elmondta, hogy nemcsak iszonyú érzelmi terhet jelent… de irdatlan anyagi kiadásokat is. – Rám tekint. – Max megígérte Zoénak, hogy mindenképpen szerez pénzt az ötödik in vitro ciklusra, de nem tudta, honnan. A házra nem vehetett föl jelzálogot, mert bérelte. Már eladta néhány munkaeszközét is. Tízezer dollárt kellett volna befizetnie a klinikának, és nem tudott máshoz fordulni.

Nem nézek Zoéra, de érzem, ahogy perzseli az arcomat a tekintete. Sose szóltam neki erről az ebédről. Sose mondtam neki semmit, csak annyit, hogy kitalálok valamit, kerül, amibe kerül.

– Én ön mit tett, Mr. Baxter?

– Amit minden testvér megtett volna – feleli Reid. – Kitöltöttem neki egy csekket.

Angela Moretti kéri, hogy rendeljenek el szünetet. Gondolom, főleg azért, mert fél, hogy Zoe mindjárt nekem esik, és kikaparja a szememet.

Nem mintha szándékosan hazudtam volna neki, vagy titkoltam volna el a tényt, hogy Reidtől kaptuk a pénzt az utolsó friss ciklusra a klinikán. Csak hát nyakig ültünk az adósságokban, nem bírtam újabb tízezret összeszedni a hitelkártyáról, se más módon felhajtani a költséget. De azt se bírtam elviselni, hogy közölnöm kelljen Zoéval, kifogytunk a pénzből. Mekkora lúzernak tűntem volna!

Én csak azt szerettem volna, hogy boldog legyen. Nem akartam, hogy azon rágódjon, mennyivel tartozunk.

Nem mintha Reid egyszer is visszakérte volna a pénzt. Azt hiszem, mindketten tudtuk, hogy ez nem kölcsön, hanem inkább ajándék. Azt mondta, miközben odafirkantotta a nevét a csekk aljára: *Tudom, Max, hogy fordított helyzetben te is megtennél mindent, amivel segíthetsz rajtam.*

Mikor Zoe visszatér a tárgyalóterembe, kerüli a tekintetemet. Mereven bámul egy pontra a bírótól jobbra, ahol az ügyvédje most teszi föl a keresztkérdéseket Reidnek.

– Ön tehát vásárol egy csecsemőt – kezdi Angela Moretti.

– Nem. Az a pénz ajándék volt.

– De adott az öccsének tízezer dollárt. Ebből hozták létre azokat az embriókat, amelyeknek a felügyeletéért ez a per folyik, jól tudom?

– Igen.

– Én önnek azért van joga ezekhez az embriókhoz, mert megvásárolta őket, nem? – szorongatja Angela.

– Erkölcsi felelősséggel tartozom ezeknek a gyermekeknek a megfelelő neveltetéséért – mondja Reid.

– Nem ezt kérdeztem. Ön azt hiszi, hogy joga van ezekhez az embriókhoz, mert megvásárolta őket. Nem így van, Mr. Baxter?

Amióta szóba került, hogy Reidé és Liddyé legyenek a babák, a bátyám egyszer sem említette azt a csekket. Sose szólt egy szót sem, ami miatt azt kellett volna éreznem, hogy adósa vagyok.

Reid lesüti a szemét, és alaposan megfontolja a szavait, mielőtt kimondja őket.

– Ha én nem vagyok – szólal meg végül –, ezek a gyermekek még csak nem is léteznének.

Amikor a bíró közli, hogy neki elege volt mára, felugrok, és kirohanok a tárgyalóteremből, még mielőtt Wade megállíthatna. Át kell furakodnom egy westborós csoport mellett, akik azt kiáltják, hogy velem vannak.

Mikor lett ebből háború?

Amikor kiérek a bíróságról, riporterek falába ütközöm. Mikor hallom magam mögött Wade hangját, kis híján összecsuklok a megkönnyebbüléstől. – Ügyfelem nem kíván nyilatkozni – mondja. A vállamra teszi a kezét, és terelni kezd a sétányon a parkoló felé. – Ezt meg ne csinálja velem még egyszer! – sziszegi a fülembe. – Sehova sem megy, amíg én nem mondom, hogy mehet! Nem hagyom, Max, hogy ezt elkúrja!

Megállok, kihúzom magam, és megbököm az ujjammal a bájgúnáros ingét.

– *Maga* dolgozik *nekem!*

De ez sem igaz száz százalékig, mert Wade-et is Reid fizeti.

Ettől kedvem támad belevágni valamibe az öklömmel. Wade arca kísértő célpont, de inkább a tenyeremmel lököm meg úgy, hogy vissza is tántorodik. Indulok a kisteherautómhoz, vissza se nézek.

Azt hiszem, már akkor tudom, hová megyek, még mielőtt odaérnék. Van egy zátonyos hely Newportban a Ruggles Avenue közelében, ahol, ha erős a hullámzás, olyan csodálatos hullámtaréjok vannak, amilyeneket máshol nem is lát az ember.

Arra is jó az a hely, hogy az ember totál összeveresse magát.

A deszkám ott van a teherautó hátuljában. Alsóra vetkőzöm, és felhúzom a neoprén ruhát, amelyet mindig a hátsó ülésen tartok szükség esetére. Keresztülóvakodok a sziklák között, ki a tengerre, vigyázva, nehogy víz alá nyomjon a hullámverés.

Nincsenek mazsolák a vízben. Csak én vagyok, és a leggyönyörűbb sarlók, amelyeket valaha láttam.

A szárazföldi gondjaim itt, az óceánon valahogy másnak tűnnek. Talán azért, mert annyival kisebb vagyok annál, ami körülvesz. Talán mert tudom, hogy ha buktázok, akkor is a partig padlizhatok, és újrakezdhetem.

Aki nem szörfözött, nem értheti meg ennek a sportnak a vonzását. Mondjon vagy csináljon Clive tiszteletes, amit akar, én itt érzem magamat a legközelebb Istenhez. Ez a tökéletes derű és az eszelős ujjongás legfurább keveréke. Itt vagyunk, közvetlenül a becsapódási zónán túl, várjuk,

hogy elinduljon egy hullám. Pumpálunk a karunkkal, padlizunk, mint állat, amíg a tajték szárnnyá nem változik alattunk, és át nem veszi az irányítást a hullám. Akkor repülünk. Repülünk, és amikor már azt hisszük, hogy a szívünk kirobban a bőrünk alól, abban a pillanatban véget ér.

A deszkám emelkedik. Hátrafordulok, és látom, ahogy csavarodik a bukóhullám. Fölegyenesedem, rámegyek a szélére, ahol még töretlen, onnan becsusszanok a hordóba. A hullám bezárul, zuhanok, bukdácsolok, eltűnök a vízben, és nem tudom, merre van a fölfelé.

Kirobbanok a vízből. A tüdőm ég, a hajam csapzott, a fülem lüktet a hidegtől. Ez az, gondolom. Ebben vagyok én jó.

Szántszándékkal kint maradok napnyugta után. Pokrócba burkolózom, leülök a sziklák szélén, és nézem a holdat, ahogy sorra meglovagolja a hullámokat. A fejemben dübörög a vér, a vállam hasogat egy csúnya zuhanástól, és megittam kábé egy gallon sós vizet. Még csak el se kezdem leírni, milyen szomjas vagyok, mennyire képes lennék ölni egy sörért. De azt is tudom, hogyha most beszállnék a kocsiba, az utam egyenesen egy kocsmába vezetne, úgyhogy inkább kivárom, amíg bezárnak a helyek, és csak azután engedem meg magamnak, hogy elinduljak hazafelé.

Reid házában sötét van, ami érthető, hiszen hajnali háromra jár, mire bekanyarodok a felhajtóra. Elfordítom a

kulcsot a zárban, és a tornácon hagyom a cipőmet, nehogy felverjek valakit, amíg belopakodom.

Kiosonok a konyhába egy pohár vízért, és akkor látom, hogy Liddy ül a konyhaasztalnál, akár egy kísértet. Fehér hálóinge úgy örvénylik a bokája körül, mint a tenger tajtékja, amikor feláll és szembefordul velem.

– Hála Istennek! – mondja. – Hol jártál?

– Szörfözni voltam. Ki kellett szellőztetnem a fejemet.

– Próbáltalak felhívni. Aggódtam.

Láttam az üzeneteit a telefonomon. Töröltem mindet, meg se hallgattam őket. Úgy éreztem, így helyes, bár meg nem tudnám magyarázni, miért.

– Nem ittam, ha erre célzol – mondom.

– Nem erre, csak… Telefonálni akartam a kórházba, de Reid azt mondta, nagy fiú vagy már, tudsz vigyázni magadra.

Látom az asztalon a nyitott telefonkönyvet, és belém hasít a lelkifurdalás.

– Sajnálom, hogy miattam maradtál fent. Nehéz napod lesz holnap.

– Úgyse bírok aludni. Reid altatót vett be, és horkol, mint egy ló.

Liddy a padlóra ül, a falnak támasztja a hátát. Amikor megütögeti maga mellett a padlót, én is leülök. Egy percig hallgatunk, figyeljük a ház neszezését.

– Emlékszel az *Időgépre*?

– Persze. – Pár éve láttuk együtt, különlegesen gagyi film volt egy időutazóról, aki eltéved a térben, és valamikor 800 000 évvel később köt ki a jövőben.

– Akarnád látni a jövőt, akkor is, ha tudnád, hogy nem változtathatsz rajta? – kérdezi Liddy.

Fontolóra veszem a kérdést.

– Nem tudom. Azt hiszem, túlságosan fájna.

Amikor a vállamra hajtja a fejét, esküszöm, eláll a lélegzetem.

– Kislány koromban sok lapozgatós könyvet olvastam. Minden fejezet végén választani kellett a felkínált lehetőségek közül, és aszerint változott a történet végkimenetele.

Érzem a szappanja szagát – mangó és menta – és a samponját, amelyet néha kilopok a fürdőszobájából, és hajat mosok vele.

– Mindig megnéztem a könyv végét, elolvastam az összes befejezést, és azt választottam, ami a legjobban tetszett… aztán megpróbáltam követni visszafelé. – Halkan nevet. – Sose jött be. Sose alakultak a dolgok úgy, ahogy szerettem volna.

Amikor először látott havat, akkor, amikor én is ott voltam vele, kinyújtotta a kezét, hogy felfogjon a tenyerében egy hópelyhet. *Nézd a mintáját!,* mondta, és mutatta a tenyerét, hogy lássam. De addigra már eltűnt a hópehely.

– Reid elmesélte, hogy mit mondott ma a bíróságon.

A padlót nézem. Nem tudom, mit kellene válaszolnom.

– Tudom, hogy Reid időnként… szóval, erőszakos tud lenni. Tudom, hogy úgy viselkedik, mintha az övé lenne az egész világ. Jobban ismerem mindenkinél, kivéve talán téged. Azt is tudom, hogy magad sem érted, miért mentél bele ebbe. – Liddy feltérdel, és közelebb hajol, a haja előrehull. Ráteszi a tenyerét az arcomra, azután lassan megcsókol. – Miattam – suttogja.

Várom, hogy fölébredjek ebből a démoni, csodálatos álomból, bizonyosra veszem, hogy bármelyik percben megláthatom a fölém hajló orvost, aki azt mondja, hogy az utolsó esés a deszkáról sajnos súlyos agyrázkódással végződött. Megragadom Liddy csuklóját, mielőtt levehetné a kezét az arcomról. A bőre meleg, bársonyos.

Visszacsókolom, igen, vissza. Uramisten. A két tenyerem közé fogom az arcát, és próbálok rázúdítani mindent, amit sosem volt szabad elmondanom. Várom, hogy elhúzódjon, hogy pofon üssön, de ebben az alternatív világban jut elég hely kettőnknek. Megragadom a hálóinge szélét, és lassan feljebb húzom, hogy átkulcsolhasson a lábával; ledobom az ingemet, hogy lecsókolhassa a sót a lapockacsontomról. Lefektetem a földre és szeretem.

Utána, amikor ránk telepedik a valóság, és érzem a csípőm alatt a kemény csempét, és magamon Liddy súlyát, totál pánikba esem.

Egész életemben arról álmodtam, hogy olyan leszek, mint a bátyám, és most az *vagyok.*

Akárcsak Reid, én is olyasmit akarok, ami nem az enyém.

Mikor felébredek egy szál boxernadrágban a konyha padlóján, Reid áll fölöttem.

– No nézd, mit hozott be a macska! Mondtam én Liddynek, hogy kilenc életed van. – Ő már kifogástalanul elegáns, és egy bögre kávé van a kezében. – Indíts zuhanyozni, különben elkésel a bíróságról.

– Hol van Liddy?

– Hálni jár belé a lélek – mondja Reid. – Belázasodott. Itthon akart maradni, de mondtam neki, hogy ő a következő tanú.

Felkapom a ruháimat, és rohanok az emeletre. Készülődnöm kellene, ahogy Reid mondta, de helyette bekopogtatok Liddy és Reid hálószobájának csukott ajtaján.

– Liddy! – súgom. – Liddy, jól vagy?

Az ajtó résnyire nyílik. Liddy fürdőköpenyt visel, amelyet szorosan összefog maga előtt, mintha már nem láttam volna egyébként is mindent, ami alatta van. Az arca tűzpiros.

– Nem beszélhetek veled.

Beékelem a lábamat a résbe, hogy ne csukhassa be az ajtót.

– Nem kell így lennie. Te az éjszaka…

– Vétkeztem – vág a szavamba, és könnyek szöknek a szemébe. – Az éjszaka férjes asszony voltam. Most is az vagyok, Max. És kisbabát akarok.

– Majd megoldjuk. Azt mondhatjuk a bíróságnak…

– Mit mondhatunk a bíróságnak? Hogy a baba ahhoz a családhoz kerüljön, ahol a feleség megcsalja a férjét? A feleséghez, aki a férje testvérét szereti? Max, senki se így határozza meg a hagyományos családot!

De én alig hallom az utolsó mondatot.

– Szeretsz engem?

Lehorgasztja a fejét.

– A férfi, akibe szerelmes lettem, hajlandó volt átadni nekem a legfontosabbat – a *gyermekét* –, hogy vigyázzak rá. A férfi, akibe szerelmes lettem, úgy szereti Istent, akárcsak én. A férfi, akibe szerelmes lettem, sose bántaná a testvérét. A tegnapi éjszaka nem történt meg, Max. Mert ha igen, akkor te már nem az a férfi vagy.

Becsukja az ajtót, de én nem bírok mozdulni. Reid lépései visszhangzanak a folyosón. Amikor meglát a hálószobájuk előtt, a homlokát ráncolja, és az órájára néz.

– Te még nem vagy készen?

Nyelek egyet.

– Nem – mondom. – Még nem.

Liddy egyfolytában reszket a tanúk padjában. Ráül a kezére, de még így is látom a testén végigfutó borzongásokat.

– Mindig anya akartam lenni – mondja. – A középiskolában én és a barátnőim neveket találtunk ki a leendő kisbabáinknak. Mindent elterveztem, még mielőtt férjhez mentem volna.

Amikor azt mondja, férjhez, elcsuklik a hangja.

– Tökéletes életem van. Reidnek és nekem van egy gyönyörű házunk, és ő, mint portfolió-menedzser nagyon jól keres. És a Biblia szerint a házasság célja a gyermek.

– Ön és a férje akartak gyereket a házasságuk során?

– Igen. Éveken át próbálkoztunk. – Lesüti a szemét. – Már éppen a Hópehely Örökbefogadáshoz akartunk fordulni. De akkor jött Max… jött Max egy új elképzeléssel.

– Jó kapcsolatban van a sógorával?

Liddy arcából eltűnik minden szín.

– Igen.

– Hogyan reagált, amikor a sógora felajánlotta, hogy önnek és a férjének ajándékozza a meg nem született gyermekeit?

– Azt gondoltam, hogy Isten meghallgatta imáimat.

– Kérdezte-e tőle, miért nem akarja ő maga felnevelni a gyermekeket? Hogy miért nem akarja felnevelni őket valamikor később?

– Reid kérdezte – válaszolja Liddy. – Max azt mondta, nem hiszi, hogy jó apa válna belőle. Túl sokszor hibázott már. Azt akarta, hogy a gyerekei egy olyan anyával és apával nőjenek fel, akik… akik szeretik egymást.

– Mennyi tapasztalatot szerzett gyerekekkel?

Liddy először ragyog fel azóta, hogy beült a tanúk padjába.

– Én vagyok gyülekezetünk vasárnapi iskolájának programigazgatója. Nyaranta én szervezem az ifjúsági bibliatábort. Szeretem a gyerekeket.

– Ha a bíróság önnek ítélné ezeket a meg nem született gyermekeket, hogyan nevelné fel őket? – kérdezi Wade.

– Jó keresztényeknek – válaszolja Liddy. – Arra nevelném őket, hogy helyesen cselekedjenek. – Ahogy ezt kimondja, összegyűrődik az arca.

– Elnézést – zokogja.

Zoe fészkelődik. Ma feketét visel, mintha gyászolna. Úgy mered Liddy-re, mintha maga az Antikrisztus jelent volna meg előtte.

Wade egy bíborvörös selyem zsebkendőt húz elő a zakója szivarzsebéből, és odaadja Liddynek, hogy megtörülhesse a szemét.

– A tanú az öné – fordul Zoe ügyvédjéhez.

Angela Moretti feláll, és megigazgatja a blézerét.

– Mi olyat adhat ön meg ezeknek az embrióknak, amire a vér szerinti anyjuk nem képes?

– Lehetőségeket – mondja Liddy. – Kiegyensúlyozott keresztény otthont.

– Tehát azt gondolja, hogy csak pénz kell a gyereknevelés hez?

– Természetesen nem. Szerető családban élnének.

– Mikor töltött utoljára együtt néhány órát Zoéval és Vanessával?

– Nem… én nem…

– Vagyis igazából nem tudja, mennyire szeretetteljes légkörben élnek?

– Azt tudom, hogy erkölcstelen – mondja Liddy.

– Zoe tehát a szexuális irányultsága miatt alkalmatlan anyának? Ezt eskü alatt vallja?

Liddy habozik.

– Nem ezt mondtam. Csak azt gondolom, hogy Reid és én… mi jobb lehetőséget jelentünk ezeknek a gyerekeknek.

– Milyen fogamzásgátlást alkalmaz? – kérdezi Angela.

Liddy elvörösödik.

– Semmilyet.

Felvillan előttem egy kép az éjszakából, amikor félrehajtott fejjel, megfeszülő nyakkal, homorítva feküdt alattam.

– Milyen gyakran élnek szexuális életet a férjével?

– Tiltakozom!

– Elutasítom – mondja a bíró. *Vén kéjenc!*

– Feleljen a kérdésre, Mrs. Baxter!

– Csütörtökönként – mondja Liddy.

Csütörtökönként? Hetente egyszer? Óraműpontossággal? Ha Liddy az én feleségem lenne, vele zuhanyoznék minden reggel. Elkapnám, mikor elmegy mellettem a vacsoraasztalnál, és az ölembe húznám…

– Azért időzítik a közösülést, hogy ön alkalmas legyen a foganásra?

– Igen…

– Volt terhes valaha?

– Igen… többször… de elvetéltem.

– Egyáltalán tudja, hogy *képes* lenne-e kihordani egy magzatot?

– Tudja ezt bárki? – kérdezi Liddy.

Okos lány!

– Tisztában van vele, hogyha meg is kapja ezeket az embriókat, és be is ültetik önnek, akkor is megtörténhet, hogy nem következik be élve szülés?

– Vagy akár hármas ikreim is születhetnek – mutat rá Liddy.

– Azt mondta, hogy a Biblia szerint a házasság célja a gyermek?

– Igen.

– De ha Isten azt akarta volna, hogy önnek gyermekei legyenek, nem kellett volna már megszületniük?

– Úgy… úgy gondolom, hogy más terve van velünk – mondja Liddy. Az ügyvédnő bólint.

– Természetesen. Isten azt akarja, hogy pótanya legyen, megfosztva egy vér szerinti anyát ugyanettől a jogtól.

– Tiltakozom! – mondja Wade.

– Akkor hadd fogalmazzam át – mondja Angela.

– Igaz az, hogy önnek a legnagyobb vágya világra hozni és felnevelni egy gyereket?

Liddy szeme, amely eddig elővigyázatos mozdulatlansággal szegeződött Angelára, elmozdul felém. Mintha üvegcseréppel telne meg a szájam.

– Igen – mondja Liddy.

– Egyetért azzal, hogy megsemmisítő élmény, kimondhatatlan fájdalom, ha nem lehet biológiai gyermekünk?

– Igen.

– Mégis erre a sorsra juttatná Zoe Baxtert azzal, hogy elveszi az embrióit?

Liddy Zoe felé fordul. A szeme tele van könnyekkel.

– Úgy nevelném föl ezeket a gyerekeket, mintha a sajátjaim lennének – suttogja.

Zoe pattan.

– De nem a tieid – feleli halkan, ám aztán fölerősödik a hangja. – *Az enyéim!*

A bíró lecsap a kalapácsával.

– Ms. Moretti, fékezze meg az ügyfelét!

– Hagyja békén! – kiáltom, és felállok. – Nem látja, mennyire ki van borulva?

Egy percre mintha megállna a föld. Zoe felém fordul, ajkán alig észrevehető mosollyal. Hálás, mert azt hiszi, hogy róla beszéltem.

Aztán rádöbben, hogy tévedett.

Tíz év házasság alatt megtanuljuk olvasni a kapcsolat morze-ábécéjét. A tekintetek találkozását egy vacsorán, hogy ideje volna hazamenni. A néma bocsánatkérést, amikor a társunk kezéért nyúlunk a takaró alatt. A szerelmi vallomással felérő mosolyt.

Zoe tudja. Abból, ahogy néz, láthatom, hogy tudja, mit tettem. Tudja, hogy elveszített engem, és hogy valószínűleg elveszíti az embriókat is egy olyan asszony miatt, akit gyűlöl.

Aztán ismét peregni kezd a kimerevített film. Zoe megrohanja a tanúk padját. Egy seriff elkapja és térdre kényszeríti. Valaki sikolt.

– *Csendet*! – mennydörög O'Neill bíró.

Liddy összeroppan. Hangosan sírni kezd. Wade megragadja a karomat.

– *Pofa be,* mielőtt mindent tönkretesz!

– Zoe – mondja Angela Moretti, és próbálja ellökdösni a seriffet az ügyfelétől –, le kell csillapodnia…

– Szünetet rendelek el! – üvölti a bíró, és leviharzik az emelvényről.

Wade megvárja, hogy Angela kivonszolja Zoét a tárgyalóteremből, hogy a közönség nagyobbik része kisorjázzon a folyosóra megtárgyalni, amit látott.

– Mi a fene volt ez? – kérdezi vádló hangon.

Nem tudom, mit mondjak neki. Én is alig értem.

– Csak úgy megtörtént – nyögöm ki.

– Hát, ha meg akarja nyerni ezt a pert, akkor vigyázzon, hogy meg ne történjen még egyszer! Ha a volt felesége úgy akar viselkedni, mint egy agyalágyult hülye, az a mi malmunkra hajtja a vizet! Maga szerint akad bíró, aki ezt végignézi, és utána azt gondolja, de jó anya lesz belőle? Ha megismétli, márpedig imádkozom, hogy ezt tegye, maga itt fog ülni karba tett kézzel, mint a megtestesült nyugalom! Nem áll föl, és nem védelmezi, az istenfáját!

Lehorgasztom a fejemet, hogy ne lássa az arcomon a megkönnyebbülést.

Fogalmam sincs, hogy Wade hol találta Genevieve Newkirköt. Okleveles klinikai pszichológus, az UCLA-n doktorált, több publikációja jelent meg a házasság, a szexualitás és a szülőség kérdéseiről. Szerepelt a helyi és az országos tévében és rádióban, az elektronikus és a nyomtatott sajtó egyaránt készített vele interjúkat. Hetvenöt peres ügyben adott tanácsot, több mint negyvenben tanúskodott. – Dr. Newkirk – kezdi Wade, miután behívta a pszichológust, mint szakértő tanút –, munkája során volt-e alkalma tanulmányozni, hogy genetikailag öröklődik-e a homoszexualitás?

– Volt. Őszintén szólva nem sok tanulmány készült róla, így könnyű áttekinteni a kutatást.

– Ismeri-e a Bailey/Pillard-féle tanulmányokat? – kérdezi Wade.

– Igen. – Dr. Newkirk a hallgatósághoz fordul. – 1991 és 1993 között J. M. Bailey és R. C. Pillard iker- és testvérpároknál vizsgálta a homoszexualitást. Megállapították, hogy egypetéjű ikreknél a homoszexuális férfiak ikertestvérei ötvenkét százalékban voltak homoszexuálisak, kétpetéjű ikreknél ez az arány huszonkét százalék, a homoszexuálisok örökbe fogadott fivéreinél pedig tizenegy százalék. A női ikerpároknál ez az arány egypetéjű ikreknél negyvennyolc százalék, kétpetéjű ikreknél tizenhat százalék, míg a leszbikusok örökbe fogadott lánytestvéreinél hat százalék.

– Mire utal ez?

– Nos, ez bonyolult kérdés. Egyesek szerint az adatok azt bizonyítják, hogy a melegségnek van biológiai komponense. Ám az együtt nevelkedő ikrek is alakító hatással vannak egymásra. Egy alapos tanulmányhoz a külön nevelt ikrek vizsgálatára lenne szükség, márpedig egymástól elválasztva nevelkedő egypetéjű ikrek esetében a korreláció nulla százalék; más szavakkal, ha az egyik iker homoszexuális, az nem jelenti azt, hogy a testvére is az lesz. Továbbá, ha a szexuális irányultság genetikai tényezőktől függ, mivel magyarázza, hogy az egypetéjű

férfi ikrek fennmaradó negyvennyolc százaléka, míg az egypetéjű nő ikrek ötvenkét százaléka *nem* meleg?

– Egy pillanat! – szól Wade. – Ön azt mondja, hogy egypetéjű, tehát pontosan egyforma génkészlettel rendelkező ikreknél az egyik testvér homoszexuális lesz, mire felnő, a másik pedig nem?

– Nagyjából a felükre igaz ez – helyesel Newkirk. – Ez azt valószínűsíti, hogy a homoszexualitás *nem* genetikailag determinált. Lehet genetikai *hajlam,* de ez a kettő korántsem azonos. Sokan genetikailag hajlamosak a depresszióra vagy a narkomániára, mégsem kerülnek felszínre ezek a hajlamok. Más szavakkal: a környezet, amelyben a gyermek nevelkedik, óriási mértékben befolyásolja, hogy homoszexuális lesz-e belőle.

– Köszönöm, doktornő! Mi a helyzet Simon LeVay kutatásával?

– Dr. LeVay a Salk Intézet neurológusa volt, aki úgy akarta megtalálni a homoszexualitás élettani alapjait, hogy negyvenegy ember agyát tanulmányozta. Közülük tizenkilencen voltak homoszexuális férfiak, tizenhatan heteroszexuális férfiak és hatan heteroszexuális nők. Megállapította, hogy a hipotalamuszban található egyik apró idegsejt-csoport vagy mag, a szexuális viselkedés vélhető irányítója, kisebb a homoszexuális férfiaknál, mint a heteroszexuális férfiaknál. Továbbá LeVay meghatározta, hogy ennek a területnek a mérete a homoszexuális férfiakban megközelíti a heteroszexuális

nő hipotalamuszában található nukleusz méretét, amelyről már korábban bebizonyították, hogy feleakkora, mint egy heteroszexuális férfié.

– És ez azt mutatja, hogy a homoszexualitásnak biológiai alapja van? – kérdezi Wade.

– Nem. Először is a hipotalamikus régióban jelentős méretkülönbségek mutatkoznak. Egyes homoszexuális férfiaknál a nukleusz ugyanakkora volt, mint egy heteroszexuális férfinál; egyes heteroszexuálisoknál ugyanolyan kicsi volt, mint egy homoszexuálisnál. A kontrollcsoport sem volt elég nagy, és a kísérletet nem ismételték meg. Végül tudnunk kellene, hogy az agy felépítése okozza-e a szexuális irányultságot, vagy a szexuális irányultság változtatja meg az agy felépítését. A National Institutes of Health egyik kutatása például kimutatta, hogy olyan embereknél, akik elvesztették a látásukat, és ezután sajátították el a Braille-ábécét, megnövekedett az olvasó ujjat vezénylő agytartomány.

– No, és Dean Hammer 1993-as tanulmánya? – kérdezi Wade. – Nem ő talált egy „meleg-gént?”

– Nem egészen – feleli dr. Newkirk. – Azt állapította meg, hogy meleg fivérek gyakrabban osztoznak az X-kromoszóma egyik – Xq28-as – szegmensében, mint a heteroszexuális fivérek. De hangsúlyozom, ezt a tanulmányt sem ismételték meg.

– Tehát ezeknek a nagybecsű tudósoknak egyike sem tudta meggyőzően bizonyítani, hogy az ember melegnek születik?

– Nem – mondja a pszichológus. – Ez nem olyan, mint például a bőrszín. Az ember, és most tekintsünk el Michael Jacksontól, semmivel sem változtathatja meg a bőre színét. Ám a szexuális irányultság nem kizárólag a természet műve. Bőven jut benne szerep a neveltetésnek is.

– Erről eszembe jut az ön legújabb cikke: „Túl a szereteten. Miért árt a gyerekeknek az azonos neműek házassága?” El tudná mondani, milyen megfontolásból írta?

– Számtalan bizonyíték támasztja alá, hogy a gyermek érdekeit az szolgálja a legjobban, ha két heteroszexuális szülő neveli – mondja dr. Newkirk. – A leszbikus partnerek valóban csodálatos anyák lehetnek, de egyszerűen nem lehetnek apák.

– Kifejtené ezt bővebben?

Dr. Newkirk bólint.

– Négy alapvető oka van annak, hogy miért elengedhetetlen a gyermek szempontjából az anyai és az apai szeretet. Először: a két szülő ragaszkodása a gyermekhez egyformán fontos, de nem azonos. Az anya korlátlan szeretete és az apa korlátozó szeretete kiegészíti egymást, és befolyásolja a gyermek fejlődését. Az a gyermek, aki a jellemfejlődés éveiben egyformán

kapcsolatban állt mindkét nemmel, később könnyebben lép interakcióba a környezetével. Másodszor, tény, hogy lélektani szempontból a gyermek fejlődése szakaszokra oszlik. Például, noha kezdetben a kisbabák a nemüktől függetlenül jobban kötődnek az anyához, egy idő után a fiúnak a nemi identitás kialakítása érdekében el kell szakadnia az anyától, és az apával kell azonosulnia, hogy megtanulja az agresszivitás levezetését, és az érzelmek fegyelmezését. De fontos az apához fűződő kapcsolat a felnövekvő ifjú hölgynek is, mert az apától mindig számíthat elismerésre. Apafigura nélkül valószínűbb, hogy a lány olyan utakon elégíti ki az igényét a férfiak figyelmére, ami káros szexuális kalandokba sodorja.

– És a harmadik ok? – biztatja Wade.

– Dokumentált tény, hogy az azonos nemű kapcsolatok szexuális zűrzavart és promiszkuitást idéztek elő a gyerekeknél, ugyanis azt az üzenetet közvetítik, hogy minden választás egyformán kívánatos, és nem számít, kivel házasodunk. Az azonos nemű kapcsolatokban nevelkedett fiatalok hajlamosak a meggondolatlan, túlfűtött szexuális tevékenységre.

– Úgy érti, hogy ők is hajlamosabbak homoszexuális kapcsolatot létesíteni?

– Pontosan. Gondoljon például az ókori Görögországra. Nagyon elterjedt a homoszexualitás, és nem a meleg-gén miatt, hanem mert a társadalom jóváhagyta. Az ilyesfajta

gyakorlat jóváhagyása a viselkedésmód elburjánzásához vezet.

– És mi az utolsó ok, amely miatt az azonos neműek házassága ártalmas a gyerekekre nézve?

– Kikövezi az utat a társadalmilag még kevésbé elfogadható kapcsolatokhoz. Például a poliamoriához. El tudja képzelni, miféle érzelmi útvesztőben bolyonghat az a gyermek, akinek egyetlen apja, de több anyukája van? Kihez kötődik az a gyermek? És ha ebből extrapolálunk, képzelje el, mi történik, ha ezek a házasságok széthullnak, majd újabb házasságokba egyesülnek – nos, akkor lehetnek olyan gyerekek, akiknek két apja és hat anyja van… – A fejét rázza. – Ez nem család, Mr. Preston. Ez kommuna.

– Hadd kérdezzek valamit, dr. Newkirk. Kifogásai abból fakadnak, hogy egy homoszexuális pár képtelen szeretetet adni egy gyermeknek?

– Szó sincs róla. Bizonyos, hogy a homoszexuális párok képesek ugyanolyan szeretetteljes környezetet létrehozni, mint a heteroszexuálisak. Ám a gyerekeknek nemcsak szeretetre van szükségük, hanem a komplementer élményre is, hogy egyszerre várhatnak útmutatást, tanítást, lelki fejlesztést egy olyan szülőtől, aki férfi, és egy olyantól, aki nő.

– Az ellentábor meg fogja kérdezni, hogy mi erre a bizonyítéka – mondja Wade.

Dr. Newkirk mosolyog.

– A szülőség intézményének ötezer-egynéhány éve, Mr. Preston. Ha arra használjuk a gyerekeket, hogy divatos társadalomelméleti eszméket kísérletezzünk ki rajtuk, az pusztító hatással lehet a következő nemzedékre. – Zoéra pillant. – Csakis részvétet érzek a homoszexuálisok iránt, akik családot akarnak. De nem engedhetem, hogy részvétem fontosabb legyen az ártatlan gyermekek szükségleteinél.

– Dr. Newkirk, ön mint szakértő a kutatásai alapján ki tudta-e alakítani véleményét arra nézvést, hogy melyik otthon lenne alkalmasabb ezeknek a meg nem született gyermekeknek az elhelyezésére?

– Igen. Meggyőződésem, hogy ezek a gyerekek sokkal megfelelőbb otthonra lelnének Reid és Liddy Baxternél.

– Köszönöm, tisztelt doktornő – mondja Wade, majd Angela Morettihez fordul. – A tanú az öné.

– Dr. Newkirk, tehát ön szerint nem genetikai eredetű a homoszexualitás? – kezdi Angela.

– Nincs bizonyíték, ami ezt alátámasztaná.

– Ha jól értettem, érvénytelennek nevezte a Bailey-Pillard-tanulmányt, mivel egypetéjű ikrek esetében nem minden, önmagát melegnek valló testvérnek volt meleg ikertestvére?

– Pontosan.

– Tudja-e, hogy bár az egypetéjű ikreknek nagyon sok közös tulajdonságuk van, léteznek biológiai faktorok,

amelyek még náluk is különböznek? Például az ujjlenyomat?

– Nos…

– Továbbá ön, dr. Newkirk, alaptalannak nevezte a LeVay-tanulmányt, mert nem erősítették meg egy hasonló kísérlettel.

– Így van – mondja a pszichológus.

– Ismeri-e a tanulmányt a házi juh hím egyedeinek azon nyolc százalékáról, amelyek csakis más kosokkal hajlandók párzani?

– Nem.

– Nos – mondja Angela Moretti –, a kutatók találtak ezeknek a kosoknak a hipotalamuszában egy nukleuszt, amely kisebb volt, mint a heteroszexuális kosokban. Az eredmények nagyon emlékeztettek Simon LeVay tanulmányára. Ön ugyancsak bírálta Dean Hammer tanulmányát, mert nem ismételték meg, így van?

– Igen.

– Ez azt jelenti, hogy bizonyos szempontból a kísérlet megismételhető?

– A jövőt természetesen nem jósolhatom meg.

– Ismeri-e azt a svéd tanulmányt, amely kimutatta, hogy a heteroszexuális férfiak és a meleg férfiak agya más-más módon reagál a férfi és a női feromonokra, ami vélhetőleg erős összetevője a homoszexualitásnak?

– Igen, de…

– Tudja-e, hogy bécsi tudósok felfedezték a gyümölcslegyekben a szexuális irányultság kapcsolóját? És hogy amikor manipulálták a kapcsolót, a nőstény gyümölcslegyek nem vettek tudomást a hímekről, hanem kizárólag nőstényekkel akartak párzani, utánozva a hím gyümölcs-legyek násztáncát?

– Erről nem tudtam – vallja be a pszichológus.

– És azt tudta-e, dr. Newkirk, hogy a National Institutes of Health két és fél millió dollárért rendelt meg egy kutatást, amelyben ezer meleg fiútestvér génállományát vizsgálták, a homoszexualitás genetikai tényezőinek jobb megismerése céljából? Ön is, én is tudjuk, hogy a kormány ritkán piszkolja be a kezét szexológiai kutatásokkal. Nem arra utal ez, hogy még a NIH-hez hasonlóan tekintélyes intézmény is elismeri a homoszexualitás biológiai alapját?

– Mindenkinek lehetnek elméletei, Ms. Moretti, ám a kutatás nem mindig támasztja alá őket.

– Akkor mit szól dr. William Reinerhez, az Oklahoma egyetem tanárához? – kérdezi Angela. – Tudja-e, hogy gyerekek százain tanulmányozta a veleszületett rendellenes nemi differenciálódást: mint például amikor egy kisfiú alulfejlett pénisszel, vagy pénisz nélkül születik? A rutineljárás ilyenkor a kasztrálás volt, illetve az, hogy lányként nevelték fel a gyermekeket. Tudja-e, doktornő, hogy felnőttkorukban egyikük sem vonzódott a férfiakhoz? Hogy ezeknek a születésükkor

megváltoztatott nemű kisbabáknak a többsége visszaváltott férfiba, mert a nőkhöz vonzódtak? Nem egyértelmű bizonyíték ez arra, hogy a nevelés *nem* írja fölül a természetet?

– Ms. Moretti, feltételezem, *maga* ismeri Darwin elméletét a természetes kiválasztódásról? – kérdezi a pszichológus.

– Természetesen.

– Akkor azt is tudja, hogy minden faj elsőrendű célja a legerősebb gének átörökítése a következő nemzedékekre. Mivel a homoszexuálisok utódszáma csak húsz százaléka a heteroszexuálisokénak, nem küszöbölte volna ki a természetes szelekció réges-régen azt a meleg-gént, amelyre ön céloz? – Mosolyog. – Nem játszhatja ki a biológiai kártyát, ha nem tudja igazolni.

Az ügyvédnő lepöcköli a megjegyzést.

– Én csak egy szerény jogász vagyok, dr. Newkirk, sose venném magamnak a bátorságot, hogy belekontárkodjak a tudományba vagy az áltudományba. Mármost, ha jól értettem, ön egyebek között azzal igazolja a heteroszexuális szülők nélkülözhetetlenségét, hogy problémát okozhat, ha nincs a gyereknek egyidejűleg anyja és apja.

– Igen.

– Tehát ha a heteroszexuális házaspár egyik tagja meghal, ön szorgalmazná, hogy vegyék el a gyereket az

életben maradt szülőtől, és helyezzék el egy másik heteroszexuális házaspárnál?

– Az nevetséges lenne. Minden gyermek *optimális* élethelyzete, hogy legyen egy anyja és egy apja, de ez nyilvánvalóan nem lehetséges mindig. Történnek tragédiák.

– Például, amikor megakadályozzák, hogy egy embrió a vér szerinti anyjához kerüljön?

– Tiltakozom!

A bíró a szemöldökét ráncolja.

– Helyt adok.

– Visszavonom – mondja Angela Moretti.

– Én szívesen válaszolok – mondja dr. Newkirk. – Felhívhatom Ms. Moretti figyelmét számos tanulmányra, amelyek azt bizonyítják, hogy az apa nélkül felnőtt fiúkból nagyobb valószínűséggel lesz börtönviselt bűnöző.

– Az ön állítása szerint az azonos nemű házasságok ajtót nyitnak a poligámiának. Amióta Massachusettsben engedélyezték a melegházasságot, kérelmezte valaki a poligámia törvénybe iktatását?

– Nem követem a törvényhozás munkáját abban az államban…

– Akkor hadd segítsek. A válasz nemleges – mondja Angela. – És senki sem kérelmezte azt sem, hogy egy szirti galambbal vagy egy kecskével köthessen házasságot. – Számolni kezd az ujjain. – Hadd foglaljam össze, amit öntől hallottam, dr. Newkirk. A homoszexuális szülők

mindenféle fejlődési katasztrófához vezethetnek az érintett gyermekeknél. A homoszexualitás nem születik az emberrel, hanem tanulják. Akinek homoszexuális szülei vannak, valószínűleg kísérletezni fog a homoszexuális párkapcsolattal. Akit heteroszexuális szülők neveltek, heteroszexuális lesz.

A pszichológus bólint.

– Ez körülbelül igaz.

– Akkor talán megmagyarázhatna nekem valamit – mondja Angela Moretti. – Miként lehet, hogy a legtöbb melegnek heteroszexuális szülei vannak? – Megfordul, és visszatér a helyére, miközben a pszichológus még mindig a választ keresi. – Nincs több kérdésem!

Angela Moretti *nagyon* nem akarja, hogy Clive tiszteletes tanúskodjék.

– Tisztelt bíró úr – mondja –, ha Mr. Lincoln Max Baxter karaktertanúja, akkor nem szükséges szakértővé minősíteni. Max Baxter tanulmányozása nem tudományos diszciplína.

– Clive tiszteletes vallási vezető és tudós – érvel Wade. – Beutazta az egész országot, hogy az Isten igéjét hirdesse.

– És azt tudja, hogy melyik az egyetlen hely, ahol nem prédikálhat? A bíróság! – feleli Angela.

– Én hallani akarom a mondanivalóját – közli O'Neill bíró.

– Na persze – motyogja Angela.

A bíró csúnyán néz rá.

– Pardon?

Angela fölnéz.

– Azt mondtam, hogy zsidó vagyok.

– Sose feltételeztem volna, miután a maga családi neve egyértelműen másra utal. Mindenesetre köszönöm az információt – teszi hozzá O'Neill.

– Ez egészen új megvilágításba helyezi néhány korábbi közlését. Dr. Preston, szólíthatja a tanút!

Amikor egy seriff bekíséri Clive tiszteletest, a közönség azonnal reagál. Az Örök Dicsőség gyülekezeti tagjai halleluját és ámént kiáltoznak, a westborós baptisták tapsolni kezdenek. Clive tiszteletes alázatosan lehajtott fejjel halad végig a padsorok között.

Azt kéri, hogy a saját Bibliájára eskessék meg.

– Legyen szíves megmondani a nevét – szól Wade.

– Clive Lincoln.

– Mi az ön foglalkozása?

– Isten Örök Dicsőség nevű evangéliumi felekezetének lelkipásztora vagyok.

– Tiszteletes úr, van önnek családja?

– Igen – feleli Clive tiszteletes. – Van egy csodálatos feleségem, és Isten úgy látta jónak, hogy megáldjon minket négy gyönyörű leánygyermekkel.

Hármat ismerek: fényesre csutakolt kiskamaszok, és vasárnaponként együtt énekelnek Clive tiszteletessel. A negyedik az utolsó sorban ül az istentiszteleteken, és egy

szót sem szól. Azt pusmogják róla, hogy nem fogadta el Jézust urának és megváltójának. Elképzelni sem tudom, milyen kínos lehet ez olyasvalakinek, mint Clive tiszteletes.

Hát gondolom, mindenkinek megvan a maga keresztje.

– Ismeri ennek az ügynek a felperesét?

– Ismerem. Max körülbelül hat hónapja csatlakozott a gyülekezetünkhöz.

– Ismeri Reid és Liddy Baxtert is? – kérdezi Wade.

– Reidet tizenöt éve ismerem. Zseniális üzletember, több mint egy évtizede intézi a gyülekezet pénzügyeit. Mi vagyunk talán az egyetlen nonprofit szervezet, amely még keresett is a válságon. – Clive tiszteletes az ég felé emeli a tekintetét. – Bár lehet, hogy csak van Valakink, aki vigyáz ránk a tőzsdén.

– Mióta lelkipásztora ön a gyülekezetnek?

– Huszonegy dicsőséges éve.

– Nagytiszteletű úr, mit tanít az önök felekezete a homoszexualitásról?

– Tiltakozom! – mondja Angela Moretti. – Nem tudom, mennyiben járul hozzá ez a tanúskodás a felperes jellemének megismeréséhez!

– A tiltakozást elutasítom.

– Mi hiszünk az isteni Igében – mondja Clive tiszteletes. – Szó szerint vesszük a Bibliát, amelynek számos része leszögezi, hogy a házasság egy férfi és egy nő

egysége a fajfenntartás céljából, míg sok más rész nyíltan elítéli a homoszexualitást.

– Kifejtené ezt részletesebben?

– Tiltakozom! – Angela Moretti feláll. – A Bibliának nincs helye a bíróságon!

– Valóban? – kérdezi Wade, és rámutat az írnok asztalán a Bibliára, amelyre esküt kell tenni.

Angela Moretti rá se hederít.

– Tisztelt bíró úr, Mr. Lincoln bibliaértelmezése összeolvasztja a vallást és az igazságszolgáltatást, ami sérti jogrendszerünk alapelveit.

– Épp ellenkezőleg, tisztelt bíró úr, nagyon is használható a meg nem született gyermekek szempontjából, és annak az otthonnak a szempontjából, ahova kerülnek!

– Engedélyezem a tanúskodást – mondja O'Neill bíró.

A terem végében feláll egy ember, aki FORRÓ VIZET A HOMÁRRA feliratú pólót visel.

– Menjen a picsába, bíró!

O'Neill felpillant.

– Indítvány elutasítva – mondja szárazon. – Kérem, seriff, távolítsa el ezt az embert a tárgyalótermemből. – Clive tiszteleteshez fordul. – Mint mondtam, folytathatja, azzal a megkötéssel, hogy csak egyetlen bibliai verset választ bizonyítéknak. Ms. Morettinek egy dologban igaza van: ez tárgyalás, nem vasárnapi iskola.

Clive tiszteletes nyugodtan kinyitja a bibliáját, és felolvassa:

– *Férfiúval ne hálj úgy, amint asszonnyal hálnak: utálatosság az. És ha valaki férfival hál, úgy, amint asszonnyal hálnak: utálatosságot követnek el mindketten, halállal lakoljanak, vérök rajtuk.* Tudom, hogy ez két vers, de gyakorlatilag egyazon oldalon vannak.

– Ön és gyülekezete hogyan értelmeznék ezeket a verseket? – kérdezi Wade.

– Nem hiszem, hogy itt csak rólam és a gyülekezetemről lenne szó – mondja Clive tiszteletes. – Ez mindenkihez szól, aki olvassa. A homoszexualitás fajtalanság. Bűn.

– Ó, az istállóját! – mondja Angela Moretti. – Tiltakozom! Századszor.

– Mr. Preston, érdeme szerint fogom kezelni ezt a tanúvallomást – mondja O'Neill bíró.

Wade a tiszteleteshez fordul.

– Szeretném, ha áttérne a per tárgyát képező meg nem született gyermekekre – mondja. – Mikor szerzett tudomást a létezésükről?

– Max eljött hozzám tanácsot kérni. Nagyon felzaklatta egy beszélgetés a volt feleségével, aki, úgy tűnik, most bűnben él…

– Tiltakozom!

– Kérem törölni a jegyzőkönyvből – mondja a bíró.

– Max volt felesége meg akarta szerezni ezeknek a meg nem született gyermekeknek a felügyeletét, hogy azokat beültessék leszbikus szeretőjébe.

– Milyen tanácsot adott Maxnek? – kérdezi Wade.

– Megmondtam neki, hogy ezzel Isten akarhat az értésére adni valamit. Megbeszéltük, milyen családot szeretne felnövekvő gyermekeinek – ő azt mondta, hogy hagyományos, jó keresztény családot. Mikor megkérdeztem, ismer-e ilyet, azonnal a bátyját és a sógornőjét említette.

Liddy, gondolom, és szúrást érzek a szívemben.

Mi lenne, ha azt javasolnám, hogy neveljük együtt a babákat? Szólhatnánk Wade-nek, aki szólhatna a bírónak, és akkor én, a vér szerinti apa is bekerülnék az egyenletbe. Akkor nem kellene odaadnom a babákat.

Igen ám, de Wade egy egész pert épített fel arra, hogy én nem állok készen az apaságra.

És Liddy.

Még ha ő hajlana is rá, nem szakíthatnám el attól, amije van. A házától, az otthonából, a biztonságtól. Hogyan mérhetném én magamat Reidhez?

Reidhez, aki mindig csak segített rajtam, és kapott viszonzásul egy olyan testvért, aki lefekszik a feleségével.

Ja, én vagyok a tökéletes apa. Igazi, príma szerepmodell.

– Reid és Liddy évek óta imádkoztak gyermekekért – mondja Clive tiszteletes. – Már azt fontolgatták, hogy a Hópehely Örökbefogadást veszik igénybe. Amikor Max

hozzám fordult, arra gondoltam, talán Isten kínál nekünk egy másik megoldást, olyat, amely hasznára válna az összes érintettnek. Hogy talán Reid és Liddy lennének a legjobb szülei ezeknek a meg nem született gyermekeknek.

– Max hogyan reagált?

– Óvatos derűlátással. – Clive tiszteletes fölnéz. – Valamennyien így reagáltunk.

– Köszönöm, tiszteletes úr! – mondja Wade, és leül.

Angela Moretti még föl sem áll, amikor már elkezd beszélni:

– Olyan megoldás, amely hasznára válna az összes érintettnek – ismétli meg. – Ezt gondolta?

– Igen.

– És mi a helyzet az embriók vér szerinti anyjával?

– Meglátásom szerint egy gyermek szükségletei sokkal fontosabbak Ms. Baxter igényeinél – mondja Clive tiszteletes.

– Ön tehát úgy gondolja, hogy az embriók számára jobb lehetőséget jelentenek a nem vér szerinti szülők annál a szülőnél, aki genetikai kapcsolatban áll velük.

– Amit én gondolok, az sokkal kevésbé fontos annál, amit Isten gondol.

– Csak nem? – kérdezi Angela. – Mikor beszélt vele utoljára?

– Tiltakozom! – mondja Wade. – Nem fogom megengedni, hogy Ms. Moretti gúnyt űzzön a tanúmból!

– Helyt adok… óvakodjon az ilyen megjegyzésektől, Ms. Moretti.

– Azt mondta, tiszeletes úr, hogy fél éve ismeri Maxet.

– Igen.

– És sose ismerte Zoe Baxtert. Jól tudom, hogy itt találkozott vele először, a tárgyalóteremben?

– Így van.

– Nem ismerte őket abból az időből, amikor házasok voltak?

– Nem. Akkoriban nem tartoztak a gyülekezetemhez.

– Értem – mondja Angela. – Viszont *jól* ismeri Reid és Liddy Baxtert?

– Igen.

– Nyugodt lélekkel idejött a bíróságra, és kijelentette, hogy az ön véleménye szerint ők alkalmasabbak ezeknek az embrióknak a felügyeletére.

– Igen – mondja Clive tiszteletes.

– Ön munkakapcsolatban is áll Reid Baxterrel, ugye?

– Ő kezeli a gyülekezet pénzügyeit.

– Továbbá az egyik legnagyobb befizető az ön gyülekezetében, ugye?

– Igen. Reid mindig nagyon bőkezű volt.

– Az ön gyülekezete egyházi adó fizetésére bátorítja a tagokat, nemde?

– Sok felekezet teszi ezt.

– Jól tudom, hogy az ön gyülekezete körülbelül négyszázezer dollárt kapott az ön barátjától, Reid Baxtertől?

– Körülbelül annyit.

– Jól értem, hogy mintegy véletlenül ön épp azt javasolja, Reid Baxter kapja meg ezeknek az embrióknak a törvényes felügyeleti jogát?

– Reid nagylelkűségének egyházunk iránt semmi köze az én javaslatomhoz…

– Le mertem volna fogadni – mondja Angela Moretti. – Amikor arról volt szó ön és Max között, hogy Max felesége kérte az embriók felügyeleti jogát, ugyebár ön javasolta, hogy Max vegye fontolóra Reidet és Liddyt, mint lehetséges szülőket?

– Megnyitottam az elméjét a lehetőségre.

– Még ennél is tovább ment egy lépéssel, ugyebár? Úgy, hogy maga szerzett neki ügyvédet.

Clive tiszteletes bólint.

– Megtettem volna a gyülekezetem bármelyik tagjáért…

– Tiszteletes úr, maga nemcsak egy szimpla ügyvédet szerzett Max-nek. Megszerezte neki a meg nem született gyermekek jogainak első számú sztárügyvéd képviselőjét az Egyesült Államokban, igaz?

– Nem tehetek róla, ha Max szomorú sorsa felkeltette egy ilyen neves személyiség figyelmét.

– Mr. Lincoln, ön kijelentette, hogy a házasság célja a fajfenntartás.

– Igen.

– Van valami mondanivalója a Bibliának azokról a heteroszexuális párokról, akiknek nem lehet gyerekük?

– Nincs.

– És azokról a heteroszexuális párokról, akik túl idősek ahhoz, hogy gyerekük lehessen?

– Nincs.

– Mi van azokkal, akik nem kötnek házasságot? Elítéli őket a Biblia ezért a természetellenes viselkedésért?

– Nem.

– Annak ellenére, hogy az ön logikája szerint kivonják magukat a faj-fenntartásból?

– Számtalan más szakasza van a Bibliának, amely elítéli a homoszexualitást – mondja Clive tiszteletes.

– Ó, igen, az a kedves rész, amelyet felolvasott Mózes harmadik könyvéből. Tisztában van vele, Mr. Lincoln, hogy a léviták egyházi szolgálatának könyve olyan erkölcstan, amelyet háromezer éve írtak?

– Természetesen.

– Tudja-e, hogy az erkölcstanoknak nagyon konkrét céljuk volt? Hogy nem parancsolatokat tartalmaztak, hanem azoknak a viselkedésmódoknak a tilalmát, amelyek meghatározott időben és helyen sértették a hívő embereket? Tisztában van-e vele, nagytiszteletű úr, hogy a léviták erkölcskódexe kizárólag Izráel papjainak készült,

azzal a céllal, hogy jobban el lehessen számoltatni őket, mint más országok, teszem azt, Görögország papjait?

– Ha azt a részt elolvassuk, tökéletesen világos, mi a helyes és mi a helytelen. Lehet értelmezgetni történelmi szempontból, de erkölcsileg ma is változatlanul érvényes.

– Valóban? Tudja-e, hogy Mózes harmadik könyve számos más tilalmat is felsorol? Például tilos a tépettre nyírt haj, tudta ezt?

– Nos…

– És tilos a tetoválás. – Angela mosolyog. – Nekem is van egy, de nem mondom meg, hogy hol. – Közelebb megy Clive tiszteleteshez. – Csak nem selyem nyakkendőt kötött vászoninghez? Tudta-e, hogy az eltérő textilekből készült ruházat is tilos?

– Nem értem, hogyan…

– És van egy olyan szakasz is, amely tiltja, hogy disznóhúst vagy tenger gyümölcseit együnk. Szereti a garnélát, nagytiszteletű úr?

– Én nem…

– Tilos jósoltatni. No és a futball? Szereti a futballt, ugye? Ki ne szeretné? Márpedig tilos disznóbőrrel játszani. Nem gondolja, tiszteletes úr, hogy számos ilyen tilalom rég idejét múlta?

– Tiltakozom! – mondja Wade. – A jogi képviselő tanúskodik!

A bíró félrehajtja a fejét.

– Maga is megtette, Mr. Preston. A tiltakozását elutasítom.

– A Biblia sokféle dolgot jelent sokaknak, de nem szexológiai kézikönyv, ugye?

– Természetesen nem az!

– Akkor miért akarja átváltoztatni a megfelelő szexuális magatartás útmutatójává?

Clive tiszteletes farkasszemet néz az ügyvédnővel.

– Nekem *mindenre* a Biblia a forrásom, Ms. Moretti. Még a nemi eltévelyedésre is.

– Mit mond a Biblia az análdugaszról?

Wade felugrik.

– Tiltakozom!

– Ezt, ugye, nem gondolja komolyan, Ms. Moretti? – kérdezi fenyegetően a bíró.

– Akkor feltételeznünk kell, hogy vannak dolgok, amelyek nem szerepelnek a Bibliában, de azért nemi eltévelyedésnek minősülnek?

– Nagyon is lehetséges – mondja Clive tiszteletes. – A Biblia csak általános támpontokat ad.

– De azokat a dolgokat, amelyeket nemi eltévelyedésként említ a Biblia, ön szerint maga Isten minősítette azzá? Az pedig szent és sérthetetlen?

– Így van.

Angela Moretti kivesz az alperes asztalán felgyűlt cédulák alól egy Bibliát.

– Ismeri a Deuteronomium huszonkettedik részének huszadik és huszonegyedik versét? – kérdezi. – Felolvasná a jelenlévőknek?

A teremben felzendül Clive tiszteletes hangja:

– Ha pedig igaz lesz a vádolás, és nem találtatik szüzesség a leányban, akkor vigyék ki a leányt az ő atyjának háza elé, és az ő városának emberei kövezzék meg kővel, hogy meghaljon.

– Köszönöm, nagytiszteletű úr. Megmagyarázná ezt a részt?

A tiszteletes csücsörít.

– Előírja, hogy kövezzék meg a nőt, aki nem érintetlenül megy a házasságba.

– Olyasmi ez, amit ön is tanácsolna a nyájának? – Mielőtt Clive tiszteletes válaszolhatna, Angela Moretti már fel is tette a következő kérdést:

– No és Márk evangéliuma tizedik részének első és második verse? Ezek tiltják a válást. Vannak az ön gyülekezetében elváltak? Ó, hát persze! Max Baxter.

– Isten megbocsát a bűnösöknek – mondja Clive tiszteletes. – Visszafogadja őket az Ő nyájába.

Angela ismét belelapoz a Bibliájába.

– Mit szóljunk Márk evangéliumának tizenkettedik fejezetében a tizennyolcadik-huszonharmadik versekhez? Ha egy férfi gyermektelenül hal meg, az özvegynek a bibliai törvény szerint le kell feküdnie az összes sógorával,

addig, amíg nem sikerül fiúgyermeket adnia az elhunyt férjnek. Ezt nevezi maga gyászos özvegynek?

Gyűlölöm magam, de ismét Liddyre kell gondolnom.

– Tiltakozom!

– Vagy a Deuteronomium huszonötödik részében a tizenegyedik és tizenkettedik vershez? Ha két férfi összeverekszik, és az egyiknek a felesége úgy próbál segíteni a férjének, hogy megragadja az ellenfél nemi szervét, akkor le kell vágni a kezét, és nem szabad megszánni…

Komolyan? Beléptem a felnőtt bibliakörbe Reid javaslatára, de mi sose olvastunk ilyen zaftos dolgokat.

– Tiltakozom! – Wade az asztalra csap a tenyerével.

– Ms. Moretti! – emeli föl a hangját a bíró. – El fogom marasztalni a bíróság megsértéséért, ha…

– Rendben van, ezt az utolsót visszavonom. De azért ismerje el, nagytiszteletű úr, hogy a mi korunkban nem minden bibliai parancs hangzik értelmesen.

– De csak azért, mert kiragadja a verseket a történeti összefüggésből…

– Maga kezdte, Mr. Lincoln – mondja Angela Moretti egykedvűen.

	1. ének	GYERE HAZA Sing You Home
	2. ének	HÁZ A REMÉNY UTCÁJÁBAN The House on Hope Street
	3. ének	A MENEKÜLŐ Refugee
	4. ének	AZ UTOLSÓ The Last
	5. ének	LÉGY A FELESÉGEM! Marry Me
	6. ének	HIT Fait!
	7. ének	A HABLEÁNY The Mermaid
	8. ének	HÉTKÖZNAPOK Ordinary Life
☑	**9. ének**	**HOL VAGY?** Where You Are
	10. ének	SAMMY DALA Sammy's Song

ZOE

Az ébredés utáni első öt másodpercben olyan ropogós a nap, mint egy új dollár: makulátlan, színültig lehetőségekkel.

Aztán eszembe jut.

Hogy van egy per.

Hogy van három embrió.

Hogy ma én tanúskodom.

Hogy amíg élünk, nekem és Vanessának egy heteroszexuális párnál kétszer magasabbra kell ugornunk és kétszer gyorsabban kell futnunk, ha meg akarjuk tenni ugyanazt a távot. A szerelem sohasem könnyű, de a meleg párok számára valóságos akadályfutás.

Vanessa hátulról átölel.

– Ne gondolkozz – mondja.

– Honnan tudod, hogy gondolkozom?

Vanessa megcsókolja a hátam, a lapockáim között.

– Onnan, hogy nyitva van a szemed.

Szembefordulok vele.

– Te hogy csináltad? Egyáltalán hogy bújnak elő a fiatalabbak? Én is alig bírom feldolgozni, amit a tárgyalóteremben hallok, holott negyvenegy éves vagyok. Ha tizennégy lennék, nemhogy bebújnék a szekrénybe, de oda is ragasztanám magam a belső falához.

Vanessa a hátára fordul, és a mennyezetet bámulja.

– Középiskolás koromban inkább meghaltam volna, semhogy előbújjak. Holott valahol mélyen tudtam, ki vagyok. Egymillió oka van annak, hogy a tizenévesek nem bújnak elő: mert a serdülőkor az elvegyülésről, nem a kiválásról szól; mert nem tudod, mit fognak mondani a szüleid; mert rettegsz, hogy a legjobb barátnőd azt gondolja, hogy le akarod rohanni. Végigcsináltam. – Rám pillant.

– Az iskolámban öt tizenéves van, akik nyíltan vállalják, hogy melegek vagy leszbikusok, és körülbelül tizenöt, akik még nem akarják tudomásul venni, hogy melegek és leszbikusok. Ezermilliószor elmondhatom nekik, hogy teljesen normális, amit éreznek; utána hazamennek, és bekapcsolják a tévét, és látják, hogy melegek nem vonulhatnak be katonának. Látják, hogy ismét megbukott a melegházasság a népszavazáson. A gyerekek *nem* ostobák.

– Hány embernek kell mondania, hogy valami baj van veled, mire elhiszed? – töprengek fennhangon.

– Nekem beszélsz? – kérdezi Vanessa. – Te későn értél, Zo, de attól még ugyanolyan bátor vagy, mint mi. A melegek és a leszbikusok olyanok, mint a svábbogarak. Piszkosul szívósak.

Nevetek. – Ez lenne Clive tiszteletes legszörnyűbb álma! A svábbogarak már akkor is léteztek, amikor dinoszauruszok jártak a földön.

– Ez Clive tiszteletest nem érinti, mert ő nem hisz az evolúcióban – mondja Vanessa.

Clive tiszteletes eszembe juttatja a tegnapot, azt a vesszőfutással felérő bejutást a bíróságra. Este Wade Preston szerepelt az egyik országos műsorban. Ma kétszer annyian lesznek ott a sajtótól. Kétszer akkora figyelem összpontosul rám.

Hozzászoktam, végül is előadó vagyok. De nagyon nem mindegy, hogy azért figyelnek, mert alig várják a következő számot, vagy azért, mert alig várják, hogy leszerepeljünk.

Hirtelen egyáltalán nem tűnik viccesnek Clive tiszteletes.

Az oldalamra fordulok, bámulom a hajópadlón a vajszínű fényt, és azon töprengek, mi lenne, ha telefonálnék Angelának, és azt mondanám, influenzás vagyok. Csalánkiütést kaptam. Ledöntött a lábamról a pestis.

Vanessa hozzám tapad. Összefonjuk a bokáinkat.

– Ne gondolkozz – ismétli. – Nem lesz semmi baj.

A tárgyalás egyik rejtett költsége az idő, amikor az igazi életünket megszakítja valami, amit szívesebben titkolnánk. Talán csak egy kicsit restelkedünk miatta, vagy azt gondoljuk, hogy senkinek semmi köze hozzá. Szabadságot kell kivennünk és minden mást fel kell függesztenünk, mert most ez a legfontosabb.

Ebben a per nem nagyon különbözik a lombikprogramtól.

Ezért – és mert Vanessának ugyanannyi ideje megy rá, mint nekem – úgy döntünk, hogy eltöltünk egy órát a középiskolában, mielőtt továbbmennénk a bíróságra. Vanessa felszámolhatja a lemaradását, kiolthatja a tegnap óta fellobbant tüzeket; én pedig találkozom Lucyvel.

Illetve így gondoljuk, amíg be nem fordulunk a sarkon, és meg nem látjuk a táblákat tartó, skandáló tüntetőket.

ISTENTŐL FÉLJ, NE A MELEGEKTŐL!
AZ ÍTÉLET KÖZEL!
KI A BUZIKKAL!
3 MELEGJOG: 1. VÉRBAJ, 2. AIDS, 3. POKOL.

Két ácsorgó rendőr gyanakodva figyeli a tiltakozást. A siralmas tömeg kellős közepén ott áll Clive tiszteletes, megint csak fehér öltönyben, ezúttal kétsorosban.

– Azért vagyunk itt, hogy megvédjük a gyermekeinket – bömböli –, hazánk jövőjét, és azokat, akiket leginkább fenyeget a veszély, hogy prédául esnek a homoszexuálisoknak – a homoszexuálisoknak, akik ebben az iskolában dolgoznak!

– Vanessa – hebegem –, mi lesz, ha leleplez téged?

– Ekkora médiafigyelem után nem hiszem, hogy megtehetné – mondja Vanessa. – Mellesleg azok, akik

fontosak számomra, már tudják. Akik meg nem fontosak… nos, azoknak el kell viselniük. Nem rúghatnak ki azért, mert meleg vagyok. – Kihúzza magát. – Angela *elélvezne* attól a pertől!

Befut egy iskolabusz. Ahogy a gyerekek hüledezve kiszállnak, a gyülekezet tagjai ordítozni kezdenek, az orruk alá dugják a tábláikat. Egy alacsony, törékeny fiú, aki mélyen a homlokába húzza a melegítőfelsője csuklyáját, lángvörös lesz, amikor meglátja a feliratokat.

Vanessa közelebb hajol.

– Emlékszel, miről beszélgettünk reggel? Ő is ahhoz a tizenöthöz tartozik.

A fiú behúzza a nyakát, igyekszik láthatatlanná válni.

– Közbe kell avatkoznom – mondja Vanessa. – Elleszel itt egyedül? – Válaszomat be se várva egy futballhátvéd energiájával csörtet át az emberek között a fiúhoz, hogy keresztülvezesse a gyűlölet aknamezején. – Nem foglalkozna inkább valami mással? – ordít rá Clive tiszteletesre.

– Nem foglalkozna inkább egy *férfival?* – ordít vissza az.

Vanessa hirtelen ugyanolyan lángvörösre pirul, mint a fiú.

Látom, amint eltűnnek az iskola ajtajában: Vanessa még akkor is a diák figyelmét próbálja elterelni.

– Homoszexuálisok tanítják a gyermekeinket! Igyekeznek átcsábítani őket magukhoz! – üvölti Clive

tiszteletes. – Hát nem a sors iróniája, hogy olyanok adnak tanácsokat ezeknek a befolyásolható fiataloknak, akik bűnben élnek?

Megragadom az egyik rendőr karját.

– Ez egy iskola. Itt nem lenne szabad tüntetniük. Nem tudják eltávolítani őket?

– Addig nem, amíg nem történik tettlegesség. Ez a demokrácia, hölgyem, tessék hibáztatni érte a liberálisokat. De nem is baj, hogy az ilyen hapsik riadót fújnak, mert a terroristák már a szomszédban vannak. Isten óvja Amerikát! – Gúnyosan végigmér és kipukkasztja a rágógumiját.

– Semmi kifogásom a homoszexuálisok ellen – mondja Clive tiszteletes –, de nem tetszik, amit csinálnak. A melegeknek máris egyenlő jogaik vannak. De ők előjogokat akarnak. Olyan jogokat, amelyek lassan, de fokozatosan elveszik a szabadságunkat. Azokon a helyeken, ahol ők vannak túlsúlyban, én kerülnék börtönbe gyűlöletbeszédért, csak mert őszinte vagyok! Kanadában, Angliában és Svédországban lelkipásztorokat, bíborosokat, püspököket fogtak perbe vagy börtönöztek be, amiért felemelték a szavukat a homoszexualitás ellen! Egy evangéliumi csoportot, amelynél a tiétekhez hasonló táblák voltak, Pennsylvaniában letartóztatta etnikai megfélemlítésért!

Megint megérkezik egy busznyi diák. Az egyik hozzávág Clive tiszteleteshez egy összerágott papírgalacsint.

– Seggfej! – mondja a kölyök.

A lelkipásztor nyugodtan megtörli az arcát.

– Már átmosták az agyukat – mondja. – A mai oktatási rendszerben már a kicsi óvodásoknak is azt tanítják, hogy normális dolog, ha valakinek két mamija van. Ha a ti gyereketek mást mond, nyilvánosan megszégyenítik. És ez nem áll meg az iskoláknál! Úgy végezhetitek, mint Chris Kempling, a kanadai tanár, akit egy olvasói levél miatt függesztettek fel, amelyben leírta, hogy a meleg szex káros az egészségre, és sok vallás erkölcstelennek találja a homoszexualitást. Csak a tényeket állapította meg, barátaim, mégis felfüggesztették, és egy hónapig nem kapott fizetést. Vagy Ann Coffey-Montes, a Bell Atlantic alkalmazottja, aki csak annyit kért, hogy vegyék le a vállalat melegeinek és leszbikusainak levelezőlistájáról, amely erkölcstelen táncos mulatságokat és partikat hirdetett. Vagy Richard Peterson, aki a homoszexualitásról szóló bibliai idézeteket ragasztott ki az irodájában a Hewlett-Packardnál, és elvesztette az állását.

Most fogom csak fel, mekkora demagóg Clive tiszteletes. Nem megnyeri az embereket az ügyének, hanem üldözési mániát gerjesztve hajszolja bele őket.

Zúgás támad, a tömeg széle fodrozódik, hullámzik, úgy, mint mikor egy kutyakölyök bujkál egy takaró alatt. Oldalba könyököl egy asszony, akinek hatalmas aranykereszt lóg a nyakában.

– A homoszexuálisok csorbítják a keresztények jogát a vallásszabadságra – folytatja Clive tiszteletes. – Most kell visszavágnunk, mielőtt vallásszabadságunkat és állampolgári jogainkat sárba tiporják ezek…

Hirtelen felborítja egy feketébe öltözött diák. Három öltönyös csatlósa rögtön felállítja, két rendőr pedig lefogja a támadót. Azt hiszem, Clive tiszteletes legalább annyira meg van döbbenve, mint én, amikor látja, ki volt az.

– Lucy! – kiáltja. – Mit művelsz?

Fogalmam sincs, honnan tudja a nevét. Aztán eszembe jut, hogy Lucy is a gyülekezetbe jár.

Úgy tűnik, nem jószántából.

Átkönyöklöm magamat a tömegen, Clive és a túlbuzgó rendőrök közé, akik hátracsavarják az ötvenkilós Lucy két karját.

– Ezt majd én elintézem – mondom annyi parancsoló tekintéllyel, hogy a rendőrök elengedik a lányt.

– Mi még nem végeztünk! – mondja Clive, de én csak végigmérem, mielőtt bevinném Lucyt az iskolába.

– Bepótolhatja a bíróságon – mondom.

Fogadnék, Lucy még sosem örült ennyire annak, hogy bezáródik mögötte az iskola ajtaja. Vörös foltok ültek ki az arcára.

– Lélegezz mélyeket – mondom. – El fog múlni.

Vanessa kijön a tanáriból, és meglát bennünket.

– Mi történt?

– Szükségünk lenne egy helyre, ahol Lucy lecsillapodhat – mondom olyan egykedvűen, ahogy csak tudom, holott igazából a Polgárjogi Uniót szeretném felhívni, vagy Angelát, vagy egy proktológust, bárkit, aki szerzett tapasztalatokat a Clive Lincolnhoz hasonló seggfejekkel.

– Az irodám – mondja habozás nélkül Vanessa. – Maradjatok, ameddig akartok.

Beviszem Lucyt a tanáriba – ahol jó sok időt töltött, amíg az igazgatóhelyettes leckéztette –, onnan pedig Vanessa barátságos irodájába. Becsukom az ajtót.

– Jól vagy?

Beletörli a száját a ruhája ujjába.

– Én csak azt akartam, hogy fogja be a pofáját – diinnyögi.

Mostanra meg kellett tudnia, hogy én állok ennek a viharnak a középpontjában. Az újságok hosszasan cikkeztek a perről. Tegnap este fogmosás közben a saját arcomat láttam a helyi híradóban.

Most pedig tüntetők állnak az iskola lépcsőjén. Kezdetben megpróbálhattam titkolni előle a magánéletemet a terápiás kapcsolatunk miatt, de most olyan lenne, mintha homokzsákokkal akarnám elzárni az óceánt.

Nyilvánvaló, hogy Lucy hallott erről. A gyülekezete engem ócsárol, Lucy fel van dúlva.

Annyira fel van dúlva, hogy képes volt szerelni Clive Lincolnt.

Kihúzok egy széket, hogy leülhessen.

– Maga hisz neki? – kérdezi.

– Nem én – válaszolom. – Úgy viselkedik, mint egy bazári majom.

– Nem. – Lucy a fejét rázza. – Úgy értem… maga elhiszi *ezt* neki?

Először meghökkenek. Nehéz elképzelnem, hogy létezhet ember, aki ne látna át Clive tiszteletes hazugságain. De hát Lucy csak egy kamasz. Lucy egy evangéliumi templomba jár. Ezzel a bombaszttal etették egész életében.

– Nem, nem hiszem el neki – mondom halkan. – Hát te?

Lucy a cicanadrágjából lógó fekete szálakat piszkálja.

– Volt tavaly ez a srác az iskolában. Jeremy. Osztálytársam volt. Mind tudtuk, hogy meleg, pedig sose mondta. Nem kellett neki. Épp elégszer hívta köcsögnek mindenki *más.* – Rám néz. – Pont karácsony előtt akasztotta fel magát a szülei pincéjében. Azok a hülye barmok meg azzal magyarázták, hogy kettest kapott állampolgári ismeretekből. – Lucy szeme megvillan, mint a gyémánt. – Annyira irigyeltem, amiért végleg sikerült

kijelentkeznie! Ő elment, de én akárhányszor próbálom, nem jön össze.

Fémes ízt érzek a nyelvemen. Csak egy perc múlva jövök rá, hogy a félelem íze.

– Lucy, azon gondolkozol, hogy kárt teszel magadban? – Mikor nem felel, ránézek az alkarjára, hogy újból vagdossa-e magát, de még most, nyáron is pulcsit visel.

– Én csak azt akarom tudni, hol a faszban van Jézus – mondja Lucy. – Hol van, amikor annyi a gyűlölet, hogy az ember úgy érzi, mintha most száradna rá a beton? Hát akkor bassza meg saját magát! Bassza meg, amiért akkor megy el, amikor itt kéne lennie!

– Lucy, beszélj hozzám! Van valamilyen terved? – Ez az öngyilkosjelöltnek szóló lelki tanácsadás alapja: beszéltetni kell a szándékaikról, mert el lehet téríteni tőlük. Tudnom kell, van-e Lucy táskájában gyógyszer, a szekrényében kötél, a matraca alatt pisztoly.

– Beszüntethető a szeretet csak azért, mert nem olyanok vagyunk, amilyennek akarnak?

A kérdésétől megkövülök. Max jut az eszembe.

– Gondolom, igen – ismerem el. Valaki összetörte Lucy szívét? Ez bizonyosan megmagyarázná a lejtmenetet a közelmúltban. Ha tudok valamit erről a lányról, akkor azt, hogy számít rá, hogy az emberek elhagyják, és magát hibáztatja, amikor ez bekövetkezik.

– Egy fiúval történt valami?

Felém fordul, az arca olyan nyitott, akár egy seb.

– Énekeljen! – könyörög. – Hadd múljon el ez!

Nincs nálam a gitárom. A kocsiban hagytam mindent, ami kell a zeneterápiához, annyira lekötötte a figyelmemet a tömeg. Egyetlen eszközöm a hangom.

Úgyhogy énekelni kezdek lassan, kíséret nélkül. A Halleluját, Leonard Cohen régi dalát még abból az időből, amikor Lucy meg sem született.

Behunyom a szemem. Minden egyes szó egy ecsetvonás. Úgy imádkozom, ahogy akkor szokták az emberek, amikor nem tudják, van-e Isten. Remélem, igen. Lucyért. Magamért és Vanessáért. Mindazokért, akik kilógnak a sorból, és nem szükségszerűen akarnak betagolódni. És azt is szeretnénk, ha nem mindig minket hibáztatnának.

Könnyes a szemem, amikor befejezem. Lucyé száraz. Az arcát mintha kőből faragták volna.

– Még egyszer! – parancsolja.

Eléneklem a dalt kétszer. Háromszor.

Lucy a hatodik újrázás refrénjénél kezd el zokogni. A tenyerébe temeti az arcát.

– Nem fiú – vallja be.

Amikor kicsi voltam, a legfurább karácsonyi ajándékot kaptam egy távoli nagynénitől: egy húszdollárost, egy műanyag türelemjáték belsejében. Addig kellett nyomkodni a gombokat és forgatni a kallantyúkat, amíg rá nem találtunk a sorozatra, amely kinyitotta a zárat, hogy megszerezhessük a kincset. Nagy volt a kísértés, hogy kalapáccsal verjem szét, de anyám meggyőzött, hogy

előbb-utóbb minden beugrik a helyére, és mihelyt elkezdődött, úgy tűnt, nem is tehetek hibás mozdulatot. Klikk, klikk, klikk, és úgy nyíltak sorra a zárak vagy az ajtók, mintha sose lettek volna bezárva.

Ugyanez történik most. Félrehúztak egy függönyt, elfordult a tengelye körül egy mondat, és feltárta másik jelentését. Az öngyilkossági kísérletek. Clive tiszteletes beszéde. Lucy vad támadása. Jeremy. *Beszüntethető a szeretet?*

Nem fiú, mondta Lucy.

Talán azért, mert lány.

Ha van alapszabálya a zeneterápiának, akkor az, hogy azon a helyen kell belépni a páciens életébe, ahol szüksége van ránk, és egy másik helyen kell kilépni belőle. A terapeuta csak katalizátor. Állandó. Mi nem változunk az egyenletben, és sose beszélünk magunkról. Kizárólag a páciensért létezünk.

Ezért nem válaszoltam, amikor Lucy megkérdezte, házas vagyok-e. Ezért nem tudott rólam semmit, míg én mindent tudtam róla.

Ez nem barátság, mint már elmondtam Lucynek. Szakmai kapcsolat.

De ez akkor volt, amikor még nem kezdtek el a jövőmön csámcsogni. Akkor volt, amikor még nem ültem egy tárgyalóteremben, ahol idegen pillantások szurkáltak a lapockáim között. Még akkor, amikor nem hallottam a lelkipásztortól, hogy kárhozott vagyok. Amikor, ha

kimentem a női vécébe, még nem csúsztatott át valaki a fülke fala alatt egy szentképet, amelyre azt firkantották: *Imádkozom érted*, *drágám.*

Ha én erre a vesszőfutásra kényszerülök, csak mert véletlenül egy nőt szeretek, legalább másnak legyen haszna belőle. Hadd fizessek előre.

– Lucy – mondom halkan –, ugye, tudod, hogy meleg vagyok?

Felkapja a fejét.

– Miért… miért mondja ezt nekem?

– Nem tudom, mit gondolsz vagy érzel, de meg kell értened, hogy ez teljesen normális dolog.

Némán mered rám.

– Tudod, milyen az, amikor bemegyünk az iskolai előkészítő osztályba, és leülünk a pici székekre a pici asztaloknál? Mintha Alice lennél Csodaországban. Nem tudod elképzelni, hogy még egyszer olyan pici lehess, hogy beférj ide. Hát ilyen érzés az előbújás. Visszanézel, és nem tudod elképzelni, hogy még egyszer beszuszakolhasd magadat. Még ha Clive tiszteletes és az egész gyülekezete gyömöszöl is, olyan keményen, ahogy csak bírnak.

Lucy szeme akkorára nyílik, hogy látom a szeme fehérjét az íriszei körül. Elakad a lélegzete, és előrehajol. Abban a pillanatban kopogtatnak.

Vanessa bedugja a fejét.

– Háromnegyed kilenc – mondja. Felugrom. Repülnünk kell, ha időre ott akarunk lenni a bíróságon.

– Mennem kell, Lucy – mondom, de ő nem rám néz. Vanessára figyel, és eszébe jut, amit Clive tiszteletes mondott róla, és olyan precízen összerakja az életem mozaikjait, ahogy én az övét.

Felkapja a hátizsákját, és szó nélkül kirohan Vanessa irodájából.

Mostanáig nem tudtam, hogy a tanúnak a bíróságon színésznek is kell lennie. Úgy próbáltam erre a percre, mintha színpadon lépnék föl: betanultam a szerepet, a hanglejtést. A jelmezt Angela választotta (sötétkék, egyenes vonalú ruhát, fehér kardigánnal. Olyan hihetetlenül konzervatív volt, hogy amikor Vanessa meglátott, nevetni kezdett, és Baxter anyónak nevezett).

Igen, felkészítettek. Igen, technikailag kész vagyok. És igen, megszoktam a szereplést.

Csakhogy a zenélésnek és az éneknek oka van. Belefeledkezem a hangokba, sodortatom magam a dallamokkal, és elfelejtem, hol vagyok. Amikor a hallgatóságnak zenélek, képes vagyok feltétel nélkül elhinni, hogy én járok jól vele, nem a közönség. Viszont utoljára tízévesen színészkedtem igazán. Kukoricaszár voltam az *Óz, a nagy varázslóban,* és fél perccel fellépés előtt lehánytam a rendező cipőjét.

– A nevem Zoe Baxter – mondom. – Wilmingtonban lakom, a Garvin Street hatvannyolc szám alatt.

Angela olyan ragyogóan mosolyog rám, mintha differenciálszámítást végeztem volna, nem pusztán a nevemet és a lakcímemet mondtam volna fel.

– Hány éves, Zoe?

– Negyvenegy.

– Elmondaná a bíróságnak, miből él?

– Zeneterapeuta vagyok – mondom. – Klinikai környezetben használom a zenét arra, hogy enyhítsem a páciensek szenvedését, jobb kedvre derítsem őket vagy kapcsolatot teremtsek köztük és a világ között. Időnként dolgozom öregotthonokban demens betegekkel. Dolgozom egy gyermekosztályon, égési sérültekkel, akkor, amikor át kell kötözni őket. Néha dolgozom iskolákban autista gyerekekkel. A zeneterápiának több tucat alkalmazhatósági területe van.

Azonnal Lucy jut az eszembe.

– Mióta zeneterapeuta?

– Tíz éve.

– És mennyit keres, Zoe?

Halványan elmosolyodom.

– Évente körülbelül huszonnyolcezer dollárt. Zeneterapeutának nem azért megy az ember, mert nagy lábon akar élni, hanem mert segíteni szeretne másokon.

– Ez az egyetlen jövedelme?

– Profi énekléssel is foglalkozom. Fellépek éttermekben, bárokban, kávéházakban. Magam írom a számaimat. Megélhetésre nem elég, de jó kiegészítés.

– Volt valaha férjnél?

Tudtam, hogy jönni fog a kérdés.

– Igen, kilenc éven át éltem házasságban Max Baxter felperessel. Jelenleg Vanessa Shaw a házastársam.

A méhkaséra emlékeztető, halk zsongás támad, amíg a közönség megemészti ezt az információt.

– Önnek és Mr. Baxternek voltak-e gyerekeik?

– Többszörös meddőségi problémákkal küzdöttünk. Két vetélés következett be a házasságunk alatt, és a fiunk halva született.

Ma is látom, kéken, márványszerű mozdulatlanságban. Még nincs körme, szemöldöke és szempillája. Készülő műalkotás.

– Tudná ismertetni a bírósággal a sterilitásuk jellegét, és hogy milyen lépéseket tettek a foganás érdekében?

– Policisztás ovárium szindrómám volt – kezdem. – Sose volt rendszeres a ciklusom, és nem következett be minden hónapban peteérés. Szubmukózus daganataim is voltak. Max férfimeddőségben szenvedett, ami genetikai eredetű. Harmincegy éves voltam, amikor próbálkozni kezdtünk a terhességgel, de semmi sem történt évekig. Tehát harmincöt éves koromban belevágtunk az in vitro programba.

– Ez hogyan történt?

– Végigcsináltam egy hormon- és injekciókúrát. Utána leszívtak belőlem tizenöt petesejtet, amelyekbe beinjekcióztak Max spermáját. Három nem volt életképes. Nyolc megtermékenyült, ebből a nyolcból kettőt beültettek, hármat lefagyasztottak.

– Teherbe esett?

– Akkor nem. De mikor harminchat voltam, a három fagyasztott embriót felolvasztották. Kettőt beültettek, egyet kiselejteztek.

– Kiselejteztek? Mit jelent ez? – kérdezi Angela.

– Az orvos úgy magyarázta el, hogy az ilyenek nem elég szépek az életképes terhességhez, ezért a klinika nem őrzi meg őket.

– Értem. Ezúttal teherbe esett?

– Igen – mondom. – És pár héttel később elvetéltem.

– Utána mi történt?

– Harminchét éves koromban végigcsináltunk egy újabb friss ciklust. Ezúttal tizenkét petesejtet szívtak le belőlem. Hatot sikerült megtermékenyíteni. Kettőt beültettek, kettőt lefagyasztottak.

– Teherbe esett?

– Igen, de a tizennyolcadik hétben elvetéltem.

– Folytatták az in vitro megtermékenyítést?

Bólintok. – Felhasználtuk a két lefagyasztott embriót egy újabb ciklushoz. Egyet beültettek, egy nem élte túl a felolvasztást. Nem estem teherbe.

– Mennyi idős volt ekkor?

– Harminckilenc. Tudtam, hogy nem sok időm maradt, ezért igyekeztünk beszorítani egy utolsó friss ciklust. Negyvenéves voltam, amikor leszívtak belőlem tíz petesejtet. Hetet megtermékenyítettek. Ebből a hétből hármat beültettek, hármat lefagyasztottak, egyet kiselejteztek. – Felnézek. – Teherbe estem.

– És?

– A legboldogabb asszony voltam az egész világon – mondom halkan.

– Ismerték a baba nemét?

– Nem. Azt akartuk, hogy meglepetés legyen.

– Érezte a baba mozgását?

Szavai még most is felidézik azt a lassú forgást, azt a víz alatti, lusta bucskázást.

– Igen.

– Le tudja írni, milyen érzés volt a terhesség?

– Imádtam minden egyes percét – mondom. – Erre vártam egész életemben.

– Max hogyan reagált az ön terhességére?

Angela megmondta, hogy ne nézzek Maxre, de úgy vonzza a tekintetemet, akár a mágnes. Két kezét összekulcsolva ül az asztaluknál. Mellette Wade Preston írogat egy Montblanc töltőtollal.

Hogy jutottunk ide?, gondolom, míg nézem Maxet.

Miért nem láttam, hogy ez lesz belőle, amikor a szemedbe néztem, és megfogadtam, hogy veled élek holtomig?

Miért nem tudtam, hogy egy napon mást fogok szeretni?

Miért nem tudtad, hogy egy napon meggyűlölsz azért, akivé lettem?

– Őt is lázba hozta – mondom. – Az volt a szokása, hogy rátette az iPodom fülhallgatóját a köldökömre, hogy a baba hallhassa a zenét, amit az apja a legjobban szeret.

– Zoe, kihordta ezt a gyermeket? – kérdezi Angela.

– Nem. A huszonnyolcadik hétben valami baj történt. – Felnézek Angelára. – Épp a babaköszöntőn voltam, amikor csúnyán görcsölni kezdtem, és véreztem. Erősen véreztem. Gyorsan bevittek a kórházba, és rákapcsoltak egy monitorra. Az orvosok nem találtak magzati szívhangot. Rám kapcsolták az ultrahangot, és öt percig keresgéltek. Olyan volt, mintha öt évig tartott volna. Végül megmondták, hogy a méhlepény levált a méhfalról. A baba… – Nyelek egyet. – A baba meghalt.

– És aztán?

– Meg kellett szülnöm. Gyógyszert kaptam, hogy meginduljon a szülés.

– Max ott volt?

– Igen.

– Mire gondolt azokban a percekben?

– Hogy tévedés történt – mondom, és egyenesen ránézek Max-re. – Hogy meg fogom szülni a babát, és majd akkor látják, mekkorát tévedtek, amikor a világra jön, sivalkodva és rúgkapálva.

– Mi történt, amikor megszületett a baba?

– Nem rúgkapált. Nem sírt. – Max lesüti a szemét az asztalra.

– Olyan pici volt. Egy csepp zsír sem volt még rajta, nem úgy, mint más újszülötteken. És körmei sem voltak, meg szempillája sem, de azért tökéletes volt. Olyan hihetetlenül tökéletes volt, és olyan… és olyan mozdulatlan. – Észreveszem, hogy előredőlök a tanúk padjában, és a kezemre támaszkodok, mintha várnék valamire. Kényszerítem magam, hogy hátrébb csússzak. – Danielnek neveztük el. Beleszórtuk a hamvait az óceánba.

Angela egy lépést tesz felém.

– Mi történt a fia halála után?

– Újabb komplikációk jelentkeztek. Amikor felálltam, hogy kimenjek a mosdóba, szédülni kezdtem, és nem kaptam levegőt. Fájt a mellem. Kiderült, hogy a szüléstől trombózist kaptam, és a vérrög bejutott a tüdőmbe. Heparinnal kezeltek, és az orvosok megállapították a vérképemből, hogy antitrombin-III-hiányom van, ami egy genetikai rendellenesség, lényegében azt jelenti, hogy hajlamos vagyok a trombózisra, és a terhesség valószínűleg még rontott is rajta. Ettől függetlenül az volt az első kérdésem, hogy lehet-e még gyerekem.

– Mit válaszoltak?

– Hogy a trombózis újra bekövetkezhet. Hogy még ennél is súlyosabb komplikációkkal járhat. De ha

mindenáron meg akarok próbálkozni ismét a terhességgel, akkor megtehetem.

– Max is meg akart próbálkozni vele? – kérdezi Angela.

– Én azt hittem. Korábban mindig egyetértett velem ebben a dologban. De miután kijöttünk az orvos irodájából, megmondta, hogy nem csinálja tovább, mert nekem mindennél jobban kell egy baba, ő pedig nem ezt akarja.

– Hát *mit* akart?

Felnézek.

– Elválni – mondom.

– Tehát maga még össze sem szedte magát a gyereke halála és a szövődmények után, amikor a férje közölte, hogy válni akar. Maga hogyan reagált?

– Nem igazán emlékszem. Úgy rémlik, egy hónapig nyomtam az ágyat. Minden úgy összemosódott. Nem bírtam összpontosítani. Semmihez sem volt erőm.

– Max mit csinált?

– Elköltözött a bátyjához.

– Ki képviselte magukat a válóperben?

Megvonom a vállam.

– Nem volt jogi képviselőnk. Nem volt se pénzünk, se más vagyonunk, úgy tűnt, nem lesz bonyolult az eljárás. Én még akkor is olyan zsibbadt voltam, hogy alig emlékszem, mi történt a bíróságon. Aláírtam minden papírt, ami jött a postával.

– A válás folyamán eszébe jutott az a három lefagyasztott embrió a klinikán? – kérdezi Angela.

– Nem.

– Noha továbbra is akart gyereket?

– Akkoriban egy olyan házastárstól akartam gyereket, aki szeret engem – magyarázom. – Arra gondoltam, hogy Max lesz az, de tévedtem.

– Jelenleg házas?

– Igen – mondom. – Vanessa Shaw a házastársam. – Már attól könnyebb lélegeznem, hogy kimondtam a nevét. – Tanácsadó a wilmingtoni középiskolában. Több évvel ezelőtt ismerkedtünk meg, amikor felkért, hogy kezeljek zeneterápiával egy autista gyereket. Később ismét találkoztunk, és megkért, hogy dolgozzak egy másik gyerekkel, egy szuicid kamaszlánnyal. Fokozatosan összebarátkoztunk.

– Történt valami, ami közelebb hozta magukat?

– Megmentette az életemet – mondom egyszerűen. – Súlyos vérzésem volt, ő talált rám, és mentőt hívott. Egészségügyi kaparásra volt szükség, utána megtudtam, hogy endometriális rákom van, el kell távolítani a méhemet. Nagyon-nagyon nehéz időszak volt.

Most nem nézek Maxre. Fogalmam sincs, mennyit tud erről az egészről.

– Tisztában voltam vele, hogy a méhirtás után *sohasem* lehet gyerekem – mondom.

– Megváltozott-e a kapcsolata Vanessával?

– Igen. Gondot viselt rám a műtét után. Sok időt töltöttünk együtt – csak úgy lógtunk, vagy bevásároltunk, főztünk, satöbbi és kezdtem ráébredni, hogy amikor nem vagyok vele, akkor is a társaságára vágyom. Hogy jobban kedvelem, mint egy szimpla barátnőt.

– Zoe, volt korábban azonos nemű kapcsolata?

– Nem – mondom, és most nagyon vigyázok a megfogalmazásra. – Tudom, hogy különösnek tűnhet, de az embereket a részletek teszik vonzóvá. A kedvességük. A szemük. A mosolyuk. A tény, hogy akkor képesek megnevettetni, amikor a legnagyobb szükségünk van rá. Én mindezt éreztem Vanessa iránt. Hogy pedig nő – nos, ez váratlan volt, de igazán a legkevésbé fontos része az egyenletnek.

– Nehéz megérteni, tekintve, hogy maga már élt házasságban férfival.

Bólintok.

– Azt hiszem, ezért nem fogtam fel azonnal, hogy beleszerettem Vanessába. Egyszerűen nem jöttem rá. Voltak már barátnőim, de egyikkel sem kívántam a testi kapcsolatot. Ám amikor a mi kapcsolatunkban bekövetkezett *az* a fordulat, azonnal a legtermészetesebb dolognak tűnt. Ha Vanessa eltűnt volna az életemből, az olyan lett volna, mintha arra biztatnának, hogy mostantól ne a levegőt lélegezzem be, hanem a vizet.

– Most leszbikusnak nevezi magát?

– Vanessa házastársának nevezem magamat. De ha a mások címkéjét kell viselnem ahhoz, hogy Vanessával élhessem le az életemet, akkor leszbikus leszek.

– Mi történt, miután beleszeretett Vanessába? – kérdezi Angela.

– Beköltöztem a házába. Idén áprilisban házasságot kötöttünk Fall Riverben.

– Szóba került maguk között a család?

– A nászutunkon – mondom. – Én tudtam, hogy a méhirtás után nem lehet gyerekem. Ám volt három lefagyasztott embrióm, és bennük az én genetikai anyagom… most pedig van egy partnerem, akinek van méhe, amelyben kihordhatja ezeket a babákat.

– Vanessa hajlandó kihordani az embriókat?

– Ő javasolta – mondom.

– Mi történt ezek után?

– Elmentem a klinikára, és kértem, hogy használhassam az embriókat. Közölték velem, hogy a házastársamnak le kell mondania róluk. De ők nem Vanessát értették házastárs alatt, hanem Maxet. Úgyhogy elmentem hozzá, és az engedélyét kértem, hogy felhasználhassam az embriókat. Tudtam, hogy nem akar gyereket, azért kérte a válást. Komolyan azt hittem, hogy meg fog érteni.

– És megértette?

– Azt mondta, gondolkoznia kell.

Angela keresztbe fonja a karját.

– Az a Max, akivel találkozott, másnak tűnt-e, mint az a férfi, akit korábban ismert?

Maxre nézek.

– Ő imádott szörfözni. Lezser típus volt, aki nem visel karórát, nincs napirendje, és mindenhonnan késik fél órát. Akkor vágatott hajat, ha figyelmeztettem, mindig elfelejtette becsatolni a biztonsági övét. De mikor elmentem hozzá, hogy az embriókról beszéljünk, éppen dolgozott. És noha fizikai munkát végzett – terepet rendezett –, nyakkendőt viselt. Szombaton.

– Jelentkezett később Max az embriók miatt?

– Igen – mondom keserűen. – Keresetet indított ellenem, hogy ő használhassa az embriókat.

– Hogy érezte magát ettől? – kérdezi Angela.

– Dühös voltam. És nem értettem. Ő maga mondta, hogy nem akar apa lenni. Tudomásom szerint még csak nem is volt senkije. Nem akarta az embriókat. Ő csak azt akarta, hogy *én* ne kaphassam meg őket.

– Házasságuk alatt volt valamilyen problémája Maxnek a homoszexualitással?

– Nem nagyon volt ez téma nálunk, de korábban sose voltak előítéletei.

– Házasságuk idején gyakran találkozott Max bátyjával? – kérdezi Angela.

– Inkább ritkán.

– Milyennek nevezné kapcsolatát Reiddel?

– Veszekedősnek.

– És Liddyvel?

Megvonom a vállam.

– Sose értettem azt a nőt.

– Azt tudta, hogy Reid fizette a maga ötödik in vitro ciklusát?

– Nem is sejtettem, amíg nem hallottam a tanúvallomását. Óriási stressz nehezedett ránk, mert nem tudtuk, miből engedhetnénk meg magunknak… aztán egy napon Max hazajött, és azt mondta, talált egy hitelkártyát nulla százalékos kamattal, és én hittem neki. – Habozok, majd helyesbítek: – Voltam olyan *ostoba,* hogy higgyek neki.

– Mondta Max valaha, hogy a bátyjának és a sógornőjének akarja adni az embriókat?

– Nem. Egy indítványból tudtam meg.

– Hogyan reagált rá?

– Nem bírtam elhinni, hogy képes ezt tenni velem – mondom.

– Negyvenegy éves vagyok. Még ha lehetne is kezdeni valamit a petesejtjeimmel, a társadalombiztosítás már nem fedezné a leszívásukat. A szó szoros értelmében ez az utolsó esélyem, hogy lehessen egy biológiai gyerekem olyasvalakitől, akit szeretek.

– Zoe! – szólít meg Angela. – Beszéltek-e valaha Vanessával arról, hogy milyen kapcsolatban lehetne Max ezekkel a gyerekekkel, amennyiben a bíróság magának ítélné a felügyelet jogát, és megszületnének?

– Olyanban, amilyet Max kíván. Amilyenre felkészült. Ha része akar lenni a babák életének, megértjük, ha nem, azt is tiszteletben tartjuk.

– Maga tehát… kész közölni a gyerekekkel, hogy Max a vér szerinti apjuk.

– Természetesen.

– És megengedné, hogy Max része legyen a gyerekek életének, amennyiben őt ez nem feszélyezi.

– Természetesen. Feltétlenül.

– Gondolja, hogy számíthat ugyanerre a készségre, ha a bíróság Maxnek ítéli az embriókat?

Maxre nézek, Wade Prestonra nézek.

– Két napja hallgatom, hogy fajtalan az életstílusom, és mennyire romlott vagyok, amiért ezt választottam – felelem. – Öt mérföldes körben ki lennék tiltva a gyerekek közeléből.

Angela a bíróra néz.

– Nincs több kérdésem – mondja.

Angela és én kimegyünk a szünetben, hogy igyunk egy kávét. Nem engedi, hogy egyedül csámborogjak a tárgyalóteremben, nehogy megrohanjon Wade valamelyik osztaga.

– Remekül szerepelt, Zoe – mondja, míg az automata gombjait nyomkodja.

– Maga volt a könnyű rész – felelem.

– Igaz – mondja. – Wade úgy fogja üldözni, mint Bill Clinton a gyakornokokat. De maga higgadt volt, okos és

rokonszenves. – Nekem adja oda az első pohárral, és éppen be akarja dobni a második kávé árát, amikor odasétál hozzá Wade Preston, és kibányászik a zsebéből ötven centet.

– Hallom, nem kap honoráriumot ezért a munkáért – mondja Angelának. – Tekintse ezt az én hozzájárulásomnak.

Angela nem vesz tudomást róla.

– Azt hallotta már, Zoe, hogy mi a különbség Wade Preston és Isten között? – Kivár egy pillanatot. – Isten nem képzeli magát Wade Prestonnak.

Nevetek, mert mindig megnevettet a vicceivel. Ám ezúttal a torkomon akad a nevetés, mert Wade-től félméternyire ott áll Liddy Baxter, és engem bámul. Max ügyvédjével jött ide, feltételezhetően ugyanazért, amiért én.

– Zoe – szólít meg, és egyet lép felém.

Angela beszél helyettem.

– Ügyfelemnek nincs közlendője önnel. – Közénk áll.

– De nekem mondanom kell neki valamit – ellenkezik Liddy, ami egyáltalán nem jellemző rá.

Nem igazán ismerem Liddyt. Soha nem is akartam megismerni. Max mindig azt mondta, hogy sokat veszítek vele, mert Liddy mulatságos, értelmes, és fejből tudja *A gyilkos paradicsomok támadásának* összes dialógusát, már amennyi értelme van ennek – de én furcsállottam, hogy egy nőnek a 21. században arról szólhat az élete, hogy

vacsorát rak esténként a férje elé. Max javasolta, hogy eljárjunk ebédelni meg vásárolni, hogy jobban megismerjük egymást, de én úgy éreztem, hogy még azelőtt kifogynánk a témákból, mielőtt kitolatnánk Liddyék felhajtójáról.

Úgy látszik, Liddy kifejlesztett magában egy kis önérzetet. Döbbenetes, milyen jót tesz az önbecsülésünknek, ha elvesszük valaki mástól az embrióit.

– Köszönöm, de mára letudtam az imádságadagomat – mondom.

– Nem imádkozni akarok. Csak… nos… – Rám néz. – Max nem akar bántani téged.

– Rendben, szóval csak véletlenül találtak el. Felfogtam.

– Tudom, mit érezhetsz.

Elképesztő az arcátlansága.

– *Neked* fogalmad sincs, mit érzek. Neked és nekem abszolúte semmi közünk egymáshoz! – vágom oda.

Félretolom Liddyt, és távozom. Angela sietve követ.

– Illemtanleckéket is ad az ügyfeleinek, Ms. Moretti? – kiált utána Wade.

– Pedig van bennünk valami közös! – hallom Liddy hangját. – Máris szeretjük ezeket a babákat!

Ettől megtorpanok. Visszafordulok.

– Tudom, hogy nem sokra tartod a véleményemet, de mindig azt gondoltam, hogy remek anya lennél – mondja Liddy halkan.

Angela belém karol, és elráncigál.

– Ne vegyen tudomást róluk! – mondja. – Tudja, mi a különbség a kentaur és Wade Preston között? A kentaur csak félig állat.

De ezúttal még mosolyogni se tudok.

Nem úgy rémlik, hogy anyámnak túl sokan udvaroltak volna, amíg felnőttem, de az egyik randija azért megragadt az emlékezetemben: egy olyan férfi vitte el vacsorázni, aki több parfümöt locsolt magára, mint anyám. Elaludtam a díványon a *Szerelemhajó* és a *Fantáziasziget* közben, valamikor a *Saturday Night Live*-nál ébredtem fel. Anyám addigra már hazaért, lerúgta a cipőjét, a festék elkenődött a szeme alatt, a haja kibomlott a kontyból. Emlékszem, azt kérdeztem:

– És kedves volt? – de ő csak horkantott.

– Sose bízz olyan férfiban, aki gyűrűt visel a kisujján! – mondta.

Akkor nem értettem, de ma már ugyanaz a véleményem: egy férfinak semmi más ékszert nem szabad viselnie, csak a karikagyűrűjét. Minden más arra int, hogy nem fog működni a kapcsolat. A középiskolákban hordott gyűrűk arról árulkodnak, hogy a viselőjük sose nő fel; a koktélgyűrű tulajdonosa meleg, de még nem tudja. A

kisujjon viselt gyűrű gazdája tenyérbemászó: egy önjelölt Truman Capote, akit jobban érdekel a látszat, mint a lényeg.

Wade Prestonnak gyűrű van a kisujján.

– Önnek valóban kijutott az egészségügyi komplikációkból, Ms. Baxter – kezdi. – Mondhatnánk, szinte annyi, mint Jóbnak.

– Tiltakozom – mondja Angela. – Ilyet *nem* mondhatnánk.

– Helyt adok. Mr. Preston, tartózkodjon a személyes megjegyzésektől – mondja O'Neill bíró.

– Számos életveszélyes komplikáció is volt köztük, ugye?

– Igen – mondom.

– Tehát fennáll a lehetősége, hogy ha a bíróság önnek ítéli a meg nem született gyermekeket, talán meg sem éri, hogy felnőjenek, nemde?

– Pillanatnyilag nem vagyok rákos. Az esélyem arra, hogy kiújuljon, nem éri el a két százalékot. – Rámosolygok. – Olyan egészséges vagyok, mint a makk, Mr. Preston.

– Tudja-e, hogy ha a bíróság valamilyen okból önnek és leszbikus szeretőjének ítéli ezeket a meg nem született gyermekeket, nincsen rá garancia, hogy bekövetkezik a terhesség?

– Mindenkinél jobban tudom. De azt is tudom, hogy ez az utolsó esélyem egy biológiai gyermekre.

– Jól tudom, hogy ön most Vanessa Shaw-val él, az ő házában?

– Igen. Házasok vagyunk.

– Rhode Island államban nem – mondja Wade Preston.

Rászegezem a tekintetemet.

– Én csak annyit tudok, hogy Massachusetts állam kiállított nekem egy házassági bizonyítványt.

– Mióta vannak együtt?

– Körülbelül öt hónapja.

Felvonja a szemöldökét.

– Az nem valami hosszú idő.

– Nyilván első látásra felismerem, ha valami jó. – Megvonom a vállam. – És örökké vele akarok élni.

– Ugye, akkor is ezt érezte, amikor feleségül ment Max Bax-terhez?

Első találat.

– Nem én akartam elválni. Max hagyott el.

– Mint ahogy Vanessa is elhagyhatja?

– Nem hiszem, hogy ez bekövetkezik – mondom.

– De nem tudja, ugye?

– Minden lehetséges. Reid és Liddy is elválhatnak. – Mondat közben a nézőtéren ülő Liddyre pillantok. Az arca elfehéredik.

Nem tudom, mi van közte és Max között, de van valami. Liddy tanúskodása közben is éreztem közöttük a láthatatlan fonalakat, mintha egy pókhálón mennék át, amely egy nyitott ajtóban feszül. És amit Liddy mondott a

büfében: *Max nem akar bántani téged.* Mintha megbeszélték volna.

Max nem szerethetett belé!

Annyira különbözik tőlem, amennyire nő különbözhet egyáltalán!

Ettől a gondolattól mosolyognom kell egy picit. Max ugyanezt mondhatná Vanessáról.

De még ha Max bele is bolondulna a sógornőjébe, akkor is elképzelhetetlen, hogy valami legyen belőle. Liddy maga a tökéletes feleség, az eszményi templomjáró úriasszony. Nincs terepe az elkárhozásra.

– Ms. Baxter? – türelmetlenkedik Wade Preston. Akkor eszmélek rá, hogy nem is hallottam a kérdését.

– Elnézést. Lenne szíves megismételni?

– Azt mondtam, hogy ön bizonyára neheztel Reidre és Liddyre, mert ilyen életük van, ugyebár?

– Nem neheztelek rájuk. Csupán nagyon eltérő dolgokat tartunk fontosnak.

– Tehát nem irigyli a gazdagságukat?

– Nem. A pénz nem minden.

– Akkor azt veszi zokon, hogy ennyire tökéletes példaképek?

Magamba fojtom a nevetést.

– Nem tartom őket annak. Azt gondolom róluk, hogy megvásárolhatják, amit akarnak, többek között ezeket az embriókat. Azt gondolom, nem használják másra a

Bibliájukat, csak hogy pálcát törjenek az olyanok felett, mint én. Egyik tulajdonságot sem tartom követendőnek.

– Ms. Baxter, ön, ugye, nem jár rendszeresen templomba?

– Tiltakozom! – mondja Angela. – Talán szükség lenne szemléltetésre! – Elvesz két jogesetgyűjteményt, és lecsapja maga elé az egyiket. – Egyház! – A másikat leteszi az alperes asztalának a másik végébe. – Állam! – Felnéz a bíróra. – Nézze csak, milyen szép nagy távolság van köztük!

– Ügyes, Ms. Moretti. Kérem, Ms. Baxter, válaszoljon a kérdésre – mondja a bíró.

– Nem.

– Ugye, nem tartja sokra azokat az embereket, akik templomba járnak?

– Úgy gondolom, mindenkinek joga van azt hinni, amit akar. Ez érvényes arra is, aki nem hisz semmiben – mondom.

Vanessa nem hisz Istenben. Azt hiszem, az csukta be előtte az intézményes vallás kapuját, hogy az anyja megpróbálta kiimádkozni belőle a melegséget. Beszélgettünk erről az éj takarójának ráncai között. Meg arról, hogy nem igazán érdekli a síron túli élet, amíg a jelenlegiben megkapja, amit akar; hogy az evolúció során alakult ki bennünk a segítőkészség; hogy bár én nem fogadom el az intézményes vallásokat, azt se jelenthetem ki feltétlen bizonyossággal, hogy nem hiszek egy felsőbb

hatalomban. Nem tudom, ezért ragaszkodom-e a hit morzsáihoz, vagy mert túlságosan félek fennhangon kimondani, hogy nem hiszek Istenben.

Az ateizmus tulajdonképpen az új melegség. A világért nem árulnánk el senkinek, mert utána mindenféle rosszat feltételeznének rólunk.

– Ön tehát nem nevelné vallási szellemben ezeket a meg nem született gyermekeket?

– Nem tudom – mondom őszintén. – Szeretetben nevelném föl a gyereket, hogy ő is képes legyen kimutatni a szeretetét; arra nevelném, hogy legyen önérzetes, nyitott szellemű, és türelmes mindenkihez. Ha rátalálok a megfelelő vallási csoportra, amely hajlandó támogatni ezt, akkor talán csatlakozunk.

– Ms. Baxter, ismeri ön a *Barrows kontra Brady* ügyet?

– Tiltakozom! – mondja Angela. – Mr. Preston egy gyermekfelügyeleti ügyre hivatkozik, itt pedig vagyonmegosztásról van szó!

– A tiltakozást elutasítom – mondja a bíró. – Mire akar kilyukadni, Mr. Preston?

– A *Barrows kontra Brady* ügyben Rhode Island Legfelsőbb Bírósága azt az ítéletet hozta, hogy a válás után a gyermekfelügyeletet gyakorló szülők mindegyike abban a hitben nevelheti a gyermeket, amely elgondolásuk szerint a legjobban szolgálhatja a gyermek érdekeit. Továbbá a *Pettinato kontra Pettinato* ügyben előírták,

hogy vizsgálat tárgyává kell tenni a gyermekfelügyeletet gyakorló szülők erkölcsi alkalmasságát.

– Mr. Preston, most a bíróságot próbálja meg kioktatni, vagy valóban fel akar tenni egy kérdést az ügyfelemnek? – kérdezi Angela.

– Igen – feleli Wade. – Valóban van egy kérdésem. Tanúvallomásában, Ms. Baxter, ön azt állította, hogy több in vitro cikluson esett át, amelyeknek mindegyike kudarccal végződött?

– Tiltakozom!

– Átfogalmazom. Egy gyermeket sem hordott ki, jól tudom?

– Nem – mondom.

– Két vetélése volt?

– Igen.

– És aztán egy halvaszületés?

A cipőmet bámulom.

– Igen.

– Ugyebár ön ma azt vallotta eskü alatt, hogy mindig szeretett volna gyermeket?

– Így van.

– Tisztelt bíró úr – sóhajt Angela ezek a kérdések már többször elhangzottak.

– Ms. Baxter, akkor miért gyilkolta meg 1989-ben a gyermekét?

– Tessék? – Megáll bennem az ütő. – Fogalmam sincs, miről beszél!

Pedig van, és Wade következő szavai még meg is erősítik:

– Végeztetett vagy nem végeztetett a saját akaratából terhességmegszakítást tizenkilenc éves korában?

– Tiltakozom! – Angela felpattan. – Ez nem tartozik ide, és az ügyfelem házassága előtt történt, és követelem, hogy haladéktalanul töröljék a jegyzőkönyvből!

– Nagyon is ide tartozik! Megmutatja, mennyire szeretne gyermeket most. A régi bűneit próbálja jóvátenni.

– *Tiltakozom!*

A kezem elzsibbadt.

A nézőtéren feláll egy asszony.

– Gyermekgyilkos! – rikoltja. Ez a hajszálrepedés kellett, hogy átszakadjon a gát. A westborós osztag és az Örök Dicsőség tagjai ordítoznak. A bíró csendet parancsol, körülbelül húsz embert kivezetnek a tárgyalóteremtől. Vajon mire gondolhat Vanessa?

– Mr. Preston, folytathatja a kérdéseket, de a kommentárját tartsa meg magának – mondja O'Neill bíró. – Ami a közönséget illeti, még egy ilyen rendzavarás, és zárt tárgyalást rendelek el!

Igen, mondom Prestonnak. Abortuszom volt. Tizenkilenc éves voltam, főiskolás. Nem volt alkalmas az idő a gyerekszülésre. Azt gondoltam – ostoba fejjel –, hogy még sok esélyem lesz.

Ki vagyok zsigerelve, mire befejezem. Csak egyszer beszéltem a dologról, amióta megtörtént, a meddőségi klinikán, ahol leplezetlenül fel kellett tárnom a reprodukciós kórelőzményemet, hogy ne kockáztassam az esélyemet a foganásra. Huszonkét éve volt, de hirtelen úgy érzem magam, mint akkor. Reszketek. Szégyenkezem.

És dühöngök.

A klinika nem adhatta ki ezt az információt Wade Prestonnak, mert azzal törvénysértést követtek volna el. Vagyis annak az embernek kellett beszámolnia róla, aki jelen volt akkor, amikor ismertettem a kórelőzményemet.

– Van valamilyen oka annak, hogy rejtegette ezt az adatot a bíróság elől?

– Én nem rejtegettem!

– Talán azért, mert igen helyesen azt gondolta, hogy némileg képmutató színben tüntethetné fel önt, amikor majd elkezd zokogni, hogy mennyire szeretne egy kisbabát?

– Tiltakozom!

– Gondolt-e rá valaha – üti tovább a vasat Wade Preston –, hogy azért nem lehetett másik gyereke, mert Isten ezzel büntette, amiért megölte az elsőt?

Angela dühös szóáradatot zúdít Wade-re, aki visszavonja a kérdést, ám az továbbra is ott lebeg a levegőben.

És ha nem is kell rá válaszolnom a jegyzőkönyvbe, a némaságom is sokatmondó.

Nem akarok hinni egy olyan Istenben, aki büntet, mert volt egy abortuszom.

De ettől még el kell gondolkodnom azon, hogy nem lehet-e igaz.

– Elmondaná, hogy mi a fene volt ez? – kérdezi Angela abban a pillanatban, hogy O'Neill berekesztette a tárgyalást. – Mégis hogy fért hozzá Preston a maga orvosi kartotékjaihoz?

– Nem volt szüksége rá – jelentem ki egyszerűen. – Max elmondta neki.

– Akkor maga miért nem mondta meg *nekem*? Sokkal előnyösebb lett volna, ha mi hozzuk szóba, és nem a keresztkérdezésnél derül ki!

Mint Max alkoholizmusa. Mindenki szereti a megtért bűnöst. Ha mi hoztuk volna szóba az iszákosságát, úgy vette volna ki magát, mintha Maxnek lenne takargatnivalója.

Wade Preston pontosan ilyennek állított be engem.

Preston befejezte a pakolást az aktatáskájába. Udvariasan mosolyog, míg elvonul mellettünk.

– Igazán sajnálom, hogy nem tudott a csontvázról az ügyfele szekrényében. Mármint a konkrétról.

Angela ügyet sem vet rá.

– Van még valami, amit tudnom kell? Mert komolyan nem szeretem a meglepetéseket!

Zsibbadtan rázom a fejem, és követem a folyosóra. Vanessa odakint várakozik anyámmal – nekik még mindig nem szabad bejönniük.

– Mi a franc történt itt? – kérdezi Vanessa. – Hogyhogy a bíró kirúgatta a fele közönséget?

– Megbeszélhetnénk ezt a kocsiban? Nagyon szeretnék hazamenni.

De ahogy kilépünk a bíróság főkapuján, ránk zúdulnak a kérdések.

Számítottam rá. Csak nem ezekre a kérdésekre.

Mennyi idős terhes volt, amikor elvetette?

Ki volt a baba apja?

Tartja még vele a kapcsolatot?

Egy asszony odajön hozzám. Sárga pólójáról látom, hogy a westborós baptisták közé tartozik. Műanyag palack van nála. A palackban valamilyen gyümölcspuncs, de innen olyannak tűnik, mint a vér.

Előbb tudom, hogy le fog önteni vele, mielőtt megteszi.

– Vannak rossz választások! – kiáltja.

Hátralépek, így csak a jobb lábamat éri a folyadék. Tökéletesen megfeledkezem Vanessáról, amíg meg nem hallom a hangját:

– Nekem ezt sose mesélted.

– Sose meséltem senkinek.

Vanessa szeme hideg. Maxre pillant, akit az ügyvédei fognak közre.

– Valamiért nem hiszek neked – mondja.

Anyám meg akarja tépni Wade Prestont, amiért meghurcolt. Angela közbelépése és a varázsszó *(unoka)* kell hozzá, hogy hajlandó legyen hazamenni verekedés nélkül. Azt mondja, később felhív, de látja rajtam, hogy most senkivel sem akarok beszélni. Kivéve Vanessát. Az egész hazaúton azt próbálom neki elmagyarázni, mi történt a tárgyalóteremben. Egyetlen szót sem szól. Amikor megemlítem az abortuszomat, összerándul.

Mire leparkolunk, nem bírom tovább.

– Most már nem is beszélsz velem? – ordítom. Becsapom a kocsi ajtaját, és követem Vanessát a házba. Lehámozom magamról a harisnyanadrágomat, amin még mindig nem száradt meg a vérvörös folt. – Ez valami katolikus dolog?

– Tudod, hogy nem vagyok katolikus – feleli Vanessa.

– De az voltál.

– Itt nem arról a rohadt abortuszról van szó, Zoe, hanem *rólad!*

– Szembefordul velem, még mindig a tenyerében a kocsikulcs. – Elég fontos ez ahhoz, hogy csak úgy kihagyd

egy kapcsolatból. Olyan, mint amikor elfelejted közölni valakivel, hogy AIDS-ed van.

– Az Isten áldjon meg, Vanessa, az abortusz nem fertőz, mint a nemi úton terjedő betegségek…

– Gondolod, hogy kizárólag ezért avatjuk be egy ennyire személyes dologba azt, akit szeretünk?

– Borzalmas döntés volt, még ha annyira szerencsés voltam is, hogy egyáltalán meghozhattam. Nem különösebb élvezet felidézni.

– Akkor magyarázz meg valamit! Hogyhogy Max tudta, én pedig nem?

– Féltékeny vagy? Te komolyan féltékeny vagy, amiért elárultam Maxnek egy szörnyű dolgot a múltamból?

– Igen, az vagyok, és? – ismeri be Vanessa. – Önző kurva vagyok, amiért szeretném, ha a feleségem ugyanannyira megnyílna előttem, mint volt férje előtt?

– Én pedig talán azt szeretném, ha az *én* feleségem mutatna egy kis részvétet – mondom. – Tekintve, hogy Wade Preston most nyúzott meg elevenen, és mától kezdve én vagyok az Első Számú Közellenség az egész vallási jobboldal szemében!

– Mi lenne, ha felfognád, hogy kivételesen nem minden rólad szól? – mondja Vanessa.

– Óriási! – üvöltöm, és elöntik a szememet a könnyek. – Tudni akarsz az abortuszomról? Életem legrosszabb napja volt. Végigsírtam az utat, amíg odamentem, és amíg eljöttem. Két hónapig kínai levesen éltem, mert nem

akartam pénzt kérni anyámtól, mert neki sem mertem elmondani, hogy mit tettem, amíg haza nem jöttem a nyári szünetben. Nem vettem be utána a gyógyszert, amit a görcsökre adtak, mert úgy éreztem, megérdemlem a szenvedést. És a fiú, akivel jártam… a fiú, akivel közösen döntöttünk úgy, hogy ez a helyes lépés… egy hónap múlva ejtett. És bár minden egyes orvos azt mondja, hogy ennek egyáltalán nincs köze a meddőségemhez, sose voltam képes elhinni. Most jó? Most boldog vagy? Ezt akartad hallani?

Mire befejezem, olyan keservesen sírok, hogy alig értem a saját szavaimat. Az orrom folyik, a hajam a szemembe lóg, és azt akarom, hogy Vanessa érintsen meg, öleljen át, mondja azt, hogy nincs semmi baj, de ő hátrál.

– Van még valami, amit tudnom kellene rólad? – kérdezi, és otthagy egy olyan ház ajtajában, amelyet már nem érzek az otthonomnak.

Hat percig tartott az egész.

Tudom. Számoltam.

Ismertették velem a lehetőségeimet. Elvégezték a laborvizsgálatokat. Nyugtatót adtak. Kitágították a méhszájamat. Ki kellett töltenem egy csomó formanyomtatványt.

Ez eltartott pár óráig.

Emlékszem, hogyan rögzítette az ápolónő a lábamat a kengyelben, majd arra kért, csússzak lejjebb. Emlékszem,

hogyan csillogott a hüvelytükör, amit az orvosnő elvett a steril fehér kendőről. Emlékszem a vákuum nedves cuppanására.

Az orvosnő egyszer se nevezte babának. Még magzatnak se. Úgy emlegette, hogy *szövet.* Emlékszem, behunytam a szemem, és egy rongydarabra gondoltam, amelyet a szemétbe dobnak.

Amikor hazafelé mentünk a campusra a fiúm régi Dodge Dartjában, a váltóra tettem a kezem. Csak érezni szerettem volna, hogy ott van, hogy megfogja a kezem. De ő lefejtette az ujjaimat.

– Zo – mondta – hagyjál vezetni.

Bár még csak délután kettő volt, amikor visszakerültem a szobámba, pizsamába bújtam. A *Kórházat* néztem, olyan görcsösen figyeltem Friscóra és Feliciára, mintha vizsgáznom kellene belőlük. Befaltam egy egész üveg mogyorókrémet.

Még mindig üresnek éreztem magam.

Heteken át rémálmaim voltak: hallottam a magzat sírását. Követtem a hangot az udvarra, az ablakom alá, pizsamanadrágban, szakadt, ujjatlan trikóban; leguggoltam, és puszta kézzel ásni kezdtem, téptem fel a földet, kicsorbítottam a körmeimet a köveken, és végül megtaláltam.

Édes Cindyt, a babát, amelyet azon a napon temettem el, amikor az apám meghalt.

Este nem bírok ellazulni. Hallom, ahogy Vanessa jár-kel fölöttem a hálószobában. Aztán csend lesz, Vanessa nyilván elaludt. Leülök az elektromos zongorához, és játszani kezdek. Hagyom, hogy a zene rám tekeredjen, mint a sebkötöző pólya. Hangonként varrom össze magamat.

Olyan sokáig játszom, hogy kezd görcsölni a csuklóm. Addig énekelek, amíg be nem rekedek, amíg úgy nem érzem, hogy szalmaszálon át kapom a levegőt. Mikor abbahagyom, a billentyűkre hajtom a fejem. A csend olyan lesz a szobában, mint egy vastag pamutpaplan.

Aztán hallom, hogy tapsolnak.

Megfordulok. Vanessa áll az ajtóban.

– Mióta vagy itt?

– Régen. – Mellém ül. – Ugye, tudod, hogy ezt akarja?

– Ki?

– Wade Preston. El akar szakítani minket egymástól.

– Én nem akarom – mondom.

– Én sem. – Habozik. – Számoltam odafent.

– Akkor nem csoda, hogy olyan sokáig fent voltál – dünnyögöm.

– Vacak vagy számtanban.

– Úgy kalkulálok, hogy kilenc évig voltál Maxszel. Én a következő negyvenkilenc évben akarok veled lenni.

– Csak negyvenkilenc évig?

– Addig maradj mellettem. Szép prímszám. – Vanessa rám néz.

– Tehát mire kilencven leszel, az életednek már több mint a felét töltötted velem, míg Maxszel csak tíz százalékot. Félre ne érts, továbbra is rohadtul féltékeny vagyok erre a kilenc évre, mert akármit csináljak, nem tudom kitörölni a múltadat. Bár ha nem Maxszel töltötted volna ezt az időt, most talán nem lennél itt nekem.

– Nem akartam titkolózni előtted – mondom.

– De képes lettél volna rá. Annyira szeretlek, hogy akármit mondasz, nem változtathat rajta.

– Igazából férfi vagyok, csak átműttettem magam – mondom fapofával.

– Szószegő! – Vanessa nevet. Hozzám hajol, megcsókol, aztán a két tenyerébe fogja az arcomat. – Tudom, elég erős vagy, hogy egyedül is végigcsináld, de nem kell. Ígérem, többé nem leszek hülye.

Hozzábújok, a vállára hajtom a fejemet.

– Én is sajnálom – mondom, és ez a bocsánatkérés olyan határtalan, mint az éjszakai ég.

VANESSA

Anyám szokta mondani, hogy a nő rúzs nélkül olyan, mint a torta cukormáz nélkül. A Forever After volt a színe, sose tette ki a lábát hazulról nélküle. Ahányszor bementünk egy drogériába aszpirinért vagy tamponért vagy asztma elleni gyógyszerért, ő hozzácsapott még két rúzst, és elraktározta őket a tükörasztala fiókjába, amely már dugig volt ezüst rudacskákkal.

– Kétlem, hogy készlethiány lenne a gyártónál – mondtam ilyenkor, de neki ugyan beszélhettem. Szerencsére akkora tartalékot halmozott fel, amiből tíz évre futotta. Mikor a kórházban feküdt, és annyira begyógyszerezték, hogy már a saját nevére sem emlékezett, én rúzsoztam ki. Forever Afterrel az ajkain lehelte ki a lelkét.

Hihetetlenül groteszknek találta volna, hogy én lettem a kozmetikus arkangyala, mivel amióta az eszemet tudom, menekültem mindenféle festéktől. Más kislányok szeretnek felülni a fürdőszoba pultjára, onnan figyelik az anyjuk átalakulását műalkotássá. Én kizárólag a szappant tűrtem meg az arcomon. Egyetlenegy alkalommal engedtem, hogy anyám megközelítsen a szemceruzával, akkor, amikor Gomez Addams-bajszot kellett rajzolnia az orrom alá egy iskolai előadásra.

Ezzel annak a ténynek a súlyát kívánom nyomatékosítani, hogy reggel hétkor Zoe szemhéjtusával

pacsmagolom a szememet. Vicsorítok a tükörbe, hogy kiszínezhessem a szájamat a Hot Tamale rúzzsal. Ha Wade Preston és O'Neill bíró a hagyományos nőt akarja látni, aki otthon ül, manikűröz, és pecsenyét süt vacsorára, akkor az leszek a következő nyolc órában.

(Csak szoknyát ne kelljen venni. *Olyan nincs!)*

Hátradőlök, és szemügyre veszem a munkámat a tükörben. Pontok táncolnak a szemem előtt (irtó nehéz nem kancsalítani, mialatt szemhéjtussal kontúrozunk). Zoe, még félálomban, ekkor baktat be a fürdőszobába. Leül a vécé fedelére, és pislogva néz rám.

Aztán elakad a lélegzete az iszonyattól.

– Miért vagy olyan, mint egy bohóc?

– Tényleg? – Megdörgölöm az arcomat. – Túl sok a pír? – Megint belebandzsítok a tükörbe. – Olyan akartam lenni, mintha az ötvenes években lennénk. Katy Perry is ezt csinálja.

– Meg Frank-N-Furter a *Rocky Horrorból* – mondja Zoe. Feláll, és engem nyom le a helyére. Fogja a sminklemosót, nyom belőle egy vattapamacsra, tisztára csutakolja az arcomat. – Megmondanád, miért döntötted el váratlanul, hogy sminkelni fogsz?

– Csak megpróbáltam… nőiesebbnek tűnni – válaszolom.

– Úgy érted, kevésbé leszbikusnak – helyesbít Zoe. Csípőre teszi a kezét. – Nézd, Vanessa, nekem akkor is tetszel, ha semmit sem kensz az arcodra.

– Na látod, ezért kötöttem házasságot veled, és nem Wade Prestonnal.

Előrehajol, ecsettel fölviszi a járomcsontjaimra az arcpírt.

– És én még azt képzeltem, hogy azért, mert van…

– Szempillagöndörítőd – szakítom félbe vigyorogva.

– Abbahagyni! – mondja Zoe. – Olyan felszínesnek érzem magam tőled. – Följebb emeli az államat. – Hunyd be a szemed!

Ecsetel és púderoz. Még azt is tűröm, hogy a szempillagöndörítőt használja, pedig félek, hogy kinyomja a szememet. Befejezésül azt mondja, hogy nyissam ki a számat, és végigszalad rajta a rúzzsal.

– Kész! – mondja.

Egy transzvetisztára számítok, de valami egészen mást látok.

– Te jó isten, olyan lettem, mint az anyám!

Zoe átles a vállam fölött, nézzük a tükörképünket.

– Abból, amit hallottam – mondja –, jobb nem is történhetne velünk!

Angela húsz dollárt fizet a gondnoknak, hogy hátul, a gazdasági bejáraton engedjen be a bíróságra. Kémregényekhez illő csöndben megyünk el a kazánház és egy papírtörülközőkkel-vécépapírral tömött tárolórekesz mellett, mielőtt a portás odavezet a rozoga, piszkos

teherlifthez, amelyen feljutunk a földszintre. Elfordítja a kulcsot, megnyom egy gombot, aztán rám néz.

– Nekem is van egy unokatestvérem, aki meleg – mondja ez az ember, aki nem szólt négy szónál többet hozzánk, amióta itt vagyunk.

Miután nem tudom, mi a véleménye erről az unokatestvérről, én sem szólok.

– Honnan tudja, kik vagyunk? – kérdi Zoe.

Vállat von.

– Én vagyok a gondnok. Mindenről tudok.

A lift kiböffent bennünket egy folyosóra, az írnok irodájának közelében. Angela addig kígyózik a folyosók útvesztőjében, míg oda nem érünk a tárgyalótermünk ajtajához. Valóságos emberi fal áll nekünk háttal: a sajtó várja az érkezésünket a főbejáraton.

Miközben ott vagyunk közvetlenül a hülyéi mögött.

Azt hiszem, még sose tiszteltem Angelát annyira, mint abban a pillanatban.

– Egyen meg a büfében egy müzliszeletet vagy akármit – tanácsolja Angela. – Így nem kelt feltűnést, amikor Preston bevonul, és riporterek sem fogják üldözni.

Logikus javaslat, mivel én még mindig el vagyok különítve – legalábbis a mai nap első perceire. Megvárom, amíg bemenekíti Zoét a tárgyalóterembe, utána észrevétlenül elsurranok a folyosón, miközben megérkezik a többi ügyvéd.

Eszem egy csomag mogyoróvajas kekszet, de émelyegni kezdek tőle. Az a helyzet, hogy nem tudok beszélni a nyilvánosság előtt. Azért is lettem iskolai tanácsadó és nem tanár. Nem győzök ámulni Zoén, aki képes odaülni a hallgatóság elé, hogy kidalolja nekik a szívét.

Bár attól is eláll a lélegzetem, amikor megtölti a mosogatógépet.

– Meg tudod te ezt csinálni – mormolom, és mire visszaérek a terem kétszárnyú ajtajához, már ott vár egy törvényszolga, hogy bevezessen.

Végigmegyünk a halandzsán, megesküszöm a Bibliára, elhadarom a nevemet, a lakcímemet. Angela elindul felém: sokkal feszültebb és éberebb, mint a bíróságon kívül. Harminc centire lehet tőlem, amikor meghökkenésemre elejti a noteszét.

– Tudja-e, honnan lehet tudni, hogy Wade Preston hazudik? – hadarja súgva. – Onnan, hogy mozog a szája. – Kacsint egyet, amikor látja, hogy magamba kell fojtanom a nevetést. Akkor értem meg, hogy egyáltalán nem ügyetlenségből ejtette el a noteszt.

– Hol lakik, Ms. Shaw?

– Wilmingtonban.

– Jelenleg van munkaviszonya? – kérdezi Angela.

– Tanácsadó vagyok a wilmingtoni középiskolában.

– Mit jelent ez?

– Tanácsokat adok diákoknak a kilencedik osztálytól a tizenkettedikig. Figyelemmel kísérem a tanulmányi

haladásukat, az otthoni problémáikat, a depresszióra vagy droghasználatra utaló jeleket, segítek nekik a főiskolai felvételinél.

– Családi állapota?

– Házas vagyok – válaszolom mosolyogva. – Zoe Baxter a házastársam.

– Vannak gyerekei?

– Még nincsenek, de remélem, lesznek, amint lezárul ez a per. Az a szándékunk, hogy én hordom ki az embriókat, amelyek biológiailag Zoétól származnak.

– Van tapasztalata kisgyermekekkel?

– Korlátozott mértékben – válaszolom. – Alkalmanként vigyáztam szomszéd gyerekekre a hétvégeken. De mint a barátaimtól hallom, szülőnek lenni mindenképpen tűzpróba, akárhány könyvet olvasunk is el dr. Spocktól.

– Ön és Zoe miből tartanák el ezt a gyereket?

– Mindketten dolgozunk, és dolgozni is fogunk. Szerencsére a munkarendünk rugalmas. Mindketten részt vennénk a gyereknevelésben. Zoe anyja tízpercnyire lakik tőlünk, és már előre örül, hogy segíthet.

– Milyen az ön kapcsolata Max Baxterrel, amennyiben fennáll ilyesmi?

Az esti veszekedésre gondolok. Kapcsolatom ezzel az emberrel abban áll, hogy Zoe örökre összeköt minket. Hogy Zoe már odaadott a szívéből egy darabot valaki másnak.

– Ő a házastársam volt férje – mondom egykedvűen. – Biológiai kapcsolatban áll az embriókkal. Nem igazán ismerem, annyit tudok, amennyit Zoe mondott róla.

– Hajlandó-e megengedni Max Baxternek, hogy kapcsolatot tartson fenn azzal a gyerekkel, akit ön megszül?

– Amennyiben ez a kívánsága.

Angela szembefordul velem.

– Vanessa – mondja, tud olyan körülményről, amely kizárná, hogy önt gyermek felügyeletére alkalmas személynek tekintsék?

– Nem létezik ilyen körülmény – mondom.

– A tanú az öné – fordul oda Angela Wade Prestonhoz.

Preston ma egészen elképesztő szerelésben jelent meg – és higgyék el, ha *én* teszek megjegyzést valakinek az öltözködésére, az már valami igazán ocsmány dolgot jelent. Az inge mályvaszín-fehér kockás. A nyakkendője lila-fehér csíkos. A zakóján fekete alapon szürke-ezüst-mályvaszín minták. És mégsem olyan benyomást kelt a csiricsáréságával, a szoláriumbarnaságával, mintha egy undok anakronizmus lenne a nyolcvanas évekből, hanem inkább olyat, mintha most lépett volna ki a *GQ* magazinból.

– Ms. Shaw – kezdi, és én a padlóra nézek, de komolyan, hogy nem hagy-e nyálfoltot maga után, amikor közelebb jön. – A munkaadója tud arról, hogy ön leszbikus?

Kihúzom magam. Ha durván akar játszani, állok elébe.

Végül is – ki van rúzsozva a szám.

– Nem tettem közhírré. A pedagógusok általában nem szokták megbeszélni a nemi életüket a tanáriban. De nem is titkolom.

– Nem gondolja, hogy a szülőknek joguk van tudni, milyen útmutatást kapnak a gyerekeik? – Gúnyosan vigyorog az *útmutatás* szóhoz.

– Nem panaszkodnak.

– Szokott beszélni a szexről ezekkel a tizenévesekkel?

– Ha szóba hozzák. Vannak gyerekek, akik párkapcsolati gondokkal fordulnak hozzám. Néhányan még azt is feltárták előttem, hogy talán melegek.

– Ön tehát agitálja ezeket az ártatlan kamaszokat? – kérdezi Preston.

– Szó sincs róla, ám én egy biztos zugot jelentek, ahol lehet panaszkodni, akkor, amikor mások… – hatásszünetet tartok –… nem túlzottan toleránsak.

– Ms. Shaw, ön azt mondta, hogy tudomása szerint minden szempontból alkalmas szülőnek, így van?

– Igen – mondom.

– Azt mondja, hogy semmi sincs, ami arra utalna, hogy alkalmatlan erre a feladatra?

– Nem hinném…

– Szeretném emlékeztetni, hogy eskü alatt vall – mondja az ügyvéd.

Mire akar ez kilyukadni?

– Igaz-e, hogy 2003-ban egy hétig kezelték a Blackstone kórház pszichiátriai osztályán?

Megkövülök.

– Akkor ért véget egy viszonyom. Önként jelentkeztem be egy hétre, hogy feldolgozzam a stresszt. Gyógyszereket kaptam, és azóta nem fordult elő hasonló eset.

– Vagyis idegösszeomlása volt.

Megnyalom a szájamat, érzem a viasz ízét.

– Ez túlzás. Kimerültséget állapítottak meg nálam.

– Valóban? Csak ennyit?

Fölszegem az államat.

– Igen.

– Tehát nem akarta megölni magát?

Zoe a szájához szorítja a kezét. *Képmutató!,* gondolhatja a tegnapi éjszaka után.

Wade Prestonhoz fordulok, farkasszemet nézek vele.

– Szó sem volt ilyesmiről.

Nyújtja a kezét. Ben Benjamin felugrik a felperes asztalánál, és odaad Prestonnak egy dossziét.

– Szeretném, ha jegyzőkönyveznék, hogy benyújtottam ezeket az iratokat – mondja Preston, és átnyújtja az aktát az írnoknak, majd amikor bélyegző kerül a papírokra, ad egy másolatot Angelának, és egy másikat nekem.

Ez a zárójelentésem a Blackstone-ból.

– Tiltakozom! – mondja Angela. – Még sose láttam ezt a bizonyítékot. Azt se tudom, megszerezhette-e Mr.

Preston törvényes úton, miután az egészségügyi törvény értelmében titkos adatnak számít!

– Ms. Moretti nyugodtan átnézheti a saját példányát – mondja Preston.

– Tisztelt bíró úr, a titoktartási törvény értelmében három héttel az idézés előtt meg kellett volna kapnom ezt a dokumentumot! Ms. Shaw még csak nem is tartozik a peres felek közé! A zárójelentés beterjesztése bizonyítékként elfogadhatatlan!

– Nem bizonyítékként terjesztem elő ezt a zárójelentést – mondja Preston. – Csak annak alátámasztására használom, hogy a tanú az igazságnak nem megfelelő tényeket állított. Mivel itt egy lehetséges szülőről van szó, hitem szerint fontos tudnunk, hogy ez a nő nemcsak leszbikus, de hazug is.

– Tiltakozom! – visítja Angela.

– Ha Ms. Morettinek rövid szünetre van szüksége, hogy átnézhesse a zárójelentést, készséggel a rendelkezésére bocsátunk néhány percet.

– Nekem nem kell szünet, maga hólyag! Számomra nemcsak az egyértelmű, hogy ez a zárójelentés nem tartozik a tárgyhoz, de az is, hogy Mr. Preston törvénytelen úton szerezte meg. Piszkos kézzel állít be ide a bíróságra! Nem tudom, mi a szokás Louisianában, de itt, Rhode Islandben törvények védik az állampolgárokat, és Ms. Shaw jogait épp ebben a percben sértették meg!

– Tisztelt bíró úr, ha a tanú hajlandó visszavonni a vallomását, és elismeri, hogy öngyilkosságot akart elkövetni, akkor boldogan mellőzöm ezt a dokumentumot – mondja Preston.

– Elég! – A bíró sóhajt. – Kizárólag a dokumentum azonosítását engedélyezem. Mindazonáltal, mielőtt továbbmegyünk, szeretném, ha az ügyvéd úr kifejtené, hogyan szerezte meg a zárójelentést.

– Becsúsztatták a szállodai szobám ajtaja alatt – mondja Preston. – Isten útjai kifürkészhetetlenek.

Erősen kétlem, hogy Isten használta volna a fénymásolót a Blackstone-ban.

– Ms. Shaw, ismételten felteszem önnek a kérdést! Öngyilkossági kísérlete miatt tartózkodott 2003-ban a Blackstone kórházban?

Az arcom lángol, a pulzusom dübörög.

– Nem.

– Akkor véletlenül nyelt le egy egész üveg fájdalomcsillapítót?

– Depressziós voltam. Nem akartam öngyilkos lenni. Régen történt, most egészen más állapotban vagyok, mint akkor. Komolyan, nem tudom mire vélni ezt a boszorkányüldözést!

– Megfelel a tényeknek, hogy ön zaklatott lelkiállapotban volt nyolc éve? Válsághelyzetben volt?

– Igen.

– Valami váratlan dolog történt, ami annyira megviselte az idegeit, hogy kórházba került?

Lesütöm a szemem.

– Mondhatni.

– Zoe Baxter azt vallotta, hogy rákja volt. Ön tudatában van ennek?

– Igen, tudatában. De most egészséges.

– A ráknak megvan az a csúnya szokása, hogy kiújul, ugyebár. Ms. Baxter még mindig megbetegedhet rákban, nemde?

– Maga is – mondom.

Lehetőleg a következő három percben.

– Borzasztó gondolat! – mondja Preston. – De itt fontolóra kell vennünk minden lehetőséget. Teszem azt, Ms. Baxter visszaesik. Az nagyon feldúlná önt, ugye?

– Összetörne.

– Annyira, hogy újabb idegösszeroppanás lenne belőle, Ms. Shaw? Újabb üveg fájdalomcsillapító?

Angela ismét feláll, és tiltakozik.

Wade Preston a fejét csóválja.

– Cc, cc, Ms. Shaw! – mondja. – Akkor ki gondoskodna azokról a szegény gyerekekről?

Mihelyt kilépek a tanúk padjából, a bíró szünetet rendel el. Zoe visszafordul hozzám, mert épp mögötte ülök a nézőtéren. Felállunk, Zoe átölel.

– Úgy sajnállak! – súgja.

Tudom, hogy Lucyre gondol. Messze túlléptem az iskolai tanácsadói munkakörömet azért a lányért, csak hogy találjak valamit, ami a világhoz köti. Tudom, hogy Zoe most azt találgatja, nem magamat láttam-e Lucyben?

A látóteremben átvillan valami mályvaszín. Wade Preston kifelé halad a padok között. Gyengéden kifejtem magamat Zoe karjaiból.

– Mindjárt jövök.

Követem Prestont a folyosón, és meghúzom magam a fal mellett, miközben a gyülekezeti tagokkal jattol és zaftos koncokat oszt meg az újságírókkal. Fütyörészik, és amennyire el van telve magától, észre sem veszi, hogy követik. Befordul egy sarkon, belöki a férfivécé ajtaját.

Utánamegyek.

– Mr. Preston! – mondom.

Felvonja a szemöldökét.

– Nahát, Ms. Shaw! Azt hinné az ember, hogy valaki a maga életstílusával az utolsónak követné el azt a tévedést, hogy belép egy ajtón, amelyen egy férfi képe van!

– Tudja, én pedagógus vagyok, és maga, Mr. Preston, nagyon rászorul az oktatásra.

– Ó, gondolja?

– Gondolom. – Gyorsan végigsöprök a tekintetemmel a fülkék ajtai alatt. Szerencsére csak ketten vagyunk. – Először is a homoszexualitás nem életstílus, hanem adottság. Másodszor, nem határoztam el, hogy a nők vonzanak, csak vonzódtam hozzájuk. *Maga* eldöntötte,

hogy a nőket választja? Serdülőkorában történt? Vagy amikor érettségizett? Szerepelt a felvételi kérdések között? Nem. A homoszexualitást ugyanúgy nem választjuk, mint a heteroszexualitást. Azért tudom, mert mi az ördögnek választaná bárki is a melegséget? Miért kívánnám magamnak mindazt a durvaságot, sértegetést, fizikai bántalmazást, amivel szembekerültem? Miért akarnám, hogy lenézzenek és közhelyeket ragasszanak rám az olyanok, mint maga? Miért választanék magamnak egy olyan *életstílust,* ahogy maga nevezi, amely ennyi küzdelemmel jár? Komolyan nem hiszem, Mr. Preston, hogy egy ilyen világlátott ember, mint maga, ennyire vak legyen a valóságra.

– Ms. Shaw. – Preston sóhajt. – Imádkozni fogok magáért.

– Megható, de mivel ateista vagyok, szükségtelen. Inkább azt kívánnám, hogy olvasson utána a homoszexualitásnak, de olyan szövegekben, amelyek valamivel újabb keletűek az ön által használt Bibliánál. Jó nagy anyag gyűlt össze a szakirodalomban az elmúlt ezerötszáz évben.

– Befejezte? Ugyanis nem ok nélkül jöttem ide…

– Még nem. Sok dolog van, ami nem vagyok, Mr. Preston. Nem vagyok pedofil. Ugyanúgy nem vagyok szoftballedző vagy motoros maca, mint ahogy a meleg férfiak se mind fodrászok vagy virágrendezők, vagy belsőépítészek. Nem vagyok erkölcstelen. Tudja, mi

vagyok? Intelligens. Türelmes. Szülőnek való. Más vagyok, mint maga, de nem kevesebb – mondom. – A hozzám hasonló embereknek nincsen szükségük arra, hogy megjavítsák őket. A magához hasonló embereknek kell szélesíteniük a látókörüket.

Megizzadok, mire befejezem. Wade Preston végre-valahára hallgat!

– Mi a baj, Wade? – kérdezem. – Nem szokta meg, hogy egy nő megdorgálja?

Vállat von.

– Mondjon, amit akar, Ms. Shaw. Akár még pisilhet is állva, ha óhajtja. De jól jegyezze meg: a töke sose lesz nagyobb, mint az enyém.

Hallom, ahogy lehúzza a sliccén a cipzárt.

Keresztbe fonom a karomat.

Patt.

– Távozik, Ms. Shaw?

Megvonom a vállam.

– Mr. Preston, nem a maga pöcse lesz az első, amivel összehozott a sors.

Wade Prestonnak elakad a lélegzete. Felhúzza a cipzárját, és kicsörtet a vécéből. Olyan szélesen mosolygok, hogy fáj, aztán megnyitom a csapot.

Amikor bejön a férfivécébe egy ismeretlen törvényszolga, egy különös, magas nőt lát, aki a kagyló fölött mossa magáról a sminkjét, és olcsó papírtörülközővel szárogatja az arcát.

– Mi van? – kérdezem vádlón, amikor rám bámul, aztán kiszökdécselek a helyiségből. Végül is milyen alapon mondaná meg nekem, hogy mi a normális?

Mielőtt Zoe mamája tanúskodik, beszélni akar a vizespoharával.

– Ms. Weeks – mondja a bíró –, ez itt nem varieté. Folytathatnánk a tárgyalást?

Dara ránéz, kezében a pohárral. Mellette a tanúk padjában félig üres a vizeskancsó.

– Nem tudja, tisztelt bíró úr, hogy a víz képes megérezni a pozitív és a negatív energiát?

– Én csak annyit tudok, hogy a víz nedves – dünnyögi O'Neill.

– Dr. Masaru Emoto tudományos kísérleteket is végzett – mondja Dara sértődötten. – Ha emberi gondolatokat irányítunk a vízre, mielőtt az megfagyna, a kristályok vagy gyönyörűek lesznek, vagy csúnyák, attól függ, hogy pozitívak vagy negatívak-e a gondolatok. Tehát ha pozitív ingereknek tesszük ki a vizet – például szép zenének, vagy szerelmesek képét, hálás szavakat sugározunk felé –, majd pedig megfagyasztjuk, és mikroszkóppal megvizsgáljuk, szimmetrikus jégkristályokat kapunk. Ha viszont Hitler valamelyik beszédét játsszuk le a víznek vagy gyilkosságokat ábrázoló képeket mutatunk, vagy azt mondjuk neki, hogy *gyűlöllek,* és azután fagyasztjuk le, a kristályok fűrészesek és torzak lesznek. – A bíróra emeli

tekintetét. – Testünknek több mint hatvan százaléka víz. Ha a gondolataink befolyásolhatnak két és fél deciliter vizet, képzelje el, milyen hatással lehetnek egy egész emberre!

A bíró a homlokát fogja.

– Ms. Moretti, miután Ms. Weeks a maga tanúja, feltételezem, nincs kifogása ellene, hogy vízszertartást végezzünk.

– Nincs, bíró úr.

– Mr. Preston?

Az csak rázza a fejét hüledezve.

– Őszintén szólva azt se tudom, mit mondjak.

Dara fintorog.

– A víz szempontjából ez alighanem áldás.

– Kezdheti, Ms. Weeks – mondja a bíró.

Dara fölemeli a poharát.

– Erő – mondja telt, zengő hangon. – Bölcsesség. Türelem, Igazság.

Kelekótya New Age-es baromságnak kellene tűnnie annak, amit csinál. Ám ez lenyűgöző. Végül is, ki merné azt mondani, hogy nincs szükségünk pozitív energiákra?

Dara megdönti a poharat, az utolsó cseppig kiissza, majd a bíróra pillant.

– Na! Hát olyan rossz volt?

Angela odamegy a tanúk padja mellé. Ujratölti Dara poharát, nem megszokásból, hanem mert tudja, hogy ettől mindenki arra gondol majd, hogy a kimondott szavak

megváltoztathatják a vizet, mint ahogy a totyogó kisgyerek jelenléte is visszatartja az embereket a trágár beszédtől.

– Legyen szíves megmondani a nevét és a lakcímét.

– Dara Weeks. Wilmingtonban lakom, a Renfrew Heights 5901 szám alatt.

– Hány éves?

Dara elfehéredik.

– Csakugyan meg kell mondanom?

– Sajnos igen.

– Hatvanöt. De *én* ötvennek érzem magam.

– Milyen messze lakik a lányától és Vanessa Shaw-tól?

– Tíz percre – mondja Dara.

– Vannak unokái?

– Még nem, de… – Lekopogja a tanúk padján.

– Akkor tehát örül a lehetőségnek?

– Most viccel? Én leszek a legjobb nagymami a világon!

Angela megkerüli a tanúk padját, hogy szemben legyen Darával.

– Ms. Weeks, ismeri Vanessa Shaw-t?

– Igen. A lányom házastársa.

– Mit gondol a kapcsolatukról?

– Azt gondolom – mondja Dara –, hogy nagyon boldoggá teszi a lányomat, és nekem mindig ez volt a legfontosabb.

– Mindig boldog volt a lánya a kapcsolataiban?

– Nem. Boldogtalan volt a halvaszületés után és a válás idején. Mint egy zombi. Átmentem hozzá, és még mindig ugyanaz a ruha volt rajta, mint előző nap. Nem evett. Nem takarított. Nem dolgozott. Nem gitározott. Csak aludt. Még amikor ébren volt, akkor is olyannak látszott, mintha aludna.

– Mikor változott meg ez?

– Dolgozni kezdett egy diákkal Vanessa iskolájában. Egyre gyakrabban jártak együtt ebédelni, moziba, kulturális rendezvényekre és bolhapiacokra. Örültem, hogy Zoénak van kihez szólnia.

– De egy idő után megtudta, hogy Zoe és Vanessa nemcsak barátok?

Dara bólint.

– Egy nap átjöttek, és Zoe azt mondta, hogy valami fontosat kell mondania nekem. Egymásba szerettek Vanessával.

– Ön hogyan reagált?

– Zavarba jöttem. Mármint, azt tudtam, hogy Vanessa a legjobb barátnője, de Zoe most arról beszélt, hogy oda akar költözni Vanessához, és leszbikus.

– Ön hogy érezte magát ettől?

– Mint akit fejbe vágtak egy csákánnyal. – Dara tétovázik. – Semmi kifogásom a melegek ellen, de sose képzeltem el a lányomat melegnek. Arra gondoltam, hogy most már sose lesznek unokáim, és hogy mit fognak mondani a barátnőim a hátam mögött. De valójában nem

az dúlt fel, hogy Zoe kibe lett szerelmes. Azért lettem feldúlt, mert én, mint anya sose választottam volna ezt az utat a lányomnak. Egyetlen szülő sem akarhatja a gyerekének, hogy egész életében a szűklátókörű emberekkel kelljen harcolnia.

– Most milyen érzéseket kelt önben a lánya kapcsolata?

– Ha vele vagyok, csak azt látom, mennyire boldoggá teszi Vanessa. Tisztára, mint Rómeó és Júlia. De Rómeó nélkül, és sokkal boldogabb a befejezés – teszi hozzá Dara.

– Vannak aggályai amiatt, hogy gyerekeket akarnak?

– El sem tudnék képzelni jobb otthont egy gyereknek.

Angela megfordul.

– Ms. Weeks, ha önön múlna, kire bízná inkább Zoe gyerekeit? Maxre vagy Vanessára?

– Tiltakozom! – mondja Wade Preston. – Ez spekuláció!

– Ej, ej, Mr. Preston! – feleli a bíró. – Ne a víz előtt. A tiltakozásnak helyt adok.

Dara ránéz a felperes asztalánál ülő Maxre.

– Erre a kérdésre nem nekem kell válaszolnom, de annyit elmondhatok: Max cserbenhagyta a lányomat. – Felém fordul. – Vanessa nem tesz ilyet.

Tanúskodása után Dara leül mellém. Megragadja a kezemet.

– Milyen voltam? – súgja.

– Profi – válaszolom, és ez igaz. Wade Preston semmire se ment a keresztkérdéseivel. Csak az idejét vesztegette, szalmaszálakért kapkodott.

– Gyakoroltam. Egész éjjel fent voltam, rendeztem a csakráimat.

– Látszik is – felelem, holott fogalmam sincs, miről beszél. Nézem Dara mágneses karperecét, a nyakában lógó orvosságos zacskót, a gyógyító kristályait. Néha nem értem, hogyan lett mellette Zoe olyan ember, amilyen.

Habár ugyanezt el lehetne mondani rólam is.

– Csak azt sajnálom, hogy anyu nem ismerhetett téged – súgom vissza. Ezt így kell érteni: *Bár feleakkora szíve lett volna az anyámnak, mint neked.*

Dr. Anne Fourchette, a meddőségi klinika igazgatója egy tejesrekesszel érkezik, amely meg van tömve aktákkal, Zoe és Max kortörténetével, amit lemásoltattak az ügyvédek számára, és az írnok most kiosztja az iratokat. Az orvosnő ezüst haja a fekete kosztümkabát gallérjáig ér. A nyakában zebracsíkos keretű olvasószemüveg lóg láncon.

– 2005 óta ismerem Baxteréket – mondja. – Akkor kezdtek próbálkozni a babával.

– Ehhez az ön klinikája nyújtott segítséget? – kérdezi Angela.

– Igen – feleli dr. Fourchette. – IVF formájában.

– Ismertetné, mi az eljárás egy házaspár esetében, akik IVF-kezelést kívánnak?

– Teljes kivizsgálást végzünk: rengeteg teszttel próbáljuk meghatározni a meddőség okait. A diagnózis alapján meghatározzuk a követendő eljárást. Baxterék esetében Maxnek és Zoénak is meddőségi problémái voltak, ezért Max spermáját külön-külön kellett befecskendeznünk Zoe petesejtjeibe. Zoe hetekig tartó hormonterápiában részesült a többszörös peteérés biztosítására; a petesejteket pontosan meghatározott időben termékenyítették meg Max spermájával. Például az első ciklusban Zoéból tizenöt petesejtet szívtak le, ezekből nyolcat megtermékenyítettek. Kettő elég jónak látszott a beültetéshez, további három pedig megfelelőnek tűnt a lefagyasztáshoz…

– Mit ért az alatt, hogy „elég jónak látszott?”

– Egyes embriók szabályosabbak, előírásosabbak a többinél.

– Biztosan gyönyörű zenét játszanak, vagy hálás szavakat súgnak nekik – dünnyögi Preston. Ránézek, de ő a kortörténetet böngészi.

– A mi klinikánkon a páciensnek csak két embriót ültetünk be, ha idősebb, akkor hármat, mert nem akarjuk, hogy úgy járjanak, mint az Oktomami. Ha maradnak embriók, amelyek elég jónak tűnnek a későbbi felhasználáshoz, lefagyasztjuk őket.

– Mit tesznek azokkal, amelyek nem elég „jók?”

– Kiselejtezzük őket – feleli az doktornő.

– Hogyan? – kérdezi Angela.

– Elhamvasztjuk őket, mint orvosi hulladékot.

– Mi történt Zoe utolsó friss ciklusa alatt?

Dr. Fourchette az orrára biggyeszti a szemüveget.

– Zoe negyvenévesen esett teherbe, és a huszonnyolcadik héten halott magzatot szült.

– Maradtak embriók ebből az eljárásból?

– Igen, három. Lefagyasztották őket.

– Hol vannak most ezek az embriók?

– A klinikámon – feleli az orvosnő.

– Életképesek?

– Ezt nem tudhatjuk, amíg fel nem olvasztottuk őket – feleli dr. Fourchette. – Lehet, hogy azok.

– Az utolsó ciklust követően mikor találkozott Zoéval? – kérdezi Angela.

– Amikor eljött a klinikára, és kérelmezte, hogy felhasználhassa az embriókat. Elmagyaráztam, hogy a volt férje írásos beleegyezése nélkül ez nem lehetséges.

– Köszönöm, nincs több kérdésem – mondja Angela.

Wade Preston a felperesi asztalon dobol az ujjaival, és hosszasan végigméri az orvosnőt, mielőtt hadba szállna.

– Dr. Fourchette, ön azt mondja, hogy az embriókat, amelyek nem „jók”, kiselejtezik. Elhamvasztják.

– Pontosan.

– Jól tudom, hogy a hamvasztás „temetést” jelent?

– Igen.

– Ugyanazt, amit időnként tesznek a halott emberekkel – mondja Wade és feláll. – Elhamvasztják őket. Igaz?

– Igaz, de ezek az embriók nem emberek.

– Mégis ugyanolyan bánásmódban részesülnek, mint egy elhunyt ember. Nem a vécén húzzák le őket, hanem elhamvasztják.

– Fontos leszögeznem, hogy az embriók hatvanöt százaléka abnormális, és magától elhal – mondja az orvosnő. – És hogy mindkét peres fél aláírta a szerződést a klinikával, amelyben beleegyeztek a beültetésre vagy lefagyasztásra alkalmatlan embriók elhamvasztásába.

A *szerződés* szóra Wade Preston megfordul. Előttem Angela úgy egyenesedik ki, mintha rugó lökte volna meg. O'Neill bíró az orvosnő felé hajol.

– Bocsánat, van valamilyen *szerződés*?

Kéri, hogy láthassa. Dr. Fourchette átnyújtja neki a dokumentumot. A bíró pár percig némán olvas.

– Ebben a szerződésben az áll, hogy a felek válása esetén a klinikának meg kell semmisítenie az összes megmaradt embriót. Dr. Fourchette, miért nem hajtották végre a szerződésben foglaltakat?

– A klinika nem tudott Baxterék válásáról – feleli az orvosnő. – Mire tudomást szereztünk róla, addigra nyilvánvaló volt, hogy pert fognak indítani.

A bíró felnéz.

– Nohát, ez jelentősen megkönnyíti a dolgomat.

– Nem! – súgja Zoe. Angela és Wade Preston egyszerre ugrik fel, hogy hangosan tiltakozzanak.

– Tisztelt bíró úr, rendeljen el szünetet! – mondja Angela.

– Zárt tárgyalást! – vág közbe Preston.

O'Neill bíró a fejét rázza.

– Úgy hiszem, elég időm ment pocsékba. Ms. Moretti, Mr. Preston, jöjjenek az emelvényhez!

Zoe rémülten fordul hátra.

– Ugye, nem tesz ilyet, ugye, nem? Egy apróbetűs záradék miatt nem veszíthetem el ezt a babát!

– Pszt! – szólok rá, de nem próbálom vigasztalni. A jogászok indulatosan vitatkoznak, és elég közel vagyok hozzájuk, hogy halljam őket.

– Maguk miért nem tudtak erről a szerződésről? – kérdezi a bíró.

– Tisztelt bíró úr, az én ügyfelem sose mondott róla semmit! – feleli Angela.

– Az enyém se. Azt sem tudtuk, hogy létezik ez a szerződés – teszi hozzá Preston.

– Holott mindkét fél ellátta a kézjegyével – mutat rá a bíró. – Nem hagyhatom figyelmen kívül, hogy létezik egy szerződés!

– A körülmények jelentősen megváltoztak az aláírás ideje óta – mondja Preston.

– És az esetjog…

A bíró fölemeli a kezét.

– Egy napjuk van. Holnap reggel kilenckor újabb tárgyalás a szerződés érvényesíthetőségéről!

Angela visszahőköl.

– Tessék?

– Több időre van szükségünk! – erősködik Preston.

– Tudják, hogy nekem mire van szükségem? – robban ki a bíró. – Olyan ügyvédekre van szükségem, akik rendesen felkészülnek, mielőtt bevonulnak a tárgyalótermembe! Olyan jogi képviselőkre van szükségem, akik tisztában vannak az alapszintű szerződésjoggal! Egy elsőéves joghallgató sem követ el ilyen hibát! Amire viszont *nincsen* szükségem, az két nyavalygó, veszekedő ügyvéd! – Fel is pattanunk mindannyian a székünkről, amikor O'Neill hosszú léptekkel elhagyja az emelvényt, mintha a bíró dühének valamilyen mágneses utóhatása rántana föl minket vigyázzba.

Angela talál egy kis tanácstermet a bíróság legfelső emeletén. Zoe, Dara és én követjük.

– Beszéljen! – parancsolja, és leül Zoéval szemközt, aki kész roncs.

– De ugye, nem rendelheti el, hogy a klinika pusztítsa el az embriókat, ha mindketten akarjuk őket, ugye, nem? – zokogja.

– A szerződés, az szerződés – mondja Angela fojtott hangon.

– De hát ez egy hozzájárulás volt! Mint mikor altatnak, és előtte alá kell írni valamit! Mi csak egy babát akartunk! Azt gondoltam, hogy ki kell pipálnunk az összes kockát, hogy egyáltalán figyelembe vegyenek!

Angela felvonja a szemöldökét.

– Szóval végig sem olvasta?

– Húszoldalas volt!

Angela behunyja a szemét, és a fejét rázza.

– Óriási. Mesés.

– Mennyi időre tolhatja ki ez a döntést? – kérdezem. – Mert az hatással lehet az embriókra is.

– O'Neill hihetetlenül gyors tud lenni – mondja Angela. – Lehet, hogy egyszerűen csak betartja azt a rohadt szerződést, és holnap délelőtt negyed tízre végez a dologgal. Ez bizonyosan precedensteremtő, könnyű kiút lenne, salamoni döntés. – Feláll, fogja az aktatáskáját. – Na, én megyek. Egy valag munkám lesz még reggelig.

Ahogy becsukódik Angela mögött az ajtó, Zoe a tenyerébe temeti az arcát.

– Olyan közel voltunk! – suttogja.

Dara lehajol, megcsókolja a lánya feje búbját.

– Enned kell valamit – mondja. – Nagyon kevés olyan dolog van a világon, amit ne oldana meg az Oreo.

Lemegy a földszintre. Amíg ő kifoszt egy automatát, én tehetetlenül masszírozom Zoe hátát.

– Ki a franc az a Salamon? – kérdezem.

Zoéból kibuggyan a nevetés.

– Ne már!

– Hogy? Valami híres jogász vagy politikus, akit ismernem kéne?

Kiegyenesedik, megdörgöli a szemét.

– Bibliai király volt. Egy észkombájn. Mikor elébe járult két nő egy csecsemővel, és mind a kettő azt állította, hogy ő a mamája, Salamon javasolta, hogy talán felezzék meg a babát karddal, akkor mindenkinek jut egy darab. Az egyik nő kiborult, azt mondta, inkább lemond a gyerekről, semhogy megöljék, és Salamon innen tudta meg, ki az igazi anya. – Zoe tétovázik. – Én is ezt tenném, tudod. Előbb odaadnám Maxnek ezeket az embriókat, mintsem hagynám, hogy elpusztítsák őket. – A szemét törölgeti. – Olyan fantasztikus anya lettél volna, Vanessa.

– Még nincs vége – felelem.

Ezt mondom, mert Zoénak ezt kell hallania.

De máris hiányzik valami, ami sose volt az enyém.

MAX

Amikor feljövök reggel a konyhába, Wade Preston éppen juharszirupot csorgat egy gofrira. Kipihent és friss, amit én nem mondhatok el magamról. Szerintem öt percet sem aludtam az éjszaka. Wade-nek persze vannak ügyvédjelöltjei, akik elvégzik helyette a munkát. Ő valószínűleg megnézte Jay Lenót, és utána takarodót fújt.

– Jó reggelt, Max! – mondja. – Éppen a szerződésjogot magyarázom Reidnek.

A nyár mangó- és mentaillatát érzem, amikor Liddy áthajol a vállam felett, és elém tesz egy tányért. Fürdőköpeny van rajta. Minden szőrszál fölmered a tarkómon.

Átfut az agyamon, hogy vajon miért a bátyámnak magyarázza Wade a jogi stratégiáját, és miért nem nekem?

– Ha a vén kecske úgy dönt, hogy betűre betartja a szerződést – mondja Wade mozgósítani tudom az ország összes magzatvédő szervezetét, és neki az elképzelhető legnagyobb szarviharban kell visszavonulnia. Tudja ő, hogy megvan hozzá a befolyásom, ezért azt hiszem, kétszer is meggondolja, milyen ítéletet hozzon.

– Vagyis ha az egyház lesz az áldozat, az nagyon kedvező fényt vet ránk – mondja Reid.

Ránézek.

– Nem az egyház.

– Tessék? – kérdezi Wade.

– Nem az egyház. Én. Ezek az *én* embrióim. Az *én* meg nem született gyerekeim.

– Figyeljen ide, Max! – Wade iszik egy nagy korty kávét, közben engem figyel a csésze pereme fölött. – Ezt nehogy meghallja a bíró! Magának nincs köze ehhez. Ezeket a babákat a bátyjának és a feleségének szánják.

Valami zörren a mosogatóban. Liddy elejtett egy kanalat. Elhelyezi a szárítón, és mikor megfordul, látja, hogy mind őt bámuljuk.

– Fel kell öltöznöm – mondja, és miközben kimegy, nem néz a szemembe. Wade tovább beszél, én a napfényfoltot bámulom ott, ahol Liddy állt.

Clive tiszteletes nincs itt. Tüntetően üres mögöttem a szék, ahova ülni szokott, épp ma, amikor rám férne a támogatása.

Úgy képzelem, hogy Zoe is ezt érezheti. Ugyanis öt perccel múlt kilenc, a tárgyalást megnyitották, és az ügyvédje nincsen sehol.

– Itt vagyok, itt vagyok! – rikoltja Angela Moretti, mikor beront a kétszárnyú ajtón. A blúza kicsúszik a szoknyájából, és nem tűsarkút visel a kosztümjéhez, hanem tornacipőt. Az arcán folt – talán lekvár vagy vér.

– A kölyök megtömte szalonnával a kisteher CD-lejátszóját – magyarázza. – Elnézést, hogy megvárakoztattam magukat.

– Ráérünk, Ms. Moretti – mondja O'Neill bíró.

Angela kotorászik az aktatáskájában. Kirak az asztalra egy SpongyaBob kifestőt, egy *Könnyű Konyha* magazint és egy regényt, mielőtt megtalálja az iratot.

– Tisztelt bíró úr, szövetségi szinten csak egyetlen esetben fordult elő, hogy a Baxterékéhez hasonló, aláírt hozzájárulást valóban végrehajtották. A *Kass kontra Kass* esetben mindkét fél aláírt egy szerződést, amely szerint, ha válás esetén nem tudnak megegyezni embrióik elhelyezésében, a klinika megsemmisíti az embriókat, és a bíróság jóváhagyta ezt az egyezséget. Az ítélet indokolása szerint, ha mindkét fél vállalta a szerződéssel járó megkötéseket, akkor az végrehajtható. Ám a többi embrió-adományozási esetnél annak a félnek a javára döntöttek, aki tartózkodni akart az embriók felhasználásától. A *Davis kontra Davis* ügyben az anya eredetileg kérte az embriókat, majd úgy döntött, hogy továbbadományozza őket, és emiatt a bíróság az apa javára ítélt, aki nem akart szülő lenni. Úgy érveltek, hogy ha volt szerződés, akkor azt be kell tartani, de ha nincs, akkor egyensúlyba kell hozni annak a félnek a jogait, aki szülő akar lenni, annak a félnek a jogaival, aki nem akar. A massachusettsi *A. Z. kontra B. Z.* ügyben az aláírt szerződés az anyának engedte át az embriókat a házasság felbontása esetén. Csakhogy a volt férj tiltó végzést kért az ellen, hogy a felesége felhasználhassa az embriókat. A bíróság úgy határozott, hogy a szerződést felülírja annak a félnek a döntése, aki a válás után nem akar szülő lenni.

Azaz, bár volt szerződés, a körülmények olyan gyökeresen megváltoztak az aláírása óta, hogy a szerződés végrehajtása már sértette volna a jogot. Továbbá, mondta ki a bíróság, társadalompolitikai szempontból nem volna helyes végrehajtani egy megegyezést, amely arra kényszerítené valamelyik donort, hogy akarata ellenére szülő legyen.

Angela begombolja a kosztümkabátját.

– A New Jersey-i *J. B. kontra M. B.* ügyben a szerződés kimondta, hogy válás esetén az embriókat megsemmisítik. A bontóperben a volt feleség azt akarta, hogy az embriókat semmisítsék meg, de a volt férj azt állította, hogy ez sérti az ő vallási meggyőződését és a jogát arra, hogy szülő legyen. A bíróság nem hagyta jóvá a szerződést – nem azért, mert úgy találták, hogy az társadalompolitikai szempontból káros lenne, hanem azért, mert az embereknek joguk van meggondolni magukat az embriók felhasználásáról vagy megsemmisítéséről. A szerződésnek egyértelműen rögzítenie kell a két fél szándékát, és mivel itt nem ez volt a helyzet, a bíróság annak a félnek a javára döntött, aki nem akart gyermekeket, mondván, hogy az apának még lehetnek gyerekei a jövőben.

Elfordul, ránéz Zoéra.

– Tisztelt bíró úr, a felsorolt eseteket az különbözteti meg *ettől* az esettől, hogy itt *egyik fél sem* kívánja megsemmisíteni az embriókat. Eltérő okokból úgy Zoe,

mint Max akarja őket. De az előbbiekre vonatkozó tétel itt is alkalmazható: ha a szerződés aláírásának időpontjához képest jelentősen megváltoznak a körülmények, válás, újraházasodás vagy vallási meggyőződés miatt, a szerződés nem kötelező hatályú többé. Ma, amikor mindkét fél esélyt akar adni ezeknek az embrióknak az életre, káros lenne, ha a tisztelt bíró úr végrehajtatna egy szerződést, amely már érvényét vesztette.

Zaj támad hátul a tárgyalóteremben. Odanézek, és látom, hogy Clive tiszteletes törtet felénk a padok között. Az arca majdnem olyan fehér, mint az öltönye. Akkor hajol át köztem és Ben Benjamin között a korláton, amikor Wade Preston feláll.

– Megfogtam! – súgja Clive tiszteletes.

– Örülök, hogy a tisztelt bíró úr ül, mert most az egyszer mindenben egyetértek dr. Morettivel – mondja Wade.

Ben megfordul a székében.

– Ez komoly?

Clive tiszteletes bólint. Ben feláll, és elindul Wade felé, aki még mindig beszél.

– Azon a véleményen vagyunk, hogy inkább adják az embriókat egy leszbikus párnak, semhogy krematóriumba küldjék őket… – Félbeszakítja a mondatot, amikor Ben a füléhez hajol, és mormol valamit. – Tisztelt bíró úr, lenne szíves szünetet elrendelni? – kérdezi Wade.

– Mi a fene van? – kérdezi Angela Moretti.

– Jogász kollégám most tájékoztatott, hogy újabb bizonyíték került elő, amely perdöntő lehet.

A bíró előbb Wade-re néz, azután Angelára.

– Tizenöt perc – közli.

A tárgyalóterem kiürül. Wade félrevonja Angela Morettit, és halkan beszél vele; egy perccel később az ügyvédnő pedig fogja Zoét, és kitereli a teremből.

– Ennél jobbat akarva se kívánhattunk volna magunknak! – mondja Wade, amikor visszatér hozzám.

– Mi az?

– A volt feleségét meg fogják vádolni egy diák szexuális zaklatásával – mondja. – Más szavakkal, maga máris mehet vásárolni babakocsit vagy mózeskosarat. Nincs bíró, aki odaítélne egy babát egy gyerekmolesztálónak. Azt hiszem, maga ebben a pillanatban meg is nyerte a pert.

De én csak az első mondatot hallom.

– Zoe sose tenne ilyet! Ez nem lehet igaz!

– Nem az számít, hogy igaz-e – mondja Wade. – Az számít, hogy a bíró hallja.

– De ez nem jól van így! Zoe elveszítheti az állását…

Wade csak legyint, mintha szúnyogokat hessegetne.

– Max, fiam – mondja –, azt nézze, mit nyerhet rajta.

ZOE

– Kérem, mondja azt, hogy sose hallott egy Lucy DuBois nevű lányról – szól Angela.

Rögtön megjelenik előttem Lucy, a hosszú, vörös hajával, a lerágott körmével, karjain a vágások halszálkamintájával.

– Baja történt?

– Nem tudom. – Angela hangja túlságosan feszes, mint egy rugó. – Van valami, amit el akar mondani nekem?

Vanessa mellém húz egy széket, és leül. Ugyanabban a tanácsteremben vagyunk, mint az előző napon, csak most esik. Túl az ablakon a fű olyan zöld, hogy fáj ránézni.

– Az egyik tanuló, aki súlyos depresszióban szenved – magyarázza Vanessa Angélának, majd megérinti a karomat. – Nem azt mondtad, hogy tegnapelőtt nagyon fel volt zaklatva?

– Arról beszélt, hogy megöli magát. Ó, istenem, ugye nem tette meg, ugye, nem?

Angela a fejét rázza.

– A szülei szexuális zaklatással vádolják magát, Zoe.

Pislogok. Biztosan rosszul hallottam.

– Tessék?

– Azt mondják, hogy két alkalommal erőszakoskodott vele.

– Hiszen ez nevetséges! Kizárólag szakmai kapcsolatban állunk!

– Vanessához fordulok. – Mondd meg neki!

– Komoly lelki zavaroktól szenved – mondja ő. – Amit Lucy állít, azt tanácsos erős fenntartásokkal kezelni.

– Akkor még nagyobb baj, hogy egy Grace Belliveau nevű illető írásban tanúsította, hogy kompromittáló helyzetben találta Zoét a lánnyal.

Úgy érzem, mintha a csontjaim megrepednének.

– Ki a fene az a Grace Belliveau?

– Matekot tanít – feleli Vanessa. – Kétlem, hogy ismernéd.

Felvillan előttem a rövid, fekete hajú tanárnő alakja, aki bedugja a fejét az osztályba egy különösen viharos terápia után. Állok Lucy mögött, és masszírozom a hátát.

De hát úgy sírt!, akarom mondani.

Nem az volt, amit gondoltok!

A *Barney* vezérmotívumát játszottam ukulelén. Azt mondtam Lucynek, hogy tudom az igazságot, és hogy azért utasít el, mert így nem utasíthatom el én *őt.* Azt mondtam, hogy nem hagyom el. Soha.

– A lány azt állítja, hogy maga bevallotta neki, hogy meleg – mondja Angela.

– Hagyjanak már lógva! – Vanessa a fejét rázza. – Ki *ne* tudná a médiacirkusz után? Akármi is ez, akármit hozzanak föl Zoe ellen, az mind csak koholmány!

– Megmondtam Lucynek, hogy meleg vagyok – ismerem el.

– Amikor utoljára találkoztunk. Egyetlen zeneterapeutának sem szabad magánemberként belefolynia a kezelésbe, de Lucyt annyira feldúlta, amit Clive tiszteletes mondott a homoszexualitásról. Ismét az öngyilkosságot emlegette, és… Nem tudom. Csak azt éreztem, hogy talán kételkedik a szexuális identitásában, és ez nem olyasmi, amiben számíthat a családja támogatására. Hogy talán segítene rajta, ha azt látná, hogy valaki, akit tisztel – például én –, lehet leszbikus és ezzel együtt jó ember. Adni akartam neki valamilyen támpontot a prédikációk helyett, amelyeket a templomban hall.

– Clive Lincoln gyülekezetéhez tartozik? – kérdezi Angela.

– Igen – mondja Vanessa.

– Hm. Nos, akkor világos, honnan szerezte Clive tiszteletes a szenzációs információt.

– Tehát még nem nyilvános a vád? – kérdezi Vanessa.

– Nem – mondja Angela –, és most jön a meglepetés: Wade azt állítja, ő esetleg *meggyőzheti* a családot, hogy ne hozzák nyilvánosságra. Valakinek Lucy családjából tanácsot kellett kérnie a lelkipásztortól. Talán még Lucyt is magával vitte.

Nem fiú, mondta Lucy.

Lány volt.

Lehettem én? Több volt a ragaszkodása hozzám a barátságnál? Mondhatott valamit, énekelhetett valamit, leírhatott valamit, amit a szülei félreértelmeztek?

Vagy nem is csinált semmit, csak végre összeszedte a bátorságát, hogy előbújjon… amit a szülei hazugsággá torzítottak, hogy könnyebb legyen elfogadniuk?

– Milyen az anyja? – kérdezi Angela.

Vanessa felpillant.

– Alázatos. Azt teszi, amit a férje mond. Akivel még sose találkoztam.

– Lucynek vannak testvérei?

– Három kisebb, most lesznek középiskolások – mondja Vanessa. – Amennyire tudom, második házasságból valók. Lucy édesapja meghalt még akkor, amikor kislány volt.

Vanessa felé fordulok.

– Te hiszel nekem, ugye? Te tudod, hogy sose tennék ilyet, amit Lucy mondott?

– *Én* hiszek magának – feleli Angela. – Talán még a bíró is hinni fog magának. Csakhogy addigra, Zoe, magát elevenen megnyúzzák. Amit Lucy állít, benne lesz az összes újságban. És még ha a javunkra is döntenének, mindenkiben az maradhat meg, amivel vádolták.

Felállok.

– Beszélnem kell Lucyvel! Ha csak…

– A közelébe ne menjen! – süvölti Angela. – Tudja, micsoda örömünnep lenne ez Wade Prestonnak?

Elhallgatok, és visszasüllyedek a székre.

– Sok mindenen kell gondolkoznia, Zoe – mondja az ügyvédnő.

– Talán megszerezheti ezeket az embriókat – de az állásába kerülhet.

Angela egy nap szünetet kér, hogy megemésszük az új információt, mielőtt folytatódna a per. Anyám, Vanessa és én ismét a gondnok teherliftjével szökünk ki a bíróságról, de ezúttal nem azt érezzük, hogy túljártunk a másik fél eszén, hanem hogy bujkálnunk kell.

– Gyere, sétáljunk egyet – mondja anyám, mihelyt kijutottunk.

A bíróság mögött vagyunk, a rakodórámpa közelében. Szólok Vanessának, hogy találkozzunk az autónál, azután követem anyámat egy nagy zöld szemeteskonténerhez. Két asszony cigarettázik mellette, akik olyanok a nyári ruhájukban, mint a túltöltött kolbász.

– Dwayne egy segg – mondja az egyik. – Remélem, ha visszajön, közlöd vele, hogy ugorjon a kútba.

– Bocsánat, magunkra hagynának egy kicsit? – kérdezi anyám.

Az asszonyok úgy néznek rá, mint egy hibbantra, de azért elmennek.

– Emlékszel arra, amikor megtudtam, hogy négyezer dollárral kevesebbet keresek Hudd Sloane-nál, akivel ugyanannál az utazási irodánál dolgoztunk?

– Homályosan – mondom. Tizenkettő lehettem akkoriban. Anyám azt mondogatta, hogy a sztrájk, az sztrájk, még ha csak egy személyből áll is a szakszervezet.

– És arra emlékszel, mit tettem, amikor a *Ha én lennék a cirkuszigazgatót* olvasták fel nektek az óvodában, és én tiltakoztam, mert azt az üzenetet közvetítette, hogy az állatok kegyetlenek?

– Igen.

– És azt tudod, hogy elsőnek mennék ki az utcára egy táblával, ha egy női elnökjelölt mellett kellene kampányolni? – teszi hozzá.

– Tudom.

– Ezt azért mondom, mert szeretnélek emlékeztetni arra, hogy nagy harcos vagyok.

Ránézek.

– Azt gondolod, hogy meg kellene vernem Wade Prestont.

Anyám a fejét rázza.

– Nem, Zoe, azt gondolom, hogy meg kellene hátrálnod.

Csak nézek.

– Vagyis hagyjam, hogy egy kamaszlány családja hazugságokat terjesszen rólam? Erre biztatsz? Hogy ne csináljak semmit?

– Nem, én rád gondolok, és arra, hogy neked mi a legjobb. Kisvárosban – és Rhode Island egyetlen kisváros, angyalom – az emberek megjegyzik a dolgokat. Persze

pontatlanul. Már az érettségire készültél, amikor az egyik osztálytársad anyja bebeszélte magának, hogy apádat a szeretője ágyában érte a szívroham.

– Apunak szeretője volt? – kérdezem megbotránkozva.

– Nem. Épp ez a lényeg. De az az asszony teljesen biztosra vette, mert ő így emlékezett rá. És még ha tökéletesen igazad is volt, amikor magadhoz ölelted azt a szomorú, síró kislányt, még ha te is voltál az egyetlen, aki képes volt jóindulatot tanúsítani az igazi énje iránt – a kisvárosiak nem erre fognak emlékezni. Még évek múlva is az leszel, akit azzal vádoltak, hogy túlságosan bizalmas volt egy diákjához. – Anyám átölel. – Add oda Maxnek az embriókat, és menj tovább. Még mindig van egy gyönyörű partnered, akinek lehetnek gyerekei. Megvan a muzsikád.

Érzem, hogy egy magányos könnycsepp fut le az arcomon, amikor elfordulok tőle.

– Nem tudom, mit tegyek.

Szomorúan mosolyog.

– Nem veszíthetsz, ha te szállsz ki elsőnek a játékból.

Vanessa nem haza megy, hanem a Point Judith világítótornyához. Lehúzzuk a cipőnket, és keresztülvágunk a füvön a torony tövében. Egy vakációzó öreg pár kérésére lefényképezzük őket. Eltakarjuk a szemünket, úgy próbáljuk megállapítani, hogy a komp jön-e vagy megy-e a Block-szigetre. A szomszéd parkban

leülünk egy padra, és megfogjuk egymás kezét, bár egy nő, aki meglát minket, összevonja a szemöldökét, és azonnal sarkon fordul.

– Mondanom kell neked valamit – szólal meg nagy sokára Vanessa.

– Hogy örökbe is fogadhatunk? – találgatok.

Rázza a fejét, mintha szó sem lenne ilyesmiről.

– Hazudtam, mikor tanúskodnom kellett.

– Tudom. Ott voltam, nem emlékszel?

– Nem az öngyilkossági kísérletről. Bár arról is hazudtam. De nem amiatt kerültem a pszichiátriára, amit mondtam. – Rám néz.

– Azt mondtam, hogy véget ért egy viszonyom. Ez csak féligazság. Véget ért, de munkaviszony volt.

– Nem értem…

– Egy maine-i magániskolában voltam tanácsadó – mondja Vanessa. – És én voltam a gyephokisok edzője is. A csapat fényes győzelmet aratott a rivális iskola felett, és meghívtam a srácokat magamhoz ünnepelni. Béreltem egy házat egy tanártól, aki a családjával együtt kutatási szabadságra ment Olaszországba. Csak akkoriban költöztem oda, és azt se tudtam, mit hol keressek, hogy hol van a mosogatószer meg a papírtörülköző. Na szóval, néhány lány letévedt az alagsorba, és megtalálták a borospincét. Az egyik felbontott egy palackot és ivott, a csapattársa pedig bűntudatrohamot kapott, és bevallotta az igazgatónak. Mondtam neki, hogy fogalmam sem volt,

mit csinálnak odalent a lányok, még csak azt se tudtam, hogy létezik borospince, az ég szerelmére – de ő felszólított, hogy döntsek. Vagy elcsapnak nyilvánosan, vagy szép csendben kilépek.

– Felnéz rám. – Tehát kiléptem. Hogy gyűlöltem! Hogy olyasmiért büntessenek, ami nem az én hibám, de legalábbis véletlen volt! Ezért lettem olyan depressziós. Majdnem meg kellett ölnöm magamat ahhoz, hogy rájöjjek, nem élhetek tovább úgy. Nem változtathatom meg, nem változtathatom meg azt, amit azok a lányok mondtak, és biztos nem rágódhatok egész életemben azon, hogy mikor olvassák a fejemre. – A fülem mögé simítja a hajamat. – Ne engedd, hogy elvegyék tőled a hivatásodat. Ha vissza akarsz vágni, vágj vissza. De ha elcseréled azokat az embriókat Wade Preston hallgatásáért, akkor tudnod kell, hogy megértelek. – Mosolyog. – Te és én máris család vagyunk. Gyerekekkel, vagy gyerekek nélkül.

Felnézek a világítótoronyra. A táblán azt olvasom, hogy 1810-ben építették. Majd 1815-ben újjáépítették egy hurrikán után, nagyobbra és erősebbre, ezúttal kőből. De világítótorony ide vagy oda, folytatódtak hajótörések.

A biztonság viszonylagos. Olyan közel lehetünk a parthoz, hogy szinte érezzük a talpunk alatt, amikor váratlanul összezúzzuk magunkat a sziklákon.

Miután elveszítettem a babámat a huszonnyolcadik hónapban, miután hazamentem egy olyan házba, ahol nem volt zene, felhívtak telefonon.

Mrs. Baxterrel beszélek?, kérdezte egy nő.

Szinte azt se tudtam, ki vagyok, de azért azt feleltem, hogy igen.

Daniel itt van. A fia várja.

Először azt hittem, kegyetlen tréfa. Földhöz vágtam a telefonkagylót, és amikor azonnal csengeni kezdett ismét, kirántottam a kábelt az aljzatból. Max így találta, mikor hazajött a munkából. A vállamat vonogattam. Azt mondtam, nem tudom, mi történt.

Másnap ismét hívtak.

Kérem, Mrs. Baxter, Dániel várja!

Csakugyan ilyen könnyű? Átköltözhetek egy alternatív világegyetembe úgy, hogy megteszem az egyetlen lépést, ami eddig elmaradt: megtalálom a fiamat, és ott folytatom, ahol abbahagytuk? Megkérdeztem a címet, és délután rendesen felöltöztem, az első alkalommal azóta, hogy hazajöttem. Megkerestem a kocsi kulcsait és a táskámat. Volánhoz ültem.

Ámultán néztem a fehér oszlopokat, az épülethez vezető széles lépcsőt. Leparkoltam a kör alakú felhajtón, amely fekete volt, akár egy nyelv, azután lassan bementem.

– Ön bizonyára Mrs. Baxter – mondta a nő a recepción.

– Daniel – mondtam. A fiam neve olyan sima és kerek volt a számban, mint egy édesség. – Danielért jöttem.

Eltűnt a hátsó szobában, majd egy perc múlva visszatért egy apró kartondobozzal.

– Itt van – mondta. – Őszinte részvétem.

Nem volt nagyobb egy órásdoboznál, és nem bírtam érte nyúlni. Azt gondoltam, ha megérintem, elájulok.

Ám ekkor elém tartotta, és láttam, ahogy az ujjaim megragadják a dobozt. Hallottam a hangomat, amint azt mondom: *köszönöm.* Mintha ezt akartam volna egész idő alatt.

Évek óta nem jártam Reid és Liddy házánál. Az előkertben színorgia, főleg rózsák, Max munkája. Új lugas is van: fehérre festették, és a hajnalka olyan orvul kúszik fel az oldalán, mint egy ékszertolvaj. Max viharvert kisteherautója egy arany Lexus mögött parkol.

Csengetésemre Liddy nyit ajtót. Szótlanul mered rám.

Pici ráncok vannak a szeme és a szája körül. Fáradtnak látszik.

Szeretném megkérdezni: *Most boldog vagy?*

Tudod, mibe mászol bele?

De csak annyit mondok:

– Beszélhetek Maxszel?

Bólint, és a következő percben ott van Max. Ugyanazt az inget viseli, amit a bíróságon, de nyakkendő nélkül. És farmerben van.

Így könnyebb. Így képes vagyok színlelni, hogy a régi Maxszel beszélek.

– Nem akarsz bejönni?

Látom a hall végében Reidet és Liddyt. Az utolsó, amit kívánok, hogy be kelljen mennem abba a házba.

– Talán inkább oda.

A lugas felé intek. Max kijön a tornácra. Mezítláb van, de követ. Leülök a lépcsőre.

– Nem követtem el semmi ilyesmit – mondom.

Max válla hozzáér a vállamhoz. Érzem bőrének melegét az ingen át.

– Tudom.

Megtörlöm a szememet.

– Először a fiamat veszítettem el. Aztán elveszítettelek téged. Most el fogom veszíteni az embriókat, és valószínűleg az állásomat is. – A fejemet csóválom. – Nem marad semmim.

– Zoe…

– Vidd őket – mondom. – Vidd az embriókat. Csak… azt ígérd meg, hogy ezzel vége lesz. Hogy az ügyvédeid nem fogják beidézni Lucyt a bíróságra.

Lehajtja a fejét. Nem tudom, imádkozik-e, sír-e, vagy mindkettő.

– Szavamat adom rá – mondja.

– Oké. – A térdemhez dörgölöm a kezemet, és felállok. – Oké – ismétlem, és visszasietek a kocsimhoz, bár hallom, hogy Max a nevemet kiáltja.

Elengedem a fülem mellett. Beülök a kocsiba, kitolatok a felhajtóról, és leparkolok a postaláda közelében. Noha innen nem láthatom őket, elképzelem Maxet, amint bemegy a hallba, és szól Reidnek meg Liddynek. Elképzelem, ahogy összeölelkeznek.

Az összes csillag lehullik az égről, és a kocsim tetejére zuhog. Mintha karddal szúrnának át, olyan érzés elveszteni ezeket a gyerekeket, akiket sose fogok ismerni.

Vanessa vár, de még nem megyek haza, hanem addig kanyargok jobbra és balra céltalanul, amíg egy mezőn nem találom magam, valahol a T. F. Greenport repülőtér mögött, ott, ahol a postagépek alszanak éjszaka. Lefekszem a sötétben a motorháztetőre, a hátamat a szélvédőnek vetem, és bámulom, ahogy a gépek végigsivítanak a kifutón, olyan közel, hogy szinte megérinthetném a hasukat. A zaj fülsiketítő: nem hallhatom a gondolataimat, vagy a sírásomat, és ez így tökéletes.

Vagyis semmi értelme sincs, amikor kiveszem a csomagtartóból a gitáromat. Ugyanazt, amellyel Lucyt tanítottam az iskolában. Egy időre kölcsön is adtam neki.

Azon tűnődöm, mit mondhatott. Hogy ez a hazugság jelenti-e a távolságot az igazi énje és a szülői elvárásoknak megfelelő énje között. Hogy tévedtem-e mindenben, és félreértelmeztem-e a megjegyzéseit. Talán nem is kételkedett a nemi identitásában; talán csak én képzeltem

a per miatt, és a saját gondolataimat festettem föl az üres vászonra, amely Lucy volt igazából.

Kiveszem a gitárt a tokjából, és visszamászok a motorház tetejére. Ujjaim elhelyezkednek a nyakon, olyan lustán simogatják az érintőket, mint egy régi szeretőt, a jobb kezem pengetni kezd. Csakhogy beakadt a húrok közé valami. Vigyázva kihalászom, nehogy beessen a hanglyukba.

„A Horse with No Name" akkordjai azok. Az én kézírásommal. Azon a napon adtam Lucynek, amikor a dalt tanultuk.

Ám a hátuljára öt párhuzamos vonalat húztak zöld filccel. A kotta öt vonalát. A legfelső vonalat két ferde vonás keresztezi, mint egy sínpár.

Nem tudom, mikor hagyta Lucy ezt az üzenetet, mert nem lehetett más. Az összes zenei szimbólum közül a cezúrát választotta. A szünetet jelenti a zenében.

A rövid, néma szünetet, amikor megáll az idő.

Majd amikor a karmester int, a dallam folytatódik.

MAX

Másnap reggel a bíróságon Angela Morettinek zárt és hűvös a tekintete.

– Tisztelt bíró úr, ügyfelem visszavonja a tiltakozását – mondja. – Kérjük, hogy az embriókat ne semmisítsék meg a szerződés értelmében, és adják át őket Max Baxternek.

A teremben tapsolnak. Ben rám vigyorog. Úgy érzem, mindjárt elhányom magam.

Ezt érzem tegnap este óta. Akkor kezdődött, amikor Zoe kivágódott a felhajtóról. Folytatódott, mikor visszamentem a házba, és hunyorogtam, olyan erős volt hirtelen a fény, és megmondtam Liddynek meg Reidnek, hogy Zoe visszalép.

Reid fölkapta Liddyt, és körbetáncolta vele a hallt.

– Tudod, mit jelent ez? – kérdezte vigyorogva. – Tudod?

És én váratlanul tudtam. Azt jelentette, hogy csendben félreállva kell néznem, ahogy a babám egyre nagyobbra nő Liddyben. Az előszobában kell tipródnom, miközben Reid ott lesz a szülésnél. Néznem kell, ahogy Reid és Liddy beleszeretnek a babájukba, miközben én leszek a fölösleges harmadik.

De Liddy olyan irtó boldognak látszott. Még nem volt állapotos, de máris ragyogott az arca, és fénylett a haja.

– Ezt meg kell ünnepelnünk! – mondta Reid, és otthagyott a feleségével.

Egyet léptem, aztán még egyet.

– Csakugyan ezt akarod? – súgtam. Amikor Reid visszajött, arrébb húzódtunk egymástól. – Gratulálok, hugi! – mondtam, és megpusziltam Liddy arcát.

Reid egy kibontott palackot hozott, amelyből habosan csordult ki a pezsgő, és két poharat. A zsebébe egy palack üdítőt dugott. Nyilván nekem szánta.

– Idd tele magad – mondta Liddynek –, mert mostantól nem lesz más, csak szójaturmix és folsav! – A kezembe nyomta az üdítőmet. – Hát akkor igyunk a gyönyörű leendő mamára!

Ittam Liddyre. Hogyne ittam volna?

– Wade-re! – mondta Reid, és ismét fölemelte a poharát. – Lucyre!

Értetlenül néztem rá.

– Ki az a Lucy?

– Clive Lincoln mostohalánya – mondta Reid. – Zoe is jóval kezdett ki! – Felhajtotta a pezsgőjét, de én nem ittam. Inkább letettem a palackomat a lépcső legalsó fokára, és kimentem az ajtón.

– Levegőznöm kell egy kicsit – mondtam.

– Hadd menjek veled… – Liddy egyet lépett felém, de fölemeltem a kezemet. Vakon baktattam oda a filagóriához, ahol Zoéval ültem pár perce.

Százszor találkoztam Clive tiszteletes feleségével. És a három lányával, akik fent álltak az anyjukkal a színpadon, és énekeltek. Egyikük sem volt elég idős, hogy középiskolás lehessen. És azt tudtam, hogy egyiket se hívják Lucynek.

De volt még egy gyerek. Egy fekete bárány, aki szenvedett istentisztelet közben, és sose maradt ott a testvériségi órákon. Ha ő a mostohalány, akkor más a családi neve, mint Clive-nak. Tökéletesen elképzelhető, hogy Zoé sose jött rá.

Csakugyan segítségért fordult ez a lány Zoéhoz, mert aggódott, hogy meleg lehet? Próbált-e szólni róla az anyjának és a mostohaapjának? Hallotta-e Clive, és azonnal azt feltételezte-e, hogy Zoe meg akarta nyerni a mostohalányát az életstílusának – mert minden más értelmezés *őrá* vetett volna rossz fényt?

Vagy Clive tiszteletes – tudva, hogy munícióra lesz szükségünk a bíróságon, tudva, mekkora hasznára lenne egy győzelem a nap mint nap hirdetett elveinek – csikarta ki ezt a vádat a mostohalányából? Megtette bűnbaknak a lányt, hogy én győzzek? Hogy ő győzzön?

A tenyerembe hajtottam a fejemet, és rájöttem, teljesen mindegy is, *hogyan* történt.

A lényeg, hogy megtörtént.

O'Neill bíró Zoéra néz, aki a deszka négyszögét bámulja a két keze között, az alperes asztalán.

– Ms. Baxter – mondja – önként és szabad akaratából teszi ezt?

Zoe nem válaszol.

A mögötte ülő Vanessa fölemeli a kezét, és megdörgöli Zoe vállát. Apró kis mozdulat, de eszembe juttatja azt a napot, amikor először láttam őket együtt az élelmiszerbolt parkolójában. Az a fajta vigasz, amit megszokásból nyújtunk valakinek, akit szeretünk.

– Ms. Baxter! – ismétli a bíró. – Ezt akarja?

Zoe lassan felemeli a fejét.

– Nem ezt akarom – mondja. – De ezt fogom tenni.

Talán egy órája voltam a filagóriában, amikor szellemet láttam.

Úgy mozgott a füvön, akár egy emlék, átsuhanva a fák között. Mintha a nevemet mondta volna.

Max!, ismételte Liddy, és én felébredtem.

– Nem alhatsz kint – mondta. – Halálra fagysz.

Leült mellém, pamut hálóingének gomolygó felhőjében.

– Mit csináltok odabent? Bújjátok az utónévkönyveket? – kérdeztem.

– Nem – mondta Liddy. – Felnézett az égre. – Gondolkodtam.

– Mi van itt gondolkodnivaló? – kérdeztem. – Ez jó hír.

Liddy halványan elmosolyodott.

– Ugye, tudod, hogy ezt jelenti az *evangélium* szó? Jézus jó hírének terjesztését.

– Ha megbocsátasz – mondtam, és tápászkodni kezdtem –, most nem igazán van hangulatom a hittanórához.

Úgy folytatta, mintha meg se szólaltam volna.

– Tudod, mi a Biblia legerősebb parancsolata? *Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.*

– Óriási – mondtam savanyúan. – Jó tudni.

– Jézus nem tett kivételt, Max – folytatta Liddy. – Nem mondta, hogy szeretnünk kell a felebarátaink kilencvennyolc százalékát… de utálnunk kell azokat, akik túlságosan felhangosítják a zenét, vagy mindig keresztülhajtanak a gyepünkön, vagy Ralph Naderre szavaznak, vagy tetőtől talpig tetováltatják magukat. Lehetnek napok, amikor tényleg nem akarom szeretni az illetőt, akinek a kutyája leette a sásliliomomról a kelyheket, de Jézus azt mondja, hogy nincs választásom.

Nyújtotta a kezét, és én talpra állítottam.

– Az nem szeretet, ahol feltételek vannak – mondta. – Ezen gondolkoztam.

Ránéztem összekulcsolt kezünkre.

– Nem tudom, mit tegyek, Liddy – vallottam be.

– Dehogynem tudod – mondta. – Azt, ami helyes.

A sors fintora, hogy alá kell írnunk egy szerződést, miszerint Clive információját nem hozza nyilvánosságra sem a felperes, sem a gyülekezet, és a felek a jövőben sem fogják megvitatni. Clive tiszteletes aláír egy megállapodást, amelyet Wade Preston fogalmazott meg

vonalas papíron. A bíró átfutja, majd kijelenti, hogy egyedül engem illet a három lefagyasztott embrió felügyelete.

Mostanra senki se maradt a nézőtéren. Kint várják, hogy megjelenjek a lépcsőn, rájuk mosolyogjak fülig érő szájjal, és hálát adjak Istennek, amiért így ért véget ez a per.

– Nos! – mondja Wade, és vigyorog. – Azt hiszem, nekem nincs is itt több dolgom.

– Szóval most már az enyémek? Száz százalékig, törvényesen az enyémek? – kérdezem.

– Úgy van – helyesel Wade. – Azt tehet velük, amit akar.

Zoe még mindig az alperes asztalánál ül. Olyan, mint egy virág, ahogy körülülik az anyja, az ügyvédje és Vanessa. Angela ad neki még egy papír zsebkendőt.

– Azt hallotta, hogy Max hány ügyvédjével lehetne bevakolni egy falat? – próbálja felvidítani Zoét. – Attól függ, milyen erősen vágja oda őket.

Bár másképp csinálhattam volna, de nem tudtam, hogy tegyem. Wade biztosan előjött volna valamilyen trükkel. Igazság szerint sose akartam ezt. Valahol menet közben rátelepedett a politika és a vallás és a törvény. Valahol menet közben megszűnt emberekről szólni. Zoéról, rólam, és ezekről a gyerekekről, akiket közösen akartunk valamikor.

Elindulok a volt feleségemhez. Akik körülveszik, szétválnak, úgyhogy szemtől szemben állok vele.

– Zoe – kezdem –, sajnálom…

Rám néz.

– Köszönöm, hogy ezt mondod.

– Nem hagytad, hogy befejezzem. Sajnálom, hogy át kellett menned ezen.

Vanessa közelebb húzódik Zoéhoz.

– Jó életük lesz – mondja Zoe, de ez úgy hangzik, mint egy kérdés.

– Gondoskodsz róla? – Már sír, és reszket az erőfeszítéstől, amellyel össze akarja tartani magát.

Magamhoz ölelném, de az ma már valaki másnak az előjoga.

– A legjobb – ígérem, és átadom neki az ítéletet, amelyet most kaptam Wade Prestontól. – Azért adom őket neked.

	1. ének	GYERE HAZA Sing You Home
	2. ének	HÁZ A REMÉNY UTCÁJÁBAN The House on Hope Street
	3. ének	A MENEKÜLŐ Refugee
	4. ének	AZ UTOLSÓ The Last
	5. ének	LÉGY A FELESÉGEM! Marry Me
	6. ének	HIT Faith
	7. ének	A HABLEÁNY The Mermaid
	8. ének	HÉTKÖZNAPOK Ordinary Life
	9. ének	HOL VAGY? Where You Are
☑	**10. ének**	**SAMMY DALA** Sammy's Song

SAMANTHA

Sammy már hatévesen is nagyon sok mindent tud:

Hogy Ollie, a kutyája, olyan lesz a mogyoróvajtól, mintha igazán beszélne hozzá.

Hogy éjszaka a plüssjátékai életre kelnek, különben miért mennének át máshova az ágyában, amíg ő alszik?

Hogy Zoe mami két karja az a hely, ahol a legnagyobb biztonságban érzi magát.

Hogy amikor Ness mama nyakában ült, egyszer tényleg megérintette a napot, és ez azért biztos, mert egy hólyag nőtt a hüvelykujján.

Hogy utálja és utálja és utálja az oltást a doktor bácsinál, és a benzinszagot és a kolbász ízét.

Hogy aki feltalálta a csillámot, az tényleg csak még nagyobb rendetlenséget akart csinálni.

Hogy le tudja írni a nevét, még a hosszú változatot is.

Hogy Annie Yu a legjobb barátnője az egész világon.

Hogy igazából nem a gólya hozza a babát. Bár őszintén szólva azt sem hiszi el, amit Annie Yu mondott róla.

Hogy a mortadellás szendvics jobb, ha levágják a kenyér héját.

Hogy az az év legjobb napja, amikor télen leesik az első hó.

Hogy a papa egybecsomagolta két rózsabokor ágát, és ha majd kivirágzik a nyáron, nem fog hasonlítani a világ

egyetlen másik rózsájára sem, és a papa azt Sammyről fogja elnevezni.

Hogy ha majd a papa feleségül veszi Liddyt, Sammy fogja szórni a virágszirmokat. (Ezt Liddy ígérte meg neki, amikor a múlt héten erődöt építettek pokrócokból a konyhaasztal alatt. Akkor is, mondta Liddy, ha Sammy apja még nem kérte meg a kezét, és egyáltalán mire vár?)

Hogy nem jó ötlet mályvacukrot tenni a mikróba.

Hogy amikor Jack LeMar kicsúfolta, amikor a mamái eljöttek a téli hangversenyre, és Sammy azt mondta neki, hogy olyan buta, hogy azt hiszi, hogy az M&M, az tulajdonképpen W, akkor a mamái úgy nevettek!

Hogy Ness mama a Fogtündér. Sammy kileste.

Hogy egyszer majd űrhajós akar lenni. Vagy talán műkorcsolyázó. Vagy mindkettő.

Hogy irtó hosszú ideig vissza tudja tartani a lélegzetét a víz alatt a kádban, és ma a szünetben meg fogja kérdezni Annie Yutól, hogy lehet-e az ember félig hableány?

Hogy mikor leesett egy fáról, és eltörte a karját, és a kórházban ébredt fel, a mamái és a papa mind ott álltak az ágya mellett, és úgy örültek, hogy nincs semmi baja, hogy elfelejtettek rákiabálni, amiért felmászott a fára.

Hogy a legtöbb srácnak csak egy mamája és csak egy papája van, de Sammy nem egy „legtöbb”.

Hogy tényleg ő a legszerencsésebb lány a világon.

Köszönetnyilvánítás

Az intelligencia fokmérője, hogy mennyire vagyunk képesek olyan emberekkel körülvenni magunkat, akik többet tudnak nálunk. Épp ezért sokaknak kell köszönetet mondanom, akik segítettek ennek a regénynek a megírásában. Örök hálám orvosi és jogi agytrösztömnek: Judy Sternnek, dr. Karen George-nak, dr. Paul Manganiellónak, dr. Michelle Lauriának; Claire Demarais tizedesnek; Jennifer Sargent bírónak, és Susan Apel, Lise Iwon, Janet Gulligan, Maureen McBrien ügyészeknek. Köszönet a zeneterapeutáknak – Suzanne Hansernek, Annette Whitehead Pleau-nak, Karen Wacksnek, Kathleen Howlandnek, Julie Buras Zigónak, Emily Pellegrinónak, Samantha Hale-nek, Brinwyn Birdnek, Brenda Rossnak és Emily Hoffmannek –, akik engedték, hogy merítsek tudásukból, kövessem lépéseiket, és osztozzak a különleges pillanatokban. Hasonlóképpen adósa vagyok Sarah Croitoru-nak, Rebecca Lindernek, Lisa Bodagernek, Jon Picoult-nak, Sindy Buzzellnek, a Focus on the Family-től Melissa Fryrearnek, és Jim Burrowaynek, a BoxTurtle Bulletin munkatársának.

Mindig meg szoktam köszönni mamámnak, Jane Picoult-nak az előolvasást, de most szeretnék köszönetet mondani nagyanyámnak, Bess Friendnek is. Bár mi lehetnénk ilyen nyitottak kilencven-egynéhány évesen!

Köszönet az Atria Booksnál Carolyn Reidynek, Judith Currnek, Mellony Torresnek, Jessica Purcellnek, Sarah Branhamnek, Kate Cetrulónak, Chris Lloredának, Jeanne Lee-nek, Gary Urdának, Lisa Keimnek, Rachel Zugschwertnek, Michael Sellecknek, és mindazoknak, akik nélkül pályafutásom nem érhetett volna el idáig. Köszönetem David Brownnak: de jó, hogy visszakerültél a Jodi-csapatba! Annyira hálás vagyok, hogy nem a pánik volt az első reakciód (amikor közöltem, hogy a könyv zenekísérettel fog megjelenni), hanem a lázas izgalom.

Köszönetem Laura Grossnak. Emlékszel, amikor meséltél arról a halott emberről a vonaton? És emlékszel, amikor azt mondtam, hogy egyszer majd felhasználom? Hát felhasználtam. Tudtam, hogy remek ügynököm leszel, de azt nem reméltem, hogy ennyire jó barátok is leszünk.

Köszönetem Emily Bestlernek. Azt hiszem, kevés az olyan szerkesztő, aki az egyik percben még azt magyarázza a szerzőjének, miért kínzóeszköz a felvételi teszt, és a következő percben zökkenő nélkül tér át arra, hogyan kell befejezni egy regényt. Más szavakkal tényleg megütöttem veled a főnyereményt. Olyan régen dolgozunk együtt, hogy az hiszem, ma már sebészkéssel kellene szétválasztani bennünket.

Reklámembereim, Camille McDuffie és Kathleen a legjobb szurkolók, akiket író kívánhat magának. Tizenhárom év alatt eljuttattatok a „milyen Jodi?”-szintről

odáig, hogy a rajongóim felismerjenek a vegyesboltban, és autogramot kérjenek a bevásárlólistájukra.

Ennek a könyvnek a jellegzetessége a zene. Amikor már tudtam, hogy részben a melegek jogai lesznek a témája, azt akartam, hogy olvasóim hallják is a főszereplőm hangját, hogy a történet átkerüljön a politikairól a személyes síkra, és önök hallhassák, ahogy Zoe kiönti szívét-lelkét a dalaiban. Köszönet érte Bob Merrilnek, aki előállította a CD-t a Sweet Spot Digitalnél; Ed DauphinaisnekésTim Gilmore-nak, a mandolinosnak és a dobosnak, valamint Toby Mountainnek a Northeastern Digitalnél, aki elvégezte a CD „finomhangolását". De a legnagyobb köszönet Ellen Wilbert illeti, aki beleegyezett, hogy ő legyen Zoe hangja és komponistája. Ellen az egyik legkedvesebb barátnőm; sok száz dalt írtunk már együtt gyerekmusicalekhez jótékony célokra, több zenei tehetség szorult a kisujjába, mint amennyim nekem valaha is lehet, és a legjobb szíve van az egész világon. Ő komponálta a dallamokat, én írtam a szövegeket, amelyeket az ő kristálytiszta hangján hallhatnak a CD-ről. Nincsenek szavaim a hálára, amiért szórakoztatónak találta a tervet… és nem köszönhetem meg azt, ami ennél is drágább: a barátságunkat.

Utoljára, szokásom szerint Timnek Kyle-nak, Jake-nek és Sammynek mondok köszönetét. Ti vagytok az én életem muzsikája.

Kiadta az Athenaeum Kiadó, az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja
Felelős kiadó az Athenaeum Kiadó ügyvezetője
1086 Budapest, Dankó u. 4-8.
Telefon: 235-5020
www.athenaeum.hu
http://on.fb.me/athenaeum-facebook
athenaeum@lira.hu

Felelős szerkesztő: Vincze Orsolya
Műszaki vezető: Rácz Julianna
Borítóterv: Weiler Péter
Tördelés: Malum Stúdió

Készült az AduPrint Nyomdaipari Kft.–ben, 2012-ben
Felelős vezető: Tóth Éva igazgató

ISBN 978 963 293 207 1

Jodi Picoult ünnepelt bestsellerszerző az Egyesült Államokban. Eddig megjelent tizennyolc regényével számos díjat nyert, kötetei rendszeresen vezetik az irodalmi ranglistákat.

Három gyermekével, férjével, három spánieljével New Hampshire-ben él. Műveiről és róla bővebben olvashatnak honlapján, a www.jodipicoult.com címen.

Az Athenaeum Kiadó gondozásában megjelent művei:
A nővérem húga (2006)
Elrabolt az apám (2007)
Tizenkilenc perc (2008)
Szívtől szívig (2009)
Törékeny (2010)
Házirend (2011)